

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ – ೫

ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ.)

'Pajaka', 89/24, III Cross, Mount Joy Road, Hanumanthanagar, Bangalore - 560 019
Website: www.vyasamadhwa.org Ph:26602802 — Email: info@vyasamadhwa.org

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು; ಈಗಾಗಲೇ 2000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತನ್ನ 'ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಾಲಯ'ದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ ಹಾಗೂ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶನಪಡಿಸುವುದು (ಐತರೇಯಪ್ರಕಾಶನ); ಈಗಾಗಲೇ 40000 ಪುಟಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ಆಂಗ್ಲ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

. 'ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ವೇದಾಂತಪಾಠಶಾಲಾ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸರ್ವ-ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳ ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನ, ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

. 'ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸೇವಾಪುರಸ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ': ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವೃದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳು ಮಾಸಿಕ ಗೌರವಧನವನ್ನು ಆಜೀವ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು; ಪ್ರಕೃತ 26 ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ರೂ.1500/-ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತ, ಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು.

. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ರೂ.12,000/-ಗಳ 'ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸೇವಾಪ್ರಶಸ್ತಿ'.

. ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಕಂಠಪಾಠ ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ರೂ.25,000/- ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸುಮಧ್ವವಿಜಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ 'ಶ್ರೀಮಧ್ವಪ್ರಿಯ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹಾಗೂ ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗೆ 'ದಾಸಪ್ರಿಯ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಪ್ರದಾನ.

. ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕಸಹಾಯ.

. ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ತತ್ತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು, ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿದ್ವದ್ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

ಅಪಾರವೆಚ್ಚದ ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ಆಸ್ತಿಕಜನತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ. ರೂ.15,000/- ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ದೇಣಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವವರಿಗೆ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು, ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಹಾಗೂ ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕಾಶನದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ವಿ.ಸೂ.:

1. ದೇಣಿಗೆಗಳನ್ನು "ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸಂಶೋಧನಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ(ರಿ.)" S/B A/c No. 0472101031491, Canara Bank Hanumanthanagar Branch, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಥವಾ "Sri Vyasa Madhwa Research Foundation (R), S/B A/c No. 0472101044870, Canara Bank Hanumanthanagar Branch, ಬೆಂಗಳೂರು" - IFSC Code CNRB 0000472 ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ನಗದು / ಚೆಕ್ / ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ರಶೀತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

2. ಎಲ ಬಗೆಯ ದೇಣಿಗೆಗಳಿಗೂ 80ಜಿ ಅನ್ವಯ ಆದಾಯತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುತದೆ.

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ -೫

(ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ -೨)

ಸಂಕಲನ, ಸಂಪಾದನೆ :

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ

ಪ್ರಕಾಶನ :

ಐತರೇಯ ಪ್ರಕಾಶನ ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಮಧ್ವಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕಾಶನ ವಿಭಾಗ

'ಪಾಜಕ', ೮೯/೨೪, ೩ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಮೌಂಟ್‌ಜಾಯ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್,

ಹನುಮಂತನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೧೯.

Stotramalika (Part -5) : Compiled by Vidyāvācaspati, Darśanaratnam, Pravacanācārya, Sacchāstravicakṣaṇaratnam, Śāstrapravacanakesari, Madhvamatavardhana, Vidvaccūḍāmaṇi, Vedavidyā vicakṣaṇa, Paṇḍitaratnam, Vidyāvāridhi, Sacchāstrapravacanapravīṇa, Gītāratnākara, Tattvavācaspati, Jnānaratnākara (and Recipient of Karnataka State Sanskrit Award-1999 & Karnataka Rajyotsava Award-2002, Śrī Vidyāmānya Mahāpraśasti of Śrī Pejavar Math, Udupi and Rashtrapati Award - 2005) **Dr.Vyasanakere Prabhanjanacharya**, M.A., Ph.D., D.Litt., Principal (Rtd.), Govt. First Grade College, K.R.Puram, Bangalore and Published by Aitareya Prakāśana Vyasanakere, Publication - wing of Śrī VyāsaMadhva Samśodhana Pratiṣṭhāna(R), 'Pājaka', No.89/24, Third Cross, Mount Joy Extension, Hanumanthanagar, Bangalore - 560019.

Pages: VIII + 312 = 312

Phone : (080) 26611011 ; 26602802.

STOTRAMALIKA - PART - 5

ISBN NO. 978-93-81826-64-5

Internet : www.vyasamadhwa.org

E-mail : info@vyasamadhwa.org

Second Edition : 2017

Price : Rs.170/-

Typeset by :
Śrī Vyāsa Madhva Samśodhana Pratiṣṭhāna(Regd),

Printed at :
Vāgartha, N.R. Colony, Bangalore, Ph: 22427677

ಸ್ತೋತ್ರಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

★★★★★

ಮುನ್ನುಡಿ

ಭಗವಂತನ ಒಲುಮೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖಸಾಧನ ನಿರ್ಮಲಭಕ್ತಿ. ಅಂತಹ ಭಕ್ತಿಯು ಹೊರತು ಮುಕ್ತಿ ಎಂದೂ ಲಭಿಸದು. ಭಕ್ತಿಯು ಶ್ರವಣ, ಕೀರ್ತನ, ಸ್ಮರಣ, ಪಾದಸೇವನ, ಅರ್ಚನ, ವಂದನ, ದಾಸ್ಯ, ಸಖ್ಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂಭತ್ತು[೧] ವಿಧ. ಅದರಲ್ಲಿಯು ಕೀರ್ತನ ಭಕ್ತಿಯು ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರವೇ ಆಗಿದೆ.

ಭಗವಂತನನ್ನು ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲು ವಿಹಿತವಾದ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ-ಹೋಮಗಳಂತೆ ಸ್ತೋತ್ರವೂ ಸೇರಿದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಿಂದ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಾದರೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬುದು ವೇದ-ವಿಹಿತವಿಧಿ.

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಪ್ತಾನ್ನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಎಂಬ ಮೂರು ಅನ್ನಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ವಿಧಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ ವಿವರ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಮಾತುಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅನ್ನ, ಅಂದರೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ವಿಹಿತವಾದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆ. ಅದರಂತೆ ಐತರೇಯೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ಅನ್ನ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಮನಗಾಣಬಹುದು.

ಧ್ರುವಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಂತಹ ಜ್ಞಾನಿವರೇಣ್ಯರು ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಇದರಿಂದ ಸ್ಫುಟಪಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪಠನೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ತ್ವ ಒದಗಲು ಇದೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ.

ಭಾಷಾವೈಭವ, ತತ್ತ್ವಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯಸೌಂದರ್ಯಗಳ ತ್ರಿವೇಣೀಸಂಗಮವೇ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯ; ವಾಕ್‌ಶುದ್ಧಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮನಃಪ್ರಸಾದ ಈ ಮೂರು ಇದರ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠವು ಸ್ಮೃತಿಶಕ್ತಿ, ವಾಕ್‌ಶುದ್ಧಿಗಳಿಗೂ, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಚಿಂತನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಚಿಂತನೆಗಳಿಗೂ ರಾಜಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೇದಪಾಠದಂತೆ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠವೂ ಸಾಧನೆಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಸಾಧನೆಗೂ ಇದರ ನೆರವು ಅಪಾರ. ಅದರಂತೆ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ನೀಡುವ ನೆರವು ಸಹ ಅತ್ಯಂತ

---

೧. ಶ್ರವಣಂ ಕೀರ್ತನಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಮರಣಂ ಪಾದಸೇವನಮ್ ।
ಅರ್ಚನಂ ವಂದನಂ ದಾಸ್ಯಂ ಸಖ್ಯಮಾತ್ಮನಿವೇದನಮ್ ॥ – ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ (೭/೫/೨೩)

ಗಣನೀಯವಾದುದು.

ಇಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಜನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇಂತಹ ಅವಶ್ಯಪಠನೀಯಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣಕಾರ್ಯ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಓಲೆಗರಿಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಅನೇಕಸಂಗ್ರಹಗಳೂ, ಸ್ತೋತ್ರಮಂಜರೀ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಆದರೆ, ಇಂದು ಮುದ್ರಿತರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಸಂಗ್ರಹಕೃತಿಗಳು ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಒಂದು ಬಾರಿಯೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣದ ಸ್ತೋತ್ರಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಅಪಾರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ 'ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧ ಸ್ತೋತ್ರಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಭಾಗ-೧ರ ಸಂಶೋಧಿತ ಆವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಆಸ್ತಿಕಜನತೆ ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು; ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಮುಂದಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು ದೊರೆತು, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದ ಪ್ರಣೀತ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಬೃಹದ್ಯೋಜನೆಯು ಪೂರೈಸಿತು. ಆ ಬಳಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳು (ಭಾಗ-೨ರಿಂದ ೮) ಪ್ರಕಾಶನಗೊಂಡವು. ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳ ಸಿದ್ಧತೆಯೂ ಸಹ ಮುಕ್ತಾಯ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ:

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೧ – ನಿತ್ಯಪಠನೀಯ ವೈಷ್ಣವಸ್ತೋತ್ರಮಂಜರೀ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೨ – ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧
(ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ)
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೩ – ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨
(ಕೇಶವಾದಿಭಗವದ್ರೂಪಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ)
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೪ – ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೫ – ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೬ – ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೭ – ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೮ – ವಾಯುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೦೯ – ತಾರತಮ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೦ – ದೇವತಾಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ

ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೧ - ವೈಷ್ಣವಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೨- ವೈಷ್ಣವಗುರುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೩ - ಪೌರಾಣಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧
ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೧೪ - ಪೌರಾಣಿಕ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨[೧]

ಸಂಪುಟ-೪ರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸಮರ್ಪಣೆ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಸ್ತೋತ್ರಕೃತಿಗಳು ಸಂಕಲಿತವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು 'ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾದ ಮುಂದುವರೆದ ಭಾಗ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಸಂಕಲಿತವಾಗಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶ್ರುತಿಗೀತಾ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಅಪೂರ್ವ ಗೀತೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಇತರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ 'ಗೀತಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕರ್ಮಗೀತಾ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳ 'ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ' ಹಾಗೂ ಇತರ ಅನೇಕರ ಕೃತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಹಾಭಾರತಸಾರಸಂಗ್ರಹ, ಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾವಿತ್ರ್ಯುಪಾಖ್ಯಾನ, ವಂಶಾನುಕೀರ್ತನ, ಅನುಸ್ಮೃತಿಸ್ತೋತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ನಿತ್ಯಪಠ್ಯಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಯೋಗ, ವಿಷ್ಣುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವರ್ಣನ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ವಿರಹಿಮೋದಸುಧಾ, ಕವಿಕಂಠಮಣಿ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥರ ಕೃತಿಗಳು, ವಿಷ್ಣುಚಂದ್ರಿಕಾ, ತತ್ತ್ವಸಾರಸಮುದ್ಧೃತಿ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಅಪ್ರಕಾಶಿತ ಕೃತಿಗಳು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಸಂಗೃಹೀತವಾಗಿವೆ.

ಹಿಂದಿನ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಅನಂತರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಶವಾದಿಭಗವದ್ರೂಪ-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ, ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ, ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಮೊದಲಾದ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹಯಗ್ರೀವಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರ, ವೇಂಕಟೇಶಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

---

೧. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ೨ ರಿಂದ ೮ ರ ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿ ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ; ಭಾಗ ೯ರಿಂದ ೧೪ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿವೆ.

ಉಡುಪಿ ಪಲಿಮಾರುಮಠಾಧೀಶರಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶಶ್ರೀಪಾದರಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಉಡುಪೀಶಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಮ್', ಭಂಡಾರಕೆರೆಮಠಾಧೀಶರಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯಶ್ರೀವಿದ್ಯೇಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದರಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ತುತಿಪ್ರಸೂನಮಾಲಾ', 'ಮನ್ಯುಸ್ತುತಿಮಂಜರಿ', ಹಾಗೂ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗದ್ಯ' ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಪರಮಪೂಜ್ಯರಾದ ಉಭಯ ಶ್ರೀಪಾದರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದಿನ ಸಂಪುಟಗಳಂತೆ ಈ ಸಂಪುಟವು ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಸಂಗ್ರಹ (ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ)ದಲ್ಲಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸೋದಾಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ತತ್ತ್ವಮಲ್ಲಿಕಾ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ ಭಾಗ-೫ (ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ-೨)ರ ಪ್ರಕಾಶನವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದವರು ವಿಶೇಷ ಹರಿಗುರುಭಕ್ತರೂ, ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತರೂ ಆದ **ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಮಧುಸೂದನ್** (MRCP, Professor of Medical Oncology, University of Nottingham, England) ಅವರು; ಅವರು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರಾದ **ದಿ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್** (ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಟಿ.ಎನ್.ಇ.ಡಿ., ತಮಿಳುನಾಡು) ಅವರ ಪುಣ್ಯಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ೫೦ ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿರುವರು; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ ಕಾರ್ಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ್ದು; ಸಹಕಾರ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಚಿ ॥ ಮಾರುತಿರಾವ್, ಚಿ ॥ ಆರ್. ಆನಂದಪದ್ಮನಾಭ(ಸುದರ್ಶನ), ನನ್ನ ಪುತ್ರ ಡಾ. ಜಯಂತ ಪಿ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಚಿ ॥ ಪ್ರವೀಣ ಕಟ್ಟಿ ಅವರದು. ವಿಶೇಷ ಸಹಕಾರ ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಚಿ. ಸೌ ಜಯಶ್ರೀ ಪಿ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಹಾಗೂ ಸೊಸೆ ಚಿ. ಸೌ. ಶ್ರುತಿ ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಇವರದು; ಮುದ್ರಣ ವಾಗರ್ಥ ಅವರದು; ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಋಣಿ.

ಬೆಂಗಳೂರು. **ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯ**

ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥರ ಆರಾಧನೆ (೧೭.೧೧.೨೦೧೭)

ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಲಿಕಾ - ೫

(ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨)

॥ ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಹರಿಃ ಓಮ್ ॥

॥ ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ ॥

೧. ಶ್ರುತಿಗೀತಾ (ವೇದಸ್ತುತಿಃ)

ಪರೀಕ್ಷಿದುವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿರ್ದೇಶ್ಯೇ ನಿರ್ಗುಣೇ ಗುಣವೃತ್ತಯಃ ।
ಕಥಂ ಚರಂತಿ ಶ್ರುತಯಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸದಸತಃ ಪರೇ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಾನ್ ಜನಾನಾಮಸೃಜತ್ ಪ್ರಭುಃ ।
ಮಾತ್ರಾರ್ಥಂ ಚ ಭವಾರ್ಥಂ ಚ ಆತ್ಮನೇ ಕಲ್ಪನಾಯ ಚ ॥ ೨ ॥

ಸೈಷಾ ಹ್ಯುಪನಿಷದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಪೂರ್ವಜೈರ್ಧೃತಾ ।
ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಧಾರಯೇದ್ಯಸ್ತಾಂ ಕ್ಷೇಮಂ ಗಚ್ಛೇದಕಿಂಚನಃ ॥ ೩ ॥

ಅತಸ್ತೇ ವರ್ಣಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಗಾಥಾಂ ನಾರಾಯಣೋದಿತಾಮ್ ।
ನಾರದಸ್ಯ ಚ ಸಂವಾದಂ ಋಷೇರ್ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚ ॥ ೪ ॥

ಏಕದಾ ನಾರದೋ ಲೋಕಾನ್ ಪರ್ಯಟನ್ ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಃ ।
ಸನಾತನಂ ಋಷಿಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯಯೌ ನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯೋ ವೈ ಭಾರತವರ್ಷೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷೇಮಾಯ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ನೃಣಾಮ್ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಶಮೋಪೇತಮಾಕಲ್ಪಾದಾಸ್ಥಿತಸ್ತಪಃ ॥ ೬ ॥

ತತ್ರೋಪವಿಷ್ಟಮೃಷಿಭಿಃ ಕಲಾಪಗ್ರಾಮವಾಸಿಭಿಃ ।
ಪರೀತಂ ಪ್ರಣತೋಽಪೃಚ್ಛದಿದಮೇವ ಕುರೂದ್ವಹ ॥ ೭ ॥

ತಸ್ಮೈ ಹ್ಯವೋಚದ್ಭಗವಾನ್ ಋಷೀಣಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಮಿದಮ್ ।
ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಃ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಜನಲೋಕನಿವಾಸಿನಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಸ್ವಾಯಂಭುವಂ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ರಂ ಜನಲೋಕೇಽಭವತ್ ಪುರಾ ।
ತತ್ರತ್ಯಾನಾಂ ಮಾನಸಾನಾಂ ಮುನೀನಾಮೂರ್ಧ್ವರೇತಸಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಂ ಗತವತಿ ತ್ವಯಿ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತಮೀಶ್ವರಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮವಾದಃ ಸುಸಂವೃತ್ತಃ ಶ್ರುತಯೋ ಯತ್ರ ಶೇರತೇ ।
ತತ್ರಾಪ್ಯಯಮಭೂತ್ ಪ್ರಶ್ನಸ್ತ್ವಂ ಮಾಂ ಯಮನುಪೃಚ್ಛಸಿ ॥ ೧೦ ॥

ತುಲ್ಯಶ್ರುತತಪಃಶೀಲಾಸ್ತುಲ್ಯಸ್ವೀಯಾರಿಮಧ್ಯಮಾಃ ।
ಅಪಿ ಚಕ್ರುಃ ಪ್ರವಚನಮೇಕಂ ಶುಶ್ರೂಷವೋಽಪರೇ ॥ ೧೧ ॥

ಸನಂದನ ಉವಾಚ

ಸ್ವಸೃಷ್ಟಮಿದಮಾಪೀಯ ಶಯಾನಂ ಸಹ ಶಕ್ತಿಭಿಃ ।
ತದಂತೇ ಬೋಧಯಾಂಚಕ್ರುಸ್ತಲ್ಲಿಂಗೈಃ ಶ್ರುತಯಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಯಥಾ ಶಯಾನಂ ಸಮ್ರಾಜಂ ಬಂದಿನಸ್ತತ್ಪರಾಕ್ರಮೈಃ ।
ಪ್ರತ್ಯೂಷೇಽಭ್ಯೇತ್ಯ ಸುಶ್ಲೋಕೈರ್ಬೋಧಯಂತ್ಯನುಜೀವಿನಃ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರುತಯ ಊಚುಃ

ಜಯ ಜಯ ಜಹ್ಯಜಾಮಜಿತ ದೋಷಗೃಹೀತಗುಣಾಂ
ತ್ವಮಸಿ ಯದಾತ್ಮನಾ ಸಮವರುದ್ಧಸಮಸ್ತಭಗಃ ।
ಅಜ ಜಗದೋಕಸಾಮಖಿಲಶಕ್ತ್ಯವಬೋಧಕ ತೇ
ಕ್ವಚಿದಜಯಾಽಽತ್ಮನಾಽನುಚರತೋಽನುಚರೇನ್ನಿಗಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ಬೃಹದುಪಲಬ್ಧಮೇತದವಶೇಷತಯಾ
ಯತ ಉದಗಾಸ್ತಮಸ್ಯವಿಕೃತೇಽವಿಕೃತಃ ।
ಅತ ಋಷಯೋ ದಧುಸ್ತ್ವಯಿ ಮನೋವಚನಾಚರಿತಂ
ಕಥಮಯಥಾ ಭವಂತಿ ಭುವಿ ದತ್ತಪದಾನಿ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಇತಿ ಸೂರಯಸ್ತ್ರ್ಯಧಿಪತೇಽಖಿಲಲೋಕಮಲಕ್ಷಪಣಂ
ತವ ಕಥಾಮೃತಾಬ್ಧಿಮವಗಾಹ್ಯ ತಪಾಂಸಿ ಜಹುಃ ।
ಕಿಮುತ ಪುನಃ ಸ್ವಧಾಮವಿಧುತಾಶಯಕಾಲಗುಣಾಃ
ಪರಮಂ ಭಜಂತಿ ಯೇ ಪದಮಜಸ್ರಸುಖಾನುಭವಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ದೃತಯ ಇವೋಚ್ಛ್ವಸಂತ್ಯಸುಹೃದೋ ಯದಿ ತೇ
ಮಹದಹಮಾದಯೋಽಂಡಮಸೃಜನ್ ಯದನುಗ್ರಹತಃ ।
ಪುರುಷವಿಧಾನ್ವಯೋಽತ್ರ ಚರಮೋತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾದಿಷು
ಯಸ್ತವ ಸದಸತಃ ಪರಂ ಪ್ರಥಯೇದವಿಶೇಷಮೃತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಉದರಮುಪಾಸತೇ ಯರ್ಹಿ ವರ್ತ್ಮನಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಶಃ
ಪರಿಸರಪದ್ಧತಿಂ ಹೃದಯಮಾರುಣಯೋ ದಹರಮ್ ।

ತತ ಉದಗಾಚ್ಚ ನಂದನಪಥಾಽಥ ಶಿರಃ ಪರಮಂ
ಪುನರಿಹ ಯತ್ ಸಮೇತ್ಯ ನ ಪತಂತಿ ಕೃತಾಂತಮುಖೇ ॥ ೧೮ ॥

ಸ್ವಕೃತವಿಚಿತ್ರಯೋನಿಷು ವಿಶನ್ನಿವ ಹೇತುತಯಾ
ಭರತಮತಶ್ಚಕಾಸ್ತ್ಯನಲವತ್ ಸ್ವಕೃತಾನುಕೃತಿಃ ।
ಅಪಿ ವಿತಥಾಸ್ವಮೂಷ್ವವಿತಥೋರುವಿಧಂ ಮನಸಿ
ನಿಕಟಧಿಯೋ ನಯಂತ್ಯಭಿವಿಪತ್ಯ ತವ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರಕ್ರಮವತ್ಸ್ವಸತ್ಯತಂ ಪುರುಷೇಷು ಧೀಷು ತು ಬಹಿರಂತರಸಚ್ಚರಣೇ ।
ತವ ಪುರುಷ ವದಂತ್ಯಖಿಲಶಕ್ತಿಧೃತಃ ಸ್ವಕೃತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಇತಿ ವಿಮೃಶಂತಿ ಕವಯೋ ನಿಗಮಾವಪನಂ
ಭಜಂತ ಉಪಾಸತೇ ಭವಮಧ್ಯವಿನಿಶ್ವಸಿತಾಃ ।
ದುರವಗಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವನಿಗಮಾಯತವಾಙ್ಮನಸ-
ಶ್ಚರಿತಮಹಾಮೃತಾಬ್ಧಿಪರಿವರ್ತಪರಿಶ್ರಮಣಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ನ ಪರಿಲಷಂತಿ ಕೇಚಿದಪವರ್ಗಮಪೀಶ್ವರ ತೇ
ಚರಣಸರೋಜಹಂಸಕುಲಸಂಗವಿಸೃಷ್ಟಗೃಹಾಃ ।
ತ್ವದನುಪಥಂ ಕುಲಾಯಮಿದಮಾತ್ಮಸುಹೃ-
ತ್ಪ್ರಿಯವಚ್ಚರಂತಿ ತಥೋನ್ಮುಖಾಸ್ತ್ವಯಿ ಹಿ ತೇ ಪ್ರಿಯ ಆತ್ಮನಿ ಚ ॥ ೨೨ ॥

ನ ಚ ರಮಂತ್ಯಹೋ ಅಸದುಪಾಸನಯಾಽಽತ್ಮಹನೋ
ಯದನುಶಯಾ ಭ್ರಮಂತ್ಯಭವಾಃ ಕುಶರೀರಭೃತಃ ।
ನಿಭೃತಮೋಕ್ಷಹೃದಯಯೋಗಯುಜೋ ಹೃದಯಂ
ಮುನಯ ಉಪಾಸತೇ ತದರಯೋಽಪಿ ಯಯುಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸ್ಮರಣಾತ್ ಸ್ವನುರಾಗತದ್ಭವಾನುರಗೇಂದ್ರಭೋಗದಂಡವಿಷಕ್ತಧಿಯೋ
ವಯಮಪಿ ತೇ ಸಮಾಸಮದೃಶೋಽಂಘ್ರಿಸರೋಜಸುಧಾಮ್ ।
ಕ ಹಿ ವೇದ ನು ವಕ್ತುಮಪೇತಜನ್ಮಲಯೋ
ಯತ ಉದಗಾದೃಷಿರನು ದೇವಗಣಾ ಉಭಯೇ ॥ ೨೪ ॥

ತರ್ಹಿ ನ ಸನ್ನ ಚಾಸದುಭಯಂ ನ ಚ ಕಾಲಜವಃ
ಕಿಮಪಿ ನ ತತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಮಪಕೃಷ್ಯ ಶಯೀತ ಯದಾ ।
ಜನಿಮಸತಃ ಸತೋ ಮೃತಿಮಜಾತ್ಮನಿ ಯೇ ಚ ಭಿದಾಂ
ವಿಪಣಮೃತೇ ಸ್ಮರಂತ್ಯುಪವಿಶ ಧ್ವನಿಮಾರುವತಃ ॥ ೨೫ ॥

ತ್ರಿಗುಣಮಯಃ ಪುಮಾನಿತಿ ಯದಬೋಧಕೃತಾ
ತ್ವಯಿ ನ ತು ಭವೇತ್ ತದವಬೋಧರಸೇ ।
ಸದಿವಮನಸ್ತ್ರಿವೃತ್ ತ್ವಯಿ ಭವತ್ಯಸತಾಂ ಮನುಜಾದಯೋ
ವಿಮೃಶಂತ್ಯಶೇಷಮಿದಮಾರ್ತ್ತತಯಾಽಽತ್ಮವಿದಃ ॥ ೨೬ ॥

ನ ಹಿ ವಿಕೃತಂ ತ್ಯಜಂತಿ ಕನಕಸ್ಯ ತದಾತ್ಮತಯಾ
ಸ್ವಕೃತಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟ ಇದಮಾತ್ಮತಯಾ ರಸಿತಮ್ ।
ತವ ಯೇ ಪರಿಚರಂತ್ಯಖಿಲತತ್ತ್ವನಿಕೇತತಯಾ ನನು ತೇ
ಪದಾಽಽಕ್ರಮಂತ್ಯವಿಗಣಯ್ಯ ಶಿರೋ ನಿರ್ಋತೇಃ ॥ ೨೭ ॥

ಪರಿವಯಸೇ ಪಶೂನಿವ ಗಿರಾ ವಿಬುಧಾನಪಿ ತಾಂ-
ಸ್ತ್ವಯಿ ದೃಢಸೌಹೃದಾ ನನು ಪುನಂತಿ ನ ತೇ ವಿಮುಖಾಃ ।
ತ್ವಮೇಕಃ ಸ್ವರಾಡಖಿಲಕಾರಕಶಕ್ತಿಧರ-
ಸ್ತವ ಬಲಿಮುದ್ವಹಂತಿ ಸಮದಂತಿ ಚ ಯೇಽನಿಮಿಷಾಃ ॥ ೨೮ ॥

ವರ್ಷಭುಜೋಽಖಿಲಕ್ಷಿತಿಪತೇರಿವ ವಿಶ್ವಸೃಜೋ
ವಿದಧತಿ ಯತ್ರ ಯೇ ತ್ವಧಿಕೃತಾ ಭವತಶ್ಚಕಿತಾಃ ।
ಸ್ಥಿರಚರಜಾತಯಃ ಸ್ಯುರಜ ಯೇ ತ್ವನಿಮಿತ್ತಯುಜೋ
ವಿರಹ ಉದೀಕ್ಷಯೇದ್ಯದಿ ಪರಸ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಸತಃ ॥ ೨೯ ॥

ನಹಿ ಪರಮಸ್ಯ ಕಶ್ಚಿದಪರೋಽನಪರಸ್ಯ ಭವೇ-
ದ್ವ್ಯಯತ ಇವಾತ್ರ ಯಸ್ಯ ಚ ಶೂನ್ಯತುಲ ಸಂದಧತಃ ।
ಅಪರಿಮಿತಾ ಧ್ರುವಾಸ್ತನುಭೃತೋ ಯದಿ ಸರ್ವ ತತೋ
ನ ಹಿ ನ ಶಾಸ್ಯತೇತಿ ನಿಯಮೋ ಬ್ರುವತೇ ಚ ತಥಾ ॥ ೩೦ ॥

ಅಜನ ಪರಿಮುಚ್ಯತೇಽತ್ರ ಭವಾತ್ ಸತತಾತ್
ಸಮಮನುಜಾನತಾ ತತಮನಂತಮದುಷ್ಟತಯಾ ।
ನ ಘಟತ ಉದ್ಭವಃ ಪ್ರಕೃತಿಪೂರುಷಯೋರಜಯೋ-
ರುಭಯಯುಜೋರ್ಭವಂತ್ಯಸುಭೃತೋ ಜಲಬುದ್ಬುದವತ್ ॥ ೩೧ ॥

ತ್ವಯಿ ತ ಇಮೇ ತತೋ ವಿಬುಧನಾಮಗುಣಾಃ
ಪರಮೇಽಮೃತ ಇವಾರ್ಣವೇ ಮಧು ನಿಲಿಲ್ಯುರಶೇಷರಸಾಃ ।
ನೃಷು ತವ ಮಾಯಯಾ ಸ್ವಗತಯಾ ಕುಶಲಂ
ತ್ವಯಿ ಸುಧಿಯೋಽಂಗ ಭೇದಮನುಧಾತುಮನುಪ್ರಭವಃ ।
ಕಥಮನುವರ್ತಿನಾಂ ಭವಭಯಂ ತವ
ಭ್ರುಕುಟೀ ಸೃಜತಿ ಮುಹುರ್ನೃಣಾಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಇಹ ಭವಚ್ಚರಣೇಷು ಸುಜಾತಭುವೋ
ಜಿತಹೃಷೀಕವಾಯುಭಿರುದಾತ್ತಮಹತ್ತುರಗೈಃ ।
ಯ ಇಹ ಯತಂತ್ಯನತಿಲೋಲಮುಪಾಯವಿದೋ
ವ್ಯಸನಶತಾಬ್ಧಿತಾರಮಪಹಾಯ ಗುರೋಶ್ಚರಣಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ವಣಿಜ ಇವೋಚ್ಚ್ಯ ಸಂತ್ಯಕೃತಕರ್ಣಧರಾ ಜಲಧೌ
ಸ್ವಜನಸುತಾತ್ಮದಾರಧನಧಾಮಧರಾಃ ।
ಸುಖಶಾಂತಿಮತಿ ತ್ವಯಿ ಹಿ ಸಂತಿ ನ ತಾನಿ ನೃಣಾಂ
ವಿಭವ ಉದ್ಯತಿ ಶ್ರಯತ ಆತ್ಮನಿ ಸರ್ವರಸೇ ॥ ೩೪ ॥

ಇತಿ ಸದಜಾನತಾಂ ಮಿಥುನತೋ ರತಯೇ ಚರತಾಂ
ಸುಖಯತಿ ಕೋ ನ್ವಿಹಾದ್ಯ ವಿಜನೇ ಸ್ವನಿರಸ್ತಭಗೇ ।
ಭುವಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಸದನಾ ಹ್ಯೃಷಯೋ ನಿವಿಶಂ-
ತ್ಯತಸ್ತ್ವಾನು ಭವತಃ ಪದಾಂಬುಜಂ ಹೃದಾಽಘಭಿದಮ್ ।
ದಧತಿ ಸಕೃನ್ಮನಸ್ತ್ವಯಿ ಚಿದಾತ್ಮನಿ ನಿತ್ಯಸುಖೇ
ನ ಪುನರುಪಾಸತೇ ಪುರುಷಸಾರ ಹರಾವಸಥಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಇದಮಪ್ಯಥೋ ವದಂತಿ ಚೇನ್ನನು
ತರ್ಕಾ ವ್ಯಭಿಚರಂತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿನ್ಮೃಷಾ ಚ ।
ತತೋ ಭಯದೃಗ್ವ್ಯವಹಿತಯೇ ವಿಕಲ್ಪ
ಉಷಿತೋಽನ್ವಹಮಂಧಪರಂಪರಯಾ
ಭ್ರಮತಿ ಭಾರತೀ ಚ ತವೋರುವೃತ್ತಿಭಿರೂಢಜವಾ ॥ ೩೬ ॥

ನ ಯದಿದಮಗ್ರ ಆಸ ನ ಭವಿಷ್ಯದತೋ ನಿಧನಾ-
ದನಿಮಿತ್ತಕಮಂತರಾ ತ್ವಯಿ ವಿಭಾತಿ ಮೃಷೈಕರಸೇ ।
ಅತ ಉಪಗೀಯತೇ ದ್ರವಿಣಜಾತಿವಿಕಲ್ಪಪಥೈ-
ರ್ವಿತಥಮನೋವಿಲಾಸಮಿದಮಿತ್ಯವಯಂತಿ ಬುಧಾಃ ॥ ೩೭ ॥

ಉದಗಾತ್ ಪುಮಾನನುಗೀತಗುಣಾಂಶ್ಚ ಜುಷನ್
ಭಜತಿ ಸರೂಪತಾಂ ತದನು ತ್ವಮುತ ಜಹಾಸಿ ಜಿಹಾಸಿ ತಾಮ್ ।
ಅಹಿರಿವ ತ್ವಚಂ ಪರಮಾತ್ತಭಗಾಂ ಮಹಸಿ
ಮಹೀಯಸೇಽಷ್ಟಗುಣೋಽಪರಿಮೇಯಭಗಃ ॥ ೩೮ ॥

ಯದಿ ನ ಸಮುಚ್ಚರಂತಿ ಯತಯೋ ಹೃದಿ ಕಾಮಜಡಾ
ದುರಧಿಗಮೋಽಸತಾಂ ಹೃದಿ ಗತೋಽಸ್ಮೃತಕಂಠಮಣಿಃ ।

ಅನುತೃಪ್ತಯೋಗಿನಾಮಭಯೋ ಭಗವನ್
ಅನವಗತಾಂತಕಾದನಧಿರೂಢಪದಾದ್ಭವತಃ ॥ ೩೯ ॥

ತದವಗಮಾರ್ಥಸಿತಾಸಿತಯೋ-
ರ್ಗುಣವಿಗುಣಯೋರ್ನ ಹಿ ದೇಹಭೃತಾಂ ಸಗಿರಃ ।
ಅನುಯಯುರತ್ರ ಹಂಸಕುಲಗೀತಪರಂಪರಯಾ
ನ ತುಷಾವರಣಾ ಇವ ರಜಾಂಸಿ ವಾಂತಿ ।
ವಯಸಾ ಸಹ ಯಚ್ಛ್ಭೃತಯಸ್ತ್ವಯಿ
ಸಫಲಂ ಪತಂತಿ ನ ಪತಂತಿ ಬಂಧನಾಃ ॥ ೪೦ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಇತ್ಯೇತದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪುತ್ರಾ ಆಶ್ರುತ್ಯಾತ್ಮಾನುಶಾಸನಮ್ ।
ಸನಂದನಮಥಾನರ್ಚುಃ ಸಿದ್ಧಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಽತ್ಮನೋ ಗತಿಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಇತ್ಯಶೇಷಸಮಾಮ್ನಾಯಪುರಾಣೋಪನಿಷದ್ರಸಃ ।
ಸಮುದ್ಧೃತಃ ಪೂರ್ವಜೈಸ್ಸ್ವೈರ್ವ್ಯೋಮಾಯನಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೪೨ ॥

ತ್ವಂ ಚೈತದ್ಬ್ರಹ್ಮದಾಯಾದ ಶ್ರದ್ಧಯಾಽಽತ್ಮಾನುಶಾಸನಮ್ ।
ಧಾರಯಂಶ್ಚರ ಗಾಂ ಕಾಮಂ ಕಾಮಾನಾಂ ನಿಧನಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಏವಂ ಸ ಗುರುಣಾಽಽದಿಷ್ಟೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶ್ರದ್ಧಯಾಽಽತ್ಮವಾನ್ ।
ಪೂರ್ಣಃ ಸದ್ಯಸ್ತತೋ ರಾಜನ್ ಪ್ರಾಹ ವೀರವ್ರತೋ ಗುರುಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ

ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಭಗವತೇ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಮಲಕೀರ್ತಯೇ ।
ಯೋ ಧತ್ತೇ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಭವಾಯೋಶತೀಃ ಕಲಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯಾದ್ಯಮೃಷಿಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚಾಮಲಾತ್ಮಕಾನ್ ।
ತತೋಽಗಾದಾಶ್ರಮಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಿತುರ್ದ್ವೈಪಾಯನಸ್ಯ ಮೇ ॥ ೪೬ ॥

ಸಭಾಜಿತೋ ಭಗವತಾ ಕೃತಾಸನಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ತಸ್ಮೈ ತದ್ವರ್ಣಯಾಮಾಸ ನಾರಾಯಣಮುಖಾಚ್ಛ್ರುತಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಇತ್ಯೇತದ್ವರ್ಣಿತಂ ರಾಜನ್ ಯನ್ನಃ ಪ್ರಶ್ನಃ ಕೃತಸ್ತ್ವಯಾ ।
ಯಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿರ್ದೇಶ್ಯೇ ನಿರ್ಗುಣೇಽಪಿ ಮನಶ್ಚರೇತ್ ॥ ೪೮ ॥

ಯೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಜಗದಾದಿಮಧ್ಯನಿಧನೋ ಯೋಽವ್ಯಕ್ತಜೀವೇಶ್ವರೋ
ಯಃ ಸೃಷ್ಟ್ವೇದಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟ ಋಷಿಣಾ ಚಕ್ರೇ ಪುನಃ ಸಂಹಿತಾಮ್ ।
ಯಂ ಸಂಪದ್ಯ ಜಹಾತ್ಯಜಾಮನುಶಯೀ ಸುಪ್ತಃ ಕುಲಾಯಂ ಯಥಾ
ತಂ ಕೈವಲ್ಯನಿರಸ್ತಯೋನಿಮಭಯಂ ಧ್ಯಾಯೇದಜಸ್ರಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೪೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಶ್ರುತಿಗೀತಾ (ವೇದಸ್ತುತಿಃ) ॥

*****

೨. ಪಾಂಡವಗೀತಾ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಹೃದಯಕಮಲಮಧ್ಯೇ ದೀಪವದ್ವೇದಸಾರಂ
ಪ್ರಣವಮಯಮತರ್ಕ್ಯಂ ಯೋಗಿಭಿರ್ಧ್ಯಾನಗಮ್ಯಮ್ ।
ಹರಿಗುರುಶಿವಯೋಗಂ ಸರ್ವಭೂತಸ್ಥಮೇಕಂ
ಸಕೃದಪಿ ಮನಸಾ ಮಾಂ ಧ್ಯಾಯತೇ ಯಃ ಸ ಮುಕ್ತಃ ॥ ೧ ॥

ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಜಿಹ್ವೇ ಕೀರ್ತಯ ಕೇಶವಂ ಮುರರಿಪುಂ ಚೇತೋ ಭಜ ಶ್ರೀಧರಂ
ಪಾಣಿದ್ವಂದ್ವ ಸಮರ್ಚಯಾಚ್ಯುತಕಥಾಂ ಶ್ರೋತ್ರದ್ವಯ ತ್ವಂ ಶ್ರುಣು ।
ಕೃಷ್ಣಂ ಲೋಕಯ ಲೋಚನದ್ವಯ ಹರೇರ್ಗಚ್ಛಾಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮಾಲಯಂ
ಜಿಘ್ರ ಘ್ರಾಣ ಮುಕುಂದಪಾದತುಲಸೀಂ ಮೂರ್ಧನ್ ನಮಾಧೋಕ್ಷಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದನಾರದಪರಾಶರಪುಂಡರೀಕ-
ವ್ಯಾಸಾಂಬರೀಷಶುಕಶೌನಕಭೀಷ್ಮದಾಲ್ಭ್ಯಾನ್ ।
ರುಕ್ಮಾಂಗದಾರ್ಜುನವಸಿಷ್ಠವಿಭೀಷಣಾದೀನ್
ಪುಣ್ಯಾನಿಮಾನ್ ಪರಮಭಾಗವತಾನ್ ಸ್ಮರಾಮಿ ॥ ೩ ॥

ರೋಮಹರ್ಷಣ ಉವಾಚ

ಧರ್ಮೋ ವಿವರ್ಧತಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಕೀರ್ತನೇನ
ಪಾಪಂ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ವೃಕೋದರಕೀರ್ತನೇನ ।
ಶತ್ರುರ್ವಿನಶ್ಯತಿ ಧನಂಜಯಕೀರ್ತನೇನ
ಮಾದ್ರೀಸುತೌ ಕಥಯತಾಂ ನ ಭವಂತಿ ರೋಗಾಃ ॥ ೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ಯೇ ಮಾನವಾ ವಿಗತರಾಗಪರಾವರಜ್ಞಾಃ
ನಾರಾಯಣಂ ಸುರಗುರುಂ ಸತತಂ ಸ್ಮರಂತಿ ।

ಧ್ಯಾನೇನ ತೇನ ಹತಕಿಲ್ಬಿಷಚೇತನಾಸ್ತೇ
ಮಾತುಃ ಪಯೋಧರರಸಂ ನ ಪುನಃ ಪಿಬಂತಿ ॥ ೫ ॥

ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ

ನಾರಾಯಣೋ ನಾಮ ನರೋ ನರಾಣಾಂ
ಪ್ರಸಿದ್ಧಚೋರಃ ಕಥಿತಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮ್ ।
ಅನೇಕಜನ್ಮಾರ್ಜಿತಪಾಪಸಂಚಯಂ
ಹರತ್ಯಶೇಷಂ ಸ್ಮೃತಮಾತ್ರ ಏವ ॥ ೬ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಮೇಘಶ್ಯಾಮಂ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಂ
ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಂ ಕೌಸ್ತುಭೋದ್ಭಾಸಿತಾಂಗಮ್ ।
ಪುಣ್ಯೋಪೇತಂ ಪುಂಡರೀಕಾಯತಾಕ್ಷಂ
ಕೃಷ್ಣಂ ವಂದೇ ಸರ್ವಲೋಕೈಕನಾಥಮ್ ॥ ೭ ॥

ಭೀಮಸೇನ ಉವಾಚ

ಜಲೌಘಮಗ್ನಾ ಸಚರಾಚರಾ ಧರಾ
ವಿಷಾಣಕೋಟ್ಯಾಽಖಿಲವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿನಾ ।
ಸಮುದ್ಧೃತಾ ಯೇನ ವರಾಹರೂಪಿಣಾ
ಸ ಮೇ ಸ್ವಯಂಭೂರ್ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೮ ॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಅಚಿಂತ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಮಜಯ್ಯಮವ್ಯಯಂ
ವಿಭುಂ ಪ್ರಭುಂ ಭಾವಿತವಿಶ್ವಭಾವನಮ್ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಸ್ತಾರವಿಚಾರಕಾರಕಂ
ಹರಿಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಗತಿಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ ೯ ॥

ನಕುಲ ಉವಾಚ

ಯದಿ ಗಮನಮಧಸ್ತಾತ್ ಕಾಲಪಾಶಾನುಬಂಧಾ-
ದ್ಯದಿ ಚ ಕುಲವಿಹೀನೇ ಜಾಯತೇ ಪಕ್ಷಿಕೀಟೇ ।
ಕೃಮಿಶತಮಪಿ ಗತ್ವಾ ಜಾಯತೇಽಜಾಂತರಾತ್ಮಾ
ಮಮ ಭವತು ಹೃದಿಸ್ಥಾ ಕೇಶವೇ ಭಕ್ತಿರೇಕಾ ॥ ೧೦ ॥

ಸಹದೇವ ಉವಾಚ

ತಸ್ಯ ಯಜ್ಞವರಾಹಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಮಿತತೇಜಸಃ ।
ಪ್ರಣಾಮಂ ಯೇಽಪಿ ಕುರ್ವಂತಿ ತೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಚ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ಕುಂತ್ಯುವಾಚ

ಸ್ವಕರ್ಮಫಲನಿರ್ದಿಷ್ಟಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯೋನಿಂ ವ್ರಜಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ತಸ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾಂ ಹೃಷೀಕೇಶ ತ್ವಯಿ ಭಕ್ತಿರ್ದೃಢಾಽಸ್ತು ಮೇ ॥ ೧೨ ॥

ಮಾದ್ರ್ಯುವಾಚ

ಕೃಷ್ಣೇ ರತಾಃ ಕೃಷ್ಣಮನುಸ್ಮರಂತಃ
ರಾತ್ರೌ ಚ ಕೃಷ್ಣಂ ಪುನರುತ್ಥಿತಾ ಯೇ ।
ತೇ ಭಿನ್ನದೇಹಾಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಕೃಷ್ಣಂ
ಹವಿರ್ಯಥಾ ಮಂತ್ರಹುತಂ ಹುತಾಶೇ ॥ ೧೩ ॥

ದ್ರೌಪದ್ಯುವಾಚ

ಕೀಟೇಷು ಪಕ್ಷಿಷು ಮೃಗೇಷು ಸರೀಸೃಪೇಷು
ರಕ್ಷಃಪಿಶಾಚಮನುಜೇಷ್ವಪಿ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ।
ಜಾತಸ್ಯ ಮೇ ಭವತು ಕೇಶವ ತೇ ಪ್ರಸಾದಾತ್
ತ್ವಯ್ಯೇವ ಭಕ್ತಿರಚಲಾಽವ್ಯಭಿಚಾರಿಣೀ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ಸುಭದ್ರೋವಾಚ

ಏಕೋಽಪಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸಕೃತ್ ಪ್ರಣಾಮೋ
ದಶಾಶ್ವಮೇಧಾವಭೃಥೇನ ತುಲ್ಯಃ ।
ದಶಾಶ್ವಮೇಧೀ ಪುನರೇತಿ ಜನ್ಮ
ಕೃಷ್ಣಪ್ರಣಾಮೀ ನ ಪುನರ್ಭವಾಯ ॥ ೧೫ ॥

ಅಭಿಮನ್ಯುರುವಾಚ

ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಹರೇ ಮುರಾರೇ
ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಮುಕುಂದ ಕೃಷ್ಣ ।
ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ರಥಾಂಗಪಾಣೇ
ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀರಾಮ ನಾರಾಯಣ ವಾಸುದೇವ
ಗೋವಿಂದ ವೈಕುಂಠ ಮುಕುಂದ ಕೃಷ್ಣ ।

ಶ್ರೀಕೇಶವಾನಂತ ನೃಸಿಂಹ ವಿಷ್ಣೋ
ಮಾಂ ತ್ರಾಹಿ ಸಂಸಾರಭುಜಂಗದಷ್ಟಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸಾತ್ಯಕಿರುವಾಚ

ಅಪ್ರಮೇಯ ಹರೇ ವಿಷ್ಣೋ ಕೃಷ್ಣ ದಾಮೋದರಾಚ್ಯುತ ।
ಗೋವಿಂದಾನಂತ ಸರ್ವೇಶ ವಾಸುದೇವ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೧೮ ॥

ಉದ್ಧವ ಉವಾಚ

ವಾಸುದೇವಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಯೋಽನ್ಯಂ ದೇವಮುಪಾಸತೇ ।
ತೃಷಿತೋ ಜಾಹ್ನವೀತೀರೇ ಕೂಪಂ ಖನತಿ ದುರ್ಮತಿಃ ॥ ೧೯ ॥

ಧೌಮ್ಯ ಉವಾಚ

ಅಪಾಂ ಸಮೀಪೇ ಶಯನಾಸನೇ ಗೃಹೇ
ದಿವಾ ಚ ರಾತ್ರೌ ಚ ಪಥಾ ಚ ಗಚ್ಛತಾ ।
ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಸುಕೃತಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ
ಜನಾರ್ದನಸ್ತೇನ ಕೃತೇನ ತುಷ್ಯತು ॥ ೨೦ ॥

ಸಂಜಯ ಉವಾಚ

ಆರ್ತಾ ವಿಷಣ್ಣಾಃ ಶಿಥಿಲಾಶ್ಚ ಭೀತಾ
ಘೋರೇಷು ಚ ವ್ಯಾಧಿಷು ವರ್ತಮಾನಾಃ ।
ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ನಾರಾಯಣಶಬ್ದಮಾತ್ರಂ
ವಿಮುಕ್ತದುಃಖಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತಿ ॥ ೨೧ ॥

ಅಕ್ರೂರ ಉವಾಚ

ಅಹಮಸ್ಮಿ ನಾರಾಯಣದಾಸದಾಸ-
ದಾಸಸ್ಯ ದಾಸಸ್ಯ ಚ ದಾಸದಾಸಃ ।
ಅನ್ಯೋಽಪಿ ಹೀಶಾಜ್ಞಗತಾಂ ನರಾಣಾಂ
ತಸ್ಮಾದಹಂ ಧನ್ಯತಮೋಽಸ್ಮಿ ಲೋಕೇ ॥ ೨೨ ॥

ವಿದುರ ಉವಾಚ

ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಯೇ ಭಕ್ತಾಃ ಶಾಂತಾಸ್ತದ್ಗತಮಾನಸಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ದಾಸಸ್ಯ ದಾಸೋಽಹಂ ಭವೇ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ॥ ೨೩ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ವಿಪರೀತೇಷು ಕಾಲೇಷು ಪರಿಕ್ಷೀಣೇಷು ಬಂಧುಷು ।
ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಕೃಪಯಾ ಕೃಷ್ಣ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲ ॥ ೨೪ ॥

ದ್ರೋಣ ಉವಾಚ

ಯೇ ಯೇ ಹತಾಶ್ಚಕ್ರಧರೇಣ ರಾಜನ್
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥೇನ ಜನಾರ್ದನೇನ ।
ತೇ ತೇ ಗತಾ ವಿಷ್ಣುಪುರೀಂ ನರೇಂದ್ರಾಃ
ಕ್ರೋಧೋಽಪಿ ದೇವಸ್ಯ ವರೇಣ ತುಲ್ಯಃ ॥ ೨೫ ॥

ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ ಉವಾಚ

ಮಜ್ಜನ್ಮನಃ ಫಲಮಿದಂ ಮಧುಕೈಟಭಾರೇ
ಮತ್ಪ್ರಾರ್ಥನೀಯ ಮದನುಗ್ರಹ ಏಷ ಏವ ।
ತ್ವದ್ಭೃತ್ಯಭೃತ್ಯಪರಿಚಾರಕಭೃತ್ಯಭೃತ್ಯ-
ಭೃತ್ಯಸ್ಯ ಭೃತ್ಯ ಇತಿ ಮಾಂ ಸ್ಮರ ಲೋಕನಾಥ ॥ ೨೬ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮೋವಾಚ

ಗೋವಿಂದ ಕೇಶವ ಜನಾರ್ದನ ವಾಸುದೇವ
ವಿಶ್ವೇಶ ವಿಶ್ವ ಮಧುಸೂದನ ವಿಶ್ವರೂಪ ।
ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷ
ನಾರಾಯಣಾಚ್ಯುತ ನೃಸಿಂಹ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೨೭ ॥

ಕರ್ಣ ಉವಾಚ

ನಾನ್ಯಂ ವದಾಮಿ ನ ಶೃಣೋಮಿ ನ ಚಿಂತಯಾಮಿ
ನಾನ್ಯಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ನ ಭಜಾಮಿ ನ ಚಾಶ್ರಯಾಮಿ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವದೀಯಚರಣಾಂಬುಜಮಾದರೇಣ
ಮೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ದೇಹಿ ದಾಸ್ಯಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ

ನಮೋ ನಮಃ ಕಾರಣವಾಮನಾಯ
ನಾರಾಯಣಾಯಾಮಿತವಿಕ್ರಮಾಯ ।
ಶ್ರೀಶಾರ್ಙ್ಗಚಕ್ರಾಸಿಗದಾಧರಾಯ
ನಮೋಽಸ್ತು ತಸ್ಮೈ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ ॥ ೨೯ ॥

ಗಾಂಧಾರ್ಯುವಾಚ

ತ್ವಮೇವ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ತ್ವಮೇವ
ತ್ವಮೇವ ಬಂಧುಶ್ಚ ಸಖಾ ತ್ವಮೇವ ।

ತ್ವಮೇವ ವಿದ್ಯಾ ದ್ರವಿಣಂ ತ್ವಮೇವ
ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಂ ಮಮ ದೇವದೇವ ॥ ೩೦ ॥

ದುರ್ಯೋಧನ ಉವಾಚ

ಜಾನಾಮಿ ಧರ್ಮಂ ನ ಚ ಮೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ-
ರ್ಜಾನಾಮ್ಯಧರ್ಮಂ ನ ಚ ಮೇ ನಿವೃತ್ತಿಃ ।
ಶ್ರೀವಾಸುದೇವೇನ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತೇನ
ಯಥಾ ನಿಯುಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ತಥಾ ಕರೋಮಿ ॥ ೩೧ ॥

ದುರ್ವಾಸಾ ಉವಾಚ

ಯಂತ್ರಸ್ಯ ಗುಣದೋಷೇಣ ಯಂತ್ರಿಣೋ ಮಧುಸೂದನ ।
ಅಹಂ ಯಂತ್ರೋ ಭವಾನ್ ಯಂತ್ರೀ ಮಮ ದೋಷೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ ॥ ೩೨ ॥

ಅನಿರುದ್ಧ ಉವಾಚ

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಚೈತನ್ಯಮಯಾದಿದೇವ
ಶ್ರೀನಾಥ ವಿಷ್ಣೋ ಭವದಾಜ್ಞಯೈವ ।
ಪ್ರಾತಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ತವ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ
ಸಂಸಾರಯಾತ್ರಾಮನುವರ್ತಯಿಷ್ಯೇ ॥ ೩೩ ॥

ದ್ರುಪದ ಉವಾಚ

ಯಜ್ಞೇಶಾಚ್ಯುತ ಗೋವಿಂದ ಮಾಧವಾನಂತ ಕೇಶವ ।
ಕೃಷ್ಣ ವಿಷ್ಣೋ ಹೃಷೀಕೇಶ ವಾಸುದೇವ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೩೪ ॥

ಜಯದ್ರಥ ಉವಾಚ

ನಮಃ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಶುದ್ಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇಽನಂತಮೂರ್ತಯೇ ।
ಯೋಗೀಶ್ವರಾಯ ದೇವಾಯ ತ್ವಾಮಹಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೩೫ ॥

ವಿಕರ್ಣ ಉವಾಚ

ಕೃಷ್ಣಾಯ ವಾಸುದೇವಾಯ ದೇವಕೀನಂದನಾಯ ಚ ।
ನಂದಗೋಪಕುಮಾರಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೩೬ ॥

ಸೋಮದತ್ತ ಉವಾಚ

ನಮಃ ಪರಮಕಲ್ಯಾಣ ನಮಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಭಾವನ ।
ವಾಸುದೇವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಯದೂನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ॥ ೩೭ ॥

ಅಭಿಮನ್ಯುರುವಾಚ

ಯೇ ಪಾಪಿನೋಽಪಿ ಶಿಶುಪಾಲಸುಯೋಧನಾದ್ಯಾ
ವೈರಾನುಬದ್ಧಮತಯಃ ಪುರುಷಂ ವದಂತಿ ।
ಮುಕ್ತಿಂ ಗತಾ ಸ್ಮರಣಮಾತ್ರವಿಧೂತಪಾಪಾಃ
ಕಃ ಸಂಶಯಃ ಪರಮಭಾಗವತೋತ್ತಮಾನಾಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಘಟೋತ್ಕಚ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀಮನ್ನೃಸಿಂಹವಿಭವೇ ಗರುಡಧ್ವಜಾಯ
ತಾಪತ್ರಯೋಪಶಮನಾಯ ಭವೌಷಧಾಯ ।
ತೃಷ್ಣಾರಿವೃಶ್ಚಿಕಜಲಾಗ್ನಿಭುಜಂಗರೋಗ-
ಕ್ಲೇಶವ್ಯಯಾಯ ಹರಯೇ ಗುರವೇ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೩೯ ॥

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಉವಾಚ

ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ಮಹಾಭಾಗ ಕಲಿಕಾಲಸಮಂ ಹಿತಮ್ ।
ಶ್ರವಣಂ ಕೀರ್ತನಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಮರಣಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಪಾಂಡುರುವಾಚ

ಸ್ಥಿತೇ ಮನಸಿ ಗೋವಿಂದೇ ದೂರತೋ ಯಾತಿ ಪಾತಕಮ್ ।
ಉದಯಾಚಲಮಾರೂಢೇ ದಿನನಾಥೇ ತಮೋ ಯಥಾ ॥ ೪೧ ॥

ವಿರಾಟ ಉವಾಚ

ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾಯ ಚ ।
ಜಗದ್ಧಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೪೨ ॥

ಶಲ್ಯ ಉವಾಚ

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ಪೀತವಾಸಸಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ಯೇ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಗೋವಿಂದಂ ನ ತೇಷಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ಭಯಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಬಲಭದ್ರ ಉವಾಚ

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಪಾಲೋ ತ್ವಮಗತೀನಾಂ ಗತಿರ್ಭವ ।
ಸಂಸಾರಾರ್ಣವಮಗ್ನಾನಾಂ ಪ್ರಸೀದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ ೪೪ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣೇತಿ ಕೃಷ್ಣೇತಿ ಯೋ ಮಾಂ ಸ್ಮರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಜಲಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಯಥಾ ಪದ್ಮಂ ನರಕಾದುದ್ಧರಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ಕಲ್ಯಾಣಾನಾಂ ನಿದಾನಂ ಕಲಿಮಲಮಥನಂ ಪಾವನಂ ಪಾವನಾನಾಂ
ಪಾಥೇಯಂ ಯನ್ಮುಮುಕ್ಷೋಃ ಸಪದಿ ನಿಜಪದಪ್ರಾಪ್ತಯೇ ಪ್ರಸ್ಥಿತಸ್ಯ ।
ವಿಶ್ರಾಂತಿಸ್ಥಾನಮೇಕಂ ಕವಿವರವಚಸಾಂ ಜೀವನಂ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ
ಬೀಜಂ ಧರ್ಮದ್ರುಮಸ್ಯ ಪ್ರಭವತಿ ಮಹತಾಂ ಭೂತಯೇ ರಾಮನಾಮ ॥೪೬॥

ನಾಸ್ತಿ ಪಾತಕಮಹೋ ಕಲಿಕಾಲೇ
ನಾಮಕೀರ್ತನಪರೇಷು ನರೇಷು ।
ಉತ್ಕ್ಷಿಪಾಮ್ಯನಲತಪ್ತಮಯೋ ವಾ
ನಿಕ್ಷಿಪಾಮ್ಯಹಿಘಟೇ ಚ ಕರಂ ವಾ ॥ ೪೭ ॥

ಸತ್ಯಂ ಬ್ರವೀಮಿ ಮನುಜಾಃ ಸ್ವಯಮೂರ್ಧ್ವಬಾಹು-
ರ್ಯೋ ಮಾಂ ಮುಕುಂದ ನರಸಿಂಹ ಜನಾರ್ದನೇತಿ ।
ಜೀವನ್ ಜಪತ್ಯನುದಿನಂ ಮರಣೇ ರಣೇ ವಾ
ಪಾಷಾಣಕಾಷ್ಠಸದೃಶಾಯ ದದಾಮ್ಯಭೀಷ್ಟಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಈಶ್ವರ ಉವಾಚ

ಸಕೃನ್ನಾರಾಯಣೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪುಮಾನ್ ಕಲ್ಪಶತತ್ರಯಮ್ ।
ಗಂಗಾದಿಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು ಸ್ನಾತೋ ಭವತಿ ಪುತ್ರಕ ॥ ೪೯ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ

ತತ್ರೈವ ಗಂಗಾ ಯಮುನಾ ಚ ವೇಣೀ
ಗೋದಾವರೀ ಸಿಂಧುಸರಸ್ವತೀ ಚ ।
ಸರ್ವಾಣಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ವಸಂತಿ ತತ್ರ
ಯತ್ರಾಚ್ಯುತೋದಾರಕಥಾಪ್ರಸಂಗಃ ॥ ೫೦ ॥

ನರಕೇ ಪಚ್ಯಮಾನಸ್ತು ಯಮೇನ ಪರಿಭಾಷಿತಃ ।
ಕಿಂ ತ್ವಯಾ ನಾರ್ಚಿತೋ ದೇವಃ ಕೇಶವಃ ಕ್ಲೇಶನಾಶನಃ ॥ ೫೧ ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಜನ್ಮಾಂತರಸಹಸ್ರೇಷು ತಪೋಧ್ಯಾನಸಮಾದಿಭಿಃ ।
ನರಾಣಾಂ ಕ್ಷೀಣಪಾಪಾನಾಂ ಕೃಷ್ಣೇ ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ॥ ೫೨ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಉವಾಚ

ನಾಥ ಯೋನಿಸಹಸ್ರೇಷು ಯೇಷು ಯೇಷು ವ್ರಜಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ತೇಷು ತೇಷ್ವಚಲಾ ಭಕ್ತಿರಚ್ಯುತಾಽಸ್ತು ಸದಾ ತ್ವಯಿ ॥ ೫೩ ॥

ಯಾ ಪ್ರೀತಿರವಿವೇಕಾನಾಂ ವಿಷಯೇಷ್ವನಪಾಯಿನೀ ।
ತ್ವಾಮನುಸ್ಮರತಃ ಸಾ ಮೇ ಹೃದಯಾನ್ನಾಪಸರ್ಪತು ॥ ೫೪ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಉವಾಚ

ಕಿಂ ತಸ್ಯ ದಾನೈಃ ಕಿಂ ತೀರ್ಥೈಃ ಕಿಂ ತಪೋಭಿಃ ಕಿಮಧ್ವರೈಃ ।
ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯತೇ ವಿಷ್ಣುಂ ನಾರಾಯಣಮನನ್ಯಧೀಃ ॥ ೫೫ ॥

ಜಮದಗ್ನಿರುವಾಚ

ನಿತ್ಯೋತ್ಸವೋ ಭವೇತ್ ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಶ್ರೀರ್ನಿತ್ಯಮಂಗಲಮ್ ।
ಯೇಷಾಂ ಹೃದಿಸ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಮಂಗಲಾಯತನಂ ಹರಿಃ ॥ ೫೬ ॥

ಭರದ್ವಾಜ ಉವಾಚ

ಲಾಭಸ್ತೇಷಾಂ ಜಯಸ್ತೇಷಾಂ ಕುತಸ್ತೇಷಾಂ ಪರಾಭವಃ ।
ಯೇಷಾಮಿಂದೀವರಶ್ಯಾಮೋ ಹೃದಯಸ್ಥೋ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೫೭ ॥

ಗೌತಮ ಉವಾಚ

ಗೋಕೋಟಿದಾನಂ ಗ್ರಹಣೇಷು ಕಾಶಿ-
ಪ್ರಯಾಗಗೋದಾಯುತಕಲ್ಪವಾಸಃ ।
ಯಜ್ಞಾಯುತಂ ಮೇರುಸುವರ್ಣದಾನಂ
ಗೋವಿಂದನಾಮ್ನಾ ನ ಕದಾಪಿ ತುಲ್ಯಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಅತ್ರಿರುವಾಚ

ಗೋವಿಂದೇತಿ ಸದಾ ಸ್ನಾನಂ ಗೋವಿಂದೇತಿ ಸದಾ ಜಪಃ ।
ಗೋವಿಂದೇತಿ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಂ ಸದಾ ಗೋವಿಂದಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ವಸಿಷ್ಠ ಉವಾಚ

ಕೃಷ್ಣೇತಿ ಮಂಗಲಂ ನಾಮ ಯಸ್ಯ ವಾಚಿ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಭಸ್ಮೀಭವಂತಿ ತಸ್ಯಾಶು ಮಹಾಪಾತಕಕೋಟಯಃ ॥ ೬೦ ॥

ಅರುಂಧತ್ಯುವಾಚ

ಕೃಷ್ಣಾನುಸ್ಮರಣಾದೇವ ಪಾಪಸಂಘಾತಪಂಜರಮ್ ।
ಶತಧಾ ಭೇದಮಾಪ್ನೋತಿ ಗಿರಿರ್ವಜ್ರಹತೋ ಯಥಾ ॥ ೬೧ ॥

ಭೃಗುರುವಾಚ

ನಾಮ್ನೈವ ತವ ಗೋವಿಂದ ನಾಮ ತತ್ತ್ವಶತಾಧಿಕಮ್ ।
ದದಾತ್ಯುಚ್ಚಾರಣೇ ಭಕ್ತಿಂ ವಿನಾಽಪ್ಯಷ್ಟಾಂಗಯೋಗತಃ ॥ ೬೨ ॥

ಲೋಮಶ ಉವಾಚ

ವದಾಮಿ ನಾರಾಯಣನಾಮ ನಿರ್ಮಲಂ
ಸ್ಮರಾಮಿ ನಾರಾಯಣತತ್ತ್ವಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಭಜಾಮಿ ನಾರಾಯಣಪಾದಪಂಕಜಂ
ಕರೋಮಿ ನಾರಾಯಣಪೂಜನಂ ಸದಾ ॥ ೬೩ ॥

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಸ್ಮೃತೇ ಸಕಲಕಲ್ಯಾಣಭಾಜನಂ ಯತ್ರ ಜಾಯತೇ ।
ಪುರುಷಸ್ತಮಜಂ ನಿತ್ಯಂ ವ್ರಜಾಮಿ ಶರಣಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೬೪ ॥

ಗರ್ಗ ಉವಾಚ

ನಾರಾಯಣೇತಿ ಮಂತ್ರೋಽಸ್ತಿ ವಾಗಸ್ತಿ ವಶವರ್ತಿನೀ ।
ತಥಾಪಿ ನರಕೇ ಘೋರೇ ಪತಂತೀತ್ಯೇತದದ್ಭುತಮ್ ॥ ೬೫ ॥

ದಾಲ್ಭ್ಯ ಉವಾಚ

ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಬಹುಭಿರ್ಮಂತ್ರೈ ರ್ಭಕ್ತಿರ್ಯಸ್ಯ ಜನಾರ್ದನೇ ।
ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಮಂತ್ರಃ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕಃ ॥ ೬೬ ॥

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಯತ್ರ ಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯತ್ರ ಪಾರ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ ।
ತತ್ರ ಶ್ರೀರ್ವಿಜಯೋ ಭೂತಿರ್ಧ್ರುವಾ ನೀತಿರ್ಮತಿರ್ಮಮ ॥ ೬೭ ॥

ಅಂಗಿರಾ ಉವಾಚ

ಹರಿರ್ಹರತಿ ಪಾಪಾನಿ ದುಷ್ಟಚಿತ್ತೈ ರಪಿ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಅನಿಚ್ಛಯಾऽಪಿ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ದಹತ್ಯೇವ ಹಿ ಪಾವಕಃ ॥ ೬೮ ॥

ಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಸಕೃದುಚ್ಚರಿತಂ ಯೇನ ಹರಿರಿತ್ಯಕ್ಷರದ್ವಯಮ್ ।
ಬದ್ಧಃ ಪರಿಕರಸ್ತೇನ ಮೋಕ್ಷಾಯ ಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ॥ ೬೯ ॥

ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಉವಾಚ

ಹೇ ಜಿಹ್ವೇ ರಸಸಾರಜ್ಞೇ ಸರ್ವದಾ ಮಧುರಪ್ರಿಯೇ ।
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಪೀಯೂಷಂ ಪಿಬ ಜಿಹ್ವೇ ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ಹೇ ಜಿಹ್ವೇ ಮಧುರಸ್ನೇಹೇ ಮಧುರಂ ಕಿಂ ನ ಭಾಷಸೇ ।
ಮಧುರಂ ವದ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಮಧುಸೂದನಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೭೧ ॥

ವೇದವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಭುಜಮುಚ್ಯತೇ ।
ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾತ್ ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ನ ದೈವಂ ಕೇಶವಾತ್ ಪರಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ಬಾದರಾಯಣ ಉವಾಚ

ಅಚ್ಯುತಃ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೋಽಸೌ ಅನಂತಃ ಕಾಮಧೇನುಕಃ ।
ಚಿಂತಾಮಣಿಸ್ತು ಗೋವಿಂದೋ ಹರೇರ್ನಾಮ ವಿಚಿಂತಯೇ ॥ ೭೩ ॥

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಉವಾಚ

ಸಾ ಹಾನಿಸ್ತನ್ಮಹಚ್ಛಿದ್ರಂ ಸಾ ಚಾಂಧಜಡಮೂಕತಾ ।
ಯನ್ಮುಹೂರ್ತಂ ಕ್ಷಣಂ ವಾಽಪಿ ವಾಸುದೇವೋ ನ ಚಿಂತ್ಯತೇ ॥ ೭೪ ॥

ಧನ್ವಂತರಿರುವಾಚ

ಅಚ್ಯುತಾನಂತಗೋವಿಂದನಾಮೋಚ್ಚಾರಣಭೇಷಜಾತ್ ।
ನಶ್ಯಂತಿ ಸಕಲಾ ರೋಗಾಃ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭೫ ॥

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಉವಾಚ

ನಿಮಿಷಂ ನಿಮಿಷಾರ್ಧಂ ವಾ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ವಿಷ್ಣುಚಿಂತನಮ್ ।
ಯತ್ರ ತತ್ರ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪ್ರಯಾಗೋ ನೈಮಿಷಂ ವನಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ವಾಮದೇವ ಉವಾಚ

ಹರೇರ್ನಾಮೈವ ನಾಮೈವ ನಾಮೈವ ಮಮ ಜೀವನಮ್ ।
ಕಲೌ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ನಾಸ್ತ್ಯೇವ ಗತಿರನ್ಯಥಾ ॥ ೭೭ ॥

ನಿಮಿಷಂ ನಿಮಿಷಾರ್ಧಂ ವಾ ಸ್ಮರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಕ್ರತುಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಭ್ಯೋ ಧ್ಯಾನಮೇಕಂ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ॥ ೭೮ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಆಲೋಡ್ಯ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಿಚಾರ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಇದಮೇಕಂ ಸುನಿಷ್ಪನ್ನಂ ಧ್ಯೇಯೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸದಾ ॥ ೭೯ ॥

ಹರಿರುವಾಚ

ಜಯತಿ ಜಯತಿ ದೇವೋ ದೇವಕೀನಂದನೋಽಸೌ
ಜಯತಿ ಜಯತಿ ಕೃಷ್ಣೋ ವೃಷ್ಣಿವಂಶಾವತಂಸಃ ।

ಜಯತಿ ಜಯತಿ ಮೇಘಶ್ಯಾಮಲಃ ಕೋಮಲಾಂಗೋ
ಜಯತಿ ಜಯತಿ ಪೃಥ್ವೀಭಾರನಾಶೋ ಮುಕುಂದಃ ॥ ೮೦ ॥

ಆವಿರ್ಹೋತ್ರ ಉವಾಚ

ಕೃಷ್ಣ ತ್ವದೀಯಪದಪಂಕಜಪಂಜರಾಂತೇಽ-
ದ್ಯೈವ ಮೇ ವಿಶತು ಮಾನಸರಾಜಹಂಸಃ ।
ಪ್ರಾಣಪ್ರಯಾಣಸಮಯೇ ಕಫವಾತಪಿತ್ತೈಃ
ಕಂಠಾವರೋಧನವಿಧೌ ಸ್ಮರಣಂ ಕುತಸ್ತೇ ॥ ೮೧ ॥

ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಶರೀರೇ ಜರ್ಝರೀಭೂತೇ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತೇ ಕಲೇವರೇ ।
ಔಷಧಂ ಜಾಹ್ನವೀತೋಯಂ ವೈದ್ಯೋ ನಾರಾಯಣೋ ಹರಿಃ ॥ ೮೨ ॥

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಭೋಜನಾಚ್ಛಾದನೇ ಚಿಂತಾಂ ವೃಥಾ ಕುರ್ವಂತಿ ವೈಷ್ಣವಾಃ ।
ಯೋಽಸೌ ವಿಶ್ವಂಭರೋ ದೇವಃ ಸ ಭಕ್ತಾನ್ ಕಿಮುಪೇಕ್ಷತೇ ॥ ೮೩ ॥

ಸನತ್ಕುಮಾರ ಉವಾಚ

ಯಸ್ಯ ಹಸ್ತೇ ಗದಾ ಚಕ್ರಂ ಗರುಡೋ ಯಸ್ಯ ವಾಹನಮ್ ।
ಶಂಖಃ ಕರತಲೇ ಯಸ್ಯ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೮೪ ॥

ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ವೈಷ್ಣವಂ ಸ್ತೋತ್ರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣುಸಾಯುಜ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೮೫ ॥

ಇದಂ ಪವಿತ್ರಮಾಯುಷ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ।
ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪಾಂಡವೈಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೮೬ ॥

ಏವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ಋಷಯಶ್ಚ ತಪೋಧನಾಃ ।
ಕೀರ್ತಯಂತಿ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪರಮ್ ॥ ೮೭ ॥

॥ ಇತಿ ಪಾಂಡವಗೀತಾ ॥

*****

೩. ಶ್ರೀರುದ್ರಗೀತಮ್

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ –

ಪ್ರಚೇತಸಃ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಂ ಶಿರಸಾಽಽಧಾಯ ಸಾಧವಃ ।
ದಿಶಂ ಪ್ರತೀಚೀಂ ಪ್ರಯಯುಸ್ತಪಸ್ಯಾದೃತಚೇತಸಃ ॥ ೧ ॥

ಸಮುದ್ರಮುಪವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಪಶ್ಯಂಸ್ತೇ ಮಹತ್ಸರಃ ।
ಮಹನ್ಮನ ಇವ ಸ್ವಚ್ಛಂ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾಶಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ನೀಲರಕ್ತೋತ್ಪಲಾಂಭೋಜಕಲ್ಹಾರೇಂದೀವರಾಕರಮ್ ।
ಹಂಸಸಾರಸಚಕ್ರಾಹ್ವಕಾರಂಡವನಿಕೂಜಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮತ್ತಭ್ರಮರಸೌಸ್ವರ್ಯಂ ಹೃಷ್ಟರೋಮಲತಾಂಘ್ರಿಪಮ್ ।
ಪದ್ಮಕೋಶರಜೋ ದಿಕ್ಷು ವಿಕ್ಷಿಪತ್ಪವನೋತ್ಸವಮ್ ॥ ೪ ॥

ತತ್ರ ಗಾಂಧರ್ವಮಾಕರ್ಣ್ಯ ದಿವ್ಯಮಾರ್ಗಮನೋಹರಮ್ ।
ವಿಸಿಸ್ಮ್ಯು ರಾಜಪುತ್ರಾಸ್ತೇ ಮೃದಂಗಪಣವಾದ್ಯನು ॥ ೫ ॥

ತರ್ಹ್ಯೇವ ಸರಸಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಾಮಂತಂ ಸಹಾನುಗಮ್ ।
ಉಪಗೀಯಮಾನಮಮರಪ್ರವರಂ ವಿಬುಧಾನುಗೈಃ ॥ ೬ ॥

ತಪ್ತಹೇಮನಿಕಾಯಾಭಂ ಶಿತಿಕಂಠಂ ತ್ರಿಲೋಚನಮ್ ।
ಪ್ರಸಾದಸುಮುಖಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಣೇಮುರ್ಜಾತಕೌತುಕಾಃ ॥ ೭ ॥

ಸ ತಾನ್ ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹರೋ ಭಗವಾನ್ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಾನ್ ಶೀಲಸಂಪನ್ನಾನ್ ಪ್ರೀತಾನ್ ಪ್ರೀತ ಉವಾಚ ಹ ॥ ೮ ॥

ರುದ್ರ ಉವಾಚ

ಯೂಯಂ ಬರ್ಹಿಷದಃ ಪುತ್ರಾ ವಿದಿತಂ ವಶ್ಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ ।
ಅನುಗ್ರಹಾಯ ಭದ್ರಂ ವ ಏವಂ ಮೇ ದರ್ಶನಂ ಕೃತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಯಃ ಪರಸ್ತಮಸಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತ್ರಿಗುಣಾಜ್ಜೀವಸಂಜ್ಞಿತಾತ್ ।
ಭಗವಂತಂ ವಾಸುದೇವಂ ಪ್ರಪನ್ನಃ ಸ ಪ್ರಿಯೋ ಹಿ ಮೇ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಧರ್ಮನಿಷ್ಠಃ ಶತಜನ್ಮಭಿಃ ಪುಮಾನ್
ವಿರಿಂಚತಾಮೇತಿ ತತಃ ಪರಂ ಹಿ ಮಾಮ್ ।
ಅವ್ಯಾಕೃತಂ ಭಾಗವತೋಽಥ ವೈಷ್ಣವಂ
ಪದಂ ಯಥಾಹಂ ವಿವಿಧೈಃ ಕಲಾತ್ಯಯೇ ॥ ೧೧ ॥

ಅಥ ಭಾಗವತಾ ಯೂಯಂ ಪ್ರಿಯಾಃ ಸ್ಥ ಭಗವಾನ್ ಯಥಾ ।
ನ ಮೇ ಭಾಗವತಾನಾಂ ಚ ಪ್ರೇಯಾನನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಇದಂ ವಿವಿಕ್ತಂ ಜಪ್ತವ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಮಂಗಲಂ ಪರಮ್ ।
ನಿಃಶ್ರೇಯಸಕರಂ ಚಾಪಿ ಶ್ರೂಯತಾಂ ಯದ್ವದಾಮಿ ವಃ ॥ ೧೩ ॥

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯನುಕ್ರೋಶಹೃದಯೋ ಭಗವಾನಾಹ ತಾನ್ ಶಿವಃ ।
ಬದ್ಧಾಂಜಲೀನ್ ರಾಜಪುತ್ರಾನ್ ನಾರಾಯಣಪರೋ ವಚಃ ॥೧೪॥

ರುದ್ರ ಉವಾಚ

ಜಿತಂ ವ ಆತ್ಮವಿದ್ಧುರ್ಯಾಃ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ಸ್ವಸ್ತಿರಸ್ತು ವಃ ।
ಭವತಾಂ ರಾಧಸೇ ರಾಧ್ಯಂ ಸರ್ವಸ್ಮಾ ಆತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥೧೫॥

ನಮಃ ಪಂಕಜನಾಭಾಯ ಭೂತಸೂಕ್ಷ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮನೇ ।
ವಾಸುದೇವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಕೂಟಸ್ಥಾಯ ಸ್ವರೋಚಿಷೇ ॥೧೬॥

ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ದುರಂತಾಯಾಂತಕಾಯ ಚ ।
ನಮೋ ವಿಶ್ವಪ್ರಬೋಧಾಯ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯಾಂತರಾತ್ಮನೇ ॥೧೭॥

ನಮೋ ನಮೋಽನಿರುದ್ಧಾಯ ಹೃಷೀಕೇಶೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮನೇ ।
ನಮಃ ಪರಮಹಂಸಾಯ ಪೂರ್ಣಾಯ ನಿಭೃತಾತ್ಮನೇ ॥೧೮॥

ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗದ್ವಾರಾಯ ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿಷದೇ ನಮಃ ।
ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯವೀರ್ಯಾಯ ಚಾತುರ್ಹೋತ್ರಾಯ ತಂತವೇ ॥೧೯॥

ನಮ ಊರ್ಜ ಇಷೇ ತ್ರಯ್ಯಾಃ ಪತಯೇ ಯಜ್ಞರೇತಸೇ ।
ತೃಪ್ತಿದಾಯ ಚ ಜೀವಾನಾಂ ನಮಃ ಸರ್ವರಸಾತ್ಮನೇ ॥೨೦॥

ಸರ್ವಸತ್ತ್ವಾತ್ಮದೇಹಾಯ ವಿಶೇಷಾಯ ಸ್ಥವೀಯಸೇ ।
ನಮಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪಾಲಾಯ ಸಹ ಓಜೋಬಲಾಯ ಚ ॥೨೧॥

ಅರ್ಥಲಿಂಗಾಯ ನಭಸೇ ನಮೋಽಂತರ್ಬಹಿರಾತ್ಮನೇ ।
ನಮಃ ಪುಣ್ಯಾಯ ಲೋಕಾಯ ಅಮುಷ್ಮೈ ಭೂರಿವರ್ಚಸೇ ॥೨೨॥

ಪ್ರವೃತ್ತಾಯ ನಿವೃತ್ತಾಯ ಪಿತೃದೇವಾಯ ಕರ್ಮಣೇ ।
ನಮೋ ಧರ್ಮವಿಪಾಕಾಯ ಮೃತ್ಯವೇ ದುಃಖದಾಯಿನೇ ॥೨೩॥

ನಮಸ್ತ ಆಶಿಷಾಮೀಶ ಮನವೇ ಕಾರಣಾತ್ಮನೇ ।
ನಮೋ ಧರ್ಮಾಯ ಬೃಹತೇ ಕೃಷ್ಣಾಯಾಕುಂಠಮೇಧಸೇ ॥೨೪॥

ಪುರುಷಾಯ ಪುರಾಣಾಯ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗೇಶ್ವರಾಯ ಚ ।
ಶಕ್ತಿತ್ರಯಸಮೇತಾಯ ಮೀಢುಷೇಽಹಂಕೃತಾತ್ಮನೇ ॥೨೫॥

ಚೇತಆಕೂತಿರೂಪಾಯ ನಮೋ ವಾಚೋವಿಭೂತಯೇ ।
ದರ್ಶನಂ ನೋ ದಿದೃಕ್ಷೂಣಾಂ ದೇಹಿ ಭಾಗವತಾರ್ಚಿತಮ್ ॥೨೬॥

ರೂಪಂ ಪ್ರಿಯತಮಮಂ ಸ್ವಾನಾಂ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗುಣಾಂಜನಮ್ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧಪ್ರಾವೃಡ್ಘನಶ್ಯಾಮಂ ಸರ್ವಸೌಂದರ್ಯಸಂಗ್ರಹಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಚಾರ್ವಾಯತಚತುರ್ಬಾಹುಂ ಸುಜಾತರುಚಿರಾನನಮ್ ।
ಪದ್ಮಕೋಶಪಲಾಶಾಕ್ಷಂ ಸುಂದರಭ್ರು ಸುನಾಸಿಕಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸುದ್ವಿಜಂ ಸುಕಪೋಲಾಸ್ಯಂ ಸಮಕರ್ಣವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರೀತಿಪ್ರಹಾಸಿತಾಪಾಂಗಮಲಕೈರುಪಶೋಭಿತಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಲಸತ್ಪಂಕಜಕಿಂಜಲ್ಕದುಕೂಲಂ ಮೃಷ್ಟಕುಂಡಲಮ್ ।
ಸ್ಫುರತ್ಕಿರೀಟವಲಯಹಾರನೂಪುರಮೇಖಲಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಮಾಲಾಮಣ್ಯುತ್ತಮರ್ದ್ಧಿಮತ್ ।
ಸಿಂಹಸ್ಕಂಧಮುರೋಬಿಭ್ರತ್ಸೌಭಗಗ್ರೀವಕೌಸ್ತುಭಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಶ್ರಿಯಾಽನಪಾಯಿನ್ಯಾಽಽಕ್ಷಿಪ್ತಂ ನಿಕಷಾಶ್ಮೋರಸೋಲ್ಲಸತ್ ।
ಪೂರರೇಚಕಸಂವಿಗ್ನವಲಿಮತ್ಪಲ್ಲವೋದರಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಪ್ರತಿಸಂಕ್ರಾಮಯದ್ವಿಶ್ವಂ ನಾಭ್ಯಾಽಽವರ್ತಗಭೀರಯಾ ।
ಶ್ಯಾಮಶ್ರೋಣ್ಯಧಿರೋಚಿಷ್ಣುದುಕೂಲಸ್ವರ್ಣಮೇಖಲಮ್ ॥
ಸಮಚಾರ್ವಂಘ್ರಿಜಂಘೋರುನಿಮ್ನಜಾನುಸುದರ್ಶನಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಪದಾ ಶರತ್ಪದ್ಮಪಲಾಶರೋಚಿಷಾ
ನಖದ್ಯುಭಿರ್ನೋಽಂತರಘಂ ವಿಧುನ್ವತಾ ।
ಪ್ರದರ್ಶಯ ಸ್ವೀಯಮಪಾಸ್ತಸಾಧ್ವಸಂ
ಪದಂ ಪುರೋ ಮಾರ್ಗಗುರುಸ್ತಮೋಜುಷಾಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಏತದ್ರೂಪಮಭಿಧ್ಯೇಯಮಾತ್ಮಶುದ್ಧಿಮಭೀಪ್ಸತಾಮ್ ।
ಯದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗೋಽಭಯದಃ ಸ್ವಧರ್ಮಮನುತಿಷ್ಠತಾಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಭವಾನ್ ಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಲಭ್ಯೋ ದುರ್ಲಭಃ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ ।
ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯಭಿಮತಾ ಏಕಾಂತೇನಾತ್ಮವಿದ್ಗತಿಃ ॥ ೩೬ ॥

ತ್ವಾಂ ದುರಾರಾಧ್ಯಮಾರಾಧ್ಯ ಸತಾಮಪಿ ದುರಾಪಯಾ ।
ಏಕಾಂತಭಕ್ತ್ಯಾ ಕೋ ವಾಂಛೇತ್ ಪಾದಮೂಲಂ ವಿನಾ ಬಹಿಃ ॥ ೩೭ ॥

ಯತ್ರ ನಿರ್ವಿಷ್ಟಮರಣಂ ಕೃತಾಂತೋ ನಾಭಿಮನ್ಯತೇ ।
ವಿಶ್ವಂ ವಿಷ್ಟಂಭಯನ್ ವೀರ್ಯಶೌರ್ಯವಿಸ್ಫುರಿತಭ್ರುವಾ ॥ ೩೮ ॥

ಕ್ಷಣಾರ್ಧೇನಾಪಿ ತುಲಯೇ ನ ಸ್ವರ್ಗಂ ನಾಪುನರ್ಭವಮ್ ।
ಭಗವತ್ಸಂಗಿಸಂಗಸ್ಯ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಕಿಮುತಾಶಿಷಃ ॥ ೩೯ ॥

ಅಥಾನಘಾಂಘ್ರ್ಯೋಸ್ತವ ಕೀರ್ತಿತೀರ್ಥಯೋ-
ರಂತರ್ಬಹಿಸ್ಸ್ನಾನವಿಧೂತಪಾಪ್ಮನಾಮ್ ।
ಭೂತೇಷ್ವನುಕ್ರೋಶಸುಸತ್ತ್ವಶೀಲಿನಾಂ
ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಗಮೋಽನುಗ್ರಹ ಏಷ ನಸ್ತವ ॥ ೪೦ ॥

ನ ಯಸ್ಯ ಚಿತ್ತಂ ಬಹಿರರ್ಥವಿಭ್ರಮಂ
ಮನೋ ಗುಹಾಯಾಂ ಚ ನಿವಿಷ್ಟಮಾವಿಶೇತ್ ।
ಯದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗಾನುಗೃಹೀತಮಂಜಸಾ
ಮುನಿರ್ವಿಚಷ್ಟೇ ನನು ತತ್ರ ತೇ ಪದಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಯತ್ರೇದಂ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ವಿಶ್ವಂ ವಿಶ್ವಸ್ಮಿನ್ನವಭಾತಿ ಯತ್ ।
ತತ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರಾಕಾಶಮಿವ ವಿಸ್ತೃತಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಯೋ ಮಾಯಯೇದಂ ಪುರುರೂಪಯಾಽಸೃಜ-
ದ್ಬಿಭರ್ತಿ ಭೂಯಃ ಕ್ಷಪಯತ್ಯವಿಕ್ರಿಯಃ ।
ಯದ್ಭೇದಬುದ್ಧಿಃ ಸದಿವಾತ್ಮಸಂಸ್ಥಯಾ
ತಮಾತ್ಮತಂತ್ರಂ ಭಗವನ್ ಪ್ರತೀಮಹಿ ॥ ೪೩ ॥

ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪೈರಿದಮೇವ ಯೋಗಿನಃ
ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತಾಃ ಸಾಧು ಯಜಂತಿ ಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾಂತಃಕರಣೋಪಲಕ್ಷಣಂ
ವೇದೇ ಚ ತಂತ್ರೇ ಚ ತ ಏವ ಕೋವಿದಾಃ ॥ ೪೪ ॥

ತ್ವಮೇಕ ಆದ್ಯಃ ಪುರುಷಃ ಸುಪ್ತಶಕ್ತಿಃ
ತಯಾ ರಜಃಸತ್ತ್ವತಮೋ ವಿಭಿದ್ಯತೇ ।
ಮಹಾನಹಂ ಖಂ ಮರುದಗ್ನಿವಾರ್ಧರಾಃ
ಸುರರ್ಷಯೋ ಭೂತಗಣಾ ಇದಂ ಯತಃ ॥ ೪೫ ॥

ಸೃಷ್ಟಂ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯೇದಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟ-
ಶ್ಚತುರ್ವಿಧಂ ಪುರಮಾತ್ಮಾಂಶಕೇನ ।
ಅಥೋ ವಿದುಸ್ತ್ವಾಂ ಪುರುಷಂ ಸಂತಮತ್ರ
ಭುಂಕ್ತೇ ಹೃಷೀಕೈರ್ಮಧು ಸಾರಘಂ ಯತಃ ॥ ೪೬ ॥

ಸ ಏಷ ಲೋಕಾನತಿಚಂಡವೇಗೋ
ವಿಕರ್ಷಸಿ ತ್ವಂ ಖಲು ಕಾಲಯಾನಃ ।

ಭೂತಾನಿ ಭೂತೈರನುಮೇಯತತ್ತ್ವೇ
ಘನಾವಲೀರ್ವಾಯುರಿವಾವಿಷಹ್ಯಃ ॥ ೪೭ ॥

ಪ್ರಮತ್ತಮುಚ್ಚೈ ರಿತಿ ಕೃತ್ಯಚಿಂತಯಾ
ಪ್ರವೃದ್ಧಲೋಭಂ ವಿಷಯೇಷು ಲಾಲಸಮ್ ।
ತ್ವಮಪ್ರಮತ್ತಃ ಸಹಸಾಽಭಿಪದ್ಯಸೇ
ಕ್ಷುಲ್ಲೇಲಿಹಾನೋಽಹಿರಿವಾಖುಮಂತಕಃ ॥ ೪೮ ॥

ಕಸ್ತ್ವತ್ಪದಾಬ್ಜಂ ವಿಜಹಾತಿ ಪಂಡಿತೋ
ಯತ್ ತೇ ಪುಮಾನಪ್ಯಯಮಬ್ಜಕೇತನಃ ।
ವಿಶಂಕಯಾಽಸ್ಮದ್ಗುರುರರ್ಚತಿ ಸ್ಮ ಯತ್
ವಿನೋಪಪತ್ತಿಂ ಮನವಶ್ಚತುರ್ದಶ ॥ ೪೯ ॥

ಯತ್ತೃಷ್ಣೋಽಹರಹರ್ಮುಕ್ತಕ್ಲೇಶಃ ಶೇತೇಽಮೃತಾಂಬುಧೌ ।
ತಾವದ್ವೇದಾಥ ತತ್ತೇಽಂಘ್ರಿಂ ಜನೋಽನುಸ್ಮರತೇ ಚ ತತ್ ॥ ೫೦ ॥

ಅಥ ತ್ವಮಸಿ ನೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಪರಮಾತ್ಮನ್ ವಿಪಶ್ಚಿತಾಮ್ ।
ವಿಶ್ವಂ ರುದ್ರಭಯಧ್ವಸ್ತಮಕುತಶ್ಚಿದ್ಭಯಾಗತಿಃ ॥ ೫೧ ॥

ಇದಂ ಜಪತ ಭದ್ರಂ ವೋ ವಿಸ್ರಭ್ಯ ನೃಪನಂದನಾಃ ।
ಸ್ವಧರ್ಮಮನುತಿಷ್ಠಂತೋ ಭಗವತ್ಯರ್ಪಿತಾಶಯಾಃ ॥ ೫೨ ॥

ತಮೇವಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮಸ್ಥಂ ಸರ್ವಭೂತೇಷ್ವವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಪೂಜಯಧ್ವಂ ಗೃಣಂತಶ್ಚ ಧ್ಯಾಯಂತಶ್ಚಾಸಕೃದ್ಧರಿಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಯೋಗಾದೇಶಮುಪಾಸಾದ್ಯ ಧಾರಯಂತೋ ಮುನಿವ್ರತಾಃ ।
ಸಮಾಹಿತಧಿಯಃ ಸರ್ವೇ ಏತದಭ್ಯಸತಾದೃತಾಃ ॥ ೫೪ ॥

ಇದಮಾಹ ಪುರಾಽಸ್ಮಾಕಂ ಭಗವಾನ್ ವಿಶ್ವಸೃಕ್ಪತಿಃ ।
ಭೃಗ್ವಾದೀನಾಮಾತ್ಮಜಾನಾಂ ಸಿಸೃಕ್ಷುಃ ಸಂಸಿಸೃಕ್ಷತಾಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ತೇ ವಯಂ ಚೋದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಜಾಸರ್ಗೇ ಪ್ರಜೇಶ್ವರಾಃ ।
ಅನೇನ ಧ್ವಸ್ತತಮಸ ಅಸ್ರಾಕ್ಷ್ಮ ವಿವಿಧಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೫೬ ॥

ಅಥೇದಂ ನಿತ್ಯದಾ ಯುಕ್ತೋ ಜಪನ್ನವಹಿತಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಅಚಿರಾಚ್ಛ್ರೇಯ ಆಪ್ನೋತಿ ವಾಸುದೇವಪರಾಯಣಃ ॥ ೫೭ ॥

ಶ್ರೇಯಸಾಮಿಹ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಂ ನಿಃಶ್ರೇಯಸಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಸುಖಂ ತರತಿ ದುಷ್ಪಾರಂ ಜ್ಞಾನನೌರ್ವ್ಯಸನಾರ್ಣವಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಯ ಇದಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಯುಕ್ತೋ ಮದ್ಗೀತಂ ಭಗವತ್ಸ್ತವಮ್ ।
ಅಧೀಯಾನೋ ದುರಾರಾಧ್ಯಂ ಹರಿಮಾರಾಧಯತ್ಯಸೌ ॥ ೫೯ ॥

ವಿಂದತೇ ಪುರುಷೋಽಮುಷ್ಮಾತ್ ಯದ್ಯದಿಚ್ಛತಿ ಸತ್ತ್ವರಮ್ ।
ಮದ್ಗೀತಗೀತಾತ್ ಸುಪ್ರೀತಾಚ್ಛ್ರೇಯಸಾಮೇಕವಲ್ಲಭಾತ್ ॥ ೬೦ ॥

ಯ ಇದಂ ಕಲ್ಯ ಉತ್ಥಾಯ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾಽನ್ವಿತಃ ।
ಶ್ರುಣುಯಾಚ್ಛ್ರಾವಯೇನ್ಮರ್ತ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತೇ ಕರ್ಮಬಂಧನೈಃ ॥ ೬೧ ॥

ಗೀತಂ ಮಯೇದಂ ನರದೇವನಂದನಾಃ
ಪರಸ್ಯ ಪುಂಸಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ತವಮ್ ।
ಜಪಂತ ಏಕಾಗ್ರಧಿಯಸ್ತಪೋ ಮಹತ್
ಚರಧ್ವಮಂತೇ ತತ ಆಪ್ಸ್ಯಥೇಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೬೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭಾಗವತೇ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ(೪/೧೪/೧೯-೮೧) ರುದ್ರಗೀತಮ್ ॥

★★★★★

೪. ಗೋಪೀಗೀತಮ್

ಗೋಪ್ಯ ಊಚುಃ :-

ಜಯತಿ ತೇಽಧಿಕಂ ಜನ್ಮನಾ ವ್ರಜಃ
ಶ್ರಯತ ಇಂದಿರಾ ಸಾಧು ತತ್ರ ಹಿ ।
ದಯಿತ ದೃಶ್ಯತಾಂ ತ್ವಾಂ ದಿದೃಕ್ಷತಾಂ
ತ್ವಯಿ ಧೃತಾಸವಸ್ತ್ವಾ ವಿಚಿನ್ವತೇ ॥ ೧ ॥

ವ್ರಜಜನಾರ್ತಿಹನ್ ವೀರಯೋಷಿತಾಂ
ನಿಜಜನಸ್ಮಯಧ್ವಂಸನಸ್ಮಿತ ।
ಭಜಸಖೇ ಭವೇ ಕಿಂಕರೀಃ ಸ್ಮ ನೋ
ಜಲರುಹಾನನಂ ಚಾರು ದರ್ಶಯನ್ ॥ ೨ ॥

ಶರದುದಾಶಯೇ ಸಾಧು ಜಾತಸ-
ತ್ಸರಸಿಜೋದರಶ್ರೀಮುಷಾ ದೃಶಾ ।
ಸುರತನಾಥ ತೇ ಶುಲ್ಕದಾಸಿಕಾ
ವರದ ನಿಘ್ನತೋ ನೇಹ ಕಿಂ ವಧಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಷಜಲಾಶಯಾದ್ವ್ಯಾಲರಾಕ್ಷಸಾ-
ದ್ವರ್ಷಮಾರುತಾದ್ವೈದ್ಯುತಾನಲಾತ್ ।

ವೃಷಮಯಾದ್ವ್ಯಯಾದ್ವಿಶ್ವತೋಮುಖಾ-
ದೃಷಭ ತೇ ವಯಂ ರಕ್ಷಿತಾ ಮುಹುಃ ॥ ೪ ॥

ನ ಖಲು ಗೋಪಿಕಾನಂದನೋ ಭವಾ-
ನಖಿಲದೇಹಿನಾಮಂತರಾತ್ಮದೃಕ್ ।
ವಿಖನಸಾರ್ಚಿತೋ ವಿಶ್ವಗುಪ್ತಯೇ
ಸಖ ಉದೇಯಿವಾನ್ ಸಾತ್ವತಾಂ ಕುಲೇ ॥ ೫ ॥

ವಿರಚಿತಾಭಯಂ ವೃಷ್ಣಿವರ್ಯ ತೇ
ಶರಣಮೀಯುಷಾಂ ಸಂಸೃತೇರ್ಭಯಾತ್ ।
ಕರಸರೋರುಹಂ ಕಾಂತ ಕಾಮದಂ
ಶಿರಸಿ ಧೇಹಿ ನಃ ಶ್ರೀಕರಗ್ರಹಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಣತದೇಹಿನಾಂ ಪಾಪಕರ್ಶನಂ
ತೃಣಚರಾನುಗಂ ಶ್ರೀನಿಕೇತನಮ್ ।
ಫಣಿಫಣಾರ್ಪಿತಂ ತೇ ಪದಾಂಬುಜಂ
ಕೃಣು ಕುಚೇಷು ನಃ ಕೃಂಧಿ ಹೃಚ್ಛಯಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ ವಲ್ಗುವಾಕ್ಯಯಾ
ಬುಧಮನೋಜ್ಞಯಾ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣ ।
ವಿಧಿಕರೀರಿಮಾ ವೀರ ಮುಹ್ಯತೀ-
ರಧರಸೀಧುನಾಽಽಪ್ಯಾಯಯಸ್ವ ನಃ ॥ ೮ ॥

ತವ ಕಥಾಮೃತಂ ತಪ್ತಜೀವನಂ
ಕವಿಭಿರೀಡಿತಂ ಕಲ್ಮಷಾಪಹಮ್ ।
ಶ್ರವಣಮಂಗಲಂ ಶ್ರೀಮದಾತತಂ
ಭುವಿ ಗೃಣಂತಿ ತೇ ಭೂರಿದಾ ಜನಾಃ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಹಸಿತಂ ಪ್ರಿಯ ಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷಣಂ
ವಿಹರಣಂ ಚ ತೇ ಧ್ಯಾನಮಂಗಲಮ್ ।
ರಹಸಿ ಸಂವಿದೋ ಯಾ ಹೃದಿಸ್ಪೃಶಃ
ಕುಹಕ ನೋ ಮನಃ ಕ್ಷೋಭಯಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೦ ॥

ಚಲಸಿ ಯದ್ವ್ರಜಾಚ್ಚಾರಯನ್ ಪಶೂನ್
ನಲಿನಸುಂದರಂ ನಾಥ ತೇ ಪದಮ್ ।
ಶಿಲತೃಣಾಂಕುರೈಃ ಸೀದತೀತಿ ನಃ
ಕಲಿಲತಾಂ ಮನಃ ಕಾಂತ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೧೧ ॥

ದಿನಪರಿಕ್ಷಯೇ ನೀಲಕುಂತಲೈ-
ರ್ವನರುಹಾನನಂ ಬಿಭ್ರದಾವೃತಮ್ ।
ವನರಜಸ್ವಲಂ ದರ್ಶಯನ್ ಮುಹು-
ರ್ಮನಸಿ ನಃ ಸ್ಮರಂ ವೀರ ಯಚ್ಛಸಿ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಣತಕಾಮದಂ ಪದ್ಮಜಾರ್ಚಿತಂ
ಧರಣಿಮಂಡನಂ ಧ್ಯೇಯಮಾಪದಿ ।
ಚರಣಪಂಕಜಂ ಶಂತಮಂ ಚ ತೇ
ರಮಣ ನಸ್ತನೇಷ್ವರ್ಪಯಾಧಿಹನ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸುರತವರ್ಧನಂ ಶೋಕನಾಶನಂ
ಸ್ವರಿತವೇಣುನಾ ಸುಷ್ಠು ಚುಂಬಿತಮ್ ।
ಇತರರಾಗವಿಸ್ಮಾರಣಂ ನೃಣಾಂ
ವಿತರ ವೀರ ನಸ್ತೇऽಧರಾಮೃತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅಟತಿ ಯದ್ಭವಾನಹ್ನಿ ಕಾನನಂ
ತ್ರುಟಿ ಯುಗಾಯತೇ ತ್ವಾಮಪಶ್ಯತಾಮ್ ।
ಕುಟಿಲಕುಂತಲಂ ಶ್ರೀಮುಖಂ ಚ ತೇ
ಜಡವದೀಕ್ಷತಾಂ ಪಕ್ಷ್ಮಕೃದ್ದೃಶಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಪತಿಸುತಾನ್ವಯಭ್ರಾತೃಬಾಂಧವಾ-
ನತಿವಿಲಂಘ್ಯ ತೇ ಹ್ಯಚ್ಯುತಾಗತಾಃ ।
ಗತಿವಿದಸ್ತವೋದ್ಗೀತಮೋಹಿತಾಃ
ಕಿತವ ಯೋಷಿತಃ ಕಸ್ತ್ಯಜೇನ್ನಿಶಿ ॥ ೧೬ ॥

ರಹಸಿ ಸಂವಿದಂ ಹೃಚ್ಛಯೋದಯಂ
ಪ್ರಹಸಿತಾನನಂ ಪ್ರೇಮವೀಕ್ಷಣಮ್ ।
ಬೃಹದುರಃಶ್ರಿಯೋ ವೀರ ವೀಕ್ಷ್ಯ ತೇ
ಮುಹುರತಿಸ್ಪೃಹಾ ಮುಹ್ಯತೇ ಮನಃ ॥ ೧೭ ॥

ವ್ರಜವನೌಕಸಾಂ ವ್ಯಕ್ತಿರಂಗ ತೇ
ವೃಜಿನಹಂತ್ರ್ಯಲಂ ವಿಶ್ವಮಂಗಲಮ್ ।
ಭಜ ಮನಾಕ್ ಚ ನಸ್ತ್ವತ್ಸ್ಪೃಹಾತ್ಮನಾಂ
ಸ್ವಜನಹೃದ್ರುಜಾಂ ಯನ್ನಿಷೂದನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಇತಿ ಗೋಪ್ಯಃ ಪ್ರಗಾಯಂತ್ಯಃ ಪ್ರಲಪಂತ್ಯಶ್ಚ ಚಿತ್ರಧಾ ।
ರುರುದುಃ ಸುಸ್ವರಂ ರಾಜನ್ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ತಾಸಾಮಾವಿರಭೂಚ್ಛೌರಿಃ ಸ್ಮಯಮಾನಮುಖಾಂಬುಜಃ ।
ಪೀತಾಂಬರಧರಃ ಸ್ರಗ್ವೀ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನ್ಮಥಮನ್ಮಥಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಗೋಪೀಗೀತಮ್ ॥

★★★★★

೫. ವೇಣುಗೀತಮ್

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಗೋಪ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣೇ ವನಂ ಯಾತೇ ತಮನುದ್ರುತಚೇತಸಃ ।
ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾಂ ಪ್ರಗಾಯಂತ್ಯೋ ನಿನ್ಯುರ್ದುಃಖೇನ ವಾಸರಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಗೋಪ್ಯ ಊಚುಃ

ವಾಮಬಾಹುಕೃತವಾಮಕಪೋಲೋ
ವಲ್ಗಿತಭ್ರುರಧರಾರ್ಪಿತವೇಣುಃ ।
ಕೋಮಲಾಂಗುಲಿಭಿರಾಶ್ರಿತಮಾರ್ಗಂ
ಗೋಪ್ಯ ಈರಯತಿ ಯತ್ರ ಮುಕುಂದಃ ॥ ೨ ॥

ವ್ಯೋಮಯಾನವನಿತಾಃ ಸಹ ಸಿದ್ಧೈ-
ರ್ವಿಸ್ಮಿತಾಸ್ತದುಪಧಾರ್ಯ ಸಲಜ್ಜಾಃ ।
ಕಾಮಮಾರ್ಗಣಸಮರ್ಪಿತಚಿತ್ತಾಃ
ಕಶ್ಮಲಂ ಯಯುರಪಸ್ಮೃತನೀವ್ಯಃ ॥ ೩ ॥

ಹಂತ ಚಿತ್ರಮಬಲಾಃ ಶೃಣುತೇದಂ
ಹಾರಭಾಸ ಉರಸಿಸ್ಥಿತವಿದ್ಯುತ್ ।
ನಂದಸೂನುರಯಮಾರ್ತಜನಾನಾಂ
ಶರ್ಮದೋ ಯರ್ಹಿ ಕೂಜಿತವೇಣುಃ ॥ ೪ ॥

ಬೃಂದಶೋ ವ್ರಜವೃಷಾ ಮೃಗಗಾವೋ
ವೇಣುವಾದ್ಯಹೃತಚೇತಸ ಏತ್ಯ ।
ದಂತದಷ್ಟಕಬಲಾ ಧೃತಕರ್ಣಾ
ನಿದ್ರಿತಾ ಲಿಖಿತಚಿತ್ರಮಿವಾಸನ್ ॥ ೫ ॥

ಬರ್ಹಿಣಸ್ತಬಕಧಾತುಪಲಾಶೈ-
ರ್ಬದ್ಧಮಲ್ಲಪರಿಬರ್ಹವಿಡಂಬಃ ।
ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ಸಬಲ ಆಲಿ ಸ ಗೋಪೈ-
ರ್ಗಾಃ ಸಮಾಹ್ವಯತಿ ಯತ್ರ ಮುಕುಂದಃ ॥ ೬ ॥

ತರ್ಹಿ ಭುಗ್ನಗತಯಃ ಸರಿತೋ ವೈ
ತತ್ಪದಾಂಬುಜರಜೋಽನಿಲನೀತಮ್ ।
ಆಮೃಶನ್ ಪಯಸಿ ವಾ ಬಹುಪುಣ್ಯಾಃ
ಪ್ರೇಮವೇಪಿತಭುಜಾ ಹತವೇಗಾಃ ॥ ೭ ॥

ಅನುಚರೈಃ ಸಮನುವರ್ಣಿತವೀರ್ಯ
ಆದಿಪೂರುಷ ಇವಾಚಲಭೂತಿಃ ।
ವನಚರೋ ಗಿರಿತಟೇಷು ಚರಂತೀ-
ರ್ವೇಣುನಾಽಽಹ್ವಯತಿ ಗಾಃ ಸ ಯದಾ ಹಿ ॥ ೮ ॥

ವನಲತಾಸ್ತರವ ಆತ್ಮನಿ ವಿಷ್ಣುಂ
ವ್ಯಂಜಯಂತ ಇವ ಪುಷ್ಪಫಲಾಢ್ಯಾಃ ।
ಪ್ರಣತಭಾರವಿಟಪಾ ಮಧುಧಾರಾಃ
ಪ್ರೇಮಹೃಷ್ಟತನವಃ ಸಸೃಜುಃ ಸ್ಮ ॥ ೯ ॥

ದರ್ಶನೀಯವಿಕಚೋತ್ಪಲಮಾಲಾ-
ದಿವ್ಯಗಂಧತುಲಸೀಮಧುಮತ್ತೈಃ ।
ಅಲಿಕುಲೈರಲಘುಗೀತಮಭೀಷ್ಟ-
ಮಾದ್ರಿಯದ್ಯರ್ಹಿ ಸಂಧಿತವೇಣುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸರಸಿ ಸಾರಸಹಂಸವಿಹಂಗಾ-
ಶ್ಚಾರುಗೀತಹೃತಚೇತಸ ಏತ್ಯ ।
ಹರಿಮುಪಾಸತ ತೇ ಯತಚಿತ್ತಾ
ಹಂತ ಮೀಲಿತದೃಶೋ ಧೃತಮೌನಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸಹಬಲಃ ಸ್ರಗವತಂಸವಿಲಾಸಃ
ಸಾನುಷು ಕ್ಷಿತಿಭೃತೋ ವ್ರಜದೇವ್ಯಃ ।
ಆಹ್ವಯದ್ಯರ್ಹಿ ವೇಣುರವೇಣ
ಜಾತಹರ್ಷ ಉಪರಂಭತಿ ವಿಶ್ವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮಹದತಿಕ್ರಮಣಶಂಕಿತಚೇತಾ
ಮಂದಮಂದಮನುಗರ್ಜತಿ ಮೇಘಃ ।

ಸುಹೃದಮಭ್ಯವರ್ಷತ್ ಸುಮನೋಭಿ-
ಶ್ಛಾಯಯಾ ಚ ವಿದಧೇ ವಿತಪತ್ರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವಿವಿಧಗೋಪಚರಣೇಷು ವಿದಗ್ಧೋ
ವೇಣುವಾದ್ಯಮಧುರಾಂ ನಿಜಶಿಕ್ಷಾಮ್ ।
ತವ ಸುತಃ ಸತಿ ಯದಾಽಧರಬಿಂಬೇ
ದತ್ತವೇಣುರನಯತ್ ಸ್ವರಜಾತೀಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸುಮನಸಸ್ತದುಪಧಾರ್ಯ ಸುರೇಶಾಃ
ಶಕ್ರಶರ್ವಪರಮೇಷ್ಠಿಪುರೋಗಾಃ ।
ಕವಯ ಆನತಕಂಧರಗಾತ್ರಾ
ವಿಸ್ಮಯಂ ಯಯುರನಿಶ್ಚಿತತತ್ತ್ವಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ನಿಜಪದಾಬ್ಜದಲೈರ್ಧ್ವಜವಜ್ರ-
ನೀರಜಾಂಕುಶವಿಚಿತ್ರಲಲಾಮೈಃ ।
ವ್ರಜಭುವಃ ಪ್ರಶಮಯನ್ ಖುರತೋದಂ
ವರ್ಷ್ಮಧುರ್ಯಗತಿರೀರಿತವೇಣುಃ ॥ ೧೬ ॥

ವ್ರಜಮಿತೇನ ವಯಂ ಸವಿಲಾಸ-
ವೀಕ್ಷಣಾರ್ಪಿತಮನೋಭವವೇಗಾಃ ।
ವ್ರಜಗತಿಂ ಗಮಿತಾ ನ ವಿದಾಮಃ
ಕಶ್ಮಲೇನ ಕಬರಂ ವಸನಂ ವಾ ॥ ೧೭ ॥

ಮಣಿಧರಃ ಕ್ವಚಿದಾಗಮಯನ್ ಗಾ
ಮಾಲಯಾ ದಯಿತಗಂಧತುಲಸ್ಯಾ ।
ಪ್ರಣಯಿನೋಽನುಚರಸ್ಯ ಕದಾಽಂಸೇ
ಪ್ರಕ್ಷಿಪನ್ ಭುಜಮಗಾಯತ ಯತ್ರ ॥ ೧೮ ॥

ಕ್ವಣಿತವೇಣುಮುಪವಂಚಿತಚಿತ್ತಾಃ
ಕೃಷ್ಣಮೀಯುರನು ಕೃಷ್ಣಗೃಹಿಣ್ಯಃ ।
ಗುಣಗಣಾರ್ಣಮನುಗಮ್ಯ ಹರಿಣ್ಯೋ
ಗೋಪಿಕಾ ಇವ ವಿಮುಕ್ತಗೃಹೇಶಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕುಂದದಾಮಕೃತಕೌತುಕವೇಷೋ
ಗೋಪಗೋಧನವೃತೋ ಯಮುನಾಯಾಮ್ ।
ನಂದಸೂನುರನಘೇ ತವ ವತ್ಸೋ
ನರ್ಮದಃ ಪ್ರಣಯಿನಾಂ ವಿಜಹಾರ ॥ ೨೦ ॥

ಮಂದವಾಯುರುಪವಾತ್ಯನುಕೂಲಂ
ಮಾನಯನ್ ಮಲಯಜಸ್ಪರ್ಶೇನ ।
ವಂದಿನಸ್ತಮುಪದೇವಗಣಾ ಯೇ
ವಾದಗೀತಬಲಿಭಿಃ ಪರಿವವ್ರುಃ ॥ ೨೦ ॥

ವತ್ಸಲೋ ವ್ರಜಗವಾಂ ಯದಗಾಧ್ರೋ
ವಂದ್ಯಮಾನಚರಣಃ ಪಥಿ ವೃದ್ಧೈಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಗೋಧನಮುಪೋಹ್ಯ ದಿನಾಂತೇ
ಗೀತವೇಣುರನುಗೇಡಿತಕೀರ್ತಿಃ ॥ ೨೨ ॥

ಉತ್ಸವಂ ಶ್ರಮರುಚಾಪಿ ದೃಶೀನಾ-
ಮುನ್ನಯನ್ ಖುರರಜಶ್ಛುರಿತಸ್ರಕ್ ।
ದಿತ್ಸಯೈತಿ ಸುಹೃದಾಶಿಷ ಏಷ
ದೇವಕೀಜಠರಭೂರುಡುರಾಜಃ ॥ ೨೩ ॥

ಮದವಿಘೂರ್ಣಿತಲೋಚನ ಈಷ-
ನ್ಮಾನದಃ ಸ್ವಸುಹೃದಾಂ ವನಮಾಲೀ ।
ಬದರಪಾಂಡುವದನೋ ಮೃದುಗಂಡಂ
ಮಂಡಯನ್ ಕನಕಕುಂಡಲಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ॥ ೨೪ ॥

ಯದುಪತಿರ್ದ್ವಿರದರಾಜವಿಹಾರೋ
ಯಾಮಿನೀಪತಿರಿವೈಷ ದಿನಾಂತೇ ।
ಮುದಿತವಕ್ತ್ರ ಉಪಯಾತಿ ದುರಂತಂ
ಮೋಚಯನ್ ವ್ರಜಗವಾಂ ದಿನತಾಪಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ವ್ರಜಸ್ತ್ರಿಯೋ ರಾಜನ್ ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ನು ಗಾಯತೀಃ ।
ರೇಮಿರೇಽಹಸ್ಸು ತಚ್ಚಿತ್ತಾಸ್ತನ್ಮನಸ್ಕಾ ಮಹೋದಯಾಃ ॥ ೨೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ವೇಣುಗೀತಮ್ ॥

*****

೬. ಭ್ರಮರಗೀತಮ್

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಕಾಚಿನ್ಮಧುಕರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧ್ಯಾಯಂತೀ ಕೃಷ್ಣಸಂಗಮಮ್ ।
ಪ್ರಿಯಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತಂ ದೂತಂ ಕಲ್ಪಯಿತ್ವೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಗೋಪ್ಯುವಾಚ

ಮಧುಪ ಕಿತವಬಂಧೋ ಮಾ ಸ್ಪೃಶಾಸ್ಮಾನ್ ಸಪತ್ನ್ಯಾಃ
ಕುಚವಿಲುಲಿತಮಾಲಾಕುಂಕುಮಶ್ಮಶ್ರುಭಿಸ್ತ್ವಮ್ ।
ವಹತು ಮಧುಪತಿಸ್ತನ್ಮಾನಿನೀನಾಂ ಪ್ರಸಾದಂ
ಯದುಸದಸಿ ವಿಡಂಬ್ಯಂ ಯಸ್ಯ ದೂತಸ್ತ್ವಮೀದೃಕ್ ॥ ೨ ॥

ಸಕೃದಧರಸುಧಾಂ ಸ್ವಾಂ ಮೋಹನೀಂ ಪಾಯಯಿತ್ವಾ
ಸುಮನಸ ಇವ ಸದ್ಯಃ ಕಸ್ಯ ಜೇನ್ಮಾಂ ಭವಾದೃಕ್ ।
ಪರಿಚರತಿ ಕಥಂ ತತ್ಪಾದಕಂಜಲ್ಕಪಾದ-
ಮಪಿ ಬತ ಹೃತಚಿತ್ತಾ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಜಲ್ಪೈಃ ॥ ೩ ॥

ಕಿಮಿಹ ಬಹು ಷಡಂಘ್ರೇ ಗಾಯಸಿ ತ್ವಂ ಯದೂನಾ-
ಮಧಿಪತಿಮಗೃಹಾಣಾಮಗ್ರತೋ ನಃ ಪುರಾಣಮ್ ।
ವಿಜಯಸಖ ಸಖೀನಾಂ ಗಾಯತಾಂ ತತ್ಪ್ರಸಂಗಃ
ಕ್ಷಪಿತಕುಚರುಜಸ್ತೇ ಕಲ್ಪಯಂತೀಷ್ಟಮಿಷ್ಟಾಃ ॥ ೪ ॥

ದಿವಿ ಭುವಿ ಚ ರಸಾಯಾಂ ಕಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತದ್ದುರಾಪಾಃ
ಕಪಟರುಚಿರಹಾಸಭ್ರೂವಿಜೃಂಭಸ್ಯ ಯಾಃ ಸ್ಯುಃ ।
ಚರಣರಜ ಉಪಾಸ್ತೇ ಯಸ್ಯ ಭೂತಿರ್ವಯಂ ಕಾ
ಅಪಿ ಚ ಕೃಪಣಪಕ್ಷೇ ಹ್ಯುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಶಬ್ದಃ ॥ ೫ ॥

ವಿಸೃಜ ಶಿರಸಿ ಪಾದಂ ವೇದ್ಮ್ಯಹಂ ಚಾಟುಕಾರೈ-
ರಲಮನುನಯಸಾರೈರ್ಯಾರ್ಹಿ ದೌತ್ಯೇ ಮುಕುಂದಮ್ ।
ಸ್ವಕೃತ ಇಹ ವಿಶಿಷ್ಟಾಪತ್ಯಪತ್ಯಾಪ್ತಲೋಕಾ
ವ್ಯಸೃಜದಕೃತಚೇತಾಃ ಕಿಂ ನು ಸಂಧೇಯಮಸ್ಯ ॥ ೬ ॥

ಮೃಗಯುರಿವ ಕಪೀಂದ್ರಂ ವಿವ್ಯಥೇ ಯಃ ಕಿರಾತಃ
ಸ್ತ್ರಿಯಮಕೃತ ವಿರೂಪಾಂ ಸ್ತ್ರೀಜಿತಃ ಕಾಮಯಾನಾಮ್ ।
ಬಲಿಮಪಿ ಬಿಲವಾಸಂ ವೇದವಿದ್ವರ್ಗವಂದ್ಯ-
ಸ್ತದಲಮಸಿತಸಖ್ಯೈರ್ದುಸ್ತ್ಯಜಸ್ತತ್ಕಥಾರ್ಥಃ ॥ ೭ ॥

ಯದನುಚರಿತಲೀಲಾಕರ್ಣಪೀಯೂಷವಿಪ್ರುಟ್-
ಸಕೃದದನವಿಧೂತದ್ವಂದ್ವಧರ್ಮಾವಿನಷ್ಟಾಃ ।
ಸಪದಿ ಗೃಹಕುಟುಂಬಂ ದೀನಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೀನಾ
ಬಹವ ಇಹ ವಿಹಂಗಾ ಭೈಕ್ಷಚರ್ಯಾಂ ಚರಂತಿ ॥ ೮ ॥

ವಯಮೃತಮಿಹ ಜಿಹ್ಮಂ ವ್ಯಾಹೃತಂ ಶ್ರದ್ದಧಾನಾಃ
ಕುಲಿಕರುತಮಿವಾಜ್ಞಾಃ ಕೃಷ್ಣವಧ್ವೋ ಹರಿಣ್ಯಃ ।
ದದೃಶಿಮ ಸಕೃದೇತತ್ತನ್ನಖಸ್ಪರ್ಶತೀವ್ರ-
ಸ್ತನರುಜಪರಮಾರ್ತಿಂ ಭಣ್ಯತಾಮಸ್ಯ ವಾರ್ತಾ ॥೯॥

ಪ್ರಿಯಸಖ ಪುನರಾಗಾಃ ಪ್ರೇಯಸಾ ಪ್ರೇಷಿತಸ್ತ್ವಂ
ವರಯ ಕಿಮನುರುಂಧೇ ಮಾನನೀಯೋಽಸಿ ಮೇಽಂಗ ।
ನಯಸಿ ಕಥಮಿಹಾಸ್ಮಾನ್ ದುಸ್ತ್ಯಜಂ ಬಂಧುಪಾರ್ಶ್ವಂ
ಸತತಮುರಸಿ ಸೌಮ್ಯ ಶ್ರೀವಧೂಃ ಸಾಕಮಾಸ್ತೇ ॥೧೦॥

ಅಪಿ ಬತ ಮಧುಪುರ್ಯಾಮಾರ್ಯಪುತ್ರೋಽಧುನಾಽಽಸ್ತೇ
ಸ್ಮರತಿ ಸ ಪಿತೃಗೇಹಂ ಸೌಮ್ಯ ಬಂಧೂಂಶ್ಚ ಗೋಪಾನ್ ।
ಕ್ವಚಿದಪಿ ಸ ಕಥಂ ನಃ ಕಿಂಕರೀಣಾಂ ಗೃಹೀತೋ
ಭುಜಮಗರುಸುಗಂಧಂ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಧಾಸ್ಯತ್ ಕದಾ ನು ॥೧೧॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಥೋದ್ಧವೋ ನಿಶಮ್ಯೈವಂ ಕೃಷ್ಣದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ ।
ಸಾಂತ್ವಯನ್ ಪ್ರಿಯಸಂದೇಶೈರ್ಗೋಪೀರಿದಮಭಾಷತ ॥೧೨॥

ಉದ್ಧವ ಉವಾಚ

ಅಹೋ ಯೂಯಂ ಸ್ಮ ಪೂರ್ಣಾರ್ಥಾ ಭವಂತ್ಯೋ ಲೋಕಪೂಜಿತಾಃ ।
ವಾಸುದೇವೇ ಭಗವತಿ ಯಾಸಾಮಿತ್ಯರ್ಪಿತಾ ಮತಿಃ ॥೧೩॥

ದಾನವ್ರತತಪೋಹೋಮಜಪಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸಂಯಮೈಃ ।
ಶ್ರೇಯೋವಿಧಿಭಿರನ್ಯೈಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣೇ ಭಕ್ತಿರ್ಹಿ ಸಾಧ್ಯತೇ ॥೧೪॥

ಭಗವತ್ಯುತ್ತಮಶ್ಲೋಕೇ ಭವತೀಭಿರನುತ್ತಮಾ ।
ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರವರ್ತಿತಾ ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ಮುನೀನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಾ ॥೧೫॥

ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ಪುತ್ರಾನ್ ಪತೀನ್ ದೇಹಾನ್ ಸ್ವಜನಾನ್ ಭವನಾನಿ ಚ ।
ಹಿತ್ವಾ ವೃಣೀತ ಯೂಯಂ ಯತ್ ಕೃಷ್ಣಾಖ್ಯಂ ಪುರುಷಂ ಪರಮ್ ॥೧೬॥

ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವೋಽಧಿಗತೋ ಭವತೀನಾಮಧೋಕ್ಷಜೇ ।
ವಿರಹೇಣ ಮಹಾಭಾಗಾ ಮಹಾನ್ ಮೇಽನುಗ್ರಹಃ ಕೃತಃ ॥೧೭॥

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಪ್ರಿಯಸಂದೇಶೋ ಭವತೀನಾಂ ಸುಖಾವಹಃ ।
ಯಮಾದಾಯಾಗತೋ ಭದ್ರಾ ಅಹಂ ಭರ್ತುರ್ಹಿ ಕಿಂಕರಃ ॥೧೮॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ದಶಮಸ್ಕಂಧೇ ಭ್ರಮರಗೀತಮ್ ॥

*****

೭. ಸೂಕ್ಷ್ಮಗೀತಾ

ನ ಕಾಂಕ್ಷೇ ವಿಜಯಂ ಕೃಷ್ಣ ನ ಚ ರಾಜ್ಯಂ ಸುಖಾನಿ ಚ ।
ಕಿಂ ನೋ ರಾಜ್ಯೇನ ಗೋವಿಂದ ಕಿಂ ಭೋಗೈರ್ಜೀವಿತೇನ ವಾ ॥ ೧/೩೨ ॥

ನ ಜಾಯತೇ ಮ್ರಿಯತೇ ವಾ ಕದಾಚಿ-
ನ್ನಾ(ಽ)ಯಂ ಭೂತ್ವಾ ಭವಿತಾ ವಾ ನ ಭೂಯಃ ।
ಅಜೋ ನಿತ್ಯಃ ಶಾಶ್ವತೋಽಯಂ ಪುರಾಣೋ
ನ ಹನ್ಯತೇ ಹನ್ಯಮಾನೇ ಶರೀರೇ ॥ ೨/೨೦ ॥

ತತ್ತ್ವವಿತ್ ತು ಮಹಾಬಾಹೋ ಗುಣಕರ್ಮವಿಭಾಗಯೋಃ ।
ಗುಣಾ ಗುಣೇಷು ವರ್ತಂತ ಇತಿ ಮತ್ವಾ ನ ಸಜ್ಜತೇ ॥ ೩/೨೮ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಹವಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಗ್ನೌ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಹುತಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮೈವ ತೇನ ಗಂತವ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮಸಮಾಧಿನಾ ॥ ೪/೨೪ ॥

ವಿದ್ಯಾವಿನಯಸಂಪನ್ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗವಿ ಹಸ್ತಿನಿ ।
ಶುನಿ ಚೈವ ಶ್ವಪಾಕೇ ಚ ಪಂಡಿತಾಃ ಸಮದರ್ಶಿನಃ ॥ ೫/೧೮ ॥

ಶನೈಃ ಶನೈರುಪರಮೇದ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಧೃತಿಗೃಹೀತಯಾ ।
ಆತ್ಮಸಂಸ್ಥಂ ಮನಃ ಕೃತ್ವಾ ನ ಕಿಂಚಿದಪಿ ಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೬/೨೫ ॥

ಭೂಮಿರಾಪೋಽನಲೋ ವಾಯುಃ ಖಂ ಮನೋ ಬುದ್ಧಿರೇವ ಚ ।
ಅಹಂಕಾರ ಇತೀಯಂ ಮೇ ಭಿನ್ನಾ ಪ್ರಕೃತಿರಷ್ಟಧಾ ॥ ೭/೪ ॥

ಓಮಿತ್ಯೇಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವ್ಯಾಹರನ್ ಮಾಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ಯಃ ಪ್ರಯಾತಿ ತ್ಯಜನ್ ದೇಹಂ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೮/೧೩ ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೯/೨೨ ॥

ಅಥವಾ ಬಹುನೈತೇನ ಕಿಂ ಜ್ಞಾತೇನ ತವಾರ್ಜುನ ।
ವಿಷ್ಟಭ್ಯಾಹಮಿದಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಏಕಾಂಶೇನ ಸ್ಥಿತೋ ಜಗತ್ ॥ ೧೦/೪೨ ॥

ಸ್ಥಾನೇ ಹೃಷೀಕೇಶ ತವ ಪ್ರಕೀರ್ತ್ಯಾ
ಜಗತ್ಪ್ರಹೃಷ್ಯತ್ಯನುರಜ್ಯತೇ ಚ ।
ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಭೀತಾನಿ ದಿಶೋ ದ್ರವಂತಿ
ಸರ್ವೇ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಚ ಸಿದ್ಧಸಂಘಾಃ ॥ ೧೧/೩೬ ॥

ಅನಪೇಕ್ಷಃ ಶುಚಿರ್ದಕ್ಷ ಉದಾಸೀನೋ ಗತವ್ಯಥಃ ।
ಸರ್ವಾರಂಭಪರಿತ್ಯಾಗೀ ಯೋ ಮದ್ಭಕ್ತಃ ಸ ಮೇ ಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೨/೧೬ ॥

ಯಥಾ ಸರ್ವಗತಂ ಸೌಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಾಕಾಶಂ ನೋಪಲಿಪ್ಯತೇ ।
ಸರ್ವತ್ರಾವಸ್ಥಿತೋ ದೇಹೇ ತಥಾಽಽತ್ಮಾ ನೋಪಲಿಪ್ಯತೇ ॥ ೧೩/೩೩ ॥

ಪ್ರಕಾಶಂ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಚ ಮೋಹಮೇವ ಚ ಪಾಂಡವ ।
ನ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತಾನಿ ನ ನಿವೃತ್ತಾನಿ ಕಾಂಕ್ಷತಿ ॥ ೧೪/೨೨ ॥

ಅಹಂ ವೈಶ್ವಾನರೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ದೇಹಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಪ್ರಾಣಾಪಾನಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಪಚಾಮ್ಯನ್ನಂ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ ॥ ೧೫/೧೪ ॥

ಯಃ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ವರ್ತತೇ ಕಾಮಕಾರತಃ ।
ನ ಸ ಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ನೋತಿ ನ ಸುಖಂ ನ ಪರಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೧೬/೨೩ ॥

ಅನುದ್ವೇಗಕರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಹಿತಂ ಚ ಯತ್ ।
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾಭ್ಯಸನಂ ಚೈವ ವಾಙ್ಮಯಂ ತಪ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೭/೧೫ ॥

ಯತ್ರ ಯೋಗೇಶ್ವರಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಯತ್ರ ಪಾರ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ ।
ತತ್ರ ಶ್ರೀರ್ವಿಜಯೋ ಭೂತಿರ್ಧ್ರುವಾ ನೀತಿರ್ಮತಿರ್ಮಮ ॥ ೧೮/೭೮ ॥

॥ ಇತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗೀತಾ ॥

★★★★★

೮. ಗೀತಾಸಾರೋದ್ಧಾರಃ

ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸಮವೇತಾ ಯುಯುತ್ಸವಃ ।
ಮಾಮಕಾಃ ಪಾಂಡವಾಶ್ಚೈವ ಕಿಮಕುರ್ವತ ಸಂಜಯ ॥ ೧ ॥

ಬುಧಾನಾಮಬುಧಾನಾಂ ವಾ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಪ್ರವೇಶಿನಾಮ್ ।
ಅಲಂಕಾರಪ್ರದೀಪೋಽಯಂ ತನ್ಯತೇ ರುಚಿಕಾರಕಃ ॥ ೨ ॥

ಬುದ್ಧಿಯುಕ್ತೋ ಜಹಾತೀಹ ಉಭೇ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತೇ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಗಾಯ ಯುಜ್ಯಸ್ವ ಯೋಗಃ ಕರ್ಮಸು ಕೌಶಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಯಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂನ್ಯಸ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಚೇತಸಾ ।
ನಿರಾಶೀರ್ನಿರ್ಮಮೋ ಭೂತ್ವಾ ಯುಧ್ಯಸ್ವ ವಿಗತಜ್ವರಃ ॥ ೪ ॥

ಕರ್ಮಣ್ಯಕರ್ಮ ಯಃ ಪಶ್ಯೇದಕರ್ಮಣಿ ಕರ್ಮ ಯಃ ।
ಸ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಸ ಯುಕ್ತಃ ಕೃತ್ಸ್ನಕರ್ಮಕೃತ್ ॥ ೫ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಧಾಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂಗಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕರೋತಿ ಯಃ ।
ಲಿಪ್ಯತೇ ನ ಸ ಪಾಪೇನ ಪದ್ಮಪತ್ರಮಿವಾಂಭಸಾ ॥ ೬ ॥

ಯೋಗಿನಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮದ್ಗತೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ ।
ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಭಜತೇ ಯೋ ಮಾಂ ಸ ಮೇ ಯುಕ್ತತಮೋ ಮತಃ ॥ ೭ ॥

ಯೇಷಾಂ ತ್ವಂತಗತಂ ಪಾಪಂ ಜನಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ತೇ ದ್ವಂದ್ವಮೋಹನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಭಜಂತೇ ಮಾಂ ದೃಢವ್ರತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಅನನ್ಯಚೇತಾಃ ಸತತಂ ಯೋ ಮಾಂ ಸ್ಮರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ತಸ್ಯಾಹಂ ಸುಲಭಃ ಪಾರ್ಥ ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ ॥ ೯ ॥

ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ।
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತೇಷಾಂ ಸತತಯುಕ್ತಾನಾಂ ಭಜತಾಂ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ದದಾಮಿ ಬುದ್ಧಿಯೋಗಂ ತಂ ಯೇನ ಮಾಮುಪಯಾಂತಿ ತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವನನ್ಯಯಾ ಶಕ್ಯ ಅಹಮೇವಂವಿಧೋಽರ್ಜುನ ।
ಜ್ಞಾತುಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಚ ತತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರವೇಷ್ಟುಂ ಚ ಪರಂತಪ ॥ ೧೨ ॥

ಮಯ್ಯೇವ ಮನ ಆಧತ್ಸ್ವ ಮಯಿ ಬುದ್ಧಿಂ ನಿವೇಶಯ ।
ನಿವಸಿಷ್ಯಸಿ ಮಯ್ಯೇವ ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರಕೃತ್ಯೈವ ಚ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ತಥಾಽಽತ್ಮಾನಮಕರ್ತಾರಂ ಸ ಪಶ್ಯತಿ ॥ ೧೪ ॥

ಮಾಂ ಚ ಯೋಽವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ಸೇವತೇ ।
ಸ ಗುಣಾನ್ ಸಮತೀತ್ಯೈತಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಶ್ರೋತ್ರಂ ಚಕ್ಷುಃ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಚ ರಸನಂ ಘ್ರಾಣಮೇವ ಚ ।
ಅಧಿಷ್ಠಾಯ ಮನಶ್ಚಾಯಂ ವಿಷಯಾನುಪಸೇವತೇ ॥ ೧೬ ॥

ದೈವೀಸಂಪದ್ವಿಮೋಕ್ಷಾಯ ನಿಬಂಧಾಯಾಸುರೀ ಮತಾ ।
ಮಾ ಶುಚಃ ಸಂಪದಂ ದೈವೀಮಭಿಜಾತೋಽಸಿ ಪಾಂಡವ ॥ ೧೭ ॥

ಸತ್ತ್ವಾನುರೂಪಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭವತಿ ಭಾರತ ।
ಶ್ರದ್ಧಾಮಯೋಽಯಂ ಪುರುಷೋ ಯೋ ಯಚ್ಛ್ರದ್ಧಃ ಸ ಏವ ಸಃ ॥ ೧೮ ॥

ಯತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿರ್ಭೂತಾನಾಂ ಯೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ತತಮ್ ।
ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ತಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಂ ವಿಂದತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೧೯ ॥

ಮನ್ಮನಾ ಭವ ಮದ್ಭಕ್ತೋ ಮದ್ಯಾಜೀ ಮಾಂ ನಮಸ್ಕುರು ।
ಮಾಮೇವೈಷ್ಯಸಿ ಸತ್ಯಂ ತೇ ಪ್ರತಿಜಾನೇ ಪ್ರಿಯೋಽಸಿ ಮೇ ॥ ೨೦ ॥

ಅವಧೂತಶಿರೋರತ್ನ ಜಯತೀರ್ಥಾರ್ಯನಿರ್ಮಿತಾ ।
ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾಽನುಸಂಧೇಯಾ ಪರತತ್ತ್ವಪರೀಕ್ಷಕೈಃ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಮಾದನೂರು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥವಿರಚಿತಾ ಮುಕ್ತಾಮಾಲಾ (ಗೀತಾಸಾರೊದ್ಧಾರ) ॥

*****

೬. ಭಿಕ್ಷುಗೀತಾ

ಭಿಕ್ಷುರುವಾಚ –

ನಾಯಂ ಜನೋ ಮೇ ಸುಖದುಃಖಹೇತು-
ರ್ನ ದೇವತಾಽಽತ್ಮಾ ಗ್ರಹಕರ್ಮಕಾಲಾಃ ।
ಮನಃ ಪರಂ ಕಾರಣಮಾಮನಂತಿ
ಸಂಸಾರಚಕ್ರಂ ಪರಿವರ್ತಯೇದ್ಯತ್ ॥ ೧ ॥

ಮನೋ ಗುಣಾನ್ ವೈ ಸೃಜತೇ ಬಲೀಯ-
ಸ್ತತಶ್ಚ ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಲಕ್ಷಣಾನಿ ।
ಶುಕ್ಲಾನಿ ಕೃಷ್ಣಾನ್ಯಥ ಲೋಹಿತಾನಿ
ತೇಭ್ಯಃ ಸವರ್ಣಾ ಗತಯೋ ಭವಂತಿ ॥ ೨ ॥

ಅನೀಹ ಆತ್ಮಾ ಮನಸಃ ಸಮೀಹಿತಂ
ಹಿರಣ್ಮಯೋ ಮತ್ಸಖ ಉದ್ವಿಚಷ್ಟೇ ।
ಮನಃ ಸ್ವಲಿಂಗಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಕಾಮಾನ್
ಜುಷನ್ ನಿಬದ್ಧೋ ಗುಣಸಂಗತೋಽಸೌ ॥ ೩ ॥

ದಾನಂ ಸ್ವಧರ್ಮೋ ನಿಯಮೋ ಯಮಶ್ಚ
ಶ್ರುತಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚ ಸದ್ವ್ರತಾನಿ ।
ಸರ್ವೇ ಮನೋನಿಗ್ರಹಲಕ್ಷಣಾಂತಾಃ
ಪರೋ ಹಿ ಯೋಗೋ ಮನಸಃ ಸಮಾಧಿಃ ॥ ೪ ॥

ಸಮಾಹಿತಂ ಯಸ್ಯ ಮನಃ ಪ್ರಶಾಂತಂ
ದಾನಾದಿಭಿಃ ಕಿಂ ವದ ತಸ್ಯ ಕೃತ್ಯಮ್ ।
ಅಸಂಯತಂ ಯಸ್ಯ ಮನೋ ವಿನಶ್ಯೇ-
ದ್ದಾನಾದಿಭಿಶ್ಚೇದಪರಂ ಕಿಮೇಭಿಃ ॥ ೫ ॥

ಮನೋವಶೇಽನ್ಯೇ ಹಿ ಭವಂತಿ ದೇವಾ
ಮನಶ್ಚ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ವಶಂ ಸಮೇತಿ ।
ಭೀಮೋ ಹಿ ದೇವಃ ಸಹಸಃ ಸಹೀಯಾನ್
ನಾತ್ಮ್ಯಾವಿಶತ್ ತತ್ ಸ ಹಿ ದೇವದೇವಃ ॥ ೬ ॥

ತಂ ದುರ್ಜಯಂ ಶತ್ರುಮಸಹ್ಯವೇಗ-
ಮರುಂತದಂ ತನ್ನ ವಿಜಿತ್ಯ ಕೇಚಿತ್ ।
ಕುರ್ವಂತ್ಯಸದ್ವಿಗ್ರಹಮತ್ರ ಮರ್ತ್ಯೈ-
ರ್ಮಿತ್ರೈ ರುದಾಸೀನರಿಪುಂ ವಿಮೂಢಾಃ ॥ ೭ ॥

ದೇಹಂ ಮನೋಮಾತ್ರಮಿದಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಮಮಾಹಮಿತ್ಯಂಧಧಿಯೋ ಮನುಷ್ಯಾಃ ।
ಏಷೋಽಹಮನ್ಯೋಽಯಮಿತಿ ಭ್ರಮೇಣ
ದುರಂತಪಾರೇ ತಮಸಿ ಭ್ರಮಂತಿ ॥ ೮ ॥

ಜನೋಽಸ್ಯ ಹೇತುಃ ಸುಖದುಃಖಯೋಶ್ಚೇತ್
ಕಿಮಾತ್ಮನಶ್ಚಾತ್ರ ಹ ಭೌಮಯೋಸ್ತತ್ ।
ಜಿಹ್ವಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ ಸಂದಶತಿ ಸ್ವದದ್ಭಿ-
ಸ್ತದ್ವೇದನಾಯಾಂ ಕತಮಾಯ ಕುಪ್ಯೇತ್ ॥ ೯ ॥

ದುಃಖಸ್ಯ ಹೇತುರ್ಯದಿ ದೇವತಾಽಸ್ತು
ಕಿಮಾತ್ಮನಸ್ತತ್ರ ವಿಕಾರಯೋಸ್ತತ್ ।
ಯದಂಗಮಂಗೇನ ನಿಹನ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್
ಕ್ರುದ್ಧ್ಯೇತ ಕಸ್ಮೈ ಪುರುಷಃ ಸ್ವದೇಹೇ ॥ ೧೦ ॥

ಆತ್ಮಾ ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ಸುಖದುಃಖಹೇತುಃ
ಕಿಮನ್ಯತಸ್ತತ್ರ ನಿಜಸ್ವಭಾವಃ ।
ನ ಹ್ಯಾತ್ಮನೋಽನ್ಯದ್ಯದಿ ತನ್ಮೃಷಾ ಸ್ಯಾತ್
ಕ್ರುದ್ಧ್ಯೇತ ಕಸ್ಮೈ ನ ಸುಖಂ ನ ದುಃಖಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಗ್ರಹಾ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಖದುಃಖಯೋಶ್ಚೇತ್
ಕಿಮಾತ್ಮನೋಽಜಸ್ಯ ಜನಸ್ಯ ತೇ ವೈ ।
ಗ್ರಹೈರ್ಗ್ರಹಸ್ಯೈವ ವದಂತಿ ಪೀಡಾಃ
ಕ್ರುದ್ಧ್ಯೇತ ಕಸ್ಮೈ ಪುರುಷಸ್ತತೋಽನ್ಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಕರ್ಮಾಸ್ತು ಹೇತುಃ ಸುಖದುಃಖಯೋರ್ವೈ
ಕಿಮಾತ್ಮನಸ್ತದ್ಧಿ ಜಡೇಽಜಡತ್ವೇ ।
ದೇಹೇ ಸ್ವವಿತ್ ಪುರುಷೋಽಯಂ ಸುಪರ್ಣಃ
ಕ್ರುದ್ಧ್ಯೇತ ಕಸ್ಮೈ ನ ಹಿ ಕರ್ಮ ಮೂಲಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾಲೋಽಸ್ತು ಹೇತುಃ ಸುಖದುಃಖಯೋಶ್ಚೇತ್
ಕಿಮಾತ್ಮನಸ್ತತ್ರ ತದಾತ್ಮನೋಽಸೌ ।
ನಾಗ್ನೇರ್ಹಿ ತಾಪೋ ನ ಹಿಮಸ್ಯ ತತ್ ಸ್ಯಾತ್
ಕ್ರುದ್ಧ್ಯೇತ ಕಸ್ಮೈ ನ ಪರಸ್ಯ ಬೋದ್ಧುಃ ॥ ೧೪ ॥

ನ ಕೇನಚಿತ್ ಕ್ವಾಪಿ ಕಥಂಚನಾಸ್ಯ
ದ್ವಂದ್ವೋಪರಾಗಃ ಪರತಃ ಪರಸ್ಯ ।
ಯಥಾಽಽತ್ಮನಃ ಸಂಸೃತಿರೂಪಿಣಃಸ್ಯಾ-
ದೇವಂ ಪ್ರಬುದ್ಧೋ ನ ಬಿಭೇತಿ ಭೂತೈಃ ॥ ೧೫ ॥

ಏತಾಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಪರಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾ-
ಮಧ್ಯಾಸಿತಾಂ ಪೂರ್ವತಮೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ಅಹಂ ತರಿಷ್ಯಾಮಿ ದುರಂತಪಾರಂ
ತಮೋ ಮುಕುಂದಾಂಘ್ರಿನಿಷೇವಯೈವ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ –

ನಿರ್ವಿದ್ಯ ನಷ್ಟದ್ರವಿಣೋ ಗತಕ್ಲಮಃ
ಪ್ರವ್ರಜ್ಯ ಗಾಂ ಪರ್ಯಟಮಾನ ಇತ್ಥಮ್ ।
ನಿರಾಕೃತೋಽಸದ್ಭಿರಪಿ ಸ್ವಧರ್ಮಾ-
ದಕಂಪಿತೋಽಸೌ ಮುನಿರಾಹ ಗಾಥಾಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸುಖದುಃಖಪ್ರದೋ ನಾನ್ಯಃ ಪುರುಷಸ್ಯಾತ್ಮವಿಭ್ರಮಃ ।
ಮಿತ್ರೋದಾಸೀನರಿಪವಃ ಸಂಸಾರಃ ಸ್ವಮನಸ್ತತಃ ॥ ೧೮ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತಾತ ನಿಗೃಹಾಣ ಮನೋ ಧಿಯಾ ।
ಮಯ್ಯಾವೇಶಿತಯಾ ಯುಕ್ತ ಏತಾವಾನ್ ಯೋಗಸಂಗ್ರಹಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯ ಏತಾಂ ಭಿಕ್ಷುಣಾ ಗೀತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾಂ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಧಾರಯನ್ ಶ್ರಾವಯನ್ ಶ್ರುಣ್ವನ್ ದ್ವಂದ್ವೈರ್ನೈವಾಭಿಭೂಯತೇ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ(೧೧/೨೩/೪೩-೬೨) ಭಿಕ್ಷುಗೀತಾ ॥

*****

೧೦. ಹಂಸಗೀತಾ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಸತ್ಯಂ ದಮಂ ಕ್ಷಮಾಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಪಿತಾಮಹ ।
ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಮನುಜಾ ಲೋಕೇ ಕಥಮೇತನ್ಮತಂ ತವ ॥ ೧ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಅತ್ರ ತೇ ವರ್ತಯಿಷ್ಯೇಽಹಮಿತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಮ್ ।
ಸಾಧ್ಯಾನಾಮಿಹ ಸಂವಾದಂ ಹಂಸಸ್ಯ ಚ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ॥ ೨ ॥

ಹಂಸೋ ಭೂತ್ವಾऽಥ ಸೌವರ್ಣಸ್ತ್ವಜೋ ನಿತ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ಸ ವೈ ಪರ್ಯೇತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನಥ ಸಾಧ್ಯಾನುಪಾಗಮತ್ ॥ ೩ ॥

ಸಾಧ್ಯಾ ಊಚುಃ

ಶಕುನೇ ವಯಂ ಸ್ಮ ದೇವಾ ವೈ ಸಾಧ್ಯಾಸ್ತ್ವಾಮನುಯುಂಕ್ಷ್ಮಹೇ ।
ಪೃಚ್ಛಾಮಸ್ತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮಂ ಭವಾಂಶ್ಚ ಕಿಲ ಮೋಕ್ಷವಿತ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರುತೋಽಸಿ ನಃ ಪಂಡಿತೋ ಧೀರವಾದೀ
ಸಾಧುಶಬ್ದಶ್ಚರತೇ ತೇ ಪತತ್ರಿನ್ ।
ಕಿಂ ಮನ್ಯಸೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಂ ದ್ವಿಜ ತ್ವಂ
ಕಸ್ಮಿನ್ ಮನಸ್ತೇ ರಮತೇ ಮಹಾತ್ಮನ್ ॥ ೫ ॥

ತನ್ನಃ ಕಾರ್ಯಂ ಪಕ್ಷಿವರ ಪ್ರಶಾಧಿ
ಯತ್ ಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ಮನ್ಯಸೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಮೇಕಮ್ ।
ಯತ್ ಕೃತ್ವಾ ವೈ ಪುರುಷಃ ಸರ್ವಬಂಧೈ -
ರ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ವಿಹಗೇಂದ್ರೇಹ ಶೀಘ್ರಮ್ ॥ ೬ ॥

ಹಂಸ ಉವಾಚ

ಇದಂ ಕಾರ್ಯಮಮೃತಾಶಾಃ ಶ್ರುಣೋಮಿ
ತಪೋ ದಮಃ ಸತ್ಯಮಥಾತ್ಮಗುಪ್ತಿಃ ।
ಗ್ರಂಥೀನ್ ವಿಮುಚ್ಯ ಹೃದಯಸ್ಯ ಸರ್ವಾನ್
ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೇ ಸ್ವಂ ದಶಮಾನಯೀತ ॥ ೭ ॥

ನಾರುಂತುದಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ನೃಶಂಸವಾದೀ
ನ ಹೀನತಃ ಪರಮಭ್ಯಾದದೀತ ।

ಯಯಾಸ್ಯ ವಾಚಾ ಪರ ಉದ್ವಿಜೇತ
ನ ತಾಂ ವದೇದ್ರುಷತೀಂ ಪಾಪಲೋಕ್ಯಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಾಕ್ಸಾಯಕಾ ವದನಾನ್ನಿಷ್ಪತಂತಿ
ಯೈರಾಹತಃ ಶೋಚತಿ ರಾತ್ರ್ಯಹಾನಿ ।
ಪರಸ್ಯ ನಾಮರ್ಮಸು ತೇ ಪತಂತಿ
ತಾನ್ ಪಂಡಿತೋ ನಾವಸೃಜೇತ್ ಪರೇಷು ॥ ೯ ॥

ಪರಶ್ಚೇದೇನಮತಿವಾದಬಾಣೈ -
ರ್ಭೃಶಂ ವಿಧ್ಯೇಚ್ಛಮ ಏವೇಹ ಕಾರ್ಯಃ ।
ಸಂರೋಷ್ಯಮಾಣಃ ಪ್ರತಿಹೃಷ್ಯತೇ ಯಃ
ಸ ಆದತ್ತೇ ಸುಕೃತಂ ವೈ ಪರಸ್ಯ ॥ ೧೦ ॥

ಕ್ಷೇಪಾಯಮಾಣಮಭಿಷಂಗವ್ಯಲೀಕಂ
ನಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಜ್ವಲಿತಂ ಯಶ್ಚ ಮನ್ಯುಮ್ ।
ಅದುಷ್ಟಚೇತಾ ಮುದಿತೋಽನಸೂಯುಃ
ಸ ಆದತ್ತೇ ಸುಕೃತಂ ವೈ ಪರೇಷಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಆಕ್ರುಶ್ಯಮಾನೋ ನ ವದಾಮಿ ಕಿಂಚಿತ್
ಕ್ಷಮಾಮ್ಯಹಂ ತಾಡ್ಯಮಾನಶ್ಚ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಹ್ಯೇತದ್ ಯತ್ಕ್ಷಮಾಮಾಹುರಾರ್ಯಾಃ
ಸತ್ಯಂ ತಥೈವಾರ್ಜವಮಾನೃಶಂಸ್ಯಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ವೇದಸ್ಯೋಪನಿಷತ್ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಸ್ಯೋಪನಿಷದ್ದಮಃ ।
ದಮಸ್ಯೋಪನಿಷನ್ಮೋಕ್ಷ ಏತತ್ ಸರ್ವಾನುಶಾಸನಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವಾಚೋ ವೇಗಂ ಮನಸಃ ಕ್ರೋಧವೇಗಂ
ವಿಧಿತ್ಸಾವೇಗಮುದರೋಪಸ್ಥವೇಗಮ್ ।
ಏತಾನ್ ವೇಗಾನ್ ಯೋ ವಿಷಹೇದುದೀರ್ಣಾಂ-
ಸ್ತಂ ಮನ್ಯೇಽಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವೈ ಮುನಿಂ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ಅಕ್ರೋಧನಃ ಕ್ರುಧ್ಯತಾಂ ವೈ ವಿಶಿಷ್ಟ-
ಸ್ತಥಾತಿತಿಕ್ಷುರತಿತಿಕ್ಷೋರ್ವಿಶಿಷ್ಟಃ ।
ಅಮಾನುಷಾನ್ಮಾನುಷೋ ವೈ ವಿಶಿಷ್ಟ-
ಸ್ತಥಾಽಜ್ಞಾನಾಜ್ಞ್ಞಾನವಿದ್ವೈ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ॥ ೧೫ ॥

ಆಕ್ರುಶ್ಯಮಾನೋ ನಾಕ್ರುಶ್ಯೇನ್ಮನ್ಯುರೇನಂ ತಿತಿಕ್ಷತಃ ।
ಆಕ್ರೋಷ್ಟಾರಂ ನಿರ್ದಹತಿ ಸುಕೃತಂ ಚಾಸ್ಯ ವಿಂದತಿ ॥ ೧೬ ॥

ಯೋ ನಾತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಹ ರೂಕ್ಷಂ ಪ್ರಿಯಂ ವಾ
ಯೋ ವಾ ಹತೋ ನ ಪ್ರತಿಹಂತಿ ಧೈರ್ಯಾತ್ ।
ಪಾಪಂ ಚ ಯೋ ನೇಚ್ಛತಿ ತಸ್ಯ ಹಂತು-
ಸ್ತಸ್ಯೇಹ ದೇವಾಃ ಸ್ಪೃಹಯಂತಿ ನಿತ್ಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪಾಪೀಯಸಃ ಕ್ಷಮೇತೈವ ಶ್ರೇಯಸಃ ಸದೃಶಸ್ಯ ಚ ।
ವಿಮಾನಿತೋ ಹತೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಏವಂ ಸಿದ್ಧಿಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೮ ॥

ಸದಾಽಹಮಾರ್ಯಾನ್ನಿಭೃತೋಽಪ್ಯುಪಾಸೇ
ನ ಮೇ ವಿಧಿತ್ಸೋತ್ಸಹತೇ ನ ರೋಷಃ ।
ನ ವಾಽಪ್ಯಹಂ ಲಿಪ್ಸಮಾನಃ ಪರೈಮಿ
ನ ಚೈವ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಷಯೇಣ ಯಾಮಿ ॥ ೧೯ ॥

ನಾಹಂ ಶಪ್ತಃ ಪ್ರತಿಶಪಾಮಿ ಕಂಚಿದ್
ದಮಂ ದ್ವಾರಂ ಹ್ಯಮೃತಸ್ಯೇಹ ವೇದ್ಮಿ ।
ಗುಹ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತದಿದಂ ವೋ ಬ್ರವೀಮಿ
ನ ಮಾನುಷಾಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠತರಂ ಹಿ ಕಿಂಚಿತ್ ॥ ೨೦ ॥

ನಿರ್ಮುಚ್ಯಮಾನಃ ಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಘನೇಭ್ಯ ಇವ ಚಂದ್ರಮಾಃ ।
ವಿರಜಾಃ ಕಾಲಮಾಕಾಂಕ್ಷನ್ ಧೀರೋ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸಿಧ್ಯತಿ ॥ ೨೧ ॥

ಯಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭವತಿ ಹ್ಯರ್ಚನೀಯ
ಉತ್ಸೇಧನಸ್ತಂಭ ಇವಾಭಿಜಾತಃ ।
ಯಸ್ಮೈ ವಾಚಂ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾಂ ವದಂತಿ
ಸ ವೈ ದೇವಾನ್ ಗಚ್ಛತಿ ಸಂಯತಾತ್ಮಾ ॥ ೨೨ ॥

ನ ತಥಾ ವಕ್ತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ಕಲ್ಯಾಣಾನ್ ಪುರುಷೇ ಗುಣಾನ್ ।
ಯಥೈಷಾಂ ವಕ್ತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ನೈರ್ಗುಣ್ಯಮನುಯುಂಜಕಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಯಸ್ಯ ವಾಙ್ಮನಸೀ ಗುಪ್ತೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಣಿಹಿತೇ ಸದಾ ।
ವೇದಾಸ್ತಪಶ್ಚ ತ್ಯಾಗಶ್ಚ ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಆಕ್ರೋಶನವಿಮಾನಾಭ್ಯಾಂ ನಾಬುಧಾನ್ ಬೋಧಯೇದ್ಬುಧಃ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನ ವರ್ಧಯೇದನ್ಯಂ ನ ಚಾತ್ಮಾನಂ ವಿಹಿಂಸಯೇತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಅಮೃತಸ್ಯೇವ ಸಂತೃಪ್ಯೇದವಮಾನಸ್ಯ ಪಂಡಿತಃ ।
ಸುಖಂ ಹ್ಯವಮತಃ ಶೇತೇ ಯೋಽವಮಂತಾ ಸ ನಶ್ಯತಿ ॥ ೨೬ ॥

ಯತ್ ಕ್ರೋಧನೋ ಯಜತಿ ಯದ್ದದಾತಿ
ಯದ್ವಾ ತಪಸ್ತಪ್ಯತಿ ಯಜ್ಜುಹೋತಿ ।
ವೈವಸ್ವತಸ್ತದ್ಧರತೇಽಸ್ಯ ಸರ್ವಂ
ಮೋಘಃ ಶ್ರಮೋ ಭವತಿ ಹಿ ಕ್ರೋಧನಸ್ಯ ॥ ೨೭ ॥

ಚತ್ವಾರಿ ಯಸ್ಯ ದ್ವಾರಾಣಿ ಸುಗುಪ್ತಾನ್ಯಮರೋತ್ತಮಾಃ ।
ಉಪಸ್ಥಮುದರಂ ಹಸ್ತೌ ವಾಕ್ ಚತುರ್ಥೀ ಸ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸತ್ಯಂ ದಮಂ ಹ್ಯಾರ್ಜವಮಾನೃಶಂಸ್ಯಂ
ಧೃತಿಂ ತಿತಿಕ್ಷಾಮತಿಸೇವಮಾನಃ ।
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನಿತ್ಯೋಽಸ್ಪೃಹಯನ್ ಪರೇಷಾ -
ಮೇಕಾಂತಶೀಲ್ಯೂರ್ಧ್ವಗತಿರ್ಭವೇತ್ ಸಃ ॥ ೨೯ ॥

ಸರ್ವಾಂಶ್ಚೈ ನಾನನುಚರನ್ ವತ್ಸವಚ್ಚತುರಃ ಸ್ತನಾನ್ ।
ನ ಪಾವನತಮಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಸತ್ಯಾದಧ್ಯಗಮಂ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಆಚಕ್ಷೇಽಹಂ ಮನುಷ್ಯೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಸಂಚರನ್ ।
ಸತ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಯ ಸೋಪಾನಂ ಪಾರಾವಾರಸ್ಯ ನೌ ರಿವ ॥ ೩೧ ॥

ಯಾದೃಶೈಃ ಸಂನಿವಸತಿ ಯಾದೃಶಾಂಶ್ಚೋಪಸೇವತೇ ।
ಯಾದೃಗಿಚ್ಛೇಚ್ಚ ಭವಿತುಂ ತಾದೃಗ್ಭವತಿ ಪೂರುಷಃ ॥ ೩೨ ॥

ಯದಿ ಸಂತಂ ಸೇವತಿ ಯದ್ಯಸಂತಂ
ತಪಸ್ವಿನಂ ಯದಿ ವಾ ಸ್ತೇನಮೇವ ।
ವಾಸೋ ಯಥಾ ರಂಗವಶಂ ಪ್ರಯಾತಿ
ತಥಾ ಸ ತೇಷಾಂ ವಶಮಭ್ಯುಪೈತಿ ॥ ೩೩ ॥

ಸದಾ ದೇವಾಃ ಸಾಧುಭಿಃ ಸಂವದಂತೇ
ನ ಮಾನುಷಂ ವಿಷಯಂ ಯಾಂತಿ ದ್ರಷ್ಟುಮ್ ।
ನೇಂದುಃ ಸಮಃ ಸ್ಯಾದಸಮೋ ಹಿ ವಾಯು-
ರುಚ್ಚಾವಚಂ ವಿಷಯಂ ಯಃ ಸ ವೇದ ॥ ೩೪ ॥

ಅದುಷ್ಟಂ ವರ್ತಮಾನೇ ತು ಹೃದಯಾಂತರಪುರುಷೇ ।
ತೇನೈವ ದೇವಾಃ ಪ್ರೀಯಂತೇ ಸತಾಂ ಮಾರ್ಗಸ್ಥಿತೇನ ವೈ ॥ ೩೫ ॥

ಶಿಶ್ನೋದರೇ ಯೇ ನಿರತಾಃ ಸದೈವ
ಸ್ತೇನಾ ನರಾ ವಾಕ್ಪರುಷಾಶ್ಚ ನಿತ್ಯಮ್ ।
ಅಪೇತದೋಷಾನಪಿ ತಾನ್ ವಿದಿತ್ವಾ
ದೂರಾದ್ದೇವಾಃ ಸಂಪರಿವರ್ಜಯಂತಿ ॥ ೩೬ ॥

ನ ವೈ ದೇವಾ ಹೀನಸತ್ತ್ವೇನ ತೋಷ್ಯಾಃ
ಸರ್ವಾಶಿನಾ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಣಾ ವಾ ।
ಸತ್ಯವ್ರತಾ ಯೇ ತು ನರಾಃ ಕೃತಜ್ಞಾ
ಧರ್ಮೇ ರತಾಸ್ತೈಃ ಸಹ ಸಂಭಜಂತೇ ॥ ೩೭ ॥

ಅವ್ಯಾಹೃತಂ ವ್ಯಾಹೃತಾಚ್ಛ್ರೇಯ ಆಹುಃ
ಸತ್ಯಂ ವದೇದ್ವ್ಯಾಹೃತಂ ತದ್ದ್ವಿತೀಯಮ್ ।
ಪ್ರಿಯಂ ವದೇದ್ವ್ಯಾಹೃತಂ ತತ್ ತೃತೀಯಂ
ಧರ್ಮಂ ವದೇದ್ವ್ಯಾಹೃತಂ ತಚ್ಚತುರ್ಥಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಸಾಧ್ಯಾ ಊಚುಃ

ಕೇನಾಯಮಾವೃತೋ ಲೋಕಃ ಕೇನ ವಾ ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ಕೇನ ತ್ಯಜತಿ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಕೇನ ಸ್ವರ್ಗಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೩೯ ॥

ಹಂಸ ಉವಾಚ

ಅಜ್ಞಾನೇನಾವೃತೋ ಲೋಕೋ ಮಾತ್ಸರ್ಯಾನ್ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ಲೋಭಾತ್ ತ್ಯಜತಿ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಸಂಗಾತ್ ಸ್ವರ್ಗಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೪೦ ॥

ಕಃ ಸ್ವಿದೇಕೋ ರಮತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ
ಕಃ ಸ್ವಿದೇಕೋ ಬಹುಭಿರ್ಜೋಷಮಾಸ್ತೇ ।
ಕಃ ಸ್ವಿದೇಕೋ ಬಲವಾನ್ ದುರ್ಬಲೋಽಪಿ
ಕಃ ಸ್ವಿದೇಷಾಂ ಕಲಹಂ ನಾನ್ವವೈತಿ ॥ ೪೧ ॥

ಹಂಸ ಉವಾಚ

ಪ್ರಾಜ್ಞ ಏಕೋ ರಮತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ
ಪ್ರಾಜ್ಞಶ್ಚೈಕೋ ಬಹುಭಿರ್ಜೋಷಮಾಸ್ತೇ ।
ಪ್ರಾಜ್ಞ ಏಕೋ ಬಲವಾನ್ ದುರ್ಬಲೋಽಪಿ
ಪ್ರಾಜ್ಞ ಏಷಾಂ ಕಲಹಂ ನಾನ್ವವೈತಿ ॥ ೪೨ ॥

ಸಾಧ್ಯಾ ಊಚುಃ

ಕಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ದೇವತ್ವಂ ಕಿಂ ಚ ಸಾಧುತ್ವಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅಸಾಧುತ್ವಂ ಚ ಕಿಂ ತೇಷಾಂ ಕಿಮೇಷಾಂ ಮಾನುಷಂ ಮತಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಹಂಸ ಉವಾಚ

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಏಷಾಂ ದೇವತ್ವಂ ವ್ರತಂ ಸಾಧುತ್ವಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅಸಾಧುತ್ವಂ ಪರೀವಾದೋ ಮೃತ್ಯುರ್ಮಾನುಷ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೪೪ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

(ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರಮೋ ದೇವೋ ಭಗವಾನ್ ನಿತ್ಯ ಅವ್ಯಯಃ ।
ಸಾಧ್ಯೈರ್ದೇವಗಣೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ದಿವಮೇವಾರುರೋಹ ಸಃ ॥
ಏತದ್ಯಶಸ್ಯಮಾಯುಷ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಚ ಧ್ರುವಮ್ ।
ದರ್ಶಿತಂ ದೇವದೇವೇನ ಪರಮೇಣಾವ್ಯಯೇನ ಚ ॥)

ಸಂವಾದ ಇತ್ಯಯಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸಾಧ್ಯಾನಾಂ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಂ ವೈ ಕರ್ಮಣಾಂ ಯೋನಿಃ ಸದ್ಭಾವಃ ಸತ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೪೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣೀ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮಪರ್ವಣಿ ಹಂಸಗೀತಾ ॥

*****

೧೧.ಕರ್ಮಗೀತಾ

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕೇನ ಪಾಪೇನ ಚಾಂಧಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾತ್ ದರಿದ್ರತಾ ।
ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾತ್ ಭವೇತ್ ಕುಷ್ಠೀ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಪರದಾರರತಶ್ಚಾಂಧಃ ಪರದ್ರವ್ಯಾದ್ದರಿದ್ರತಾ ।
ಪರಘಾತಾದ್ಭವೇತ್ ಕುಷ್ಠೀ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥ ೨ ॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕೇನೈವ ಲಭತೇ ಹೇಮ ಕೇನ ವೈ ಗಜವಾಜಿನೌ ।
ಕೇನ ವೈ ಸುಖಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಹೇಮದೋ ಹೇಮ ಲಭತೇ ಭೂದಾನಾದ್ಗಜವಾಜಿನೌ ।
ಅನ್ನದಾನಾತ್ ಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥ ೪ ॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕೇನ ಪಾಪಾಚ್ಚ ನರಕಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾದಪುತ್ರಕಃ ।
ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾತ್ ಭವೇತ್ ಷಂಢಃ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಕನ್ಯಾಂ ವಿಕ್ರೀಯ ನರಕಂ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವೇಷಾದಪುತ್ರಕಃ ।
ಮಾನಭಂಗಾತ್ ಭವೇತ್ ಷಂಢಃ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥ ೬ ॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕೇನೈವ ಪುತ್ರಶ್ಚತುರಃ ಕೇನ ವೈ ಲಭತೇ ಸುತಮ್ ।
ಕೇನ ಪುಣ್ಯೇನ ಸದ್ಭಾರ್ಯಾ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಾಚ್ಚತುರಃ ಪುತ್ರೋ ಗೋದಾನಾತ್ ಪುತ್ರವಾನ್ ಭವೇತ್ ।
ಶಯ್ಯಾದಾನಾಚ್ಚ ಸದ್ಭಾರ್ಯಾ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥ ೮ ॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾನ್ಮೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಕೇನ ವೈ ಪುತ್ರನಾಶನಮ್ ।
ಕೇನ ಪಾಪೇನ ವೈ ರೋಗೀ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಋಣಪಾಪಾನ್ಮೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವಾತ್ ಪುತ್ರನಾಶನಮ್ ।
ದೇವನಿಂದಾಕೃತಾ ರೋಗೀ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥೧೦॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕೇನೈವ ಲಭತೇ ತೀರ್ಥಂ ಕೇನ ವೈ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಕಾನ್ ।
ಕಸ್ಮಾತ್ ಪುಣ್ಯಾತ್ ಭವೇದ್ರೂಪೀ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥೧೧॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಗುಪ್ತದಾನಾಲ್ಲಭೇತ್ ತೀರ್ಥಂ ಧನದಃ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಕಾನ್ ।
ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾದ್ಭವೇದ್ರೂಪೀ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥೧೨॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕೇನೈವ ಲಭತೇ ರಾಜ್ಯಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪುಣ್ಯಾದ್ಧನಾಧಿಪಃ ।
ಕೇನೈವ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥೧೩॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ರಾಜ್ಯದೋ ಲಭತೇ ರಾಜ್ಯಂ ವಾರಾಣಸ್ಯಾಂ ಧನೀ ಭವೇತ್ ।
ಹರೇಶ್ಚ ಕೃಪಯಾ ವಿದ್ಯಾ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಪಾಂಡುನಂದನ ॥೧೪॥

ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ

ಕಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪಾದ್ಭವೇದ್ವಂಧ್ಯಾ ಕೇನ ವೈ ಪತತಃ ಕುಚೌ ।
ಕೇನ ವೈ ಬಾಲವೈಧವ್ಯಂ ಕಥಯಸ್ವ ಜನಾರ್ದನ ॥೧೫॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಪಂಕ್ತಿಭೇದಾದ್ಭವೇದ್ವಂಧ್ಯಾ ತೇನೈವ ಪತತಃ ಕುಚೌ ।
ಪರಸಂಗರತಾ ನಾರೀ ಬಾಲರಂಡಾ ಚ ಜಾಯತೇ ॥೧೬॥

ಕರ್ಮಗೀತಾಂ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶುಚಿಃ ಶಾಂತೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಕಮ್ ।
ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಸ್ತು ಪಠತಾಂ ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥೧೭॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಕರ್ಮಗೀತಾ ॥

*****

೧೨. ಯಮಗೀತಾ - ೧

ಯಮ ಉವಾಚ

ಭೃತ್ಯ ಗಚ್ಛಸ್ವ ಭೂಲೋಕಂ ವೈಷ್ಣವಾಂಶ್ಚ ಪರಿತ್ಯಜ ।
ಅವೈಷ್ಣವಾನ್ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತು ಆನಯಸ್ವ ಮಮಾಲಯಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭೃತ್ಯ ಉವಾಚ

ಕಿಂ ರೂಪಂ ವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ಚ ಅಭಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಕಿಂ ಭವೇತ್ ।
ತತ್ತ್ವತಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮಹಾಪ್ರಭೋ ॥ ೨ ॥

ಯಮ ಉವಾಚ

ಪತಿವ್ರತಾ ಗೃಹೇ ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯವಾದೀ ಸದಾ ನರಃ ।
ಅತಿಥೀನ್ ಪೂಜಯೇದ್ಯಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೩ ॥

ಕಪಿಲಾಂ ಪಾಲಯೇದ್ಧೇನುಂ ಗೋಮಯಂ ಗೃಹಮಾರ್ಜನಮ್ ।
ಕೃತ್ವಾ ತಾಂ ಪೂಜಯೇದ್ಯಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೪ ॥

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಪರಃ ಶಾಂತೋ ವೇದಘೋಷಪರಾಯಣಃ ।
ತ್ರಿಕಾಲಕೃತಸಂಧ್ಯಶ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೫ ॥

ದ್ವಾರಾವತೀಂ ಗಂಡಕೀಂ ಚ ಯೋ ನರಃ ಪೂಜಯೇತ್ ಸದಾ ।
ಏಕಾಕೀ ಕುರುತೇ ಜಾಪ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೬ ॥

ತುಲಸೀ ಮಸ್ತಕೇ ಯಸ್ಯ ಕ್ರೀಡತೇ ವಿಷ್ಣುತತ್ಪರಃ ।
ಗೋವಿಂದೋ ಹೃದಯೇ ಯಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೭ ॥

ಗೀತವಾದ್ಯಂ ಚ ಕೃಷ್ಣಾಗ್ರೇ ತುಲಸೀಕಾಷ್ಠಭೂಷಣಮ್ ।
ಶಂಖಚಕ್ರಾಂಕಿತಂ ದೇಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೮ ॥

ಯತ್ರ ವೃಂದಾವನಂ ರಮ್ಯಂ ತುಲಸೀಕಾನನಂ ತಥಾ ।
ಧಾತ್ರೀಸಮಾವೃತಂ ತಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲಯ ॥ ೯ ॥

ದೂತ ಉವಾಚ

ಅತಃ ಪರಂ ಪ್ರವಕ್ತವ್ಯಂ ಧರ್ಮರಾಜ ಕಥಾಂತರಮ್ ।
ಅವೈಷ್ಣವಮನಾಚಾರಂ ಶೀಘ್ರಂ ಕಥಯ ಮೇ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೦ ॥

ಧರ್ಮರಾಜ ಉವಾಚ

ಪಾಪಿಷ್ಠಂ ಪುರುಷಂ ದೂತ ಶ್ರುಣು ಮೇ ತ್ವಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಹಂತಾರಮಾನಯೇನ್ನರಕಾಲಯಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥಚ್ಛೇದಕರ್ತಾರಂ ಧಾತ್ರೀಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಕಂ ತಥಾ ।
ಲತಾವಲ್ಲೀಸುಗಂಧೀನಾಮಾನಯೇನ್ನರಕಾಲಯಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಕನ್ಯಾವಿಕ್ರಯಕರ್ತಾರಂ ಹಯಗೋವೃಷವಿಕ್ರಯಮ್ ।
ವಿಕ್ರಯಂ ದೇವಮೂರ್ತೇಶ್ಚ ಆನಯೇನ್ನರಕಾಲಯಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಅಮಾನ್ಯೋ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಮಾಮಾನ್ಯೋ ದೇವತೀರ್ಥಯೋಃ ।
ಅಮಾನ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಚ ಆನಯೇನ್ನರಕಾಲಯಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮಾತಾಪಿತೃಪರಿತ್ಯಾಗೀ ಭಗಿನೀಭ್ರಾತುರೇವ ಚ ।
ಭಾರ್ಯಾದ್ರವ್ಯಾರ್ಜಿತಪ್ರಾಣಮಾನಯೇನ್ನರಕಾಲಯಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಪರದ್ರವ್ಯಪರಸ್ತ್ರೀಷು ಇಚ್ಛತೇ ಪಾಪಕರ್ಮಿಣಮ್ ।
ಗುರೋರ್ದಾರಾಭಿಗಾಮೀ ಚ ಆನಯೇನ್ನರಕಾಲಯಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಶ್ರವಣೇ ಬದ್ಧ್ವಾ ಕಂಠೇ ವೈ ಮಸ್ತಕೇ ಕರೇ ।
ಶಂಭೋ ಶಿವ ಶಿವ ಇತಿ ತಮಾನಯ ಮಮಾಲಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ದೂತ ಉವಾಚ

ಅಸ್ಮಾಕಂ ಚ ನಿವಾಸಾರ್ಥಮಾಶ್ರಯಂ ಚ ವದ ಪ್ರಭೋ ।
ಪ್ರಭುರೇವ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ಸುಖಿನಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದತಃ ॥೧೮॥

ಯಮ ಉವಾಚ

ಮುಕ್ತಕೇಶಾ ಚ ಯಾ ನಾರೀ ವಿವಾದಕಲಹಪ್ರಿಯಾ ।
ಮಸ್ತಕೇ ಚಾಂಬರತ್ಯಾಗೀ ತತ್ರ ವಾಸಂ ಚ ಕಾರಯ ॥೧೯॥

ಯತ್ರ ಸ್ಥಾನೇಷು ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಶ್ವಾನಮಾರ್ಜಾಲಕುಕ್ಕುಟಾಃ ।
ನೀಲಾಂಬರೇ ಸೂತಕೇ ಚ ತತ್ರ ವಿಶ್ರಮ ದೂತ ಮೇ ॥೨೦॥

ನೀಲಕುಂಡೇ ಮದ್ಯಭಾಂಡೇ ಚರ್ಮಭಾಂಡೇ ತಥೈವ ಚ ।
ಅಹಿಪಾಲೇ ಭಗ್ನಕೂಪೇ ತತ್ರ ವಾಸಂ ಚ ಕಾರಯ ॥೨೧॥

ಅಂಗಾರಕೃತಛಿದ್ರೇ ಚ ಪಾದಪೇ ಕಂಟಕಾವೃತೇ ।
ದಿವಾಶೃಂಖಲಿತದ್ವಾರೇ ತತ್ರ ವಿಶ್ರಮ ದೂತ ಮೇ ॥೨೨॥

ಭಗ್ನಭಾಂಡೇ ಭೋಜನಂ ಚ ಮಂದಿರೇ ಮಾರ್ಜನಂ ವಿನಾ ।
ರಜಸ್ವಲಾದೃಷ್ಟಭೋಜ್ಯೇ ತತ್ರ ವಿಶ್ರಮ ದೂತ ಮೇ ॥೨೩॥

ಧರ್ಮವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ದೂತಾ ಹರ್ಷಸಂಯುತಾಃ ।
ವಿಚರಂತಿ ಯಥಾಲೋಕೇ ಕ್ರೀಡಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಹೀತಲೇ ॥೨೪॥

ಯೋ ವೈ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಮಪಮೃತ್ಯುಭಯಾಪಹಮ್ ।
ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲೇ ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥೨೫॥

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ಸಿದ್ಧಿದಂ ಪರಮಂ ನೃಣಾಮ್ ।
ಯೋಗಿಭಿರ್ಧ್ಯಾಯತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಕಾಮಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥೨೬॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ।
ವ್ಯಾಧಿಷ್ಠೋ ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗೈರವಿದ್ವಾನ್ ಪಂಡಿತೋ ಭವೇತ್ ॥೨೭॥

ಶಾಕಿನೀಭೂತವೇತಾಲಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಕದಾಚನ ।
ಪಠತಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಂ ಚೈವ ಯಮಗೀತಾಮಹಾಸ್ತವಮ್ ॥೨೮॥

ಯಮದೂತಮಹಾಪೀಡಾ ಸ್ವಪ್ನೇ ಚೈವ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ।
ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥೨೯॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಯಮಗೀತಾ - ೧ ॥

*****

೧೩.ಯಮಗೀತಾ - ೨

ಯಮ ಉವಾಚ

ನಾರದಾಯ ಸ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಹೈವಂ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ ।
ಅನ್ಯೇಭ್ಯೋ ವೈಷ್ಣವೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸಿದ್ಧೇಭ್ಯಃ ಸತತಂ ಶ್ರುತಮ್ ॥ ೧ ॥

ತದ್ವಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹರಿವಾಕ್ಯಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಕಿಂಕರಾಃ ಸರ್ವೇ ಶ್ರುಣುತ ಪ್ರಣತಾ ಹರೇಃ ॥ ೨ ॥

ಹೇ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣೇತಿ ಯೋ ಮಾಂ ಸ್ಮರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ।
ಜಲಂ ಭಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಪದ್ಮಂ ನರಕಾದುದ್ಧರಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ದೇವೇಶ ನರಸಿಂಹ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ।
ತ್ವಾಮಹಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಇತಿ ಯಸ್ತಂ ಸಮುದ್ಧರ ॥ ೪ ॥

ತ್ವಾಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಶರಣಂ ದೇವದೇವ ಜನಾರ್ದನ ।
ಇತಿ ಯಃ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತಂ ಕ್ಲೇಶಾದುದ್ಧರಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುದೀರಿತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಹರಿವಾಕ್ಯಂ ಯಮೇನ ಚ ।
ನಾರಕಾಃ ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣೇತಿ ನಾರಸಿಂಹೇತಿ ಚುಕ್ರುಶುಃ ॥ ೬ ॥

ಯಥಾ ಯಥಾ ಹರೇರ್ನಾಮ ಕೀರ್ತಯಂತ್ಯತ್ರ ನಾರಕಾಃ ।
ತಥಾ ತಥಾ ಹರೇರ್ಭಕ್ತಿಮುದ್ವಹಂತೋಽಬ್ರುವನ್ನಿದಮ್ ॥ ೭ ॥

ನಾರಕಾ ಊಚುಃ

ನಮೋ ಭಗವತೇ ತಸ್ಮೈ ಕೇಶವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಯನ್ನಾಮಕೀರ್ತನಾತ್ ಸದ್ಯೋ ನರಕಾಗ್ನಿಃ ಪ್ರಶಾಮ್ಯತಿ ॥ ೮ ॥

ಭಕ್ತಪ್ರಿಯಾಯ ದೇವಾಯ ರಕ್ಷಾಯ ಹರಯೇ ನಮಃ ।
ಲೋಕನಾಥಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಯಜ್ಞೇಶಾಯಾದಿಮೂರ್ತಯೇ ॥ ೯ ॥

ಅನಂತಾಯಾಪ್ರಮೇಯಾಯ ನರಸಿಂಹಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ನಾರಾಯಣಾಯ ಗುರವೇ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಭೃತೇ ॥ ೧೦ ॥

ವೇದಪ್ರಿಯಾಯ ಮಹತೇ ವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ।
ವರಾಹಾಯಾಪ್ರತರ್ಕ್ಯಾಯ ವೇದಾಂಗಾಯ ಮಹೀಭೃತೇ ॥ ೧೧ ॥

ನಮೋ ದ್ಯುತಿಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ನಮೋ ನಮಃ ।
ವಾಮನಾಯ ಬಹುಜ್ಞಾಯ ವೇದವೇದಾಂಗಧಾರಿಣೇ ॥ ೧೨ ॥

ಬಲಿಬಂಧನದಕ್ಷಾಯ ವೇದಪಾಲಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ವಿಷ್ಣವೇ ಸುರನಾಥಾಯ ವ್ಯಾಪಿನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ॥ ೧೩ ॥

ಚತುರ್ಭುಜಾಯ ಶುದ್ಧಾಯ ಶುದ್ಧದ್ರವ್ಯಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಾಯ ರಾಮಾಯ ದುಷ್ಟಕ್ಷತ್ರಾಂತಕಾರಿಣೇ ॥ ೧೪ ॥

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಸಂಕೀರ್ತಿತೇ ವಿಷ್ಣೌ ನಾರಕೈರ್ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ತದಾ ಸಾ ನಾರಕೀ ಪೀಡಾ ಗತಾ ತೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಕೃಷ್ಣರೂಪಧರಾಃ ಸರ್ವೇ ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರವಿಭೂಷಿತಾಃ ।
ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗಾ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ತಾನಾರೋಪ್ಯ ವಿಮಾನೇಷು ದಿವ್ಯೇಷು ಹರಿಪೂರುಷಾಃ ।
ತರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಯಮಭಟಾನ್ ನೀತಾಸ್ತೇ ಕೇಶವಾಲಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ನಾರಕೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ನೀತೇಷು ಹರಿಪೂರುಷೈಃ ।
ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಯಮೋ ಭೂಯೋ ನಮಶ್ಚಕ್ರೇ ತದಾ ಹರಿಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಯನ್ನಾಮಕೀರ್ತನಾದ್ಯಾತಾ ನಾರಕಾಃ ಕೇಶವಾಲಯಮ್ ।
ತಂ ನಮಾಮಿ ಸದಾ ದೇವಂ ನರಸಿಂಹಮಹಂ ಗುರುಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ತಸ್ಯ ವೈ ನರಸಿಂಹಾಯ ವಿಷ್ಣೋರಮಿತತೇಜಸಃ ।
ಪ್ರಣಾಮಂ ಯೇಽಪಿ ಕುರ್ವಂತಿ ತೇಭ್ಯೋಽಪೀಹ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೨೦ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಶಾಂತಂ ನರಕಾಗ್ನಿಮುಗ್ರಂ
ಯಂತ್ರಾದಿಸರ್ವಂ ವಿಪರೀತಮತ್ರ ।
ಪುನಃ ಸ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಮಥಾತ್ಮದೂತಾನ್
ಯಮೋ ಹಿ ವಕ್ತುಂ ಕೃತವಾನ್ ಮನಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಪುರಾಣೇ ಯಮಗೀತಾ - ೨ ॥

*****

೧೪. ಯಮಗೀತಾ - ೩

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಯಥಾವತ್ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋಽಸಿ ಮಯಾ ಗುರೋ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವೇಕಂ ತದ್ಭವಾನ್ ಪ್ರಬ್ರವೀತು ಮೇ ॥ ೧ ॥

ಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಾನಿ ಪಾತಾಲವೀಥ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಮುನೇ ।
ಸಪ್ತಲೋಕಾಶ್ಚ ಯೇಽಂತಸ್ಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸರ್ವತಃ ॥ ೨ ॥

ಸ್ಥೂಲೈಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮೈಸ್ತಥಾ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮೈಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರೈಸ್ತಥಾ ।
ಸ್ಥೂಲಾಸ್ಥೂಲತರೈಶ್ಚೈತ ತತ್ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಣಿಭಿರಾವೃತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಂಗುಲಸ್ಯಾಷ್ಟಭಾಗೋಽಪಿ ನ ಸೋಽಸ್ತಿ ಮುನಿಸತ್ತಮ ।
ನ ಸಂತಿ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಯತ್ರ ಕರ್ಮಬಂಧನಿಬಂಧನಾಃ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ವೇ ಚೈತೇ ವಶಂ ಯಾಂತಿ ಯಮಸ್ಯ ಭಗವನ್ ಕಿಲ ।
ಆಯುಷೋಽಂತೇ ನ ತೇ ಯಾಂತಿ ಯಾತನಾಸ್ತತ್ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ॥ ೫ ॥

ಯಾತನಾಭ್ಯಃ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾ ದೇವಾದ್ಯಾಸ್ವಥ ಯೋನಿಷು ।
ಜಂತವಃ ಪರಿವರ್ತಂತೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಮೇಷ ನಿರ್ಣಯಃ ॥ ೬ ॥

ಸೋಽಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಚ್ಛ್ರೋತುಂ ಯಮಸ್ಯ ವಶವರ್ತಿನಃ ।
ನ ಭವಂತಿ ನರಾ ಯೇನ ತತ್ಕರ್ಮ ಕಥಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಅಯಮೇವ ಮುನೇ ಪ್ರಶ್ನೋ ನಕುಲೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಪೃಷ್ಟಃ ಪಿತಾಮಹಃ ಪ್ರಾಹ ಭೀಷ್ಮೋ ಯತ್ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಮೇ ॥ ೮ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಪುರಾ ಮಾಮಾಗತೋ ವತ್ಸ ಸಖಾ ಕಾಲಿಂಗಕೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ಸ ಮಾಮುವಾಚ ಪೃಷ್ಟೋ ವೈ ಮಯಾ ಜಾತಿಸ್ಮರೋ ಮುನಿಃ ॥ ೧ ॥

ತೇನಾಖ್ಯಾತಮಿದಂ ಚೇದಮಿತ್ಥಂ ಚೈತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ತಥಾ ಚ ತದಭೂದ್ವತ್ಸ ಯಥೋಕ್ತಂ ತೇನ ಧೀಮತಾ ॥ ೨ ॥

ಸ ಪೃಷ್ಟಶ್ಚ ಮಯಾ ಭೂಯಃ ಶ್ರದ್ದಧಾನೇನ ವೈ ದ್ವಿಜಃ ।
ಯದ್ಯದಾಹ ನ ತದ್ದೃಷ್ಟಮನ್ಯಥಾ ಹಿ ಮಯಾ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ ೩ ॥

ಏಕದಾ ತು ಮಯಾ ಪೃಷ್ಟಂ ಯದೇತದ್ಭವತೋದಿತಮ್ ।
ಪ್ರಾಹ ಕಾಲಿಂಗಕೋ ವಿಪ್ರಃ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಮುನೇರ್ವಚಃ ॥ ೪ ॥

ಜಾತಿಸ್ಮರೇಣ ಕಥಿತೋ ರಹಸ್ಯಃ ಪರಮೋ ಮಮ ।
ಯಮಕಿಂಕರಯೋರ್ಯೋರ್ಽಭೂತ್ ಸಂವಾದಸ್ತಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಪುರುಷಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಪಾಶಹಸ್ತಂ
ವದತಿ ಯಮಃ ಕಿಲ ತಸ್ಯ ಕರ್ಣಮೂಲೇ ।
ಪರಿಹರ ಮಧುಸೂದನಪ್ರಪನ್ನಾನ್
ಪ್ರಭುರಹಮಸ್ಮಿ ನೃಣಾಂ ನ ವೈಷ್ಣವಾನಾಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಹಮಮರಗಣಾರ್ಚಿತೇನ ಧಾತ್ರಾ
ಯಮ ಇತಿ ಲೋಕಹಿತಾಹಿತೇ ನಿಯುಕ್ತಃ ।
ಹರಿಗುರುವಶಗೋಽಸ್ಮಿ ನ ಸ್ವತಂತ್ರಃ
ಪ್ರಭವತಿ ಸಂಯಮನೇ ಮಮಾಪಿ ವಿಷ್ಣುಃ ॥ ೭ ॥

ಕಟಕಮುಕುಟಕರ್ಣಿಕಾದಿಭೇದೈಃ
ಕನಕಮಭೇದಮಪೀಷ್ಯತೇ ಯಥೈಕಮ್ ।
ಸುರಪಶುಮನುಜಾದಿಕಲ್ಪನಾಭಿ-
ರ್ಹರಿರಖಿಲಾಭಿರುದೀರ್ಯತೇ ತಥೈಕಃ ॥ ೮ ॥

ಕ್ಷಿತಿಜಲಪರಮಾಣವೋಽನಿಲಾಂತೇ
ಪುನರಪಿ ಯಾಂತಿ ಯಥೈಕತಾಂ ಧರಿತ್ರ್ಯಾಮ್ ।
ಸುರಪಶುಮನುಜಾದಯಸ್ತಥಾಽಂತೇ
ಗುಣಕಲುಷೇಣ ಸನಾತನೇನ ತೇನ ॥ ೯ ॥

ಹರಿಮಮರಗಣಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಂ
ಪ್ರಣಮತಿ ಯಃ ಪರಮಾರ್ಥತೋ ಹಿ ಮರ್ತ್ಯಃ ।
ತಮಪಗತಸಮಸ್ತಪಾಪಬಂಧಂ
ವ್ರಜ ಪರಿಹೃತ್ಯ ಯಥಾಽಗ್ನಿಮಾಜ್ಯಸಿಕ್ತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಇತಿ ಯಮವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಪಾಶೀ
ಯಮಪುರುಷಸ್ತಮುವಾಚ ಧರ್ಮರಾಜಮ್ ।
ಕಥಯ ಮಮ ವಿಭೋ ಸಮಸ್ತಧಾತು-
ರ್ಭವತಿ ಹರೇ ಖಲು ಯಾದೃಶೋಽಸ್ಯ ಭಕ್ತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಯಮ ಉವಾಚ

ನ ಚಲತಿ ನಿಜವರ್ಣಧರ್ಮತೋ ಯಃ
ಸಮಮತಿರಾತ್ಮಸುಹೃದ್ವಿಪಕ್ಷಪಕ್ಷೇ ।
ನ ಹರತಿ ನ ಚ ಹಂತಿ ಕಿಂಚಿದುಚ್ಚೈಃ
ಸಿತಮನಸಂ ತಮವೇಹಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಕಲಿಕಲುಷಮಲೇನ ಯಸ್ಯ ನಾತ್ಮಾ
ವಿಮಲಮತೇರ್ಮಲಿನೀಕೃತೋಽಸ್ತಮೋಹೇ ।
ಮನಸಿ ಕೃತಜನಾರ್ದನಂ ಮನುಷ್ಯಂ
ಸತತಮವೇಹಿ ಹರೇರತೀವ ಭಕ್ತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಕನಕಮಪಿ ರಹಸ್ಯವೇಕ್ಷ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ
ತೃಣಮಿವ ಯಃ ಸಮವೈತಿ ವೈ ಪರಸ್ವಮ್ ।
ಭವತಿ ಚ ಭಗವತ್ಯನನ್ಯಚೇತಾಃ
ಪುರುಷಪದಂ ತಮವೇಹಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಸ್ಫಟಿಕಗಿರಿಶಿಲಾಮಲಃ ಕ್ವ ವಿಷ್ಣು-
ರ್ಮನಸಿ ನೃಣಾಂ ಕ್ವ ಚ ಮತ್ಸರಾದಿದೋಷಃ ।
ನಹಿ ತುಹಿನಮಯೂಖರಶ್ಮಿಪುಂಜೇ
ಭವತಿ ಹುತಾಶನದೀಪ್ತಿಜಃ ಪ್ರತಾಪಃ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಮಲಮತಿರ್ವಿಮತ್ಸರಃ ಪ್ರಶಾಂತಃ
ಶುಚಿಚರಿತೋಽಖಿಲಸತ್ತ್ವಮಿತ್ರಭೂತಃ ।
ಪ್ರಿಯಹಿತವಚನೋಽಸ್ತಮಾನಮಾಯೋ
ವಸತಿ ಸದಾ ಹೃದಿ ಯಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಃ ॥ ೧೬ ॥

ವಸತಿ ಹೃದಿ ಸನಾತನೇ ತಸ್ಮಿನ್
ಭವತಿ ಪುಮಾನ್ ಜಗತೋಽಸ್ಯ ಸೌಮ್ಯರೂಪಃ ।
ಕ್ಷಿತಿರಸಮತಿರಮ್ಯಮಾತ್ಮನೋಽಂತಃ -
ಕಥಯತಿ ಚಾರುತಯೈವ ಸಾಲಪೋತಃ ॥ ೧೭ ॥

ಯಮನಿಯಮವಿಧೂತಕಲ್ಮಷಾಣಾ -
ಮನುದಿನಮಚ್ಯುತಸಕ್ತಮಾನಸಾನಾಮ್ ।
ಅಪಗತಮದಮಾನಮತ್ಸರಾಣಾಂ
ತ್ಯಜ ಭಟ ದೂರತರೇಣ ಮಾನವಾನಾಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಹೃದಿ ಯದಿ ಭಗವಾನನಾದಿರಾಸ್ತೇ
ಹರಿರರಿಶಂಖಗದಾಧರೋಽವ್ಯಯಾತ್ಮಾ ।
ತದಘಮಘವಿಘಾತಕರ್ತೃಭಿನ್ನಂ
ಭವತಿ ಕಥಂ ಸತಿ ಚಾಂಧಕಾರಮರ್ಕೇ ॥ ೧೯ ॥

ಹರತಿ ಪರಧನಂ ನಿಹಂತಿ ಜಂತೂನ್
ವದತಿ ತಥಾಽನೃತನಿಷ್ಠುರಾಣಿ ಯಶ್ಚ ।
ಅಶುಭಜನಿತದುರ್ಮದಸ್ಯ ಪುಂಸಃ
ಕಲುಷಮತೇರ್ಹೃದಿ ತಸ್ಯ ನಾಸ್ತ್ಯ ನಂತಃ ॥ ೨೦ ॥

ನ ಸಹತಿ ಪರಸಂಪದಂ ವಿನಿಂದಾಂ
ಕಲುಷಮತಿಃ ಕುರುತೇ ಸತಾಮಸಾಧುಃ ।
ನ ಯಜತಿ ನ ದದಾತಿ ಯಶ್ಚ ಸಂತಂ
ಮನಸಿ ನ ತಸ್ಯ ಜನಾರ್ದನೋಽಧಮಸ್ಯ ॥ ೨೧ ॥

ಪರಮಸುಹೃದಿ ಬಾಂಧವೇ ಕಲತ್ರೇ
ಸುತತನಯಾಪಿತೃಮಾತೃಭೃತ್ಯವರ್ಗೇ ।
[1]ಶಠಮತಿರುಪಯಾತಿ ಯೋಽರ್ಥತೃಷ್ಣಾಂ
ತಮಧಮಚೇಷ್ಟಮವೇಹಿ ನಾಸ್ಯ ಭಕ್ತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅಶುಭಮತಿರಸತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಸಕ್ತಃ
ಸತತಮನಾರ್ಯಕುಶೀಲಸಂಗಮತ್ತಃ ।
ಅನುದಿನಕೃತಪಾಪಬಂಧಯುಕ್ತಃ
ಪುರುಷಪಶುರ್ನ ಹಿ ವಾಸುದೇವಭಕ್ತಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸಕಲಮಿದಮಹಂ ಚ ವಾಸುದೇವಃ
ಪರಮಪುಮಾನ್ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ಸ ಏಕಃ ।
ಇತಿಮತಿರಚಲಾ ಭವತ್ಯನಂತೇ
ಹೃದಯಗತೇ ವ್ರಜ ತಾನ್ ವಿಹಾಯ ದೂರಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕಮಲನಯನ ವಾಸುದೇವ ವಿಷ್ಣೋ
ಧರಣಿಧರಾಚ್ಯುತ ಶಂಖಚಕ್ರಪಾಣೇ ।
ಭವ ಶರಣಮಿತೀರಯಂತಿ ಯೇ ವೈ
ತ್ಯಜ ಭಟ ದೂರತರೇಣ ತಾನಪಾಪಾನ್ ॥ ೨೫ ॥

---

೧. ಇದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತ (೯/೩೪)

ವಸತಿ ಮನಸಿ ಯಸ್ಯ ಸೋಽವ್ಯಯಾತ್ಮಾ
ಪುರುಷವರಸ್ಯ ನ ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಪಾತೇ ।
ತವ ಗತಿರಥ ವಾ ಮಮಾಸ್ತಿ ಚಕ್ರ -
ಪ್ರತಿಹತವೀರ್ಯಬಲಸ್ಯ ಸೋಽನ್ಯಲೋಕ್ಯಃ ॥ ೨೬ ॥

ಕಾಲಿಂಗ ಉವಾಚ

ಇತಿ ನಿಜಭಟಶಾಸನಾಯ ದೇವೋ
ರವಿತನಯಃ ಸ ಕಿಲಾಹ ಧರ್ಮರಾಜಃ ।
ಮಮ ಕಥಿತಮಿದಂ ಚ ತೇನ ತುಭ್ಯಂ
ಕುರುವರ ಸಮ್ಯಗಿದಂ ಮಯಾಽಪಿ ಚೋಕ್ತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ನಕುಲೈತನ್ಮಮಾಖ್ಯಾತಂ ಪೂರ್ವಂ ತೇನ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾ ।
ಕಲಿಂಗದೇಶಾದಭ್ಯೇತ್ಯ ಪ್ರೀತೇನ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೨೮ ॥
ಮಯಾಽಪ್ಯೇತದ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಮ್ಯಗ್ವತ್ಸ ತವೋದಿತಮ್ ।
ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುಮೃತೇ ನಾನ್ಯತ್ ತ್ರಾಣಂ ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ॥ ೨೯ ॥
ಕಿಂಕರಾಃ ಪಾಶದಂಡಾಶ್ಚ ನ ಯಮೋ ನ ಚ ಯಾತನಾಃ ।
ಸಮರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಯಸ್ಯಾತ್ಮಾ ಕೇಶವಾಲಂಬನಃ ಸದಾ ॥ ೩೦ ॥

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಏತನ್ಮುನೇ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಗೀತಂ ವೈವಸ್ವತೇನ ಯತ್ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಶ್ನಾನುಗತಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಕಿಮನ್ಯಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ ೩೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ತೃತೀಯಾಂಶೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

★★★★★

೧೫. ಯಮಗೀತಾ - ೪

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಸ್ವಪುರುಷಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಪಾಶಹಸ್ತಂ
ವದತಿ ಯಮಃ ಕಿಲ ತಸ್ಯ ಕರ್ಣಮೂಲೇ ।
ಪರಿಹರ ಮಧುಸೂದನ ಪ್ರಪನ್ನಾನ್
ಪ್ರಭುರಹಮನ್ಯನೃಣಾಂ ನ ವೈಷ್ಣವಾನಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಹಮಮರಗಣಾರ್ಚಿತೇನ ಧಾತ್ರಾ
ಯಮ ಇತಿ ಲೋಕಹಿತಾಹಿತೇ ನಿಯುಕ್ತಃ ।
ಹರಿಗುರುವಿಮುಖಾನ್ ಪ್ರಶಾಸ್ಮಿ ಮರ್ತ್ಯಾನ್
ಹರಿಚರಣಪ್ರಣತಾನ್ ನಮಸ್ಕರೋಮಿ ॥೨ ॥

ಸುಗತಿಮಭಿಲಷಾಮಿ ವಾಸುದೇವಾ-
ದಹಮಪಿ ಭಾಗವತೇ ಸ್ಥಿತಾಂತರಾತ್ಮಾ ।
ಮಧುವಧವಶಗೋಽಸ್ಮಿ ನ ಸ್ವತಂತ್ರಃ
ಪ್ರಭವತಿ ಸಂಯಮನೇ ಮಮಾಪಿ ಕೃಷ್ಣಃ ॥ ೩ ॥

ಭಗವತಿ ವಿಮುಖಸ್ಯ ನಾಸ್ತಿ ಸಿದ್ಧಿ-
ರ್ವಿಷಮಮೃತಂ ಭವತೀತಿ ನೇದಮಸ್ತಿ ।
ವರ್ಷಶತಮಪೀಹ ಪಚ್ಯಮಾನಂ
ವ್ರಜತಿ ನ ಕಾಂಚನತಾಮಯಃ ಕದಾಚಿತ್ ॥ ೪ ॥

ನಹಿ ಶಶಿಕಲುಷಚ್ಛವಿಃ ಕದಾಚಿ-
ದ್ವಿರಮತಿ ನೋ ರವಿತಾಮುಪೈತಿ ಚಂದ್ರಃ ।
ಭಗವತಿ ಚ ಹರಾವನನ್ಯಚೇತಾ
ಭೃಶಮಲಿನೋಽಪಿ ವಿರಾಜತೇ ಮನುಷ್ಯಃ ॥ ೫ ॥

ಮಹದಪಿ ಸುವಿಚಾರ್ಯ ಲೋಕತತ್ತ್ವಂ
ಭಗವದುಪಾಸ್ತಿಮೃತೇ ನ ಸಿದ್ಧಿರಸ್ತಿ ।
ಸುರಗುರುಸುದೃಢಪ್ರಸಾದದೌ ತೌ
ಹರಿಚರಣೌ ಸ್ಮರತಾಪವರ್ಗಹೇತೋಃ ॥ ೬ ॥

ಶುಭಮಿದಮುಪಲಭ್ಯ ಮಾನುಷತ್ವಂ
ಸುಕೃತಶತೇನ ವೃಥೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಹೇತೋಃ ।
ರಮಯತಿ ಕುರುತೇ ನ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಂ
ದಹಯತಿ ಚಂದನಮಾಶು ಭಸ್ಮಹೇತೋಃ ॥ ೭ ॥

ಮುಕುಲಿತಕರಕುಡ್ಮಲೈಃ ಸುರೇಂದ್ರೈಃ
ಸತತನಮಸ್ಕೃತಪಾದಪಂಕಜೋ ಯಃ ।
ಅವಿಹತಗತಯೇ ಸನಾತನಾಯ
ಜಗತಿ ಜನಿಂ ಹರತೇ ನಮೋಽಗ್ರಜಾಯ ॥ ೮ ॥

ಯಮಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಠತೇ ಯಃ ಶೃಣೋತಿ ವಾ ।
ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಪುರಾಣೇ ಯಮಗೀತಾ - ೪ ॥

*****

೧೬. ಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ (ಗೀತಾರ್ಥವೈಭವಮ್)

ರಾಮವ್ಯಾಸೌ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಶ್ರೀಮಧ್ವಂ ಜಯಯೋಗಿನಮ್ ।
ಸತ್ಯಬೋಧಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಗೀತಾರ್ಥವೈಭವಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪಂಚಗೀತಾಧ್ಯಾಯಮುಖಂ ದಶಬಾಹುಂ ಶ್ರಿಯಃಪತಿಮ್ ।
ದ್ವಿಪಾದಮೇಕೋದರಂ ಚ ವಂದೇ ಗೀತಾಗ್ರ್ಯವಿಗ್ರಹಮ್ ॥ ೨ ॥

i ಸುಶರ್ಮನಾಮಾಪ್ಯವಿಶುದ್ಧಶೇಮುಷೀ
ಸ ಪಾಠಮಾತ್ರಾದ್ಧರಿಲೋಕಮೇಯಿವಾನ್ ।
ಪಠನ್ ಸುಧೀರಾದ್ಯಮಭೀಷ್ಟಪೂರಕಂ
ಪ್ರಯಾತ್ಯಥಾಧ್ಯಾಯಮಮುಂ ನರಸ್ತಥಾ ॥ ೩ ॥

ii ಸ ವಿಕ್ರಮೋ ದ್ವಿಪಿತನುಃ ಸ್ವಭಾರ್ಯಯಾಽ-
ಜಯಾ ಕುಮತ್ಯಾ ಸುರಶರ್ಮಣಾ ಸಮಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಮಿತ್ರಾಸ್ಯವರಶ್ರುತಾದ್ಯತೋ
ದ್ವಿತೀಯಮಧ್ಯಾಯಮತೋ ವದೇತ್ ಪುಮಾನ್ ॥ ೪ ॥

iii ಜಜ್ಞೇಽಥ ದುಷ್ಕರ್ಮತ ಏವ ಭೂತತಾಂ
ಸ ಆಪ್ಯ ವೃಕ್ಷೇಽವಸದತ್ರ ತತ್ಸುತಃ ।
ಅಯಾಪಯದ್ವಿಷ್ಣುಮಮುಂ ಯಮುಚ್ಚರನ್
ತೃತೀಯಮಧ್ಯಾಯಮತೋ ಮನೇಜ್ಞನಃ ॥ ೫ ॥

iv ಧರಾಸುಧಾಂ ತಾಂ ಭರತಃ ಪಠನ್ ಯತ್
ತರುರೂಪಿಕೇ ಸ್ವೇ ಪಥಿ ಶೋಭಿತೇ ತೇ ।
ಅಯಾಪಯದ್ವಿಷ್ಣುಪದಂ ಚತುರ್ಥಾ-
ಧ್ಯಾಯಂ ವಿಮುಕ್ತೋ ಪಠ ತನ್ಮನಸ್ಕಃ ॥ ೬ ॥

v ಸ ಪಿಂಗಲೋ ಗೃಧ್ರತನುಃ ಸ್ವಭಾರ್ಯಯಾ
ಸಮಂ ಚ ಶುಕ್ಯಾ ಪತಿತೋ ಹರಿಂ ಯಯೌ ।

ಸುಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯವಿಚಾರಿಸನ್ಮನೇಃ
ಕಪಾಲಗೇ ವಾರಿ ತತೋ ಬುಧಃ ಪಠೇತ್ ॥ ೭ ॥

vi ಸ ಷಷ್ಠಮಧ್ಯಾಯಚರಂ ಚ ರೈಕ್ವತಃ
ಶ್ರುತಂ ಪಠನ್ ಜಾನಮುಖಿಶ್ರುತಿರ್ನೃಪಃ ।
ವೃಷಾಕಪೀ ಈಶಪದಾಬ್ಜಬಂಭರೋ
ಬಭೂವ ಮೇ ಸಲ್ಲಸತಾತ್ ಸ ಅಸ್ಮಿ ॥ ೮ ॥

vii ಕುಕರ್ಮತಃ ಸರ್ಪತನುರ್ವಿಮುಕ್ತಿಂ
ಸ ಶಂಕುಕರ್ಣೋ ಯದುದಾರಚಿತ್ತೈಃ ।
ಮುನೌ ಸುತೈರ್ಭೋಜಿತ ಏವ ಯಾತಃ
ಸ ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯವಿಚಾರ ಈದೃಶಃ ॥ ೯ ॥

viii ಕುಚರ್ಯಯಾ ರಾಕ್ಷಸತಾಮವಾಪ್ತೋ
ಸ ಭಾವಶರ್ಮಾ ಸಹ ಭಾರ್ಯಯಾ ಪಠನ್ ।
ಯದಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯಗಸಾಮಿಷಾಘಂ
ಗತೋ ವಿಮುಕ್ತಿಂ ಲಸತಾನ್ಮಮಾಸ್ಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ix ಯತ್ಪಾಠಮಾಹಾತ್ಮ್ಯತ ಏವ ವಿಪ್ರಃ
ಕಾಲಾದಿಪುಂಸೋಽಚಕಿತಃ ಸರಾಜಃ ।
ಮುಕ್ತಿಂ ಗತಸ್ತನ್ನವಮಂ ಮುಮುಕ್ಷುಃ
ಶುದ್ಧಾರ್ಥಮಧ್ಯಾಯಮತೋ ಯತೋ ಮನೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

x ಪದ್ಮಿನೀಮುಖಿವರಶ್ರುತಾದ್ಯತೋ
ಹಂಸರಾಡಭವದಚ್ಛಕಾಂತಿಮಾನ್ ।
ಉಚ್ಚರನ್ ದಶಮಮರ್ಥಪೂರಿತಾ-
ಧ್ಯಾಯಮತ್ರ ಹರಿಲೋಕಮಾವಸೇತ್ ॥ ೧೨ ॥

xi ಸುನಂದ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತೋಽವನಿತಲೇ ಸ್ವಯಂ ರಾಕ್ಷಸಂ
ಸ್ವಭಕ್ಷಿತಜನೈರ್ಯುತಂ ಯದಭಿಮಂತ್ರಿತಾಂಭಃಕಣೈಃ ।
ಅಮೋಚಯದಲಂ ಮಲಾದ್ದಿವಮಥಾಪಯತ್ ಸೈಕಸ-
ದ್ದಶಾಂತಮಧುನಾ ಪಠನ್ನಘಕಲಾಪಮುಕ್ತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧೩ ॥

xii ಯತ್ಪಾಠಸಲ್ಲಬ್ಧವಿಶಿಷ್ಟಪುಣ್ಯಾತ್
ಸರ್ವಂ ಸಹೇಶಂಗತಜೀವಮಂಜಃ ।

ಅಜೀವಯತ್ ಸಂಪಠ ಮೇ ಮನಸ್ತ್ವಂ
ತಂ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಮನನ್ಯಲಗ್ನಮ್ ॥ ೧೪ ॥

xiii ತ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಮಪೂರ್ವವೈಭವಂ
ಯತೋಽತ್ರ ಯೋಷಾ ನನು ವಾಸುದೇವತಃ ।
ಸತಃ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಶುಭಾ ಕುದೇಹತೋ
ವಿಮುಕ್ತಿಗಾऽऽಸೀತ್ ತಮತಃ ಪಠಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧೫ ॥

xiv ಚತುರ್ದಶಾಧ್ಯಾಯರತಸ್ಯ ಸನ್ಮುನೇಃ
ಸುಶಿಷ್ಯಪತ್ಕ್ಷಾಲನತೋಯಕರ್ದಮೇ ।
ಲುಠನ್ ಹಿ ಮುಕ್ತೋಽಭವದಂಜಸಾ ಶ್ವಾ
ನರಃ ಪಠನ್ ಕಿಂ ಪರಮೇಷ್ಯತೀತಿ ॥ ೧೬ ॥

xvi ಶೃಣ್ವನ್ ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಶ್ಲೋಕಾರ್ಧಂ ತುರಗೇಶ್ವರಃ ।
ಮುಕ್ತೋಽಭೂತ್ ತತ್ಪಠಂಸ್ತದ್ವನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ ೧೭ ॥

xvii ಅರಣ್ಯಾನೀಂ ಯಾಸ್ಯನ್ ಪುರಿ ಸ ವಿಚರನ್ ದಾನಸಲಿಲಂ
ಭ್ರಮದ್ಭೃಂಗೋऽಂಬಷ್ಠಾನ್ ಪುರಜನಮಿಭೋऽದ್ರಾವಯದಹೋ ।
ತತೋ ವೀಕ್ಷ್ಯಾಯಾಂತಂ ಷಡಧಿಕದಿಗಧ್ಯಾಯನಿರತೋ
ವಿಭೀರಾಯಾಂತಸ್ತಂ ಪಠತ ನ ಹಿ ಭೂಯಾತ್ ಸ್ಮೃತಿಭಯಮ್ ॥ ೧೮ ॥

xviii ಜ್ವರಾರ್ತೋ ವಾರಣೇಂದ್ರೋऽಲಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದ್ವಿಜಮುಖೋದ್ಗತಮ್ ।
ಸಪ್ತಾಂತಂ ಹರಿದಧ್ಯಾಯಂ ಮುಕ್ತಸ್ತಂ ಪಠ ಮೇ ಮನಃ ॥ ೧೯ ॥

xix ಇಂದ್ರಃ ಕಂಚನ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸೌವಪದಗಂ ಸೋऽಪೃಚ್ಛದೀಶಂ ಹರೇ
ನಾನೇನಾಪಿ ಕೃತಂ ಸುಕರ್ಮ ಮನಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಥಂ ಮತ್ಸ್ಥಲಮ್ ।
ಉಕ್ತೋऽಷ್ಟಾದಶಮನ್ವಹಂ ಪಠತಿ ಯೋऽಧ್ಯಾಯಂ ತತೋऽನ್ಯಚ್ಛುಭಂ
ಕಿಂ ಕರ್ಮೇತಿ ವದನ್ ಸ ಸತ್ಯಮತಿಗಃ ಪಾಯಾತ್ ಪಠಂತಂ ನರಮ್ ॥ ೨೦ ॥

*****

ನವರತ್ನಕುಲೀನೋ ಯಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸಂಜ್ಞಯಾ ।
ವಿದಿತಃ ಸತ್ಯಮತಿರಾಡಾಜ್ಞಾಮಾಲಂಬ್ಯ ಸಾದರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಸೋऽಹಂ ತತ್ಕೃಪಯಾ ಪಾದ್ಮಂ ಗೀತಾಪೂರ್ವಾರ್ಥವೈಭವಮ್ ।
ವರ್ಣಯತ್ತತ್ಪುರಾಣಂ ಚಾಕರವಂ ತತ್ಸಮಾಸತಃ ॥ ೨೨ ॥

ಉಪಕ್ಲೃಪ್ತ್ಯಾ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಪಂಕ್ತಿಶ್ಲೋಕಾತ್ಮಕಮಿಮಂ ಶುಭಮ್ ।
ಮಂದಾನಾಂ ತೇನ ಗುರ್ವಂತರ್ಗತೋ ವ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಸೀದತಾತ್ ।
ಶ್ರೀಸತ್ಯಮತಿಸದ್ಧ್ವಾಸದಾಸ್ಯಮಪ್ಯನಿಶಂ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೨೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥವಿರಚಿತಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ ॥

*****

೧೭.ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

ರಮಾಯಾ ರಮಣಂ ನತ್ವಾ ತುರಂಗವದನಂ ಹರಿಮ್ ।
ಅನುಕ್ರಮಣಿಕಾಧ್ಯಾಯಂ ವ್ಯಾಕರಿಷ್ಯೇ ಯಥಾಮತಿ ॥ ೧ ॥

॥ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಮಂಗಲಾಚರಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಅಧಿಕಾರ್ಯ್ಯಾದಿವರ್ಣನಮ್ ।
ಸೂತಶೌನಕಸಂವಾದಃ ಶೂದ್ರಜನ್ಮಪ್ರಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸ್ಯೈವ ಕಥನಂ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಕಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸೇನಾಯುದ್ಧಂ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಗದಾಯುದ್ಧೇನ ಭೀಮೇನ ದುರ್ಯೋಧನವಧಸ್ತಥಾ ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ್ನಸ್ತು ಪಾರ್ಥೇನ ಯುದ್ಧಂ ತೇನ ಪರಾಜಯಃ ॥ ೪ ॥

ಶಿರೋಮಣೇಃ ಸಮಾದಾನಂ ಕೃಷ್ಣೇನೈವ ತು ಮೋಚನಮ್ ।
ಪಾಂಡವಾಗಮನಂ ಭೀಷ್ಮಸ್ತುತಿರತ್ರೈವ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೫ ॥

ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ಯ ಪಾಲನಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸಂಸ್ತುತಿಃ ಕುಂತ್ಯಾ ಕೃತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾಽತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಾರಕಾಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾದುತ್ತರಾಗರ್ಭಪಾಲನಮ್ ।
ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ಗಾಂಧಾರೀಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಯೋಃ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಲಯಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಯದುನಾಶಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ ॥ ೮ ॥

ತದುತ್ಪತ್ತಿಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ದಿಗ್ಜಯೇ ಕಲಿನಿಗ್ರಹಃ ।
ಮೃಗಯಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ವಿಪ್ರಶಾಪಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಭಾಗೀರಥ್ಯಾಂ ಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ಶುಕಸ್ಯಾಗಮನಂ ತತಃ ।
ವಿಂಶತಿಸ್ತತ್ರ ಚಾಧ್ಯಾಯಾ ಆದ್ಯೇ ಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೦ ॥

**

॥ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಕಂಧಃ ॥

ವಿರಾಡ್ರೂಪಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತಥಾ ಧ್ಯಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಯೋಗಧಾರಣಯೋತ್ಕ್ರಾಂತಿಮತಿರುಕ್ತಾ ಮನೀಷಿಣೇ ॥ ೧೧ ॥

ವಾಸುದೇವಪ್ರಾಪ್ತಿರುಕ್ತಾ ವಿರಕ್ತಿಶ್ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಶುಕಸ್ತುತಿರ್ಭಕ್ತೇಃ ತತ್ರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಮೇವ ಚ ॥ ೧೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋತ್ಪತ್ತಿಕಥನಂ ತಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಸಮುದ್ಭವಃ ।
ತಪಸಸ್ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೩ ॥

ವೈಕುಂಠವರ್ಣನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಮವತಾರಕಥಾಸ್ತಥಾ ।
ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದಿರೂಪಾಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ದ್ವಿತೀಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ವ್ಯಾಸೇನೈವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೪ ॥

★★

॥ ತೃತೀಯಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯಾಪರಾಧದರ್ಶನಾದ್ವಿದುರಸ್ಯ ಚ ।
ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ತು ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾ ಪ್ರಭಾಸಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೫ ॥

ವಿದುರೋದ್ಧವಸಂವಾದಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಚರಿತಂ ತಥಾ ।
ದ್ವಾರಿ ದ್ಯುನದ್ಯಾ ಮೈತ್ರೇಯದರ್ಶನಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸ್ಥೂಲಸೃಷ್ಟಿಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಸೃಷ್ಟಿಃ ಷಡ್ವಿಧಾ ಪ್ರಾಕೃತಾ ತಥಾ ।
ಸ್ವಾಯಂಭುವಸಮುತ್ಪತ್ತಿರ್ವರಾಹಚರಿತಂ ತಥಾ ॥ ೧೭ ॥

ವೈಕುಂಠವರ್ಣನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶಾಪಸ್ತು ದ್ವಾರಪಾಲಯೋಃ ।
ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಯುದ್ಧವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷವರಾಹಯೋಃ ॥ ೧೮ ॥

ದೇವಹೂತೀಕರ್ದಮಯೋಃ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ನಿರ್ಮಾಣಂ ಚ ವಿಮಾನಸ್ಯ ಕ್ರೀಡಾವೈಚಿತ್ರ್ಯಮದ್ಭುತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಕಪಿಲಾವತಾರಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ನವಕನ್ಯಾಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಸಾಂಖ್ಯೋಪದೇಶಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸಮಸ್ತವ್ಯಸ್ತಚಿಂತನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಜೀವಸಂಸಾರಕಥನಂ ತತ್ತ್ವಾನಾಂ ಕಥನಂ ತಥಾ ।
ಗಮನಂ ಕಪಿಲಸ್ಯಾಥ ದೇವಹೂತೀಗತಿಃ ಪರಾ ।
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಸ್ತೃತೀಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೨೧ ॥

★★

॥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧಃ ॥

ದೌಹಿತ್ರಾಣಾಂ ಕರ್ದಮಸ್ಯ ಸಂತತೇರ್ವಿಸ್ತೃತಿಃ ಸ್ಮೃತಾ ।
ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾವತಾರಸ್ತು ರುದ್ರದ್ವೇಷಃ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ ೨೨ ॥

ದಕ್ಷಸ್ಯ ಯಜ್ಞಕರಣಂ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಸಮಾಗಮಃ ।
ಸತೀಕಲೇವರತ್ಯಾಗೋ ರುದ್ರಕೋಪಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೨೩ ॥

ವೀರಭದ್ರಸಮುತ್ಪತ್ತಿರ್ಯಜ್ಞನಾಶಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ।
ಧ್ರುವೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ವರದಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಧ್ರುವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಗುಹ್ಯಕಾನಾಂ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ವೇನಾಪಚಾರೋ ಹುಂಕಾರಾದೃಷೀಣಾಂ ವೇನನಾಶನಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಪೃಥೋರ್ಬಾಹ್ವೋಃ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ರಾಜ್ಯೇ ತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ।
ಗೋದೋಹನಂ ದಿಗ್ಜಯಶ್ಚ ಹ್ಯಶ್ವಮೇಧಸಮಾಪನಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ದರ್ಶನಂ ಸನಕಾದೀನಾಂ ಸಂವಾದೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಸಂಭವಃ ।
ಪೃಥೋಃ ಸ್ವಲೋಕಗಮನಂ ಪ್ರಾಚೀನಸ್ಯ ಸಮುದ್ಭವಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ದಶಪ್ರಾಚೇತಸೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಹಂಸಮಂತ್ರೋಪದೇಶಶ್ಚ ಪಥಿ ರುದ್ರೇಣ ಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೨೮ ॥

ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿಷಸ್ತತ್ರ ಪುರಂಜನಕಥಾಽಪಿ ತು ।
ಜೀವಸಂಸಾರಸಂಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ನಾರದೇನ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೨೯ ॥

ಪ್ರಚೇತಸಾಂ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ವರದಾನಂ ಚ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಏಕತ್ರಿಂಶತ್ ತಥಾಽಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧ ಈರಿತಾಃ ॥ ೩೦ ॥

**

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಪ್ರಿಯವ್ರತಕಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ನವಪುತ್ರಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೩೧ ॥

ಋಷಭಾವತಾರಚರಿತಂ ಭರತಸ್ಯ ಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಋಷಭೇಣೋಪದೇಶಶ್ಚ ತಥಾಽಜಗರವರ್ಣನಮ್ ॥ ೩೨ ॥

ಏಣೀಜನ್ಮಪ್ರಸಾದಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿತೋ ಭರತಸ್ಯ ಹಿ ।
ಅವಧೂತಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕಥಿತಾಽತ್ರ ಹಿ ॥ ೩೩ ॥

ಕಾಳೇರಭಯಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತತ್ರಾಂದೋಲಿಕವಾಹನೇ ।
ತಥಾ ರಹೂಗಣೇನೈವ ಸಂವಾದಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೩೪ ॥

ಭವಾಟವೀವರ್ಣನಂ ಚ ತದ್ದಶಾಸ್ಥಾನವರ್ಣನಮ್ ।
ಸಿಂಧುದ್ವೀಪನದೀನಾಂ ಚ ಪರಿಮಾಣಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಖಂಡಾನಾಂ ಪರಿಮಾಣಂ ಚ ತತ್ಪತೀನಾಂ ಚ ವರ್ಣನಮ್ ।
ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಮೂರ್ತೀನಾಂ ಲೋಕಾಲೋಕಾಚಲಸ್ಯ ಹಿ ॥ ೩೬ ॥

ಸೂರ್ಯಾದಿಗ್ರಹರಾಶೀನಾಂ ಗಮನಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಶಿಂಶುಮಾರಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನರಕಾಣಾಂ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ॥ ೩೭ ॥

ಭೂಬಿಲಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶೇಷಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಯಾತನಾ ರೌರವಾದೀನಾಂ ತತ್ತತ್ಕರ್ಮಫಲಂ ತಥಾ ।
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಪಂಚಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೩೮ ॥

★★

॥ ಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧಃ ॥

ನಾಮಸ್ಮರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಷಷ್ಠೇ ಸ್ಕಂಧೇ ಸಮೀರಿತಮ್ ।
ಅಜಾಮಿಲಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಯಮದೂತಸಮಾಗಮಃ ॥ ೩೯ ॥

ದೂತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುಯಮಯೋಃ ಸಂವಾದಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ।
ದೂತಾನಾಂ ತು ಯಮೇನೈವ ನಾಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಪೌರೋಹಿತ್ಯಪ್ರಭಾವಾಚ್ಚ ದೇವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಜಯಸ್ತಥಾ ।
ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಂ ವರ್ಮ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶತ್ರುವಿಮರ್ದನಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ವೃತ್ರಾಸುರಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ವೃತ್ರಯುದ್ಧಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಪರಾಜಯಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ದೇವಚಿಂತಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೪೨ ॥

ವಿಷ್ಣುನಾಽಸ್ಯ ವಧೋಪಾಯೋ ವಜ್ರೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ।
ವೃತ್ರನಾಶಸ್ತು ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ದೇವಾನಾಂ ವಿಜಯಸ್ತಥಾ ॥ ೪೩ ॥

ಚಿತ್ರಕೇತುಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಪುತ್ರಶೋಕಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಾದ್ರಾಜ್ಞಸ್ತು ನಾರದಸ್ಯ ಜಲೇ ತದಾ ॥ ೪೪ ॥

ವಿದ್ಯಾಧರಾಧಿಪತ್ಯಂ ಚ ರುದ್ರಹಾಸ್ಯಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಪಾರ್ವತೀಶಾಪದಾನಂ ಚ ಸ್ವಲೋಕಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೪೫ ॥

ವ್ರತಂ ಪುಂಸವನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮರುತಾಂ ಚ ಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಏಕೋನವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಷಷ್ಠೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೪೬ ॥

★★

॥ ಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಧರ್ಮನಾರದಸಂವಾದೋ ಭಕ್ತೇಃ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ದ್ವೇಷಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇ ಕೀರ್ತಿತಾ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೪೭ ॥

ಮಾತುಸ್ತತೋಪದೇಶಶ್ಚ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ಬ್ರಹ್ಮವರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೪೮ ॥

ಸರ್ವದಿಗ್ವಿಜಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ದೇವಚಿಂತಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಶಂಡಾಮಕೋರ್ಪದೇಶಶ್ಚ ಸ್ವವಿದ್ಯಾಪ್ರತಿಪಾದನಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ದೈತ್ಯಪುತ್ರೋಪದೇಶಶ್ಚ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇನೈವ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋಃ ಕೋಪಾತ್ ಸಭಾಸ್ತಂಭವಿಭೇದನಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಪಂಚಾಸ್ಯಸ್ಯಾವತಾರಸ್ತು ತೇನ ಯುದ್ಧಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಭೇದನಂ ಹೃದಯಸ್ಯೋಕ್ತಂ ದೇವಸ್ತುತಿರತಃ ಪರಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯಾಭಯಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ತ್ರಿಪುರಾಸುರಸಂಹಾರಕಥಾ ತತ್ರೈವ ಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೫೨ ॥

ವರ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಧರ್ಮಾಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ।
ತಥಾ ಸಂಕರಜಾತೀನಾಮಾಪದ್ಧರ್ಮಾಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಸಪ್ತಮೇ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೫೩ ॥

★★

॥ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಸ್ವಾಯಂಭುವಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತಥಾ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ವೈ ಹರೇಃ ।
ಗಜೇಂದ್ರನಕ್ರಗ್ರಹಣಂ ಹರಿಣಾ ಮೋಚನಂ ತಥಾ ॥ ೫೪ ॥

ಅಜಿತಾವತಾರಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ದೇವಚಿಂತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ಜಯೋಪಾಯೋ ದೇವಾನಾಂ ಹರಿಣಾ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೫೫ ॥

ಮಂದರಾನಯನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಥನಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರೇ ।
ಕೂರ್ಮಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಿಷೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೫೬ ॥

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಾಶ್ವಗಜಯೋಃ ಪಾರಿಜಾತಸ್ಯ ಸಂಭವಃ ।
ರಮಾವತಾರಃ ಕಥಿತೋ ರಮಾಸೌಂದರ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ವರಸ್ಯಾನ್ವೇಷಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿವಾಹೋಽಪ್ಯಜಿತಸ್ಯ ಹಿ ।
ವಾರುಣ್ಯಾಶ್ಚ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿರಮೃತಸ್ಯ ಚ ಸಂಭವಃ ॥ ೫೮ ॥

ಧನ್ವಂತರಿಸಮುತ್ಪತ್ತಿರಮೃತಾಹರಣಂ ತಥಾ ।
ಮೋಹಿನೀವರ್ಣನಂ ದೈತ್ಯವಂಚನಾಕರಣಂ ತಥಾ ॥ ೫೯ ॥

ಅಮೃತಪ್ರಾಶನೇ ರಾಹೋಃ ಶಿರಸಶ್ಛೇದನಂ ತಥಾ ।
ಪುನಃ ಪುರುಷರೂಪತ್ವಸ್ವೀಕಾರೋ ಯಮನಂ ತದಾ ॥ ೬೦ ॥

ದೈತ್ಯದಾನವಯುದ್ಧಂ ಚ ತತೋ ದೈತ್ಯಪರಾಜಯಃ ।
ರುದ್ರಸ್ಯ ಮೋಹನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತತೋ ಬಲಿಸಮುನ್ನತಿಃ ॥ ೬೧ ॥

ವಾಮನಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಿರಾಡ್ರೂಪಸ್ಯ ವರ್ಣನಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಾಪಹಾರಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ಬಿಲವಾಸೋ ಬಲೇಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೬೨ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತಥಾ ಸತ್ಯವ್ರತಸ್ಯ ಚ ।
ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ನಷ್ಟಮೇಽಧ್ಯಾಯಾಸ್ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೬೩ ॥

★★

॥ ನವಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

ವೈವಸ್ವತಮನೋರ್ಯಜ್ಞೇ ಕನ್ಯಾಯಾ ಜನನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಪುನರ್ವೈವಸ್ವತಮನೋಃ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೬೪ ॥

ತೇಷಾಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥನಂ ನಾಭಾಗಚರಿತಂ ತಥಾ ।
ಅಂಬರೀಷಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ದೂರ್ವಾಸಃಪ್ರಪಲಾಯನಮ್ ॥ ೬೫ ॥

ಚಕ್ರತಪ್ತಾತ್ಮನಃ ಶಾಂತಿರ್ವರದಾನಂ ಚ ಭೂಪತೇಃ ।
ಯುವನಾಶ್ವಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಮಾಂಧಾತುಃ ಸೌಭರೇಸ್ತಥಾ ॥ ೬೬ ॥

ತ್ರಿಶಂಕುರಾಜಚರಿತಂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸ್ಯ ಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಸಗರಸ್ಯ ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಾಗರಾಣಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೬೭ ॥

ಭಗೀರಥದಿವೋದಾಸಖಟ್ವಾಂಗರಘುಭೂಭೃತಾಮ್ ।
ರಾಮಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸೀತಾಪಹರಣಂ ತಥಾ ॥ ೬೮ ॥

ಸೇತುಬಂಧಃ ಸಿಂಧುಮಧ್ಯೇ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ರಾಮಾಭಿಷೇಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತದ್ವಂಶಸ್ಯಾನುವರ್ಣನಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ಚಂದ್ರವಂಶಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಪುರೂರವಸಸಂಕ್ರಮಾತ್ ।
ನಹುಷಸ್ಯ ಯಯಾತೇಶ್ಚ ಪೂರೋಃ ಸಂವರಣಸ್ಯ ಚ ॥ ೭೦ ॥

ಕುರುಪ್ರತೀಪಯೋಶ್ಚೈವ ಶಂತನೋಸ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಯೋಃ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಕುರೂಣಾಂ ಚ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೭೧ ॥

ಯಾದವಾನಾಂ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿರ್ವಸುದೇವಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ತತ್ತನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ।
ಏಕವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ನವಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೭೨ ॥

★★

॥ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ - ಪೂರ್ವಾರ್ಧಃ ॥

ಭೂಭಾರಸ್ಯಾಪನೋದಾರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಪ್ರಾರ್ಥನಂ ತಥಾ ।
ಕೃಷ್ಣಾವತಾರೋ ದೇವಕ್ಯಾಂ ವಸುದೇವಸ್ತುತಿಃ ಪರಾ ॥ ೭೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಸ್ತು ದೇವಕ್ಯಾ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಧಾರಣಮ್ ।
ಪುನರ್ದ್ವಿಭುಜಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಗೋಕುಲಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೭೪ ॥

ಪೂತನಾಯಾ ವಧಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಶಕಟಾಸುರಪಾತನಮ್ ।
ತೃಣಾವರ್ತಸ್ಯ ಹನನಂ ಬಾಲಕ್ರೀಡಾ ಚ ಗೋಕುಲೇ ॥ ೭೫ ॥

ಗರ್ಗೇಣ ನಾಮಕರಣಂ ದಧಿಭಾಂಡಸ್ಯ ಭಂಜನಮ್ ।
ನವನೀತಾದಿಹರಣಂ ಬಂಧನಂ ಚಾಪ್ಯುಲೂಖಲೇ ॥ ೭೬ ॥

ಯಮಲಾರ್ಜುನಯೋರ್ಭಂಗೋ ವತ್ಸಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ವತ್ಸಾಸುರಸ್ಯ ಹನನಂ ಬಕಸ್ಯ ಹನನಂ ತಥಾ ॥ ೭೭ ॥

ಕಾಲೀಯಮರ್ದನಂ ರಾತ್ರೌ ದಾವಾಗ್ನೇಃ ಪಾನಮೀಶಿತುಃ ।
ಯಜ್ಞಪತ್ನೀಸಮಾನೀತಭೋಜನಂ ಪೃಥಗೀರಿತಮ್ ॥ ೭೮ ॥

ದೇವೇಂದ್ರಯಜ್ಞಹನನಂ ಗೋವರ್ಧನಸಮುದ್ಧೃತಿಃ ।
ಕಾಮಧೇನ್ವಭಿಷೇಕಶ್ಚ ಋತುವರ್ಣನಮೇವ ತು ॥ ೭೯ ॥

ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರೋ ಗೋಪೀನಾಂ ರಾಸಕ್ರೀಡಾ ಚ ಗೋಕುಲೇ ।
ವನಗೀತಾ ಗೋಪಿಗೀತಾ ವೇಣುಗೀತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೮೦ ॥

ಜಲಕ್ರೀಡಾ ವನಕ್ರೀಡಾ ಶಂಖಚೂಡವಧಸ್ತಥಾ ।
ವೃಷಾಸುರವಧಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸಂಹಾರೋ ವ್ಯೋಮಕೇಶಿನೋಃ ॥ ೮೧ ॥

ಅಕ್ರೂರಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗೋಪೀನಾಂ ಶೋಕಸಂಭವಃ ।
ಮಥುರಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಶ್ವರೂಪಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೮೨ ॥

ಅಕ್ರೂರಸಂಸ್ತುತಿಃ ಪಶ್ಚಾನ್ಮಥುರಾಯಾಂ ಪ್ರವೇಶನಮ್ ।
ಮಥುರಾಂಗನಾಸಂಮರ್ದೋ ರಜಕಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೮೩ ॥

ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಧಾರಣಂ ಚ ವರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ತ್ರಿವಕ್ರಾಯಾ ಹ್ಯವಕ್ರತ್ವಂ ಧನುರ್ಭಂಗಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೮೪ ॥

ಗಜಸ್ಯ ಹನನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ರಂಗಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರವೇಶನಮ್ ।
ಚಾಣೂರಮುಷ್ಟಿಕವಧಃ ಪಾತನಂ ಮಾತುಲಸ್ಯ ಚ ॥ ೮೫ ॥

ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಲಾಪಸಮಾಧಾನಂ ಪಿತೃಮಾತೃಪ್ರಮೋಚನಮ್ ।
ಉಗ್ರಸೇನಾಧಿಪತ್ಯಂ ಚ ತಥಾ ಗುರುಕುಲೇ ಸ್ಥಿತಿಃ ॥ ೮೬ ॥

ಗುರುಪುತ್ರಸಮುದ್ಧಾರಃ ಪ್ರೇಷಣಂ ಚೋದ್ಧವಸ್ಯ ತು ।
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಸಮಾಧಾನಂ ಪುನರಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೮೭ ॥

ಸೈರಂಧ್ರಿಕಾಸಮಾಧಾನಂ ಅಕ್ರೂರಪ್ರೇಷಣಂ ತಥಾ ।
ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ ತಥಾಷ್ಟೌ ಚ ಪೂರ್ವಾರ್ಧೇ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೮೮ ॥

★★

॥ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ - ಉತ್ತರಾರ್ಧಃ ॥

ಅಸ್ತಿಪ್ರಾಸ್ತ್ಯು ಕ್ತವಾಕ್ಯೇನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮಾಗಧಸ್ಯ ಚ ।
ಜರಾಸಂಧಸಮಾನೀತಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಬಹುಶೋ ವಧಃ ॥ ೮೯ ॥

ಗೋಮಂತರೋಹಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶೃಗಾಲಸ್ಯ ವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ವೈನತೇಯಸ್ತುತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕಿರೀಟಾಗಮನಂ ತದಾ ॥ ೯೦ ॥

ಗೋಮಂತದಾಹನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಥುರಾಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ದ್ವಾರವತ್ಯಾಶ್ಚ ಕರಣಂ ಸ್ಥಾಪನಂ ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಚ ॥ ೯೧ ॥

ಗುಹಾಪ್ರವೇಶಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಯವನಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ಮುಚುಕುಂದಸ್ತುತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದ್ವಾರಕಾಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೯೨ ॥

ರುಗ್ಮಿಣೀಹರಣಂ ರುಗ್ಮಿಮಾನಭಂಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಜಾಂಬವತ್ಯಾ ವಿವಾಹಶ್ಚ ಸತ್ರಾಜಿತ್ಯಾಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೯೩ ॥

ಭದ್ರಾನೀಲಾಮಿತ್ರವಿಂದಾಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ಸಮುದ್ವಹಃ ।
ನರಕಸ್ಯ ಚ ಸಂಹಾರಃ ಕನ್ಯಾನಾಂ ದರ್ಶನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೯೪ ॥

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಪರಾಜಯಃ ।
ಪಾರಿಜಾತಸ್ಯ ಹರಣಂ ದ್ವಾರಕಾಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೯೫ ॥

ಷೋಡಶಸ್ತ್ರೀವಿವಾಹಶ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಜನನಂ ತಥಾ ।
ಪೌಂಡ್ರಕಸ್ಯ ವಧಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕಾಶೀಸಂದೀಪನಂ ತಥಾ ॥ ೯೬ ॥

ರುಗ್ಮಿಣೀಕೃಷ್ಣಯೋಃ ಪ್ರೇಮಕಲಹಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ನಾರದಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನಮ್ ॥ ೯೭ ॥

ರಾಜಸೂಯಸಮಾರಂಭೋ ಜರಾಸಂಧವಧಸ್ತದಾ ।
ರಾಜಸೂಯಸಮಾಪ್ತಿಶ್ಚ ದ್ಯೂತೋಪಕ್ರಮಣಂ ತಥಾ ॥ ೯೮ ॥

ವನವಾಸಃ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಸಾಲ್ವಯುದ್ಧಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ರಾಮಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಿವಿದಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೯೯ ॥

ಯಮುನಾಕರ್ಷಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕುರುಪುರ್ಯಾಃ ಪ್ರಕರ್ಷಣಮ್ ।
ತಥಾ ಸಾಂಬವಿವಾಹಶ್ಚ ಶ್ರುತದೇವಪ್ರಸನ್ನತಾ ॥ ೧೦೦ ॥

ವೃಕಾಸುರವಧಶ್ಚೈವ ಶ್ರುತಿಗೀತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ವಿಶಿಷ್ಟಕೌರವವಧೋ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೧೦೧ ॥

ಸುದಾಮದ್ವಿಜಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಅಶ್ವಮೇಧಸಮುನ್ನತಿಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಆದಾನಂ ಚ ಸ್ವಧಾಮತಃ ॥ ೧೦೨ ॥

ಪ್ರೋಕ್ತಶ್ಚಾವಭೃತಸ್ನಾನಂ ದಂತವಕ್ತ್ರವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಷೋಡಶಸ್ತ್ರೀವಿಹಾರಶ್ಚ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಸಮುನ್ನತಿಃ ।
ತ್ರ್ಯಧಿಕಂ ಶತಮಧ್ಯಾಯಾ ದಶಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೦೩ ॥

★★

॥ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಶೌರಿನಾರದಸಂವಾದೋ ವಿದೇಹೇನ ಚ ಯೋಗಿನಾಮ್ ।
ಸಾಂಬಾಪರಾಧಾಚ್ಛಾಪಸ್ತು ಯದೂನಾಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೦೪ ॥

ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸ್ತುತಿಸ್ತು ದೇವಾನಾಂ ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣೋದ್ಧವಸಂವಾದೋ ಮನಸಃ ಕಾರಣತ್ವತಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಅವಧೂತಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಬಹುಗುರ್ವೀ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಹರೇರ್ಧ್ಯಾನಪ್ರಕಾರಶ್ಚ ತಾರತಮ್ಯಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೦೬ ॥

ವರ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಧರ್ಮಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ।
ಅವಂತಿಕಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಸಮುನ್ನತಿಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ತ್ರಿಗುಣಾನಾಂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಶುದ್ಧ್ಯಶುದ್ಧೀ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತೇ ।
ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞಯಾ ಚೋದ್ಧವಸ್ಯ ಬದರೀಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೧೦೮ ॥

ಉತ್ಪಾತಾನಾಂ ದರ್ಶನಂ ಚ ಪ್ರಭಾಸಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಮೈರೇಯಪಾನಾದನ್ಯೋನ್ಯಂ ಯದೂನಾಂ ನಾಶ ಈರಿತಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ಪಿಪ್ಪಲೋಪಸ್ಥಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮಾಗಮನಂ ಸ್ವಲೋಕಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೧೦ ॥

ಪಾರ್ಥಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶವಾನಾಂ ದಾಹನಂ ತಥಾ ।
ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಮೂಲರೂಪೈಕ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿರುಕ್ತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ಏಕತ್ರಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೧೧ ॥

**

॥ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಃ ॥

ಭವಿಷ್ಯದ್ರಾಜಚರಿತಂ ಯುಗಸಂಖ್ಯಾ ಸಮಾಸತಃ ।
ಆಯುರ್ಹ್ರಾಸೋ ದುರಾಚಾರೋ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಲೋಮತಃ ॥ ೧೧೨ ॥

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜಶುಕಯೋಃ ಸಂವಾದಸ್ಯ ಸಮಾಪನಮ್ ।
ತಥಾ ವೇದವಿಭಾಗಶ್ಚ ವೇದಾನಾಂ ಪ್ರಚಯಸ್ತಥಾ ॥ ೧೧೩ ॥

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ರೋಹರ್ಷಣಸೂತಯೋಃ ।
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ಚರಿತಂ ವಟಪತ್ರಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೧೪ ॥

ಜಗತೋ ದರ್ಶನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಮುದರೇ ಬಾಲಕಸ್ಯ ಹಿ ।
ವರದಾನಂ ತಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ರುದ್ರತಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾಸಸಂಚಾರಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸಸಮೂಹತಃ ।
ಪುರಾಣಕಥನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಧ್ಯಾನಂ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನೋ ಹರೇಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ಇತಿ ಚೋಕ್ತಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋಽಹಮಿಹಾಸ್ಮಿ ವಃ ।
ಲೀಲಾವತಾರಕರ್ಮಾಣಿ ಕೀರ್ತಿತಾನೀಹ ಸರ್ವಶಃ ।
ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಕೀರ್ತಿತಾ ಇಹ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೧೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ ॥

*****

೧೮. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಾ

ಅಥ ಕಲಿಮಲಾಪನೋದನಾಯ ವಿಧಿಭವಪುರಃಸರೈರಮರವರ್ಯೈರಾದರಾತಿಶಯೇನ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣೋ ದಿತಿಸುತಬಲಭರಪರಿಖಿನ್ನಧರಣೀತಲೇ ಚಿರಸಮಯಸಮಾಚೀರ್ಣತಪಸ್ಯಾಯಾಂ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ, ಪರಾಶರಾದವತೀರ್ಣೋ ವ್ಯಾಸನಾಮಾ, ಸಮುದ್ಧೃತಸಮುತ್ಪನ್ನನಿಗಮಕಲ್ಪತರುಃ ಮಂದಮತಿಜನದಯಾಲುಃ ಶಾಖೋಪಶಾಖಾಭೇದೇನ ವಿಭಕ್ತವೇದಃ, ತದರ್ಥಂ ನಿರ್ಣಿನೀಷುರ್ವಿರಚಿತಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಃ । ತದನಧಿಕಾರಿಜನಾಪವರ್ಗಾಯ ಪ್ರಕಾಶಿತೇತಿಹಾಸಪುರಾಣಸಂಹಿತೋ ವೇದಾಂತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕಾಂ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಸಂಹಿತಾಮ್ ಅಷ್ಟಾದಶಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೋಪೇತಾಂ ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಂ ಚಿಕೀರ್ಷುರ್ವಿಘ್ನಾಭಾವೇಽಪಿ ಕಾಲದೋಷೇಣ ವಿಹತಾನ್ ಭಾಗವತಧರ್ಮಾನ್, ಪ್ರತಿಪಿಪಾದಯಿಷುರ್ನಿರಂತರಾಪರೋಕ್ಷಿತಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಃ, ನಿರಂತರಾಯೋಽಪಿ ಮಂಗಲಾಚರಣಸ್ಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವಚ್ಛಿಕ್ಷಾದ್ಯನೇಕಪ್ರಯೋಜನಸದ್ಭಾವಂ ಸೂಚಯನ್ ಸರ್ವೇಷ್ಟದೇವತಾಂ ನಾರಾಯಣನಾಮಧೇಯಾಮನುಸ್ಮರತಿ -

ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಯತೋಽನ್ವಯಾದಿತರತಶ್ಚಾರ್ಥೇಷ್ವಭಿಜ್ಞಃ ಸ್ವರಾಟ್ -
ತೇನೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಹೃದಾ ಯ ಆದಿಕವಯೇ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಯಂ ಸೂರಯಃ ।
ತೇಜೋವಾರಿಮೃದಾಂ ಯಥಾ ವಿನಿಮಯೋ ಯತ್ರ ತ್ರಿಸರ್ಗೋ ಮೃಷಾ-
ಧಾಮ್ನಾ ಸ್ವೇನ ಸದಾ ನಿರಸ್ತಕುಹಕಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಧೀಮಹಿ ॥ ೧ ॥

ಧರ್ಮಃ ಪ್ರೋಜ್ಝಿತಕೈತವೋಽತ್ರ ಪರಮೋ ನಿರ್ಮತ್ಸರಾಣಾಂ ಸತಾಂ
ವೇದ್ಯಂ ವಾಸ್ತವಮತ್ರ ವಸ್ತು ಶಿವದಂ ತಾಪತ್ರಯೋನ್ಮೂಲನಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಮುನಿಕೃತೇ ಕಿಂವಾ ಪರೈರೀಶ್ವರಃ
ಸದ್ಯೋ ಹೃದ್ಯವರುಧ್ಯತೇಽತ್ರ ಕೃತಿಭಿಃ ಶುಶ್ರೂಷುಭಿಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೨ ॥

ನಿಗಮಕಲ್ಪತರೋರ್ಗಲಿತಂ ಫಲಂ ಶುಕಮುಖಾದಮೃತದ್ರವಸಂಯುತಮ್ ।
ಪಿಬತ ಭಾಗವತಂ ರಸಮಾಲಯಂ ಮುಹುರಹೋ ರಸಿಕಾ ಭುವಿ ಭಾವುಕಾಃ ॥

★★

॥ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ರಮಾಪತಿಂ ಹರಿಂ ವ್ಯಾಸಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗುರೂನಪಿ ।
ವಿಜಯಧ್ವಜಂ ಯದುಪತಿಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಕಾರಾನ್ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಭರಿತಾ ವ್ಯಾಸಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚ ಯಾ ಕಥಾ ।
ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಭರಿತಾಂ ತಾಂ ಸಂಕೋಚಾದ್ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮಂಗಲಾಚರಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾದಿವರ್ಣನಮ್ ।
ಸೂತಶೌನಕಸಂವಾದಃ ಹರೇರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೩ ॥

ವ್ಯಾಸಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನಾರದಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ವ್ಯಾಸನಾರದಸಂವಾದಃ ಶೂದ್ರಜನ್ಮಪ್ರಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಕಥಾ ತಥಾ ।
ಗದಾಯುದ್ಧೇ ತು ಭೀಮೇನ ದುರ್ಯೋಧನವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೫ ॥

ಪಾರ್ಥದ್ರೌಣೇಸ್ತತ್ರ ಯುದ್ಧಂ ಪಾರ್ಥೇನ ತು ಪರಾಜಯಃ ।
ಶಿರೋಮಣೇಃ ಸಮಾದಾನಂ ಕೃಷ್ಣೇನೈವ ತು ಮೋಚನಮ್ ॥ ೬ ॥

ಪಾಂಡವಾಗಮನಂ ಭೀಷ್ಮಸ್ತುತಿಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಸರ್ವಧರ್ಮಪರಿಪ್ರಶ್ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಮುತ್ತರಂ ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಸ್ತುತಿಃ ಕುಂತ್ಯಾಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯೈವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ದ್ವಾರಕಾಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾದುತ್ತರಾಗರ್ಭಪಾಲಮ್ ।
ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಃ ಗಾಂಧಾರೀಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಯೋಃ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರಲಾಪಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಯದೂನಾಂ ನಾಶ ಈರಿತಃ ।
ದೇಹತ್ಯಾಗೋ ಹರೇಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪಾರ್ಥಚಿಂತಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ ।
ಪರೀಕ್ಷಿತೋ ವಿವಾಹಶ್ಚ ದಿಗ್ಜಯೇ ಕಲಿನಿಗ್ರಹಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮೃಗಯಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಪ್ರಕಂಠೇಽವಮಾನತಃ ।
ಮೃತಸರ್ಪಪ್ರಯೋಗೇಣ ಶಾಪದಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಭಾಗೀರಥ್ಯಾಂ ಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ಶುಕಸ್ಯಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ವ್ಯಾಸೇನ ಕೇಶವೇನೈತಾಃ ಕಥಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಏಕವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜಸಂಪ್ರಶ್ನಂ ಸಂಪೃಷ್ಟೇನ ಶುಕೇನ ಹಿ ।
ಸ್ಥವಿಷ್ಠರೂಪಧ್ಯಾನಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥೧॥

ಯೋಗಧಾರಣಯೋಕ್ತಾ ತದ್ಗತಿರುಕ್ತಾ ಮನೀಷಿಣಾ ।
ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಾಕಂ ಲಿಂಗಭಂಗಶ್ಚ ಯೋಗಿನಾಮ್ ॥೨॥

ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ವಿರಕ್ತಿಶ್ಚೈವ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶುಕಸ್ತುತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಭಕ್ತೇಃ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಕೀರ್ತನಮ್ ॥೩॥

ಹರೇರನುಗ್ರಹಾತ್ ಸರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಿಶ್ಚ ಸಮೀರಿತಾ ।
ಪುರಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಶಂಸಾ ಚ ಜ್ಞಾನಪ್ರಾಧಾನ್ಯಕೀರ್ತನಮ್ ॥೪॥

ಬ್ರಹ್ಮನಾರದಸಂವಾದಾದ್ವಿಷ್ಣೋರುತ್ತಮತಾ ತಥಾ ।
ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕಾರಕಥನಮವತಾರಪ್ರಶಂಸನಮ್ ॥೫॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋತ್ಪತ್ತಿಕಥನಂ ಪದ್ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಸಮುದ್ಭವಃ ।
ತಪತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತತ್ರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥೬॥

ವಿಷ್ಣುನಾ ವರದಾನಶ್ಚ ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ।
ನಾನಾವಿಧಾನಾಂ ಜೀವಾನಾಂ ಗತಿರುಕ್ತಾ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥೭॥

ನದೀನಾಂ ಪರ್ವತಾನಾಂ ಚ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂಚ ಪಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಧರ್ಮಸ್ಯ ತಪಸಶ್ಚೈವ ಯಜ್ಞಸ್ಯಾಧ್ಯಯನಸ್ಯ ಚ ॥೮॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವಂ ಹರೇರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮೇವ ಚ ।
ವರ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥೯॥

ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಕರ್ತೃತ್ವಂ ವಿಷ್ಣೋರಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಕ್ಷತ್ತುರ್ಮೈತ್ರೇಯಸಂವಾದಃ ಸಂಕುಚ್ಯ ಸ್ಕಂಧ ಈರಿತಃ ॥೧೦॥

ಸೂತಶೌನಕಸಂವಾದಃ ತತಃ ಪರಮಿಹೋಚ್ಯತೇ ।
ನಾರಾಯಣೇನ ವ್ಯಾಸೇನ ದ್ವಿತೀಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ದಶಾಧ್ಯಾಯಾ ಲಕ್ಷಣಾನಿ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥೧೧॥

॥ ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ತೃತೀಯಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯಾಪರಾಧದರ್ಶನಾದ್ವಿದುರಸ್ಯ ತು ।
ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಗಮನಂ ದರ್ಶನಂ ವನೇ ॥೧॥

ಉದ್ಧವಸ್ಯ ಪ್ರಭಾಸೇ ಚ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಾರ್ತಾ ತಥಾ ಹರೇಃ ।
ಯಾದವಾನಾಂ ವಿನಾಶಸ್ಯ ವಾರ್ತಾಯಾಃ ಶ್ರವಣೇನ ಚ ॥ ೨ ॥

ವಿದುರಸ್ಯ ಪ್ರಲಾಪಶ್ಚ ಸಮಾಧಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರುದ್ಧವಸ್ಯ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೩ ॥

ದ್ವಾರಿ ದ್ಯುನದ್ಯಾ ಮೈತ್ರೇಯಕತ್ತ್ರೋರ್ವಾದಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಸೂಕ್ಷ್ಮಸೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಥೂಲಸೃಷ್ಟಿರ್ನಾನಾಸೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೪ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಥೂಲಸೃಷ್ಟಿರ್ನಾನಾಸೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿಃ ಸಕಲಪ್ರಶ್ನಾನಾಂ ಕಾರಣಂ ತಥಾ ॥ ೫ ॥

ತ್ರಿವಿಧಾ ವೈಕೃತಾ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಷಡ್ವಿಧಾ ಪ್ರಾಕೃತಾ ಮತಾ ।
ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನೋಸ್ತತ್ರ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬ ॥

ಸಮುತ್ಪತ್ತಿರ್ವರಾಹಸ್ಯ ನಾಸಾಗ್ರಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹರೇ ।
ವೈಕುಂಠವರ್ಣನಂ ಚೈವ ಹರೇಃ ಸಂದರ್ಶನಂ ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ಜಯಸ್ಯ ವಿಜಯಸ್ಯಾಪಿ ಶಾಪ ಉಕ್ತಶ್ಚ ಸಂಭವಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಸ್ಯ ಸಂಹಾರಃ ವರಾಹೇಣ ಕೃತೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೮ ॥

ದೇವಹೂತೀಕರ್ದಮಯೋರ್ವಿವಾಹಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ವಿನಿರ್ಮಾಣಂ ವಿಮಾನಸ್ಯ ಕ್ರೀಡಾ ಚಾತ್ರ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಕಪಿಲಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಯತಿತ್ವಂ ಕರ್ದಮಸ್ಯ ಚ ।
ನವಕನ್ಯಾವಿವಾಹಶ್ಚ ಸಂವಾದಃ ಕಪಿಲೇನ ತು ॥ ೧೦ ॥

ಜೀವಸಂಸಾರಕಥನಂ ತತ್ತ್ವಾನಾಂ ಕಥನಂ ತಥಾ ।
ದೇಹತ್ಯಾಗೋ ದೇವಹೂತ್ಯಾ ಗಮನಂ ಕಪಿಲಸ್ಯ ಚ ॥ ೧೧ ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ಮಾಧವೇನಾತ್ರ ತೃತೀಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಕೀರ್ತಿತಾಸ್ತು ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ತೃತೀಯಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ದೌಹಿತ್ರಾಣಾಂ ಕರ್ದಮಸ್ಯ ಸಂತತೇರ್ವರ್ಣನಂ ತಥಾ ।
ದತ್ತಾತ್ರೇಯಾವತಾರಶ್ಚ ರುದ್ರೇ ದ್ವೇಷಃ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ ೧ ॥

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಯಜ್ಞಃ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಸಮಾಗಮಃ ।
ಸತ್ಯಾಃ ಕಲೇವರತ್ಯಾಗ ರುದ್ರಕೋಪಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೨ ॥

ವೀರಭದ್ರಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಯಜ್ಞನಾಶಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ।
ದಕ್ಷಸಂಜೀವನಂ ತತ್ರ ದೇವಸ್ತುತ್ಯಾ ಮಹೇಶ್ವರಾತ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಷ್ಣೋರಾಗಮನಂ ಯಜ್ಞೇ ವರದಾನಂ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ।
ಧ್ರುವಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ತತೋ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಶಂಸನಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಷ್ಣೋರ್ವರಪ್ರದಾನಂ ಚ ಧ್ರುವಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವರ್ಣನಮ್ ।
ಉತ್ತಮಸ್ಯ ವಧಾದೇವ ಗುಹ್ಯಕಾನಾಂ ವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೫ ॥

ಕುಬೇರವರದಾನಂ ಚ ವಿಮಾನಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ತದ್ವಂಶವರ್ಣನಂ ಚೈವ ವೇನೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬ ॥

ವೇನಾಪಚಾರೋ ಹುಂಕಾರಾದೃಷೀಣಾಂ ವೇನನಾಶನಮ್ ।
ಅವತಾರಃ ಪೃಥೋಸ್ತಸ್ಯ ದೇಹಸ್ಥಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಗೋದೋಹನಂ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಅಶ್ವಮೇಧಮಹಾಕ್ರತೌ ।
ದರ್ಶನಂ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಾಣಾಂ ಸಂವಾದೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಸಂಭವಃ ॥ ೮ ॥

ಪೃಥೋಸ್ತಪಃಪ್ರಭಾವಾಚ್ಚ ತ್ಯಾಗೋ ದೇಹಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ದಶಪ್ರಚೇತಸೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತದ್ವಂಶೇ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಹಂಸಮಂತ್ರೋಪದೇಶಶ್ಚ ರುದ್ರೇಣ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿಷಸ್ತತ್ರ ಪುರಂಜನಕಥಾಽಪಿ ತತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಜೀವಸಂಸಾರಸಂಜ್ಞಪ್ತ್ಯೈ ನಾರದೇನ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಪ್ರಾಚೇತಸಾಂ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಪ್ರಾಚೇತಸಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ಥೇ ಕಥಿತೋ ವ್ಯಾಸೇನ ತು ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಗೋವಿಂದೇನ ತಥಾ ತ್ರಿಂಶದೇಕಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಪ್ರಿಯವ್ರತಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ವಿವಾಹಶ್ಚ ನವಪುತ್ರಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೧ ॥

ನಾಭಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥನಂ ಮೇರುದೇವ್ಯಾಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಋಷಭಾವತಾರಚರಿತಂ ತತ್ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೨ ॥

ಋಷಭೇಣೋಪದೇಶಶ್ಚ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಭರತಸ್ಯ ಹಿ ।
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಥಾಪನಂ ಚಾತ್ರ ಋಷಭಸ್ಯ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ದೇಹಸ್ಯ ತು ವನೇ ತ್ಯಾಗೋ ಋಷಭಸ್ಯ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಏಣೀಜನ್ಮಪ್ರಕಾರಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿತೋ ಭರತಸ್ಯ ಹಿ ॥ ೪ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವಸ್ಯ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕಥಿತಾಽಪ್ಯವಧೂತತಾ ।
ಕಾಳೇರಭಯಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತಥಾಽಽಂದೋಲಿಕವಾಹನಮ್ ॥ ೫ ॥

ತಥಾ ರಹೂಗಣೇನೈವ ಸಂವಾದೋ ಭರತಸ್ಯ ಹಿ ।
ಭವಾಟವೀವರ್ಣನಂ ಚ ಜ್ಞಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬ ॥

ತದ್ವಂಶವರ್ಣನಂ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಂ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ ।
ಸಿಂದುದ್ವೀಪನದೀನಾಂ ತು ವಿಭಾಗಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರಮಾಣಂ ಪರಿಸಂಖ್ಯಾತಂ ಖಂಡಾನಾಂ ಚ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ।
ತತ್ಪತೀನಾಂ ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವರ್ಣನಂ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೮ ॥

ಲೋಕಾಲೋಕಾಚಲಸ್ಯೈವ ವಿಸ್ತಾರಶ್ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಸೂರ್ಯಾದಿಗ್ರಹರಾಶೀಣಾಂ ಗಮನಂ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಭೂಬಿಲಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಿಸ್ತಾರಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ।
ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾನಾಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಶೇಷಸ್ಯ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕರ್ಮಣಾಂ ಫಲರೂಪಾಣಿ ನರಕಾಣಿ ಮಹಾಂತಿ ಚ ।
ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ವಿಷ್ಣುನಾ ಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚಮೇ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೧ ॥

॥ ಇತಿ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ನಾಮಸ್ಮರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಅಜಾಮಿಲಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಯಮದೂತಸಮಾಗಮಃ ॥ ೧ ॥

ದೂತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುಯಮಯೋಃ ಸಂವಾದಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ।
ದೂತಾನಾಂ ತು ಯಮೇನೈವ ಹರೇರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಶಂಸನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಜಾಮಿಲಸ್ಯ ತಲ್ಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿರುಕ್ತಾ ತದೈವ ಹಿ ।
ಪ್ರಜೇಶ್ವರಾಣಾಂ ವಂಶಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತಃ ಕಶ್ಯಪಪತ್ನೀನಾಂ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸಮುದ್ಭವಃ ।
ವರ್ಣಿತೋ ವಿಶ್ವರೂಪಸ್ಯ ತಪೋಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಪೌರೋಹಿತ್ಯಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ದೇವೇಂದ್ರಸ್ಯ ನಯಸ್ತಥಾ ।
ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಂ ವರ್ಮ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶತ್ರುವಿನಾಶನಮ್ ॥ ೫ ॥

ವೃತ್ರಾಸುರಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ವೃತ್ರಯುದ್ಧಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಪರಾಜಯಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ದೇವಚಿಂತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಿಷ್ಣುನಾಽಸ್ಯ ವಧೋಪಾಯಸ್ತತೋ ವಜ್ರಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಷಷ್ಠೇ ತಥಾ ಸ್ಕಂಧೇ ವೃತ್ರವಾಕ್ಯೇ ಪರಾಜಯಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಸ್ತು ವೃತ್ರಸ್ಯ ದೇವಾನಾಂ ವಿಜಯಸ್ತಥಾ ।
ಸಂಕರ್ಷಣಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ತತಃ ಪ್ರಶ್ನಃ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಚಿತ್ರಕೇತುಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಪುತ್ರಶೋಕಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಾದ್ರಾಜ್ಞಸ್ತು ನಾರದಸ್ಯ ಜಲೇ ತಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ವಿದ್ಯಾಧರಾಧಿಪತ್ಯಂ ಚ ರುದ್ರಹಾಸ್ಯಮತಃ ಪರಮ್ ।
ಪಾರ್ವತೀಶಾಪದಾನಂ ಚ ಸ್ಕಂಧೇಽತ್ರೈ ವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ನೇಹೇನ ಕಥಿತಂ ದಿತ್ಯೈ ವ್ರತಂ ಪುಂಸವನಂ ಮಹತ್ ।
ಉತ್ಪತ್ತಿಃ ಕಥಿತಾ ದಿತ್ಯಾಂ ಮರುತಾಂ ಚ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಇಂದ್ರೇಣ ಸ್ನೇಹಕರಣಮಧ್ಯಾಯಾ ವಿಂಶತಿಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಸ್ಕಂಧೇ ಷಷ್ಠೇ ಮಧೋರ್ವಾಪಿ ಸೂದನೇನ ಮಹರ್ಷಿಣಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸ್ಯ ಸಂವಾದೋ ನಾರದೇನಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ವಿಷ್ಣುದ್ವಾರಪಯೋಃ ಶಾಪಪ್ರಕಾರಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ದ್ವೇಷಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇ ಕೀರ್ತಿತಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಮಾತುಸ್ತತ್ರೋಪದೇಶಶ್ಚ ಸುಯಜ್ಞಸ್ಯ ಕಥಾಪಿ ಚ ॥ ೨ ॥

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ಬ್ರಹ್ಮವರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಸರ್ವದಿಗ್ವಿಜಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ದೇವಾನಾಂ ಭಯಕಾರಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶಂಡಾಮಕೋಪದೇಶಶ್ಚ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಹ್ಯಕಾಮತಃ ।
ದೈತ್ಯಾನಾಮುಪದೇಶಶ್ಚ ಪ್ರಹ್ಲಾದೇನೈವ ಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋಃ ಕೋಪಃ ಸಭಾಸ್ತಂಭಸ್ಯ ತಾಡನಮ್ ।
ಪಂಚಾಸ್ಯಾಸ್ಯಾವತಾರಶ್ಚ ತೇನ ಯುದ್ಧಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೫ ॥

ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ವಕ್ಷೋಭೇದನಂ ಕೀರ್ತನಂ ತಥಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿನಿರ್ಜರಾಣಾಂ ಚ ಸ್ತುತಿಶ್ಚೈ ವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ತುತಿಸಂತೋಷೋ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯಾಭಯಂ ತಥಾ ।
ತಸ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ವರದಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೭ ॥

ತ್ರಿಪುರಾಸುರಸಂಹಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮಸ್ಯ ಚ ।
ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಸ್ಯಾಪಿ ಗೃಹಸ್ಥಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೮ ॥

ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಸ್ಯ ಧರ್ಮಾಣಾಂ ಪೃಥಗುಕ್ತಾ ಗತಿಃ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಅವಧೂತಸ್ಯ ಸಂವಾದಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ತಥಾ ವನೇ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷತ್ರಾದಿವರ್ಣಾನಾಂ ಧರ್ಮಸಂಗ್ರಹಃ ।
ಪತಿವ್ರತಾನಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಚ ಕೀರ್ತಿತೋ ಧರ್ಮಸಂಗ್ರಹಃ ॥ ೧೦ ॥

ತಥಾ ಸಂಕರಜಾತೀನಾಮಾಪದ್ಧರ್ಮಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಧರ್ಮನಾರದಸಂವಾದಃ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇಣ ಹರಿಣಾ ಸಪ್ತಮೇ ಸ್ಕಂಧ ಈರಿತಃ ।
ಅಧ್ಯಾಯಪಂಚದಶಕಂ ವ್ಯಾಸೇನ ತು ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನೋಶ್ಚೈ ವ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಯಜ್ಞೇನ ಹರಿಣಾ ದೈತ್ಯಹನನಂ ತತ್ರ ವರ್ಣಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಗಜೇಂದ್ರನಕ್ರಗ್ರಹಣಂ ಹರಿಣಾ ಮೋಚನಂ ತಥಾ ।
ಗಜೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ್ತುತಿರ್ವಾಽತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾ ಗತಿರುತ್ತಮಾ ॥ ೨ ॥

ಅಜಿತಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ಜಯೋಪಾಯೋ ದೇವಾನಾಂ ಸಮ್ಯಗೀರಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಮಂದರಾನಯನೇ ಯತ್ನಃ ಕೃತೋ ದೇವಾಸುರೈಸ್ತದಾ ।
ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧೌ ಮಥನಂ ತತ್ರ ವಿಷೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೪ ॥

ರುದ್ರೇಣ ಭಕ್ಷಣಂ ಚಾತ್ರ ವರ್ಣಿತಂ ಶೌರ್ಯವರ್ಣನಮ್ ।
ಉಚ್ಚೈಃಶ್ರವಾಶ್ವಗಜಯೋಃ ಪಾರಿಜಾತಸ್ಯ ಸಂಭವಃ ॥ ೫ ॥

ರಮಾವತಾರಃ ಕಥಿತೋ ರಮಾಸೌಂದರ್ಯವರ್ಣನಮ್ ।
ವರಾನ್ವೇಷಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಿವಾಹೋಽಪ್ಯಜಿತಸ್ಯ ತು ॥ ೬ ॥

ವಾರುಣ್ಯಾಶ್ಚ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿರಮೃತಸ್ಯ ಚ ಸಂಭವಃ ।
ಧನ್ವಂತರಿಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಸುಧಾಯಾ ಹರಣಂ ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ಮೋಹಿನೀವರ್ಣನಂ ದೈತ್ಯವಂಚನಾ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಅಮೃತಪ್ರಾಶನೇ ರಾಹೋಃ ಶಿರಶ್ಛೇದಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೮ ॥

ಪುನಃ ಪುರುಷರೂಪತ್ವಾದ್ ವಿಕಾರೋ ಗಮನಂ ತತಃ ।
ದೈತ್ಯದಾನವಯುದ್ಧಂ ತು ತತೋ ದೈತ್ಯಪರಾಜಯಃ ॥ ೯ ॥

ರುದ್ರಸ್ಯ ಮೋಹನಂ ಚೈವ ತತೋ ಬಲಿಸಮುನ್ನತಿಃ ।
ವಾಮನಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತ್ರಿಪಾದಚ್ಛಲತೋ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವರ್ಗಾಪಹಾರಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ಬಿಲವಾಸೋ ಬಲೇಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತಥಾ ಸತ್ಯವ್ರತಸ್ಯ ಚ ॥ ೧೧ ॥

ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಃ ಪ್ರಲಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವ್ಯಾಸೇನ ಧೀಮತಾ ।
ಅಷ್ಟಮೇ ವಾಮನೇನಾಸ್ಮಿನ್ನಧ್ಯಾಯಾ ವಿಂಶತಿಃ ಕೃತಾಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ನವಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ವೈವಸ್ವತಮನೋರ್ಯಜ್ಞೇ ಇಲಾಯಾಶ್ಚ ಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಪುಂಸ್ತ್ವಸ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತೀ ರುದ್ರಸ್ಯ ಚ ವಚಸ್ತದಾ ॥ ೧ ॥

ವೈವಸ್ವತಮನೋಃ ಪುತ್ರಾ ದಶೈತೇಷಾಂ ತು ವಂಶಜಾಃ ।
ಕೀರ್ತಿತಾ ನವಮೇ ಸ್ಕಂಧೇ ನಾಭಾಗಚರಿತಂ ಮಹತ್ ॥ ೨ ॥

ಅಂಬರೀಷಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ದುರ್ವಾಸಃಪ್ರಪಲಾಯನಮ್ ।
ಚಕ್ರತಾಪಾತ್ ಪುನಃ ಶಾಂತಿರ್ವರದಾನಂ ಚ ಭೂಪತೇಃ ॥ ೩ ॥

ಯುವನಾಶ್ವಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಮಾಂಧಾತುಶ್ಚ ಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಸೌಭರೇಶ್ಚರಿತಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೪ ॥

ತ್ರಿಶಂಕುರಾಜಚರಿತಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವಸಿಷ್ಠಯೋಃ ।
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ರೋಹಿತಸ್ಯ ಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೫ ॥

ಸಗರಸ್ಯ ಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಸಾಗರಾಣಾಂ ಚ ಸಂಭವಃ ।
ಭಗೀರಥತಪಶ್ಚೈವ ದಿವೋದಾಸಸಮುದ್ಭವಃ ॥ ೬ ॥

ವಸಿಷ್ಠಶಾಪಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಃ ಖಟ್ವಾಂಗರಘ್ವೋಃ ಕಥಾ ।
ಅಜಾದ್ದಶರಥೋತ್ಪತ್ತೀ ರಾಮಾದೀನಾಂ ತಥಾ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೭ ॥

ರಾಮಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸೀತಾಪಹರಣಂ ತಥಾ ।
ಸೇತುಬಂಧಃ ಸಿಂಧುಮಧ್ಯೇ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೮ ॥

ರಾಮಾಭಿಷೇಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತದ್ವಂಶ್ಯಾನಾಂ ಚ ವರ್ಣನಮ್ ।
ಪುರೂರವಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಜಮದಗ್ನೇಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೯ ॥

ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಶುನಃಶೇಫಯಯಾತಿನೋಃ ।
ದೌಷ್ಯಂತಿಭರತಸ್ಯಾಪಿ ರಂತಿದೇವಸ್ಯ ಶಂತನೋಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಚ ಕೌರವಾಣಾಂ ಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಯಾದವಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮುದ್ಭವೋ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ ॥ ೧೧ ॥

ಕೀರ್ತಿತಃ ಶ್ರೀಧರೇಣೈವ ವ್ಯಾಸೇನ ನವಮೇ ತಥಾ ।
ಏಕವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಕೀರ್ತಿತಾಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ನವಮಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ದಶಮಸ್ಕಂಧಪೂರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭೂಪ್ರಾರ್ಥನಯಾ ದೇವತಾಃ ವಸುದೇವತಾಃ ।
ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಗೋಕುಲಸ್ಯ ಪ್ರವೇಶನಮ್ ॥ ೧ ॥

ಪೂತನಾಸುಪಯಃಪಾನಂ ಶಕಟಾಸುರಭಂಜನಮ್ ।
ತೃಣಾವರ್ತಸ್ಯ ಹನನಂ ಬಾಲಕ್ರೀಡಾ ಚ ಗೋಕುಲೇ ॥ ೨ ॥

ಗರ್ಗೇಣ ನಾಮಕರಣಂ ದಧಿಭಾಂಡಸ್ಯ ಭಂಜನಮ್ ।
ನವನೀತಾದಿಹರಣಂ ಬಂಧನಂ ಚಾಪ್ಯುಲೂಖಲೇ ॥ ೩ ॥

ಯಮಲಾರ್ಜುನಯೋರ್ಭಂಗೋ ವತ್ಸಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ವತ್ಸಾಸುರಸ್ಯ ಹನನಂ ಬಕಸ್ಯ ಹನನಂ ತಥಾ ॥ ೪ ॥

ಕಾಲೀಯಮರ್ದನಂ ಚೈವ ರಾತ್ರೌ ದಾವಾಗ್ನಿನಾಶನಮ್ ।
ಭೋಜನಂ ಯಜ್ಞಪತ್ನೀನಾಮನ್ನಾನಾಂ ಚ ಪೃಥಗ್ವನೇ ॥ ೫ ॥

ದೇವೇಂದ್ರಯಾಗಸನ್ನಾಶಃ ಗೋಪಾಲಾನಾಂ ಚ ಪಾಲನಮ್ ।
ಕಾಮಧೇನ್ವಭಿಷೇಕಸ್ಯ ಋತುವರ್ಣನಮೇವ ಚ ॥ ೬ ॥

ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರೋ ಗೋಪೀನಾಂ ರಾಸಕ್ರೀಡಾ ಚ ಗೋಕುಲೇ ।
ಗೋಪೀಗೀತಾ ವೇಣುಗೀತಾ ಶಂಖಚೂಡವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ಜಲಕ್ರೀಡಾ ಚ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವನಕ್ರೀಡಾ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ವೃಷಾಸುರವಧಶ್ಚೈವ ವ್ಯೋಮಸ್ಯ ನಿಧನಂ ತಥಾ ॥ ೮ ॥

ಅಕ್ರೂರಾಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾದ್ಗೋಪೀನಾಂ ಶೋಕಸಂಭವಃ ।
ಅಕ್ರೂರಸ್ಯ ಸ್ತುತಿಸ್ತತ್ರ ಮಧುರಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೯ ॥

ರಜಕಸ್ಯ ವಧಶ್ಚೈವ ಧನುರ್ಭಂಗೋ ಗಜಸ್ಯ ಚ ।
ಚಾಣೂರಮುಷ್ಟಿಕವಧಃ ಪಾತನಂ ಮಾತುಲಸ್ಯ ಚ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಲಾಪಸಮಾಧಾನಂ ಪಿತೃಮಾತೃವಿಮೋಚನಮ್ ।
ತಥಾ ಗುರುಕುಲೇ ವಾಸಃ ಉದ್ಧವಪ್ರೇಷಣಂ ತಥಾ ॥ ೧೧ ॥

ಉದ್ಧವೇನ ಸಮಾಧಾನಂ ಪುನರಾಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಸೈರಂಧ್ರಿಕಾಕಾಮಪೂರ್ತಿರಕ್ರೂರಪ್ರೇಷಣಂ ತತಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧಪೂರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ದಶಮಸ್ಕಂಧೋತ್ತರಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಜರಾಸಂಧಸಮಾನೀತಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಬಹುಶೋ ವಧಃ ।
ಗೋಮಂತಾರೋಹಣಶ್ಚೈವ ಸೃಗಾಲಸ್ಯ ವಧಸ್ತತಃ ॥ ೧ ॥

ಯವನಸ್ಯ ವಧಃ ಪಶ್ಚಾನ್ಮುಚುಕುಂದಸ್ಯ ಸಂಸ್ತುತಿಃ ।
ಸಿಂಧುಮಧ್ಯೇ ವಿನಿರ್ಮಾಣಂ ದ್ವಾರಕಾಯಾಃ ಪ್ರಪಾಲನಮ್ ॥ ೨ ॥

ರುಗ್ಮಿಣೀಹರಣಂ ರುಗ್ಮಿಮಾನಭಂಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಸತ್ಯಭಾಮಾವಿವಾಹಶ್ಚ ಮಹರ್ಷೀಣಾಂ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೩ ॥

ನರಕಾಸುರಸಂಹಾರಃ ಕನ್ಯಾನಾಂ ನಯನಂ ತತಃ ।
ಪಾರಿಜಾತಸ್ಯ ಹರಣಂ ವಿಜಿತ್ಯ ಚ ಸುರಾನ್ ದಿವಿ ॥ ೪ ॥

ಶಂಬರಸ್ಯ ವಧಸ್ತತ್ರ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೇನ ಕೃತೋ ಮಹಾನ್ ।
ಪೌಂಡ್ರಕಸ್ಯ ವಧಃ ಸಿಂಧೌ ಗ್ರಹಣಸ್ನಾನಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ರುಗ್ಮಿಣೀಕೃಷ್ಣಯೋಃ ಪ್ರೇಮಕಲಹಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ನಾರದಾಗಮನಂ ತತ್ರ ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನಮ್ ॥ ೬ ॥

ರಾಜಸೂಯಸಮಾರಂಭೋ ಜರಾಸಂಧವಧಸ್ತಥಾ ।
ಶಿಶುಪಾಲವಧಶ್ಚೈವ ರಾಜಸೂಯಮಹೋತ್ಸವಃ ॥ ೭ ॥

ತಥಾ ಸಾಲ್ವಸ್ಯ ಸಂಹಾರೋ ರಾಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ।
ವಧೋ ಮೈಂದದ್ವಿವಿದಯೋಃ ಕುರುಪುರ್ಯಾ ವಿಕರ್ಷಣಮ್ ॥ ೮ ॥

ತಥಾ ಸಾಂಬವಿವಾಹಶ್ಚ ಶ್ರುತದೇವಪ್ರಸನ್ನತಾ ।
ಭಸ್ಮಾಸುರವಧಶ್ಚೈವ ಶ್ರುತಿಗೀತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೯ ॥

ವಿಶಿಷ್ಟಕೌರವವಧಃ ಸುದಾಮಚರಿತಂ ಮಹತ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ತು ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಮೃತಾನಾಂ ದಾಪನಂ ತತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಯಜ್ಞೇ ಚಾವಭೃಥಸ್ನಾನ ದಂತವಕ್ತ್ರವಧಸ್ತತಃ ।
ವಿಡೂರಥವಧಶ್ಚೈವ ಕೃಷ್ಣಪುತ್ರಪ್ರಶಂಸನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಹೃಷೀಕೇಶೇನ ಹರಿಣಾ ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ದಶಮೇ ಪರೇ ।
ಶತಂ ತ್ರಯಸ್ತಥಾಽಧ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವ್ಯಾಸೇನ ಧೀಮತಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ದಶಮಸ್ಕಂಧೋತ್ತರಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ವಸುದೇವೇನ ಸಂವಾದೋ ನಾರದಸ್ಯ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಮಹಾತ್ಮನೋಶ್ಚ ಸಂವಾದೋ ನವಯೋಗಿವಿದೇಹಯೋಃ ॥ ೧ ॥

ಸಾಂಬಾಪರಾಧಾಚ್ಛಾಪಸ್ತು ಯದೂನಾಂ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಗಾವಲ್ಗಣೇಶ್ಚೋಪದೇಶಃ ಕೃಷ್ಣೇನ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೨ ॥

ಅವಧೂತಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾ ಪಾಪನಾಶಿನೀ ।
ನಾರಾಯಣಾವತಾರಾಣಾಂ ವರ್ಣನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಮೇವ ತು ॥ ೩ ॥

ಹರೇರ್ಧ್ಯಾನಪ್ರಕಾರಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೇಸ್ತು ಸಾಧನಮ್ ।
ಅಣಿಮಾಮಹಿಮಾದೀನಾಂ ಸಿದ್ಧೀನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಿರೀರಿತಾ ॥ ೪ ॥

ವಿಭೂತಿಯೋಗಸ್ತು ಹರೇಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪಾಪನಿಷ್ಕೃತಿಃ ।
ವರ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಧರ್ಮಾಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ॥ ೫ ॥

ಆವಂತಿಕಸ್ಯ ಚರಿತಮವಧೂತದ್ವಿಜಸ್ಯ ಚ ।
ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಪ್ರಕಾರಶ್ಚ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜನಮ್ ॥ ೬ ॥

ತ್ರಿಗುಣಾನಾಂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕ್ರಿಯಾಕಾಂಡಸಮಾಪನಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞಯಾ ಚೋದ್ಧವಸ್ಯ ಸಂತಾಪಾದ್ಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಉತ್ಪಾತಾನಾಂ ದರ್ಶನಂ ಚ ಪ್ರಭಾಸಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಮೈರೇಯಪಾನಾದನ್ಯೋನ್ಯನಾಶಶ್ಚೈವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ಪಿಪ್ಪಲೋಪಸ್ಥಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ॥ ೯ ॥

ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವರ್ಣಿತಾ ಪಶ್ಚಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಚ ಸಂಸ್ತುತಿಃ ।
ಭೂಮೇಸ್ತ್ಯಾಗಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪಾರ್ಥಸ್ಯಾಗಮನಂ ತತಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಸುದೇವಗೃಹೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪ್ರಲಾಪಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಮೂಲರೂಪೈಕ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿರುಕ್ತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ಪದ್ಮನಾಭೇನ ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಏಕತ್ರಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯರೂಪಕಾಃ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

★★

॥ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

ಭವಿಷ್ಯದ್ರಾಜಚರಿತಮಾದಿತಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಯುಗಾಂತೇ ತು ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ದುರಾಚಾರಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಕಾಲಪ್ರಮಾಣಮಾಖ್ಯಾತಂ ಕ್ರಮಾಲ್ಲಯ ಇತೀರಿತಃ ।
ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜಶುಕಯೋಃ ಸಂವಾದಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಶುಕಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾದ್ದೇಹತ್ಯಾಗಃ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ ।
ಜನಮೇಜಯೇನ ಸಂಹಾರಃ ಸರ್ಪಾಣಾಂ ಕ್ರತುಸತ್ತಮೇ ॥ ೩ ॥

ವಾಕ್ಯಂ ಬೃಹಸ್ಪತೇಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತದಾ ಯಜ್ಞಸಮಾಪನಮ್ ।
ಪಾರಾಶರ್ಯಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಕೀರ್ತಿತಾ ದ್ವಾದಶೇ ತಥಾ ॥ ೪ ॥

ತಥಾ ವೇದವಿಭಾಗಶ್ಚ ಸ್ಕಂಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಪಾರಾಶರ್ಯಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಪೃಥಗೀರಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಸೂತಯೋಃ ।
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ಚರಿತಮದ್ಭುತಂ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಟಪತ್ರಪುಟೇ ಬಾಲದರ್ಶನಂ ಪ್ರಲಯೋದಕೇ ।
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮನೋಭೀಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿರುಕ್ತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಹಾದೇವೇನ ಸಂವಾದೋ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಮಹಾದೇವಾದ್ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಸೂರ್ಯಸಂಚಾರಸಂಕ್ರಮಃ ॥ ೮ ॥

ಸತ್ಕರ್ಮಣಾಂ ಪ್ರಕಾರಶ್ಚ ಲಕ್ಷಣಾನಿ ತಥೈವ ಚ ।
ಪುರಾಣಗಣನಂ ಚಾತ್ರ ತಥಾ ಭಾಗವತಸ್ಯ ಚ ॥ ೯ ॥

ಶ್ರವಣೇ ಫಲಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧ ಈರಿತಃ ।
ದಾಮೋದರೇಣ ದೇವೇನ ವ್ಯಾಸೇನ ಸ್ಕಂಧ ಈರಿತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಧ್ಯಾಯಾ ದ್ವಾದಶೈವಾತ್ರ ಸೂತೋತ್ತರಸಮಾಪನಮ್ ।
ನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾನ್ನ ಮಾತ್ಸರ್ಯಾನ್ನ ಡಂಭಾನ್ನಾರ್ಥಕಾರಣಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ನ ಚಾತುರ್ಯಚಮತ್ಕಾರಾತ್ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ।
ಅಕೃಷಿ ವ್ಯಾಸದೇವಸ್ಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಶಾಂತಸೂನುನಾ ॥ ೧೨ ॥

ಏತಜ್ಞಾನಾತ್ಸರ್ವಕಥಾ ವಿಸ್ಮೃತಾಽವಿಸ್ಮೃತಾ ಭವೇತ್ ।
ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥಂ ತು ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಭಾಗವತಾಭಿಧಾ ॥ ೧೩ ॥

ಶೀಘ್ರಬುದ್ಧ್ಯವರೋಹಾರ್ಥಂ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಸಂಗ್ರಹಃ ।
ವರ್ಣಿತಃ ಕವಯಃ ಸರ್ವೇ ದಯಾಂ ಕುರ್ವಂತು ತೇ ಮಯಿ ॥ ೧೪ ॥

ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧವಿಟಪಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೇ ಮಾಲೇವ ತು ವಿರಾಜತಾಮ್ ॥ ೧೫ ॥

॥ ಇತಿ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

★★★★★

೧೯. ಭಗವದವತಾರವರ್ಣನಮ್

ಜಗೃಹೇ ಪೌರುಷಂ ರೂಪಂ ಭಗವಾನ್ ಮಹದಾದಿಭಿಃ ।
ಸಂಭೂತಂ ಷೋಡಶಕಲಮಾದೌ ಲೋಕಸಿಸೃಕ್ಷಯಾ ॥ ೧ ॥

ಯಸ್ಯಾಂಭಸಿ ಶಯಾನಸ್ಯ ಯೋಗನಿದ್ರಾಂ ವಿತನ್ವತಃ ।
ನಾಭಿಹ್ರದಾಂಬುಜಾದಾಸೀದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಯಸ್ಯಾವಯವಸಂಸ್ಥಾನೈಃ ಕಲ್ಪಿತೋ ಲೋಕವಿಸ್ತರಃ ।
ತದ್ವೈ ಭಗವತೋ ರೂಪಂ ವಿಶುದ್ಧಂ ಸತ್ವಮೂರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಶ್ಯಂತ್ಯದೋ ರೂಪಮದಭ್ರಚಕ್ಷುಷಃ
ಸಹಸ್ರಪಾದೋರುಭುಜಾನನಾದ್ಭುತಮ್ ।
ಸಹಸ್ರಮೂರ್ಧಶ್ರವಣಾಕ್ಷಿನಾಸಿಕಂ
ಸಹಸ್ರಮೌಲ್ಯಂಬರಕುಂಡಲೋಲ್ಲಸತ್ ॥ ೪ ॥

ಏತನ್ನಾನಾವತಾರಾಣಾಂ ನಿಧಾನಂ ಬೀಜಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಯಸ್ಯಾಂಶಾಂಶೇನ ಸೃಜ್ಯಂತೇ ದೇವತಿರ್ಯಙ್ನರಾದಯಃ ॥ ೫ ॥

ಸ ಏವ ಪ್ರಥಮಂ ದೇವಃ ಕೌಮಾರಂ ಸರ್ಗಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಚಚಾರ ದುಶ್ಚರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮಖಂಡಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಿತೀಯಂ ತು ಭವಾಯಾಸ್ಯ ರಸಾತಲಗತಾಂ ಮಹೀಮ್ ।
ಉದ್ಧರಿಷ್ಯನ್ನುಪಾದತ್ತ ಯಜ್ಞೇಶಃ ಸೌಕರಂ ವಪುಃ ॥ ೭ ॥

ತೃತೀಯಮೃಷಿಸರ್ಗಂ ವೈ ದೇವರ್ಷಿತ್ವಮುಪೇತ್ಯ ಸಃ ।
ತಂತ್ರಂ ಸಾತ್ವತಮಾಚಷ್ಟ ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಯತಃ ॥ ೮ ॥

ತುರ್ಯಂ ಧರ್ಮಕಲಾಸರ್ಗೇ ನರನಾರಾಯಣಾವೃಷೀ ।
ಭೂತ್ವಾಽಽತ್ಮೋಪಶಮೋಪೇತಮಕರೋದ್ದುಶ್ಚರಂ ತಪಃ ॥ ೯ ॥

ಪಂಚಮಃ ಕಪಿಲೋ ನಾಮ ಸಿದ್ಧೇಶಃ ಕಾಲವಿಪ್ಲುತಮ್ ।
ಪ್ರೋವಾಚಾಸುರಯೇ ಸಾಂಖ್ಯಂ ತತ್ತ್ವಗ್ರಾಮವಿನಿರ್ಣಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಷಷ್ಠಮತ್ರೇರಪತ್ಯತ್ವಂ ವೃತಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽನಸೂಯಯಾ ।
ಆನ್ವೀಕ್ಷಿಕೀಮಲರ್ಕಾಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಭ್ಯ ಊಚಿವಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ತತಃ ಸಪ್ತಮ ಆಕೂತ್ಯಾಂ ರುಚೇರ್ಯಜ್ಞೋಽಭ್ಯಜಾಯತ ।
ಸ ಯಾಮಾದ್ಯೈಃ ಸುರಗಣೈರಪಾತ್ ಸ್ವಾಯಂಭುವಾಂತರಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅಷ್ಟಮೋ ಮೇರುದೇವ್ಯಾಂ ತು ನಾಭೇರ್ಜಾತ ಉರುಕ್ರಮಃ ।
ದರ್ಶಯನ್ ವರ್ತ್ಮ ಧೀರಾಣಾಂ ಸರ್ವಾಶ್ರಮನಮಸ್ಕೃತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಋಷಿಭಿರ್ಯಾಚಿತೋ ಭೇಜೇ ನವಮಂ ಪಾರ್ಥಿವಂ ವಪುಃ ।
ದುಗ್ಧ್ವಾಂಶ್ಚೌಷಧೀರ್ವಿಪ್ರಾಸ್ತೇನಾಯಂ ಸ ಉಶತ್ತಮಃ ॥ ೧೪ ॥

ರೂಪಂ ಸ ಜಗೃಹೇ ಮಾತ್ಸ್ಯಂ ಚಾಕ್ಷುಷಾಂತರಸಂಪ್ಲವೇ ।
ನಾವ್ಯಾರೋಪ್ಯ ಮಹೀಮಯ್ಯಾಮಪಾದ್ವೈವಸ್ವತಂ ಮನುಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸುರಾಸುರಾಣಾಮುದಧಿಂ ಮಥ್ನತಾಂ ಮಂದರಾಚಲಮ್ ।
ದಧ್ರೇ ಕಮಠರೂಪೇಣ ಪೃಷ್ಠ ಏಕಾದಶಂ ವಿದುಃ ॥ ೧೬ ॥

ಧಾನ್ವಂತರಂ ದ್ವಾದಶಮಂ ತ್ರಯೋದಶಮಮೇವ ಚ ।
ಅಪಾಯಯತ್ ಸುಧಾಮನ್ಯಾನ್ ಮೋಹಿನ್ಯಾ ಮೋಹಯನ್ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ॥ ೧೭ ॥

ಚತುರ್ದಶಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ಬಿಭ್ರದ್ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಮೂರ್ಜಿತಮ್ ।
ದದಾರ ಕರಜೈರೂರಾವೇರಕಾನ್ ಕಟಕೃದ್ಯಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ಪಂಚದಶಂ ವಾಮನಕಂ ಕೃತ್ವಾಽಗಾದಧ್ವರಂ ಬಲೇಃ ।
ಪದತ್ರಯಂ ಯಾಚಮಾನಃ ಪ್ರತ್ಯಾದಿತ್ಸುಸ್ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಅವತಾರೇ ಷೋಡಶಮೇ ಯಚ್ಛನ್ ಬ್ರಹ್ಮದ್ರುಹೋ ನೃಪಾನ್ ।
ತ್ರಿಃಸಪ್ತಕೃತ್ವಃ ಕುಪಿತೋ ನಿಃಕ್ಷತ್ರಾಮಕರೋನ್ಮಹೀಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ತತಃ ಸಪ್ತದಶೇ ಜಾತಃ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ ಪರಾಶರಾತ್ ।
ಚಕ್ರೇ ವೇದತರೋಃ ಶಾಖಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುಂಸೋಽಲ್ಪಮೇಧಸಃ ॥ ೨೧ ॥

ನರದೇವತ್ವಮಾಪನ್ನಃ ಸುರಕಾರ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ ।
ಸಮುದ್ರನಿಗ್ರಹಾದೀನಿ ಚಕ್ರೇ ವೀರ್ಯಾಣ್ಯತಃ ಪರಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಏಕೋನವಿಂಶೇ ವಿಂಶತಿಮೇ ವೃಷ್ಣಿಷು ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜನ್ಮನೀ ।
ರಾಮಕೃಷ್ಣಾವಿತಿ ಭುವೋ ಭಗವಾನಹರದ್ಭರಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ತತಃ ಕಲೌ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೇ ಸಮ್ಮೋಹಾಯ ಸುರದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ್ನಾ ಜಿನಸುತಃ ಕೀಕಟೇಷು ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೨೪ ॥

ಅಥಾಸೌ ಯುಗಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ದಸ್ಯುಪ್ರಾಯೇಷು ರಾಜಸು ।
ಜನಿತಾ ವಿಷ್ಣುಯಶಸೋ ನಾಮ್ನಾ ಕಲ್ಕಿಃ ಜಗತ್ಪತಿಃ ॥ ೨೫ ॥

ಅವತಾರಾ ಹ್ಯಸಂಖ್ಯೇಯಾ ಹರೇಃ ಸತ್ವನಿಧೇರ್ದ್ವಿಜಾ ।
ಯಥಾ ವಿದಾಸಿನಃ ಕುಲ್ಯಾಃ ಸರಸಃ ಸ್ಯುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೨೬ ॥

ಋಷಯೋ ಮನವೋ ದೇವಾ ಮನುಪುತ್ರಾ ಮಹೌಜಸಃ ।
ಕಲಾಃ ಸರ್ವೇ ಹರೇರೇವ ಸಪ್ರಜಾಪತಯಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೨೭ ॥

ಏತೇ ಸ್ವಾಂಶಕಲಾಃ ಪುಂಸಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಇಂದ್ರಾರಿವ್ಯಾಕುಲಂ ಲೋಕಂ ಮೃಡಯಂತಿ ಯುಗೇಯುಗೇ ॥ ೨೮ ॥

ಜನ್ಮ ಗುಹ್ಯಂ ಭಗವತೋ ಯ ಏವಂ ಪ್ರಯತೋ ನರಃ ।
ಸಾಯಂಪ್ರಾತರ್ಗೃಣನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದುಃಖಗ್ರಾಮಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೨೯ ॥

ಏತದ್ರೂಪಂ ಭಗವತೋ ಹ್ಯರೂಪಸ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನಃ ।
ಮಾಯಾಗುಣೈರ್ವಿರಚಿತಂ ಮಹದಾದಿಭಿರಾತ್ಮನಿ ॥ ೩೦ ॥

ಯಥಾ ನಭಸಿ ಮೇಘೌಘಾ ರೇಣುರ್ವಾ ಪಾರ್ಥಿವೋಽನಿಲೇ ।
ಏವಂ ದ್ರಷ್ಟರಿ ದೃಶ್ಯತ್ವಮಾರೋಪಿತಮಬುದ್ಧಿಭಿಃ ॥ ೩೧ ॥

ಅತಃ ಪರಂ ಯದವ್ಯಕ್ತಮವ್ಯೂಢಗುಣಬೃಂಹಿತಮ್ ।
ಅದೃಷ್ಟಾಶ್ರುತವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಸ ಜೀವೋ ಯಃ ಪುನರ್ಭವಃ ॥ ೩೨ ॥

ಯತ್ರೇಮೇ ಸದಸದ್ರೂಪೇ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧೇ ಸ್ವಸಂವಿದಾ ।
ಅವಿದ್ಯಯಾಽಽತ್ಮನಿ ಕೃತೇ ಇತಿ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಯದ್ಯೇಷೋಪರತಾ ದೇವೀ ಮಾಯಾ ವೈಶಾರದೀ ಮತಿಃ ।
ಸಂಪನ್ನ ಏವೇತಿ ವಿದುರ್ಮಹಿಮ್ನಿ ಸ್ವೇ ಮಹೀಯತೇ ॥ ೩೪ ॥

ಏವಂ ಜನ್ಮಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಹ್ಯಕರ್ತುರಜನಸ್ಯ ಚ ।
ವರ್ಣಯಂತಿ ಸ್ಮ ಕವಯೋ ವೇದಗುಹ್ಯಾನಿ ಹೃತ್ಪತೇಃ ॥ ೩೫ ॥

ಸ ವಾ ಇದಂ ವಿಶ್ವಮಮೋಘಲೀಲಃ
ಸೃಜತ್ಯವತ್ಯತ್ತಿ ನ ಸಜ್ಜತೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಭೂತೇಷು ಚಾಂತರ್ಹಿತ ಆತ್ಮತಂತ್ರಃ
ಷಾಡ್ವರ್ಗಿಕಂ ಜಿಘ್ರತಿ ಷಡ್ಗುಣೇಶಃ ॥ ೩೬ ॥

ನ ಚಾಸ್ಯ ಕಶ್ಚಿನ್ನಿಪುಣಂ ವಿಧಾತು-
ರವೈತಿ ಜಂತುಃ ಕುಮನೀಷ ಊತಿಮ್ ।
ನಾಮಾನಿ ರೂಪಾಣಿ ಮನೋವಚೋಭಿಃ
ಸಂತನ್ವತೋ ನಟಚರ್ಯಾಮಿವಾಜ್ಞಃ ॥ ೩೭ ॥

ಸ ವೇದ ಧಾತುಃ ಪದವೀಂ ಪರಸ್ಯ
ದುರಂತವೀರ್ಯಸ್ಯ ರಥಾಂಗಪಾಣೇಃ ।

ಯೋಽಮಾಯಯಾ ಸಂತತಯಾಽನುವೃತ್ತ್ಯಾ
ಭಜೇತ ತತ್ಪಾದಸರೋಜಗಂಧಮ್ ॥ ೩೮ ॥

ಅಥೇಹ ಧನ್ಯಾ ಭಗವಂತ ಇತ್ಥಂ
ಯದ್ವಾಸುದೇವೇಽಖಿಲಲೋಕನಾಥೇ ।
ಕುರ್ವಂತಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಕ ಆತ್ಮಭಾವಂ
ನ ಯತ್ರ ಭೂಯಃ ಪರಿವರ್ತ ಉಗ್ರಃ ॥ ೩೯ ॥

ಇದಂ ಭಾಗವತಂ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಮಿತಮ್ ।
ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಚರಿತಂ ಚಕಾರ ಭಗವಾನೃಷಿಃ ॥ ೪೦ ॥

ನಿಶ್ರೇಯಸಾಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಧನ್ಯಂ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಮಹತ್ ।
ತದಿದಂ ಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸ ಸುತಮಾತ್ಮವತಾಂ ವರಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಸರ್ವವೇದೇತಿಹಾಸಾನಾಂ ಸಾರಂಸಾರಂ ಸಮುದ್ಧೃತಮ್ ।
ಸ ತು ಸಂಶ್ರಾವಯಾಮಾಸ ಮಹಾರಾಜಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಮ್ ॥ ೪೨ ॥

ಪ್ರಾಯೋಪವಿಷ್ಟಂ ಗಂಗಾಯಾಂ ಪರೀತಂ ಪರಮರ್ಷಿಭಿಃ ।
ತಸ್ಯ ಕೀರ್ತಯತೋ ವಿಪ್ರಾ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಭೂರಿತೇಜಸಃ ॥ ೪೩ ॥

ಅಹಂ ಚಾಧ್ಯಗಮಂ ತತ್ರ ನಿವಿಷ್ಟಸ್ತದನುಗ್ರಹಾತ್ ।
ಸೋಽಹಂ ವಃ ಶ್ರಾವಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಧೀತಂ ಯಥಾಮತಿ ॥ ೪೪ ॥

ಕೃಷ್ಣೇ ಸ್ವಧಾಮೋಪಗತೇ ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಾದಿಭಿಃ ಸಹ ।
ಕಲೌ ನಷ್ಟದೃಶಾಂ ಪುಂಸಾಂ ಪುರಾಣಾರ್ಕೋಽಧುನೋದಿತಃ ॥ ೪೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ ಭಗವದವತಾರವರ್ಣನಮ್ ॥

*****

೨೦. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಾರ್ಥನಿರೂಪಣಮ್

ಸೂತ ಉವಾಚ

(ನಮೋ ಧರ್ಮಾಯ ಮಹತೇ ನಮಃ ಕೃಷ್ಣಾಯ ವೇಧಸೇ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಧರ್ಮಾನ್ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸನಾತನಾನ್ ॥)

ಏತದ್ವಃ ಕಥಿತಂ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚರಿತಂ ಯತ್ತದದ್ಭುತಮ್ ।
ಭವದ್ಭಿರ್ಯದಹಂ ಪೃಷ್ಟೋ ನರಾಣಾಂ ಪುರುಷೋಚಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅತ್ರ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯತೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವಪಾಪಹರೋ ಹರಿಃ ।
ನಾರಾಯಣೋ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ಭಗವಾನ್ ಸಾತ್ವತಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಯತ್ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂ ಗುಹ್ಯಂ ಜಗತಃ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಸದುಪಾಖ್ಯಾನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಜ್ಞಾನಸಂಯುತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭಕ್ತಿಯೋಗಶ್ಚ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೋ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಚ ತದಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಪಾರೀಕ್ಷಿತಮುಪಾಖ್ಯಾನಂ ನಾರದಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೪ ॥

ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶೋ ರಾಜರ್ಷೇರ್ವಿಪ್ರಶಾಪಾತ್ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ ।
ಶುಕಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಭಸ್ಯ ಸಂವಾದಶ್ಚ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಯೋಗಧಾರಣಯೋತ್ಕ್ರಾಂತಿಃ ಸಂವಾದೋ ನಾರದಾಜಯೋಃ ।
ಅವತಾರಾನುಗೀತಂ ಚ ಸರ್ಗಃ ಪ್ರಾಧಾನಿಕೋಽಗ್ರತಃ ॥ ೬ ॥

ವಿದುರೋದ್ಧವಸಂವಾದಃ ಕ್ಷತ್ತೃಮೈತ್ರೇಯಯೋಸ್ತತಃ ।
ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಪ್ರಶ್ನೋ ಮಹಾಪುರುಷಸಂಸ್ಥಿತಿಃ ॥ ೭ ॥

ತತಃ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಃ ಸರ್ಗಃ ಸಪ್ತ ವೈಕೃತಿಕಾಸ್ತಥಾ ।
ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಂಭೂತಿರ್ವೈರಾಜಃ ಪುರುಷೋ ಯತಃ ॥ ೮ ॥

ಕಾಲಸ್ಯ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಸ್ಯ ಗತಿಃ ಪದ್ಮಸಮುದ್ಭವಃ ।
ಭುವ ಉದ್ಧರಣಾಂಭೋಧೇರ್ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೯ ॥

ಊರ್ಧ್ವತಿರ್ಯಗಧಃಸರ್ಗೋ ರುದ್ರಸರ್ಗಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಅರ್ಧನಾರೀನರಸ್ಯಾಥ ಯಥಾ ಸ್ವಾಯಂಭುವೋ ಮನುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶತರೂಪಾ ಚ ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಾದ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತಿರುತ್ತಮಾ ।
ಸಂತಾನೋ ಧರ್ಮಪತ್ನೀನಾಂ ಕರ್ದಮಸ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅವತಾರೋ ಭಗವತಃ ಕಪಿಲಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ದೇವಹೂತ್ಯಾಶ್ಚ ಸಂವಾದಃ ಕಪಿಲೇನ ಚ ಧೀಮತಾ ॥ ೧೨ ॥

ನವಬ್ರಹ್ಮಸಮುತ್ಪತ್ತಿರ್ದಕ್ಷಯಜ್ಞವಿನಾಶನಮ್ ।
ಧ್ರುವಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪೃಥೋಃ ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿಷಃ ॥ ೧೩ ॥

ನಾರದಸ್ಯ ಚ ಸಂವಾದಸ್ತತಃ ಪ್ರೈಯವ್ರತಂ ದ್ವಿಜಾಃ ।
ನಾಭೇಸ್ತತೋಽನುಚರಿತಮೃಷಭಸ್ಯ ಭರತಸ್ಯ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ಸಪ್ತದ್ವೀಪಸಮುದ್ರಾದ್ರಿವರ್ಷನದ್ಯುಪವರ್ಣನಮ್ ।
ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚಕ್ರಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ಪಾತಾಲನರಕಸ್ಥಿತಿಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅಜಾಮಿಳಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ।
ದಕ್ಷಜನ್ಮ ಪ್ರಚೇತೋಭ್ಯಸ್ತತ್ಪುತ್ರೀಣಾಂ ಚ ಸಂತತಿಃ ॥ ೧೬ ॥

ಯತೋ ದೇವಾಸುರನರಾಸ್ತಿರ್ಯಙ್ನಗಖಗಾದಯಃ ।
ತ್ವಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿಧನಂ ಪುತ್ರಯೋಶ್ಚ ದಿತೇರ್ದ್ವಿಜಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ದೈತ್ಯೇಶ್ವರಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮನ್ವಂತರಾನುಚರಿತಂ ಗಜೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಿಮೋಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಮನ್ವಂತರಾವತಾರಾಶ್ಚ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಯಶಿರಾದಯಃ ।
ಕೌರ್ಮ್ಯಂ ಮಾತ್ಸ್ಯಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ವಾಮನಂ ಚ ಜಗತ್ಪತೇಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕ್ಷೀರೋದಮಥನಂ ತದ್ವದಮೃತಾರ್ಥೇ ದಿವೌಕಸಾಮ್ ।
ದೇವಾಸುರಮಹಾಯುದ್ಧಂ ರಾಜವಂಶಾನುಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಜನ್ಮ ತದ್ವಂಶಃ ಸುದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಇಲೋಪಾಖ್ಯಾನಮತ್ರೋಕ್ತಂ ತಾರೋಪಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೨೧ ॥

ಸೂರ್ಯವಂಶಾನುಕಥನಂ ಶಶಾದಾದ್ಯಾ ನೃಪಾದಯಃ ।
ಸೌಕನ್ಯಮಥ ಶಾರ್ಯಾತಂ ಕಕುತ್ಸ್ಥಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ ॥ ೨೨ ॥

ಖಟ್ವಾಂಗಸ್ಯ ಚ ಮಾಂಧಾತುಃ ಸೌಭರೇಃ ಸಗರಸ್ಯ ಚ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಕೋಸಲೇಂದ್ರಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಕಿಲ್ಬಿಷಾಪಹಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ನಿಮೇರಂಗಪರಿತ್ಯಾಗೋ ಜನಕಾನಾಂ ಚ ಸಂಭವಃ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಭಾರ್ಗವೇಂದ್ರಸ್ಯ ನಿಃಕ್ಷತ್ರೀಕರಣಂ ಭುವಃ ॥ ೨೪ ॥

ಐಲಸ್ಯ ಸೋಮವಂಶಸ್ಯ ಯಯಾತೇರ್ನಹುಷಸ್ಯ ಚ ।
ದೌಷ್ಯಂತೇರ್ಭರತಸ್ಯಾಪಿ ಶಂತನೋಸ್ತತ್ಸುತಸ್ಯ ಚ ॥ ೨೫ ॥

ಯಯಾತೇರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರಸ್ಯ ಯದೋರ್ವಂಶೋಽನುಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಯತ್ರಾವತೀರ್ಣೋ ಭಗವಾನ್ ಕೃಷ್ಣಾಖ್ಯೋ ಜಗದೀಶ್ವರಃ ॥ ೨೬ ॥

ವಸುದೇವಗೃಹೇ ಜನ್ಮ ತಸ್ಯ ವೃದ್ಧಿಶ್ಚ ಗೋಕುಲೇ ।
ತಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಪಾರಾಣಿ ಕೀರ್ತಿತಾನ್ಯಸುರದ್ವಿಷಃ ॥ ೨೭ ॥

ಪೂತನಾಸುಪಯಃಪಾನಂ ಶಕಟೋಚ್ಚಾಟನಂ ಶಿಶೋಃ ।
ತೃಣಾವರ್ತಸ್ಯ ನಿಷ್ಪೇಷಸ್ತಥೈವ ಬಕವತ್ಸಯೋಃ ॥ ೨೮ ॥

ಧೇನುಕಸ್ಯ ಸಹ ಭ್ರಾತುಃ ಪ್ರಲಂಬಸ್ಯ ಚ ಸಂಕ್ಷಯಃ ।
ಗೋಪಾನಾಂ ಚ ಪರಿತ್ರಾಣಂ ದಾವಾಗ್ನೇಃ ಪರಿಸರ್ಪತಃ ॥ ೨೯ ॥

ದಮನಂ ಕಾಲಿಯಸ್ಯಾಹೇರ್ಮಹಾಹೇರ್ನಂದಮೋಕ್ಷಣಮ್ ।
ವ್ರತಚರ್ಯಾ ಚ ಕನ್ಯಾನಾಂ ಯತ್ರ ತುಷ್ಟೋಽಚ್ಯುತೋ ವ್ರತೈಃ ॥ ೩೦ ॥

ಪ್ರಸಾದೋ ಯಜ್ಞಪತ್ನೀಭ್ಯೋ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಚಾನುತಾಪನಮ್ ।
ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧಾರಣಂ ಚ ಶಕ್ರಸ್ಯ ಸುರಭೇರಥ ॥ ೩೧ ॥

ಯಜ್ಞಾಭಿಷೇಕಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕ್ರೀಡಾ ಚ ರಾತ್ರಿಷು ।
ಶಂಖಚೂಡಸ್ಯ ದುರ್ಬುದ್ಧೇರ್ವಧೋಽರಿಷ್ಟಸ್ಯ ಕೇಶಿನಃ ॥ ೩೨ ॥

ಅಕ್ರೂರಾಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಸ್ಥಾನಂ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯೋಃ ।
ವ್ರಜಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಿಲಾಪಶ್ಚ ಮಥುರಾಲೋಕನಂ ತತಃ ॥ ೩೩ ॥

ಗಜಮುಷ್ಟಿಕಚಾಣೂರಕಂಸಾದೀನಾಂ ತಥಾ ವಧಃ ।
ಮೃತಸ್ಯಾನಯನಂ ಸೂನೋಃ ಪುನಃ ಸಾಂದೀಪನೇರ್ಗುರೋಃ ॥ ೩೪ ॥

ಮಥುರಾಯಾಂ ನಿವಸತಾ ಯದುಚಕ್ರಸ್ಯ ಯತ್ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ಕೃತಮುದ್ಧವರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ಯುತೇನ ಹರಿಣಾ ದ್ವಿಜಾಃ ॥ ೩೫ ॥

ಜರಾಸಂಧಸಮಾನೀತಸೈನ್ಯಸ್ಯ ಬಹುಶೋ ವಧಃ ।
ಘಾತನಂ ಯವನೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕುಶಸ್ಥಲ್ಯಾ ನಿವೇಶನಮ್ ॥ ೩೬ ॥

ರುಗ್ಮಿಣ್ಯಾ ಹರಣಂ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಮಥ್ಯ ದ್ವಿಷತೋ ಹರೇಃ ।
ಹರಸ್ಯ ಜೃಂಭಣಂ ಯುದ್ಧೇ ಬಾಣಸ್ಯ ಭುಜಕೃಂತನಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಪ್ರಾಗ್ಜ್ಯೋತಿಷಪತಿಂ ಹತ್ವಾ ಕನ್ಯಾನಾಂ ಹರಣಂ ಚ ಯತ್ ।
ಪಾರಿಜಾತಸ್ಯ ಹರಣಂ ಸುಧರ್ಮಾಯಾಃ ಸುರಾಲಯಾತ್ ॥ ೩೮ ॥

ಚೈದ್ಯಪೌಂಡ್ರಕಸಾಲ್ವಾನಾಂ ದಂತವಕ್ರಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ ।
ಶಂಬರೋ ದ್ವಿವಿದಃ ಪೀಠೋ ಮುರಃ ಪಂಚಜನಾದಯಃ ॥ ೩೯ ॥

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಚ ವಧಸ್ತೇಷಾಂ ವಾರಾಣಸ್ಯಾಶ್ಚ ದಾಹನಮ್ ।
ಭಾರಾವತರಣಂ ಭೂಮೇರ್ನಿಮಿತ್ತೀಕೃತ್ಯ ಪಾಂಡವಾನ್ ॥ ೪೦ ॥

ವಿಪ್ರಶಾಪಾಪದೇಶೇನ ಸಂಹಾರಃ ಸ್ವಕುಲಸ್ಯ ಚ ।
ವಸುದೇವಸ್ಯ ಸಂವಾದೋ ನಾರದೇನ ಸುರರ್ಷಿಣಾ ॥ ೪೧ ॥

ಉದ್ಧವಸ್ಯ ಚ ಸಂವಾದೋ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಚಾದ್ಭುತಃ ।
ಯತ್ರಾತ್ಮವಿದ್ಯಾ ಹ್ಯಖಿಲಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಧರ್ಮವಿನಿರ್ಣಯಃ ॥ ೪೨ ॥

ತತೋ ಮರ್ತ್ಯಪರಿತ್ಯಾಗ ಆತ್ಮಯೋಗಾನುಭಾವತಃ ।
ಯುಗಲಕ್ಷಣವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಕಲೌ ನೃಣಾಮುಪಪ್ಲವಃ ॥ ೪೩ ॥

ಚತುರ್ವಿಧಶ್ಚ ಪ್ರಲಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ತ್ರಿವಿಧಾ ತಥಾ ।
ದೇಹತ್ಯಾಗಶ್ಚ ರಾಜರ್ಷೇರ್ವಿಷ್ಣುದತ್ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ ೪೪ ॥

ವೇದಶಾಖಾಪ್ರಣಯನಂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ಸತ್ಕಥಾ ।
ಮಹಾಪುರುಷವಿನ್ಯಾಸಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಜಗದಾತ್ಮನಃ ॥ ೪೫ ॥

ಇತಿ ಚೋಕ್ತಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋಽಹಮಿಹಾಸ್ಮಿ ವಃ ।
ಲೀಲಾವತಾರಕರ್ಮಾಣಿ ಕೀರ್ತಿತಾನೀಹ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೪೬ ॥

ಪತಿತಃ ಸ್ಖಲಿತೋ ವಾಽಽರ್ತಃ ಕ್ಷುತ್ವಾ ವಾ ವಿವಶೋ ಬ್ರುವನ್ ।
ಹರಯೇ ನಮ ಇತ್ಯುಚ್ಚೈರ್ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾತಕಾತ್ ॥ ೪೭ ॥

ಸಂಕೀರ್ತ್ಯಮಾನೋ ಭಗವಾನನಂತಃ
ಶ್ರುತಾನುಭಾವೋ ವ್ಯಸನಂ ಹಿ ಪುಂಸಾಮ್ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚಿತ್ತಂ ವಿಧುನೋತ್ಯಶೇಷಂ
ಯಥಾ ತಮೋಽರ್ಕೋಽಭ್ರಮಿವಾತಿವಾತಃ ॥ ೪೮ ॥

ಮೃಷಾಗಿರಸ್ತಾ ಹ್ಯಸತೀರಸತ್ಕಥಾ
ನ ಕಥ್ಯತೇ ಯದ್ಭಗವಾನಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ತದೇವ ಸತ್ಯಂ ತದು ಹೈವ ಮಂಗಲಂ
ತದೇವ ಪುಣ್ಯಂ ಭಗವದ್ಗುಣೋದಯಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ತದೇವ ರಮ್ಯಂ ರುಚಿರಂ ನವಂ ನವಂ
ತದೇವ ಶಶ್ವನ್ಮನಸೋ ಮಹೋತ್ಸವಮ್ ।
ತದೇವ ಶೋಕಾರ್ಣವಶೋಷಣಂ ನೃಣಾಂ
ಯದುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಯಶೋಽನುಗೀಯತೇ ॥ ೫೦ ॥

ನ ಯದ್ವಚಶ್ಚಿತ್ರಪದಂ ಹರೇರ್ಯಶೋ
ಜಗತ್ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಗೃಣೀತ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ।
ತದ್ಧ್ವಾಂಕ್ಷತೀರ್ಥಂ ನ ತು ಹಂಸಸೇವಿತಂ
ಯತ್ರಾಚ್ಯುತಸ್ತತ್ರ ಹಿ ಸಾಧವೋಽಮಲಾಃ ॥ ೫೧ ॥

ಸ ವಾಗ್ವಿಸರ್ಗೋ ಜನತಾಘವಿಪ್ಲವೋ
ಯಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕಮಬದ್ಧವತ್ಯಪಿ ।
ನಾಮಾನ್ಯನಂತಸ್ಯ ಯಶೋಽಂಕಿತಾನಿ ಯ-
ಚ್ಛೃಣ್ವಂತಿ ಗಾಯಂತಿ ಗೃಣಂತಿ ಸಾಧವಃ ॥ ೫೨ ॥

ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯಮಪ್ಯಚ್ಯುತಭಾವವರ್ಜಿತಂ
ನ ಶೋಭತೇ ಜ್ಞಾನಮಲಂ ನಿರಂಜನಮ್ ।

ಕುತಃ ಪುನಃ ಶಶ್ವದಭದ್ರಮೀಶ್ವರೇ
ನ ಚಾರ್ಪಿತಂ ಕರ್ಮ ಯದಪ್ಯಕಾರಣಮ್ ॥ ೫೩ ॥

ಯಶಃ ಶ್ರಿಯಾಮೇವ ಪರಿಶ್ರಮಃ ಪರೋ
ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರತಪಃಶ್ರುತಾದಿಷು ।
ಅವಿಸ್ಮೃತಿಃ ಶ್ರೀಧರಪಾದಪದ್ಮಯೋ-
ರ್ಗುಣಾನುವಾದಶ್ರವಣಾದಿಭಿರ್ಹರೇಃ ॥ ೫೪ ॥

ಅವಿಸ್ಮೃತಿಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾರವಿಂದಯೋಃ
ಕ್ಷಿಣೋತ್ಯಭದ್ರಾಣಿ ಶಮಂ ತನೋತಿ ಚ ।
ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಶುದ್ಧಿಂ ಪರಮಾಂ ಚ ಭಕ್ತಿಂ
ಜ್ಞಾನಂ ಚ ವಿಜ್ಞಾನವಿರಾಗಯುಕ್ತಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ಯೂಯಂ ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯಾ ಬತ ಭೂರಿಭಾಗಾ
ಯಚ್ಛಶ್ವದಾತ್ಮನ್ಯಖಿಲಾತ್ಮಭೂತಮ್ ।
ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಮದೇವಮೀಶ-
ಮಸಹ್ಯಭಾವಾ ಭಜಥಾಧಿವೇಶ್ಯ ॥ ೫೬ ॥

ಅಹಂ ಚ ಸಂಸ್ಮಾರಿತ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವಂ
ಶ್ರುತಂ ಪುರಾ ಮೇ ಪರಮರ್ಷಿವಕ್ತ್ರಾತ್ ।
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶೇ ನೃಪತೇಃ ಪರೀಕ್ಷಿತಃ
ಸದಸ್ಯೃಷೀಣಾಂ ಮಹತಾಂ ಚ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ಏತದ್ವಃ ಕಥಿತಂ ವಿಪ್ರಾಃ ಕಥನೀಯೋರುಕರ್ಮಣಃ ।
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಸರ್ವಾಶುಭವಿನಾಶನಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಯ ಏವಂ ಶ್ರಾವಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಯಾಮಂ ಕ್ಷಣಮನನ್ಯಧೀಃ ।
ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಯೋಽನುಶೃಣುಯಾತ್ ಪುನಾತ್ಯಾತ್ಮಾನಮೇವ ಸಃ ॥ ೫೯ ॥

ದ್ವಾದಶ್ಯಾಮೇಕಾದಶ್ಯಾಂ ವಾ ಶೃಣ್ವನ್ನಾಯುಷ್ಯವಾನ್ ಭವೇತ್ ।
ಪಠತ್ಯನಶ್ನನ್ ಪ್ರಯತಃ ಪೂತೋ ಭವತಿ ಪಾತಕೀ ॥ ೬೦ ॥

ಪುಷ್ಕರೇ ಮಥುರಾಯಾಂ ಚ ದ್ವಾರವತ್ಯಾಂ ಯತಾತ್ಮವಾನ್ ।
ಉಪೋಷ್ಯ ಸಂಹಿತಾಮೇತಾಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಭಯಾತ್ ॥ ೬೧ ॥

ದೇವತಾ ಮುನಯಃ ಸಿದ್ಧಾಃ ಪಿತರೋ ಮನವೋ ನೃಪಾಃ ।
ಯಚ್ಛಂತಿ ಕಾಮಾನ್ ಗೃಣತಃ ಶೃಣ್ವತೋ ಯೇಽನುಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೬೨ ॥

ಋಚೋ ಯಜೂಂಷಿ ಸಾಮಾನಿ ದ್ವಿಜೋಽಧೀತ್ಯಾನುವಿಂದತೇ ।
ಮಧುಕುಲ್ಯಾಃ ಪಯಃಕುಲ್ಯಾಃ ಘೃತಕುಲ್ಯಾಶ್ಚ ತತ್ಫಲಮ್ ॥ ೬೩ ॥

ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಮೇತಾಮಧೀತ್ಯ ಪ್ರಯತೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಭಗವತಾ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತತ್ಪದಂ ಪರಮಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೬೪ ॥

ವಿಪ್ರೋಽಧೀತ್ಯಾಪ್ನುಯಾತ್ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ರಾಜನ್ಯೋಽಂಬುಧಿಮೇಖಲಾಮ್ ।
ವೈಶ್ಯೋ ಧನಾಧಿಪತ್ಯಂ ಚ ಶೂದ್ರಃ ಶುದ್ಧ್ಯೇತ ಪಾತಕಾತ್ ॥ ೬೫ ॥

ಕಲಿಮಲಸಂಸ್ಕೃತಿಕಾಲನೋಽಖಿಲೇಶೋ
ಹರಿರಿತರತ್ರ ನ ಗೀಯತೇ ಹ್ಯಭೀಕ್ಷ್ಣಮ್ ।
ಇಹ ತು ಭಗವಾನಶೇಷಮೂರ್ತಿಃ
ಪರಿಪಠಿತೋಽನುಪದಂ ಕಥಾಪ್ರಸಂಗೈಃ ॥ ೬೬ ॥

ಸ್ವಸುಖನಿಭೃತಚೇತಾಸ್ತದ್ವ್ಯುದಸ್ತಾನ್ಯಭಾವೋಽ-
ಪ್ಯಜಿತರುಚಿರಲೀಲಾಕೃಷ್ಟಸಾರಸ್ತದೀಯಮ್ ।
ವ್ಯತನುತ ಕೃಪಯಾ ಯಸ್ತತ್ತ್ವದೀಪಂ ಪುರಾಣಂ
ತಮಖಿಲವೃಜಿನಘ್ನಂ ವ್ಯಾಸಸೂನುಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೬೭ ॥

ತಮಹಮಜಮನಂತಮಾತ್ಮತಂತ್ರಂ
ಜಗದುದಯಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾತ್ಮಶಕ್ತಿಮ್ ।
ದ್ಯುಪತಿಭಿರಜಶಕ್ರಶಂಕರಾದ್ಯೈ-
ರ್ದುರವಸಿತಸ್ತವಮಚ್ಯುತಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೬೮ ॥

ಉಪಚಿತನವಶಕ್ತಿಭಿಃ ಸ್ವ ಆತ್ಮ-
ನ್ಯುಪರಚಿತಸ್ಥಿರಜಂಗಮಪಾಲನಾಯ ।
ಭಗವತ ಉಪಲಬ್ಧಿಮಾತ್ರಧಾಮ್ನೇ
ಸುರಋಷಭಾಯ ನಮಃ ಸನಾತನಾಯ ॥ ೬೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಾರ್ಥನಿರೂಪಣಮ್ ॥

*****

೨೧. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಶಶ್ಲೋಕೀ

॥ ಅಥ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಯತೋಽನ್ವಯಾದಿತರತಶ್ಚಾರ್ಥೇಷ್ವಭಿಜ್ಞಃ ಸ್ವರಾಟ್
ತೇನೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಹೃದಾ ಯ ಆದಿಕವಯೇ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಯಂ ಸೂರಯಃ ।

ತೇಜೋವಾರಿಮೃದಾಂ ಯಥಾ ವಿನಿಮಯೋ ಯತ್ರ ತ್ರಿಸರ್ಗೋ ಮೃಷಾ
ಧಾಮ್ನಾ ಸ್ವೇನ ಸದಾ ನಿರಸ್ತಕುಹಕಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಧೀಮಹಿ ॥ ೧.೧.೧ ॥

೨. ಧರ್ಮಃ ಪ್ರೋಜ್ಝಿತಕೈತವೋತ್ರ ಪರಮೋ ನಿರ್ಮತ್ಸರಾಣಾಂ ಸತಾಂ
ವೇದ್ಯಂ ವಾಸ್ತವಮತ್ರ ವಸ್ತು ಶಿವದಂ ತಾಪತ್ರಯೋನ್ಮೂಲನಮ್ ।
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಮುನಿಕೃತೇ ಕಿಂ ವಾಽಪರೈರೀಶ್ವರಃ
ಸದ್ಯೋ ಹೃದ್ಯವರುಧ್ಯತೇಽತ್ರ ಕೃತಿಭಿಃ ಶುಶ್ರೂಷುಭಿಸ್ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ ೧.೧.೨ ॥

೩. ನಿಗಮಕಲ್ಪತರೋರ್ಗಲಿತಂ ಫಲಂ
ಶುಕಮುಖಾದಮೃತದ್ರವಸಂಯುತಮ್ ।
ಪಿಬತ ಭಾಗವತಂ ರಸಮಾಲಯಂ
ಮಹುರಹೋ ರಸಿಕಾ ಭುವಿ ಭಾವುಕಾಃ ॥ ೧.೧.೩ ॥

೪. ಯಂ ಪ್ರವ್ರಜಂತಮನುಪೇತಮಪೇತಕೃತ್ಯಂ
ದ್ವೈಪಾಯನೋ ವಿರಹಕಾತರ ಆಜುಹಾವ ।
ಪುತ್ರೇತಿ ತನ್ಮಯತಯಾ ತರವೋಽಪಿ ನೇದು-
ಸ್ತಂ ಸರ್ವಭೂತಹೃದಯಂ ಮುನಿಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೧.೨.೨ ॥

೫. ಯಃ ಸ್ವಾನುಭಾವಮಖಿಲಶ್ರುತಿಸಾರಮೇಕ-
ಮಧ್ಯಾತ್ಮದೀಪಮತಿತಿತೀರ್ಷತಾಂ ತಮೋಽಂಧಮ್ ।
ಸಂಸಾರಿಣಾಂ ಕರುಣಯಾಽಽಹ ಪುರಾಣಗುಹ್ಯಂ
ತಂ ವ್ಯಾಸಸೂನುಮುಪಯಾಮಿ ಗುರುಂ ಮುನೀನಾಮ್ ॥ ೧.೨.೩ ॥

೬. ನ ಯದ್ವಚಶ್ಚಿತ್ರಪದಂ ಹರೇರ್ಯಶೋ
ಜಗತ್ಪವಿತ್ರಂ ನ ಗೃಣೀತ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ।
ತದ್ವಾಯಸಂ ತೀರ್ಥಮುಶಂತಿ ಮಾನಸಾ
ನ ಯತ್ರ ಹಂಸಾ ನ್ಯಪತನ್ ಮಿಮಂಕ್ಷಯಾ ॥ ೧.೫.೧೦ ॥

೭. ಸ ವಾಗ್ವಿಸರ್ಗೋ ಜನತಾಘವಿಪ್ಲವೋ
ಯಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರತಿಶ್ಲೋಕಮಬದ್ಧವತ್ಯಪಿ ।
ನಾಮಾನ್ಯನಂತಸ್ಯ ಯಶೋಂಕಿತಾನಿ
ಯಚ್ಛೃಣ್ವಂತಿ ಗಾಯಂತಿ ಗೃಣಂತಿ ಸಾಧವಃ ॥ ೧.೫.೧೧ ॥

೮. ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯಮಪ್ಯಚ್ಯುತಭಾವವರ್ಜಿತಂ
ನ ಶೋಭತೇ ಜ್ಞಾನಮಲಂ ನಿರಂಜನಮ್ ।
ಕುತಃ ಪುನಃ ಶಶ್ವದಭದ್ರಮೀಶ್ವರೇ
ನ ಚಾರ್ಪಿತಂ ಕರ್ಮ ಯದಪ್ಯಕಾರಣಮ್ ॥ ೧.೫.೧೨ ॥

೯. ಏತಾವತಾऽಲಂ ನನು ಸೂಚಿತೇನ
ಗುಣೈರಸಾಮ್ಯೇऽನತಿಶಾಯನೇऽಸ್ಯ ।
ಹಿತ್ವೇತರಾನ್ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೋ ವಿಭೂತಿ-
ರ್ಯಸ್ಯಾಂಘ್ರಿರೇಣುಂ ಜುಷತೇऽನಭೀಪ್ಸೋಃ ॥ ೧.೧೮.೨೦ ॥

೧೦. ಅಥಾಪಿ ಯತ್ಪಾದನಖಾವಸೃಷ್ಟಂ
ಜಗದ್ವಿರಿಂಚೋಪಹೃತಾರ್ಹಣಾಂಭಃ ।
ಸೇಶಂ ಪುನಾತ್ಯನ್ಯತಮೋ ಮುಕುಂದಾತ್
ಕೋ ನಾಮ ಲೋಕೇ ಭಗವತ್ಪದಾರ್ಥಃ ॥ ೧.೧೮.೨೧ ॥

★★

॥ ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಶಬ್ದಸ್ಯ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏಷ ಪಂಥಾ
ಯನ್ನಾಮಭಿರ್ಧ್ಯಾಯತಿ ಧೀರಪಾರ್ಥೈಃ ।
ಪರಿಭ್ರಮಂಸ್ತತ್ರ ನ ವಿಂದತೇऽರ್ಥಾನ್
ಮಾಯಾಮಯೇ ವಾಸನಯಾ ಶಯಾನಃ ॥ ೨.೨.೨ ॥

೨. ಚೀರಾಣಿ ಕಿಂ ಪಥಿ ನ ಸಂತಿ ದಿಶಂತಿ ಭಿಕ್ಷಾಂ
ನೋ ವಾऽಂಘ್ರಿಪಾಃ ಪರಭೃತಃ ಸರಿತೋऽಪ್ಯಶುಷ್ಯನ್ ।
ರುದ್ಧಾ ಗುಹಾಃ ಕಿಮವಧೂತಸುಹೃನ್ನ ಕೃಷ್ಣಃ
ಕಸ್ಮಾದ್ಭಜಂತಿ ಕವಯೋ ಧನದುರ್ಮದಾಂಧಾನ್ ॥ ೨.೨.೫ ॥

೩. ಪಿಬಂತಿ ಯೇ ಭಗವತ ಆತ್ಮನಃ ಸತಾಂ
ಕಥಾಮೃತಂ ಶ್ರವಣಪುಟೇಷು ಸಂಭೃತಮ್ ।
ಪುನಂತಿ ತೇ ವಿಷಯವಿದೂಷಿತಾಶಯಂ
ವ್ರಜಂತಿ ತಚ್ಚರಣಸರೋರುಹಾಂತಿಕಮ್ ॥ ೨.೨.೪೦ ॥

೪. ಜ್ಞಾನಂ ಯದಾ ಪ್ರತಿನಿವೃತ್ತಗುಣೋರ್ಮಿಚಕ್ರ-
ಮಾತ್ಮಪ್ರಸಾದ ಉಭಯತ್ರ ಗುಣೇಷ್ವಸಂಗಃ ।
ಕೈವಲ್ಯಸಂಭೃತಪಥಸ್ತ್ವಥ ಭಕ್ತಿಯೋಗಃ
ಕೋ ನಿರ್ವೃತೋ ಹರಿಕಥಾಸು ರತಿಂ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ ॥ ೨.೩.೧೨ ॥

೫. ನಾರಾಯಣಪರೋ ಯೋಗೋ ನಾರಾಯಣಪರಂ ತಪಃ ।
ನಾರಾಯಣಪರಂ ಜ್ಞಾನಂ ನಾರಾಯಣಪರಾ ಗತಿಃ ॥ ೨.೫.೧೬ ॥

೬. ತಸ್ಯಾಪಿ ದ್ರಷ್ಟುರೀಶಸ್ಯ ಕೂಟಸ್ಥಸ್ಯಾಖಿಲಾತ್ಮನಃ ।
ಸೃಜ್ಯಂ ಸೃಜಾಮಿ ಸೃಷ್ಟೋಽಹಮೀಕ್ಷಯೈವಾಭಿಚೋದಿತಃ ॥ ೨.೫.೧೭ ॥

೭. ಮಹತಸ್ತು ವಿಕುರ್ವಾಣಾದ್ರಜಃ ಸತ್ತ್ವೋಪಬೃಂಹಿತಾತ್ ।
ತಮಃ ಪ್ರಧಾನಸ್ತ್ವಭವದ್ದ್ರವ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಃ ॥ ೨.೫.೨೩ ॥

೮. ಸರ್ಗೇ ತು ಯೋಽಹಮೃಷಯೋ ನವ ಯೇ ಪ್ರಜೇಶಾಃ
ಸ್ಥಾನೇಽಥ ಧರ್ಮಮಖಮನ್ವಮರಾವನೀಶಾಃ ।
ಅಂತೇ ತ್ವಧರ್ಮಹರಮನ್ಯುವಶಾಸುರಾದ್ಯಾ
ಮಾಯಾವಿಭೂತಯ ಇಮಾಃ ಪುರುಶಕ್ತಿಭಾಜಃ ॥ ೨.೭.೩೯ ॥

೯. ಯೇಷಾಂ ಸ ಏವ ಭಗವಾನ್ ದಯಯೇದನಂತಃ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಽಽಶ್ರಿತಪದೋ ಯದಿ ನಿರ್ವ್ಯಲೀಕಮ್ ।
ತೇ ವೈ ವಿದಂತ್ಯತಿತರಂತಿ ಚ ದೇವಮಾಯಾಂ
ನೈಷಾಂ ಮಮಾಹಮಿತಿ ಧೀಃ ಶ್ವಸೃಗಾಲಭಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ೨.೭.೪೨ ॥

೧೦. ಶ್ರೀರ್ಯತ್ರ ರೂಪಿಣ್ಯುರುಗಾಯಪಾದಯೋಃ
ಕರೋತಿ ಮಾನಂ ಬಹುಧಾ ವಿಭೂತಿಭಿಃ ।
ಪ್ರೇಂಖಶ್ರಿತಾ ಯಾ ಕುಸುಮಾಕರಾನುಗೈ-
ರ್ವಿಗೀಯಮಾನಾ ಪ್ರಿಯಕರ್ಮ ಗಾಯತೀ ॥ ೨.೯.೧೩ ॥

**

॥ ಅಥ ತೃತೀಯಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಅಜಸ್ಯ ಜನ್ಮೋತ್ಪಥನಾಶನಾಯ
ಕರ್ಮಾಣ್ಯಕರ್ತುರ್ಗ್ರಹಣಾಯ ಪುಂಸಾಮ್ ।
ನ ತ್ವನ್ಯಥಾ ಕೋಽರ್ಹತಿ ದೇಹಯೋಗಂ
ಪರೋ ಗುಣಾನಾಮುತ ಕರ್ಮತಂತ್ರಮ್ ॥ ೩.೧.೪೪ ॥

೨. ತಸ್ಯ ಪ್ರಪನ್ನಾಖಿಲಲೋಕಪಾನಾ-
ಮವಸ್ಥಿತಾನಾಮನುಶಾಸನೇ ಸ್ವೇ ।
ಅರ್ಥಾಯ ಜಾತಸ್ಯ ಯದುಷ್ವಜಸ್ಯ
ವಾರ್ತಾಂ ಸಖೇ ಕೀರ್ತಯ ತೀರ್ಥಕೀರ್ತೇಃ ॥ ೩.೧.೪೫ ॥

೩. ಅನಿಲೇನಾನ್ವಿತಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಕುರ್ವತ್ ಪರವೀಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಆಧತ್ತಾಂಭೋ ರಸಮಯಂ ಕಾಲಮಾಯಾಂಶಯೋಗತಃ ॥ ೩.೬.೧೩ ॥

೪. ಯತ್ ಸಾನುಬಂಧೇಽಸತಿ ದೇಹಗೇಹೇ
ಮಮಾಹಮಿತ್ಯೂಢದುರಾಗ್ರಹಾಣಾಮ್ ।
ಪುಂಸಾಂ ಸುದೂರಂ ವಸತೋಽಪಿ ಪುರ್ಯಾಂ
ಭಜೇಮ ತತ್ ತೇ ಭಗವನ್ ಪದಾಬ್ಜಮ್ ॥ ೩.೬.೨೨ ॥

೫. ಯಸ್ಯಾವತಾರಗುಣಕರ್ಮವಿಡಂಬನಾನಿ
ನಾಮಾನಿ ಯೇಽಸುವಿಗಮೇ ವಿವಶಾ ಗೃಣಂತಿ ।
ತೇ ನೈಕಜನ್ಮಶಮಲಂ ಸಹಸೈವ ಹಿತ್ವಾ
ಸಂಯಾಂತ್ಯಪಾವೃತಮೃತಂ ತಮಜಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೩.೧೦.೧೫ ॥

೬. ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಸನ್ನೇ ಸಕಲಾಶಿಷಾಂ ಪತೌ
ಕಿಂ ದುರ್ಲಭಂ ತಾಭಿರಲಂ ಲವಾತ್ಮಭಿಃ ।
ಅನನ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಜತಾಂ ಗುಹಾಶಯಃ
ಸ್ವಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ಸ್ವಗತಿಂ ಪರಃ ಪುಮಾನ್ ॥ ೩.೧೪.೫೦ ॥

೭. ಶ್ರೀರೂಪಿಣೀ ಕ್ವಣಯತೀ ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ಲೀಲಾಂಬುಜೇನ ಹರಿಸದ್ಮನಿ ಮುಕ್ತದೋಷಾ ।
ಸಂಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಸ್ಫಟಿಕಕುಡ್ಯ ಉಪೇತಹೇಮ್ನಿ
ಸಮ್ಮಾರ್ಜತೀವ ಯದನುಗ್ರಹಣೇಽನ್ಯಯತ್ನಾಃ ॥ ೩.೧೬.೨೧ ॥

೮. ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಯಃ ಸ್ಥಿತಿಲಯೋದ್ಭವಹೇತುರಾದ್ಯೋ
ಯೋಗೇಶ್ವರೈರಪಿ ದುರತ್ಯಯಯೋಗಮಾರ್ಗಃ ।
ಕ್ಷೇಮಂ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ಸ ನೋ ಭಗವಾಂಸ್ತ್ರ್ಯಧೀಶ-
ಸ್ತತ್ರಾಸ್ಮದೀಯವಿಮೃಶೇನ ಕಿಯಾನಿಹಾರ್ಥಃ ॥ ೩.೧೭.೩೭ ॥

೯. ಸಂಚಿಂತಯೇದ್ಭಗವತಶ್ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ವಜ್ರಾಂಕುಶಧ್ವಜಸರೋರುಹಲಾಂಛನಾಢ್ಯಮ್ ।
ಉತ್ತುಂಗರಕ್ತವಿಲಸನ್ನಖಚಕ್ರವಾಲ-
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಭಿರಾಹತಮಹದ್ಧೃದಯಾಂಧಕಾರಮ್ ॥ ೩.೨೮.೨೧ ॥

೧೦. ಯಚ್ಛೌಚನಿಃಸೃತಸರಿತ್ಪ್ರವರೋದಕೇನ
ತೀರ್ಥೇನ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಧಿಕೃತೇನ ಶಿವಃ ಶಿವೋಽಭೂತ್ ।
ಧ್ಯಾತುರ್ಮನಃಶಮಲಶೈಲನಿಸೃಷ್ಟವಜ್ರಂ
ಧ್ಯಾಯೇಚ್ಚಿರಂ ಭಗವತಶ್ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ॥ ೩.೨೮.೨೨ ॥

**

॥ ಅಥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಶ್ಯಾಮೋ ಹಿರಣ್ಯರಶನೋಽರ್ಕಕಿರೀಟಜುಷ್ಟೋ
ನೀಲಾಲಕಭ್ರಮರಕುಂಡಲಮಂಡಿತಾಸ್ಯಃ ।
ಕಂಬ್ವಬ್ಜಚಕ್ರಶರಚಾಪಗದಾಸಿಚರ್ಮ-
ವ್ಯಗ್ರೈ ರ್ಹಿರಣ್ಮಯಭುಜೈರಿವ ಕರ್ಣಿಕಾರಃ ॥ ೪.೮.೨೦ ॥

೨. ವಕ್ಷಸ್ಯಧಿಶ್ರಿತವಧೂರ್ವನಮಾಲ್ಯುದಾರ-
ಹಾಸಾವಲೋಕಕಲಯಾ ರಮಯಂಶ್ಚ ವಿಶ್ವಮ್ ।
ಪಾರ್ಶ್ವಭ್ರಮದ್ವ್ಯಜನಚಾಮರರಾಜಹಂಸ-
ಶುಭ್ರಾತಪತ್ರಶಶಿನೋಪರಿ ಲಕ್ಷ್ಯಮಾಣಃ ॥ ೪.೮.೨೧ ॥

೩. ಇದಮಚ್ಯುತ ವಿಶ್ವಭಾವನಂ ವಪುರಾನಂದಕರಂ ಮನೋದೃಶಾಮ್ ।
ಸುರವಿದ್ವಿಟ್ಕ್ಷಪಣೈರುದಾಯುಧೈರ್ಭುಜದಂಡೈರುಪಪನ್ನಮಷ್ಟಭಿಃ ॥ ೪.೮.೩೨ ॥

೪. ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಪ್ರಸೀದೇಶ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶ್ರಿಯಾ ಕಾಂತಯಾ ತ್ರಾಹಿ ನಃ ।
ತ್ವಾಮೃತೇಽಧೀಶ ನಾಂಗೈರ್ಮಖಃ ಶೋಭತೇ
ಶೀರ್ಷಹೀನಃ ಕಬಂಧೋ ಯಥಾ ಪೂರುಷಃ ॥ ೪.೮.೩೬ ॥

೫. ಸಂಪ್ರಸೀದ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಮಾಕಾಂಕ್ಷತಾಂ
ದರ್ಶನಂ ತೇ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಸತ್ಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಕೀರ್ತ್ಯಮಾನೇ ನೃಭಿಃ ಸಾಮಗೀರೀಶ ತೇ
ಯಜ್ಞವಿಘ್ನಾಃ ಕ್ಷಯಂ ಯಾಂತಿ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ॥ ೪.೮.೪೭ ॥

೬. ತಮೇವ ವತ್ಸಾಶ್ರಯ ಭೃತ್ಯವತ್ಸಲಂ
ಮುಮುಕ್ಷುಭಿರ್ಮೃಗ್ಯಪದಾಬ್ಜಪದ್ಧತಿಮ್ ।
ಅನನ್ಯಭಾವೇ ನಿಜಧರ್ಮಭಾವಿತೇ
ಮನಸ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭಜಸ್ಯ ಪೂರುಷಮ್ ॥ ೪.೯.೨೩ ॥

೭. ನಾನ್ಯಂ ತತಃ ಪದ್ಮಪಲಾಶಲೋಚನಾ-
ದ್ದುಃಖಚ್ಛಿದಂ ತೇ ಮೃಗಯಾಮಿ ಕಂಚನ ।
ಯೋ ಮೃಗ್ಯತೇ ಹಸ್ತಗೃಹೀತಪದ್ಮಯಾ
ಶ್ರಿಯೇತರೈರಂಗ ವಿಮೃಗ್ಯಮಾಣಯಾ ॥ ೪.೯.೨೪ ॥

೮. ಯೋಽಂತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಮ ವಾಚಮಿಮಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಾಂ
ಸಂಜೀವಯತ್ಯಖಿಲಶಕ್ತಿಧರಃ ಸ್ವಧಾಮ್ನಾ ।

ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಹಸ್ತಚರಣಶ್ರವಣತ್ವಗಾದೀನ್
ಪ್ರಾಣಾನ್ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪುರುಷಾಯ ತುಭ್ಯಮ್ ॥ ೪.೧೦.೬ ॥

೯. ಯಸ್ಮಿನ್ ವಿರುದ್ಧಗತಯೋಽಪ್ಯನಿಶಂ ಪತಂತಿ
ವಿದ್ಯಾದಯೋ ವಿವಿಧಶಕ್ತಯ ಆನುಪೂರ್ವ್ಯಾ ।
ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಶ್ವಭವಮೇಕಮವಿಶ್ವಮಾದ್ಯ-
ಮಾನಂದಮಾತ್ರಮವಿಕಾರಮಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೪.೧೦.೧೬ ॥

೧೦. ಅಥಾನಘಾಂಘ್ರ್ಯೋಸ್ತವ ಕೀರ್ತಿತೀರ್ಥಯೋ-
ರಂತರ್ಬಹಿಃಸ್ನಾನವಿಧೂತಪಾಪ್ಮನಾಮ್ ।
ಭೂತೇಷ್ವನುಕ್ರೋಶಸುಸತ್ತ್ವಶೀಲಿನಾಂ
ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಗಮೋಽನುಗ್ರಹ ಏಷ ನಸ್ತವ ॥ ೪.೨೪.೫೯ ॥

★★

॥ ಅಥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಯದ್ವಾಚಿ ತಂತ್ರ್ಯಾಂ ಗುಣಕರ್ಮನಾಮಭಿಃ
ಸ್ವದಾಮಭಿರ್ವತ್ಸವಯಂ ಸುಯೋಜಿತಾಃ ।
ಸರ್ವೇ ವಹಾಮೋ ಬಲಿಮೀಶ್ವರಾಯ
ಪ್ರೋತಾ ನಸೀವ ದ್ವಿಪದೇ ಚತುಷ್ಪದಃ ॥ ೫.೧.೧೪ ॥

೨. ಈಶಾತಿಸೃಷ್ಟಂ ಹ್ಯವರುಂಧ್ಮಹೇಽಂಗ
ದುಃಖಂ ಸುಖಂ ವಾ ಗುಣಕರ್ಮಸಂಗಾತ್ ।
ಆಸ್ಥಾಯ ತತ್ತದ್ಯದಯುಂಕ್ತ ನಾಥ-
ಶ್ಚಕ್ಷುಷ್ಮತಾಽಂಧಾ ಇವ ನೀಯಮಾನಾಃ ॥ ೫.೧.೧೫ ॥

೩. ತ್ವಂ ತ್ವಬ್ಜನಾಭಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಕೋಶ-
ದುರ್ಗಾಶ್ರಿತೋ ನಿರ್ಜಿತಷಟ್ಸಪತ್ನಃ ।
ಭುಂಕ್ಷ್ವೇಹ ಭೋಗಾನ್ ಪುರುಷಾತಿಸೃಷ್ಟಾನ್
ವಿಮುಕ್ತಸಂಗಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಭಜಸ್ವ ॥ ೫.೧.೧೯ ॥

೪. ಮಹತ್ಸೇವಾಂ ದ್ವಾರಮಾಹುರ್ವಿಮುಕ್ತೇ-
ಸ್ತಮೋದ್ವಾರಂ ಯೋಷಿತಾಂ ಸಂಗಿಸಂಗಮ್ ।
ಮಹಾಂತಸ್ತೇ ಸಮಚಿತ್ತಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾ
ವಿಮನ್ಯವಃ ಸುಹೃದಃ ಸಾಧವೋ ಯೇ ॥ ೫.೫.೨ ॥

೫. ಗುರುರ್ನ ಸ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ವಜನೋ ನ ಸ ಸ್ಯಾತ್
ಪಿತಾ ನ ಸ ಸ್ಯಾಜ್ಜನನೀ ನ ಸಾ ಸ್ಯಾತ್ ।
ದೈವಂ ನ ತತ್ ಸ್ಯಾನ್ನ ಪತಿಶ್ಚ ಸ ಸ್ಯಾ-
ನ್ನ ಮೋಚಯೇದ್ಯಃ ಸಮುಪೇತಮೃತ್ಯುಮ್ ॥ ೫.೫.೧೮ ॥

೬. ಯೋ ದುಸ್ತ್ಯಜಾನ್ ಕ್ಷಿತಿಸುತಸ್ವಜನಾರ್ಥದಾರಾನ್
ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ಸುರವರೈಃ ಸದಯಾವಲೋಕಾಮ್ ।
ನೈಚ್ಛನ್ ನೃಪಸ್ತದುಚಿತಂ ಮಹತಾಂ ಮಧುದ್ವಿ-
ಟ್ಸೇವಾನುರಕ್ತಮನಸಾಮಭವೋಽಪಿ ಫಲ್ಗುಃ ॥ ೫.೧೩.೨೮ ॥

೭. ತಸ್ಮಾದ್ರಜೋರಾಗವಿಷಾದಮನ್ಯು-
ಮಾನಸ್ಪೃಹಾಭಯದೈನ್ಯಾಧಿಮೂಲಮ್ ।
ಹಿತ್ವಾ ಗೃಹಂ ಸಂಸೃತಿಚಕ್ರವಾಲಂ
ನೃಸಿಂಹಪಾದಂ ಭಜತಾಕುತೋಭಯಮ್ ॥ ೫.೧೮.೧೪ ॥

೮. ನ ಜನ್ಮ ನೂನಂ ಮಹತೋ ನ ಸೌಭಗಂ
ನ ವಾಂಗ ಬುದ್ಧಿರ್ನಾಕೃತಿಸ್ತೋಷಹೇತುಃ ।
ತೈರ್ಯದ್ವಿಸೃಷ್ಟಾನಪಿ ನೋ ವನೌಕಸ-
ಶ್ಚಕಾರ ಸಖ್ಯೇ ಬತ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಃ ॥ ೫.೧೯.೭ ॥

೯. ಸುರೋಽಸುರೋ ವಾಽಪ್ಯಥವಾ ನರೋಽನರಃ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಯಃ ಸುಕೃತಜ್ಞಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಭಜೇತ ರಾಮಂ ಮನುಜಾಕೃತಿಂ ಹರಿಂ
ಯ ಉತ್ತರಾನನಯತ್ ಕೋಸಲಾನ್ ದಿವಮ್ ॥ ೫.೧೯.೮ ॥

೧೦. ಅಹೋ ಬತೈಷಾಂ ಕಿಮಕಾರಿ ಶೋಭನಂ
ಪ್ರಸನ್ನ ಏಷಾಂ ಸ್ವಿದುತ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ ।
ಯೈರ್ಜನ್ಮ ಲಬ್ಧಂ ನೃಷು ಭಾರತೇಽಜಿರೇ
ಮುಕುಂದಸೇವೌಪಯಿಕಸ್ಪೃಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೫.೧೯.೨೧ ॥

**

॥ ಅಥ ಷಷ್ಠಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಸಕೃನ್ಮನಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾರವಿಂದಯೋ-
ರ್ನಿವೇಶಿತಂ ತದ್ಗುಣರಾಗಿ ಯೈರಿಹ ।

ನ ತೇ ಯಮಂ ಪಾಶಭೃತಶ್ಚ ತದ್ಭಟಾನ್
ಸ್ವಪ್ನೇऽಪಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಹಿ ಚೀರ್ಣನಿಷ್ಕೃತಾಃ ॥ ೬.೧.೧೯ ॥

೨. ತಸ್ಯಾತ್ಮತಂತ್ರಸ್ಯ ಹರೇರಧೀಶಿತುಃ
ಪರಸ್ಯ ಮಾಯಾಧಿಪತೇರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪ್ರಾಯೇಣ ದೂತಾ ಇಹ ವೈ ಮನೋಹರಾ-
ಶ್ಚರಂತಿ ತದ್ರೂಪಗುಣಸ್ವಭಾವಾಃ ॥ ೬.೩.೧೮ ॥

೩. ಏವಂ ವಿಮೃಶ್ಯ ಸುಧಿಯೋ ಭಗವತ್ಯನಂತೇ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ವಿದಧತೇ ಖಲು ಭಾವಯೋಗಮ್ ।
ತೇ ಮೇ ನ ದಂಡಮರ್ಹಂತ್ಯಥ ಯದ್ಯಮೀಷಾಂ
ಸ್ಯಾತ್ ಪಾತಕಂ ತದಪಿ ಹಂತ್ಯುರುಗಾಯವಾದಃ ॥ ೬.೩.೨೬ ॥

೪. ತೇ ದೇವಸಿದ್ಧಪರಿಗೀತಪವಿತ್ರಗಾಥಾ
ಯೇ ಸಾಧವಃ ಸಮದೃಶೋ ಭಗವತ್ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ।
ತಾನ್ ನೋಪಸೀದತ ಹರೇರ್ಗದಯಾऽಭಿಗುಪ್ತಾನ್
ನೈಷಾಂ ಭಯಂ ನ ಚ ವಯಂ ಪ್ರಭವಾಮ ದಂಡೇ ॥ ೬.೩.೨೭ ॥

೫. ತಾನಾನಯಧ್ವಮಸತೋ ವಿಮುಖಾನ್ ಮುಕುಂದ-
ಪಾದಾರವಿಂದಮಕರಂದರಸಾದಜಸ್ರಮ್ ।
ನಿಷ್ಕಿಂಚನೈಃ ಪರಮಹಂಸಕುಲೈ ರಸಜ್ಞೈಃ
ಜುಷ್ಟಾದ್ಗೃಹೇ ನಿರಯವರ್ತ್ಮನಿ ಬದ್ಧತೃಷ್ಣಾನ್ ॥ ೬.೩.೨೮ ॥

೬. ಜಿಹ್ವಾ ನ ವಕ್ತಿ ಭಗವದ್ಗುಣನಾಮಧೇಯಂ
ಚೇತಶ್ಚ ನ ಸ್ಮರತಿ ತಚ್ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಾಯ ನೋ ನಮತಿ ಯಚ್ಛಿರ ಏಕದಾऽಪಿ
ತಾನಾನಯಧ್ವಮಸತೋऽಕೃತವಿಷ್ಣುಕೃತ್ಯಾನ್ ॥ ೬.೩.೨೯ ॥

೭. ಅಹಂ ಹರೇ ತವ ಪಾದೈಕಮೂಲ-
ದಾಸಾನುದಾಸೋ ಭವಿತಾऽಸ್ಮಿ ಭೂಯಃ ।
ಮನಃ ಸ್ಮರೇತಾಸುಪತೇರ್ಗುಣಾನ್ ನೋ
ಗೃಣೀತ ವಾಕ್ ಕರ್ಮ ಕರೋತು ಕಾಯಃ ॥ ೬.೧೧.೨೪ ॥

೮. ನ ನಾಕಪೃಷ್ಠಂ ನ ಚ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಂ
ನ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ನ ರಸಾಧಿಪತ್ಯಮ್ ।

ನ ಯೌಗಸಿದ್ಧೀರಪುನರ್ಭವಂ ವಾ
ಸಮಂಜಸಂ ತ್ವಾ ವಿರಹಯ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷೇ ॥ ೬.೧೧.೨೫ ॥

೯. ಅಜಾತಪಕ್ಷಾ ಇವ ಮಾತರಂ ಖಗಾಃ
ಸ್ತನ್ಯಂ ಯಥಾ ವತ್ಸತರಾಃ ಕ್ಷುಧಾರ್ದಿತಾಃ ।
ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯೇವಾಧ್ಯುಷಿತಂ ಪ್ರಿಯಂ ತ್ವಾಂ
ಮನೋಽರವಿಂದಾಕ್ಷ ದಿದೃಕ್ಷತೇ ಮೇ ॥ ೬.೧೧.೨೬ ॥

೧೦. ಮಮೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕಜನೇಷು ಸಖ್ಯಂ
ಸಂಸಾರಚಕ್ರೇ ಭ್ರಮತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ ।
ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾಽಽತ್ಮಾತ್ಮಜದಾರಗೇಹೇ-
ಷ್ವಾಸಕ್ತಚಿತ್ತೇಷು ನ ನಾಥ ಭೂಯಾತ್ ॥ ೬.೧೧.೨೭ ॥

★★

॥ ಅಥ ಸಪ್ತಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಸ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಪದಾರವಿಂದಯೋ-
ರ್ನಿಷೇವಯಾಽಕಿಂಚನಸಂಗಲಬ್ಧಯಾ ।
ತನ್ವನ್ ಪರಾಂ ನಿರ್ವೃತಿಮಾತ್ಮನೋ ಮುಹು-
ರ್ದುಃಸ್ಸಂಗದೀನಃ ಸ್ವಮನಃ ಸಮಂ ವ್ಯಧಾತ್ ॥ ೭.೪.೪೩ ॥

೨. ತತ್ ಸಾಧು ಮನ್ಯೇಽಸುರವರ್ಯ ದೇಹಿನಾಂ
ಸದಾ ಸಮುದ್ವಿಗ್ನಧಿಯಾಮಸದ್ಗ್ರಹಾತ್ ।
ಹಿತ್ವಾಽಽತ್ಮಪಾತಂ ಗೃಹಮಂಧಕೂಪಂ
ವನಂ ಗತೋ ಯದ್ಧರಿಮಾಶ್ರಯೇತ ॥ ೭.೫.೫ ॥

೩. ಮತಿರ್ನ ಕೃಷ್ಣೇ ಪರತಃ ಸ್ವತೋಽಪಿ ವಾ
ಮಿಥೋಽಭಿಪದ್ಯೇತ ಗೃಹವ್ರತಾನಾಮ್ ।
ಅದಾಂತಗೋಭಿರ್ವಿಶತಾಂ ತಮಿಸ್ರಂ
ಪುನಃ ಪುನಶ್ಚರ್ವಿತಚರ್ವಣಾನಾಮ್ ॥ ೭.೫.೩೦ ॥

೪. ನೈಷಾಂ ಮತಿಸ್ತಾವದುರುಕ್ರಮಾಂಘ್ರಿಂ
ಸ್ಪೃಶತ್ಯನರ್ಥಾಪಗಮೋ ಯದುತ್ಥಃ ।
ಮಹೀಯಸಾಂ ಪಾದರಜೋಭಿಷೇಕಂ
ನಿಷ್ಕಿಂಚನಾನಾಂ ನ ವೃಣೀತ ಯಾವತ್ ॥ ೭.೫.೩೨ ॥

೫. ನ ಕೇವಲಂ ಮೇ ಭವತಶ್ಚ ರಾಜನ್
ಸ ವೈ ಬಲಂ ಬಲಿನಾಂ ಚಾಪರೇಷಾಮ್ ।
ಪರಾವರೇಽಮೀ ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾ ಯೇ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಯೇನ ವಶಂ ಪ್ರಣೀತಾಃ ॥ ೭.೮.೮ ॥

೬. ಸತ್ಯಂ ವಿಧಾತುಂ ನಿಜಭೃತ್ಯಭಾಷಿತಂ
ವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ಚ ಭೂತೇಷ್ವಖಿಲೇಷು ಚಾತ್ಮನಃ ।
ಅದೃಶ್ಯತಾತ್ಯದ್ಭುತರೂಪಮುದ್ವಹನ್
ಸ್ತಂಭೇ ಸಭಾಯಾಂ ನ ಮೃಗಂ ನ ಮಾನುಷಮ್ ॥ ೭.೮.೧೮ ॥

೭. ನತೋಽಸ್ಮ್ಯನಂತಾಯ ದುರಂತಶಕ್ತಯೇ
ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಾಯ ಪವಿತ್ರಕರ್ಮಣೇ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾನ್ ಗುಣೈಃ
ಸ್ವಲೀಲಯಾ ಸಂದಧತೇಽವ್ಯಯಾತ್ಮನೇ ॥ ೭.೮.೪೦ ॥

೮. ಯೂಯಂ ನೃಲೋಕೇ ಬತ ಭೂರಿಭಾಗಾ
ಲೋಕಂ ಪುನಾನಾ ಮುನಯೋಽಭಿಯಾಥ ।
ಯೇಷಾಂ ಗೃಹಾನಾವಸತೀತಿ ಸಾಕ್ಷಾ-
ದ್ಗೂಢಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮನುಷ್ಯಲಿಂಗಮ್ ॥ ೭.೧೬.೭೫ ॥

೯. ಸ ವಾ ಅಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹದ್ವಿಮೃಗ್ಯಂ
ಕೈವಲ್ಯನಿರ್ವಾಣಸುಖಾನುಭೂತಿಃ ।
ಪ್ರಿಯಃ ಸುಹೃದ್ವಃ ಖಲು ಮಾತುಲೇಯ
ಆತ್ಮಾಽರ್ಹಣೀಯೋ ವಿಧಿಕೃದ್ಗುರುಶ್ಚ ॥ ೭.೧೬.೭೬ ॥

೧೦. ನ ಯಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭವಪದ್ಮಜಾದಿಭೀ
ರೂಪಂ ಧಿಯಾ ವಸ್ತುತಯಾಽನುವರ್ಣಿತಮ್ ।
ಮೌನೇನ ಭಕ್ತ್ಯೋಪಶಮೇನ ಪೂಜಿತಃ
ಪ್ರಸೀದತಾಮೇಷ ಸ ಸಾತ್ವತಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೭.೧೬.೭೭ ॥

★★

॥ ಅಥಾಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಏಕಾಂತಿನೋ ಯಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚನಾರ್ಥಂ
ವಾಂಛಂತಿ ಯೇ ವೈ ಭಗವತ್ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ।

ಅತ್ಯದ್ಭುತಂ ಯಚ್ಚರಿತಂ ಸುಮಂಗಲಂ
ಗಾಯಂತ ಆನಂದಸಮುದ್ರಮಗ್ನಾಃ ॥ ೮.೩.೧೮ ॥

೨. ತಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂ ಪರೇಶ-
ಮವ್ಯಕ್ತಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಯೋಗಗಮ್ಯಮ್ ।
ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಿವಾತಿದೂರ-
ಮನಂತಮಾದ್ಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೀಡೇ ॥ ೮.೩.೧೯ ॥

೩. ಮೇಘಶ್ಯಾಮಃ ಕನಕಪರಿಧಿಃ ಕರ್ಣವಿದ್ಯೋತವಿದ್ಯು-
ನ್ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಭ್ರಾಜದ್ವಿಲುಲಿತವನಸ್ರಗ್ಧರೋ ರಕ್ತನೇತ್ರಃ ।
ಜೈತ್ರೈ ದೋರ್ಭಿರ್ಜಗದಭಯದೈರ್ದಂದಶೂಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಮಥ್ನನ್ ಮಥ್ನಾ ಪ್ರತಿಗಿರಿರಿವಾಶೋಭತಾಥೋ ಧೃತಾದ್ರಿಃ ॥ ೮.೭.೧೭ ॥

೪. ಏವಂ ವಿಮೃಶ್ಯಾವ್ಯಭಿಚಾರಿಸದ್ಗುಣಂ
ಪರಂ ನಿಜೈಕಾಶ್ರಯಿಸದ್ಗುಣಾಶ್ರಯಮ್ ।
ವವ್ರೇ ವರಂ ಸರ್ವಗುಣೈರಪೇಕ್ಷಿತಂ
ರಮಾ ಮುಕುಂದಂ ನಿರಪೇಕ್ಷಮೀಪ್ಸಿತಮ್ ॥ ೮.೮.೨೨ ॥

೫. ತತಃ ಸುಪರ್ಣಾಂಸಕೃತಾಂಘ್ರಿಪಲ್ಲವಃ
ಪಿಶಂಗವಾಸಾ ನವಕಂಜಲೋಚನಃ ।
ಅದೃಶ್ಯತಾಷ್ಟಾಯುಧಬಾಹುರುಲ್ಲಸ-
ಚ್ಛ್ರೀಕೌಸ್ತುಭಾನರ್ಘ್ಯಕಿರೀಟಕುಂಡಲಃ ॥ ೮.೯.೫೪ ॥

೬. ಅಸದವಿಷಯಮಂಘ್ರಿಂ ಭಾವಗಮ್ಯಂ ಪ್ರಪನ್ನಾ-
ನಮೃತಮಮರವರ್ಯಾನಾಶಯತ್ಸಿಂಧುಮಥ್ಯಮ್ ।
ಕಪಟಯುವತಿವೇಷೋ ಮೋಹಯನ್ ಯಃ ಸುರಾರೀಂ-
ಸ್ತಮಹಮುಪಸೃತಾನಾಂ ಕಾಮರೂಪಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೮.೧೦.೪೬ ॥

೭. ಯಜ್ಞೇಶ ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಚ್ಯುತ ತೀರ್ಥಪಾದ
ತೀರ್ಥಶ್ರವಃ ಶ್ರವಣಮಂಗಲನಾಮಧೇಯ ।
ಆಪನ್ನಲೋಕವೃಜಿನೋಪಶಮೋದಯಾದ್ಯ
ಶಂ ನಃ ಕೃಧೀಶ ಭಗವನ್ನವಸನ್ನನಾಥ ॥ ೮.೧೬.೮ ॥

೮. ಕಿಮಾತ್ಮನಾಽನೇನ ಜಹಾತಿ ಯೋ ಮುದಂ
ಕಿಂ ರಿಕ್ಥಹಾರೈಃ ಸ್ವಜನಾಖ್ಯದಸ್ಯುಭಿಃ ।

ಕಿಂ ಜಾಯಯಾ ಸಂಸೃತಿಹೇತುಭೂತಯಾ
ಮರ್ತ್ಯಸ್ಯ ಗೇಹೈರ್ಯದಿಹಾಯುಷೋ ವ್ಯಯಃ   ॥ ೮.೨೧.೯ ॥

೯. ಪಾರಂ ಮಹಿಮ್ನ ಉರುವಿಕ್ರಮತೋ ಮುರಾರೇ-
ರ್ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಾನಿ ವಿವಮೇಽಪಿ ರಜಾಂಸಿ ಮರ್ತ್ಯಃ ।
ಕಿಂ ಜಾಯಮಾನ ಉತ ಜಾತ ಉಪೈತಿ ಮರ್ತ್ಯ
ಇತ್ಯಾಹ ಮಂತ್ರದೃಗೃಷಿಃ ಪುರುಷಸ್ಯ ಯಸ್ಯ   ॥ ೮.೨೨.೨೯ ॥

೧೦. ಪ್ರಲಯಪಯಸಿ ಧಾತುಃ ಸುಪ್ತಶಕ್ತೇರ್ಮುಖೇಭ್ಯಃ
ಶ್ರುತಿಗಣಮಪನೀತಂ ಪ್ರತ್ಯುಪಾದತ್ತ ಹತ್ವಾ ।
ದಿತಿಜಮಕಥಯಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯವ್ರತಾಯ
ತಮಜಮಖಿಲಹೇತುಂ ಜಿಹ್ಮಮೀನಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ   ॥ ೮.೨೩.೬೧ ॥

★★

॥ ಅಥ ನವಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಸ ವೈ ಮನಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾರವಿಂದಯೋ-
ರ್ವಚಾಂಸಿ ವೈಕುಂಠಗುಣಾನುವರ್ಣನೇ ।
ಕರೌ ಹರೇರ್ಮಂದಿರಮಾರ್ಜನಾದಿಷು
ಶ್ರುತಿಂ ಚಕಾರಾಚ್ಯುತಸತ್ಕಥೋದಯೇ   ॥ ೯.೬.೬ ॥

೨. ಮುಕುಂದಲಿಂಗಾಲಯದರ್ಶನೇ ದೃಶೌ
ತದ್ಭೃತ್ಯಗಾತ್ರಸ್ಪರ್ಶೇಽಂಗಸಂಗಮ್ ।
ಘ್ರಾಣಂ ಚ ತತ್ಪಾದಸರೋಜಸೌರಭ-
ಶ್ರೀಮತ್ತುಲಸ್ಯಾಂ ರಸನಾಂ ತದರ್ಪಿತೇ   ॥ ೯.೬.೭ ॥

೩. ಪಾದೌ ಹರೇಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಥಾನುಸರ್ಪಣೇ
ಶಿರೋ ಹೃಷೀಕೇಶಪದಾಭಿವಂದನೇ ।
ಕಾಮಂ ತು ದಾಸ್ಯೇ ನ ತು ಕಾಮಕಾಮ್ಯಯಾ
ತಥೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕಜನಾಶ್ರಯಾಂ ರತಿಮ್   ॥ ೯.೬.೮ ॥

೪. ಏವಂ ಸದಾ ಕರ್ಮಕಲಾಪಮಾತ್ಮನಃ
ಪರೇಽಧಿಯಜ್ಞೇ ಭಗವತ್ಯಧೋಕ್ಷಜೇ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವಂ ವಿದಧನ್ಮಹೀಮಿಮಾಂ
ತನ್ನಿಷ್ಠವಿಪ್ರಾಭಿಹಿತಃ ಶಶಾಸ ಹ   ॥ ೯.೬.೯ ॥

೫. ಗುರ್ವರ್ಥೇ ತ್ಯಕ್ತರಾಜ್ಯೋ ವ್ಯಚರದನುವನಂ ಪದ್ಮಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಿಯಾಯಾಃ
ಪಾಣಿಸ್ಪರ್ಶಾಕ್ಷಮಾಭ್ಯಾಂ ಮೃಜಿತಪಥಿರುಜೋ ಯೋ ಹರೀಂದ್ರಾನುಜಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ವೈರೂಪ್ಯಾಚ್ಛೂರ್ಪಣಖ್ಯಾಃ ಪ್ರಿಯವಿರಹರುಷಾಽಽರೋಪಿತಭ್ರೂವಿಜೃಂಭಃ
ತ್ರಸ್ತಾಬ್ಧಿರ್ಬದ್ಧಸೇತುಃ ಖಲದವದಹನಃ ಕೋಸಲೇಂದ್ರೋಽವತೀರ್ಣಃ
॥ ೯.೮.೮೬ ॥

೬. ನೇದಂ ಯಶೋ ರಘುಪತೇರಿಹ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ-
ರ್ಲೀಲಾತನೋರಧಿಕಶಾಂತವಿಮುಕ್ತಧಾಮ್ನಃ ।
ರಕ್ಷೋವಧೋ ಜಲಧಿಬಂಧನಮಸ್ತ್ರಪಾಣೇಃ
ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಶತ್ರುಹನನೇ ಕಪಯಃ ಸಹಾಯಾಃ ॥ ೯.೯.೨೦ ॥

೭. ಯಸ್ಯಾಮಲಂ ನೃಪ ಸದಸ್ಸು ಯಶೋಽಧುನಾಽಪಿ
ಗಾಯಂತ್ಯಘಘ್ನಮೃಷಯೋ ದಿಗಿಭೇಂದ್ರಪಾತೇ ।
ತನ್ನಾಕಪಾಲವಸುಪಾಲಕಿರೀಟಜುಷ್ಟ-
ಪಾದಾಂಬುಜಂ ರಘುಪತಿಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೯.೯.೨೧ ॥

೮. ಯಸ್ಯಾನನಂ ಮಕರಕುಂಡಲಚಾರುಕರ್ಣ-
ಭ್ರಾಜತ್ಕಪೋಲಸುಭಗಂ ಸವಿಲಾಸಹಾಸಮ್ ।
ನಿತ್ಯೋತ್ಸವಂ ನ ತತೃಪುರ್ದೃಶಿಭಿಃ ಪಿಬಂತ್ಯೋ
ನಾರ್ಯೋ ನರಾಶ್ಚ ಮುದಿತಾಃ ಕುಪಿತಾ ನಿಮೇಶ್ಚ ॥ ೯.೨೧.೬೬ ॥

೯. ಜಾತೋ ಗತಃ ಪಿತೃಗೃಹಾದ್ವ್ರಜಮೇಧಿತೋಽತ್ರ
ಹತ್ವಾ ರಿಪೂನ್ ಸುತಶತಾನಿ ಕೃತೋರುದಾರಃ ।
ಉತ್ಪಾದ್ಯ ತೇಷು ಪುರುಷಃ ಕ್ರತುಭಿಃ ಸಮೀಜೇ
ಆತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಿಗಮಂ ಪ್ರಥಯನ್ ಜನೇಷು ॥ ೯.೨೧.೬೭ ॥

೧೦.ಪೃಥ್ವ್ಯಾಃ ಸ ವೈ ಗುರುಭರಂ ಕ್ಷಪಯನ್ ಕುರೂಣಾ-
ಮಂತಃ ಸಮುತ್ಥಕಲಿನಾ ಯುಧಿ ಭೂಪಬಂಧಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಧೂಯ ವಿಜಯೇ ಜಯಮುದ್ವಿಘುಷ್ಯ
ಪ್ರೋಚ್ಯೋದ್ಧವಾಯ ಚ ವರಂ ಸಮಗಾತ್ ಸ್ವಧಾಮ ॥ ೯.೨೧.೬೮ ॥

★★

॥ ಅಥ ದಶಮಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ನಿವೃತ್ತತರ್ಷೈರುಪಗೀಯಮಾನಾ-
ದ್ಭವೌಷಧಾಚ್ಛ್ರೋತ್ರಮನೋಭಿರಾಮಾತ್ ।

ಕ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಗುಣಾನುವಾದಾತ್
ಪುಮಾನ್ ವಿರಜ್ಯೇತ ವಿನಾಽತಿಮುಗ್ಧಾತ್ ॥ ೧೦.೧.೪ ॥

೨. ಮತ್ಸ್ಯಾಶ್ವಕಚ್ಛಪನೃಸಿಂಹವರಾಹಹಂಸ-
ರಾಜನ್ಯವಿಪ್ರವಿಬುಧೇಷು ಕೃತಾವತಾರಃ ।
ತ್ವಂ ಪಾಸಿ ನಸ್ತ್ರಿಭುವನಂ ಚ ತಥಾಽಧುನೇಶ
ಭಾರಂ ಭುವೋ ಹರ ಯದೂತ್ತಮ ವಂದನಂ ತೇ ॥ ೧೦.೩.೪೧ ॥

೩. ತಮದ್ಭುತಂ ಬಾಲಕಮಂಬುಜೇಕ್ಷಣಂ
ಚತುರ್ಭುಜಂ ಶಂಖಗದಾದ್ಯುದಾಯುಧಮ್ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮಂ ಗಲಶೋಭಿಕೌಸ್ತುಭಂ
ಪೀತಾಂಬರಂ ಸಾಂದ್ರಪಯೋದಸೌಭಗಮ್ ॥ ೧೦.೪.೯ ॥

೪. ನಷ್ಟೇ ಲೋಕೇ ದ್ವಿಪರಾರ್ಧಾವಸಾನೇ
ಮಹಾಭೂತೇಷ್ವಾದಿಭೂತಂ ಗತೇಷು ।
ವ್ಯಕ್ತೇಽವ್ಯಕ್ತಂ ಕಾಲವೇಗೇನ ಯಾತೇ
ಭವಾನೇಕಃ ಶಿಷ್ಯತೇಽಶೇಷಸಂಜ್ಞಃ ॥ ೧೦.೪.೨೫ ॥

೫. ಬರ್ಹಾಪೀಡಂ ನಟವರವಪುಃ ಕರ್ಣಯೋಃ ಕರ್ಣಿಕಾರಂ
ಬಿಭ್ರದ್ವಾಸಃ ಕನಕಕಪಿಶಂ ವೈಜಯಂತೀಂ ಚ ಮಾಲಾಮ್ ।
ರಂಧ್ರಾನ್ ವೇಣೋರಧರಸುಧಯಾ ಪೂರಯನ್ ಗೋಪವೃಂದೈ-
ರ್ವೃಂದಾರಣ್ಯಂ ಸ್ವಪದರಮಣಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ಗೀತಕೀರ್ತಿಃ ॥ ೧೦.೧೯.೫ ॥

೬. ತನ್ನಃ ಪ್ರಸೀದ ವ್ರಜಿನಾರ್ದನ ತೇಽಂಘ್ರಿಮೂಲಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಿಸೃಜ್ಯ ವಸತೀಸ್ತ್ವದುಪಾಸನಾಶಾಃ ।
ತ್ವತ್ಸುಂದರಸ್ಮಿತನಿರೀಕ್ಷಣತೀವ್ರಕಾಮ -
ತಪ್ತಾತ್ಮನಾಂ ಪುರುಷಭೂಷಣ ದೇಹಿ ದಾಸ್ಯಮ್ ॥ ೧೦.೨೭.೩೮ ॥

೭. ವಿಷಜಲಾಶಯದ್ವ್ಯಾಲರಾಕ್ಷಸಾ-
ದ್ವರ್ಷಮಾರುತಾದ್ವೈದ್ಯುತಾನಲಾತ್ ।
ವೃಷಮಯಾದ್ಭಯಾದ್ವಿಶ್ವತೋಮುಖಾ-
ದ್ವೃಷಭ ತೇ ವಯಂ ರಕ್ಷಿತಾ ಮುಹುಃ ॥ ೧೦.೨೯.೪ ॥

೮. ಯದರ್ಚಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಭವಾದಿಭಿಃ ಸುರೈಃ
ಶ್ರಿಯಾ ಚ ದೇವ್ಯಾ ಮುನಿಭಿಃ ಸಸಾತ್ವತೈಃ ।

ಗೋಚಾರಣಾಯಾನುಚರೈಶ್ಚರದ್ವನೇ
ಯದ್ಗೋಪಿಕಾನಾಂ ಕುಚಕುಂಕುಮಾಂಕಿತಮ್ ॥ ೧೦.೩೬.೮ ॥

೯. ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನೂನಂ ಸುಕಪೋಲನಾಸಿಕಂ
ಸ್ಮಿತಾವಲೋಕಾರುಣಕಂಜಲೋಚನಮ್ ।
ಮುಖಂ ಮುಕುಂದಸ್ಯ ಗುಡಾಲಕಾವೃತಂ
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಮೇ ಪ್ರಚರಂತಿ ವೈ ಮೃಗಾಃ ॥ ೧೦.೩೬.೯ ॥

೧೦. ಯೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಜಗದಾದಿಮಧ್ಯನಿಧನೋ ಯೋಽವ್ಯಕ್ತಜೀವೇಶ್ವರೋ
ಯಃ ಸೃಷ್ಟ್ವೇದಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟ ಋಷಿಣಾ ಚಕ್ರೇ ಪುನಃ ಸಂಹಿತಾಮ್ ।
ಯಂ ಸಂಪದ್ಯ ಜಹಾತ್ಯಜಾಮನುಶಯೀ ಸುಪ್ತಃ ಕುಲಾಯಂ ಯಥಾ
ತಂ ಕೈವಲ್ಯನಿರಸ್ತಯೋನಿಮಭಯಂ ಧ್ಯಾಯೇದಜಸ್ರಂ ಹರಿಮ್
॥ ೧೦.೧೦೩.೩೯ ॥

**

॥ ಅಥ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ತ್ರಿಭುವನವಿಭವಹೇತುಭಿರ್ವಿಕುಂಠ-
ಸ್ಮೃತಿಭಿರಜೇಶಸುರಾದಿಭಿರ್ವಿಮೃಗ್ಯಾತ್ ।
ನ ಚಲತಿ ಭಗವತ್ಪದಾರವಿಂದಾ-
ಲ್ಲವನಿಮಿಷಾರ್ಧಮಪಿ ಸ್ಮ ಸ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರ್ಯಃ ॥ ೧೧.೨.೫೩ ॥

೨. ಭಗವತ ಉರುಕ್ರಮಾಂಘ್ರಿಶಾಖಾ-
ನಖಮಣಿಚಂದ್ರಿಕಯಾ ನಿರಸ್ತತಾಪೇ ।
ಹೃದಿ ಕಥಮುಪಸೀದತಾಂ ಪುನಃ ಸ
ಪ್ರಭವತಿ ಚಂದ್ರ ಇವೋದಿತೇಽರ್ಕತಾಪಃ ॥ ೧೧.೨.೫೪ ॥

೩. ಸ್ಥಿತ್ಯುದ್ಭವಪ್ರಲಯಹೇತುರಹೇತುರಸ್ಯ
ಯಃ ಸ್ವಪ್ನಜಾಗರಸುಷುಪ್ತಿಷು ಸನ್ ಬಹಿಶ್ಚ ।
ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾಸುಹೃದಯಾನಿ ಚರಂತಿ ಯೇನ
ಸಂಜೀವಿತಾನಿ ತದವೈಹಿ ಪರಂ ನರೇಂದ್ರ ॥ ೧೧.೩.೩೫ ॥

೪. ಧ್ಯೇಯಂ ಸದಾ ಪರಿಭವಘ್ನಮಭೀಷ್ಟದೋಹಂ
ತೀರ್ಥಾಸ್ಪದಂ ಶಿವವಿರಿಂಚಿನುತಂ ಶರಣ್ಯಮ್ ।
ಭೃತ್ಯಾರ್ತಿಹಂ ಪ್ರಣತಭಕ್ತಭವಾಬ್ಧಿಪೋತಂ
ವಂದಾಮಹೇ ಪುರುಷ ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ॥ ೧೧.೫.೩೩ ॥

೫. ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುದುಸ್ತ್ಯಜಸುರೇಪ್ಸಿತರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ
ಧರ್ಮಿಷ್ಠ ಆರ್ಯವಚಸಾ ಯದಗಾದರಣ್ಯಮ್ ।
ಮಾಯಾಮೃಗಂ ದಯಿತಯೇಪ್ಸಿತಮನ್ವಧಾವ-
ದ್ವಂದಾಮಹೇ ಪುರುಷ ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ॥ ೧೧.೫.೩೪ ॥

೬. ತಸ್ಮಾದ್ಭವಂತಮನವದ್ಯಮನಂತಪಾರಂ
ಸರ್ವಜ್ಞಮೀಶ್ವರಮಖಂಡವಿಕುಂಠಧಿಷ್ಣ್ಯಮ್ ।
ನಿರ್ವೇದಧೀರಹರಹರ್ವ್ರಜಿತಾಭಿತಪ್ತೋ
ನಾರಾಯಣಂ ನರಸಖಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೧.೭.೧೮ ॥

೭. ಜ್ಞಾನಂ ವಿಶುದ್ಧಂ ವಿಪುಲಂ ಯದೇತ-
ದ್ವೈರಾಗ್ಯವಿಜ್ಞಾನಯುತಂ ಪುರಾಣಮ್ ।
ಆಖ್ಯಾಹಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗಂ ಚ ಮಹದ್ವಿಮೃಗ್ಯಮ್ ॥ ೧೧.೧೯.೮ ॥

೮. ತಾಪತ್ರಯೇಣಾಭಿಹಿತಸ್ಯ ಘೋರೇ
ಸಂತಪ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಭವಾಧ್ವನೀಶ ।
ಪಶ್ಯಾಮಿ ನಾನ್ಯಚ್ಛರಣಂ ತವಾಂಘ್ರಿ-
ದ್ವಂದ್ವಾತಪತ್ರಾದಮೃತಾಭಿವರ್ಷಾತ್ ॥ ೧೧.೧೯.೯ ॥

೯. ದಷ್ಟಂ ಜನಂ ಸಂಪತಿತಂ ಬಿಲೇಽಸ್ಮಿನ್
ಕಾಲಾಹಿನಾ ಕ್ಷುದ್ರಸುಖೋರುತರ್ಷಮ್ ।
ಸಮುದ್ಧರೈನಂ ಕೃಪಯಾಽಽಪವರ್ಗ್ಯೈಃ
ವಚೋಭಿರಾಸಿಂಚ ಮಹಾನುಭಾವ ॥ ೧೧.೧೯.೨೦ ॥

೧೦. ಭವಭಯಮಪಹಂತು ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಸಾರಂ
ನಿಗಮಕುಮುದದಭ್ರಂ ಭೃಂಗವದ್ವೇದ್ಯಸಾರಮ್ ।
ಅಮೃತಮುದಧಿಕಲ್ಪಂ ಪಾಯಯನ್ ಭೃತ್ಯವರ್ಗಾನ್
ಪುರುಷಋಷಭಮಾದ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಸಂಜ್ಞಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೧೧.೨೯.೫೦ ॥

★★

॥ ಅಥ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧಃ ॥

೧. ಸಂಸಾರಸಿಂಧುಮತಿದುಸ್ತರಮುತ್ತಿತೀರ್ಷೋ-
ರ್ನಾನ್ಯಃ ಪ್ಲವೋ ಭಗವತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸ್ಯ ।

ಲೀಲಾಕಥಾರಸನಿಷೇವಣಮಂತರೇಣ
ಪುಂಸೋ ಭವೇದ್ವಿವಿಧದುಃಖಸಮರ್ದಿತಸ್ಯ ॥೧೨.೪.೪೦॥

೨. ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪುರುಷಾಯ ಭೂಮ್ನೇ
ವಿಶ್ವಾಯ ವಿಶ್ವಗುರವೇ ಪರದೇವತಾಯೈ ।
ನಾರಾಯಣಾಯ ಋಷಯೇ ಚ ನರೋತ್ತಮಾಯ
ಹಂಸಾಯ ಸಂಯತಗಿರೇ ನಿಗಮೇಶ್ವರಾಯ ॥೧೨.೭.೪೭॥

೩. ಸಂಕೀರ್ತ್ಯಮಾನೋ ಭಗವಾನನಂತಃ
ಶ್ರುತಾನುಭಾವೋ ವ್ಯಸನಂ ಹಿ ಪುಂಸಾಮ್ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚಿತ್ತಂ ವಿಧುನೋತ್ಯಶೇಷಂ
ಯಥಾ ತಮೋಽರ್ಕೋಽಭ್ರಮಿವಾತಿವಾತಃ ॥೧೨.೧೨.೪೬॥

೪. ಮೃಷಾಗಿರಸ್ತಾ ಹ್ಯಸತೀರಸತ್ಕಥಾ
ನ ಕಥ್ಯತೇ ಯದ್ಭಗವಾನಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ತದೇವ ಸತ್ಯಂ ತದು ಹೈವ ಮಂಗಲಂ
ತದೇವ ಪುಣ್ಯಂ ಭಗವದ್ಗುಣೋದಯಮ್ ॥೧೨.೧೨.೪೭॥

೫. ತದೇವ ರಮ್ಯಂ ರುಚಿರಂ ನವಂ ನವಂ
ತದೇವ ಶಶ್ವನ್ಮನಸೋ ಮಹೋತ್ಸವಮ್ ।
ತದೇವ ಶೋಕಾರ್ಣವಶೋಷಣಂ ನೃಣಾಂ
ಯದುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಯಶೋಽನುಗೀಯತೇ ॥೧೨.೧೨.೪೯॥

೬. ಸ್ವಸುಖನಿಭೃತಚೇತಾಸ್ತದ್ವ್ಯುದಸ್ತಾನ್ಯಭಾವೋಽ-
ಪ್ಯಜಿತರುಚಿರಲೀಲಾಕೃಷ್ಟಸಾರಸ್ತದೀಯಮ್ ।
ವ್ಯತನುತ ಕೃಪಯಾ ಯಸ್ತತ್ತ್ವದೀಪಂ ಪುರಾಣಂ
ತಮಖಿಲವೃಜಿನಘ್ನಂ ವ್ಯಾಸಸೂನುಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥೧೨.೧೨.೬೫॥

೭. ತಮಹಮಜಮನಂತಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವಂ
ಜಗದುದಯಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾತ್ಮಶಕ್ತಿಮ್ ।
ದ್ಯುಪತಿಭಿರಜಶಕ್ರಶಂಕರಾದ್ಯೈ-
ರ್ದುರವಸಿತಸ್ತವಮಚ್ಯುತಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥೧೨.೧೨.೬೬॥

೮. ಉಪಚಿತನವಶಕ್ತಿಭಿಃ ಸ್ವ ಆತ್ಮ-
ನ್ಯುಪರಚಿತಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾಲಯಾಯ ।

ಭಗವತ ಉಪಲಬ್ಧಿಮಾತ್ರಧಾಮ್ನೇ
ಸುರಋಷಭಾಯ ನಮಃ ಸನಾತನಾಯ ॥ ೧೨.೧೨.೬೭ ॥

೯. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕೃಷ್ಣಸಖವೃಷ್ಣ್ಯೃಷಭಾವನಿಧ್ರು-
ಗ್ರಾಜನ್ಯವಂಶದಹನಾಮರವಂದ್ಯವೀರ್ಯ ।
ಗೋವಿಂದಗೋದ್ವಿಜಸುರಾರ್ತಿಹರಾವತಾರ
ತೀರ್ಥಶ್ರವಶ್ರವಣಮಂಗಲ ಪಾಹಿ ಭೃತ್ಯಾನ್ ॥ ೧೧.೧೧.೨೫ ॥

೧೦. ಭವೇ ಭವೇ ಯಥಾ ಭಕ್ತಿಃ ಪಾದಯೋಸ್ತವ ಜಾಯತೇ ।
ತಥಾ ಕುರುಷ್ವ ದೇವೇಶ ನಾಥಸ್ತ್ವಂ ನೋ ಯತಃ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೨.೧೨.೨೨॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಸಂಹಿತಾಯಾಂ
ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧೇ ದಶಮಶ್ಲೋಕೀ ॥

★★

ಪ್ರತಿಸ್ಕಂಧದಶಶ್ಲೋಕೀ ಪುಂಸಾ ಸಾರವಶೀಕೃತಾ ।
ವಶೀಕೃತೋ ಹರಿಸ್ತೇನ ದಯಾದತ್ತಮಹೋದಧಿಃ ॥

ವಸುಧೇಂದ್ರಾರ್ಯಶಿಷ್ಯೇಣ ವೇದವ್ಯಾಸಾರ್ಯನಾಮಿನಾ ।
ಸಂಗೃಹೀತಾನಿ ಪದ್ಯಾನಿ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಮಾಧವಮಧ್ವಯೋಃ ॥
ಇಹಾಮುತ್ರವಿರಾಗಾಯ ಗುರುಮಧ್ವೇಶತುಷ್ಟಯೇ ।
ಸಂಪ್ರದಾಯಾಗತಾಃ ಶ್ಲೋಕಾಃ ಪಠನೀಯಾಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಶಶ್ಲೋಕೀ ॥

★★★★★

೨೨. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಧೃತಸಾರಃ

ಪ್ರಥಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಯತೋಽನ್ವಯಾದಿತರತಶ್ಚಾರ್ಥೇಷ್ವಭಿಜ್ಞಃ ಸ್ವರಾಟ್
ತೇನೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಹೃದಾ ಯ ಆದಿಕವಯೇ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಯಂ ಸೂರಯಃ ।
ತೇಜೋವಾರಿಮೃದಾಂ ಯಥಾ ವಿನಿಮಯೋ ಯತ್ರ ತ್ರಿಸರ್ಗೋ ಮೃಷಾ
ಧಾಮ್ನಾ ಸ್ವೇನ ಸದಾ ನಿರಸ್ತಕುಹಕಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಧೀಮಹಿ ॥ ೧ ॥

೨. ನಿಗಮಕಲ್ಪತರೋರ್ಗಲಿತಂ ಫಲಂ
ಶುಕಮುಖಾದಮೃತದ್ರವಸಂಯುತಮ್ ।
ಪಿಬತ ಭಾಗವತಂ ರಸಮಾಲಯಂ
ಮುಹುರಹೋ ರಸಿಕಾ ಭುವಿ ಭಾವುಕಾಃ ॥ ೨ ॥

೩. ಯಂ ಪ್ರವ್ರಜಂತಮನುಪೇತಮಪೇತಕೃತ್ಯಂ
ದ್ವೈಪಾಯನೋ ವಿರಹಕಾತರ ಆಜುಹಾವ ।
ಪುತ್ರೇತಿ ತನ್ಮಯತಯಾ ತರವೋಽಪಿ ನೇದು-
ಸ್ತಂ ಸರ್ವಭೂತಹೃದಯಂ ಮುನಿಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೩ ॥

ದ್ವಿತೀಯಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಪಿಬಂತಿ ಯೇ ಭಗವತ ಆತ್ಮನಃ ಸತಾಂ
ಕಥಾಮೃತಂ ಶ್ರವಣಪುಟೇಷು ಸಂಭೃತಮ್ ।
ಪುನಂತಿ ತೇ ವಿಷಯವಿದೂಷಿತಾಶಯಂ
ವ್ರಜಂತಿ ತಚ್ಚರಣಸರೋರುಹಾಂತಿಕಮ್ ॥ ೪ ॥

೨. ತಪಸ್ವಿನೋ ದಾನಪರಾ ಯಶಸ್ವಿನೋ
ಮನಸ್ವಿನೋ ಮಂತ್ರವಿದಃ ಸುಮಂಗಲಾಃ ।
ಕ್ಷೇಮಂ ನ ವಿಂದಂತಿ ವಿನಾ ಯದರ್ಪಣಂ
ತಸ್ಮೈ ಸುಭದ್ರಶ್ರವಸೇ ನಮೋ ನಮಃ ॥ ೫ ॥

೩. ಯೇಷಾಂ ಸ ಏವ ಭಗವಾನ್ ದಯಯೇದನಂತಃ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಶ್ರಿತಪದೋ ಯದಿ ನಿರ್ವ್ಯಲೀಕಮ್ ।
ತೇ ವೈ ವಿದಂತ್ಯತಿತರಂತಿ ಚ ದೇವಮಾಯಾಂ
ನೈಷಾಂ ಮಮಾಹಮಿತಿ ಧೀಃ ಶ್ವಸೃಗಾಲಭಕ್ಷ್ಯೇ ॥ ೬ ॥

ತೃತೀಯಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಸನ್ನೇ ಸಕಲಾಶಿಷಾಂ ಪ್ರಭೌ
ಕಿಂ ದುರ್ಲಭಂ ತಾಭಿರಲಂ ಲವಾತ್ಮಭಿಃ ।
ಅನನ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಜತಾಂ ಗುಹಾಶಯಃ
ಸ್ವಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ಸ್ವಗತಿಂ ಪರಂ ಪುಮಾನ್ ॥ ೭ ॥

೨. ಸಂಚಿಂತಯೇದ್ಭಗವತಃ ಚರಣಾರವಿಂದಂ
ವಜ್ರಾಂಕುಶಧ್ವಜಸರೋರುಹಲಾಂಛನಾಢ್ಯಮ್ ।
ಉತ್ತುಂಗರಕ್ತವಿಲಸನ್ನಖಚಕ್ರವಾಲ -
ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಭಿರಾಹತಮಹದ್ಧೃದಯಾಂಧಕಾರಮ್ ॥ ೮ ॥

೩. ಯಚ್ಛೌಚನಿಃಸೃತಸರಿತ್ಪ್ರವರೋದಕೇನ
ತೀರ್ಥೇನ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಧಿಧೃತೇನ ಶಿವಃ ಶಿವೋಽಭೂತ್ ।

ಧ್ಯಾತುರ್ಮನಃಶಮಲಶೈಲನಿಸೃಷ್ಟವಜ್ರಂ
ಧ್ಯಾಯೇಚ್ಚಿರಂ ಭಗವತಶ್ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ॥ ೯ ॥

ಚತುರ್ಥಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಯೋಽಂತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಮ ವಾಚಮಿಮಾಂ ಪ್ರಸುಪ್ತಾಂ
ಸಂಜೀವಯತ್ಯಖಿಲಶಕ್ತಿಧರಃ ಸ್ವಧಾಮ್ನಾ ।
ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಹಸ್ತಚರಣಶ್ರವಣತ್ವಗಾದೀನ್
ಪ್ರಾಣಾನ್ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪುರುಷಾಯ ತುಭ್ಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

೨. ಯಸ್ಮಿನ್ ವಿರುದ್ಧಗತಯೋಽಪ್ಯನಿಶಂ ಪತಂತಿ
ವಿದ್ಯಾದಯೋ ವಿವಿಧಶಕ್ತಯ ಆನುಪೂರ್ವ್ಯಾತ್ ।
ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಶ್ವಭವಮೇಕಮನಂತಮಾದ್ಯ-
ಮಾನಂದಮಾತ್ರಮವಿಕಾರಮಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ ೧೧ ॥

೩. ಅಥಾನಘಾಂಘ್ರೇಸ್ತವ ಕೀರ್ತಿತೀರ್ಥಯೋ-
ರಂತರ್ಬಹಿಃಸ್ನಾನವಿಧೂತಪಾಪ್ಮನಾಮ್ ।
ಭೂತೇಷ್ವನುಕ್ರೋಶಸುಸತ್ತ್ವಶೀಲಿನಾಂ
ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಗಮೋಽನುಗ್ರಹ ಏಷ ನಸ್ತವ ॥ ೧೨ ॥

ಪಂಚಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಮಹತ್ಸೇವಾಂ ದ್ವಾರಮಾಹುರ್ವಿಮುಕ್ತೇ -
ಸ್ತಮೋದ್ವಾರಂ ಯೋಷಿತಾಂ ಸಂಗಿಸಂಗಮ್ ।
ಮಹಾಂತಸ್ತೇ ಸಮಚಿತ್ತಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾ
ವಿಮನ್ಯವಃ ಸುಹೃದಃ ಸಾಧವೋ ಯೇ ॥ ೧೩ ॥

೨. ಅಹೋ ಬತೈಷಾಂ ಕಿಮಕಾರಿ ಶೋಭನಂ
ಪ್ರಸನ್ನ ಏಷಾಂ ಸ್ವಿದುತ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ ।
ಯೈರ್ಜನ್ಮ ಲಬ್ಧಂ ನೃಷು ಭಾರತಾಜಿರೇ
ಮುಕುಂದಸೇವೌಪಯಿಕಂ ಸ್ಪೃಹಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೧೪ ॥

೩. ಸುರೋಽಸುರೋ ವಾಽಪ್ಯಥ ವಾನರೋ ನರಃ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಯಃ ಸುಕೃತಜ್ಞಮುತ್ತಮಮ್ ।
ಭಜೇತ ರಾಮಂ ಮನುಜಾಕೃತಿಂ ಹರಿಂ
ಯ ಉತ್ತರಾನನಯತ್ ಕೋಸಲಾನ್ ದಿವಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಷಷ್ಠಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಸಕೃನ್ಮನಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾರವಿಂದಯೋ-
ರ್ನಿವೇಶಿತಂ ತದ್ಗುಣರಾಗಿ ಯೈರಿಹ ।
ನ ತೇ ಯಮಂ ಪಾಶಭೃತಶ್ಚ ತದ್ಭಟಾನ್
ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಹಿ ಚೀರ್ಣನಿಷ್ಕೃತಾಃ ॥ ೧೬ ॥

೨. ಜಿಹ್ವಾ ನ ವಕ್ತಿ ಭಗವದ್ಗುಣನಾಮಧೇಯಂ
ಚೇತಶ್ಚ ನ ಸ್ಮರತಿ ತಚ್ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಾಯ ನೋ ನಮತಿ ಯಚ್ಛಿರ ಏಕದಾಽಪಿ
ತಾನಾನಯಧ್ವಮಸತೋಽಕೃತವಿಷ್ಣುಕೃತ್ಯಾನ್ ॥ ೧೭ ॥

೩. ನ ನಾಕಪೃಷ್ಠಂ ನ ಚ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಂ
ನ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ನ ರಸಾಧಿಪತ್ಯಮ್ ।
ನ ಯೋಗಸಿದ್ಧೀರಪುನರ್ಭವಂ ವಾ
ಸಮಂಜಸ ತ್ವಾ ವಿರಹಯ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷೇ[1] ॥ ೧೮ ॥

ಸಪ್ತಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ನ ಕೇವಲಂ ಮೇ ಭವತಶ್ಚ ರಾಜನ್
ಸ ವೈ ಬಲಂ ಬಲಿನಾಂ ಚಾಪರೇಷಾಮ್ ।
ಪರಾವರೇಽಮೀ ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾ ಯೇ
ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಯೇನ ವಶಂ ಪ್ರಣೀತಾಃ ॥ ೧೯ ॥

೨. ಸತ್ಯಂ ವಿಧಾತುಂ ನಿಜಭೃತ್ಯಭಾಷಿತಂ
ವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ಚ ಭೂತೇಷ್ವಖಿಲೇಷು ಚಾತ್ಮನಃ ।
ಅದೃಶ್ಯತಾತ್ಯದ್ಭುತರೂಪಮುದ್ವಹನ್
ಸ್ತಂಭೇ ಸಭಾಯಾಂ ನ ಮೃಗಂ ನ ಮಾನುಷಮ್ ॥ ೨೦ ॥

೩. ನತೋಽಸ್ಮ್ಯನಂತಾಯ ದುರಂತಶಕ್ತಯೇ
ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಾಯ ಪವಿತ್ರಕರ್ಮಣೇ ।

೧. ಮಮೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕಜನೇಷು ಸಖ್ಯಂ
ಸಂಸಾರಚಕ್ರೇ ಭ್ರಮತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ ।
ತನ್ಮಾಯಯಾಽಽತ್ಮಾತ್ಮಜದಾರಗೇಹೇ-
ಷ್ವಾಸಕ್ತಚಿತ್ತಸ್ಯ ನ ನಾಥ ಭೂಯಾತ್ ॥ - ಪಾ.

ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾನ್ ಗುಣೈಃ
ಸ್ವಲೀಲಯಾ ಸಂದಧತೇಽವ್ಯಯಾತ್ಮನೇ ॥ ೨೦ ॥

ಅಷ್ಟಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಏಕಾಂತಿನೋ ಯಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚನಾರ್ಥಂ
ವಾಂಛಂತಿ ಯೇ ವೈ ಭಗವತ್ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ।
ಅತ್ಯದ್ಭುತಂ ಯಚ್ಚರಿತಂ ಸುಮಂಗಲಂ
ಗಾಯಂತ ಆನಂದಸಮುದ್ರಮಗ್ನಾಃ ॥ ೨೨ ॥

೨. ತಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂ ಪರೇಶ-
ಮವ್ಯಕ್ತಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಯೋಗಗಮ್ಯಮ್ ।
ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಿವಾತಿದೂರ-
ಮನಂತಮಾದ್ಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೀಡೇ ॥ ೨೩ ॥

೩. ಯಜ್ಞೇಶ ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಚ್ಯುತ ತೀರ್ಥಪಾದ
ತೀರ್ಥಶ್ರವಃಶ್ರವಣಮಂಗಲನಾಮಧೇಯ ।
ಆಪನ್ನಲೋಕವೃಜಿನೋಪಶಮೋದಯಾದ್ಯ
ಶಂ ನಃ ಕೃಧೀಶ ಭಗವನ್ನಸಿ ದೀನನಾಥಃ ॥ ೨೪ ॥

ನವಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಸ ವೈ ಮನಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾರವಿಂದಯೋ-
ರ್ವಚಾಂಸಿ ವೈಕುಂಠಗುಣಾನುವರ್ಣನೇ ।
ಕರೌ ಹರೇರ್ಮಂದಿರಮಾರ್ಜನಾದಿಷು
ಶ್ರುತಿಂ ಚಕಾರಾಚ್ಯುತಸತ್ಕಥೋದಯೇ ॥ ೨೫ ॥

೨. ಮುಕುಂದಲಿಂಗಾಲಯದರ್ಶನೇ ದೃಶೌ
ತದ್ಭೃತ್ಯಗಾತ್ರಸ್ಪರ್ಶೇಽಂಗಸಂಗಮ್ ।
ಘ್ರಾಣಂ ಚ ತತ್ಪಾದಸರೋಜಸೌರಭ-
ಶ್ರೀಮತ್ತುಲಸ್ಯಾಂ ರಸನಾಂ ತದರ್ಪಿತೇ ॥ ೨೬ ॥

೩. ಪದೌ ಹರೇಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪದಾನುಸರ್ಪಣೇ
ಶಿರೋ ಹೃಷೀಕೇಶಪದಾಭಿವಂದನೇ ।
ಕಾಮಂ ಚ ದಾಸ್ಯೇ ನ ತು ಕಾಮಕಾಮ್ಯಯಾ
ತಥೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕಜನಾಶ್ರಯಾಂ ರತಿಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ದಶಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಮತ್ಸ್ಯಾಶ್ವಕಚ್ಛಪನೃಸಿಂಹವರಾಹಹಂಸ-
ರಾಜನ್ಯವಿಪ್ರವಿಬುಧೇಷು ಕೃತಾವತಾರಃ ।
ತ್ವಂ ಪಾಸಿ ನಸ್ತ್ರಿಭುವನಂ ಚ ತಥಾಽಧುನೇಶ
ಭಾರಂ ಭುವೋ ಹರ ಯದೂತ್ತಮ ವಂದನಂ ತೇ ॥ ೨೮ ॥

೨. ತಮದ್ಭುತಂ ಬಾಲಕಮಂಬುಜೇಕ್ಷಣಂ
ಚತುರ್ಭುಜಂ ಶಂಖಗದಾದ್ಯುದಾಯುಧಮ್ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮಂ ಗಲಶೋಭಿಕೌಸ್ತುಭಂ
ಪೀತಾಂಬರಂ ಸಾಂದ್ರಪಯೋದಸೌಭಗಮ್ ॥ ೨೯ ॥

೩. ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜರಜಃ ಶಿರಸಾ ಬಿಭರ್ತಿ
ಶ್ರೀರಬ್ಜಜಶ್ಚ ಗಿರಿಶಃ ಸಹ ಲೋಕಪಾಲೈಃ ।
ಲೀಲಾತನುಃ ಸ್ವಕೃತಸೇತುಪರೀಪ್ಸಯಾ ಯಃ
ಕಾಲೇ ದಧತ್ ಸ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಕೃತೇನ ತುಷ್ಯೇತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಏಕಾದಶಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ಧ್ಯೇಯಂ ಸದಾ ಪರಿಭವಘ್ನಮಭೀಷ್ಟದೋಹಂ
ತೀರ್ಥಾಸ್ಪದಂ ಶಿವವಿರಿಂಚಿನುತಂ ಶರಣ್ಯಮ್ ।
ಭೃತ್ಯಾರ್ತಿಹಂ ಪ್ರಣತಪಾಲ ಭವಾಬ್ಧಿಪೋತಂ
ವಂದೇ ಮಹಾಪುರುಷ ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ॥ ೩೧ ॥

೨. ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುದುಸ್ತ್ಯಜಸುರೇಪ್ಸಿತರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ
ಧರ್ಮಿಷ್ಠ ಆರ್ಯವಚಸಾ ಯದಗಾದರಣ್ಯಮ್ ।
ಮಾಯಾಮೃಗಂ ದಯಿತಯೇಪ್ಸಿತಮನ್ವಧಾವ-
ದ್ವಂದೇ ಮಹಾಪುರುಷ ತೇ ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ ॥ ೩೨ ॥

೩. ಭವಭಯಮಪಹಂತುಂ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಸಾರಂ
ನಿಗಮಕೃದುಪಜಹ್ರೇ ಭೃಂಗವದ್ವೇದಸಾರಮ್ ।
ಅಮೃತಮುದಧಿತಶ್ಚಾಪಾಯಯದ್ಭೃತ್ಯವರ್ಗಾನ್
ಪುರುಷವೃಷಭಮಾದ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಸಂಜ್ಞಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೩೩ ॥

ದ್ವಾದಶಃ ಸ್ಕಂಧಃ

೧. ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಪುರುಷಾಯ ಭೂಮ್ನೇ
ವಿಶ್ವಾಯ ವಿಶ್ವಗುರವೇ ಪರದೇವತಾಯೈ ।

ನಾರಾಯಣಾಯ ಋಷಯೇ ಚ ನರೋತ್ತಮಾಯ
ಹಂಸಾಯ ಸಂಯತಗಿರೇ ನಿಗಮೇಶ್ವರಾಯ ॥ ೩೪ ॥

೨. ಉಪಚಿತನವಶಕ್ತಿಭಿಃ ಸ್ವ ಆತ್ಮ -
ನ್ಯುಪರಚಿತಸ್ಥಿರಜಂಗಮಪಾಲನಾಯ ।
ಭಗವತ ಉಪಲಬ್ಧಿಮಾತ್ರಧಾಮ್ನೇ
ಸುರಋಷಭಾಯ ನಮಃ ಸನಾತನಾಯ ॥ ೩೫ ॥

೩. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣಸಖ ವೃಷ್ಣ್ಯಷಭಾವನಿಧ್ರು-
ಗ್ರಾಜನ್ಯವಂಶದಹನಾನಪವರ್ಗವೀರ್ಯ ।
ಗೋವಿಂದ ಗೋಪವನಿತಾವ್ರಜಭೃತ್ಯಗೀತ -
ತೀರ್ಥಶ್ರವಃ ಶ್ರವಣಮಂಗಲ ಪಾಹಿ ಭೃತ್ಯಾನ್ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾದನೂರುವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಯತಿಸಂಗೃಹೀತ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಧೃತಸಾರಃ ॥

★★★★★

೨೩.ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋದ್ಧವಸಂವಾದಃ

ಉದ್ಧವ ಉವಾಚ –

ಯಮಃ ಕತಿವಿಧಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ನಿಯಮಶ್ಚಾರಿಕರ್ಶನ ।
ಕಃ ಶಮಃ ಕೋ ದಮಃ ಕೃಷ್ಣ ಕಾ ತಿತಿಕ್ಷಾ ಧೃತಿಃ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧ ॥

ಕಿಂ ದಾನಂ ಕಿಂ ತಪಃ ಶೌರ್ಯಂ ಕಿಂ ಸತ್ಯಂ ಕಮಲೇಕ್ಷಣ ।
ಕಿಮನ್ನಂ ತೃಪ್ತಿಜನಕಂ ಕಿಂಚ ಶೌಚಂ ಜನಾರ್ದನ ॥ ೨ ॥

ಕಸ್ತ್ಯಾಗಃ ಕಿಂ ಧನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಕೋ ಯಜ್ಞಃ ಕಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾ ।
ಪುಂಸಃ ಕಿಂಸ್ವಿದ್ಬಲಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗೋ ಲಾಭಶ್ಚ ಕೇಶವ ॥ ೩ ॥

ಕಾ ವಿದ್ಯಾ ಹ್ರೀಃ ಪರಾ ಕಾ ಶ್ರೀಃ ಕಿಂ ಸುಖಂ ದುಃಖಮೇವ ಚ ।
ಕಃ ಪಂಡಿತಃ ಕಶ್ಚ ಮೂರ್ಖಃ ಕಃ ಪಂಥಾ ಉತ್ಪಥಶ್ಚ ಕಃ ॥ ೪ ॥

ಕಃ ಸ್ವರ್ಗೋ ನರಕಃ ಕಃ ಸ್ವಿತ್ ಕೋ ಬಂಧುರುತ ಕಿಂ ಗೃಹಮ್ ।
ಕ ಆಢ್ಯಃ ಕೋ ದರಿದ್ರೋ ವಾ ಕೃಪಣಃ ಕಃ ಕ ಈಶ್ವರಃ ।
ಏತಾನ್ ಪ್ರಶ್ನಾನ್ ಮಮ ಬ್ರೂಹಿ ವಿಪರೀತಂ ಚ ಸತ್ಪತೇ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಅಹಿಂಸಾ ಸತ್ಯಮಸ್ತೇಯಮಸಂಗೋ ಹ್ರೀರಸಂಚಯಃ ।
ಆಸ್ತಿಕ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಚ ಮೌನಂ ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ಕ್ಷಮಾಽಭಯಮ್ ॥ ೬ ॥

ಶೌಚಂ ಜಪಸ್ತಪೋ ಹೋಮಃ ಶ್ರದ್ಧಾಽಽತಿಥ್ಯಂ ಮದರ್ಚನಮ್ ।
ತೀರ್ಥಾಟನಂ ಪರಾರ್ಥೇಹಾ ತುಷ್ಟಿರಾಚಾರ್ಯಸೇವನಮ್ ॥ ೭ ॥

ಏತೇ ಯಮಾಃ ಸನಿಯಮಾ ಉಭಯೋರ್ದ್ವಾದಶ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಪುಂಸಾಮುಪಾಸಿತಾಸ್ತಾತ ಯಥಾಕಾಮಂ ದುಹಂತಿ ಹಿ ॥ ೮ ॥

ಶಮೋ ಮನ್ನಿಷ್ಠತಾ ಬುದ್ಧೇರ್ದಮ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹಃ ।
ತಿತಿಕ್ಷಾ ದುಃಖಸಮ್ಮರ್ಷೋ ಜಿಹ್ವೋಪಸ್ಥಜಯೋ ಧೃತಿಃ ॥ ೯ ॥

ದಂಡನ್ಯಾಸಃ ಪರಂ ದಾನಂ ಕಾಮತ್ಯಾಗಸ್ತಪಃ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಸ್ವಭಾವವಿಜಯಃ ಶೌರ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಚ ಸಮದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಅನ್ನಂ ಚ ಸೂನೃತಾ ವಾಣೀ ಕವಿಭಿಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಕರ್ಮಸ್ವಸಂಗಮಃ ಶೌಚಂ ತ್ಯಾಗಃ ಸನ್ನ್ಯಾಸ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಧರ್ಮ ಇಷ್ಟಂ ಧನಂ ನೃಣಾಂ ಯಜ್ಞೋಽಹಂ ಭಗವತ್ತಮಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಾ ಜ್ಞಾನಸಂದೇಶಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಃ ಪರಂ ಬಲಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಭಗೋ ಮ ಐಶ್ವರೋ ಭಾವೋ ಲಾಭೋ ಮದ್ಭಕ್ತಿರುತ್ತಮಾ ।
ವಿದ್ಯಾಽಽತ್ಮನಿ ಭಿದಾಬೋಧೋ ಜುಗುಪ್ಸಾ ಹ್ರೀರ್ವಿಕರ್ಮಸು ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀರ್ಗುಣಾ ನೈರಪೇಕ್ಷ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಸುಖಂ ದುಃಖಾತ್ಯಯಾತ್ ಸುಖಮ್ ।
ದುಃಖಂ ಕಾಮಸುಖಾಪೇಕ್ಷಾ ಪಂಡಿತೋ ಬಂಧಮೋಕ್ಷವಿತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಮೂರ್ಖೋ ದೇಹಾದ್ಯಹಂಬುದ್ಧಿಃ ಪಂಥಾ ಮನ್ನಿಗಮಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಉತ್ಪಥಶ್ಚಿತ್ತವಿಕ್ಷೇಪಃ ಸ್ವರ್ಗಃ ಸತ್ತ್ವಗುಣೋದಯಃ ॥ ೧೫ ॥

ನರಕಸ್ತಮಉನ್ನಾಹೋ ಬಂಧುರ್ಗುರುರಹಂ ಸಖೇ ।
ಗೃಹಂ ಶರೀರಂ ಮಾನುಷ್ಯಂ ಗುಣಾಢ್ಯೋ ಹ್ಯಾಢ್ಯ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೬ ॥

ದರಿದ್ರೋ ಯಸ್ತ್ವಸಂತುಷ್ಟಃ ಕೃಪಣೋ ಯೋಽಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಗುಣೇಷ್ವಸಕ್ತಧೀರೀಶೋ ಗುಣಸಂಗೀ ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ ೧೭ ॥

ಏತ ಉದ್ಧವ ತೇ ಪ್ರಶ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಾಧು ನಿರೂಪಿತಾಃ ।
ಕಿಂ ವರ್ಣಿತೇನ ಬಹುನಾ ಲಕ್ಷಣಂ ಗುಣದೋಷಯೋಃ ।
ಗುಣದೋಷದೃಶಿರ್ದೋಷೋ ಗುಣಸ್ತೂಭಯವರ್ಜನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ(೧೧/೧೯/೨೬-೪೫) ಯಮಾದಿವಿಷಯಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋದ್ಧವಸಂವಾದಃ ॥

★★★★★

೨೪. ಭಾಗವತಧರ್ಮನಿರೂಪಣಮ್

ಕೇ ವಾ ಭಾಗವತಾ ಧರ್ಮಾಃ ಕೈರ್ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಪ್ರಸೀದತಿ ।
ತಾನಹಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಂ ವದ ನೋ ಮುನೇ ॥ ೧ ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಯೇನ ಚಿತ್ತವಿಶುದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾದ್ಯಃ ಸತಾಮುಪಕಾರಕಃ ।
ತಂ ವಿದ್ಧಿ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಂ ಧರ್ಮಂ ಯಶ್ಚ ಕೇನಾಪ್ಯನಿಂದಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತ್ಯುದಿತೋ ಯಸ್ತು ಯದಿ ನಿಷ್ಕಾಮಿಕೋ ಭವೇತ್ ।
ಯಸ್ತು ಲೋಕಾವಿರುದ್ಧೋಽಪಿ ತಂ ಧರ್ಮಂ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಂ ವಿದುಃ ॥ ೩ ॥

ಚತುರ್ವಿಧಾ ಹಿ ತೇ ಧರ್ಮಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಭಾಗತಃ ।
ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಾಃ ಕಾಮ್ಯಾ ಇತಿ ತೇ ಚ ತ್ರಿಧಾ ಮತಾಃ ॥ ೪ ॥

ತೇ ಸರ್ವೇ ಸ್ವಸ್ವಧರ್ಮಾಶ್ಚ ಯದಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಮರ್ಪಿತಾಃ ।
ತದಾ ವೈ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾ ಜ್ಞೇಯಾ ಧರ್ಮಾ ಭಾಗವತಾಃ ಶುಭಾಃ ॥ ೫ ॥

ದೇವತಾಂತರದೇವತ್ಯಾಃ ಸಕಾಮಾ ರಾಜಸಾ ಮತಾಃ ।
ಯಕ್ಷರಕ್ಷಃಪಿಶಾಚಾದಿದೈವತ್ಯಾ ಲೋಕನಿಷ್ಠುರಾಃ ॥ ೬ ॥

ಹಿಂಸಾತ್ಮಕಾ ನಿಂದಿತಾಶ್ಚ ಧರ್ಮಾಸ್ತೇ ತಾಮಸಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಾಃ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾನ್ ಧರ್ಮಾನ್ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತಿಕರಾನ್ ಶುಭಾನ್ ॥ ೭ ॥

ಕುರ್ವಂತ್ಯನೀಹಯಾ ನಿತ್ಯಂ ತೇ ವೈ ಭಾಗವತಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಯೇಷಾಂ ಚಿತ್ತಂ ಸದಾ ವಿಷ್ಣೌ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ನಾಮ ವೈ ವಿಭೋಃ ॥ ೮ ॥

ಪಾದೌ ಚ ಹೃದಯೇ ಯೇಷಾಂ ತೇ ವೈ ಭಾಗವತಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಸದಾಚಾರರತಾ ಯೇ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮುಪಕಾರಕಾಃ ॥ ೯ ॥

ಸದೈವ ಮಮತಾಹೀನಾಸ್ತೇ ವೈ ಭಾಗವತಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಯೇಷಾಂ ಚ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ವಿಶ್ವಾಸೋ ಗುರೌ ಸಾಧುಷು ಕರ್ಮಸು ॥ ೧೦ ॥

ಯೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಾಃ ಸತತಂ ತೇ ವೈ ಭಾಗವತಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಯೇಷಾಂ ಹಿ ಸಂಮತಾ ಧರ್ಮಾಃ ಶಾಶ್ವತಾ ವಿಷ್ಣುವಲ್ಲಭಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತ್ಯುದಿತಾ ಯೇ ಚ ತೇ ಧರ್ಮಾಃ ಶಾಶ್ವತಾ ಮತಾಃ ।
ಅಟನಂ ಸರ್ವದೇಶೇಷು ವೀಕ್ಷಣಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರವಣಂ ಸರ್ವಧರ್ಮಾಣಾಂ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಚೇತಸಾಮ್ ।
ಅಕಿಂಚಿತ್ಕರಮೇತೇಷಾಂ ಷಂಢಸ್ಯೇವ ವರಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥೧೩॥

ಸಾಧೂನಾಂ ದರ್ಶನೇನೈವ ಮನೋ ದ್ರವತಿ ವೈ ಸತಾಮ್ ।
ಚಂದ್ರಸ್ಯ ಕೌಮುದೀಸಂಗಾಚ್ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲಾ ಯಥಾ ॥೧೩॥

ಕ್ವಚಿತ್ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಾದ್ವಿಷಯೈ ರಹಿತಂ ಮನಃ ।
ತಿಷ್ಠತ್ಯೇವ ಸತಾಂ ಪುಂಸಾಂ ತೇಜೋರೂಪಂ ಹ್ಯಕಲ್ಮಷಮ್ ॥೧೪॥

ಪದ್ಮಬಂಧೋಃ ಪ್ರಭಾಸಂಗಾತ್ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಶಿಲಾ ಯಥಾ ।
ನಿಷ್ಕಾಮೈರ್ಹಿ ಜನೈರ್ಯೈಸ್ತು ಸರ್ವದುಃಖವಿಮೋಚಕಾಃ ।

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಾಂಧಮಹಾಪುರಾಣೇ ಏಕಾಶೀತಿಸಾಹಸ್ರ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ದ್ವಿತೀಯೇ ವೈಷ್ಣವಖಂಡೇ ವೈಶಾಖಮಾಸಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ನಾರದಾಂಬರೀಷಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಧರ್ಮನಿರೂಪಣಮ್ ॥

*****

೨೫. ಮಹಾಭಾರತಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ

ಪಾರಾಶರ್ಯವಚಃಸರೋಜಮಮಲಂ ಗೀತಾರ್ಥಗಂಧೋತ್ಕಟಂ
ನಾನಾಖ್ಯಾನಕಕೇಸರಂ ಹರಿಕಥಾಸಂಬೋಧನಾಬೋಧಿತಮ್ ।
ಲೋಕೇ ಸಜ್ಜನಷಟ್ಪದೈರಹರಹಃ ಪೇಪೀಯಮಾನಂ ಮುದಾ
ಭೂಯಾದ್ಭಾರತಪಂಕಜಂ ಕಲಿಮಲಪ್ರಧ್ವಂಸಿ ನಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ॥೧॥

ಯೋ ಗೋಶತಂ ಕನಕಶೃಂಗಮಯಂ ದದಾತಿ
ವಿಪ್ರಾಯ ವೇದವಿದುಷೇ ವಿನಯಾನ್ವಿತಾಯ ।
ನಿತ್ಯಂ ಹಿ ಭಾರತಕಥಾಂ ಚ ಶೃಣೋತಿ ಯಶ್ಚ
ತುಲ್ಯಂ ಫಲಂ ಭವತಿ ತಸ್ಯ ಚ ತಸ್ಯ ಚೈವ ॥೨॥

ಏವಂ ಚ ಪರ್ವತೇನೋಕ್ತಂ ವ್ಯಾಸೇನೋಕ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಕಥಿತಂ ಸೂತಪುತ್ರೇಣ ರೋಮಹರ್ಷೇಣ ಧೀಮತಾ ॥೩॥

ಉಕ್ತಾನಿ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯೇ ಪರ್ವಾಣ್ಯಷ್ಟಾದಶೈವ ತು ।
ಸಮಾಸೋ ಭಾರತಸ್ಯಾಯಂ ತತ್ರೋಕ್ತಃ ಪರ್ವಸಂಗ್ರಹಃ ॥೪॥

ಆದಿಪರ್ವಂ ಸಭಾಪರ್ವಂ ಪರ್ವಂ ಚಾರಣ್ಯಕಂ ತಥಾ ।
ವಿರಾಟಪರ್ವ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಚತುರ್ಥಂ ತದನಂತರಮ್ ॥೫॥

ಉದ್ಯೋಗಂ ಪಂಚಮಂ ಪರ್ವಂ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಂ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ಸಪ್ತಮಂ ದ್ರೋಣಪರ್ವಂ ಚ ಕರ್ಣಪರ್ವಂ ತತಃ ಪರಮ್ ॥೬॥

ನವಮಂ ಶಲ್ಯಪರ್ವಂ ಚ ಗದಾಪರ್ವ ತತಃ ಪರಮ್ ।
ಸೌಷುಪ್ತಿಕಂ ತಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗರ್ಭಮೌಸಲಮೇವ ಚ ॥ ೭ ॥

ತ್ರಯೋದಶಂ ಚ ಸ್ತ್ರೀಪರ್ವಂ ತಥಾऽನುಶಾಸನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಶಾಂತಿಪರ್ವಂ ತಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮಾಶ್ವಮೇಧಿಕಮೇವ ಚ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣಪರ್ವಂ ಚ ಹರಿವಂಶಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಇತ್ಯಷ್ಟಾದಶ ಪರ್ವಾಣಾಂ ಸಂಖ್ಯಾ ದ್ವೈಪಾಯನೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥ ೯ ॥

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ದ್ವಾರವತ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತೇ ಕೃಷ್ಣೇ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಶೀಘ್ರಂ ಕೃಷ್ಣೇನ ಗಮ್ಯತಾಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೋ ರಥವೇಗೇನ ಗತೋ ವೈ ಹಸ್ತಿನಾಪುರೀಮ್ ।
ವಿದುರೋ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ಕೃಷ್ಣಂ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಜಗತ್ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೧ ॥

ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ಚ ಮೇ ದೃಶಃ ।
ಅದ್ಯ ಮೇ ಪಿತರಸ್ತುಷ್ಟಾ ಗೋವಿಂದೇ ಗೃಹಮಾಗತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಅದ್ಯಾಷ್ಟಮೀ ಚ ನವಮೀ ಚ ಚತುರ್ದಶೀ ಚ
ಪರ್ವಾಯನಂ ಚ ವಿಷುವಂ ಚ ದಿನತ್ರಯಂ ಚ ।

ಅದ್ಯೈವ ಪಿಂಡಪಿತೃಯಜ್ಞಮಖಸ್ಯ ಕಾಲೋ
ದಾಮೋದರೇಣ ಸಹಸಾ ಗೃಹಮಾಗತೇನ ॥ ೧೩ ॥

ಭಗವಾನುವಾಚ

ಸಾಧು ಸಾಧು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ ।
ತುಷ್ಟಸ್ತವ ವರಂ ಬ್ರೂಹಿ ದದಾಮಿ ಕುರುನಂದನ ॥ ೧೪ ॥

ವಿದುರ ಉವಾಚ

ಭೋಜನೇ ವಿಪ್ರಸಂಕೀರ್ಣಂ ಬಂಧುಸಂಕೀರ್ಣಮಂದಿರಮ್ ।
ಶಯನೇ ಸುತಸಂಕೀರ್ಣಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಮಧುಸೂದನ ॥ ೧೫ ॥

ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಗಮನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜರಾಜಃ ಸುಯೋಧನಃ ।
ವಿದುರಸ್ಯ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಏತದ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೬ ॥

ದುರ್ಯೋಧನ ಉವಾಚ

ದ್ರೋಣಭೀಷ್ಮೌ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಂ ಚೈವ ಮಧುಸೂದನ ।
ಕಿಮರ್ಥಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಕೃತಂ ವೃಷಲಭೋಜನಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಶುದ್ಧಂ ಭಾಗವತಸ್ನಾನಂ ಶುದ್ಧಂ ಭಾಗೀರಥೀಜಲಮ್ ।
ಶುದ್ಧಂ ವಿಷ್ಣುಪದಾತ್ ತೀರ್ಥಂ ಶುದ್ಧಮೇಕಾದಶೀವ್ರತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಚಾಂಡಾಲಾನಪಿ ಮದ್ಭಕ್ತಾನ್ ನಾವಮನ್ಯೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಅವಮನ್ಯೇತ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ರೌರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೯ ॥

ನ ಶೂದ್ರಾ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಾ ವಿಪ್ರಾ ಭಾಗವತಾಃ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಸಾರ್ವವರ್ಣ್ಯಾ ಯತೋ ಶೂದ್ರಾ ಯೇ ಹ್ಯಭಕ್ತಾ ಜನಾರ್ದನೇ ॥ ೨೦ ॥

ಭೋಜನಂ ಪೃಚ್ಛಸೇ ರಾಜನ್ನಾದರಂ ಕಿಂ ನ ಪೃಚ್ಛಸಿ ।
ಭೋಜನಂ ಗತಜೀರ್ಣಂ ಸ್ಯಾದಾದರಂ ತ್ವಜರಾಮರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ದ್ವಿಷದನ್ನಂ ನ ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ದ್ವಿಷಂತಂ ನೈವ ಭೋಜಯೇತ್ ।
ಪಾಂಡವಾನ್ ದ್ವಿಷಸೇ ರಾಜನ್ ಮಮ ಪ್ರಾಣಾ ಹಿ ಪಾಂಡವಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರೀತಿಭೋಜ್ಯಾನಿ ಚಾನ್ನಾನಿ ವಿಪದ್ಭೋಜ್ಯಾನಿ ವಾ ಪುನಃ ।
ನ ಚ ತ್ವಂ ಪ್ರೀಯಸೇ ರಾಜನ್ ನ ಚ ಹ್ಯಾಪದ್ಗತಾ ವಯಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಆದರಾದುಪನೀತಾನಿ ಶಾಕಾನ್ಯಪಿ ಸುಯೋಧನ ।
ಪ್ರೀಣಂತಿ ಮಮ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಮದ್ಗತಂ ಮಾನವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಮಮ ವಾಕ್ಯಂ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಾಂತಿಮಿಚ್ಛ ಸುಯೋಧನ ।
ರಾಜ್ಯಂ ತೇಷಾಂ ಸಮಂ ದತ್ವಾ ಯೂಯಂ ಪಂಚೋತ್ತರಂ ಶತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ವನೇ ದ್ವಾದಶ ವರ್ಷಾಣಿ ತತೋಽಜ್ಞಾತಂ ತ್ರಯೋದಶಮ್ ।
ಪಂಚಗ್ರಾಮಮಥೋ ದತ್ವಾ ಕೃತೀ ಭವ ಸುಯೋಧನ ॥ ೨೬ ॥

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಂ ಯಮಪ್ರಸ್ಥಮವಂತೀಂ ವಾರಣಾಪುರೀಮ್ ।
ದೇಹಿ ಮೇ ಚತುರೋ ಗ್ರಾಮಾನ್ ಪಂಚಮಾಂ ಹಸ್ತಿನಾಪುರೀಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ದುರ್ಯೋಧನ ಉವಾಚ

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಂ ಗುರೋರ್ದತ್ತಂ ಯಮಪ್ರಸ್ಥಂ ಕೃಪಸ್ಯ ಚ ।
ಹಸ್ತಿನಾ ನನು ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ದತ್ತಾಽವಂತೀ ಚ ಸೌರಯೇ ॥ ೨೮ ॥

ವಾರಣಾವತಮಸ್ಮಾಕಂ ಪಂಚಗ್ರಾಮಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಸೂಚ್ಯಗ್ರೇಣ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ಯಾವತೀ ಭಿದ್ಯತೇ ಮಹೀ ।
ತಾವತೀಂ ನಾಭಿದಾಸ್ಯಾಮಿ ವಿನಾ ಯುದ್ಧೇನ ಕೇಶವ ॥ ೨೯ ॥

ಭಗವಾನುವಾಚ

ಯದಾ ಯದಾ ಪಶ್ಯಸಿ ವಾನರಧ್ವಜಂ
ಧನುರ್ಧರಂ ಪಾಂಡವಮಧ್ಯಮಂ ರಣೇ ।
ಗದಾಗ್ರಹಸ್ತಂ ಲಲಿತಂ ವೃಕೋದರಂ
ತದಾ ತದಾ ದಾಸ್ಯಸಿ ಸರ್ವಮೇದಿನೀಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ದುರ್ಯೋಧನ ಉವಾಚ

ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಗಾತ್ರಂ
ಮೇಘೋನ್ನತಂ ಮತ್ತಗಜೇಂದ್ರಲೀಲಮ್ ।
ಆದಿತ್ಯಪುತ್ರಂ ಬಹುಶತ್ರುನಾಶಕಂ
ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ಕರ್ಣಂ ರಥಮಾರುಹಂತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ಭಗವಾನುವಾಚ

ದ್ವಾವಿಮೌ ಪುರುಷೌ ಮೂರ್ಖೌ ದುರ್ಯೋಧನದಶಾನನೌ ।
ಗೋಗ್ರಹಂ ವನಭಂಗಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ಕೃತಂ ಪುನಃ ॥ ೩೨ ॥

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ

ಬ್ರೂಹಿ ಸಂಜಯ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ಯುದ್ಧೇ ತೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಕುರೂಣಾಂ ಚ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಚ ಮಹಾಹವೇ ॥ ೩೩ ॥

ಕೇ ತತ್ರ ಪ್ರಮುಖಾ ಯೋಧಾಃ ಕೇ ಚ ತತ್ರ ಮಹಾರಥಾಃ ।
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣೌ ಕಥಂ ಭಗ್ನೌ ಕರ್ಣಶಲ್ಯೌ ಕಥಂ ಹತೌ ।
ಕಥಂ ದುರ್ಯೋಧನೋ ರಾಜಾ ಭೀಮಸೇನೇನ ಪಾತಿತಃ ॥ ೩೪ ॥

ಸಂಜಯ ಉವಾಚ

ಮೇದಿನೀಭಾರನಿರ್ಹಾರಂ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಹೃಷೀಕೇಶಂ ದುರ್ಲಭಂ ಚಕ್ರಪಾಣಿನಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ದುರ್ಲಭಂ ವಿಪ್ರಗೋಷ್ಠಂ ಚ ಗಂಗಾಸ್ನಾನಂ ಚ ದುರ್ಲಭಮ್ ।
ದುರ್ಲಭೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದಶ್ಚ ದುರ್ಲಭಾ ಭಾರತೀ ಕಥಾ ॥ ೩೬ ॥

ಭಾರತೀ ಪಾದಮಾತ್ರೇಣ ಗಂಗಾಸ್ನಾನೇನ ಮಾನವಃ ।
ವಿಷ್ಣುಸ್ಮರಣಮಾತ್ರೇಣ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೩೭ ॥

ಅರ್ಜುನಃ ಸಹ ಪುತ್ರೇಣ ದ್ರೋಣಃ ಸಹ ಸುತೇನ ಚ ।
ಭೀಷ್ಮೋ ಭೂರಿಶ್ರವಾಶ್ಚೈವ ಷಡೇತೇಽತಿರಥಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೩೮ ॥

ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಃ ಸಾತ್ಯಕಿಶ್ಚ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನೋ ಘಟೋತ್ಕಚಃ ।
ಶಿಖಂಡಿಶ್ಚಾಭಿಮನ್ಯುಶ್ಚ ವಾಯುಪುತ್ರಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೩೯ ॥

ಉಲೂಕಃ ಸೌಮದತ್ತಿಶ್ಚ ಶಶಬಿಂದುಶ್ಚ ಪಾರ್ಥಿವಃ ।
ದ್ರೋಣೋ ದ್ರೌಣಿಃ ಕೃಪಃ ಶಲ್ಯೋ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋ ಹಲಾಯುಧಃ ॥ ೪೦ ॥

ವೈಕರ್ತನೋ ವಿಕರ್ಣಶ್ಚ ಕಾಲಿಂಗಶ್ಚ ತಥೈವ ಚ ।
ದುಃಶಾಸನೋ ವಿಕರ್ಣಶ್ಚ ರಾಜಾ ದುರ್ಯೋಧನಸ್ತಥಾ ॥ ೪೧ ॥

ಏತೇ ದ್ವಾವಿಂಶತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಭಾರತೇಷು ಮಹಾರಥಾಃ ।
ಹೇಮಂತೇ ಪ್ರಥಮೇ ಮಾಸಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ತ್ರಯೋದಶೀ ॥ ೪೨ ॥

ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಭಾರತಂ ಯುದ್ಧಂ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಯಮದೈವತೇ ।
ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೇ ಹತೋ ಭೀಷ್ಮಃ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಚ ಸಪ್ತಮೀ ॥ ೪೩ ॥

ಅಷ್ಟಮ್ಯಾಂ ಚೈವ ಸೌಭದ್ರೋ ನವಮ್ಯಾಂ ಚ ಜಯದ್ರಥಃ ।
ದಶಮ್ಯಾಂ ಭಗದತ್ತಶ್ಚ ಮಹಾಯುದ್ಧೇನ ಪಾತಿತಃ ॥ ೪೪ ॥

ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ಮಧ್ಯರಾತ್ರೇ ಹತೋ ವೀರೋ ಘಟೋತ್ಕಚಃ ।
ತತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ವಿರಾಟದ್ರುಪದೌ ಹತೌ ॥ ೪೫ ॥

ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಚೈವ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯೋ ರಣೇ ಹತಃ ।
ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ತು ಪೂರ್ವಾಹ್ನೇ ವೃಷಸೇನೋ ನಿಪಾತಿತಃ ॥ ೪೬ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಮಹಾಯುದ್ಧೇ ವರ್ತಮಾನೇ ಪರೇ ದಿನೇ ।
ಹತೋ ವೈವಸ್ವತಃ ಕರ್ಣೋ ಮಾರ್ತಂಡಸ್ಯಾವಲಂಬನಃ ॥ ೪೭ ॥

ನಿನಾದಶೂನ್ಯಂ ಹತವೀರಯುದ್ಧಂ ।
ಪ್ರಶಾಂತದರ್ಪಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸೈನ್ಯಮ್ ।
ನ ನಿರ್ಬಭೌ ಸೂರ್ಯಸುತೇನ ಹೀನಂ
ವೃಂದಂ ಗ್ರಹಾಣಾಮಿವ ಚಂದ್ರಹೀನಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಮುಖಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ಯಥಾ ಶ್ರವಣವರ್ಜಿತಮ್ ।
ತಥೈವ ಕೌರವಂ ಸೈನ್ಯಂ ಕರ್ಣಹೀನಂ ನ ನಿರ್ಬಭೌ ॥ ೪೯ ॥

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ಹತಃ ಶಲ್ಯೋ ಮದ್ರರಾಜೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಅಮಾವಾಸ್ಯಾಮೂರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ರಾಜಾ ದುರ್ಯೋಧನೋ ಹತಃ ॥ ೫೦ ॥

ಗದಯಾ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಭೀಮಸೇನೋ ಕ್ರುಧಾ ಬಲೀ ।
ದಿನಾನಿ ದಶ ಭೀಷ್ಮೇಣ ಭಾರದ್ವಾಜೇನ ಪಂಚ ಚ ॥ ೫೧ ॥

ದಿನದ್ವಯಂ ತು ಕರ್ಣೇನ ಶಲ್ಯೇನಾರ್ಧದಿನಂ ತಥಾ ।
ದಿನಾರ್ಧಂ ತು ಗದಾಯುದ್ಧಮೇತದ್ಭಾರತಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೫೨ ॥

ಕೃತಂ ಶತ್ರುಕ್ಷಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಭಾರತಂ ರಣಯಜ್ಞೋಽಯಂ ದೀಕ್ಷಿತೋಽಯಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ॥ ೫೩ ॥

ವೇದಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಯೂಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ದುರ್ಯೋಧನಂ ಪಶುಂ ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಹಾಹವಿಃ ॥ ೫೪ ॥

ಹೋತಾರಮರ್ಜುನಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಜಮಾನೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ।
ಗಾಂಡೀವೇನ ಸ್ರುವೇಣೈವ ಹೂಯಮಾನೇಷು ರಾಜಸು ॥ ೫೫ ॥

ಅಯಾಚಿತಮಿದಂ ದ್ರವ್ಯಮಹಮೇಕಂ ವಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಇಮಂ ಭಾರತಸಾರಂ ಚ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಯಃ ಪಠೇತ್ ॥ ೫೬ ॥

ದಿವಾ ವಾ ಸಂಧಿಕಾಲೇ ವಾ ಸಮೇಷು ವಿಷಮೇಷು ಚ ।
ಅಹೋರಾತ್ರಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಶ್ರೂಯಮಾಣಂ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ ೫೭ ॥

ಸಂವತ್ಸರಕೃತಂ ಪಾಪಂ ತತ್ಕ್ಷಣಾದೇವ ನಶ್ಯತಿ ।
ಯತ್ಫಲಂ ಗೋಸಹಸ್ರೇಷು ದತ್ತೇಷು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ॥ ೫೮ ॥

ಭಾತಿ ಸರ್ವೇಷು ವೇದೇಷು ರತಿಃ ಸರ್ವೇಷು ಜಂತುಷು ।
ತರಣಂ ಸರ್ವಪಾಪಾನಾಂ ತಸ್ಮಾದ್ಭಾರತಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೫೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸವಿರಚಿತೋ ಮಹಾಭಾರತಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ ॥

*****

೨೬. ಮಹಾಭಾರತಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ

ರಮಾಯಾ ರಮಣಂ ವ್ಯಾಸಂ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಗುರೂನಪಿ ।
ವೈಶಂಪಾಯನಸೂತೌ ಚ ಸಂಜಯಂ ಚ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭಾರತೀಯಾಃ ಕಥಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಸಂಗ್ರಹೇಣ ವದಾಮಿ ತಾಃ ।
ಭಾರತೇಽಹಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹಮಾಲಿಕಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಆದಿಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಕಥ್ಯಂತೇ ಚ ಸಮಾಸತಃ ।
ಸೂತಶೌನಕಸಂಪ್ರಶ್ನಃ ಯಾಗಪ್ರಕರಣಂ ತಥಾ ॥ ೩ ॥

ಜನಮೇಜಯಸ್ಯ ಚ ಶುನಾ ಶಾಪದಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಉತ್ತಂಕಸ್ಯ ಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾ ಬಹುವಿಸ್ತರಾತ್ ॥ ೪ ॥

ಸರ್ಪಸತ್ರೋಪಕ್ರಮಶ್ಚ ಜರತ್ಕಾರುಕಥಾ ತಥಾ ।
ಆಸ್ತೀಕಾಗಮನಂ ಚೈವ ಸರ್ಪಸತ್ರಸಮಾಪನಮ್ ॥ ೫ ॥

ಉತ್ಪತ್ತಿರ್ಗರುಡಸ್ಯಾಪಿ ಕಿರಾತಹನನಂ ತಥಾ ।
ಮತ್ಸ್ಯಕಚ್ಛಪಸಂಹಾರಃ ಪೀಯೂಷಹರಣಂ ತಥಾ ॥ ೬ ॥

ಗರುಡಸ್ಯ ಬಲೋದ್ರೇಕೋ ಮಾತೃದಾಸ್ಯವಿಮೋಚನಮ್ ।
ಪೌಲೋಮ್ಯಾಃ ಸಮುಪಾಖ್ಯಾನಮಂಶಾವತರಣಂ ತಥಾ ॥ ೭ ॥

ಕ್ರಮೇಣ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಚ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಸಂತಾಪಃ ಲಾಕ್ಷಾದಹನಮೀರಿತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಹಿಡಿಂಬಸ್ಯ ವಧಶ್ಚೈವ ಹಿಡಿಂಬಾಗ್ರಹಣಂ ತತಃ ।
ಘಟೋತ್ಕಚಸಮುತ್ಪತ್ತಿರೇಕಚಕ್ರಪ್ರವೇಶನಮ್ ॥ ೯ ॥

ಬಕಾಸುರವಧಶ್ಚೈವ ವಾರ್ಷಿಕಗ್ರಹಣಂ ತಥಾ ।
ಮಾರ್ಗೇ ಗಂಧರ್ವಯುದ್ಧಂ ಚ ಧೌಮ್ಯಸಂದರ್ಶನಂ ತಥಾ ॥ ೧೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಯವೇಧಶ್ಚ ಪಾರ್ಥೇನ ದ್ರೌಪದೀಪ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ಚ ।
ಷಡಿಂದ್ರಾಣಾಮುಪಾಖ್ಯಾನಂ ವ್ಯಾಸೇನ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಚ ದ್ರೌಪದ್ಯಾಃ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಮೀರಿತಮ್ ।
ಖಾಂಡವಪ್ರಸ್ಥಗಮನಂ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ ಕೃಷ್ಣಪಾರ್ಥಯೋಃ ॥ ೧೨ ॥

ವನಕ್ರೀಡಾ ಜಲಕ್ರೀಡಾ ಕೀರ್ತಿತಾ ಪಾರ್ಥಕೃಷ್ಣಯೋಃ ।
ಖಾಂಡವಸ್ಯ ವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ದಹನಂ ತತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಮೋಚನಂ ಚಾಶ್ವಸೇನಸ್ಯ ಜರಿತರ್ಯಾದಿಮೋಚನಮ್ ।
ಮಯಸ್ಯ ಮೋಚನಂ ಚೈವ ಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಪರಾಜಯಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ವಿಜಯಃ ಪಾರ್ಥಕೃಷ್ಣಯೋಃ ।
ದ್ರೌಪದೀರಮಣಂ ಚೈವ ವರ್ಣಿತಂ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಅಷ್ಟೌ ಶ್ಲೋಕಸಹಸ್ರಾಣಿ ಹ್ಯಷ್ಟೌ ಶ್ಲೋಕಶತಾನಿ ಚ ।
ಚತುರಾಶೀತಿಶ್ಲೋಕಾಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿತಾ ಹ್ಯಾದಿಪರ್ವಣಿ ॥ ೧೬ ॥

ಅಧ್ಯಾಯಾ ದ್ವಿಶತಂ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಶ್ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಪಾರಾಶರ್ಯೇಣ ಮುನಿನಾ ವ್ಯಾಸೇನ ಹರಿಣಾ ಕೃತಾಃ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಆದಿಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ಸಭಾಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಕಥ್ಯಂತೇ ಚ ಸಮಾಸತಃ ।
ಸಭಾಯಾಃ ಕರಣಂ ಚೈವ ಮಯಸ್ಯ ಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ಸಭಾಪ್ರವೇಶಃ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ನಾರದಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನಕರಣಂ ರಾಜನೀತಿಪ್ರದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಯಮೇಂದ್ರವರುಣಾನಾಂ ತು ಸಭಾವರ್ಣನಮೇವ ಚ ।
ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾನಾಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಯ ಚ ಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ರಾಜಸೂಯಪ್ರಯತ್ನಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಿಪ್ರವೇಷಶ್ಚ ಜರಾಸಂಧವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೨೧ ॥

ರಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಮೋಚನಂ ಚೈವ ಪುನರಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ದಿಗ್ಜಯಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ರಾಜಸೂಯಸ್ಯ ವೈಭವಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಕೃಷ್ಣಾಗ್ರ್ಯಪೂಜಾ ಯಜ್ಞಾಂತೇ ಚೈದ್ಯಕೋಪಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಶಿಶುಪಾಲವಧಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಯಜ್ಞಸಮಾಪನಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ದುರ್ಯೋಧನಾಪಹಾಸಶ್ಚ ದ್ಯೂತೋಪಕ್ರಮ ಏವ ಚ ।
ರಾಜ್ಯಾಪಹಾರಃ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಭೀಮಕೋಪಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೨೪ ॥

ದ್ರೌಪದೀವಸ್ತ್ರಹರಣಂ ಧ್ಯಾನಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ತತ್ರ ಹಿ ।
ಅನಂತವಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ವರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೨೫ ॥

ಸಭಾನಿರ್ಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಪುನರ್ದ್ಯೂತಂ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯಾಹರಣಂ ತಥಾ ॥ ೨೬ ॥

ಪುನಃ ಪರಾಜಯಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ತತ್ರ ವರ್ಣಿತಃ ।
ಪೌರಾಣಾಂ ಶೋಕಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ವನಾರ್ಥಂ ಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೨೭ ॥

ದ್ವಿಸಹಸ್ರಂ ಪಂಚಶತಂ ಶ್ಲೋಕಾ ಏಕಾದಶೈವ ಹಿ ।
ಅಷ್ಟಸಪ್ತತಿರಧ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವ್ಯಾಸೇನ ಧೀಮತಾ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಸಭಾಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವನಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾ ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಕ್ರಮಶೋ ಮಯಾ ।
ವಿದುರಾಗಮನಂ ಚೈವ ವ್ಯಾಸಾಗಮನಮೇವ ಚ ॥ ೨೯ ॥

ಮೈತ್ರೇಯಶಾಪದಾನಂ ಚ ಪ್ರವೇಶಃ ಕಾಮ್ಯಕೇ ವನೇ ।
ಕೀರ್ಮೀರಾಸುರಸಂಹಾರೋ ವಿದುರೇಣೈವ ವರ್ಣಿತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಧೌಮ್ಯಸ್ಯೈವೋಪದೇಶೇನ ನಾಮಾಷ್ಟಶತಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಿರಕ್ಷಯಪಾತ್ರಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಗಮನಂ ತತಃ ॥ ೩೧ ॥

ಸಮಾಧಾನಂ ಚ ಕೃಷ್ಣೇನ ಸಾಲ್ವಯುದ್ಧಸ್ಯ ವರ್ಣನಮ್ ।
ಸಾಲ್ವಸ್ಯ ಹನನಂ ತೇನ ಸುಭದ್ರಾಗಮನಂ ತತಃ ॥ ೩೨ ॥

ದ್ರೌಪದೀವಾಕ್ಯವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಹಠವಾದೇ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ವಾತಾತ್ಮಜಸ್ಯ ವಾಕ್ಯೇನ ಧರ್ಮಚಿಂತಾ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಮಂತ್ರೋಪದೇಶೋ ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಪಾರ್ಥಹರ್ಷಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಅಸ್ತ್ರಾರ್ಥಂ ಗಮನಂ ಚೈವ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ದೇವೇಂದ್ರದರ್ಶನಂ ಮಾರ್ಗೇ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಮೂಕಾಸುರನಿಮಿತ್ತೇನ ಯುದ್ಧಂ ಪಾರ್ಥಕಿರಾತಯೋಃ ॥ ೩೫ ॥

ಪರಾಜಯಶ್ಚಾರ್ಜುನಸ್ಯ ರುದ್ರಸ್ತೋತ್ರಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ದೇವೈಶ್ಚ ವರದಾನಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಪಾಶುಪತಸ್ಯ ಚ ॥ ೩೬ ॥

ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕಾನಾಂ ಚ ದರ್ಶನಂ ತತ್ರ ವರ್ಣಿತಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಸ್ಯ ಗಮನಂ ತಥೇಂದ್ರಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಶ್ಚಿತ್ರಸೇನಾದುರ್ವಶೀಶಾಪ ಏವ ಚ ।
ಸಂದರ್ಶನಂ ಲೋಮಶಸ್ಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೩೮ ॥

ಚ್ಯವನಸ್ಯ ಸಮಾಖ್ಯಾನಮಗಸ್ತ್ಯಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ।
ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಸ್ಯ ಚಾಖ್ಯಾನಂ ನಾರದಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೩೯ ॥

ಋಷ್ಯಶೃಂಗಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧಕಥಾಽಪಿ ಚ ।
ಸಂಪ್ರವೇಶೋ ದ್ವೈತವನೇ ಸೈಂಧವಾಗಮನಂ ತತಃ ॥ ೪೦ ॥

ದ್ರೌಪದ್ಯಾ ಹ್ಯಪಹಾರಶ್ಚ ಪ್ರಹಾರೋ ವಾಯುಸೂನುನಾ ।
ಧರ್ಮೇಣ ಮೋಚನಂ ಚೈವ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ರಾಮಾಯಣಕಥಾ ಚಾತ್ರ ವರ್ಣಿತಾ ಬಹುವಿಸ್ತರಾ ।
ಸಾವಿತ್ರ್ಯಾಃ ಸಮುಪಾಖ್ಯಾನಂ ಘೋಷಯಾತ್ರಾ ತಥೈವ ಚ ॥ ೪೨ ॥

ಚಿತ್ರಸೇನೇನ ಯುದ್ಧಂ ಚ ಕೌರವಾಣಾಂ ಪರಾಜಯಃ ।
ಭೀಮೇನ ಮೋಚನಂ ಚೈವ ಶೋಕೋ ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಚ ॥ ೪೩ ॥

ಸಮಾಧಾನಂ ಚ ಕರ್ಣೇನ ಯಾಗೋಪಕ್ರಮ ಏವ ಚ ।
ದೂರ್ವಾಸಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೪೪ ॥

ಅರಣೇರಪಹಾರಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿತಾ ವನಪರ್ವಣಿ ।
ದ್ವಿಶತಂ ಷಷ್ಟಿರಧ್ಯಾಯಾ ನವ ತತ್ರ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೪೫ ॥
ಏಕಾದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ಷಟ್‌ಶತಾನಿ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಶ್ಲೋಕಾಶ್ಚ ವರ್ಣಿತಾ ಹ್ಯತ್ರ ಚತುಃಷಷ್ಟಿ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥ ೪೬ ॥

॥ ಇತಿ ವನಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವಿರಾಟಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾ ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಚ ಕ್ರಮಾನ್ಮಯಾ ।
ತ್ಯಾಗೋ ಋಷೀಣಾಂ ಧೌಮ್ಯಸ್ಯ ಚೋಪದೇಶಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಶಮ್ಯಾಮಾಯುಧನಿಕ್ಷೇಪಃ ದುರ್ಗಾಸ್ತೋತ್ರಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೪೭ ॥
ವೇಷಾಂತರೇಣ ಗಮನಂ ನಾಮಾಂತರವಿಧಾಪನಮ್ ।
ಅಜ್ಞಾತವಾಸಸ್ತತ್ರೈವ ಜೀಮೂತಸ್ಯ ವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಶೋಕೇನ ತತ್ರ ವಾಸಶ್ಚ ದಶಮಾಸಸಮಾಪನಮ್ ॥ ೪೮ ॥
ಕೀಚಕಾಗಮನಂ ತತ್ರ ದ್ರೌಪದೀಪ್ರಾರ್ಥನಂ ತತಃ ।
ಸುದೇಷ್ಣಾಯಾ ನಿಯೋಗೇನ ದ್ರೌಪದೀಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೪೯ ॥
ಕೋಪೇನ ಭರ್ತ್ಸನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದ್ರೌಪದ್ಯಾ ಕೀಚಕಸ್ಯ ಹಿ ।
ಪಾದಪ್ರಹಾರೋ ದ್ರೌಪದ್ಯಾ ವಿರಾಟಸ್ಯ ಸಮೀಪತಃ ॥ ೫೦ ॥
ದ್ರೌಪದೀಭೀಮಸಂವಾದೋ ಭೀಮೇನೈವ ಚ ಸಾಂತ್ವನಮ್ ।
ರಾತ್ರೌ ಮಹಾನಸದ್ವಾರಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತೋ ವಧಶ್ಚ ಹಿ ॥ ೫೧ ॥
ನರ್ತನಾಗಾರಗಮನಂ ಕೀಚಕಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ಶವೇನ ದ್ರೌಪದೀಬಂಧಃ ಸ್ಮಶಾನಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೫೨ ॥
ಉಪಕೀಚಕಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೀಮೇನೈವ ವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ತ್ರಯೋದಶಾಹಮಾತ್ರಂ ತು ದಿನಮುರ್ವರಿತಂ ತಥಾ ॥ ೫೩ ॥
ಚಾರವಾಕ್ಯಾತ್ ಕೌರವಾಣಾಂ ಗಮನಂ ತತ್ರ ವೈ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಸುಶರ್ಮಸಹಿತಾನಾಂ ಚ ಗ್ರಹಣಂ ದಕ್ಷಿಣಾದಿಶಿ ॥ ೫೪ ॥
ಉತ್ತರಾದಿಶಿ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಗವಾಂ ಚ ಗ್ರಹಣಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ಸುಶರ್ಮಣೋ ಬಂಧನಂ ಚ ತಾಡನಂ ವಾಯುಸೂನುನಾ ॥ ೫೫ ॥
ವಿರಾಟಮೋಚನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಗವಾಂ ಮೋಕ್ಷಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಬೃಹನ್ನಲಾಸಹಾಯೇನ ಗಮನಂ ಚೋತ್ತರಸ್ಯ ತು ॥ ೫೬ ॥

ಪಲಾಯನಂ ಚೋತ್ತರಸ್ಯ ಸ್ಮಶಾನಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಗಾಂಡೀವಸ್ಯ ಸಮಾದಾನಂ ತತೋ ವೇಷವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ ೫೭ ॥

ಧ್ವಜಸ್ಯಾಗಮನಂ ತತ್ರ ಯುದ್ಧೋಪಕ್ರಮ ಏವ ಚ ।
ಷಡ್ರಥಾನ್ ವಿರಥೀಕೃತ್ಯ ಮೂರ್ಛಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಸ್ತ್ರತಃ ॥ ೫೮ ॥

ವಸ್ತ್ರಾಪಹಾರೋ ಹಿ ಗವಾಂ ವಿಜಯಸ್ತತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಃ ।
ವಿರಾಟಕಂಕಸಂವಾದಃ ಕಂಕಸಂತಾಡನಂ ತಥಾ ॥ ೫೯ ॥

ಪರೇ ದಿನೇ ಸಭಾಯಾಂ ಹಿ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಪ್ರವೇಶನಮ್ ।
ಉತ್ತರೇಣ ಚ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ವಿಕ್ರಮಸ್ಯೈವ ವರ್ಣನಮ್ ॥ ೬೦ ॥

ಅಭಿಮನ್ಯೋರ್ವಿವಾಹಶ್ಚ ಬಾಂಧವಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಯಾದವಾನಾಂ ಸಂತೋಷಃ ಕೃಷ್ಣಪಾರ್ಥಯೋಃ ॥ ೬೧ ॥

ದ್ವಿಸಹಸ್ರಂ ತ್ರೀಣಿ ಶತಂ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವೈರಾಟಿಕೇ ತಥಾ ।
ಶ್ಲೋಕಾಶ್ಚ ತ್ರಯಃ ಷಷ್ಟಿಸ್ತಥಾಽಧ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೬೨ ॥

॥ ಇತಿ ವಿರಾಟಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವಣಿ ತಥಾ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಸಂಗ್ರಹೇಣ ಚ ।
ಉಪಪ್ಲಾವ್ಯಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣರಾಮಸಮಾಗಮಃ ॥ ೬೩ ॥

ಪುರೋಹಿತಪ್ರೇಷಣಂ ಚ ಸಂಧಾನಕರಣಂ ತಥಾ ।
ರಾಜ್ಞಾಮಾಗಮನಂ ಚೈವ ಶಲ್ಯಸ್ಯಾಗಮನಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೬೪ ॥

ವೃತ್ರಾಸುರಸ್ಯ ಸಂಹಾರಕಥಾ ಶಲ್ಯೇನ ಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಶಲ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಕರ್ಣಸ್ಯ ತೇಜೋಭಂಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೬೫ ॥

ಸಂಜಯಾಗಮನಂ ಚೈವ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಚಿಂತಯಾ ।
ರಾತ್ರೌ ಪ್ರಜಾಗರಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವಿದುರಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ನೀತಿರ್ವೈದುರಕೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವಿದುರೇಣ ಪ್ರಜಾಗರೇ ॥ ೬೬ ॥

ಸನುತ್ಸುಜಾತಾಗಮನಂ ಸಂಜಯಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಸಂತಾಪಃ ಸಂಧಾನಾರ್ಥಂ ತಥಾ ಹರೇಃ ॥ ೬೭ ॥

ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಋಷೀಣಾಂ ದರ್ಶನಂ ತಥಾ ।
ಸಭಾಪ್ರವೇಶಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಉದ್ಧವೇನ ಸಹೈವ ತು ॥ ೬೮ ॥

ರಾಮೇಣ ದಂಭೋಪಾಖ್ಯಾನಂ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ನಾರದೇನ ಚ ।
ವರಾನ್ವೇಷಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಮಾತಲೇಸ್ತತ್ರ ವರ್ಣಿತಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ತಥಾ ಗಾಲವನಿರ್ಬಂಧಕಥಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಭೀಷ್ಮಾದಿಬೋಧನಂ ಚೈವ ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯಂ ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ದುರ್ಮಂತ್ರೋ ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನಮ್ ।
ಕುಂತೀಗೃಹಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ತಥಾ ಕರ್ಣಸಮಾಗಮಃ ॥ ೭೧ ॥

ಪುನರಾಗಮನಂ ಚೈವ ಯುದ್ಧೋಪಕ್ರಮ ಏವ ಚ ।
ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯೇ ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಹ್ಯಭಿಷೇಕಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೭೨ ॥

ರಥಾತಿರಥಸಂಖ್ಯಾ ಚ ಅಂಬೋಪಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ।
ಸ್ಯಮಂತಕಾಭಿಗಮನಂ ಚತುರಂಗಬಲೈಃ ಸಹ ॥ ೭೩ ॥

ವಿಚಿತ್ರವ್ಯೂಹನಿರ್ಮಾಣಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯುದ್ಧನಿಶ್ಚಯಃ ।
ಅಧ್ಯಾಯಾನಾಂ ಶತಂ ತತ್ರ ತಥಾ ಷಣ್ಣವತಿಃ ಸ್ಮೃತಾ ॥ ೭೪ ॥

ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಸಪ್ತನವಶತಶ್ಲೋಕಾಸ್ತಥಾ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ತಥಾಽಷ್ಟವಿಂಶತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ವ್ಯಾಸೇನೋದ್ಯೋಗಪರ್ವಣಿ ।
ಶ್ರವಣಾದಿಫಲಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕೃಷ್ಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸೂಚನಮ್ ॥ ೭೫ ॥

॥ ಇತಿ ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಕಥ್ಯಂತೇ ಸಂಗ್ರಹೇಣ ತು ।
ಖಗೋಲಸ್ಯ ಚ ವಿಸ್ತಾರಃ ತಥಾ ಭೂಗೋಲಕಸ್ಯ ಚ ॥ ೭೬ ॥

ಯುದ್ಧೋಪಕ್ರಮಕಾಲೇ ಚ ಪಾರ್ಥಶೋಕಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಗೀತೋಪದೇಶಃ ಕೃಷ್ಣೇನ ವಿಶ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಭೀಮಭೀಷ್ಮಪುರೋಭಾಗೇ ಸೇನಾವ್ಯೂಹಸ್ಯ ವರ್ಣನಮ್ ।
ಶಲ್ಯೇನೋತ್ತರಸಂಹಾರೋ ರಥಿಕಾನಾಂ ವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೭೮ ॥

ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಮೃದುಯುದ್ಧೇ ತು ಕೃಷ್ಣಕೋಪಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಸರ್ವಾಯುಧಾನಾಂ ವಿಚ್ಛೇದಃ ಪಾರ್ಥಭೀಷ್ಮಸಮಾಗಮೇ ॥ ೭೯ ॥

ಶಿಖಂಡಿನಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪಾರ್ಥಬಾಣಪ್ರಪೀಡನಾತ್ ।
ನಿಪಾತನಂ ಚ ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಶರತಲ್ಪೇ ಸಮುನ್ನತೇ ॥ ೮೦ ॥

ಸೇನಾಪ್ರಹಾರಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೀಷ್ಮಸಂದರ್ಶನಂ ತಥಾ ।
ಉಪಬರ್ಹಣದಾನಂ ಚ ಭೇದನಂ ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರತಃ ॥ ೮೧ ॥

ಭಾಗೀರಥೀದರ್ಶನಂ ಚ ಭೀಷ್ಮಾನಂದಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಭೀಷ್ಮವಾಕ್ಯಾಚ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶಿಬಿರಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೮೨ ॥

ಶತಂ ಸಪ್ತದಶಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ತು ಪಂಚಕಮ್ ।
ತಥಾಽಷ್ಟಶತಶ್ಲೋಕಾಶ್ಚ ವ್ಯಾಸೋಕ್ತಾ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಣಿ ॥ ೮೩ ॥

॥ ಇತಿ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ದ್ರೋಣಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಕಥ್ಯಂತೇ ಸಂಗ್ರಹಾನ್ಮಯಾ ।
ದ್ರೋಣಾಭಿಷೇಕಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ಗ್ರಹಣೇ ಧರ್ಮಜಸ್ಯ ಚ ॥ ೮೪ ॥

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಯುದ್ಧಸನ್ನಾಹೋ ಭಗದತ್ತವಧಸ್ತಥಾ ।
ಪದ್ಮವ್ಯೂಹಸ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಂ ತಸ್ಯ ಭೇದೋಽಭಿಮನ್ಯುನಾ ॥ ೮೫ ॥

ತಸ್ಯ ಯುದ್ಧಸ್ಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ರಾಜಪುತ್ರವಧಸ್ತಥಾ ।
ಷಡ್ರಥಾನಾಂ ಪ್ರಹಾರಶ್ಚ ದೌಃಶಾಸನಿವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೮೬ ॥

ಸೌಭದ್ರೇಯವಧಸ್ತತ್ರ ವ್ಯಾಸಸ್ಯಾಗಮನಂ ತಥಾ ।
ಪಾರ್ಥಶೋಕಸಮಾಧಾನಂ ಮೃತ್ಯೂಪಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೮೭ ॥

ತಥಾ ಷೋಡಶರಾಜೀಯಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಪಾರ್ಥಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ರಾತ್ರೌ ಚ ಪಾರ್ಥಶೋಕಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೮೮ ॥

ಶತರುದ್ರೀಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಂಶಪ್ತಕವಧಸ್ತಥಾ ।
ಸೈಂಧವಸ್ಯ ಚ ಸಂಹಾರಸ್ತಥಾ ದ್ರುಪದಮತ್ಸ್ಯಯೋಃ ॥ ೮೯ ॥

ಪಾಂಚಾಲಕಾನಾಂ ಸಂಹಾರೋ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾಖ್ಯಸದ್ವಧಃ ।
ಗಜಸ್ಯ ಧರ್ಮಜೇನಾಶು ಮೃಷಾಸಂಕೀರ್ತನಂ ತಥಾ ॥ ೯೦ ॥

ದೇಹತ್ಯಾಗಸ್ತು ದ್ರೋಣಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ತದಾ ।
ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಖಡ್ಗೇನ ಶಿರಚ್ಛೇದಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೯೦ ॥

ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರಸಂಧಾನಂ ಸೇನಾನಾಂ ವಧ ಈರಿತಃ ।
ವ್ಯಾಸೇನ ತು ಸಮಾಧಾನಂ ಶಿಬಿರಾಗಮನಂ ತತಃ ॥ ೯೨ ॥

ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಕುರೂಣಾಂ ಚ ಹರ್ಷಃ ಶೋಕಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಅಧ್ಯಾಯಾನಾಂ ಸಪ್ತತಿಶ್ಚ ತ್ರಿಶತಂ ಚಾತ್ರ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೯೩ ॥

ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ತಥಾ ಚಾಷ್ಟೌ ಶ್ಲೋಕಾ ನವಶತಾನಿ ಚ ।
ಪುನರ್ನವ ಚ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾ ದ್ರೋಣಪರ್ವಣಿ ಚ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ ೯೪ ॥

॥ ಇತಿ ದ್ರೋಣಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ಕರ್ಣಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಕಥ್ಯಂತೇ ಚ ಮಯಾ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ಕರ್ಣಾಭಿಷೇಕಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತೋ ಯುದ್ಧೇ ಕರ್ಣಪರಾಜಯಃ ॥ ೯೫ ॥

ಪಾರ್ಥಪ್ರತಾಪಃ ಪ್ರಥಮೇ ದಿನೇ ಚೈವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ತ್ರಿಪುರಾಸುರಸಂಹಾರಕಥಾಯಾ ವರ್ಣನಂ ಕೃತಮ್ ॥ ೯೬ ॥

ದುರ್ಯೋಧನೇನ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಶಲ್ಯಸಾರಥ್ಯಕಲ್ಪನಮ್ ।
ತೇಜೋಭಂಗಸ್ತು ಶಲ್ಯೇನ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೯೭ ॥

ಹಂಸಕಾಕಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ಮರ್ಮೋದ್ರೇಕವಚಸ್ತಥಾ ।
ಪರಸ್ಪರಂ ಭರ್ತ್ಸನಂ ಚ ಭೀಮಕರ್ಣಸಮಾಗಮಃ ॥ ೯೮ ॥

ಪರಾಕ್ರಮಸ್ತು ಭೀಮಸ್ಯ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯವರೇಣ ಹಿ ।
ದುಃಶಾಸನಸ್ಯ ಹೃದಯಂ ಭಿತ್ವಾ ಖಡ್ಗೇನ ವೇಗತಃ ॥ ೯೯ ॥

ರಕ್ತಪಾನಂ ಚ ಭೀಮಸ್ಯ ನರ್ತನಂ ವರ್ಣಿತಂ ತಥಾ ।
ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಸಂತಾಪಸ್ತಥಾ ಧರ್ಮಪಲಾಯನಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ನಿರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಗಮನಂ ಕೃಷ್ಣಪಾರ್ಥಯೋಃ ।
ಧರ್ಮಕೋಪಪ್ರಶಮನಂ ಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ ॥ ೧೦೧ ॥

ಪಾರ್ಥೇನ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ಚ ಕರ್ಣಸ್ಯೋಕ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗಮನಂ ಯುದ್ಧಂ ದೇವಾದೀನಾಂ ಚ ವರ್ಣಿತಮ್ ॥ ೧೦೨ ॥

ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರಮೋಚನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕಿರೀಟಹರಣಂ ತಥಾ ।
ರಥಚಕ್ರಸಮಾಗ್ರಾಸೋ ತಥಾ ಕರ್ಣಸ್ಯ ವರ್ಣಿತಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ಸರ್ವಾಯುಧಾನಾಂ ವಿಚ್ಛೇದಃ ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞಾಪರಿಪಾಲನಮ್ ।
ಕರ್ಣಸ್ಯ ಶಿರಸಶ್ಛೇದ ಅಸ್ತ್ರೇಣಾಂಜಲಿಕೇನ ಹಿ ॥ ೧೦೪ ॥

ಶೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕೌರವಾಣಾಂ ಗಮನಂ ಶಿಬಿರಸ್ಯ ಚ ।
ಏಕೋನಸಪ್ತತಿಶ್ಚೈವ ಅಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚಾತ್ರ ವರ್ಣಿತಾಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಚ ಚತ್ವಾರಿ ತಥಾ ನವ ಶತಾನಿ ಚ ।
ಚತುಃಷಷ್ಟಿಸ್ತಥಾ ಶ್ಲೋಕಾ ವ್ಯಾಸೇನೋಕ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೧೦೬ ॥

॥ ಇತಿ ಕರ್ಣಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ಶಲ್ಯಪರ್ವಗದಾಪರ್ವವೃತ್ತಾಂತೋ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಮಯಾ ।
ಶಲ್ಯಾಭಿಷೇಕಃ ಶಲ್ಯೇನ ಸೇನಾನಾಂ ಚ ಪರಾಜಯಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ಶಲ್ಯಯುದ್ಧಸ್ಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಶಲ್ಯಪಾರ್ಥಸಮಾಗಮಃ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರೇಣ ಸಂಹಾರಃ ಶಲ್ಯಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಸಂಶಪ್ತಕಾನಾಂ ಪಾರ್ಥೇನ ಸಂಹಾರಕರಣಂ ತಥಾ ।
ಸುಶರ್ಮಾದಿವಧಶ್ಚೈವ ಕೌರವಾಣಾಂ ವಧಸ್ತಥಾ ॥ ೧೦೯ ॥

ಉಲೂಕಸ್ಯ ವಧಶ್ಚೈವ ಶಕುನೇರ್ವಧ ಈರಿತಃ ।
ದುರ್ಯೋಧನಾಶ್ವಸಂಹಾರಸ್ತಥಾ ಗಜವಧಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ಖಡ್ಗಚರ್ಮಸಮಾಚ್ಛೇದಃ ಕೌರವಸ್ಯ ಪಲಾಯನಮ್ ।
ದ್ವೈಪಾಯನಸ್ಯ ಶಿರಸಿ ಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ತಥಾ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ಮೋಚನಂ ತತ್ರ ಸಂಜಯಸ್ಯ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ದುರ್ಯೋಧನಾನ್ವೇಷಣಂ ಚ ವ್ಯಾಧೇಭ್ಯಃ ಪರಿಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೧೧೨ ॥

ಕೃಷ್ಣೋಕ್ತಧರ್ಮವಾಕ್ಯೇನ ದುರ್ಯೋಧನಸಮಾಗಮಃ ।
ಗದಾಯುದ್ಧಸ್ಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ವರ್ಣಿತಂ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ ॥ ೧೧೩ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಚ ವರ್ಣಿತಾ ಬಹುವಿಸ್ತರಾ ।
ನಿವಾರಣಂ ಚ ರಾಮೇಣ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧೇ ಸಮಾಗಮಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ಊರುಭೇದಸ್ತು ಭೀಮೇನ ಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಏಕೋನಷಷ್ಟಿರಧ್ಯಾಯಾಸ್ತ್ರಿಶತಂ ತ್ರಿಣಿ ಚೈವ ಹಿ ॥ ೧೧೫ ॥

ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ವಿಂಶತಿಶ್ಚ ತಥಾ ಸ್ಮೃತಾ ।
ಗದಾಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾ ವ್ಯಾಸೇನೋಕ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೧೧೬ ॥

ಐಷೀಕಸೌಪ್ತಿಕಕಥಾ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಸಂಗ್ರಹಾನ್ಮಯಾ ।
ತ್ರಯಾಣಾಂ ವನಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ವಟವೃಕ್ಷಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೧೭ ॥

ನಿದರ್ಶನಂ ಕೌಶಿಕೇನ ಕಾಕಸಂಹಾರಕಾರಣಾತ್ ।
ಕೃತವರ್ಮಕೃಪಾಭ್ಯಾಂ ತು ಬೋಧನಂ ಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೧೮ ॥

ಶಿಬಿರದ್ವಾರಿ ರುದ್ರಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ತದ್ವಿಮರ್ಶನಮ್ ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮವಿಷಾದಶ್ಚ ಮನೋಯೋಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೧೯ ॥

ಶಿಬಿರಾಂತಃಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ಪಾಂಚಾಲಾನಾಂ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ಸೃಂಜಯಾನಾಂ ಚ ಸಂಹಾರಃ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಶಿಖಂಡಿನೋಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ತಥಾ ಪಾಂಡವಪುತ್ರಾಣಾಂ ಶಿರಶ್ಛೇದಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಸಂತೋಷಾತ್ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ದ್ರೌಪದೀಸಂಪ್ರಲಾಪಶ್ಚ ಸಮಾಧಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ದ್ರೌಣೇಃ ಪಲಾಯನಂ ತತ್ರ ಭೀಮಕೋಪಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರಯೋಗಶ್ಚ ಉತ್ತರಾಗರ್ಭಕೃಂತನಮ್ ।
ಶಿರೋಮಣ್ಯಪಹಾರಶ್ಚ ದ್ರೌಪದೀಶೋಕನಾಶನಮ್ ॥ ೧೨೩ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ನಷ್ಟದಶಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಶ್ಲೋಕಾ ಹ್ಯಷ್ಟಶತಂ ತಥಾ ।
ಸಪ್ತತಿರ್ವ್ಯಾಸದೇವೇನ ವರ್ಣಿತಾ ಚಾತ್ರ ಪರ್ವಣಿ ॥ ೧೨೪ ॥

ವಿಶೋಕಪರ್ವಸ್ತ್ರೀಪರ್ವವೃತಾಂತೋ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಮಯಾ ।
ಸಂಜಯೇನ ಸಮಾಧಾನಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಚೈವ ಹಿ ॥ ೧೨೫ ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ವಿದುರೇಣಾಪಿ ಶೋಕಶಾಂತಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸಮೀಪೇ ತು ಪಾಂಡವಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೨೬ ॥

ಪ್ರತಿಮಾಯಾಸ್ತಥಾ ಭಂಗಃ ಪಾಂಡವೈರ್ವಂದನಂ ತಥಾ ।
ರಣಭೂಮಿಪ್ರವೇಶಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವರ್ಣಿತಃ ಪೃಥಕ್ ॥ ೧೨೭ ॥

ಅನೇಕಸ್ತ್ರೀಪ್ರಲಾಪಶ್ಚ ಪತೀಪುತ್ರಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ ।
ಗಾಂಧಾರೀಸಂಪ್ರಲಾಪಶ್ಚ ಶಾಪದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೨೮ ॥

ಶವಾನಾಂ ದಹನಂ ತತ್ರ ಕುಂತ್ಯಾ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಪ್ರಲಾಪಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ತಿಲೋದಕಮ್ ॥ ೧೨೯ ॥

ಸಮಾಧಾನಂ ಚ ಕೃಷ್ಣೇನ ಅಧ್ಯಾಯಾಃ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಃ ।
ಶ್ಲೋಕಾಃ ಸಪ್ತಶತಂ ಚೈವ ಸಪ್ತಸಪ್ತತಿರೀರಿತಾಃ ॥ ೧೩೦ ॥

ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ವೃತ್ತಾಂತಾ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಸಂಗ್ರಹೇಣ ತು ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸಮಾಧಾನಂ ವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣಾದಿಭಿಃ ಸಹ ॥ ೧೩೧ ॥

ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಃ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಚಾರ್ವಾಕಸ್ಯ ವಧಸ್ತಥಾ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಚ ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಸಮೀಪಗಮನಂ ಹರೇಃ ॥ ೧೩೨ ॥

ಭೀಷ್ಮಸ್ತುತಿಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವರದಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ರಾಜಧರ್ಮೋಪಕ್ರಮಶ್ಚ ಪೃಥೂಪಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೧೩೩ ॥

ಚತುರೋಪಾಯಸಂಧಾನವಿಧಾನಕರಣಂ ತಥಾ ।
ಆಪದ್ಧರ್ಮೇ ಚ ವರ್ಣಾನಾಮಾಪದ್ಧರ್ಮ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೩೪ ॥

ಶ್ವಾನಮಾಂಸಾಪಹರಣಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಪಕ್ಕಣೇ ।
ಬಿಡಾಲಮೂಷಕಾಖ್ಯಾನಂ ಕೃತಘ್ನಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೧೩೫ ॥

ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೋಪಕ್ರಮಶ್ಚ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಂ ತಥಾ ಹರೇಃ ।
ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಕರ್ತೃತ್ವಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಮೇವ ಚ ॥ ೧೩೬ ॥

ವ್ಯಾಸೋಪದೇಶಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಂವಾದೋ ಗುರುಶಿಷ್ಯಯೋಃ ।
ಪಂಚಭೂತಸಮುತ್ಪತ್ತಿಪ್ರಕಾರಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೩೭ ॥

ನಾರದಸ್ಯ ಚ ಸಂವಾದೋ ಭರದ್ವಾಜೇನ ಚೈವ ಹಿ ।
ವಿದೇಹವ್ಯಾಸಸಂವಾದೋ ಮೃತ್ಯೂಪಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೧೩೮ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ಯ ವಿನಿರ್ಮಾಣಂ ಸ್ಥೂಲಸೃಷ್ಟಿಪ್ರಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಚತ್ವಾರಿಂಶದಥಾಧ್ಯಾಯಾಸ್ತ್ರಿಶತಾನಿ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೩೯ ॥

ಚತುರ್ದಶಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ತಥಾ ಸಪ್ತಶತಂ ಚೈವ ಸಪ್ತಶ್ಲೋಕಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೧೪೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶಾಂತಿಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಚಾತ್ರ ವೃತ್ತಾಂತಾ ಅನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ ।
ಸಮಸ್ತಧರ್ಮಪ್ರಶ್ನಾನಾಮುತ್ತರಾಣಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ॥ ೧೪೧ ॥

ಕನ್ಯಾಸುವರ್ಣಭೂಮೀನಾಂ ದಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮುತ್ತಮ್ ।
ರೌಪ್ಯದಾನಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಜಲದಾನಸ್ಯ ಚೈವ ಹಿ ॥ ೧೪೨ ॥

ಅನ್ನದಾನಂ ಕಾಂಸ್ಯದಾನಂ ಗೃಹದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಶಯ್ಯಾದಾನಂ ದೀಪದಾನಂ ವಸ್ತ್ರದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೧೪೩ ॥

ಛತ್ರಪಾದುಕದಾನಂ ಚ ತಿಲದಾನಂ ತಥೈವ ಚ ।
ತಟಾಕಕೂಪವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾದೇವಸದ್ಮನಃ ॥ ೧೪೪ ॥

ವಿವಾಹಮೌಂಜೀಶ್ರಾದ್ಧಾನಾಂ ಪ್ರಕಾರಃ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಗೃಧ್ರಗೋಮಾಯುಸಂವಾದಃ ಚ್ಯವನಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ॥ ೧೪೫ ॥

ಗೋಮಾಯುಗೃಧ್ರಸಂವಾದೋ ಗವಾಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಶಂಸನಮ್ ।
ಪ್ರತಿಗ್ರಹಸ್ಯ ದೋಷೋಕ್ತೀ ಋಷೀಣಾಂ ನಾಮಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೧೪೬ ॥

ಕುಶಿಕಸ್ಯ ಸಮಾಖ್ಯಾನಂ ವರ್ಣಧರ್ಮಸ್ಯ ಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಚತುರಾಶ್ರಮಧರ್ಮಾಣಾಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಶಂಸನಮ್ ॥ ೧೪೭ ॥

ಉತ್ತರಾಯಣಕಾಲೇ ಚ ಭೀಷ್ಮಸ್ಯ ಮರಣಂ ತಥಾ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಪ್ರಲಾಪಶ್ಚ ತತ್ಕುಲ್ಯಕರಣಂ ತಥಾ ॥ ೧೪೮ ॥

ಅಧ್ಯಾಯಾ ಹ್ಯತ್ರ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಚ್ಚ ಷಟ್ಶತಮ್ ।
ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ತಥಾ ಚಾಷ್ಟೌ ಶ್ಲೋಕಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೧೪೯ ॥

॥ ಇತಿ ಅನುಶಾಸನಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ಕಥ್ಯಂತೇ ಚೈವ ವೃತ್ತಾಂತಾ ಆಶ್ವಮೇಧಿಕಪರ್ವಣಿ ।
ಸಭಾಪ್ರವೇಶಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸಂವಾದಃ ಕೃಷ್ಣಪಾರ್ಥಯೋಃ ॥ ೧೫೦ ॥

ಅನುಗೀತಾ ಚ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾ ಭೂತೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ದ್ವಿಜಪತ್ನ್ಯೋಶ್ಚ ಸಂವಾದಃ ಮನೋಬುದ್ಧ್ಯೋಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೫೧ ॥

ವ್ಯಾಸಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮರುತ್ತಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಚ ।
ಮರುತ್ತವಿತ್ತಾನಯನಮಶ್ವಮೇಧಾರ್ಥಮಾದರಾತ್ ॥ ೧೫೨ ॥

ಯಾದವಾಗಮನಂ ತತ್ರ ಕೃಷ್ಣಾಗಮನಮೇವ ಚ ।
ಉತ್ತರಾಯಾಃ ಪ್ರಸೂತಿಶ್ಚ ಪರೀಕ್ಷಿಜ್ಜೀವನಂ ತಥಾ ॥ ೧೫೩ ॥

ಅರ್ಜುನಾಗಮನಂ ಸಾಕಂ ಭಾರ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ರಾಜಭಿಸ್ತಥಾ ।
ಅಶ್ವಸಂಹಾರಕರಣಂ ಉಲೂಕಾಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೫೪ ॥

ಕೃಷ್ಣೋಪದೇಶೋ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಭಾಯಾಮೃಷಿಸನ್ನಿಧೌ ।
ಶತಂ ತ್ರೀಣಿ ತಥಾಽಧ್ಯಾಯಾಃ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಕಮ್ ॥ ೧೫೫ ॥

ತ್ರಿಶತಂ ವಿಂಶತಿಸ್ತತ್ರವರ್ಣಿತಾ ಸರ್ವದರ್ಶಿನಾ ।

॥ ಇತಿ ಅಶ್ವಮೇಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಚೈವ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಹ್ಯಾಶ್ರಮಪರ್ವಣಿ ।
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಭೀಮೇನ ವೈರಾಗ್ಯೋತ್ಪಾದನಂ ತಥಾ ॥ ೧೫೬ ॥

ವಿದುರೇಣವಿಶೇಷೇಣ ವಿಷಯೇಚ್ಛಾನಿವರ್ತನಮ್ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾಜ್ಞಾದಾನಂ ಚ ವನವಾಸಾರ್ಥಮೇವ ಹಿ ॥ ೧೫೭ ॥

ಪೌರಾಣಾಂ ಚ ಸಮಾಧಾನಂ ಶ್ರಾದ್ಧಾರ್ಥಂ ವಿತ್ತಯಾಚನಮ್ ।
ಭೀಷ್ಮಾದಿಶ್ರಾದ್ಧಕರಣಂ ಬದರ್ಯಾಶ್ರಮದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೫೮ ॥

ಶತಯೂಪಾಶ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತಪಸಃ ಕರಣಂ ತಥಾ ।
ನಾರದಾಗಮನಂ ತತ್ರ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೫೯ ॥

ವಿದುರೇಣ ಸಹೈಕ್ಯಂ ಚ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ವ್ಯಾಸಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸ್ವೇಷ್ಟದಾಪನಮ್ ॥ ೧೬೦ ॥

ಮೃತಸೈನ್ಯಾಭಿಗಮನಂ ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಮ್ ।
ದಾರೈಃ ಸಹೈವ ಗಮನಂ ಗಾಂಧಾರೀಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಯೋಃ ॥ ೧೬೧ ॥

ಮೋದಪ್ರಾಪ್ತಿಶ್ಚ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾ ಗಾಂಧಾರೀಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಯೋಃ ।
ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಚ ಸಂತಾಪಸ್ತತ್ಸಮಾಧಾನಮೇವ ಚ ॥ ೧೬೨ ॥

ದ್ವಿಚತ್ವಾರಿಂಶದಧ್ಯಾಯಾಃ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಚ ಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಶತಾನಾಂ ಪಂಚಷಟ್ಚೈವ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವ್ಯಾಸೇನ ಧೀಮತಾ ॥ ೧೬೩ ॥

॥ ಇತಿ ಆಶ್ರಮಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಚೈವ ವೃತ್ತಾಂತಾ ಮಯಾ ಪರ್ವಣಿ ಮೌಸಲೇ ।
ಸಾಂಬಾಪರಾಧಚ್ಛಾಪಸ್ತು ಯಾದವಾನಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೬೩ ॥

ಮೈರೇಯಮದ್ಯಪಾನಾಚ್ಚ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ಪರಸ್ಪರಮ್ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಯೋಗೋತ್ಕ್ರಮಣಂ ಮರಣಂ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ ॥ ೧೬೪ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥಮೂಲೇ ಗಮನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಧಾರಣಂ ದೇವದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೬೫ ॥

ವ್ಯಾಧಮುಕ್ತೇನ ಬಾಣೇನ ತಾಡನಂ ಪಾದಪದ್ಮಕೇ ।
ಭೂಮಿತ್ಯಾಗಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಪ್ರವರ್ಷಣಮ್ ॥ ೧೬೬ ॥

ಪಾರ್ಥಪ್ರಲಾಪಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ದೇಹಾನಾಂ ದಹನಂ ತಥಾ ।
ಮಾರ್ಗೇ ಪರಾಜಯಶ್ಚೈವ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೧೬೭ ॥

ವ್ಯಾಸೇನ ಚ ಸಮಾಧಾನಮಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ತ್ರಿಶತಂ ವಿಂಶತಿಶ್ಲೋಕಾಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತು ಮಹರ್ಷಿಣಾ ॥ ೧೬೮ ॥

॥ ಇತಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಚೈವ ವೃತ್ತಾಂತಾ ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಪರ್ವಣಿ ।
ಪರೀಕ್ಷಿದಭಿಷೇಕಶ್ಚ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೬೯ ॥

ಭೂಮಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚೈವ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ವಹ್ನೇರ್ಗಾಂಡೀವದಾನಂ ಚ ಬದರೀಗಮನಂ ತಥಾ ॥ ೧೭೦ ॥

ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಚ ಕ್ರಮೇಣೈವ ದೇಹತ್ಯಾಗಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಶುನಾ ಸಹೈವ ಗಮನಂ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೧೭೧ ॥

ದೇವೇಂದ್ರರಥಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಪ್ರದರ್ಶನಮ್ ।
ದೇವೇಂದ್ರದರ್ಶನಂ ಚೈವ ತಥಾ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೭೨ ॥

ತ್ರಯೋಽಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತ್ರಿಶತಂ ವಿಂಶತಿಸ್ತಥಾ ।
ಶ್ಲೋಕಾ ವ್ಯಾಸೇನ ಹರಿಣಾ ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಪರ್ವಣಿ ॥ ೧೭೩ ॥

॥ ಇತಿ ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನಪರ್ವಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

ವರ್ಣ್ಯಂತೇ ಚೈವ ವೃತ್ತಾಂತಾಃ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣಪರ್ವಣಿ ।
ಸ್ವರ್ಗೇ ಚ ದರ್ಶನಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ ॥೧೭೩॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಸ್ಯ ಸಂತಾಪೋ ದೂತೇನ ಗಮನಂ ಸಹ ।
ದೇವಾನಾಂ ದುರ್ಗಗಮನಂ ವ್ಯಾಜೇನ ನರಕಸ್ಯ ಚ ॥೧೭೪॥

ಸಂದರ್ಶನಂ ಚ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಧರ್ಮಶೋಕಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಇಂದ್ರಾದಿದೇವಾಗಮನಂ ಮೂಲರೂಪಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ ॥೧೭೫॥

ಇಂದ್ರೇಣ ಚ ಸಮಾಧಾನಂ ಸ್ನಾನಂ ಭಾಗೀರಥೀಜಲೇ ।
ಸ್ವರೂಪೈಕ್ಯಸ್ಯ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸ್ವರ್ಗಪರ್ವಣಿ ॥೧೭೬॥

ಸ್ವಬಂಧೂನಾಂ ದರ್ಶನಂ ಚ ದ್ರೌಪದ್ಯಾಶ್ಚೈವ ದರ್ಶನಮ್ ।
ದ್ವಿಶತಂ ಚ ತಥಾ ಶ್ಲೋಕಾಃ ಪಂಚಾಧ್ಯಾಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥೧೭೭॥

ನ ಕಾಮಾನ್ನ ಭಯಾದ್ವಾಽಪಿ ನ ಡಂಭಾನ್ನಾರ್ಥಕಾರಣಾತ್ ।
ನ ಚ ಬುದ್ಧಿಚಮತ್ಕಾರಾನ್ನ ಶಾಠ್ಯಾನ್ನ ಚ ಮತ್ಸರಾತ್ ॥೧೭೮॥

ನ ಕೃತಾ ವ್ಯಾಸದೇವಸ್ಯ ಭಕ್ತಿಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಮೇವ ಚ ।
ಮಹಾಭಾರತಸಂಪ್ರೋಕ್ತಕಥಾರತ್ನಸುಮಾಲಿಕಾ ॥೧೭೯॥

ವನಮಾಲೇವಮಾಲೇವ ಗುಂಫಿತಾ ಶಾಂತಸೂನುನಾ ।
ವೇದವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೇ ಭ್ರಾಜತಾಂ ಚ ವಿರಾಜತಾಮ್ ॥೧೮೦॥

॥ ಇತಿ ಶಾಂತಸೂನುಗ್ರಥಿತಾ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತಕಥಾಸಂಗ್ರಹರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ॥

★★★★★

೨೭. ಸಾವಿತ್ರ್ಯುಪಾಖ್ಯಾನಮ್

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಪಿತಾಮಹ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ ।
ಕಿಂ ಜಪ್ಯಂ ಜಪತೋ ನಿತ್ಯಂ ಭವೇದ್ಧರ್ಮಫಲಂ ಮಹತ್ ॥೧॥

ಪ್ರಸ್ಥಾನೇ ವಾ ಪ್ರವೇಶೇ ವಾ ಪ್ರವೃತ್ತೇ ವಾಽಪಿ ಕರ್ಮಣಿ ।
ದೈವೇ ವಾ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲೇ ವಾ ಕಿಂ ಜಪ್ಯಂ ಕರ್ಮಸಾಧನಮ್ ॥೨॥

ಶಾಂತಿಕಂ ಪೌಷ್ಟಿಕಂ ರಕ್ಷಾ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಭಯನಾಶನಮ್ ।
ಜಪ್ಯಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಸಮಿತಂ ತದ್ಭವಾನ್ ವಕ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥೩॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ವ್ಯಾಸಪ್ರೋಕ್ತಮಿಮಂ ಮಂತ್ರಂ ಶ್ರುಣುಷ್ವೇಕಮನಾ ನೃಪ ।
ಸಾವಿತ್ರ್ಯಾ ವಿಹಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ಸದ್ಯಃ ಪಾಪವಿಮೋಚನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರುಣು ಮಂತ್ರವಿಧಿಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಪ್ರೋಚ್ಯಮಾನಂ ಮಯಾಽನಘ ।
ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಾಂಡವಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೫ ॥

ರಾತ್ರಾವಹನಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ಜಪನ್ ಪಾಪೈರ್ನ ಲಿಪ್ಯತೇ ।
ತತ್ ತೇಽಹಂ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರುಣುಷ್ವೈಕಮನಾ ನೃಪ ॥ ೬ ॥

ಆಯುಷ್ಮಾನ್ ಭವತೇ ಚೈವ ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ಮಜ ।
ಪುರುಷಸ್ತು ಸುಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಪ್ರೇತ್ಯ ಚೇಹ ಚ ಮೋದತೇ ॥ ೭ ॥

ಸೇವಿತಂ ಸತತಂ ರಾಜನ್ ಪುರಾ ರಾಜರ್ಷಿಸತ್ತಮೈಃ ।
ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಪರೈರ್ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯವ್ರತಪರಾಯಣೈಃ ॥ ೮ ॥

ಇದಮಾಹ್ನಿಕಮವ್ಯಗ್ರ ಕುರ್ವದ್ಭಿರ್ನಿಯತ್ತೈಃ ಸದಾ ।
ನೃಪೈರ್ಭರತಶಾರ್ದೂಲ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಶ್ರೀರನುತ್ತಮಾ ॥ ೯ ॥

ನಮೋ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ಮಹಾವ್ರತಾಯ
ಪರಾಶರಂ ವೇದನಿಧಿಂ ನಮಸ್ಯೇ ।
ನಮೋಽಸ್ತ್ವನಂತಾಯ ಮಹೋರಗಾಯ
ನಮೋಽಸ್ತು ಸಿದ್ಧೇಭ್ಯ ಇಹಾಕ್ಷಯೇಭ್ಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ನಮೋಽಸ್ತ್ವೃಷಿಭ್ಯಃ ಪರಮಂ ಪರೇಷಾಂ
ದೇವೇಷು ದೇವಂ ವರದಂ ವರಾಣಾಮ್ ।
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾಯ ನಮಃ ಶಿವಾಯ
ಸಹಸ್ರನಾಮಾಯ ಜನಾರ್ದನಾಯ ॥ ೧೧ ॥

ಅಜೈಕಪಾದಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಃ ಪಿನಾಕೀ ಚಾಪರಾಜಿತಃ ।
ಋತಶ್ಚ ಪಿತೃರೂಪಶ್ಚ ತ್ರ್ಯಂಬಕಶ್ಚ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೨ ॥

ವೃಷಾಕಪಿಶ್ಚ ಶಂಭುಶ್ಚ ಹವನೋಽಥೇಶ್ವರಸ್ತಥಾ ।
ಏಕಾದಶೈತೇ ಪ್ರಥಿತಾ ರುದ್ರಾಸ್ತ್ರಿಭುನೇಶ್ವರಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ಶತಮೇತತ್ ಸಮಾಮ್ನಾತಂ ಶತರುದ್ರೇ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಅಂಶೋ ಭಗಶ್ಚ ಮಿತ್ರಶ್ಚ ವರುಣಶ್ಚ ಜಲೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೪ ॥

ತಥಾ ಧಾತಾಽರ್ಯಮಾ ಚೈವ ಜಯಂತೋ ಭಾಸ್ಕರಸ್ತಥಾ ।
ತ್ವಷ್ಟಾ ಪೂಷಾ ತಥೈವೇಂದ್ರೋ ದ್ವಾದಶೋ ವಿಷ್ಣುರುಚ್ಯತೇ ॥ ೧೫ ॥
ಇತ್ಯೇತೇ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾಃ ಕಾಶ್ಯಪೇಯಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ ।
ಧರೋ ಧ್ರುವಶ್ಚ ಸೋಮಶ್ಚ ಸಾವಿತ್ರೋಽಥಾನಿಲೋಽನಲಃ ॥ ೧೬ ॥
ಪ್ರತ್ಯೂಷಶ್ಚ ಪ್ರಭಾಸಶ್ಚ ವಸವೋಽಷ್ಟೌ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ನಾಸತ್ಯಶ್ಚಾಪಿ ದಸ್ರಶ್ಚ ಸ್ಮೃತೌ ದ್ವಾವಶ್ವಿನಾವಪಿ ॥ ೧೭ ॥
ಮಾರ್ತಂಡಸ್ಯಾತ್ಮಜಾವೇತೌ ಸಂಜ್ಞಾನಾಸಾವಿನಿರ್ಗತೌ ।
ಅತಃ ಪರಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಣಃ ॥ ೧೮ ॥
ಅಪಿ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ವೇತ್ತಾರೋ ದತ್ತಸ್ಯ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಚ ।
ಅದೃಶ್ಯಾಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಪಶ್ಯಂತಿ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಾಃ ॥ ೧೯ ॥
ಶುಭಾಶುಭಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮೃತ್ಯುಃ ಕಾಲಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ।
ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಪಿತೃಗಣಾ ಮೂರ್ತಿಮಂತಸ್ತಪೋಧನಾಃ ॥ ೨೦ ॥
ಮುನಯಶ್ಚೈವ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ತಪೋಮೋಕ್ಷಪರಾಯಣಾಃ ।
ಶುಚಿಸ್ಮಿತಾಃ ಕೀರ್ತಯತಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ಶುಭಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೨೧ ॥
ಪ್ರಜಾಪತಿಕೃತಾನೇತಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ದಿವ್ಯೇನ ತೇಜಸಾ ।
ವಸಂತಿ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ಪ್ರಯತಾಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಸು ॥ ೨೨ ॥
ಪ್ರಾಣಾನಾಮೀಶ್ವರಾನೇತಾನ್ ಕೀರ್ತಯನ್ ಪ್ರಯತೋ ನರಃ ।
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮೈರ್ವಿಪುಲೈರ್ಯುಜ್ಯತೇ ಸಹ ನಿತ್ಯಶಃ ॥ ೨೩ ॥
ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಲಭತೇ ಪುಣ್ಯಾನ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಕೃತಾನ್ ಶುಭಾನ್ ।
ಏತೇ ದೇವಾಸ್ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ ಸರ್ವಭೂತಗಣೇಶ್ವರಾಃ ॥ ೨೪ ॥
ನಂದೀಶ್ವರೋ ಮಹಾಕಾಯೋ ಗ್ರಾಮಣೀರ್ವೃಷಭಧ್ವಜಃ ।
ಈಶ್ವರಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಗಣೇಶ್ವರವಿನಾಯಕಾಃ ॥ ೨೫ ॥
ಸೌಮ್ಯಾ ರೌದ್ರಾ ಗಣಾಶ್ಚೈವ ಯೋಗಭೂತಗಣಾಸ್ತಥಾ ।
ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ ಸರಿತೋ ವ್ಯೋಮ ಸುಪರ್ಣಃ ಪತಗೇಶ್ವರಃ ॥ ೨೬ ॥
ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ತಪಸಾ ಸಿದ್ಧಾಃ ಸ್ಥಾವರಾಶ್ಚ ಚರಾಶ್ಚ ಹ ।
ಹಿಮವಾನ್ ಗಿರಯಃ ಸರ್ವೇ ಚತ್ವಾರಶ್ಚ ಮಹಾರ್ಣವಾಃ ॥ ೨೭ ॥
ಭವಸ್ಯಾನುಚರಾಶ್ಚೈವ ಹರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾಃ ।
ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವೋಽಥ ಜಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಸ್ಕಂದಶ್ಚಾಂಬಿಕಯಾ ಸಹ ॥ ೨೮ ॥

ಕೀರ್ತಯನ್ ಪ್ರಯತಃ ಸರ್ವಾನ್ ಸರ್ವಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಾನವಾನ್ ಋಷಿಸತ್ತಮಾನ್ ॥ ೨೯ ॥

ಯವಕ್ರೀತಶ್ಚ ರೈಭ್ಯಶ್ಚ ಅರ್ವಾವಸುಪರಾವಸೂ ।
ಔಶಿಜಶ್ಚೈವ ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ಬಲಶ್ಚಾಂಗಿರಸಃ ಸುತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಋಷಿರ್ಮೇಧಾತಿಥೇಃ ಪುತ್ರಃ ಕಣ್ವೋ ಬರ್ಹಿಷದಸ್ತಥಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಮಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಕೀರ್ತಿತಾ ಲೋಕಭಾವನಾಃ ॥ ೩೧ ॥

ಲಭಂತೇ ಹಿ ಶುಭಂ ಸರ್ವೇ ರುದ್ರಾನಲವಸುಪ್ರಭಾಃ ।
ಭುವಿ ಕೃತ್ವಾ ಶುಭಂ ಕರ್ಮ ಮೋದಂತೇ ದಿವಿ ದೈವತೈಃ ॥ ೩೨ ॥

ಮಹೇಂದ್ರಗುರವಃ ಸಪ್ತ ಪ್ರಾಚೀಂ ವೈ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಪ್ರಯತಃ ಕಿರ್ತಯೇದೇತಾನ್ ಶಕ್ರಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ ॥ ೩೩ ॥

ಉನ್ಮುಚುಃ ಪ್ರಮುಚುಶ್ಚೈವ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾತ್ರೇಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ದೃಢವ್ಯಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಬಾಹುಶ್ಚ ತೃಣಸೋಮಾಂಗಿರಾಸ್ತಥಾ ॥ ೩೪ ॥

ಮಿತ್ರಾವರುಣಯೋಃ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾಽಗಸ್ತ್ಯಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಧರ್ಮರಾಜರ್ತ್ವಿಜಃ ಸಪ್ತ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ ೩೫ ॥

ದೃಢೇಯುಶ್ಚ ಋತೇಯುಶ್ಚ ಪರಿವ್ಯಾಧಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ।
ಏಕತಶ್ಚ ದ್ವಿತಶ್ಚೈವ ತ್ರಿತಶ್ಚಾದಿತ್ಯಸನ್ನಿಭಾಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅತ್ರೇಃ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಋಷಿಃ ಸಾರಸ್ವತಸ್ತಥಾ ।
ವರುಣಸ್ಯರ್ತ್ವಿಜಃ ಸಪ್ತ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ ೩೭ ॥

ಅತ್ರಿರ್ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ ಕಶ್ಯಪಶ್ಚ ಮಹಾನ್ ಋಷಿಃ ।
ಗೌತಮಶ್ಚ ಭರದ್ವಾಜೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ಕೌಶಿಕಃ ॥ ೩೮ ॥

ಋಚೀಕತನಯಶ್ಚೋಗ್ರೋ ಜಮದಗ್ನಿಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಧನೇಶ್ವರಸ್ಯ ಗುರವಃ ಸಪ್ತೈತೇ ಉತ್ತರಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ ೩೯ ॥

ಅಪರೇ ಮುನಯಃ ಸಪ್ತ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸ್ವಧಿಷ್ಠಿತಾಃ ।
ಕೀರ್ತಿಸ್ವಸ್ತಿಕರಾ ನೃಣಾಂ ಕೀರ್ತಿತಾ ಲೋಕಭಾವನಾಃ ॥ ೪೦ ॥

ಧರ್ಮಃ ಕಾಮಶ್ಚ ಕಾಲಶ್ಚ ವಸುರ್ವಾಸುಕಿರೇವ ಚ ।
ಅನಂತಃ ಕಪಿಲಶ್ಚೈವ ಸಪ್ತೈತೇ ಧರಣೀಧರಾಃ ॥ ೪೧ ॥

ರಾಮೋ ವ್ಯಾಸಸ್ತಥಾ ದ್ರೌಣಿರಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಚ ಲೋಮಶಃ ।
ಇತ್ಯೇತೇ ಮುನಯೋ ದಿವ್ಯಾ ಏಕೈಕಃ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತಧಾ ॥ ೪೨ ॥

ಶಾಂತಿಸ್ವಸ್ತಿಕರಾ ಲೋಕೇ ದಿಶಾಂಪಾಲಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಯಸ್ಯಾಂ ಯಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಹ್ಯೇತೇ ತನ್ಮುಖಃ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೪೩ ॥

ಸ್ರಷ್ಟಾರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಕೀರ್ತಿತಾ ಲೋಕಪಾವನಾಃ ।
ಸಂವರ್ತೋ ಮೇರುಸಾವರ್ಣೋ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಶ್ಚ ಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ ೪೪ ॥

ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗೌ ನಾರದಶ್ಚ ದುರ್ವಾಸಶ್ಚ ಮಹಾನ್ ಋಷಿಃ ।
ಅತ್ಯಂತತಪಸೋ ದಾಂತಾಸ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಾಃ ॥ ೪೫ ॥

ಅಪರೇ ರುದ್ರಸಂಕಾಶಾಃ ಕೀರ್ತಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೌಕಿಕಾಃ ।
ಅಪುತ್ರೋ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಂ ದರಿದ್ರೋ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ॥ ೪೬ ॥

ತಥಾ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮೇಷು ಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ಲಭತೇ ನರಃ ।
ಪೃಥುಂ ವೈನ್ಯಂ ನೃಪವರಂ ಪೃಥ್ವೀ ಯಸ್ಯಾಭವತ್ ಸುತಾ ॥ ೪೭ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ಕೀರ್ತಯೇದ್ವಸುಧಾಧಿಪಮ್ ।
ಆದಿತ್ಯವಂಶಪ್ರಭವಂ ಮಹೇಂದ್ರಸಮವಿಕ್ರಮಮ್ ॥ ೪೮ ॥

ಪುರೂರವಸಮೈಲಂ ಚ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ಬುಧಸ್ಯ ದಯಿತಂ ಪುತ್ರಂ ಕೀರ್ತಯೇದ್ವಸುಧಾಧಿಪಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ತ್ರಿಲೋಕವಿಶ್ರುತಂ ವೀರಂ ಭರತಂ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಯೇತ್ ।
ಗವಾಮಯೇನ ಯಜ್ಞೇನ ಯೇನೇಷ್ಟಂ ವೈ ಕೃತೇ ಯುಗೇ ॥ ೫೦ ॥

ರಂತಿದೇವಂ ಮಹಾದೇವಂ ಕೀರ್ತಯೇತ್ ಪರಮದ್ಯುತಿಮ್ ।
ವಿಶ್ವಜಿತ್ತಪಸೋಪೇತಂ ಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಲೋಕಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೫೧ ॥

ಯಥಾ ಶ್ವೇತಂ ಚ ರಾಜರ್ಷಿಂ ಕೀರ್ತಯೇತ್ ಪರಮದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಸಗರಸ್ಯಾತ್ಮಜಾ ಯೇನ ಪ್ಲಾವಿತಾಸ್ತಾರಿತಾಸ್ತಥಾ ॥ ೫೨ ॥

ಹುತಾಶನಸಮಾನೇತಾನ್ ಮಹಾರೂಪಾನ್ ಮಹೌಜಸಃ ।
ಉಗ್ರಕಾಯಾನ್ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾನ್ ಕೀರ್ತಯೇತ್ ಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಾನ್ ॥ ೫೩ ॥

ದೇವಾನ್ ಋಷಿಗಣಾಂಶ್ಚೈವ ನೃಪಾಂಶ್ಚ ಜಗತೀಶ್ವರಾನ್ ।
ಸಾಂಖ್ಯಂ ಯೋಗಂ ಚ ಪರಮಂ ಹವ್ಯಂ ಕವ್ಯಂ ತಥೈವ ಚ ॥ ೫೪ ॥

ಕೀರ್ತಿತಂ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಶ್ರುತಿಪರಾಯಣಮ್ ।
ಮಂಗಲ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಬಹುಕೀರ್ತಿತಮ್ ॥ ೫೫ ॥

ವ್ಯಾಧಿಪ್ರಶಮನಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪೌಷ್ಟಿಕಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಪ್ರಯತಃ ಕೀರ್ತಯೇಚ್ಚೈತಾನ್ ಕಲ್ಯಂ ಸಾಯಂ ಚ ಭಾರತ ॥ ೫೬ ॥

ಏತೇ ವೈ ಪಾಂತಿ ವರ್ಷಂತಿ ಭಾಂತಿ ವಾಂತಿ ಸೃಜಂತಿ ಚ ।
ಏತೇ ವಿನಾಯಕಾಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ದಕ್ಷಾಃ ಶಾಂತಾ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಃ ॥ ೫೭ ॥

ನರಾಣಾಮಶುಭಂ ಸರ್ವೇ ವ್ಯಪೋಹಂತಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ।
ಸಾಕ್ಷಿಭೂತಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಪಾಪಸ್ಯ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಚ ॥ ೫೮ ॥

ಏತಾನ್ ವೈ ಕಲ್ಯಮುತ್ಥಾಯ ಕೀರ್ತಯನ್ ಶುಭಮಶ್ನುತೇ ।
ನಾಗ್ನಿಚೌರಭಯಂ ತಸ್ಯ ನ ಮಾರ್ಗಪ್ರತಿರೋಧನಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ಏತಾನ್ ಕೀರ್ತಯತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ದುಃಸ್ವಪ್ನೋ ನಶ್ಯತೇ ನೃಣಾಮ್ ।
ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಸ್ತಿಮಾಂಶ್ಚ ಗೃಹಾನ್ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೬೦ ॥

ದೀಕ್ಷಾಕಾಲೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಯಃ ಪಠೇನ್ನಿಯತೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ನ್ಯಾಯವಾನಾತ್ಮನಿರತಃ ಕ್ಷಾಂತೋ ದಾಂತೋಽನಸೂಯಕಃ ॥ ೬೧ ॥

ರೋಗಾರ್ತೋ ವ್ಯಾಧಿಯುಕ್ತೋ ವಾ ಪಠನ್ ಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ವಾಸ್ತುಮಧ್ಯೇ ತು ಪಠತಃ ಕುಲೇ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ ಭವೇತ್ ॥ ೬೨ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಮಧ್ಯೇ ತು ಪಠತಃ ಸರ್ವಂ ಸಸ್ಯಂ ಪ್ರರೋಹತಿ ।
ಗಚ್ಛತಃ ಕ್ಷೇಮಮಧ್ವಾನಂ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗತಃ ಪಠನ್ ॥ ೬೩ ॥

ಆತ್ಮನಶ್ಚ ಸುತಾನಾಂ ಚ ದಾರಾಣಾಂ ಚ ಧನಸ್ಯ ಚ ।
ಬೀಜಾನಾಮೋಷಧೀನಾಂ ಚ ರಕ್ಷಾಮೇತಾಂ ಪ್ರಯೋಜಯೇತ್ ॥ ೬೪ ॥

ಏತಾನ್ ಸಂಗ್ರಾಮಕಾಲೇ ತು ಪಠತಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯ ತು ।
ವ್ರಜಂತಿ ರಿಪವೋ ನಾಶಂ ಕ್ಷೇಮಂ ಚ ಪರಿವರ್ತತೇ ॥ ೬೫ ॥

ಏತಾನ್ ದೈವೇ ಚ ಪಿತ್ರ್ಯೇ ಚ ಪಠತಃ ಪುರುಷಸ್ಯ ಹಿ ।
ಭುಂಜತೇ ಪಿತರಃ ಕವ್ಯಂ ಹವ್ಯಂ ಚ ತ್ರಿದಿವೌಕಸಃ ॥ ೬೬ ॥

ನ ವ್ಯಾಧಿಶ್ವಾಪದಭಯಂ ನ ದ್ವಿಪಾನ್ನ ಹಿ ತಸ್ಕರಾತ್ ।
ಕಶ್ಮಲಂ ಲಘುತಾಂ ಯಾತಿ ಪಾಪ್ಮನಾ ಚ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೬೭ ॥

ಯಾನಪಾತ್ರೇ ಚ ಯಾನೇ ಚ ಪ್ರವಾಸೇ ರಾಜವೇಶ್ಮನಿ ।
ಪರಾಂ ಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ನೋತಿ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಹ್ಯುತ್ತಮಾಂ ಪಠನ್ ॥ ೬೮ ॥

ನ ಚ ರಾಜಭಯಂ ತೇಷಾಂ ನ ಪಿಶಾಚಾನ್ನ ರಾಕ್ಷಸಾತ್ ।
ನಾಗ್ನ್ಯಂಬುಪವನವ್ಯಾಲಾದ್ಭಯಂ ತಸ್ಯೋಪಜಾಯತೇ ॥ ೬೯ ॥

ಚತುರ್ಣಾಮಪಿ ವರ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಮಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಕರೋತಿ ಸತತಂ ಶಾಂತಿಂ ಸಾವಿತ್ರೀಮುತ್ತಮಾಂ ಪಠನ್ ॥ ೭೦ ॥

ನಾಗ್ನಿರ್ದಹತಿ ಕಾಷ್ಠಾನಿ ಸಾವಿತ್ರೀ ಯತ್ರ ಪಠ್ಯತೇ ।
ನ ತತ್ರ ಬಾಲೋ ಮ್ರಿಯತೇ ನ ಚ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪನ್ನಗಾಃ ॥ ೭೧ ॥

ನ ತೇಷಾಂ ವಿದ್ಯತೇ ದುಃಖಂ ಗಚ್ಛಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ಯೇ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಮಹದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾವಿತ್ರೀಗುಣಕೀರ್ತನಮ್ ॥ ೭೨ ॥

ಗವಾಂ ಮಧ್ಯೇ ತು ಪಠತೋ ಗಾವೋಽಸ್ಯ ಬಹುವತ್ಸಲಾಃ ।
ಪ್ರಸ್ಥಾನೇ ವಾ ಪ್ರವಾಸೇ ವಾ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಂ ಗತಃ ಪಠೇತ್ ॥ ೭೩ ॥

ಜಪತಾಂ ಜುಹ್ವತಾಂ ಚೈವ ನಿತ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಯತಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಋಷೀಣಾಂ ಪರಮಂ ಜಪ್ಯಂ ಗುಹ್ಯಮೇತನ್ನರಾಧಿಪ ॥ ೭೪ ॥

ಯಾಥಾತಥ್ಯೇನ ಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಇತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಮ್ ।
ಪರಾಶರಮತಂ ದಿವ್ಯಂ ಶಕ್ರಾಯ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ ॥ ೭೫ ॥

ತದೇತತ್ ತೇ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ತಥ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಮ್ ।
ಹೃದಯಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಶ್ರುತಿರೇಷಾ ಸನಾತನೀ ॥ ೭೬ ॥

ಸೋಮಾದಿತ್ಯಾನ್ವಯಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಘವಾಃ ಕುರವಸ್ತಥಾ ।
ಪಠಂತಿ ಶುಚಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಅಭ್ಯಾಶೇ ನಿತ್ಯಂ ದೇವಾನಾಂ ಸಪ್ತರ್ಷೀಣಾಂ ಧ್ರುವಸ್ಯ ಚ ।
ಮೋಕ್ಷಣಂ ಸರ್ವಕೃಚ್ಛ್ರಾಣಾಂ ಮೋಚಯತ್ಯಶುಭಾತ್ ಸದಾ ॥ ೭೮ ॥

ವೃದ್ಧೈಃ ಕಾಶ್ಯಪಗೌತಮಪ್ರಭೃತಿಭಿರ್ಭೃಗ್ವಂಗಿರೋಽತ್ರ್ಯಾದಿಭಿಃ
ಶುಕ್ರಾಗಸ್ತ್ಯ ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಭೃತಿಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭಿಃ ಸೇವಿತಮ್ ।
ಭಾರದ್ವಾಜಮತಮೃಚೀಕತನಯೈಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಸಿಷ್ಠಾತ್ ಪುನಃ
ಸಾವಿತ್ರೀಮಧಿಗಮ್ಯ ಶಕ್ರವಸುಭಿಃ ಕೃತ್ಸ್ನಾ ಜಿತಾ ದಾನವಾಃ ॥ ೭೯ ॥

ಯೋ ಗೋಶತಂ ಕನಕಶೃಂಗಮಯಂ ದದಾತಿ
ವಿಪ್ರಾಯ ವೇದವಿದುಷೇ ಚ ಬಹುಶ್ರುತಾಯ ।
ದಿವ್ಯಾಂ ಚ ಭಾರತಕಥಾಂ ಕಥಯೇಚ್ಚ ನಿತ್ಯಂ
ತುಲ್ಯಂ ಫಲಂ ಭವತಿ ತಸ್ಯ ಚ ತಸ್ಯ ಚೈವ ॥ ೮೦ ॥

ಧರ್ಮೋ ವಿವರ್ಧತಿ ಭೃಗೋಃ ಪರಿಕೀರ್ತನೇನ
ವೀರ್ಯಂ ವಿವರ್ಧತಿ ವಸಿಷ್ಠನಮೋನತೇನ ।
ಸಂಗ್ರಾಮಜಿದ್ಭವತಿ ಚೈವ ರಘುಂ ನಮಸ್ಯನ್
ಸ್ಯಾದಶ್ವಿನೌ ಚ ಪರಿಕೀರ್ತಯತೋ ನ ರೋಗಃ ॥ ೮೧ ॥

ಏಷಾ ತೇ ಕಥಿತಾ ರಾಜನ್ ಸಾವಿತ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಶ್ವತೀ ।
ವಿವಕ್ಷುರಸಿ ಯಚ್ಚಾನ್ಯತ್ ತತ್ ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭಾರತ ॥ ೮೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಅನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ ದಾನಧರ್ಮಪರ್ವಣಿ ಸಾವಿತ್ರೀವ್ರತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಪಂಚಾಶದಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

★★★★★

೨೮. ವಂಶಾನುಕೀರ್ತನಮ್

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಶರತಲ್ಪಗತಂ ಭೀಷ್ಮಂ ಪಾಂಡವೋಽಥ ಕುರೂದ್ವಹಃ ।
ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋ ಹಿತಂ ಪ್ರೇಪ್ಸುರಪೃಚ್ಛತ್ ಕಲ್ಮಷಾಪಹಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಕಿಂ ಶ್ರೇಯಃ ಪುರುಷಸ್ಯೇಹ ಕಿಂ ಕುರ್ವನ್ ಸುಖಮೇಧತೇ ।
ವಿಪಾಪ್ಮಾ ಸ ಭವೇತ್ ಕೇನ ಕಿಂ ವಾ ಕಲ್ಮಷನಾಶನಮ್ ॥ ೨ ॥

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ತಸ್ಮೈ ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣಾಯ ಭೂಯಃ ಶಾಂತನವಸ್ತದಾ ।
ದೈವಂ ವಂಶಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಾಚಷ್ಟ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ ೩ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಅಯಂ ದೈವತವಂಶೋ ವೈ ಋಷಿವಂಶಸಮನ್ವಿತಃ ।
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಂ ಪಠಿತಃ ಪುತ್ರ ಕಲ್ಮಷಾಪಹರಃ ಪರಃ ॥ ೪ ॥

ಯದಹ್ನಾ ಕುರುತೇ ಪಾಪಮಿಂದ್ರಿಯೈಃ ಪುರುಷಶ್ಚರನ್ ।
ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಮಬುದ್ಧಿರ್ವಾ ರಾತ್ರೌ ಯಚ್ಚಾಪಿ ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ॥ ೫ ॥

ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯಃ ಕೀರ್ತಯನ್ ವೈ ಶುಚಿಃ ಸದಾ ।
ನಾಂಧೋ ನ ಬಧಿರಃ ಕಾಲೇ ಕುರುತೇ ಸ್ವಸ್ತಿಮಾನ್ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಂ ನ ಗಚ್ಛೇಚ್ಚ ನರಕಂ ಸಂಕರಾಣಿ ಚ ।
ನ ಚ ದುಃಖಭಯಂ ತಸ್ಯ ಮರಣೇ ಸ ನ ಮುಹ್ಯತಿ ॥ ೭ ॥

ದೇವಾಸುರಗುರುರ್ದೇವಃ ಸರ್ವಭೂತನಮಸ್ಕೃತಃ ।
ಅಚಿಂತ್ಯೋಽಥಾಪ್ಯನಿರ್ದೇಶ್ಯಃ ಸರ್ವಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯಯೋನಿಜಃ ॥ ೮ ॥

ಪಿತಾಮಹೋ ಜಗನ್ನಾಥಃ ಸಾವಿತ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸತೀ ।
ವೇದಭೂರಥ ಕರ್ತಾ ಚ ವಿಷ್ಣುರ್ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೯ ॥

ಉಮಾಪತಿರ್ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಸ್ಕಂದಃ ಸೇನಾಪತಿಸ್ತಥಾ ।
ವಿಶಾಖೋ ಹುತಭುಗ್ವಾಯುಶ್ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ಪ್ರಭಾಕರೌ ॥ ೧೦ ॥

ಶಕ್ರಃ ಶಚೀಪತಿರ್ದೇವೋ ಯಮೋ ಧೂಮೋರ್ಣಯಾ ಸಹ ।
ವರುಣಃ ಸಹ ಗೌರ್ಯಾ ಚ ಸಹ ಋದ್ಧ್ಯಾ ಧನೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸೌಮ್ಯಾ ಗೌಃ ಸುರಭಿರ್ದೇವೀ ವಿಶ್ರವಾಶ್ಚ ಮಹಾನ್ ಋಷಿಃ ।
ಸಂಕಲ್ಪಃ ಸಾಗರೋ ಗಂಗಾ ಸ್ರವಂತ್ಯೋಽಥ ಮರುದ್ಗಣಃ ॥ ೧೨ ॥

ವಾಲಖಿಲ್ಯಾಸ್ತಪಃಸಿದ್ಧಾಃ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಸ್ತಥಾ ।
ನಾರದಃ ಪರ್ವತಶ್ಚೈವ ವಿಶ್ವಾವಸುರ್ಹಹಾಹುಹೂಃ ॥ ೧೩ ॥

ತುಂಬುರುಶ್ಚಿತ್ರಸೇನಶ್ಚ ದೇವದೂತಶ್ಚ ವಿಶ್ರುತಃ ।
ದೇವಕನ್ಯಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ದಿವ್ಯಾಶ್ಚಾಪ್ಸರಸಾಂ ಗಣಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಉರ್ವಶೀ ಮೇನಕಾ ರಂಭಾ ಮಿಶ್ರಕೇಶೀ ಹ್ಯಲಂಬುಷಾ ।
ವಿಶ್ವಾಚೀ ಚ ಘೃತಾಚೀ ಚ ಪಂಚಚೂಡಾ ತಿಲೋತ್ತಮಾ ॥ ೧೫ ॥

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾಃ ಸಾಶ್ವಿನಃ ಪಿತರೋಽಪಿ ಚ ।
ಧರ್ಮಃ ಶ್ರುತಂ ತಪೋ ದೀಕ್ಷಾ ವ್ಯವಸಾಯಃ ಪಿತಾಮಹಃ ॥ ೧೬ ॥

ಶರ್ವರ್ಯೋ ದಿವಸಾಶ್ಚೈವ ಮಾರೀಚಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ತಥಾ ।
ಶುಕ್ರೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಭೌಮೋ ಬುಧೋ ರಾಹುಃ ಶನೈಶ್ಚರಃ ॥ ೧೭ ॥

ನಕ್ಷತ್ರಾಣ್ಯೃತವಶ್ಚೈವ ಮಾಸಾಃ ಪಕ್ಷಾಃ ಸವತ್ಸರಾಃ ।
ವೈನತೇಯಾಃ ಸಮುದ್ರಾಶ್ಚ ಕದ್ರುಜಾಃ ಪನ್ನಗಾಸ್ತಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ಶತದ್ರುಶ್ಚ ವಿಪಾಶಾ ಚ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ಸರಸ್ವತೀ ।
ಸಿಂಧುಶ್ಚ ದೇವಿಕಾ ಚೈವ ಪ್ರಭಾಸಂ ಪುಷ್ಕರಾಣಿ ಚ ॥ ೧೯ ॥

ಗಂಗಾ ಮಹಾನದೀ ವೇಣಾ ಕಾವೇರೀ ನರ್ಮದಾ ತಥಾ ।
ಕುಲಂಪುನಾ ವಿಶಲ್ಯಾ ಚ ಕರತೋಯಾಽಂಬುವಾಹಿನೀ ॥ ೨೦ ॥

ಸರಯೂರ್ಗಂಡಕೀ ಚೈವ ಲೋಹಿತಶ್ಚ ಮಹಾನದಃ ।
ತಾಮ್ರಾರುಣಾ ವೇತ್ರವತೀ ಪರ್ಣಾಶಾ ಗೌತಮೀ ತಥಾ ॥ ೨೧ ॥

ಗೋದಾವರೀ ಚ ವೇಣ್ಯಾ ಚ ಕೃಷ್ಣವೇಣಾ ತಥಾಽದ್ರಿಜಾ ।
ದೃಷದ್ವತೀ ಚ ಕಾವೇರೀ ಚಕ್ಷುರ್ಮಂದಾಕಿನೀ ತಥಾ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಯಾಗಂ ಚ ಪ್ರಭಾಸಂ ಚ ಪುಣ್ಯಂ ನೈಮಿಷಮೇವ ಚ ।
ತಚ್ಚ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಸ್ಥಾನಂ ಯತ್ರ ತದ್ವಿಮಲಂ ಸರಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೇ ಸುಸಲಿಲಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಸಿಂಧೂತ್ತಮಂ ತಪೋದಾನಂ ಜಂಬೂಮಾರ್ಗಮಥಾಪಿ ಚ ॥ ೨೪ ॥

ಹಿರಣ್ವತೀ ವಿತಸ್ತಾ ಚ ತಥಾ ಪ್ಲಕ್ಷವತೀ ನದೀ ।
ವೇದಸ್ಮೃತಿರ್ವೇದವತೀ ಮಾಲವಾಥಾಶ್ವವತ್ಯಪಿ ॥ ೨೫ ॥

ಭೂಮಿಭಾಗಾಸ್ತಥಾ ಪುಣ್ಯಾ ಗಂಗಾದ್ವಾರಮಥಾಪಿ ಚ ।
ಋಷಿಕುಲ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಮೇಧ್ಯಾ ನದ್ಯಃ ಸಿಂಧುವಹಾಸ್ತಥಾ ॥ ೨೬ ॥

ಚರ್ಮಣ್ವತೀ ನದೀ ಪುಣ್ಯಾ ಕೌಶಿಕೀ ಯಮುನಾ ತಥಾ ।
ನದೀ ಬೀಮರಥೀ ಚೈವ ಬಾಹುದಾ ಚ ಮಹಾನದೀ ॥ ೨೭ ॥

ಮಾಹೇಂದ್ರವಾಣೀ ತ್ರಿದಿವಾ ನೀಲಿಕಾ ಚ ಸರಸ್ವತೀ ।
ನಂದಾ ಚಾಪರನಂದಾ ಚ ತಥಾ ತೀರ್ಥಮಹಾಹ್ರದಃ ॥ ೨೮ ॥

ಗಯಾಥ ಫಲ್ಗುತೀರ್ಥಂ ಚ ಧರ್ಮಾರಣ್ಯಂ ಸುರೈರ್ವೃತಮ್ ।
ತಥಾ ದೇವನದೀ ಪುಣ್ಯಾ ಸರಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಪುಣ್ಯಂ ತ್ರಿಲೋಕವಿಖ್ಯಾತಂ ಸರ್ವಪಾಪಹರಂ ಶಿವಮ್ ।
ಹಿಮವಾನ್ ಪರ್ವತಶ್ಚೈವ ದಿವ್ಯೌಷಧಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಮೇರುರ್ಮಹೇಂದ್ರೋ ಮಲಯಃ ಶ್ವೇತಶ್ಚ ರಜತಾವೃತಃ ॥ ೩೦ ॥

ಶೃಂಗವಾನ್ ಮಂದರೋ ನೀಲೋ ನಿಷಧೋ ದರ್ದುರಸ್ತಥಾ ।
ಚಿತ್ರಕೂಟೋಽಜನಾಭಶ್ಚ ಪರ್ವತೋ ಗಂಧಮಾದನಃ ॥ ೩೧ ॥

ಪುಣ್ಯೋ ಸೋಮಗಿರಿಶ್ಚೈವ ತಥೈವಾನ್ಯೇ ಮಹೀಧರಾಃ ।
ದಿಶಶ್ಚ ವಿದಿಶಶ್ಚೈವ ಕ್ಷಿತಿಃ ಸರ್ವೇ ಮಹೀರುಹಾಃ ॥ ೩೩ ॥

ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ನಭಶ್ಚೈವ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ಗ್ರಹಾಸ್ತಥಾ ।
ಪಾಂತು ನಃ ಸತತಂ ದೇವಾಃ ಕೀರ್ತಿತಾಽಕೀರ್ತಿತಾ ಮಯಾ ॥ ೩೪ ॥

ಕೀರ್ತಯಾನೋ ನರೋ ಹ್ಯೇತಾನ್ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಕಿಲ್ಬಿಷೈಃ ।
ಸ್ತುವಂಶ್ಚ ಪ್ರತಿನಂದಂಶ್ಚ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸರ್ವಸಂಕರಪಾಪೇಭ್ಯೋ ದೇವತಾಸ್ತವನಂದಕಃ ।
ದೇವತಾನಂತರಂ ವಿಪ್ರಾಂಸ್ತಪಃಸಿದ್ಧಾಂಸ್ತಪೋಽಧಿಕಾನ್ ॥ ೩೬ ॥

ಕೀರ್ತಿತಾನ್ ಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಮೋಚನಾನ್ ।
ಯವಕ್ರೀತೋಽಥ ರೈಭ್ಯಶ್ಚ ಕಕ್ಷೀವಾನೌಶಿಜಸ್ತಥಾ ॥ ೩೭ ॥

ಭೃಗ್ವಂಗಿರಾಸ್ತಥಾ ಕಣ್ವೋ ಮೇಧಾತಿಥಿರಥ ಪ್ರಭುಃ ।
ಬರ್ಹಿ ಚ ಗುಣಸಂಪನ್ನಃ ಪ್ರಾಚೀಂ ದಿಶಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ ॥ ೩೮ ॥

ಭದ್ರಾಂ ದಿಶಂ ಮಹಾಭಾಗಾ ಉಲ್ಮುಚುಃ ಪ್ರಮುಚುಸ್ತಥಾ ।
ಮುಮುಚುಶ್ಚ ಮಹಾಭಾಗಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾತ್ರೇಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೩೯ ॥

ಮಿತ್ರಾವರುಣಯೋಃ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾऽಗಸ್ತ್ಯಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ದೃಢಾಯುಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಬಾಹುಶ್ಚ ವಿಶ್ರುತಾವೃಷಿಸತ್ತಮೌ ॥ ೪೦ ॥

ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಯ ಏಧಂತೇ ನಿಬೋಧ ತಾನ್ ।
ಉಷಂಗುಃ ಸಹ ಸೋದರ್ಯೈಃ ಪರಿವ್ಯಾಧಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೪೧ ॥

ಋಷಿರ್ದೀರ್ಘತಮಾಶ್ಚೈವ ಗೌತಮಃ ಕಾಶ್ಯಪಸ್ತಥಾ ।
ಏಕತಶ್ಚ ದ್ವಿತಶ್ಚೈವ ತ್ರಿತಶ್ಚೈವ ಮಹಾನ್ ಋಷಿಃ ॥ ೪೨ ॥

ಅತ್ರೇಃ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ತಥಾ ಸಾರಸ್ವತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಉತ್ತರಾಂ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಯ ಏಧಂತೇ ನಿಬೋಧ ತಾನ್ ॥ ೪೩ ॥

ಅತ್ರಿರ್ವಸಿಷ್ಠಃ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಪಾರಾಶರ್ಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಭರದ್ವಾಜೋ ಜಮದಗ್ನಿಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೪೪ ॥

ಋಚೀಕಪುತ್ರೋ ರಾಮಶ್ಚ ಋಷಿರೌದ್ದಾಲಕಿಸ್ತಥಾ ।
ಶ್ವೇತಕೇತುಃ ಕೋಹಲಶ್ಚವಿಪುಲೋ ದೇವಲಸ್ತಥಾ ॥ ೪೫ ॥

ದೇವಶರ್ಮಾ ಚ ಧೌಮ್ಯಶ್ಚ ಹಸ್ತಿಕಾಶ್ಯಪ ಏವ ಚ ।
ಲೋಮಶೋ ನಾಚಿಕೇತಶ್ಚ ಲೋಮಹರ್ಷಣ ಏವ ಚ ॥ ೪೬ ॥

ಋಷಿರುಗ್ರಶ್ರವಾಶ್ಚೈವ ಭಾರ್ಗವಶ್ಚ್ಯವನಸ್ತಥಾ ।
ಏಷ ವೈ ಸಮವಾಯಶ್ಚ ಋಷಿದೇವಸಮನ್ವಿತಃ ॥ ೪೭ ॥

ಆದ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತೋ ರಾಜನ್ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಮೋಚನಃ ।
ನೃಗೋ ಯಯಾತಿರ್ನಹುಷೋ ಯದುಃ ಪೂರುಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೪೮ ॥

ಧುಂಧಮಾರೋ ದಿಲೀಪಶ್ಚ ಸಗರಶ್ಚ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ।
ಕೃಶಾಶ್ವೋ ಯೌವನಾಶ್ವಶ್ಚ ಚಿತ್ರಾಶ್ವಃ ಸತ್ಯವಾಂಸ್ತಥಾ ॥ ೪೯ ॥

ದುಷ್ಯಂತೋ ಭರತಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಚಕ್ರವರ್ತೀ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಪವನೋ ಜನಕಶ್ಚೈವ ತಥಾ ದೃಷ್ಟರಥೋ ನೃಪಃ ॥ ೫೦ ॥

ರಘುರ್ನರವರಶ್ಚೈವ ತಥಾ ದಶರಥೋ ನೃಪಃ ।
ರಾಮೋ ರಾಕ್ಷಸಹಾ ವೀರಃ ಶಶಬಿಂದುರ್ಭಗೀರಥಃ ॥ ೫೧ ॥

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋ ಮರುತ್ತಶ್ಚ ತಥಾ ದೃಢರಥೋ ನೃಪಃ ।
ಮಹೋದಯೋರ್ ಹ್ಯಲರ್ಕಶ್ಚ ಐಲಶ್ಚೈವ ನರಾಧಿಪಃ ॥ ೫೨ ॥

ಕರಂಧಮೋ ನರಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕಧ್ಮೋರಶ್ಚ ನರಾಧಿಪಃ ।
ದಕ್ಷೋಽಂಬರೀಷಃ ಕುಕುರೋ ರೈವತಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೫೩ ॥

ಕುರುಃ ಸಂವರಣಶ್ಚೈವ ಮಾಂಧಾತಾ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ।
ಮುಚುಕುಂದಶ್ಚ ರಾಜರ್ಷಿರ್ಜಹ್ನುರ್ಜಾಹ್ನವಿಸೇವಿತಃ ॥ ೫೪ ॥

ಆದಿರಾಜಃ ಪೃಥುರ್ವೈನ್ಯೋ ಮಿತ್ರಭಾನುಃ ಪ್ರಿಯಂಕರಃ ।
ತ್ರಸದ್ದಸ್ಯುಸ್ತಥಾ ರಾಜಾ ಶ್ವೇತೋ ರಾಜರ್ಷಿಸತ್ತಮಃ ॥ ೫೫ ॥

ಮಹಾಭಿಷಶ್ಚ ವಿಖ್ಯಾತೋ ನಿಮಿರಾಜಾ ತಥಾಽಷ್ಟಕಃ ।
ಆಯುಃ ಕ್ಷುಪಶ್ಚ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಕಕ್ಷೇಯುಶ್ಚ ನರಾಧಿಪಃ ॥ ೫೬ ॥

ಪ್ರತರ್ದನೋ ದಿವೋದಾಸಃ ಸುದಾಸಃ ಕೋಸಲೇಶ್ವರಃ ।
ಐಲೋ ನಲಶ್ಚ ರಾಜರ್ಷಿರ್ಮನುಶ್ಚೈವ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ ೫೭ ॥

ಹವಿಧ್ರಶ್ಚ ಪೃಷಧ್ರಶ್ಚ ಪ್ರತೀಪಃ ಶಾಂತನುಸ್ತಥಾ ।
ಅಜಃ ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿಶ್ಚ ತಥೇಕ್ಷ್ವಾಕುರ್ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೫೮ ॥

ಅನರಣ್ಯೋ ನರಪತಿರ್ಜಾನುಜಂಘಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಕಕ್ಷಸೇನಶ್ಚ ರಾಜರ್ಷಿರ್ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಚಾನುಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೫೯ ॥

ಕಲ್ಯಮುತ್ಥಾಯ ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಸಂಧ್ಯೇ ದ್ವೇಽಸ್ತಮಯೋದಯೇ ।
ಪಠೇಚ್ಛುಚಿರನಾವೃತ್ತಃ ಸ ಧರ್ಮಫಲಭಾಗ್ ಭವೇತ್ ॥ ೬೦ ॥

ದೇವಾ ದೇವರ್ಷಯಶ್ಚೈವ ಸ್ತುತಾ ರಾಜರ್ಷಯಸ್ತಥಾ ।
ಪುಷ್ಟಿಮಾಯುರ್ಯಶಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಿಧಾಸ್ಯಂತಿ ಮಮೇಶ್ವರಾಃ ॥ ೬೧ ॥

ಮಾ ವಿಘ್ನಂ ಮಾ ಚ ಮೇ ಪಾಪಂ ಮಾ ಚ ಮೇ ಪರಿಪಂಥಿನಃ ।
ಧ್ರುವೋ ಜಯೋ ಮೇ ನಿತ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪರತ್ರ ಚ ಶುಭಾ ಗತಿಃ ॥ ೬೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಅನುಶಾಸನಪರ್ವಣಿ ದಾನಧರ್ಮಪರ್ವಣಿ ವಂಶಾನುಕೀರ್ತನಂ ನಾಮ ಪಂಚಷಷ್ಟ್ಯಾಧಿಕಶತತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

*****

೨೯. ಅನುಸ್ಮೃತಿಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶತಾನೀಕ ಉವಾಚ

ಮಹಾಮತೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ ।
ಅಕ್ಷೀಣಕರ್ಮಬಂಧಸ್ತು ಪುರುಷೋ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ॥ ೧ ॥

ಸತತಂ ಕಿಂ ಜಪೇಜ್ಜಾಪ್ಯಂ ವಿಬುಧಃ ಕಿಮನುಸ್ಮರನ್ ।
ಮರಣೇ ಯಜ್ಜಪೇಜ್ಜಾಪ್ಯಂ ಯಂ ಚ ಭಾವಮನುಸ್ಮರನ್ ॥ ೨ ॥

ಯಂ ಚ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷೋ ಮೃತ್ಯುಮಾಗತಃ ।
ಪರಂ ಪದಮವಾಪ್ನೋತಿ ತನ್ಮೇ ವದ ಮಹಾಮುನೇ ॥ ೩ ॥

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಇದಮೇವ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಪೃಷ್ಟವಾಂಶ್ಚ ಪಿತಾಮಹಮ್ ।
ಭೀಷ್ಮಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಧರ್ಮಪುತ್ರೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ॥ ೪ ॥

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಪಿತಾಮಹ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ ।
ಪ್ರಯಾಣಕಾಲೇ ಕಿಂ ಚಿಂತ್ಯಂ ಮುಮುಕ್ಷೋಸ್ತತ್ತ್ವಚಿಂತಕೈಃ ॥ ೫ ॥

ಕಿಂ ನು ಸ್ಮರನ್ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ಮರಣೇ ಪರ್ಯುಪಸ್ಥಿತೇ ।
ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾಂ ಪರಮಾಂ ಸಿದ್ಧಿಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ ೬ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಸದ್ಯುಕ್ತಿಸಹಿತಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಉಕ್ತಃ ಪ್ರಶ್ನಸ್ತ್ವಯಾಽನಘ ।
ಶೃಣುಷ್ವಾವಹಿತೋ ರಾಜನ್ ನಾರದೇನ ಪುರಾ ಶ್ರುತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಂ ಜಗದ್ಬೀಜಮನಂತಂ ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಣಮ್ ।
ಪುರಾ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ನಾರದಃ ಪರಿಪೃಷ್ಟವಾನ್ ॥ ೮ ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ

ತ್ವಮಕ್ಷರಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಗುಣಂ ತಮಸಃ ಪರಮ್ ।
ಆಹುರ್ವೇದ್ಯಂ ಪರಂ ಧಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಕಮಲೋದ್ಭವಮ್ ॥ ೯ ॥

ಭಗವನ್ ಭೂತಭವ್ಯೇಶ ಶ್ರದ್ದಧಾನೈರ್ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೈಃ ।
ಕಥಂ ಭಕ್ತ್ಯೈ ರ್ವಿಚಿಂತ್ಯೋಽಸಿ ಯೋಗಿಭಿರ್ಮೋಕ್ಷಕಾಂಕ್ಷಿಭಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕಿಂ ನು ಜಾಪ್ಯಂ ಜಪೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಕಲ್ಯಮುತ್ಥಾಯ ಮಾನವಃ ।
ಕಥಂ ಜಪೇತ್ ಸದಾ ಧ್ಯಾಯೇದ್ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ತ್ವಂ ಸನಾತನಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ತಸ್ಯ ದೇವರ್ಷೇರ್ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ ।
ಪ್ರೋವಾಚ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ನಾರದಾಯ ಚ ಧೀಮತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಹಂತ ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಇಮಾಂ ದಿವ್ಯಾಮನುಸ್ಮೃತಿಮ್ ।
ಯಾಮಧಿತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣೇ ತು ಮದ್ಭಾವಾಯೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಓಂಕಾರಮಗ್ರತಃ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನಾರದ ।
ಏಕಾಗ್ರಃ ಪ್ರಯತೋ ಭೂತ್ವಾ ಇಮಂ ಮಂತ್ರಮುದೀರಯೇತ್ ।
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಚೇತ್ಯಯಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಅವಶೇನಾಪಿ ಯನ್ನಾಮ್ನಿ ಕೀರ್ತಿತೇ ಸರ್ವಪಾತಕೈಃ ।
ಪುಮಾನ್ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಸದ್ಯಃ ಸಿಂಹತ್ರಸ್ತೈ ರ್ಮೃಗೈರಿವ ॥ ೧೫ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಂ ಶಾಶ್ವತಂ ದೇವಂ ಪ್ರಭವಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ।
ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಲೋಕನಾಥಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಮಕ್ಷರಂ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ।
ಭಗವಂತಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಭೂತಭವ್ಯಭವತ್ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಸ್ರಷ್ಟಾರಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಮನಂತಂ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಮ್ ।
ಪದ್ಮನಾಭಂ ಹೃಷೀಕೇಶಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸತ್ಯಮಚ್ಯುತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಮಮೃತಂ ಭೂಗರ್ಭಂ ತಮಸಃ ಪರಮ್ ।
ಪ್ರಭೋಃ ಪ್ರಭುಮನಾದ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ತಂ ರವಿಪ್ರಭಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಕಂ ದೇವಂ ಮಹರ್ಷೇ ಸತ್ತ್ವಭಾವನಮ್ ।
ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಚಲಂ ವರೇಣ್ಯಮನಘಂ ಶುಚಿಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ನಾರಾಯಣಂ ಪುರಾಣೇಶಂ ಯೋಗಾವಾಸಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ಸಂಯೋಗಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಧ್ರುವಮೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಕ್ಷರಾಕ್ಷರವಿಸೃಷ್ಟಸ್ತು ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಯಃ ಪುರಾ ಪ್ರಲಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ನಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮೇ ॥ ೨೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಷು ಪ್ರಲೀನೇಷು ನಷ್ಟೇ ಲೋಕೇ ಚರಾಚರೇ ।
ಏಕಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೩ ॥

ಯಃ ಪ್ರಭುಃ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಯೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ತತಮ್ ।
ಚರಾಚರಗುರುರ್ದೇವಃ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೪ ॥

ಆಭೂತಸಂಪ್ಲವೇ ಚೈವ ಪ್ರಲೀನೇ ಪ್ರಕೃತೌ ಮಹಾನ್ ।
ಯೋಽವತಿಷ್ಠತಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೫ ॥

ಯೇನ ಕ್ರಾಂತಾಸ್ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾ ದಾನವಾಶ್ಚ ವಶೀಕೃತಾಃ ।
ಶರಣ್ಯಃ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೬ ॥

ಯಸ್ಯ ಹಸ್ತೇ ಗದಾ ಚಕ್ರಂ ಗರುಡೋ ಯಸ್ಯ ವಾಹನಮ್ ।
ಶಂಖಃ ಕರತಲೇ ಯಸ್ಯ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೭ ॥

ಕಾರ್ಯಂ ಕ್ರಿಯಾ ಚ ಕರಣಂ ಕರ್ತಾ ಹೇತುಃ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ।
ಅಕ್ರಿಯಾಕರಣೇ ಕಾರ್ಯೇ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೮ ॥

ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪಂಚಭಿರೇವ ಚ ।
ಹೂಯತೇ ಚ ಪುನರ್ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೨೯ ॥

ಶಮೀಗರ್ಭಸ್ಯ ಯೋ ಗರ್ಭಸ್ತಸ್ಯ ಗರ್ಭಸ್ಯ ಯೋ ರಿಪುಃ ।
ರಿಪುಗರ್ಭಸ್ಯ ಯೋ ಗರ್ಭಃ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೦ ॥

ಅಗ್ನಿಸೋಮಾರ್ಕತಾರಾಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರಯೋಗಿನಾಮ್ ।
ಯಸ್ತೇಜಯತಿ ತೇಜಾಂಸಿ ಸ ಮೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೧ ॥

ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಂ ಕಾಲೋ ಧರ್ಮಃ ಕ್ರಿಯಾ ಫಲಮ್ ।
ಗುಣಾಕಾರಃ ಸ ಮೇ ಬಭ್ರುರ್ವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೨ ॥

ಸೋಮಾರ್ಕಾಗ್ನಿಮಯಂ ತೇಜೋ ಯಾ ಚ ತಾರಾಮಯೀ ದ್ಯುತಿಃ ।
ದಿವಿ ಸಂಜಾಯತೇ ತೇಜಃ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೩ ॥

ಗುಣಾತ್ಮಾ ನಿರ್ಗುಣಶ್ಚಾನ್ಯೋ ರಶ್ಮಿವಾಂಶ್ಚೇತನೋ ಹ್ಯಜಃ ।
ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಸರ್ವಗತೋ ದೇವಃ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೪ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಂ ಸದಧಿಷ್ಠಾನಮಚಿಂತ್ಯಂ ತಮಸಃ ಪರಮ್ ।
ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೫ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ ಪಂಚಧಾ ಭುಂಕ್ತೇ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪಂಚಭಿರ್ಮುಖೈಃ ।
ಮಹಾಗುಣಾಂಶ್ಚ ಯೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೬ ॥

ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಾಶ್ಚ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮರ್ಷಯಃ ।
ಯಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಿಮುಚ್ಯಂತೇ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸೀದತು ॥ ೩೭ ॥

ಯೋಗಾವಾಸ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಾವಾಸ ವರಪ್ರದ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ ಯಜ್ಞಾಂಗ ಪಂಚಗರ್ಭ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ ೩೮ ॥

ಚತುರ್ಭೂತ ಪರಂ ಧಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾವಾಸ ಸದಾಽಚ್ಯುತ ।
ಶಬ್ದಾದಿವಾಸ ನಾನ್ಯೋಽಸಿ ವಾಸುದೇವ ಪ್ರಧಾನಕೃತ್ ॥ ೩೯ ॥

ಅಜಃ ಸಂಗಮನಃ ಪಾರ್ಥೋ ಹ್ಯಮೂರ್ತಿರ್ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಧೃಕ್ ।
ಶ್ರೀಃ ಕೀರ್ತಿಃ ಪಂಚಕಾಲಜ್ಞೋ ನಮಸ್ತೇ ಜ್ಞಾನಸಾಗರ ॥ ೪೦ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಾದ್ವ್ಯಕ್ತಮುತ್ಪನ್ನಂ ಅವ್ಯಕ್ತಾದ್ಯಃ ಪರಾತ್ ಪರಃ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರತರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಮಸ್ಮಿ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೪೧ ॥

ಚಿಂತಯಂತೋ ಹ್ಯಜಂ ನಿತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಾದಯಃ ಸುರಾಃ ।
ನಿಶ್ಚಯಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಂತಿ ತಮಸ್ಮಿ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೪೨ ॥

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾ ಜಿತಾತ್ಮಾನೋ ಜ್ಞಾನಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ ।
ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ನಿವರ್ತಂತೇ ತಮಸ್ಮಿ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೪೩ ॥

ಏಕಾಂತೇನ ಜಗತ್ಕೃತ್ಸ್ನಮವಷ್ಟಭ್ಯ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಅಗ್ರಾಹ್ಯೋ ನಿರ್ಗುಣೋ ನಿತ್ಯಸ್ತಮಸ್ಮಿ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೪೪ ॥

ಅತೀಂದ್ರಿಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಲಿಂಗೈರ್ವ್ಯಕ್ತೈ ರ್ನ ಮೀಯಸೇ ।
ಯೇ ಚ ತ್ವಾಂ ನಾಭಿಜಾನಂತಿ ತಮಸ್ಮಿ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೪೫ ॥

ಕಾಮಕ್ರೋಧವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ರಾಗದ್ವೇಷವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಅನನ್ಯಭಕ್ತಾ ಜಾನಂತಿ ನ ಪುನರ್ನಾರಕೀ ಜನಃ ॥ ೪೬ ॥

ಏಕಾಂತಿನೋ ಹಿ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವಾ ನಿರಾಶಾಃ ಕರ್ಮಕಾರಿಣಃ ।
ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿದಗ್ಧಕರ್ಮಾಣಸ್ತ್ವಾಂ ವಿಶಂತಿ ಮನಸ್ವಿನಃ ॥ ೪೭ ॥

ಅಶರೀರಂ ಶರೀರಸ್ಥಂ ಸಮಂ ಸರ್ವೇಷು ದೇಹಿಷು ।
ಪಾಪಪುಣ್ಯವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಭಕ್ತಾಸ್ತ್ವಾಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ॥ ೪೮ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಬುದ್ಧ್ಯಹಂಕಾರಮನೋಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ।
ತ್ವಯಿ ತಾನಿ ನ ತೇಷು ತ್ವಂ ತೇಷು ತಾನಿ ನ ತೇ ತ್ವಯಿ ॥ ೪೯ ॥

ಏಕತ್ವಾಯ ಚ ನಾನನ್ಯಂ ಯೇ ವಿದುರ್ಯಾಂತಿ ತೇ ಪರಮ್ ।
ಸಮತ್ವಮಿಹ ಕಾಂಕ್ಷೇಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವೈ ನಾನ್ಯಚೇತಸಾ ॥ ೫೦ ॥

ಚರಾಚರಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಭೂತಗ್ರಾಮಂ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ ।
ತ್ವಯಿ ತಂತೌ ಚ ತತ್ಪ್ರೋತಂ ಸೂತ್ರೇ ಮಣಿಗಣಾ ಇವ ।
ಸ್ರಷ್ಟಾ ಭೋಕ್ತಾಽಸಿ ಕೂಟಸ್ಥೋ ಹ್ಯಚಿಂತ್ಯಃ ಸರ್ವಸಂಜ್ಞಿತಃ ॥ ೫೧ ॥

ಅಕರ್ತಾ ಹೇತುರಹಿತಃ ಪೃಥಗಾತ್ಮಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ನ ಮೇ ಭೂತೇಷು ಸಂಯೋಗಃ ಪುನರ್ಭವತು ಜನ್ಮನಿ ॥ ೫೨ ॥

ಅಹಂಕಾರೇಣ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ವಾ ನ ಮೇ ಯೋಗಸ್ತ್ರಿಭಿರ್ಗುಣೈಃ ।
ನ ಮೇ ಧರ್ಮೋ ಹ್ಯಧರ್ಮೋ ವಾ ನಾರಂಭೋ ಜನ್ಮ ವಾ ಪುನಃ ॥ ೫೩ ॥

ಜರಾಮರಣಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಸರ್ವಗಮ್ ।
ವಿಷಯೈರಿಂದ್ರಿಯೈಶ್ಚಾಪಿ ನ ಮೇ ಭೂಯಃ ಸಮಾಗಮಃ ॥ ೫೪ ॥

ಈಶ್ವರೋಽಸಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಕಿಮತಃ ಪರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಯದ್ಧಿತಂ ದೇವ ತತ್ ತೇ ಹಿ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರ ॥ ೫೫ ॥

ಪೃಥಿವೀಂ ಯಾತು ಮೇ ಘ್ರಾಣಂ ಯಾತು ಮೇ ರಸನಂ ಜಲಮ್ ।
ರೂಪಂ ಹುತಾಶನೇ ಯಾತು ಸ್ಪರ್ಶೋ ಮೇ ಯಾತು ಮಾರುತೇ ॥ ೫೬ ॥

ಶ್ರೋತ್ರಮಾಕಾಶಮಭ್ಯೇತು ಮನೋ ವೈಕಾರಿಕಂ ಪುನಃ ।
ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಗುಣಾನ್ ಯಾಂತು ಸ್ವೇಷು ಸ್ವೇಷು ಚ ಯೋನಿಷು ॥ ೫೭ ॥

ಪೃಥಿವೀ ಯಾತು ಸಲಿಲಂ ಆಪೋಽಗ್ನಿಮನಲೋಽನಿಲಮ್ ।
ವಾಯುರಾಕಾಶಮಭ್ಯೇತು ಮನಶ್ಚಾಕಾಶಮೇವ ಚ ॥ ೫೮ ॥

ಅಹಂಕಾರಂ ಮನೋ ಯಾತು ಮೋಹನಂ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ ।
ಅಹಂಕಾರಸ್ತಥಾ ಬುದ್ಧಿಂ ಬುದ್ಧಿರವ್ಯಕ್ತಮೇವ ಚ ॥ ೫೯ ॥

ಪ್ರಧಾನಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಯಾತು ಗುಣಸಾಮ್ಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತೇ ।
ವಿಸರ್ಗಃ ಸರ್ವಕರಣೈರ್ಗುಣಭೂತೈಶ್ಚ ಮೇ ಭವೇತ್ ॥ ೬೦ ॥

ಸತ್ವಂ ರಜಸ್ತಮಶ್ಚೈವ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪ್ರವಿಶಂತು ಮೇ ।
ನೈಷ್ಕೈವಲ್ಯಪದಂ ದೇವ ಕಾಂಕ್ಷೇಽಹಂ ತೇ ಪರಂತಪ ॥ ೬೧ ॥

ಏಕೀಭಾವಸ್ತ್ವಯಾ ಮೇಽಸ್ತು ನ ಮೇ ಜನ್ಮ ಭವೇತ್ ಪುನಃ ।
ನಮೋ ಭಗವತೇ ತಸ್ಮೈ ವಿಷ್ಣವೇ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣವೇ ॥ ೬೨ ॥

ತ್ವದ್ಬುದ್ಧಿಸ್ತ್ವದ್ಗತಪ್ರಾಣಸ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸ್ತ್ವತ್ಪರಾಯಣಃ ।
ತ್ವಾಮೇವಾಹಂ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಾಮಿ ಮರಣೇ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತೇ ॥ ೬೩ ॥

ಪೂರ್ವದೇಹೇ ಕೃತಾ ಯೇ ಮೇ ವ್ಯಾಧಯಃ ಪ್ರವಿಶಂತು ಮಾಮ್ ।
ಅರ್ದಯಂತು ಚ ಮಾಂ ದುಃಖಾನ್ಯೃಣಂ ಮೇ ಪ್ರತಿಮುಚ್ಯತಾಮ್ ॥ ೬೪ ॥

ಅನುಧ್ಯೇಯೋಽಸಿ ಮೇ ದೇವ ನ ಮೇ ಜನ್ಮ ಭವೇತ್ ಪುನಃ ।
ಅಸ್ಮಾದ್ಬ್ರವೀಮಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಋಣಂ ಮೇ ನ ಭವೇದಿತಿ ॥ ೬೫ ॥

ಉಪತಿಷ್ಠಂತು ಮಾಂ ಸರ್ವೇ ವ್ಯಾಧಯಃ ಪೂರ್ವಸಂಚಿತಾಃ ।
ಅನೃಣೋ ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ೬೬ ॥

ಅಹಂ ಭಗವತಸ್ತಸ್ಯ ಮಮ ವಾಸಃ ಸನಾತನಃ ।
ತಸ್ಯಾಹಂ ನ ಪ್ರಣಶ್ಯಾಮಿ ಸ ಚ ಮೇ ನ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ॥ ೬೭ ॥

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಸಂಯಮ್ಯ ಪಂಚಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ।
ದಶೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನಸಿ ಅಹಂಕಾರೇ ತಥಾ ಮನಃ ॥ ೬೮ ॥

ಅಹಂಕಾರಂ ತಥಾ ಬುದ್ಧೌ ಬುದ್ಧಿಮಾತ್ಮನಿ ಯೋಜಯೇತ್ ।
ಆತ್ಮ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಂ ಪಶ್ಯೇದ್ಬುದ್ಧ್ವಾ ಬುದ್ಧೇಃ ಪರಾತ್ಪರಮ್ ॥ ೬೯ ॥

ಏವಂ ಬುದ್ಧೇಃ ಪರಂ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಸಂಸ್ತಭ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ ।
ತತೋ ಬುದ್ಧೇಃ ಪರಂ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಲಭತೇ ನ ಪುನರ್ಭವಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ಮಮಾಯಮಿತಿ ತಸ್ಯಾಹಂ ಯೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ತತಮ್ ।
ಆತ್ಮನ್ಯಾತ್ಮನಿ ಸಂಯೋಜ್ಯ ಪರಾತ್ಮಾನಮನುಸ್ಮರೇತ್ ॥ ೭೧ ॥

ನಮೋ ಭಗವತೇ ತಸ್ಮೈ ದೇಹಿನಾಂ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ।
ನಾರಾಯಣಾಯ ಭಕ್ತಾಯ ಏಕನಿಷ್ಠಾಯ ಶಾಶ್ವತೇ ।
ಹೃದಿಸ್ಥಾಯ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ ೭೨ ॥

ಇಮಾಮನುಸ್ಮೃತಿಂ ದಿವ್ಯಾಂ ವೈಷ್ಣವೀಂ ಪಾಪನಾಶನೀಮ್ ।
ಸ್ವಪನ್ ವಿಬುದ್ಧಶ್ಚ ಪಠೇದ್ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ಸಮಭ್ಯಸೇತ್ ॥ ೭೩ ॥

ಮರಣೇ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯದೇಕಂ ಮಾಮನುಸ್ಮರೇತ್ ।
ಅಪಿ ಪಾಪಸಮಾಚಾರಃ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೭೪ ॥

ಯದ್ಯಹಂಕಾರಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಯಜ್ಞದಾನತಪಃಕ್ರಿಯಾಃ ।
ಕುರ್ವನ್ ಫಲಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪುನರಾವರ್ತನಂ ಚ ತತ್ ॥ ೭೫ ॥

ಅಭ್ಯರ್ಚಯನ್ ಪಿತೄನ್ ದೇವಾನ್ ಪಠನ್ ಜುಹ್ವನ್ ಬಲಿಂ ದದನ್ ।
ಜ್ವಲದಗ್ನೌ ಸ್ಮರೇದ್ಯೋ ಮಾಂ ಲಭತೇ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ಯಜ್ಞೋ ದಾನಂ ತಪಶ್ಚೈವ ಪಾವನಾನಿ ಮನೀಷಿಣಾಮ್ ।
ಯಜ್ಞದಾನತಪಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಕುರ್ಯಾದ್ರಾಗವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೭೭ ॥

ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಮಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಚ ತಥೈವ ಚ ।
ಶ್ರಾವಯೇಚ್ಛ್ರದ್ದಧಾನಶ್ಚ ಮದ್ಭಕ್ತಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ ॥ ೭೮ ॥

ನಮ ಇತ್ಯೇವ ಯೋ ಬ್ರೂಯಾನ್ಮದ್ಭಕ್ತಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾಽನ್ವಿತಃ ।
ತಸ್ಯಾಕ್ಷಯೋ ಭವೇಲ್ಲೋಕಃ ಶ್ವಪಾಕಸ್ಯಾಪಿ ನಾರದ ॥ ೭೯ ॥

ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೇ ಭಜಂತೇ ಮಾಂ ಸಾಧಕಾ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಶ್ರದ್ಧಾವಂತೋ ಯತಾತ್ಮಾನಸ್ತೇ ಯಾಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೮೦ ॥

ಕರ್ಮಾಣ್ಯಾದ್ಯಂತವಂತೀಹ ಮದ್ಭಕ್ತೋಽನಂತಮಶ್ನುತೇ ।
ಮಾಮೇವ ತಸ್ಮಾದ್ದೇವರ್ಷೇ ಧ್ಯಾಹಿ ನಿತ್ಯಮತಂದ್ರಿತಃ ॥ ೮೧ ॥

ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಚೈವ ಯೋ ಜ್ಞಾನಂ ದದ್ಯಾದ್ಧರ್ಮೋಪದೇಶತಃ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಾಂ ವಾ ಪೃಥಿವೀಂ ದದ್ಯಾದ್ ಯೇನ ತುಲ್ಯಂ ನ ತತ್ ಫಲಮ್ ॥ ೮೨ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರದೇಯಂ ಸಾಧುಭ್ಯೋ ಜಪಂ ಬಂಧಭಯಾಪಹಮ್ ।
ಅವಾಪ್ಸ್ಯತಿ ತತಃ ಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತೇ ಚ ಪದಂ ಮಮ ॥ ೮೩ ॥

ಅಶ್ವಮೇಧಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ವಾಜಪೇಯಶತೈರಪಿ ।
ನಾಸೌ ಪದಮವಾಪ್ನೋತಿ ಮದ್ಭಕ್ತೈರ್ಯದವಾಪ್ಯತೇ ॥ ೮೪ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಹರೇಃ ಪೃಷ್ಟಂ ಪುರಾ ತೇನ ನಾರದೇನ ಸುರರ್ಷಿಣಾ ।
ಯದುವಾಚ ತತಃ ಶಂಭುಸ್ತದುಕ್ತಂ ಸಮನುವ್ರತಃ ॥ ೮೫ ॥

ತ್ವಮಪ್ಯೇಕಮನಾ ಭೂತ್ವಾ ಧ್ಯಾಹಿ ಧ್ಯೇಯಂ ಗುಣಾಧಿಕಮ್ ।
ಭಜಸ್ವ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೮೬ ॥

ಶ್ರುತ್ವೈವಂ ನಾರದೋ ವಾಕ್ಯಂ ದಿವ್ಯಂ ನಾರಾಯಣೋದಿತಮ್ ।
ಅತ್ಯಂತಂ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ದೇವ ಏಕಾಂತಿತ್ವಮುಪೇಯಿವಾನ್ ॥ ೮೭ ॥

ನಾರಾಯಣಮೃಷಿಂ ದೇವಂ ದಶವರ್ಷಾಣ್ಯನನ್ಯಭಾಕ್ ।
ಇಮಂ ಜಪಿತ್ವಾ ಚಾಪ್ನೋತಿ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ೮೮ ॥

ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಬಹುಭಿರ್ಮಂತ್ರೈಃ ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಬಹುಭಿರ್ವ್ರತೈಃ ।
ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಮಂತ್ರಃ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕಃ ॥ ೮೯ ॥

ಕಿಂ ತಸ್ಯ ದಾನೈಃ ಕಿಂ ತೀರ್ಥೈಃ ಕಿಂ ತಪೋಭಿಃ ಕಿಮಧ್ವರೈಃ ।
ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯತೇ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಮನನ್ಯಧೀಃ ॥೯೦॥

ಯೇ ನೃಶಂಸಾ ದುರಾತ್ಮಾನಃ ಪಾಪಾಚಾರರತಾಸ್ತಥಾ ।
ತೇಽಪಿ ಯಾಂತಿ ಪರಂ ಸ್ಥಾನಂ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಾಃ ॥೯೧॥

ಅನನ್ಯಯಾ ಮಂದಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ಕುತರ್ಕಾಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟೀನಾಂ ವಿಭ್ರಾಂತೇಂದ್ರಿಯವರ್ತ್ಮನಾಮ್ ॥೯೨॥

ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಯೇ ವಿದುರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಶ್ವತಮ್ ।
ಅಂತಕಾಲೇ ಜಪಾದ್ಯಾಂತಿ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥೯೩॥

ಆಚಾರಹೀನೋಽಪಿ ಮುನಿಪ್ರವೀರ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿಹೀನೋಽಪಿ ವಿನಿಂದಿತೋಽಪಿ ।
ಕಿಂ ತಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಶಬ್ದಮಾತ್ರತೋ
ವಿಮುಕ್ತಪಾಪೋ ವಿಶತೇಽಚ್ಯುತಾಂ ಗತಿಮ್ ॥೯೪॥

ಕಾಂತಾರವನದುರ್ಗೇಷು ಕೃಚ್ಛ್ರೇಷ್ವಾಪತ್ಸು ಸಂಯುಗೇ ।
ದಸ್ಯುಭಿಃ ಸನ್ನಿರುದ್ಧಶ್ಚ ನಾಮಭಿರ್ಮಾಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಯೇತ್ ॥೯೫॥

ಜನ್ಮಾಂತರಸಹಸ್ರೇಷು ತಪೋಧ್ಯಾನಸಮಾಧಿಭಿಃ ।
ನರಾಣಾಂ ಕ್ಷೀಣಪಾಪಾನಾಂ ಕೃಷ್ಣೇ ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ॥೯೬॥

ನಾಮ್ನೋಽಸ್ತಿ ಯಾವತೀ ಶಕ್ತಿಃ ಪಾಪನಿರ್ಹರಣೇ ಹರೇಃ ।
ಶ್ವಪಚೋಽಪಿ ನರಃ ಕರ್ತುಂ ಕ್ಷಮಸ್ತಾವನ್ನ ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ॥೯೭॥

ನ ತಾವತ್ ಪಾಪಮಸ್ತೀಹ ಯಾವನ್ನಾಮಾಹೃತಂ ಹರೇಃ ।
ಅತಿರೇಕಭಯಾದಾಹುಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಂತರಂ ವೃಥಾ ॥೯೮॥

ಗತ್ವಾ ಗತ್ವಾ ನಿವರ್ತಂತೇ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾದಯೋ ಗ್ರಹಾಃ ।
ಅದ್ಯಾಽಪಿ ನ ನಿವರ್ತಂತೇ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರಚಿಂತಕಾಃ ॥೯೯॥

ನ ವಾಸುದೇವಾತ್ ಪರಮಸ್ತಿ ಮಂಗಲಂ
ನ ವಾಸುದೇವಾತ್ ಪರಮಸ್ತಿ ಪಾವನಮ್ ।
ನ ವಾಸುದೇವಾತ್ ಪರಮಸ್ತಿ ದೈವತಂ
ತಂ ವಾಸುದೇವಂ ಪ್ರಣಮನ್ ನ ಸೀದತಿ ॥೧೦೦॥

ಇಮಾಂ ರಹಸ್ಯಾಂ ಪರಮಾಮನುಸ್ಮೃತಿಂ
ಯೋಽಧೀತ್ಯ ಬುದ್ಧಿಂ ಲಭತೇ ಚ ನೈಷ್ಠಿಕೀಮ್ ।

ವಿಹಾಯ ಪಾಪಂ ವಿನಿಮುಚ್ಯ ಸಂಕಟಾತ್
ಸ ವೀತರಾಗೋ ವಿಚರೇನ್ಮಹೀಮಿಮಾಮ್ ॥ ೧೦೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಶತಸಾಹಸ್ರ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ವೈಯಾಸಿಕ್ಯಾಮಾನುಶಾಸನಿಕೇ ಪರ್ವಣಿ ದಾನಧರ್ಮೇ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋರನುಸ್ಮೃತಿಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೩೦. ಶ್ರೀಹಂಸಗುಹ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ –

ಯಥಾ ಸಸರ್ಜ ಭೂತಾನಿ ದಕ್ಷೋ ದುಹಿತೃವತ್ಸಲಃ ।
ರೇತಸಾ ಮನಸಾ ಚೈವ ತನ್ಮಮಾವಹಿತಃ ಶೃಣು ॥ ೧ ॥

ಮನಸೈವಾಸೃಜತ್ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಜಾಪತಿರಿಮಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ।
ದೇವಾಸುರಮನುಷ್ಯಾದೀನ್ ನಭಃಸ್ಥಲಜಲೌಕಸಃ ॥ ೨ ॥

ತಮಬೃಂಹಿತಮಾಲೋಕ್ಯ ಪ್ರಜಾಸರ್ಗಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ವಿಂಧ್ಯಪಾದಾನುಪವ್ರಜ್ಯ ಸೋಽಚರದ್ದುಶ್ಚರಂ ತಪಃ ॥ ೩ ॥

ತತ್ರಾಘಮರ್ಷಣಂ ನಾಮ ತೀರ್ಥಂ ಪಾಪಹರಂ ಪರಮ್ ।
ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯಾನುಸವನಂ ತಪಸಾಽತೋಷಯದ್ಧರಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಸ್ತೌಷೀದ್ ಹಂಸಗುಹ್ಯೇನ ಭಗವಂತಮಧೋಕ್ಷಜಮ್ ।
ತುಭ್ಯಂ ತದಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಕಸ್ಯಾತುಷ್ಯದ್ಯತೋ ಹರಿಃ ॥ ೫ ॥

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿರುವಾಚ –

ನಮಃ ಪರಾಯಾವಿತಥಾನುಭೂತಯೇ
ಗುಣತ್ರಯಾಭಾಸನಿಮಿತ್ತಬಂಧವೇ ।
ಅದೃಷ್ಟಧಾಮ್ನೇ ಗುಣತತ್ತ್ವಬುದ್ಧಿಭಿ-
ರ್ನಿವೃತ್ತಮಾನಾವಧಯೇ ಸ್ವಯಂಭುವೇ ॥ ೧ ॥

ನ ಯಸ್ಯ ಸಖ್ಯಂ ಪುರುಷೋ ವೇತ್ತಿ ಸಖ್ಯುಃ
ಸಖಾ ವಸನ್ ಸಂವಸತಃ ಪುರೇಽಸ್ಮಿನ್ ।
ಗುಣೋ ಯಥಾ ಗುಣಿನೋಽವ್ಯಕ್ತದೃಷ್ಟಿ-
ಸ್ತಸ್ಮೈ ಮಹೇಶಾಯ ನಮಸ್ಕರೋಮಿ ॥ ೨ ॥

ದೇಹೋಽಸವೋಽಕ್ಷಾ ಮನವೋ ಭೂತಮಾತ್ರಾ
ನಾತ್ಮಾನಮನ್ಯಂ ಚ ವಿದುಃ ಪರಂ ಯತ್ ।

ಸರ್ವಾನ್ ಪುಮಾನ್ ವೇದ ಗುಣಾಂಶ್ಚ ತಜ್ಜ್ಞೋ
ನ ವೇದ ಸರ್ವಜ್ಞಮನಂತಮೀಡೇ ॥ ३ ॥

ಯದೋಪರಾಮೋ ಮನಸೋ ನಾಮರೂಪ-
ರೂಪಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಸ್ಮೃತಿಸಂಪ್ರಮೋಷಾತ್ ।
ಯ ಈಯತೇ ಕೇವಲಯಾ ಸ್ವಸಂಸ್ಥಯಾ
ಹಂಸಾಯ ತಸ್ಮೈ ಶುಚಿಸದ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ ४ ॥

ಮನೀಷಿಣೋಽಂತರ್ಹೃದಿ ಸನ್ನಿವೇಶಿತಂ
ಸ್ವಶಕ್ತಿಭಿರ್ನವಭಿಶ್ಚ ತ್ರಿವೃದ್ಭಿಃ ।
ವಹ್ನಿಂ ಯಥಾ ದಾರುಣಿ ಪಾಂಚದಶ್ಯಂ
ಮನೀಷಯಾ ನಿಷ್ಕಷಂತೀಹ ಗೂಢಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸ ವೈ ಮಮಾಶೇಷವಿಶೇಷಮಾಯಾ-
ನಿಷೇಧನಿರ್ವಾಣಸುಖಾನುಭೂತಿಃ ।
ಸ ಸರ್ವನಾಮಾ ಸ ಚ ವಿಶ್ವರೂಪಃ
ಪ್ರಸೀದತಾಮನಿರುಕ್ತಾತ್ಮಶಕ್ತಿಃ ॥ ೬ ॥

ಯದ್ಯನ್ನಿರುಕ್ತಂ ವಚಸಾ ನಿರೂಪಿತಂ
ಧಿಯಾಽಕ್ಷಭಿರ್ವಾ ಮನಸೋತ ಯಸ್ಯ ।
ಮಾ ಭೂತ್ ಸ್ವರೂಪಂ ಗುಣರೂಪಬೃಂಹಿತಂ
ಸ ವೈ ಗುಣಾಪಾಯನಿಸರ್ಗಲಕ್ಷಣಃ ॥ ೭ ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಯತೋ ಯೇನ ಚ ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಮೈ
ಯಂ ಯೋ ಯಥಾ ಕುರುತೇ ಕಾರ್ಯತೇ ವಾ ।
ಪರಾವರೇಷಾಂ ಪರಮಂ ಪ್ರಾಕ್ ಸ್ವಸಿದ್ಧಂ
ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ತದ್ಧೇತುರನನ್ಯದೇಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಯಚ್ಛಕ್ತಯೋ ವದತಾಂ ವಾದಿನಾಂ ವೈ
ವಿವಾದಸಂವಾದಭುವೋ ಭವಂತಿ ।
ಕುರ್ವಂತಿ ತೇಷಾಂ ಮುಹುರಾತ್ಮಮೋಹಂ
ತಸ್ಮೈ ನಮೋಽನಂತಗುಣಾಯ ಭೂಮ್ನೇ ॥ ೯ ॥

ಅಸ್ತೀತಿ ನಾಸ್ತೀತಿ ಚ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠಯೋ-
ರೇಕಸ್ಥಯೋರ್ಭಿನ್ನವಿರುದ್ಧಧರ್ಮಯೋಃ ।

ಅಪೇಕ್ಷಿತಂ ಕಿಂಚನ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಯೋಃ
ಸಮಂ ಪರಂ ಹ್ಯನುಕೂಲಂ ಬೃಹತ್ ತತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಯೋಽನುಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಭಜತಾಂ ಪಾದಮೂಲ-
ಮಧಾಮರೂಪೋ ಭಗವಾನನಂತಃ ।
ನಾಮಾನಿ ರೂಪಾಣಿ ಚ ಜನ್ಮಕರ್ಮಭಿ-
ರ್ಭೇಜೇ ಸ ಮಹ್ಯಂ ಪರಮಃ ಪ್ರಸೀದತಾಮ್ ॥ ೧೧॥

ಯಃ ಪ್ರಾಕೃತೈರ್ಜ್ಞಾನಪಥೈರ್ಜನಾನಾಂ
ಯಥಾಶಯಂ ದೇಹಗತೋ ವಿಭಾತಿ ।
ಯಥಾಽನಿಲಃ ಪಾರ್ಥಿವಮಾಶ್ರಿತೋ ಗುಣಂ
ಸ ಈಶ್ವರೋ ಮೇ ಕುರುತಾನ್ಮನೋರಥಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ –

ಇತಿ ಸ್ತವೈಃ ಸಂಸ್ತುವತಃ ಸ ತಸ್ಮಿನ್ನಘಮರ್ಷಣೇ ।
ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಗವಾನ್ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕೃತಪಾದಃ ಸುಪರ್ಣಾಂಸೇ ಪ್ರಲಂಬಾಷ್ಟಮಹಾಭುಜಃ ।
ಶಂಖಚಕ್ರಾಸಿಚರ್ಮೇಷುಧನುಃಪಾಶಗದಾಧರಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪೀತವಾಸಾ ಘನಶ್ಯಾಮಃ ಪ್ರಸನ್ನವದನೇಕ್ಷಣಃ ।
ವನಮಾಲಾನಿವೀತಾಂಗೋ ಲಸಚ್ಛ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭಃ ॥ ೧೫ ॥

ಮಹಾಕಿರೀಟಕಟಕಸ್ಫುರನ್ಮಕರಕುಂಡಲಃ ।
ಕಾಂಚ್ಯಂಗುಲೀಯವಲಯನೂಪುರಾಂಗದಭೂಷಿತಃ ॥ ೧೬ ॥

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಂ ರೂಪಂ ಬಿಭ್ರತ್ ತ್ರಿಭುವನೇಶ್ವರಃ ।
ವೃತೋ ನಾರದನಂದಾದ್ಯೈಃ ಪಾರ್ಷದೈಃ ಸುರಯೂಥಪೈಃ ।
ಸ್ತೂಯಮಾನೋಽನುಗಾಯದ್ಭಿಃ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಚಾರಣೈಃ ॥ ೧೭ ॥

ರೂಪಂ ತನ್ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯಂ ವಿಲೋಕ್ಯಾಗತಸಾಧ್ವಸಃ ।
ನನಾಮ ದಂಡವದ್ಭೂಮೌ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ನ ಕಿಂಚನೋದೀರಯಿತುಮಶಕತ್ ತೀವ್ರಯಾ ಮುದಾ ।
ಆಪೂರಿತಮನೋದ್ವಾರೋ ಹ್ರದಿನ್ಯ ಇವ ನಿರ್ಝರೈಃ ॥ ೧೯ ॥

। ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ(೬/೪/೨೮-೪೧) ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಕೃತಂ ಹಂಸಗುಹ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ।

★★★★★

३१. ವಿವಿಧಪಾಪಾನಾಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವರ್ಣನಮ್

ಹೃತಾರ್ಥೋ ಕೃಷ್ಯಮಾಣಶ್ಚ ಸರ್ವವೇದಾಂತಗಶ್ಚ ಯಃ ।
ಆಚಾರ್ಯಪಿತೃಕಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾರ್ಥಮಥಾಪಿ ಚ ॥೧॥

ಏತೇ ವೈ ಸಾಧವೋ ದೃಷ್ಟಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಧರ್ಮಭಿಕ್ಷವಃ ।
ನಿಃಸ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇಯಮೇತೇಭ್ಯೋ ದಾನಂ ವಿದ್ಯಾ ಚ ಭಾರತ ॥೨॥

ಅನ್ಯತ್ರ ದಕ್ಷಿಣಾದಾನಂ ದೇಯಂ ಭರತಸತ್ತಮ ।
ಅನ್ಯೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಬಹಿರ್ವೇದಿ ಚಾಕೃತಾನ್ನಂ ವಿಧೀಯತೇ ॥೩॥

ಸರ್ವರತ್ನಾನಿ ರಾಜಾ ಹಿ ಯಥಾರ್ಹಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯೇತ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವ ವೇದಾಶ್ಚ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ಬಹುದಕ್ಷಿಣಾಃ ।
ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ವಿಭವಾಚಾರಾ ಯಜಂತೇ ಗುಣತಃ ಸದಾ ॥೪॥

ಯಸ್ಯ ತ್ರೈ ವಾರ್ಷಿಕಂ ಭಕ್ತಂ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ಭೃತ್ಯವೃತ್ತಯೇ ।
ಅಧಿಕಂ ಚಾಪಿ ವಿದ್ಯೇತ ಸ ಸೋಮಂ ಪಾತುಮರ್ಹತಿ ॥೫॥

ಯಜ್ಞಶ್ಚೇತ್ ಪ್ರತಿರುದ್ಧಃ ಸ್ಯಾದಂಶೇನೈಕೇನ ಯಜ್ವನಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಶೇಷೇಣ ಧಾರ್ಮಿಕೇ ಸತಿ ರಾಜನಿ ॥೬॥

ಯೋ ವೈಶ್ಯಃ ಸ್ಯಾದ್ಬಹುಪಶುರ್ಹೀನಕ್ರತುರಸೋಮಪಃ ।
ಕುಟುಂಬಾತ್ ತಸ್ಯ ತದ್ವಿತ್ತಂ ಯಜ್ಞಾರ್ಥಂ ಪಾರ್ಥಿವೋ ಹರೇತ್ ॥೭॥

ಆಹರೇದರ್ಥತೋ ಕಿಂಚಿತ್ ಕಾಮಂ ಶೂದ್ರಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಃ ।
ನ ಹಿ ಯಜ್ಞೇಷು ಶೂದ್ರಸ್ಯ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ ಪರಿಗ್ರಹಃ ॥೮॥

ಯೋಽನಾಹಿತಾಗ್ನಿಃ ಶತಗುರಯಜ್ವಾ ಚ ಸಹಸ್ರಗುಃ ।
ತಯೋರಪಿ ಕುಟುಂಬಾಭ್ಯಾಮಾಹರೇದವಿಚಾರಯನ್ ॥೯॥

ಅದಾತೃಭ್ಯೋ ಹರೇದ್ ವಿತ್ತಂ ವಿಖ್ಯಾಪ್ಯ ನೃಪತಿಃ ಸದಾ ।
ತಥೈವಾಚರತೋ ಧರ್ಮೋ ನೃಪತೇಃ ಸ್ಯಾದಥಾಖಿಲಃ ॥೧೦॥

ತಥೈವ ಶ್ರುಣು ಮೇ ಭಕ್ತಂ ಭಕ್ತಾನಿ ಷಡನಶ್ನತಃ ।
ಅಶ್ವಸ್ತನವಿಧಾನೇನ ಹರ್ತವ್ಯಂ ಹೀನಕರ್ಮಣಃ ॥೧೧॥

ಖಲಾತ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾತ್ ತಥಾಽಽರಾಮಾದ್ಯತೋ ವಾಽಪ್ಯುಪಪದ್ಯತೇ ।
ಆಖ್ಯಾತವ್ಯಂ ನೃಪಸ್ಯೈತತ್ ಪೃಚ್ಛತೇಽಪೃಚ್ಛತೇಽಪಿ ವಾ ॥೧೨॥

ನ ತಸ್ಮೈ ಧಾರಯೇದ್ ದಂಡಂ ರಾಜಾ ಧರ್ಮೇಣ ಧರ್ಮವಿತ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯ ತು ಬಾಲಿಶ್ಯಾದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕ್ಲಿಶ್ಯತೇ ಕ್ಷುಧಾ ॥೧೩॥

ಶ್ರುತಶೀಲೇ ಸಮಾಜ್ಞಾಯ ವೃತ್ತಿಮಸ್ಯ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ।
ಅಥೈನಂ ಪರಿರಕ್ಷೇತ ಪಿತಾ ಪುತ್ರಮಿವೌರಸಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಇಷ್ಟಿಂ ವೈಶ್ವಾನರೀಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿರ್ವಪೇದಬ್ದಪರ್ಯಯೇ ।
ಅನುಕಲ್ಪಃ ಪರೋ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮವಾದ್ಯೈಸ್ತು ಕೇವಲಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ವಿಶ್ವೈರ್ದೇವೈಶ್ಚ ಸಾಧ್ಯೈಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ।
ಆಪತ್ಸು ಮರಣಾದ್ ಭೀತೈರ್ವಿಧಿಃ ಪ್ರತಿನಿಧೀಕೃತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪಸ್ಯ ಯೋಽನುಕಲ್ಪೇನ ವರ್ತತೇ ।
ನ ಸಾಂಪರಾಯಿಕಂ ತಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇರ್ವಿದ್ಯತೇ ಫಲಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿವೇದೇತ ಕಿಂಚಿದ್ ರಾಜನಿ ವೇದವಿತ್ ।
ಸ್ವವೀರ್ಯಾದ್ ರಾಜವೀರ್ಯಾಚ್ಚ ಸ್ವವೀರ್ಯಂ ಬಲವತ್ತರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ ರಾಜ್ಞಃ ಸದಾ ತೇಜೋ ದುಃಸಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಾಮ್ ।
ಕರ್ತಾ ಶಾಸ್ತಾ ವಿಧಾತಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದೇವ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೯ ॥

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಕುಶಲಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನ ಶುಷ್ಕಾಮೀರಯೇದ್ ಗಿರಮ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ಬಾಹುವೀರ್ಯೇಣ ತರೇದಾಪದಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೨೦ ॥

ಧನೈರ್ವೈಶ್ಯಶ್ಚ ಶೂದ್ರಶ್ಚ ಮಂತ್ರೈ ಹೋಮೈಶ್ಚ ವೈ ದ್ವಿಜಃ ।
ನೈವ ಕನ್ಯಾ ನ ಯುವತಿರ್ನಾಮಂತ್ರಜ್ಞೋ ನ ಬಾಲಿಶಃ ॥ ೨೧ ॥

ಪರಿವೇಷ್ಟಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಸ್ಯ ಭವೇನ್ನಾಸಂಸ್ಕೃತಸ್ತಥಾ ।
ನರಕಂ ನಿಪತಂತ್ಯೇತೇ ಜುಹ್ವನಾಃ ಸ ಚ ಯಸ್ಯ ತತ್ ।
ತಸ್ಮಾದ್ ವೈತಾನಕುಶಲೋ ಹೋತಾ ಸ್ಯಾದ್ ವೇದಪಾರಗಃ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಮದತ್ತ್ವಾಶ್ವಮಗ್ನ್ಯಾಧೇಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಮ್ ।
ಅನಾಹಿತಾಗ್ನಿರಿತಿ ಸ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಭಿಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪುಣ್ಯಾನಿ ಯಾನಿ ಕುರ್ವೀತ ಶ್ರದ್ದಧಾನೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಅನಾಪ್ತದಕ್ಷಿಣೈರ್ಯಜ್ಞೈರ್ನ ಯಜೇತ ಕಥಂಚನ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರಜಾಃ ಪಶೂಂಶ್ಚ ಸ್ವರ್ಗಂ ಚ ಪಂತಿ ಯಜ್ಞೋ ಹ್ಯದಕ್ಷಿಣಃ ।
ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಯಶಃ ಕೀರ್ತಿಮಾಯುಶ್ಚಾಪ್ಯವಕೃಂತತಿ ॥ ೨೫ ॥

ಉದಕ್ಯಾಮಾಸತೇ ಯೇ ಚ ದ್ವಿಜಾಃ ಕೇಚಿದನಗ್ನಯಃ ।
ಹೋಮಂ ಚಾಶ್ರೋತ್ರಿಯಂ ಯೇಷಾಂ ತೇ ಸರ್ವೇ ಪಾಪಕರ್ಮಿಣಃ ॥ ೨೬ ॥

ಉದಪಾನೋದಕೇ ಗ್ರಾಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವೃಷಲೀಪತಿಃ ।
ಉಷಿತ್ವಾ ದ್ವಾದಶ ಸಮಾಃ ಶೂದ್ರಕರ್ಮೈವ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೨೭ ॥

ಅಭಾರ್ಯಾಂ ಶಯನೇ ವಿಭ್ರಚ್ಛೂದ್ರಂ ವೃದ್ಧಂ ಚ ತೈ ದ್ವಿಜಃ ।
ತಥಾ ಸಂಶುಧ್ಯತೇ ರಾಜನ್ ಶ್ರುಣು ಚಾತ್ರ ವಚೋ ಮಮ ॥ ೨೮ ॥

ಯದೇಕರಾತ್ರೇಣ ಕರೋತಿ ಪಾಪಂ
ನಿಕೃಷ್ಟವರ್ಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸೇವಮಾನಃ ।
ಸ್ಥಾನಾಸನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಹರನ್ ವ್ರತೀ ಸ
ತ್ರಿಭಿರ್ವರ್ಷೈಃ ಶಮಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಪಾಪಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ನ ನರ್ಮಯುಕ್ತಮನೃತಂ ಹಿನಸ್ತಿ
ನ ಸ್ತ್ರೀಷು ರಾಜನ್ ನ ವಿವಾಹಕಾಲೇ ।
ನ ಗುರ್ವರ್ಥಂ ನಾತ್ಮನೋ ಜೀವಿತಾರ್ಥೇ
ಪಂಚಾನೃತಾನ್ಯಾಹುರಪಾತಕಾನಿ ॥ ೩೦ ॥

ಶ್ರದ್ಧಾನಃ ಶುಭಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಹೀನಾದಪಿ ಸಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಸುವರ್ಣಮಪಿ ಚಾಮೇಧ್ಯಾದಾದದೀತಾವಿಚಾರಯನ್ ॥ ೩೧ ॥

ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಂ ದುಷ್ಕುಲಾಚ್ಚಾಪಿ ವಿಷಾದಪ್ಯಮೃತಂ ಪಿಬೇತ್ ।
ಅದೂಷ್ಯಾ ಹಿ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ರತ್ನಮಾಪ ಇತ್ಯೇವ ಧರ್ಮತಃ ॥ ೩೨ ॥

ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿತಾರ್ಥಂ ಚ ವರ್ಣಾನಾಂ ಸಂಕರೇಷು ಚ ।
ವೈಶ್ಯೋ ಗೃಹ್ಣೀತ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪರಿತ್ರಾಣಾರ್ಥಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಸುರಾಪಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಗುರುತಲ್ಪಮಥಾಪಿ ವಾ ।
ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯಾನಿ ಮನ್ಯಂತೇ ಪ್ರಾಣಾಂತಮಿತಿ ಧಾರಣಾ ॥ ೩೪ ॥

ಸುವರ್ಣಹರಣಂ ಸ್ತೈನ್ಯಂ ವಿಪ್ರಸ್ವಂ ಚೇತಿ ಪಾತಕಮ್ ।
ವಿಹರನ್ ಮದ್ಯಪಾನಾಚ್ಚ ಅಗಮ್ಯಾಗಮನಾದಪಿ ॥ ೩೫ ॥

ಪತಿತೈಃ ಸಂಪ್ರಯೋಗಾಚ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಯೋನಿತಸ್ತಥಾ ।
ಅಚಿರೇಣ ಮಹಾರಾಜ ಪತಿತೋ ವೈ ಭವತ್ಯುತ ॥ ೩೬ ॥

ಸಂವತ್ಸರೇಣ ಪತತಿ ಪತಿತೇನ ಸಹಾಚರನ್ ।
ಯಾಜನಾಧ್ಯಾಪನಾದ್ ಯೌನಾನ್ನತು ಯಾನಾಸನಾಶನಾತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಏತಾನಿ ಹಿತ್ವಾಽತೋಽನ್ಯಾನಿ ನಿರ್ದೇಶ್ಯಾನೀತಿ ಭಾರತ ।
ನಿರ್ದೇಶ್ಯಾನೇನ ವಿಧಿನಾ ಕಾಲೇನಾವ್ಯಸನೀ ಭವೇತ್ ॥ ೩೮ ॥

ಅನ್ನಂ ವೀರ್ಯಂ ಗ್ರಹೀತವ್ಯಂ ಪ್ರೇತಕರ್ಮಣ್ಯಪಾತಿತೇ ।
ತ್ರಿಷು ತ್ವೇತೇಷು ಪೂರ್ವೇಷು ನ ಕುರ್ವೀತ ವಿಚಾರಣಾಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಅಮಾತ್ಯಾನ್ ವಾ ಗುರೂನ್ ವಾಪಿ ಜಹ್ಯಾದ್ ಧರ್ಮೇಣ ಧಾರ್ಮಿಕಃ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಕುರ್ವಾಣೈರ್ನೈತೈರರ್ಹತಿ ಸಂವಿದಮ್ ॥ ೪೦ ॥

ಅಧರ್ಮಕಾರೀ ಧರ್ಮೇಣ ತಪಸಾ ಹಂತಿ ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ।
ಬ್ರುವನ್ ಸ್ತೇನ ಇತಿ ಸ್ತೇನಂ ತಾವತ್ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಕಿಲ್ಬಿಷಮ್ ॥ ೪೧ ॥

ಅಸ್ತೇನಂ ಸ್ತೇನ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದ್ವಿಗುಣಂ ಪಾಪಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ತ್ರಿಭಾಗಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಯಾಃ ಕನ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ದುಷ್ಯತೀ ॥ ೪೨ ॥

ಯಸ್ತು ದೂಷಯಿತಾ ತಸ್ಯಾಃ ಶೇಷಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪಾಪ್ಮನಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನವಗಹ್ಯೇಹ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಗುರುತರಂ ಭವೇತ್ ॥ ೪೩ ॥

ವರ್ಷಾಣಾಂ ಹಿ ಶತಂ ತಾವತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ।
ಸಹಸ್ರಂ ಚೈವ ವರ್ಷಾಣಾಂ ನಿಪತ್ಯ ನರಕಂ ವಸೇತ್ ॥ ೪೪ ॥

ತಸ್ಮಾನ್ನೈವಾವಗಹ್ಯೇತ ನೈವ ಜಾತು ನಿಪಾತಯೇತ್ ।
ಶೋಣಿತಂ ಯಾವತಃ ಪಾಂಸೂನ್ ಸಂಗೃಹ್ಣೀಯಾದ್ ದ್ವಿಜಕ್ಷತಾತ್ ॥ ೪೫ ॥

ತಾವತೀಃ ಸ ಸಮಾ ರಾಜನ್ ನರಕೇ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ।
ಭ್ರೂಣಹಾಽಽಹವಮಧ್ಯೇ ತು ಶುದ್ಧ್ಯತೇ ಶಸ್ತ್ರಪಾತತಃ ॥ ೪೬ ॥

ಆತ್ಮಾನಂ ಜುಹುಯಾದಗ್ನೌ ಸಮಿದ್ಧೇ ತೇನ ಶುದ್ಧ್ಯತೇ ।
ಸುರಾಪೋ ವಾರುಣೀಮುಷ್ಣಾಂ ಪೀತ್ವಾ ಪಾಪಾದ್ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೪೭ ॥

ತಯಾ ಸಕಾಯೇ ನಿರ್ದಗ್ಧೇ ಮೃತ್ಯುಂ ವಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ।
ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಲಭತೇ ವಿಪ್ರೋ ನಾನ್ಯಥಾ ಲಭತೇ ಹಿ ಸಃ ॥ ೪೮ ॥

ಗುರುತಲ್ಪಮಧಿಷ್ಠಾಯ ದುರಾತ್ಮಾ ಪಾಪಚೇತನಃ ।
ಸ್ತ್ರ್ಯಾಕಾರಾಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ಲಿಂಗ್ಯ ಮೃತ್ಯುನಾ ಸೋಽಭಿಶುದ್ಧ್ಯತಿ ।
ಅಥವಾ ಶಿಶ್ನವೃಷಣಾವಾದಾಯಾಂಜಲಿನಾ ಸ್ವಯಮ್ ॥ ೪೯ ॥

ನೈರ್ಋತೀಂ ದಿಶಮಾಸ್ಥಾಯ ನಿಪತೇತ್ ಸ ತ್ವಜಿಹ್ಮಗಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೇಽಪಿ ವಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಸಂತ್ಯಜೇತ್ ತೇನ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ॥ ೫೦ ॥

ಅಶ್ವಮೇಧೇನ ವಾಽಪೀಷ್ಟ್ವಾ ಅಥವಾ ಗೋಸವೇನ ವಾ ।
ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮೇನ ವಾ ಸಮ್ಯಗಿಹ ಪ್ರೇತ್ಯ ಚ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ೫೧ ॥

ತಥೈವ ದ್ವಾದಶಸಮಾಃ ಕಪಾಲೀ ಬ್ರಹ್ಮಹಾ ಭವೇತ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಭವೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಕರ್ಮ ಖ್ಯಾಪಯನ್ ಮುನಿಃ ॥ ೫೨ ॥

ಏವಂ ವಾ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಹಾ ಸವನೀ ಭವೇತ್ ।
ಏವಂ ತು ಸಮಭಿಜ್ಞಾತಾಮಾತ್ರೇಯೀಂ ವಾ ನಿಪಾತಯೇತ್ ॥ ೫೩ ॥

ದ್ವಿಗುಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ವೈ ಆತ್ರೇಯೀನಿಧನೇ ಭವೇತ್ ।
ಸುರಾಪೋ ನಿಯತಾಹಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಕ್ಷಿತೀಶಯಃ ॥ ೫೪ ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ತ್ರಿಭ್ಯೋಽಪಿ ವರ್ಷೇಭ್ಯೋ ಯಜೇತಾಗ್ನಿಷ್ಟುತಾ ಪರಮ್ ।
ಋಷಭೈಕಸಹಸ್ರಂ ವಾ ಗಾ ದತ್ತ್ವಾ ಶೌಚಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೫೫ ॥

ವೈಶ್ಯಂ ಹತ್ವಾಽತು ವರ್ಷೇ ದ್ವೇ ಋಷಭೈಕಶತಂ ಚ ಗಾಃ ।
ಶೂದ್ರಂ ಹತ್ವಾಽಬ್ದಮೇವೈಕಮೃಷಭಂ ಚ ಶತಂ ಚ ಗಾಃ ॥ ೫೬ ॥

ಶ್ವವರಾಹಖರಾನ್ ಹತ್ವಾ ಶೌದ್ರಮೇವ ವ್ರತಂ ಚರೇತ್ ।
ಮಾರ್ಜಾರಚಾಷಮಂಡೂಕಾನ್ ಕಾಕಂ ವ್ಯಾಲಂ ಚ ಮೂಷಿಕಮ್ ॥ ೫೭ ॥

ಉಕ್ತಃ ಪಶುಸಮೋ ದೋಷೋ ರಾಜನ್ ಪ್ರಾಣಿನಿಪಾತನಾತ್ ।
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾನ್ಯಥಾನ್ಯಾನಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಾನುಪೂರ್ವಶಃ ॥ ೫೮ ॥

ಅಲ್ಪೇ ವಾಪ್ಯಥ ಶೋಚೇತ ಪೃಥಕ್ ಸಂವತ್ಸರಂ ಚರೇತ್ ।
ತ್ರೀಣಿ ಶೋತ್ರಿಯಭಾರ್ಯಾಯಾಂ ಪರದಾರೇ ಚ ದ್ವೇ ಸ್ಮೃತೇ ॥ ೫೯ ॥

ಕಾಲೇ ಚತುರ್ಥೇ ಭುಂಜಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವ್ರತೀ ಭವೇತ್ ।
ಸ್ಥಾನಾಸನಾಭ್ಯಾಂ ವಿಹರೇತ್ ತ್ರಿರಹ್ನ್ಯಾಭ್ಯುಪಯನ್ನಪಃ ।
ಏವಮೇವ ನಿರಾಕರ್ತಾ ಯಶ್ಚಾಗ್ನೀನಪವಿಧ್ಯತಿ ॥ ೬೦ ॥

ತ್ಯಜತ್ಯಕಾರಣೇ ಯಶ್ಚ ಪಿತರಂ ಭ್ರಾತರಂ ಗುರುಮ್ ।
ಪತಿತಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಕೌರವ್ಯ ಯಥಾ ಧರ್ಮೇಷು ನಿಶ್ಚಯಃ ॥ ೬೧ ॥

ಗ್ರಾಸಾಚ್ಛಾದನಮಾತ್ರಂ ತು ದದ್ಯಾದಿತಿ ನಿದರ್ಶನಮ್ ।
(ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯಶ್ಚ ದತ್ತ್ವಾ ಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ)
ಭಾರ್ಯಾಯಾಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣ್ಯಾಂ ನಿರುದ್ಧಾಯಾಂ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಯತ್ ಪುಂಸಃ ಪರದಾರೇಷು ತದೇನಾಂ ಚಾರಯೇತ್ ವ್ರತಮ್ ॥ ೬೨ ॥

ಶ್ರೇಯಾಂಸಂ ಶಯನಂ ಹಿತ್ವಾ ಯಾನ್ಯಂ ಪಾಪಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ ।
ಶ್ವಭಿಸ್ತಾಮರ್ದಯೇದ್ ರಾಜಾ ಸಂಸ್ಥಾನೇ ಬಹುವಿಸ್ತರೇ ॥ ೬೩ ॥

ಪುಮಾಂಸಮುನ್ನಯೇತ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಶಯನೇ ತಪ್ತ ಆಯಸೇ ।
ಅಪ್ಯಾದಧೀತ ದಾರೂಣಿ ತತ್ರ ದಹ್ಯೇತ ಪಾಪಕೃತ್ ॥ ೬೪ ॥

ಏಷ ದಂಡೋ ಮಹಾರಾಜ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಭರ್ತೃಷ್ವತಿಕ್ರಮಾತ್ ।
ಸಂವತ್ಸರಾಭಿಶಸ್ತಸ್ಯ ದುಷ್ಟಸ್ಯ ದ್ವಿಗುಣೋ ಭವೇತ್ ॥ ೬೫ ॥

ದ್ವೇ ತಸ್ಯ ತ್ರೀಣಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಚತ್ವಾರಿ ಸಹಸೇವಿನಿ ।
ಕುಚರಃ ಪಂಚವರ್ಷಾಣಿ ಚರೇದ್ ಭೈಕ್ಷ್ಯಂ ಮುನಿವ್ರತಃ ॥ ೬೬ ॥

ಪರಿವಿತ್ತಿಃ ಪರಿವೇತ್ತಾ ಯಾ ಚೈವ ಪರಿವಿದ್ಯತೇ ।
ಪಾಣಿಗ್ರಹಾಸ್ತ್ವಧರ್ಮೇಣ ಸರ್ವೇ ತೇ ಪತಿತಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೬೭ ॥

ಚರೇಯುಃ ಸರ್ವ ಏವೈತೇ ವೀರಹಾ ಯದ್ ವ್ರತಂ ಚರೇತ್ ।
ಚಾಂದ್ರಾಯಣಂ ಚರೇನ್ಮಾಸಂ ಕೃಚ್ಛ್ರಂ ವಾ ಪಾಪಶುದ್ಧಯೇ ॥ ೬೮ ॥

ಪರಿವೇತ್ತಾ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ ತಾಂ ಸ್ನುಷಾಂ ಪರಿವಿತ್ತಯೇ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠೇನ ತ್ವಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಯವೀಯಾನಪ್ಯನಂತರಮ್ ।
ಏವಂ ಚ ಮೋಕ್ಷಮಾಪ್ನೋತಿ ತೌ ಚ ಸಾ ಚೈವ ಧರ್ಮತಃ ॥ ೬೯ ॥

ಅಮಾನುಷೀಷು ಗೋವರ್ಜ್ಯಮನಾವೃಷ್ಟಿರ್ನ ದುಷ್ಯತಿ ।
ಅಧಿಷ್ಠಾತ್ರವಮಂತಾರಂ ಪಶೂನಾಂ ಪುರುಷಂ ವಿದುಃ ॥ ೭೦ ॥

ಪರಿಧಾಯೋರ್ಧ್ವವಾಲಂ ತು ಪಾತ್ರಮಾದಾಯ ಮೃನ್ಮಯಮ್ ।
ಚರೇತ್ ಸಪ್ತಗೃಹಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಕರ್ಮ ಪರಿಕೀರ್ತಯನ್ ॥ ೭೧ ॥

ತತ್ರೈವ ಲಬ್ಧಭೋಜೀ ಸ್ಯಾದ್ ದ್ವಾದಶಾಹಾತ್ ಸ ಶುದ್ಧ್ಯತಿ ।
ಚರೇತ್ ಸಂವತ್ಸರಂ ಚಾಪಿ ತದ್ ವ್ರತಂ ಯೇನ ಕೃಂತತಿ ॥ ೭೨ ॥

ಭವೇತ್ತು ಮಾನುಷೇಷ್ವೇವಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ದಾನಂ ವಾ ದಾನಶಕ್ತೇಷು ಸರ್ವಮೇತತ್ ಪ್ರಕಲ್ಪಯೇತ್ ॥ ೭೩ ॥

ಅನಾಸ್ತಿಕೇಷು ಗೋಮಾತ್ರಂ ದಾನಮೇಕಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ ।
ಶ್ವವರಾಹಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಕುಕ್ಕುಟಸ್ಯ ಖರಸ್ಯ ಚ ॥ ೭೪ ॥

ಮಾಂಸಂ ಮೂತ್ರಂ ಪುರೀಷಂ ಚ ಪ್ರಾಶ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಮರ್ಹತಿ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತು ಸುರಾಪಸ್ಯ ಗಂಧಮಾದಾಯ ಸೋಮಪಃ ॥ ೭೫ ॥

ಅಪಸ್ತ್ರ್ಯಹಂ ಪಿಬೇದುಷ್ಣಂ ತ್ರ್ಯಹಮುಷ್ಣಂ ಪಯಃ ಪಿಬೇತ್ ।
ತ್ರ್ಯಹಮುಷ್ಣಂ ಪಯಃ ಪೀತ್ವಾ ವಾಯುಭಕ್ಷೋ ಭವೇತ್ ತ್ರ್ಯಹಮ್ ॥ ೭೬ ॥

ಏವಮೇತತ್ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಶೇಷೇಣ ಯದಜ್ಞಾನೇನ ಸಂಭವೇತ್ ॥ ೭೭ ॥

॥ ಇತಿ ವಿವಿಧಪಾಪಾನಾಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವರ್ಣನಮ್ ॥

*****

೩೨. ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ತಾರತಮ್ಯಮ್

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಅಥ ಜ್ಞಾನಪ್ಲವಂ ಧೀರೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶಾಂತಿಮಾತ್ಮನಃ ।
ಉನ್ಮಜ್ಜಂಶ್ಚ ನಿಮಜ್ಜಂಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಮೇವಾಭಿಸಂಶ್ರಯೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಶುಕ ಉವಾಚ

ಕಿಂ ತಜ್ಜ್ಞಾನಮಥೋ ವಿದ್ಯಾ ಯಥಾ ನಿಸ್ತರತೇ ದ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣೋ ಧರ್ಮೋ ನಿವೃತ್ತಿರಿತಿ ವಾ ವದ ॥ ೨ ॥

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಯಸ್ತು ಪಶ್ಯನ್ ಸ್ವಭಾವೇನ ವಿನಾಭಾವಮಚೇತನಃ ।
ಪುಷ್ಯತೇ ಚ ಪುನಃ ಸರ್ವಾನ್ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಮುಕ್ತಹೇತುಕಾನ್ ॥ ೩ ॥

ಯೇಷಾಂ ಚೈಕಾಂತಭಾವೇನ ಸ್ವಭಾವಾತ್ ಕಾರಣಂ ಮತಮ್ ।
ಪೂತ್ವಾ ತೃಣಮಿಷೀಕಾಂ ವಾ ತೇ ಲಭಂತೇ ನ ಕಿಂಚನ ॥ ೪ ॥

ಯೇ ಚೈನಂ ಪಕ್ಷಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ನಿವರ್ತಂತ್ಯಲ್ಪಮೇಧಸಃ ।
ಸ್ವಭಾವಂ ಕಾರಣಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನ ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ತೇ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಭಾವೋ ಹಿ ವಿನಾಶಾಯ ಮೋಹಕರ್ಮಮನೋಭವಃ ।
ನಿರುಕ್ತಮೇತಯೋರೇತತ್ ಸ್ವಭಾವಪರಿಭಾವಯೋಃ ॥ ೬ ॥

ಕೃಷ್ಯಾದೀನೀಹ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಸ್ಯಸಂಹರಣಾನಿ ಚ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾವದ್ಭಿಃ ಪ್ರಕ್ಲೃಪ್ತಾನಿ ಯಾನಾಸನಗೃಹಾಣಿ ಚ ॥ ೭ ॥

ಆಕ್ರೀಡಾನಾಂ ಗೃಹಾಣಾಂ ಚ ಗದಾನಾಮಗದಸ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಃ ಪ್ರಯೋಕ್ತಾರೋ ಜ್ಞಾನವದ್ಭಿರನುಷ್ಠಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸಂಯೋಜಯತ್ಯರ್ಥೈಃ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಶ್ರೇಯೋಽಧಿಗಚ್ಛತಿ ।
ರಾಜಾನೋ ಭುಂಜತೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ತುಲ್ಯಲಕ್ಷಣಾಃ ॥ ೯ ॥

ಪರಾವರಂ ತು ಭೂತಾನಾಂ ಜ್ಞಾನೇನೈವೋಪಲಭ್ಯತೇ ।
ವಿದ್ಯಯಾ ತಾತ ಸೃಷ್ಟಾನಾಂ ವಿದ್ಯೈವೇಹ ಪರಾ ಗತಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭೂತಾನಾಂ ಜನ್ಮ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಿವಿಧಾನಾಂ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ ।
ಜರಾಯುಜಾಂಡಜೋದ್ಭಿಜ್ಜಸ್ವೇದಜಂ ಚೋಪಲಕ್ಷಯೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸ್ಥಾವರೇಭ್ಯೋ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ಜಂಗಮಾನ್ಯುಪಧಾರಯೇತ್ ।
ಉಪಪನ್ನಂ ಹಿ ಯಚ್ಚೇಷ್ಟಾ ವಿಶಿಷ್ಯೇತ ವಿಶೇಷ್ಯಯಾ ॥ ೧೨ ॥

ಆಹುರ್ವೈ ಬಹುಪಾದಾನಿ ಜಂಗಮಾನಿ ದ್ವಯಾನಿ ತು ।
ಬಹುಪಾದ್ಭ್ಯೋ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ದ್ವಿಪದಾನಿ ಬಹೂನ್ಯಪಿ ॥ ೧೩ ॥

ದ್ವಿಪದಾನಿ ದ್ವಯಾನ್ಯಾಹುಃ ಪಾರ್ಥಿವಾನೀತರಾಣಿ ಚ ।
ಪಾರ್ಥಿವಾನಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ತಾನಿ ಹ್ಯನ್ನಾನಿ ಭುಂಜತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಪಾರ್ಥಿವಾನಿ ದ್ವಯಾನ್ಯಾಹುರ್ಮಧ್ಯಮಾನ್ಯಧಮಾನಿ ತು ।
ಮಧ್ಯಮಾನಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ಜಾತಿಧರ್ಮೋಪಧಾರಣಾತ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮಧ್ಯಮಾನಿ ದ್ವಯಾನ್ಯಾಹುರ್ಧರ್ಮಜ್ಞಾನೀತರಾಣಿ ಚ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯೋಪಧಾರಣಾತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಿ ದ್ವಯಾನ್ಯಾಹುರ್ವೇದಜ್ಞಾನೀತರಾಣಿ ಚ ।
ವೇದಜ್ಞಾನಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ವೇದೋ ಹ್ಯೇಷು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೧೭ ॥

ವೇದಜ್ಞಾನಿ ದ್ವಯಾನ್ಯಾಹುಃ ಪ್ರವಕ್ತೄಣೀತರಾಣಿ ಚ ।
ಪ್ರವಕ್ತೄಣಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ಸರ್ವಧರ್ಮೋಪಧಾರಣಾತ್ ॥ ೧೮ ॥

ವಿಜ್ಞಾಯಂತೇ ಹಿ ಯೈರ್ವೇದಾಃ ಸಧರ್ಮಾಃ ಸಕ್ರಿಯಾಫಲಾಃ ।
ಸಧರ್ಮಾ ನಿಖಿಲಾ ವೇದಾಃ ಪ್ರವಕ್ತೃಭ್ಯೋ ವಿನಿಃಸೃತಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಪ್ರವಕ್ತೄಣಿ ದ್ವಯಾನ್ಯಾಹುರಾತ್ಮಜ್ಞಾನೀತರಾಣಿ ಚ ।
ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾನಿ ಜನ್ಮಾಜನ್ಮೋಪಧಾರಣಾತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಧರ್ಮದ್ವಯಂ ಹಿ ಯೋ ವೇದ ಸ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸ ಸರ್ವವಿತ್ ।
ಸ ತ್ಯಾಗೀ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಃ ಸತ್ಯಃ ಶುಚಿರಥೇಶ್ವರಃ ॥ ೨೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಹಿ ತಂ ದೇವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಿದುಃ ।
ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಣಿ ನಿಷ್ಣಾತಂ ಪರೇ ಚ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಅಂತಃಸ್ಥಂ ಚ ಬಹಿಷ್ಠಂ ಚ ಸಾಧಿಯಜ್ಞಾಧಿದೈವತಮ್ ।
ಜ್ಞಾನಾನ್ವಿತಾ ಹಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ತೇ ದೇವಾಸ್ತಾತ ತೇ ದ್ವಿಜಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ತೇಷು ವಿಶ್ವಮಿದಂ ಭೂತಂ ಸರ್ವಂ ಚ ಜಗದಾಹಿತಮ್ ।
ತೇಷಾಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಭಾವಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ ॥ ೨೪ ॥

ಆದ್ಯಂತೇ ನಿಧನಂ ಚೈವ ಕರ್ಮ ಚಾತೀತ್ಯ ಸರ್ವಶಃ ।
ಚತುರ್ವಿಧಸ್ಯ ಭೂತಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯೇಶಾಃ ಸ್ವಯಂಭುವಃ ॥ ೨೫ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ತಾರತಮ್ಯಮ್ - ಮ.ಭಾ., ಶಾಂತಿ. ೨೩೭ ॥

★★★★★

೩೩. ಯುಗಧರ್ಮಾದಿವರ್ಣನಮ್

ಏಷಾ ಪೂರ್ವತರಾ ವೃತ್ತಿರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಧೀಯತೇ ।
ಜ್ಞಾನವಾನೇವ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ವನ್ ಸರ್ವತ್ರ ಸಿಧ್ಯತಿ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರ ಚೇನ್ನ ಭವೇದೇವಂ ಸಂಶಯಃ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಕಿಂ ತು ಕರ್ಮ ಸ್ವಭಾವೋಽಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕರ್ಮೇತಿ ವಾ ಪುನಃ ॥ ೨ ॥

ತತ್ರ ವೇದವಿಧಿಃ ಸ ಸ್ಯಾಜ್ಜ್ಞಾನಂ ಚೇತ್ ಪುರುಷಂ ಪ್ರತಿ ।
ಉಪಪತ್ತ್ಯು ಪಲಬ್ಧಿಭ್ಯಾಂ ವರ್ಣಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛೃಣು ॥ ೩ ॥

ಪೌರುಷಂ ಕಾರಣಂ ಕೇಚಿದಾಹುಃ ಕರ್ಮಸು ಮಾನವಾಃ ।
ದೈವಮೇಕೇ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಸ್ವಭಾವಮಪರೇ ಜನಾಃ ॥ ೪ ॥

ಪೌರುಷಂ ಕರ್ಮ ದೈವಂ ಚ ಕಾಲವೃತ್ತಿಸ್ವಭಾವತಃ ।
ತ್ರಯಮೇತತ್ ಪೃಥಗ್ಭೂತಮವಿವೇಕಂ ತು ಕೇಚನ ॥ ೫ ॥

ಏತದೇವಂ ಚ ನೈವಂ ಚ ನ ಚೋಭೇ ನಾನುಭೇ ತಥಾ ।
ಕರ್ಮಸ್ಥಾ ವಿಷಯಂ ಬ್ರೂಯುಃ ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಾಃ ಸಮದರ್ಶಿನಃ ॥ ೬ ॥

ತ್ರೇತಾಯಾಂ ದ್ವಾಪರೇ ಚೈವ ಕಲಿಜಾಶ್ಚ ಸಸಂಶಯಾಃ ।
ತಪಸ್ವಿನಃ ಪ್ರಶಾಂತಾಶ್ಚ ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಾಶ್ಚ ಕೃತೇ ಯುಗೇ ॥ ೭ ॥

ಅಪೃಥಗ್ದರ್ಶಿನಾಃ ಸರ್ವೇ ಋಕ್ಸಾಮಸು ಯಜುಃಷು ಚ ।
ಕಾಮದ್ವೇಷೌ ಪೃಥಕ್ ಕೃತ್ವಾ ತಪಃ ಕೃತ ಉಪಾಸತೇ ॥ ೮ ॥

ತಪೋಧರ್ಮೇಣ ಸಂಯುಕ್ತಸ್ತಪೋನಿತ್ಯಃ ಸುಸಂಶಿತಃ ।
ತೇನ ಸರ್ವಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಕಾಮಾನ್ ಯಾನ್ ಮನಸೇಚ್ಛತಿ ॥ ೯ ॥

ತಪಸಾ ತದವಾಪ್ನೋತಿ ಯದ್ಭೂತ್ವಾ ಸೃಜತೇ ಜಗತ್ ।
ತದ್ಭೂತಶ್ಚ ತತಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೦ ॥

ತದುಕ್ತಂ ವೇದವಾದೇಷು ಗಹನಂ ವೇದದರ್ಶಿಭಿಃ ।
ವೇದಾಂತೇಷು ಪುನರ್ವ್ಯಕ್ತಂ ಕರ್ಮಯೋಗೇನ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ॥ ೧೧ ॥

ಆಲಂಭಯಜ್ಞಾಃ ಕ್ಷತ್ರಾಶ್ಚ ಹವಿರ್ಯಜ್ಞಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ ।
ಪರಿಚಾರಯಜ್ಞಾಃ ಶೂದ್ರಾಶ್ಚ ಉಪಯಜ್ಞಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಕಾರ್ಯೋ ಹಿ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೇನ ದ್ವಿಜೋ ಭವೇತ್ ।
ಕುರ್ಯಾದನ್ಯನ್ನ ವಾ ಕುರ್ಯಾನ್ಮೈತ್ರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೧೩ ॥

ತ್ರೇತಾದೌ ಕೇವಲಾ ವೇದಾ ಯಜ್ಞಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಸ್ತಥಾ ।
ಸಂರೋಧಾದಾಯುಷಸ್ತ್ವೇತೇ ವ್ಯಸ್ಯಂತೇ ದ್ವಾಪರೇ ಯುಗೇ ॥ ೧೪ ॥

ದ್ವಾಪರೇ ವಿಪ್ಲವಂ ಯಾಂತಿ ವೇದಾಃ ಕಲಿಯುಗೇ ತಥಾ ।
ದೃಶ್ಯಂತೇ ನಾಪಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಕಲೇರಂತೇ ಪುನಃ ಕಿಲ ॥ ೧೫ ॥

ಉತ್ಸೀದಂತಿ ಸ್ವಧರ್ಮಾಶ್ಚ ತತ್ರಾಧರ್ಮೇಣ ಪೀಡಿತಾಃ ।
ಗವಾಂ ಭೂಮೇಶ್ಚ ಯೇ ಚಾಪಾಮೋಷಧೀನಾಂ ಚ ಯೇ ರಸಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಧರ್ಮಾಂತರ್ಹಿತಾ ವೇದಾ ವೇದಧರ್ಮಾಸ್ತಥಾಽಽಶ್ರಮಾಃ ।
ವಿಕ್ರಿಯಂತೇ ಸ್ವಧರ್ಮಸ್ಥಾಃ ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ಚರಾಣಿ ಚ ॥ ೧೭ ॥

ಯಥಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ವೃಷ್ಟಿರ್ಭೌಮಾನಿ ವರ್ಷತಿ ।
ಸೃಜತೇ ಸರ್ವತೋಽಂಗಾನಿ ತಥಾ ವೇದಾ ಯುಗೇ ಯಗೇ ॥ ೧೮ ॥

ನಿಶ್ಚಿತಂ ಕಾಲನಾನಾತ್ವಮನಾದಿನಿಧನಂ ಚ ಯತ್ ।
ಕೀರ್ತಿತಂ ಯತ್ ಪರಸ್ತಾನ್ಮೇ ಸೂತೇ ಯಚ್ಚಾತ್ತಿ ಚ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಯಚ್ಚೇದಂ ಪ್ರಭವಃ ಸ್ಥಾನಂ ಭೂತಾನಾಂ ಸಂಯಮೋ ಯಮಃ ।
ಸ್ವಭಾವೇನೈವ ವರ್ತಂತೇ ದ್ವಂದ್ವಸೃಷ್ಟಾನಿ ಭೂರಿಶಃ ॥ ೨೦ ॥

ಸರ್ಗಃ ಕಾಲೋ ಧೃತಿರ್ವೇದಾಃ ಕರ್ತಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕ್ರಿಯಾಫಲಮ್ ।
ಏತತ್ ತೇ ಕಥಿತಂ ತಾತ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಯುಗಧರ್ಮಾದಿವರ್ಣನಮ್ - ಮ.ಭಾ., ಶಾಂತಿ, ೨೩೭ ॥

★★★★★

೩೪. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽಭಿಪ್ರಶಸ್ಯೈತತ್ ಪರಮರ್ಷೇಸ್ತು ಶಾಸನಮ್ ।
ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಯುಕ್ತಮಿದಂ ಪ್ರಷ್ಟುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ॥ ೧ ॥

ಶುಕ ಉವಾಚ

ಪ್ರಜ್ಞಾವಾನ್ ಶ್ರೋತ್ರಿಯೋ ಯಜ್ವಾ ಕೃತಪ್ರಜ್ಞೋಽನಸೂಯಕಃ ।
ಅನಾಗತಮನೈತಿಹ್ಯಂ ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ ೨ ॥

ತಪಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ಸರ್ವತ್ಯಾಗೇನ ಮೇಧಯಾ ।
ಸಾಂಖ್ಯೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಯೋಗ ಏತತ್ ಪೃಷ್ಟೋ ವದಸ್ವ ಮೇ ॥ ೩ ॥

ಮನಸಶ್ಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ಯಥೈಕಾಗ್ರ್ಯಮವಾಪ್ಯತೇ ।
ಯೇನೋಪಾಯೇನ ಪುರುಷೈಸ್ತಾತ್ ತ್ವಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೪ ॥

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ನಾನ್ಯತ್ರ ವಿದ್ಯಾತಪಸೋರ್ನಾನ್ಯತ್ರೇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹಾತ್ ।
ನಾನ್ಯತ್ರ ಸರ್ವಸಂತ್ಯಾಗಾತ್ ಸಿದ್ಧಿಂ ವಿಂದತಿ ಕಶ್ಚನ ॥ ೫ ॥

ಮಹಾಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಪೂರ್ವಸೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ವಯಂಭುವಃ ।
ಭೂಯಿಷ್ಠಂ ಪ್ರಾಣಭೃದ್ಗ್ರಾಮೇ ನಿವಿಷ್ಟಾನಿ ಶರೀರಿಷು ॥ ೬ ॥

ಭೂಮೇರ್ದೇಹೋ ಜಲಾತ್ ಸ್ನೇಹೋ ಜ್ಯೋತಿಷಶ್ಚಕ್ಷುಷೀ ಸ್ಮೃತೇ ।
ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾಶ್ರಯೋ ವಾಯುಃ ಖೇಷ್ವಾಕಾಶಂ ಶರೀರಿಣಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕ್ರಾಂತೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಬಲೇ ಶಕ್ರಃ ಕೋಷ್ಠೇಽಗ್ನಿರ್ಭೋಕ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ ।
ಕರ್ಣಯೋಃ ಪ್ರದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ವಾಕ್ ಸರಸ್ವತೀ ॥ ೮ ॥

ಕರ್ಣೌ ತ್ವಕ್ ಚಕ್ಷುಷಿ ಜಿಹ್ವಾ ನಾಸಿಕಾ ಚೈವ ಪಂಚಮೀ ।
ದರ್ಶನೀಯೇಂದ್ರಿಯೋಕ್ತಾನಿ ದ್ವಾರಾಣ್ಯಾಹಾರಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೯ ॥

ಶಬ್ದಃ ಸ್ಪರ್ಶಸ್ತಥಾ ರೂಪಂ ರಸೋ ಗಂಧಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ ।
ಇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾನ್ ಪೃಥಗ್ವಿದ್ಯಾದಿಂದ್ರಿಯೇಭ್ಯಸ್ತು ನಿತ್ಯದಾ ॥ ೧೦ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನೋ ಯುಂಕ್ತೇ ವಶ್ಯಾನ್ ಯಂತೇವ ವಾಜಿನಃ ।
ಮನಶ್ಚಾಪಿ ಸದಾ ಯುಂಕ್ತೇ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಹೃದಯಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ತಥೈವೈಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಮೀಶ್ವರಂ ಮನಃ ।
ನಿಯಮೇ ಚ ವಿಸರ್ಗೇ ಚ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಮಾನಸಸ್ತಥಾ ॥ ೧೨ ॥

ಇಂದ್ರಿಯಾಣೀಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವಶ್ಚೇತನಾ ಮನಃ ।
ಪ್ರಾಣಾಪಾನೌ ಚ ಜೀವಶ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ದೇಹೇಷು ದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಆಶ್ರಯೋ ನಾಸ್ತಿ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಗುಣಾಃ ಶಬ್ದೋ ನ ಚೇತನಾ ।
ಸತ್ತ್ವಂ ಹಿ ತೇಜಃ ಸೃಜತಿ ನ ಗುಣಾನ್ ವೈ ಕಥಂಚನ ॥ ೧೪ ॥

ಏವಂ ಸಪ್ತದಶಂ ದೇಹೇ ವೃತಂ ಷೋಡಶಭಿರ್ಗುಣೈಃ ।
ಮನೀಷೀ ಮನಸಾ ವಿಪ್ರಃ ಪಶ್ಯತ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಿ ॥ ೧೫ ॥

ನ ಹ್ಯಯಂ ಚಕ್ಷುಷಾ ದೃಶ್ಯೋ ನ ಚ ಸರ್ವೈರಪೀಂದ್ರಿಯೈಃ ।
ಮನಸಾ ತು ಪ್ರದೀಪೇನ ಮಹಾನಾತ್ಮಾ ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಅಶಬ್ದಸ್ಪರ್ಶರೂಪಂ ತದರಸಾಗಂಧಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಅಶರೀರಂ ಶರೀರೇಷು ನಿರೀಕ್ಷೇತ ನಿರಿಂದ್ರಿಯಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಂ ಸರ್ವದೇಹೇಷು ಮರ್ತ್ಯೇಷು ಪರಮಾಶ್ರಿತಮ್ ।
ಯೋಽನುಪಶ್ಯತಿ ಸ ಪ್ರೇತ್ಯ ಕಲ್ಪತೇ ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯಸೇ ॥ ೧೮ ॥

ವಿದ್ಯಾಭಿಜನಸಂಪನ್ನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಗವಿ ಹಸ್ತಿನಿ ।
ಶುನಿ ಚೈವ ಶ್ವಪಾಕೇ ಚ ಪಂಡಿತಾಃ ಸಮದರ್ಶಿನಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸ ಹಿ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ಜಂಗಮೇಷು ಧ್ರುವೇಷು ಚ ।
ವಸತ್ಯೇಕೋ ಮಹಾನಾತ್ಮಾ ಯೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ತತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಚಾತ್ಮಾನಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಚಾತ್ಮನಿ ।
ಯದಾ ಪಶ್ಯತಿ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಪದ್ಯತೇ ತದಾ ॥ ೨೧ ॥

ಯಾವಾನಾತ್ಮನಿ ವೇದಾತ್ಮಾ ತಾವಾನಾತ್ಮಾ ಪರಾತ್ಮನಿ ।
ಯ ಏವಂ ಸತತಂ ವೇದ ಸೋಽಮೃತತ್ವಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ॥ ೨೨ ॥

ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಭೂತಸ್ಯ ವಿಭೋರ್ಭೂತಹಿತಸ್ಯ ಚ ।
ದೇವಾಽಪಿ ಮಾರ್ಗೇ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಅಪದಸ್ಯ ಪದೈಷಿಣಃ ॥ ೨೩ ॥

ಶಕುಂತಾನಾಮಿವಾಕಾಶೇ ಮತ್ಸ್ಯಾನಾಮಿವ ಚೋದಕೇ ।
ಯಥಾ ಗತಿರ್ನ ದೃಶ್ಯೇತ ತಥಾ ಜ್ಞಾನವಿದಾಂ ಗತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ಕಾಲಃ ಪಚತಿ ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಾಣ್ಯೇವಾತ್ಮನಾಽಽತ್ಮನಿ ।
ಯಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಪಚ್ಯತೇ ಕಾಲಸ್ತಂ ವೇದೇಹ ನ ಕಶ್ಚನ ॥ ೨೫ ॥

ನ ತದೂರ್ಧ್ವಂ ನ ತಿರ್ಯಕ್ ಚ ನಾಧೋ ನ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ನ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀತೇ ನೈವ ಕಿಂಚಿತ್ ಕುತಶ್ಚನ ॥ ೨೬ ॥

ಸರ್ವೇಽಂತಃಸ್ಥಾ ಇಮೇ ಲೋಕಾ ಬಾಹ್ಯಮೇಷಾಂ ನ ಕಿಂಚನ ।
ಯದ್ಯಜಸ್ರಂ ಸಮಾಗಚ್ಛೇದ್ಯಥಾ ಬಾಣೋ ಗುಣಚ್ಯುತಃ ॥ ೨೭ ॥

ನೈವಾಂತಂ ಕಾರಣಸ್ಯೇಯಾದ್ಯದ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾನ್ಮನೋಜವಃ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಂ ನಾಸ್ತಿ ಸ್ಥೂಲತರಂ ತತಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸರ್ವತಃ ಪಾಣಿಪಾದಂ ತತ್ ಸರ್ವತೋಽಕ್ಷಿಶಿರೋಮುಖಮ್ ।
ಸರ್ವತಃ ಶ್ರುತಿಮಲ್ಲೋಕೇ ಸರ್ವಮಾವೃತ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ ॥ ೨೯ ॥

ತದೇವಾಣೋರಣುತರಂ ತನ್ಮಹದ್ಭ್ಯೋ ಮಹತ್ತರಮ್ ।
ತದಂತಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಧ್ರುವಂ ತಿಷ್ಠನ್ನ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೩೦ ॥

ಅಕ್ಷರಂ ಚ ಕ್ಷರಂ ಚೈವ ದ್ವೈಧೀಭಾವೋಽಯಮಾತ್ಮನಃ ।
ಕ್ಷರಃ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ದಿವ್ಯಂ ತಮೃತಮಕ್ಷರಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ನವದ್ವಾರಂ ಪುರಂ ಗತ್ವಾ ಹಂಸೋ ಹಿ ನಿಯತೋ ವಶೀ ।
ಈಶಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಭೂತಸ್ಯ ಸ್ಥಾವರಸ್ಯ ಚರಸ್ಯ ಚ ॥ ೩೨ ॥

ಹಾನಿಭಂಗವಿಕಲ್ಪಾನಾಂ ನವಾನಾಂ ಸಂಚಯೇನ ಚ ।
ಶರೀರಾಣಾಮಜಸ್ಯಾಹುರ್ಹಂಸತ್ವಂ ಪಾರದರ್ಶಿನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಹಂಸೋಕ್ತಂ ಚಾಕ್ಷರಂ ಚೈವ ಕೂಟಸ್ಥಂ ಯತ್ ತದಕ್ಷರಮ್ ।
ತದ್ ವಿದ್ವಾನಕ್ಷರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜಹಾತಿ ಪ್ರಾಣಜನ್ಮನೀ ॥ ೩೪ ॥

॥ ಇತಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ - ಮ.ಭಾ., ಶಾಂತಿ, ೨೩೯ ॥

★★★★★

೩೫. ಯೋಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಪೃಚ್ಛತಸ್ತವ ಸತ್ಪುತ್ರ ಯಥಾವದಿಹ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ಸಾಂಖ್ಯಜ್ಞಾನೇನ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಯದೇತತ್ ಕೀರ್ತಿತಂ ಮಯಾ ॥ ೧ ॥

ಯೋಗಕೃತ್ಯಂ ತು ತೇ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ವರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛೃಣು ।
ಏಕತ್ವಂ ಬುದ್ಧಿಮನಸೋರಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೨ ॥

ಆತ್ಮನೋ ವ್ಯಾಪಿನಸ್ತಾತ ಜ್ಞಾನಮೇತದನುತ್ತಮಮ್ ।
ತದೇತದುಪಶಾಂತೇನ ದಾಂತೇನಾಧ್ಯಾತ್ಮಶೀಲಿನಾ ॥ ೩ ॥

ಆತ್ಮಾರಾಮೇಣ ಬುದ್ಧೇನ ಬೋದ್ಧವ್ಯಂ ಶುಚಿಕರ್ಮಣಾ ।
ಯೋಗದೋಷಾನ್ ಸಮುಚ್ಛಿದ್ಯ ಪಂಚ ಯಾನ್ ಕವಯೋ ವಿದುಃ ॥ ೪ ॥

ಕಾಮಂ ಕ್ರೋಧಂ ಚ ಲೋಭಂ ಚ ಭಯಂ ಸ್ವಪ್ನಂ ಚ ಪಂಚಮಮ್ ।
ಕ್ರೋಧಂ ಶಮೇನ ಜಯತಿ ಕಾಮಂ ಸಂಕಲ್ಪವರ್ಜನಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಸತ್ತ್ವಸಂಸೇವನಾದ್ಧೀರೋ ನಿದ್ರಾಮುಚ್ಛೇತುಮರ್ಹತಿ ।
ಧೃತ್ಯಾ ಶಿಶ್ನೋದರಂ ರಕ್ಷೇತ್ ಪಾಣಿಪಾದಂ ನ ಚಕ್ಷುಷಾ ॥ ೬ ॥

ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರೇ ಚ ಮನಸಾ ಮನೋವಾಚಂ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ।
ಅಪ್ರಮಾದಾದ್ಭಯಂ ಜಹ್ಯಾದ್ದಂಭಂ ಪ್ರಾಜ್ಞೋಪಸೇವನಾತ್ ॥ ೭ ॥

ಏವಮೇತಾನ್ ಯೋಗದೋಷಾನ್ ಜಯೇನ್ನಿತ್ಯಮತಂದ್ರಿತಃ ।
ಅಗ್ನೀಂಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚಾರ್ಚೇದ್ದೇವತಾಃ ಪ್ರಣಮೇತ ಚ ॥ ೮ ॥

ವರ್ಜಯೇದುಶತೀಂ ವಾಚಂ ಹಿಂಸಾಯುಕ್ತಾಂ ಮನೋನುದಾಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮ ತೇಜೋಮಯಂ ಶುಕ್ರಂ ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಮಿದಂ ರಸಃ ॥ ೯ ॥

ಏತಸ್ಯ ಭೂತಂ ಭವ್ಯಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಂ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಮ್ ।
ಧ್ಯಾನಮಧ್ಯಯನಂ ದಾನಂ ಸತ್ಯಂ ಹ್ರೀರಾರ್ಜವಂ ಕ್ಷಮಾ ॥ ೧೦ ॥

ಶೌಚಮಾಚಾರಸಂಶುದ್ಧಿರಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ನಿಗ್ರಹಃ ।
ಏತೈರ್ವಿವರ್ಧತೇ ತೇಜಃ ಪಾಪ್ಮಾನಂ ಚಾಪಕರ್ಷತಿ ॥ ೧೧ ॥

ಸಿಧ್ಯಂತಿ ಚಾಸ್ಯ ಸರ್ವಾರ್ಥಾ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ಸಮಃ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ಲಬ್ಧಾಲಬ್ಧೇನ ವರ್ತಯನ್ ॥ ೧೨ ॥

ಧೂತಪಾಪ್ಮಾ ತು ತೇಜಸ್ವೀ ಲಘ್ವಾಹಾರೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಕಾಮಕ್ರೋಧೌ ವಶೇ ಕೃತ್ವಾ ನಿನೀಷೇದ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪದಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಮನಸಶ್ಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ಕೃತ್ವೈಕಾಗ್ರ್ಯಂ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಪೂರ್ವರಾತ್ರಾಪರಾರ್ಧಂ ಚ ಧಾರಯೇನ್ಮನ ಆತ್ಮನಿ ॥ ೧೪ ॥

ಜಂತೋಃ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ಯದೇಕಂ ಛಿದ್ರಮಿಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ತತೋಽಸ್ಯ ಸ್ರವತೇ ಪ್ರಜ್ಞಾ ದೃತೇಃ ಪಾದಾದಿವೋದಕಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಮನಸ್ತು ಪೂರ್ವಮಾದದ್ಯಾತ್ ಕುಮೀನಮಿವ ಮತ್ಸ್ಯಹಾ ।
ತತಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ತತಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಜಿಹ್ವಾಂ ಘ್ರಾಣಂ ಚ ಯೋಗವಿತ್ ॥ ೧೬ ॥

ತತ ಏತಾನಿ ಸಂಯಮ್ಯ ಮನಸಿ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಯತಿಃ ।
ತಥೈವಾಪೋಹ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪಾನ್ಮನೋ ಹ್ಯಾತ್ಮನಿ ಧಾರಯೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಸಂಧಾಯ ಮನಸಿ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಯತಿಃ ।
ಯದೈತಾನ್ಯವತಿಷ್ಠಂತಿ ಮನಃಷಷ್ಠಾನ್ಯಥಾತ್ಮನಿ ॥ ೧೮ ॥

ಪ್ರಸೀದಂತಿ ಚ ಸಂಸ್ಥಾಯ ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಕಾಶತೇ ।
ವಿಧೂಮ ಇವ ದೀಪ್ತಾರ್ಚಿರಾದಿತ್ಯ ಇವ ದೀಪ್ತಿಮಾನ್ ॥ ೧೯ ॥

ವೈದ್ಯುತೋಽಗ್ನಿರಿವಾಕಾಶೇ ದೃಶ್ಯತೇಽಽತ್ಮಾ ತಥಾಽಽತ್ಮನಿ ।
ಸರ್ವಸ್ತತ್ರ ಸ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಾಚ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ೨೦ ॥

ತಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇ ಮನಷಿಣಃ ।
ಧೃತಿಮಂತೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಾಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಏವಂ ಪರಿಮಿತಂ ಕಾಲಮಾಚರನ್ ಸಂಶಿತವ್ರತಃ ।
ಆಸೀನೋ ಹಿ ರಹಸ್ಯೇಕೋ ಗಚ್ಛೇದಕ್ಷರಸಾತ್ಮತಾಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಮೋಹೋ ಭ್ರಮ ಆವರ್ತೋ ಘ್ರಾಣಂ ಶ್ರವಣದರ್ಶನೇ ।
ಅದ್ಭುತಾನಿ ರಸಸ್ಪರ್ಶೇ ಶೀತೋಷ್ಣೇ ಮಾರುತಾಕೃತಿಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರತಿಭಾಮುಪಸರ್ಗಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಸಂಗೃಹ್ಯ ಯೋಗತಃ ।
ತಾಂಸ್ತತ್ತ್ವವಿದನಾದೃತ್ಯ ಆತ್ಮನ್ಯೇವ ನಿವರ್ತಯೇತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಕುರ್ಯಾತ್ ಪರಿಚಯಂ ಯೋಗೇ ತ್ರೈಕಾಲ್ಯೇ ನಿಯತೋ ಮುನಿಃ ।
ಗಿರಿಶೃಂಗೇ ತಥಾ ಚೈತ್ಯೇ ವೃಕ್ಷಾಗ್ರೇಷು ಚ ಯೋಜಯೇತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸಂನ್ನಿಯಮ್ಯೇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮಂ ಕೋಷ್ಠೇ ಭಾಂಡಮನಾ ಇವ ।
ಏಕಾಗ್ರಂ ಚಿಂತಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಯೋಗಾನ್ನೋದ್ವೇಜಯೇನ್ಮನಃ ॥ ೨೬ ॥

ಯೇನೋಪಾಯೇನ ಶಕ್ಯೇನ ಸಂನಿಯಂತುಂ ಚಲಂ ಮನಃ ।
ತಂ ಚ ಯುಕ್ತೋ ನಿಷೇವೇತ ನ ಚೈವ ವಿಚಲೇತ್ ತತಃ ॥ ೨೭ ॥

ಶೂನ್ಯಾ ಗಿರಿಗುಹಾಶ್ಚೈವ ದೇವತಾಯತನಾನಿ ಚ ।
ಶೂನ್ಯಾಗಾರಾಣಿ ಚೈಕಾಗ್ರೋ ನಿವಾಸಾರ್ಥಮುಪಕ್ರಮೇತ್ ॥ ೨೮ ॥

ನಾಭಿಷ್ವಜೇತ್ ಪರಂ ವಾಚಾ ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾಽಪಿ ವಾ ।
ಉಪೇಕ್ಷಕೋ ಯತಾಹಾರೋ ಲಬ್ಧಾಲಬ್ಧೇ ಸಮೋ ಭವೇತ್ ॥ ೨೯ ॥

ಯಶ್ಚೈನಮಭಿನಂದೇತ ಯಶ್ಚೈನಮಪವಾದಯೇತ್ ।
ಸಮಸ್ತಯೋಶ್ಚಾಪ್ಯುಭಯೋರ್ನಾಭಿಧ್ಯಾಯೇಚ್ಛುಭಾಶುಭಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ನ ಪ್ರಹೃಷ್ಯೇತ್ ಲಾಭೇಷು ನಾಲಾಭೇಷು ಚ ಚಿಂತಯೇತ್ ।
ಸಮಃ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ಸಧರ್ಮಾ ಮಾತರಿಶ್ವನಃ ॥ ೩೦ ॥

ಏವಂ ಸ್ವಸ್ಥಾತ್ಮನಃ ಸಾಧೋಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದರ್ಶಿನಃ ।
ಷಣ್ಮಾಸಾನ್ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಾತಿವರ್ತತೇ ॥ ೩೨ ॥

ವೇದನಾರ್ತಾಃ ಪ್ರಜಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಲೋಷ್ಟಾಶ್ಮಕಾಂಚನಃ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ ವಿರತೋ ಮಾರ್ಗೇ ವಿರಮೇನ್ನ ಚ ಮೋಹಿತಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಪಿ ವರ್ಣಾವಕೃಷ್ಟಸ್ತು ನಾರೀ ವಾ ಧರ್ಮಕಾಂಕ್ಷಿಣೀ ।
ತಾವಪ್ಯೇತೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಗಚ್ಛೇತಾಂ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೩೪ ॥

ಅಜಂ ಪುರಾಣಮಜರಂ ಸನಾತನಂ
ಯದಿಂದ್ರಿಯೈರುಪಲಭೇತ ನಿಶ್ಚಲೈಃ ।
ಅಣೋರಣೀಯೋ ಮಹತೋ ಮಹತ್ತರಂ
ತದಾತ್ಮನಾ ಪಶ್ಯತಿ ಮುಕ್ತಮಾತ್ಮವಾನ್ ॥ ೩೫ ॥

ಇದಂ ಮಹರ್ಷೇರ್ವಚನಂ ಮಹಾತ್ಮನೋ
ಯಥಾವದುಕ್ತಂ ಮನಸಾಽನುದೃಶ್ಯ ಚ ।
ಅವೇಕ್ಷ್ಯ ಚೇಮಾಂ ಪರಮೇಷ್ಠಿಸಾಮ್ಯತಾಂ
ಪ್ರಯಾಂತಿ ಚಾಭೂತಗತಿಂ ಮನೀಷಿಣಃ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ಯೋಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ - ಮ.ಭಾ., ಶಾಂತಿ, ಅ- ೨೪೦ ॥

*****

೩೬. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಾಪ್ತ್ಯುಪಾಯವರ್ಣನಮ್

ಶುಕ ಉವಾಚ

ಯದಿದಂ ವೇದವಚನಂ ಕುರು ಕರ್ಮ ತ್ಯಜೇತಿ ಚ ।
ಕಾಂ ದಿಶಂ ವಿದ್ಯಯಾ ಯಾಂತಿ ಕಾಂ ಚ ಗಚ್ಛಂತಿ ಕರ್ಮಣಾ ॥ ೧ ॥

ಏತದ್ವೈ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯದ್ಭವಾನ್ ಪ್ರಬ್ರವೀತು ಮೇ ।
ಏತಚ್ಛಾನ್ಯೋನ್ಯವೈರೂಪ್ಯೇ ವರ್ತೇತೇ ಪ್ರತಿಕೂಲತಃ ॥ ೨ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಪರಾಶರಸುತಃ ಸುತಮ್ ।
ಕರ್ಮವಿದ್ಯಾಮಯಾವೇತೌ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಕ್ಷರಾಕ್ಷರೌ ॥ ೩ ॥

ಯಾಂ ದಿಶಂ ವಿದ್ಯಯಾ ಯಾಂತಿ ಯಾಂ ಚ ಗಚ್ಛಂತಿ ಕರ್ಮಣ ।
ಶ್ರುಣುಷ್ವೈಕಮನಾ ವತ್ಸ ಗಹ್ವರಂ ಹ್ಯೇತದಂತರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಸ್ತಿ ಧರ್ಮ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ನಾಸ್ತೀತ್ಯತ್ರೈವ ಯೋ ವದೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ಪಕ್ಷಸ್ಯ ಸದೃಶಮಿದಂ ಮಮ ಭವೇದ್ಯಥಾ ॥ ೫ ॥

ದ್ವಾವಿಮಾವಥ ಪಂಥಾನೌ ಯತ್ರ ವೇದಾಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣೋ ಧರ್ಮೋ ನಿವೃತ್ತೌ ಚ ಸುಭಾಷಿತಃ ॥ ೬ ॥

ಕರ್ಮಣಾ ಬಧ್ಯತೇ ಜಂತುರ್ವಿದ್ಯಯಾ ತು ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಕರ್ಮ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ಯತಯಃ ಪಾರದರ್ಶಿನಃ ॥ ೭ ॥

ಕರ್ಮಣಾ ಜಾಯತೇ ಪ್ರೇತ್ಯ ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ಷೋಡಶಾತ್ಮಕಃ ।
ವಿದ್ಯಯಾ ಜಾಯತೇ ನಿತ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಂ ಹ್ಯವ್ಯಯಾತ್ಮಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಕರ್ಮ ತ್ವೇಕೇ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಸ್ವಲ್ಪಬುದ್ಧಿರತಾ ನರಾಃ ।
ತೇನ ತೇ ದೇಹಜಾಲಾನಿ ರಮಯಂತ ಉಪಾಸತೇ ॥ ೯ ॥

ಯೇ ಸ್ಮ ಬುದ್ಧಿಂ ಪರಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಧರ್ಮನೈಪುಣ್ಯದರ್ಶಿನಃ ।
ನ ತೇ ಕರ್ಮ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಕೂಪಂ ನದ್ಯಾಂ ಪಿಬನ್ನಿವ ॥ ೧೦ ॥

ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಸುಖದುಃಖೇ ಭವಾಭವೌ ।
ವಿದ್ಯಯಾ ಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ಶೋಚತಿ ॥ ೧೧ ॥

ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ಜಾಯತೇ ।
ನ ಪುನರ್ಜಾಯತೇ ಯತ್ರ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ವರ್ತತೇ ॥ ೧೨ ॥

ಯತ್ರ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಮವ್ಯಕ್ತಮಚಲಂ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಅವ್ಯಾಕೃತಮನಾಯಾಸಮವ್ಯಕ್ತಂ ಚಾವಿಯೋಗಿ ಚ ॥ ೧೩ ॥

ದ್ವಂದ್ವೈರ್ನ ಯತ್ರ ಬಾಧ್ಯಂತೇ ಮಾನಸೇನ ಚ ಕರ್ಮಣಾ ।
ಸಮಾಃ ಸರ್ವತ್ರ ಮೈತ್ರಾಶ್ಚ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ವಿದ್ಯಾಮಯೋಽನ್ಯಃ ಪುರುಷಸ್ತಾತ ಕರ್ಮಮಯೋಽಪರಃ ।
ವಿದ್ಧಿ ಚಂದ್ರಮಸಂ ದರ್ಶೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಯಾ ಕಲಯಾ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತದೇತದೃಷಿಣಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಸ್ತರೇಣಾನುಮೀಯತೇ ।
ನವಜಂ ಶಶಿನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಕ್ರತಂತುಮಿವಾಂಬರೇ ॥ ೧೬ ॥

ಏಕಾದಶವಿಕಾರಾತ್ಮಾ ಕಲಾಸಂಭರಸಂಭೃತಃ ।
ಮೂರ್ತಿಮಾನಿತಿ ತಂ ವಿದ್ಧಿ ತಾತ ಕರ್ಮಗುಣಾತ್ಮಕಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ದೇವೋ ಯಃ ಸಂಶ್ರಿತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಬಿಂದುರಿವ ಪುಷ್ಕರೇ ।
ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಂ ತಂ ವಿಜಾನೀಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಯೋಗಜಿತಾತ್ಮಕಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ತಮೋ ರಜಶ್ಚ ಸತ್ತ್ವಂ ಚ ವಿದ್ಧಿ ಜೀವಗುಣಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಜೀವಮಾತ್ಮಗುಣಂ ವಿದ್ಯಾದಾತ್ಮಾನಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸಚೇತನಂ ಜೀವಗುಣಂ ವದಂತಿ
ಸ ಚೇಷ್ಟತೇ ಜೀವಯತೇ ಚ ಸರ್ವಮ್ ।
ತತಃ ಪರಂ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೋ ವದಂತಿ
ಪ್ರಾಕಲ್ಪಯದ್ಯೋ ಭುವನಾನಿ ಸಪ್ತ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಾಪ್ತ್ಯುಪಾಯವರ್ಣನಮ್ - ಮ.ಭಾ., ಶಾಂತಿ, ಅ - ೨೪೧ ॥

*****

೩೭. ಪ್ರಾಣಾಪಾನಪ್ರಭೃತೀನಾಂ ಸ್ಥಿತ್ಯಾದೇರ್ವರ್ಣನಮ್

ಭರದ್ವಾಜ ಉವಾಚ

ಪಾರ್ಥಿವಂ ಧಾತುಮಾಸಾದ್ಯ ಶಾರೀರೋಽಗ್ನಿಃ ಕಥಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಅವಕಾಶವಿಶೇಷೇಣ ಕಥಂ ವರ್ತಯತೇಽನಿಲಃ ॥ ೧ ॥

ಭೃಗುರುವಾಚ

ವಾಯೋರ್ಗತಿಮಹಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇಽನಘ ।
ಪ್ರಾಣಿನಾಮನಿಲೋ ದೇಹಾನ್ ಯಥಾ ಚೇಷ್ಟಯತೇ ಬಲೀ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರಿತೋ ಮೂರ್ಧಾನಮಾತ್ಮಾ ತು ಶರೀರಂ ಪರಿಪಾಲಯನ್ ।
ಪ್ರಾಣೋ ಮೂರ್ಧನಿ ಚಾಗ್ನೌ ಚ ವರ್ತಮಾನೋ ವಿಚೇಷ್ಟತೇ ॥ ೩ ॥

ಸ ಜಂತುಃ ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಾ ಪುರುಷಃ ಸ ಸನಾತನಃ ।
ಮನೋ ಬುದ್ಧಿರಹಂಕಾರೋ ಭೂತಾನಿ ವಿಷಯಶ್ಚ ಸಃ ॥ ೪ ॥

ಏವಂ ತ್ವಿಹ ಸ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಾಣೇನ ಪರಿಚಾಲ್ಯತೇ ।
ಪೃಷ್ಠತಸ್ತು ಸಮಾನೇನ ಸ್ವಾಂ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಮುಪಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೫ ॥

ಬಸ್ತಿಮೂಲಂ ಗುದಂ ಚೈವ ಪಾವಕಂ ಸಮುಪಾಶ್ರಿತಃ ।
ವಹನ್ ಮೂತ್ರಂ ಪುರೀಷಂ ಚಾಪ್ಯಪಾನಃ ಪರಿವರ್ತತೇ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಯತ್ನೇ ಕರ್ಮಣಿ ಬಲೇ ಯ ಏಕಸ್ತ್ರಿಷು ವರ್ತತೇ ।
ಉದಾನ ಇತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹುರಧ್ಯಾತ್ಮವಿದುಷೋ ಜನಾಃ ॥ ೭ ॥

ಸಂಧಿಷ್ವಪಿ ಚ ಸರ್ವೇಷು ಸಂನಿವಿಷ್ಟಸ್ತಥಾಽನಿಲಃ ।
ಶರೀರೇಷು ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವ್ಯಾನ ಇತ್ಯುಪದಿಶ್ಯತೇ ॥ ೮ ॥

ಧಾತುಷ್ವಗ್ನಿಸ್ತು ವಿತತಃ ಸಮಾನೇನ ಸಮೀರಿತಃ ।
ರಸಾನ್ ಧಾತೂಂಶ್ಚ ದೋಷಾಂಶ್ಚ ವರ್ತಯನ್ನವತಿಷ್ಠತೇ ॥ ೯ ॥

ಅಪಾನಪ್ರಾಣಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಸಮಾಹಿತಃ ।
ಸಮನ್ವಿತಸ್ತ್ವಧಿಷ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಪಚತಿ ಪಾವಕಃ ॥ ೧೦ ॥

ಆಸ್ಯಂ ಹಿ ಪಾಯುಪರ್ಯಂತಮಂತೇ ಸ್ಯಾದ್ಗುದಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ।
ಸ್ರೋತಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಸರ್ವಸ್ರೋತಾಂಸಿ ದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಸಂನಿಪಾತಾಚ್ಚ ಸಂನಿಪಾತಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ ।
ಊಷ್ಮಾ ಚಾಗ್ನಿರಿತಿ ಜ್ಞೇಯೋ ಯೋಽನ್ನಂ ಪಚತಿ ದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅಗ್ನಿವೇಗವಹಃ ಪ್ರಾಣೋ ಗುದಾಂತೇ ಪ್ರತಿಹನ್ಯತೇ ।
ಸ ಊರ್ಧ್ವಮಾಗಮ್ಯ ಪುನಃ ಸಮುತ್ಕ್ಷಿಪತಿ ಪಾವಕಮ್ ॥೧೩॥

ಪಕ್ವಾಶಯಸ್ತ್ವಧೋ ನಾಭ್ಯಾಮೂರ್ಧ್ವಮಾಮಾಶಯಃ ಸ್ಥಿತಃ ।
ನಾಭಿಮಧ್ಯೇ ಶರೀರಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣಾಶ್ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ॥೧೪॥

ಪ್ರಸ್ಥಿತಾ ಹೃದಯಾತ್ ಸರ್ವೇ ತಿರ್ಯಗೂರ್ಧ್ವಮಧಸ್ತಥಾ ।
ವಹಂತ್ಯನ್ನರಸಾನ್ ನಾಡ್ಯೋ ದಶ ಪ್ರಾಣಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ॥೧೫॥

ಏಷ ಮಾರ್ಗೋಽಥ ಯೋಗಾನಾಂ ಯೇನ ಗಚ್ಛಂತಿ ತತ್ಪದಮ್ ।
ಜಿತಕ್ಲಮಾಃ ಸಮಾ ಧೀರಾ ಮೂರ್ಧನ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾದಧನ್ ॥೧೬॥

ಏವಂ ಸರ್ವೇಷು ವಿಹಿತಃ ಪ್ರಾಣಾಪಾನೇಷು ದೇಹಿನಾಮ್ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಸಮಿಧ್ಯತೇ ನಿತ್ಯಮಗ್ನಿಃ ಸ್ಥಾಲ್ಯಾಮಿವಾಹಿತಃ ॥೧೭॥

॥ ಇತಿ ಶರೀರೇ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದೀನಾಂ ಸ್ಥಿತ್ಯಾದೇರ್ವರ್ಣನಮ್ (ಮ.ಭಾ.- ಶಾಂತಿ. ೧೮೫) ॥

*****

೩೮. ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯದೇವರ್ಷ್ಯಾದಿವರ್ಣನಮ್

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಕೇ ಪೂರ್ವಮಾಸನ್ ಪತಯಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಭರತರ್ಷಭ ।
ಕೇ ಚರ್ಷಯೋ ಮಹಾಭಾಗಾ ದಿಕ್ಷು ಪ್ರತ್ಯೇಕಶಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥೧॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಭರತಶ್ರೇಷ್ಠ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ ।
ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪತಯೋ ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ದಿಕ್ಷು ಯೇ ಚರ್ಷಯಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥೨॥

ಏಕಃ ಸ್ವಯಂಭೂರ್ಭಗವಾನಾದ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸನಾತನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸಪ್ತ ವೈ ಪುತ್ರಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸ್ವಯಂಭುವಃ ॥೩॥

ಮರೀಚಿರತ್ರ್ಯಂಗಿರಸೌ ಪುಲಸ್ತ್ಯಃ ಪುಲಹಃ ಕ್ರತುಃ ।
ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಮಹಾಭಾಗಃ ಸದೃಶೋ ವೈ ಸ್ವಯಂಭುವಾ ॥೪॥

ಸಪ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ ಇತ್ಯೇತೇ ಪುರಾಣೇ ನಿಶ್ಚಯಂ ಗತಾಃ ।
ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಾನೇವ ಪ್ರಜಾಪತೀನ್ ॥೫॥

ಅತ್ರಿವಂಶಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿಃ ಸನಾತನಃ ।
ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿರ್ಭಗವಾಂಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಚೇತಸೋ ದಶ ॥೬॥

ದಶಾನಾಂ ತನಯಸ್ತ್ವೇಕೋ ದಕ್ಷೋ ನಾಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ।
ತಸ್ಯ ದ್ವೇ ನಾಮನೀ ಲೋಕೇ ದಕ್ಷಃ ಕ ಇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ॥ ೭ ॥

ಮರೀಚೇಃ ಕಶ್ಯಪಃ ಪುತ್ರಸ್ತಸ್ಯ ದ್ವೇ ನಾಮನೀ ಸ್ಮೃತೇ ।
ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿರಿತ್ಯೇಕೇ ಕಶ್ಯಪೇತ್ಯಪರೇ ವಿದುಃ ॥ ೮ ॥

ಅತ್ರೇಶ್ಚೈವೌರಸಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಾ ಸೋಮಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಸಹಸ್ರಂ ಯಶ್ಚ ದಿವ್ಯಾನಾಂ ಯುಗಾನಾಂ ಪರ್ಯುಪಾಸಿತಾ ॥ ೯ ॥

ಅರ್ಯಮಾ ಚೈವ ಭಗವಾನ್ ಯೇ ಚಾಸ್ಯ ತನಯಾ ವಿಭೋ ।
ಏತೇ ಪ್ರದೇಶಾಃ ಕಥಿತಾ ಭುವನಾನಾಂ ಪ್ರಭಾವನಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಶಶಬಿಂದೋಶ್ಚ ಭಾರ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶಾಚ್ಯುತ ।
ಏಕೈಕಸ್ಯಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ತು ತನಯಾನಾಮಭೂತ್ ತದಾ ॥ ೧೧ ॥

ಏವಂ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಶತಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಚ ನ ತೇ ಕಿಂಚಿದಿಚ್ಛಂತ್ಯನ್ಯಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಪ್ರಜಾಮಾಚಕ್ಷತೇ ವಿಪ್ರಾಃ ಪುರಾಣಾಃ ಶಾಶಬಿಂದವೀಮ್ ।
ಸ ವೃಷ್ಣಿವಂಶಪ್ರಭವೋ ಮಹಾವಂಶಃ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ ೧೩ ॥

ಏತೇ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪತಯಃ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಾ ಯಶಸ್ವಿನಃ ।
ಅತಃ ಪರಂ ಪವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದೇವಾಂಸ್ತ್ರಿಭುನೇಶ್ವರಾನ್ ॥ ೧೪ ॥

ಭಗೋಽಂಶಶ್ಚಾರ್ಯಮಾ ಚೈವ ಮಿತ್ರೋಽಥ ವರುಣಸ್ತಥಾ ।
ಸವಿತಾ ಚೈವ ಧಾತಾ ಚ ವಿವಸ್ವಾಂಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೧೫ ॥

ತ್ವಷ್ಟಾ ಪೂಷಾ ತಥೈವೇಂದ್ರೋ ದ್ವಾದಶೋ ವಿಷ್ಣುರುಚ್ಯತೇ ।
ಇತ್ಯೇತೇ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾಃ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯಾತ್ಮಸಂಭವಾಃ ॥ ೧೬ ॥

ನಾಸತ್ಯಶ್ಚೈವ ದಸ್ರಶ್ಚ ಸ್ಮೃತೌ ದ್ವಾವಶ್ವಿನಾವಪಿ ।
ಮಾರ್ತಂಡಸ್ಯಾತ್ಮಜಾವೇತಾವಷ್ಟಮಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೭ ॥

ತೇ ಚ ಪೂರ್ವಂ ಸುರಾಶ್ಚೇತಿ ದ್ವಿವಿಧಾಃ ಪಿತರಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ತ್ವಷ್ಟುಶ್ಚೈವಾತ್ಮಜಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಶ್ವರೂಪೋ ಮಹಾಯಶಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅಜೈಕಪಾದಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋಽಥ ರೈವತಃ ।
ಹರಶ್ಚ ಬಹುರೂಪಶ್ಚ ತ್ರ್ಯಂಬಕಶ್ಚ ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸಾವಿತ್ರಶ್ಚ ಜಯಂತಶ್ಚ ಪಿನಾಕೀ ಚಾಪರಾಜಿತಃ ।
ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಹಾಭಾಗಾ ವಸವೋಽಷ್ಟೌ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಏತ ಏವಂವಿಧಾ ದೇವಾ ಮನೋರೇವ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ।
ತೇ ಚ ಪೂರ್ವಂ ಸುರಾಶ್ಚೇತಿ ದ್ವಿವಿಧಾಃ ಪಿತರಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಶೀಲಯೌ ವನತಸ್ತ್ವನ್ಯಸ್ತಥಾಽನ್ಯಃ ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಯೋಃ ।
ಋಭವೋ ಮರುತಶ್ಚೈವ ದೇವಾನಾಂ ಚೋದಿತೋ ಗಣಃ ॥ ೨೨ ॥

ಏವಮೇತೇ ಸಮಾಮ್ನಾತಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ತಥಾಽಶ್ವಿನೌ ।
ಆದಿತ್ಯಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಸ್ತೇಷಾಂ ವಿಶಶ್ಚ ಮರುತಸ್ತಥಾ ॥ ೨೩ ॥

ಅಶ್ವಿನೌ ತು ಸ್ಮೃತೌ ಶೂದ್ರೌ ತಪಸ್ಯುಗ್ರೇ ಸಮಾಸ್ಥಿತೌ ।
ಸ್ಮೃತಾಸ್ತ್ವಂಗಿರಸೋ ದೇವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಇತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ ॥ ೨೪ ॥

ಇತ್ಯೇತತ್ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಏತಾನ್ ವೈ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ದೇವಾನ್ ಯಸ್ತು ಪ್ರಕೀರ್ತಯೇತ್ ॥ ೨೫ ॥

ಸ್ವಜಾದನ್ಯಕೃತಾಚ್ಚೈವ ಸರ್ವಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಯವಕ್ರೀತೋಽಥ ರೈಭ್ಯಶ್ಚ ಅರ್ವಾವಸುಪರಾವಸೂ ॥ ೨೬ ॥

ಔಶಿಜಶ್ಚೈವ ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ಬಲಶ್ಚಾಂಗಿರಸಃ ಸುತಾಃ ।
ಋಷಿರ್ಮೇಧಾತಿಥೇಃ ಪುತ್ರಃ ಕಣ್ವೋ ಬರ್ಹಿಷದಸ್ತಥಾ ॥ ೨೭ ॥

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಭಾವನಾಸ್ತಾತ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ಸಪ್ತರ್ಷಯಸ್ತಥಾ ।
ಉನ್ಮುಚೋ ವಿಮುಚಶ್ಚೈವ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಾತ್ರೇಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೨೮ ॥

ಪ್ರಮುಚಶ್ಚೇಧ್ಮವಾಹಶ್ಚ ಭಗವಾಂಶ್ಚ ದೃಢವ್ರತಃ ।
ಮಿತ್ರಾವರುಣಯೋಃ ಪುತ್ರಸ್ತಥಾಽಗಸ್ತ್ಯಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೨೯ ॥

ತೇ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಯೋ ನಿತ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ಉಷಂಗುಃ ಕವಯೋ ಧೌಮ್ಯಃ ಪರಿವ್ಯಾಧಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ ॥ ೩೦ ॥

ಏಕತಶ್ಚ ದ್ವಿತಶ್ಚೈವ ತ್ರಿತಶ್ಚೈವ ಮಹರ್ಷಯಃ ।
ಅತ್ರೇಃ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಭಗವಾಂಸ್ತಥಾ ಸಾರಸ್ವತಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೩೧ ॥

ಏತೇ ಚೈವ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಪಶ್ಚಿಮಾಮಾಶ್ರಿತಾ ದಿಶಮ್ ।
ಆತ್ರೇಯಶ್ಚ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಕಶ್ಯಪಶ್ಚ ಮಹಾನೃಷಿಃ ॥ ೩೨ ॥

ಗೌತಮೋಽಥ ಭರದ್ವಾಜೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ಕೌಶಿಕಃ ।
ತಥೈವ ಪುತ್ರೋ ಭಗವಾನೃಚೀಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಜಮದಗ್ನಿಶ್ಚ ಸಪ್ತೈತೇ ಉದೀಚೀಮಾಶ್ರಿತಾ ದಿಶಮ್ ।
ಏತೇ ಪ್ರತಿದಿಶಂ ಸರ್ವೇ ಕೀರ್ತಿತಾಸ್ತಿಗ್ಮತೇಜಸಃ ॥ ೩೪ ॥

ಸಾಕ್ಷಿಭೂತಾ ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಭುವನಾನಾಂ ಪ್ರಭಾವನಾಃ ।
ಏವಮೇತೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಶೋ ದಿಶಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಏತೇಷಾಂ ಕೀರ್ತನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಯಸ್ಯಾಂ ಯಸ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಹ್ಯೇತೇ ತಾಂ ದಿಶಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯದೇವರ್ಷ್ಯಾದಿವರ್ಣನಮ್ (ಮ.ಭಾ.-ಶಾಂತಿ - ಅ. ೨೦೮) ॥

★★★★★

೩೯. (ವರಾಹರೂಪಿ) ವಿಷ್ಣುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಪಿತಾಮಹ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಯುಧಿ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಾರ್ತ್ಸ್ನ್ಯೇನ ಕೃಷ್ಣಮವ್ಯಯಮೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಯಚ್ಚಾಸ್ಯ ತೇಜಃ ಸುಮಹದ್ ಯಚ್ಚ ಕರ್ಮ ಪುರಾ ಕೃತಮ್ ।
ತನ್ಮೇ ಸರ್ವಂ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ತ್ವಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ ೨ ॥

ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಗತಂ ರೂಪಂ ಕಥಂ ಧಾರಿತವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ ।
ಕೇನ ಕಾರ್ಯನಿಸರ್ಗೇಣ ತಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಮಹಾಬಲ ॥ ೩ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಪುರಾಽಹಂ ಮೃಗಯಾಂ ಯಾತೋ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಾಶ್ರಮೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ತತ್ರಾಪಶ್ಯಂ ಮುನಿಗಣಾನ್ ಸಮಾಸೀನಾನ್ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೪ ॥

ತತಸ್ತೇ ಮಧುಪರ್ಕೇಣ ಪೂಜಾಂ ಚಕ್ರುರಥೋ ಮಯಿ ।
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತಾಂ ಪೂಜಾಂ ಪ್ರತ್ಯನಂದಮೃಷೀನಹಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕಥೈಷಾ ಕಥಿತಾ ತತ್ರ ಕಶ್ಯಪೇನ ಮಹರ್ಷಿಣಾ ।
ಮನಃಪ್ರಹ್ಲಾದಿನೀಂ ದಿವ್ಯಾಂ ತಾಮಿಹೈಕಮನಾಃ ಶೃಣು ॥ ೬ ॥

ಪುರಾ ದಾನವಮುಖ್ಯಾ ಹಿ ಕ್ರೋಧಲೋಭಸಮನ್ವಿತಾಃ ।
ಬಲೇನ ಮತ್ತಾಃ ಶತಶೋ ನರಕಾದ್ಯಾ ಮಹಾಸುರಾಃ ॥ ೭ ॥

ತಥೈವ ಚಾನ್ಯೇ ಬಹವೋ ದಾನವಾ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದಾಃ ।
ನ ಸಹಂತೇ ಸ್ಮ ದೇವಾನಾಂ ಸಮೃದ್ಧಿಂ ತಾಮನುತ್ತಮಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ದಾನವೈರರ್ದ್ಯಮಾನಾಸ್ತು ದೇವಾ ದೇವರ್ಷಯಸ್ತಥಾ ।
ನ ಶರ್ಮ ಲೇಭಿರೇ ರಾಜನ್ ವಿಶಮಾನಾಸ್ತತಸ್ತತಃ ॥ ೯ ॥

ಪೃಥಿವೀಮಾರ್ತರೂಪಾಂ ತೇ ಸಮಪಶ್ಯನ್ ದಿವೌಕಸಃ ।
ದಾನವೈರಭಿಸಂಕೀರ್ಣಾಂ ಘೋರರೂಪೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ ॥ ೧೦ ॥

ಭಾರಾರ್ತಾಮಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಂ ಚ ದುಃಖಿತಾಂ ಸನ್ನಿಮಜ್ಜತೀಮ್ ।
ಅಥಾದಿತೇಯಾಃ ಸಂತ್ರಸ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಿದಮಬ್ರುವನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕಥಂ ಶಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ದಾನವೈರಭಿಮರ್ದನಮ್ ।
ಸ್ವಯಂಭೂಸ್ತಾನುವಾಚೇದಂ ನಿಸೃಷ್ಟೋಽತ್ರ ವಿಧಿರ್ಮಯಾ ॥ ೧೨ ॥

ತೇ ವರೇಣಾಭಿಸಂಪನ್ನಾ ಬಲೇನ ಚ ಮದೇನ ಚ ।
ನಾವಬುಧ್ಯಂತಿ ಸಮ್ಮೂಢಾ ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಕ್ತದರ್ಶನಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ವರಾಹರೂಪಿಣಂ ದೇವಮಧೃಷ್ಯಮಮರೈರಪಿ ।
ಏಷ ವೇಗೇನ ಗತ್ವಾ ಹಿ ಯತ್ರ ತೇ ದಾನವಾಧಮಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಅಂತರ್ಭೂಮಿಗತಾ ಘೋರಾ ನಿವಸಂತಿ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಶಮಯಿಷ್ಯತಿ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಜಹೃಷುಃ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೧೫ ॥

ತತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಾತೇಜಾ ವಾರಾಹಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಅಂತರ್ಭೂಮಿಂ ಸಂಪ್ರವಿಶ್ಯ ಜಗಾಮ ದಿತಿಜಾನ್ ಪ್ರತಿ ॥ ೧೬ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಸಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ದೈತ್ಯಾಃ ಸತ್ತ್ವಮಮಾನುಷಮ್ ।
ಪ್ರಸಹ್ಯ ತರಸಾ ಸರ್ವೇ ಸಂತಸ್ಥುಃ ಕಾಲಮೋಹಿತಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ತತಸ್ತೇ ಸಮಭಿದ್ರುತ್ಯ ವರಾಹಂ ಜಗೃಹುಃ ಸಮಮ್ ।
ಸಂಕ್ರುದ್ಧಾಶ್ಚ ವರಾಹಂ ತಂ ವ್ಯಕರ್ಷಂತ ಸಮಂತತಃ ॥ ೧೮ ॥

ದಾನವೇಂದ್ರಾ ಮಹಾಕಾಯಾ ಮಹಾವೀರ್ಯಬಲೋಚ್ಛ್ರಿತಾಃ ।
ನಾಶಕ್ನುವಂಶ್ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ತೇ ತಸ್ಯ ಕರ್ತುಂ ತದಾ ವಿಭೋ ॥ ೧೯ ॥

ತತೋಽಗಚ್ಛದ್ವಿಸ್ಮಯಂ ತೇ ದಾನವೇಂದ್ರಾ ಭಯಂ ತಥಾ ।
ಸಂಶಯಂ ಗತಮಾತ್ಮಾನಂ ಮೇನಿರೇ ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ೨೦ ॥

ತತೋ ದೇವಾಧಿದೇವಃ ಸ ಯೋಗಾತ್ಮಾ ಯೋಗಸಾರಥಿಃ ।
ಯೋಗಮಾಸ್ಥಾಯ ಭಗವಾಂಸ್ತದಾ ಭರತಸತ್ತಮ ॥ ೨೧ ॥

ವಿನನಾದ ಮಹಾನಾದಂ ಕ್ಷೋಭಯನ್ ದೈತ್ಯದಾನವಾನ್ ।
ಸಂನಾದಿತಾ ಯೇನ ಲೋಕಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚೈವ ದಿಶೋ ದಶ ॥ ೨೨ ॥

ತೇನ ಸಂನಾದಶಬ್ದೇನ ಲೋಕಾನಾಂ ಕ್ಷೋಭ ಆಗಮತ್ ।
ಸಂತ್ರಸ್ತಾಶ್ಚ ಭೃಶಂ ಲೋಕೇ ದೇವಾಃ ಶಕ್ರಪುರೋಗಮಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ನಿರ್ವಿಚೇಷ್ಟಂ ಜಗಚ್ಚಾಪಿ ಬಭೂವಾತಿಭೃಶಂ ತದಾ ।
ಸ್ಥಾವರಂ ಜಂಗಮಂ ಚೈವ ತೇನ ನಾದೇನ ಮೋಹಿತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ತತಸ್ತೇ ದಾನವಾಃ ಸರ್ವೇ ತೇನ ನಾದೇನ ಭೀಷಿತಾಃ ।
ಪೇತುರ್ಗತಾಸವಶ್ಚೈವ ವಿಷ್ಣುತೇಜಃಪ್ರಮೋಹಿತಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ರಸಾತಲಗತಶ್ಚಾಪಿ ವರಾಹಸ್ತ್ರಿದಶದ್ವಿಷಾಮ್ ।
ಖುರೈರ್ವಿದಾರಯಾಮಾಸ ಮಾಂಸಮೇದೋಽಸ್ಥಿಸಂಚಯಾನ್ ॥ ೨೬ ॥

ನಾದೇನ ತೇನ ಮಹತಾ ಸನಾತನ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಪದ್ಮನಾಭೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಭೂತಾಚಾರ್ಯಃ ಸ ಭೂತರಾಟ್ ॥ ೨೭ ॥

ತತೋ ದೇವಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮುಪಾದ್ರವನ್ ।
ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಮೂಚುಶ್ಚೈವ ಜಗತ್ಪತಿಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ನಾದೋಽಥಂ ಕೀದೃಶೋ ದೇವ ನೈತಂ ವಿದ್ಮ ವಯಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಕೋಽಸೌ ಹಿ ಕಸ್ಯ ವಾ ನಾದೋ ಯೇನ ವಿಹ್ವಲಿತಂ ಜಗತ್ ॥ ೨೯ ॥

ದೇವಾಶ್ಚ ದಾನವಾಶ್ಚೈವ ಮೋಹಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾರಾಹಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಿತಃ ।
ಉದತಿಷ್ಠನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ ॥ ೩೦ ॥

ಪಿತಾಮಹ ಉವಾಚ

ನಿಹತ್ಯ ದಾನವಪತೀನ್ ಮಹಾವರ್ಷ್ಮಾ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಏಷ ದೇವೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭೂತಭಾವನಃ ॥ ೩೧ ॥

ಸರ್ವಭೂತೇಶ್ವರೋ ಯೋಗೀ ಮುನಿರಾತ್ಮಾ ತಥಾಽಽತ್ಮನಃ ।
ಸ್ಥಿರೀಭವತ ಕೃಷ್ಣೋಽಯಂ ಸರ್ವವಿಘ್ನವಿನಾಶನಃ ॥ ೩೨ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮಾತಿಸಾಧ್ವೇತದಶಕ್ಯಮಮಿತಪ್ರಭಃ ।
ಸಮಾಯಾತಃ ಸಮಾತ್ಮಾನಂ ಮಹಾಭಾಗೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ ೩೩ ॥

ಪದ್ಮನಾಭೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಮಹಾತ್ಮಾ ಭೂತಭಾವನಃ ।
ನ ಸಂತಾಪೋ ನ ಭೀಃ ಕಾರ್ಯಾಂ ಶೋಕೋ ವಾ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೩೪ ॥

ವಿಧಿರೇಷ ಪ್ರಭಾವಶ್ಚ ಕಾಲಃ ಸಂಕ್ಷಯಕಾರಕಃ ।
ಲೋಕಾನ್ ಧಾರಯತಾ ತೇನ ನಾದೋ ಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ ೩೫ ॥

ಸ ಏವ ಹಿ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ ।
ಅಚ್ಯುತಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಸರ್ವಭೂತಾದಿರೀಶ್ವರಃ ॥ ೩೬ ॥

॥ ಇತಿ ವರಾಹರೂಪಿ ವಿಷ್ಣುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ - ಮ.ಭಾ. ಶಾಂತಿ, ಅ - ೨೦೯ ॥

*****

೪೦. ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವರ್ಣನಮ್

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಉವಾಚ

ಮೋಕ್ಷಃ ಪಿತಾಮಹೇನೋಕ್ತ ಉಪಾಯಾನ್ನಾನುಪಾಯತಃ ।
ತಮುಪಾಯಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭಾರತ ॥ ೧ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ತ್ವಯ್ಯೇವೈತನ್ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಯುಕ್ತಂ ನಿಪುಣದರ್ಶನಮ್ ।
ಯೇನೋಪಾಯೇನ ಸರ್ವಾರ್ಥಂ ನಿತ್ಯಂ ಮೃಗಯಸೇಽನಘ ॥ ೨ ॥

ಕರಣೇ ಘಟಸ್ಯ ಯಾ ಬುದ್ಧಿರ್ಘಟೋತ್ಪತ್ತೌ ನ ಸಾ ಮತಾ ।
ಏವಂ ಧರ್ಮಾಭ್ಯುಪಾಯೇಷು ನಾನ್ಯಧರ್ಮೇಷು ಕಾರಣಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪೂರ್ವೇ ಸಮುದ್ರೇ ಯಃ ಪಂಥಾಃ ಸ ನ ಗಚ್ಛತಿ ಪಶ್ಚಿಮಮ್ ।
ಏಕಃ ಪಂಥಾ ಹಿ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ತನ್ಮೇ ವಿಸ್ತರತಃ ಶೃಣು ॥ ೪ ॥

ಕ್ಷಮಯಾ ಕ್ರೋಧಮುಚ್ಛಿಂದ್ಯಾತ್ ಕಾಮಂ ಸಂಕಲ್ಪವರ್ಜನಾತ್ ।
ಸತ್ತ್ವಸೇವನಾದ್ ಧೀರೋ ನಿದ್ರಾಂ ಚ ಚ್ಛೇತ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥ ೫ ॥

ಅಪ್ರಮಾದಾದ್ಭಯಂ ರಕ್ಷೇಚ್ಛ್ವಾಸಂ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಶೀಲನಾತ್ ।
ಇಚ್ಛಾಂ ದ್ವೇಷಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಧೈರ್ಯೇಣ ವಿನಿವರ್ತಯೇತ್ ॥ ೬ ॥

ಭ್ರಮಂ ಸಮ್ಮೋಹಮಾವರ್ತಮಭ್ಯಾಸಾದ್ ವಿನಿವರ್ತಯೇತ್ ।
ನಿದ್ರಾಂ ಚ ಪ್ರತಿಭಾಂ ಚೈವ ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಸೇನ ತತ್ತ್ವವಿತ್ ॥ ೭ ॥

ಉಪದ್ರವಾಂಸ್ತಥಾ ರೋಗಾನ್ ಹಿತಜೀರ್ಣಮಿತಾಶನಾತ್ ।
ಲೋಭಂ ಮೋಹಂ ಚ ಸಂತೋಷಾದ್ ವಿಷಯಾಂಸ್ತತ್ತ್ವದರ್ಶನಾತ್ ॥ ೮ ॥

ಅನುಕ್ರೋಶಾದಧರ್ಮಂ ಚ ಜಯೇದ್ಧರ್ಮಮವೇಕ್ಷಯಾ ।
ಆಯತ್ಯಾ ಚ ಜಯೇದಾಶಾಮರ್ಥಂ ಸಂಗವಿವರ್ಜನಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಅನಿತ್ಯತ್ವೇನ ಚ ಸ್ನೇಹಂ ಕ್ಷುಧಾಂ ಯೋಗೇನ ಪಂಡಿತಃ ।
ಕಾರುಣ್ಯೇನಾತ್ಮನೋ ಮಾನಂ ತೃಷ್ಣಾಂ ಚ ಪರಿತೋಷತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಉತ್ಥಾನೇನ ಜಯೇತ್ ತಂದ್ರೀ ವಿತರ್ಕಂ ನಿಶ್ಚಯಾಜ್ಜಯೇತ್ ।
ಮೌನೇನ ಬಹುಭಾಷ್ಯಂ ಚ ಶೌರ್ಯೇಣ ಚ ಭಯಂ ತ್ಯಜೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯಚ್ಛೇದ್ವಾಙ್ಮನಸೀ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ತಾಂ ಯಚ್ಛೇಜ್ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾ ।
ಜ್ಞಾನಮಾತ್ಮಾವಬೋಧೇನ ಯಚ್ಛೇದಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ ॥ ೧೨ ॥

ತದೇತದುಪಶಾಂತೇನ ಬೋದ್ಧವ್ಯಂ ಶುಚಿಕರ್ಮಣಾ ।
ಯೋಗದೋಷಾನ್ ಸಮುಚ್ಛಿದ್ಯ ಪಂಚ ಯಾನ್ ಕವಯೋ ವಿದುಃ ॥ ೧೩ ॥

ಕಾಮಂ ಕ್ರೋಧಂ ಚ ಲೋಭಂ ಚ ಭಯಂ ಸ್ವಪ್ನಂ ಚ ಪಂಚಮಮ್ ।
ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ನಿಷೇವೇತ ಯತವಾಗ್ ಯೋಗಸಾಧನಾನ್ ॥ ೧೪ ॥

ಧ್ಯಾನಮಧ್ಯಯನಂ ದಾನಂ ಸತ್ಯಂ ಹ್ರೀರಾರ್ಜವಂ ಕ್ಷಮಾ ।
ಶೌಚಮಾಹಾರತಃ ಶುದ್ಧಿರಿಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ಸಂಯಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ಏತೈರ್ವಿವರ್ಧತೇ ತೇಜಃ ಪಾಪ್ಮಾನಮುಪಹಂತಿ ಚ ।
ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಚಾಸ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪಾ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ಪ್ರವರ್ತತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಧೂತಪಾಪಃ ಸ ತೇಜಸ್ವೀ ಲಘ್ವಾಹಾರೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಕಾಮಕ್ರೋಧೌ ವಶೇ ಕೃತ್ವಾ ನಿನೀಷೇದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪದಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅಮೂಢತ್ವಮಸಂಗಿತ್ವಂ ಕಾಮಕ್ರೋಧವಿವರ್ಜನಮ್ ।
ಅದೈನ್ಯಮನುದೀರ್ಣತ್ವಮನುದ್ವೇಗೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ ॥ ೧೮ ॥

ಏಷ ಮಾರ್ಗೋ ಹಿ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನೋ ವಿಮಲಃ ಶುಚಿಃ ।
ತಥಾ ವಾಕ್ಕಾಯಮನಸಾಂ ನಿಯಮಃ ಕಾಮತೋಽನ್ಯಥಾ ॥ ೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವರ್ಣನಮ್ (ಮ.ಭಾ. ಶಾಂತಿ. ಅಧ್ಯಾಯ ೨೭೪) ॥

*****

೪೧. ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಾದಿವಿವರಣಮ್

ತಥೈವೋತ್ಕ್ರಮಮಾಣಂ ತು ಶೃಣುಷ್ವಾವಹಿತೋ ನೃಪ ।
ಪದ್ಭ್ಯಾಮುತ್ಕ್ರಮಮಾಣಸ್ಯ ವೈಷ್ಣವಂ ಸ್ಥಾನಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೧ ॥

ಜಂಘಾಭ್ಯಾಂ ತು ವಸೂನ್ ದೇವಾನಾಪ್ನುಯಾದಿತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ ।
ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ಚ ಮಹಾಭಾಗಾನ್ ಸಾಧ್ಯಾನ್ ದೇವಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨ ॥

ಪಾಯುನೋತ್ಕ್ರಮಮಾಣಸ್ತು ಮೈತ್ರಂ ಸ್ಥಾನಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಪೃಥಿವೀಂ ಜಘನೇನಾಥ ಊರುಭ್ಯಾಂ ಚ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪಾರ್ಶ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಮರುತೋ ದೇವಾನ್ ನಾಭ್ಯಾಮಿಂದ್ರತ್ವಮೇವ ಚ ।
ಬಾಹುಭ್ಯಾಮಿಂದ್ರಮೇವಾಹುರುರಸಾ ರುದ್ರಮೇವ ಚ ॥ ೪ ॥

ಗ್ರೀವಯಾ ತು ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ನರಮಾಪ್ನೋತ್ಯನುತ್ತಮಮ್ ।
ವಿಶ್ವೇದೇವಾನ್ ಮುಖೇನಾಥ ದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಚಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೫ ॥

ಘ್ರಾಣೇನ ಗಂಧವಹನಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಗ್ನಿಮೇವ ಚ ।
ಭ್ರೂಭ್ಯಾಂ ಚೈವಾಶ್ವಿನೌ ದೇವೌ ಲಲಾಟೇನ ಪಿತೄನಥ ॥ ೬ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಾಪ್ನೋತಿ ವಿಭುಂ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ದೇವಾಗ್ರಜಂ ತಥಾ ।
ಏತಾನ್ಯುತ್ಕ್ರಮಣಸ್ಥಾನಾನ್ಯುಕ್ತಾನಿ ಮಿಥಿಲೇಶ್ವರ ॥ ೭ ॥

ಅರಿಷ್ಟಾನಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿಹಿತಾನಿ ಮನೀಷಿಭಿಃ ।
ಸಂವತ್ಸರವಿಯೋಗಸ್ಯ ಸಂಭವಂತಿ ಶರೀರಿಣಃ ॥ ೮ ॥

ಯೋಽರುಂಧತೀಂ ನ ಪಶ್ಯೇತ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾಂ ಕದಾಚನ ।
ತಥೈವ ಧ್ರುವಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಪೂರ್ಣೇಂದುಂ ದೀಪಮೇವ ಚ ॥ ೯ ॥

ಖಂಡಾಭಾಸಂ ದಕ್ಷಿಣತಸ್ತೇಽಪಿ ಸಂವತ್ಸರಾಯುಷಃ ।
ಪರಚಕ್ಷುಷಿ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಯೇ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ ೧೦ ॥

ಆತ್ಮಚ್ಛಾಯಾಕೃತೀಭೂತಂ ತೇಽಪಿ ಸಂವತ್ಸರಾಯುಷಃ ।
ಅತಿದ್ಯುತಿರತಿಪ್ರಜ್ಞಾ ಅಪ್ರಜ್ಞಾ ಚಾದ್ಯುತಿಸ್ತಥಾ ॥ ೧೧ ॥

ಪ್ರಕೃತೇರ್ವಿಕ್ರಿಯಾಪತ್ತಿಃ ಷಣ್ಮಾಸಾನ್ಮೃತ್ಯುಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ಊರ್ಣನಾಭೇರ್ಯಥಾ ಚಕ್ರಂ ಛಿದ್ರಂ ಸೋಮಂ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ ॥ ೧೩ ॥

ತಥೈವ ಚ ಸಹಸ್ರಾಂಶುಂ ಸಪ್ತರಾತ್ರೇಣ ಮೃತ್ಯುಭಾಕ್ ।
ಕರ್ಣನಾಸಾವನಮನಂ ದಂತದೃಷ್ಟಿವಿರಾಗಿತಾ ॥ ೧೪ ॥

ಸಂಜ್ಞಾಲೋಪೋ ನಿರೂಷ್ಮತ್ವಂ ಸದ್ಯೋಮೃತ್ಯುನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಅಕಸ್ಮಾಚ್ಚ ಸ್ರವೇದ್ ಯಸ್ಯ ವಾಮಮಕ್ಷಿ ನರಾಧಿಪ ॥ ೧೬ ॥

ಮೂರ್ಧಯಶ್ಚೋತ್ಪತೇದ್ ಧೂಮಃ ಸದ್ಯೋಮೃತ್ಯುನಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಏತಾವಂತಿ ತ್ವರಿಷ್ಟಾನಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಮಾನವೋಽಽತ್ಮವಾನ್ ॥ ೧೭ ॥

ನಿಶಿ ಚಾಹನಿ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಯೋಜಯೇತ್ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ।
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತತ್ಕಾಲಂ ಯತ್ಕಾಲಂ ಪ್ರೇತತಾ ಭವೇತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಅಥಾಸ್ಯ ನೇಷ್ಟಂ ಮರಣಂ ಸ್ಥಾತುಮಿಚ್ಛೇದಿಮಾಂ ಕ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಸರ್ವಗಂಧಾನ್ ರಸಾಂಶ್ಚೈವ ಧಾರಯೀತ ನರಾಧಿಪ ॥ ೧೯ ॥

ಸಸಾಂಖ್ಯಧಾರಣಂ ಚೈವ ವಿದಿತಾತ್ಮಾ ನರರ್ಷಭ ।
ಜಯೇಚ್ಚ ಮೃತ್ಯುಂ ಯೋಗೇನ ತತ್ಪರೇಣಾಂತರಾತ್ಮನಾ ॥ ೨೦ ॥

ಗಚ್ಛೇತ್ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಕ್ಷಯಂ ಕೃತ್ಸ್ನಮಜನ್ಮ ಶಿವಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಶಾಶ್ವತಂ ಸ್ಥಾನಮಚಲಂ ದುಷ್ಪ್ರಾಪಮಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೨೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತೇ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮಪರ್ವಣಿ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣಾದಿನಿರೂಪಣಮ್ ಅ. ೩೧೭ ॥

★★★★★

೪೨. ಅವೈಷ್ಣವನಿಂದಾ

ಶಿವ ಉವಾಚ

ಅವೈಷ್ಣವಸ್ತು ಪಾಪಾತ್ಮಾ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ದುರ್ಮತಿಃ ।
ಸ ದೇಶಃ ಪಾಪಸಂಭೂತಃ ಶ್ಮಶಾನಸದೃಶೋ ಭವೇತ್ ॥ ೧ ॥

ತಿರ್ಯಕ್ಪುಂಡ್ರಧರೋ ವಿಪ್ರಃ ಪಂಕ್ತಿಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೋ ಯದಿ ।
ಸಾ ಪಂಕ್ತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಭಿರ್ಯುಜ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಅವೈಷ್ಣವಕೃತಂ ತಂತ್ರಂ ಮದ್ಯವತ್ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥ ೨ ॥

ಅವೈಷ್ಣವಾಸ್ತು ಯೇ ವಿಪ್ರಾಶ್ಚಂಡಾಲಾದಧಮಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ಸಂಭಾಷಣಂ ಸ್ಪರ್ಶಂ ಪ್ರಮಾದೇನಾಪಿ ವರ್ಜಯೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಅತಪ್ತಧಾರಿಣಂ ವಿಪ್ರಂ ಪೂಜಯೇಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಿ ।
ರೇತೋಮೂತ್ರಪುರೀಷಾದಿ ಸ ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ॥ ೪ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕುಲಜೋ ವಿದ್ವಾಂಸ್ತಿರ್ಯಕ್ಪುಂಡ್ರಧರೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ತಂ ಗರ್ದಭಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಸ್ವರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಬಹಿರಾಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕುಲಜೋ ವಿದ್ವಾನ್ ಭಸ್ಮಸಂಧಾರಣೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ವರ್ಜಯೇತ್ ತಾದೃಶಂ ದೇವಿ ಮದ್ಯೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂ ಪರಂ ಯಥಾ ॥ ೬ ॥

ಯೋನಿಂ ರುದ್ರಸ್ಯ ಲಿಂಗಂ ತು ದೈತ್ಯಾರ್ಥಮಸೃಜತ್ ಪ್ರಭುಃ ।
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಪ್ರಸ್ಯ ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಿದಮಾಹ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ ೭ ॥

ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಿಣಂ ವಿಪ್ರಂ ಲಲಾಟೇ ಭಸ್ಮಧಾರಿಣಮ್ ।
ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲೇ ಚ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿರಾಶಾಃ ಪಿತರೋ ಗತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಭುಜಚಕ್ರಂ ದ್ವಿಜಾತೀನಾಂ ಶಿರಶ್ಚಕ್ರಂ ತು ದೈವತಮ್ ।
ಅಚಕ್ರದ್ವಿಜದೇವಾನಾಂ ಪೂಜಾದಾನಂ ತು ನಿಷ್ಫಲಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಅವೈಷ್ಣವನಿಂದಾ ॥

*****

೪೩. ಮೋಕ್ಷಸಾಧನರಹಸ್ಯಸಂಗ್ರಹಃ

ನಿತ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾತ್ ತಪೋ ರಕ್ಷೇಚ್ಛ್ರಿಯಂ ರಕ್ಷೇಚ್ಚ ಮತ್ಸರಾತ್ ।
ವಿದ್ಯಾಂ ಮಾನಾವಮಾನಾಭ್ಯಾಮಾತ್ಮಾನಂ ತು ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೧ ॥

ಸರ್ವಾರಂಭಪರಿತ್ಯಾಗೀ ನಿರಾಶೀರ್ನಿಷ್ಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ಯೇನ ಸರ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ಸ ವಿದ್ವಾನ್ ಸ ಚ ಪಂಡಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಅದರ್ಶನಮಸಂಸ್ಪರ್ಶಸ್ತಥಾ ಸಂಭಾಷಣಂ ಸದಾ ।
ಯಸ್ಯ ಭೂತೈಃ ಸಹ ಮುನೇ ಸ ಶ್ರೇಯೋ ವಿಂದತೇ ಪರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಆಕಿಂಚನ್ಯಂ ಸುಸಂತೋಷೋ ನಿರಾಶೀಸ್ತ್ವಮಚಾಪಲಮ್ ।
ಏತದಾಹುಃ ಪರಂ ಶ್ರೇಯ ಆತ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ಜಿತಾತ್ಮನಃ ॥ ೪ ॥

ಗುಣಸಂಗೇಷ್ವನಾಸಕ್ತ ಏಕಚರ್ಯಾರತಃ ಸದಾ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತ್ವಚಿರಾದೇವ ಸುಖಮಾಪ್ನೋತ್ಯನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೫ ॥

ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಜರಾದುಃಖೈಃ ಸತತಂ ಸಮಭಿದ್ರುತಃ ।
ಸಂಸಾರೇ ಪಚ್ಯತೇ ಜಂತುಸ್ತತ್ಕಥಂ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೬ ॥

ಅಹಿತೇ ಹಿತಸಂಜ್ಞಸ್ತ್ವಮಧ್ರುವೇ ಧ್ರುವಸಂಜ್ಞಕಃ ।
ಅನರ್ಥೇ ಚಾರ್ಥಸಂಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ಕಿಮರ್ಥಂ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೭ ॥

ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯಮಾನಂ ಬಹುಭಿರ್ಮೋಹಾತ್ ತಂತುಭಿರಾತ್ಮಜೈಃ ।
ಕೋಶಕಾರ ಇವಾತ್ಮಾನಂ ಚೇಷ್ಟಯನ್ ನಾವಬುಧ್ಯಸೇ ॥ ೮ ॥

ಅಲಂ ಪರಿಗ್ರಹೇಣೇಹ ದೋಷವಾನ್ ಹಿ ಪರಿಗ್ರಹಃ ।
ಕೃಮಿರ್ಹಿ ಕೋಶಕಾರಸ್ತು ಬುಧ್ಯತೇ ಸ್ವಪರಿಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೯ ॥

ಪುತ್ರದಾರಕುಟುಂಬೇಷು ಸಕ್ತಾಃ ಸೀದಂತಿ ಜಂತವಃ ।
ಸರಃಪಂಕಾರ್ಣವೇ ಮಗ್ನಾ ಜೀರ್ಣಾ ವನಗಜಾ ಇವ ॥ ೧೦ ॥

ಮಹಾಜಾಲಸಮಾಕೃಷ್ಟಾನ್ ಸ್ಥಲೇ ಮತ್ಸ್ಯಾನಿವೋದ್ಧೃತಾನ್ ।
ಸ್ನೇಹಜಾಲಸಮಾಕೃಷ್ಟಾನ್ ಪಶ್ಯನ್ ಜಂತೂನ್ ಸುದುಃಖಿತಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಕುಟುಂಬಂ ಪುತ್ರದಾರಾಶ್ಚ ಶರೀರಂ ಸಂಚಯಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ಪಾರಕ್ಯಮಧ್ರುವಂ ಸರ್ವಂ ಕಿಂ ಸ್ವಂ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಯದಾ ಸರ್ವಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗಂತವ್ಯಮವಶೇರತೇ ।
ಅನರ್ಥೇ ಕಿಂ ಪ್ರಸಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥಂ ನಾನುತಿಷ್ಠಸಿ ॥ ೧೩ ॥

ಅವಿಶ್ರಾಂತಮನಾಲಂಬಮಪಾಯೇಯಮದೈಶಿಕಮ್ ।
ತಮಃಕಾಂತಾರಗಹನಂ ಕಥಮೇಕೋ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ॥ ೧೪ ॥

ನ ಹಿ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ಕಶ್ಚಿತ್ ಪೃಷ್ಠತೋಽನುಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ಸುಕೃತಂ ದುಷ್ಕೃತಂ ಚ ತ್ವಾಂ ಯಾಸ್ಯಂತಮನುಯಾಸ್ಯತಿ ॥ ೧೫ ॥

ನಿಬಂಧಿನೀ ರಜ್ಜುರೇಷಾ ಯದ್ಗ್ರಾಮೇ ವಸತೋ ರತಿಃ ।
ಛಿತ್ತ್ವೈತಾಂ ಸುಕೃತೋ ಯಾಂತಿ ನೈನಂ ಛಿಂದಂತಿ ದುಷ್ಕೃತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಅಸ್ಥಿಸ್ಥೂಣಂ ಸ್ನಾಯುಯುತಂ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಲೇಪನಮ್ ।
ಚರ್ಮಾನದ್ಧಂ ತು ದುರ್ಗಂಧಿಪೂರ್ಣಂ ಮೂತ್ರಪುರೀಷಯೋಃ ॥ ೧೭ ॥

ಜರಾಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಂ ರೋಗಾಯತನಮಾತುರಮ್ ।
ರಜಸ್ವಲಮನಿತ್ಯಂ ಚ ಭೂತಾವಾಸಮಿಮಂ ತ್ಯಜ ॥ ೧೮ ॥

ಅನಿಷ್ಟಸಂಪ್ರಯೋಗಾಚ್ಚ ವಿಪ್ರಯೋಗಾತ್ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಚ ।
ಮನುಷ್ಯಾ ಮಾನಸೈರ್ದುಃಖೈರ್ಯುಜ್ಯಂತೇ ಸ್ವಲ್ಪಬುದ್ಧಯಃ ॥ ೧೯ ॥

ದ್ರವ್ಯೇಷು ಸಮತೀತೇಷು ಯೇ ಗುಣಾಸ್ತಾನ್ ನ ಚಿಂತಯೇತ್ ।
ನ ತಾನಾದ್ರಿಯಮಾಣಸ್ಯ ಸ್ನೇಹಬಂಧಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೨೦ ॥

ದೋಷದರ್ಶೀ ಭವೇತ್ ತತ್ರ ಯತ್ರ ರಾಗಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ತಿಷ್ಠತೇ ಚೇದ್ವಶೇ ಬುದ್ಧಿರ್ಲಭತೇ ಶೋಕನಾಶನಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ದುಃಖೋಪಘಾತೇ ಶಾರೀರೇ ಮಾನಸೇ ಚಾಪ್ಯುಪಸ್ಥಿತೇ ।
ಯಸ್ಮಿನ್ ನ ಶಕ್ಯತೇ ಕರ್ತುಂ ಯತ್ನಸ್ತತ್ರಾನುಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೨೨ ॥

ಭೈಷಜ್ಯಮೇತದ್ದುಃಖಸ್ಯ ಯದೇತನ್ನಾನುಚಿಂತಯೇತ್ ।
ಚಿಂತ್ಯಮಾನಂ ಹಿ ನ ವ್ಯೇತಿ ಭೂಯಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರವರ್ಧತೇ ॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಮಾನಸಂ ದುಃಖಂ ಹನ್ಯಾಚ್ಛಾರೀರಮೌಷಧೈಃ ।
ಏತದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ನ ಬಾಲೈಃ ಸಮತಾಮಿಯಾತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಅನಿತ್ಯಂ ಯೌವನಂ ರೂಪಂ ಜೀವಿತಂ ದ್ರವ್ಯಸಂಚಯಃ ।
ಆರೋಗ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಸಂವಾಸೋ ಗೃಧ್ಯೇತ್ ತತ್ರ ನ ಪಂಡಿತಃ ॥ ೨೫ ॥

ನ ಜಾನಪದಿಕಂ ದುಃಖಮೇಕಃ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ಅಶೋಚನ್ ಪ್ರತಿಕುರ್ವೀತ ಯದಿ ಪಶ್ಯೇದುಪಕ್ರಮಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಸುಖಾದ್ಬಹುತರಂ ದುಃಖಂ ಜೀವಿತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಸ್ನಿಗ್ಧತ್ವೇ ಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥೇಷು ಮೋಹಾನ್ಮರಣಮಪ್ರಿಯಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಅನ್ಯಾಮನ್ಯಾಂ ಧನಾವಸ್ಥಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವೈಶೇಷಿಕೀಂ ನರಾಃ ।
ಅತೃಪ್ತಾ ಯಾಂತಿ ವಿಧ್ವಂಸಂ ಸಂತೋಷಂ ಯಾಂತಿ ಪಂಡಿತಾಃ ॥ ೨೮ ॥

ಅಂತೋ ನಾಸ್ತಿ ಪಿಪಾಸಾಯಾಸ್ತುಷ್ಟಿಸ್ತು ಪರಮಂ ಸುಖಮ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಸಂತೋಷಮೇವೇಹ ಧನಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪಂಡಿತಾಃ ॥ ೨೯ ॥

ನಿಮೇಷಮಾತ್ರಮಪಿ ಹಿ ವಯೋ ಗಚ್ಛನ್ನ ತಿಷ್ಠತಿ ।
ಸ್ವಶರೀರೇಷ್ವನಿತ್ಯೇಷು ನಿತ್ಯಂ ಕಿಮನುಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೩೦ ॥

ಪ್ರಾಕ್ ಸಂಪ್ರಯೋಗಾದ್ಭೂತಾನಾಂ ನಾಸ್ತಿ ದುಃಖಪರಂಪರಾ ।
ವಿಪ್ರಯೋಗಾತ್ ತು ಸರ್ವಸ್ಯ ನ ಶೋಚೇತ್ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ಥಿತಃ ॥ ೩೧ ॥

ಧೃತ್ಯಾ ಶಿಶ್ನೋದರಂ ರಕ್ಷೇತ್ ಪಾಣಿಪಾದಂ ಚ ಚಕ್ಷುಷಾ ।
ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರೇ ಚ ಮನಸಾ ಮನೋ ವಾಚಂ ಚ ವಿದ್ಯಯಾ ॥ ೩೨ ॥

ಪ್ರತಾಪಂ ಪ್ರತಿಸಂಹೃತ್ಯ ಸಂಸ್ತುತೇಷ್ವಿತರೇಷು ಚ ।
ವಿಚರೇದಸಮುನ್ನದ್ಧಃ ಸ ಸುಖೀ ಸ ಚ ಪಂಡಿತಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರತಿರಾಸೀನೋ ನಿರಪೇಕ್ಷೋ ನಿರಾಮಿಷಃ ।
ಆತ್ಮನೈವ ಸಹಾಯೇನ ಯಶ್ಚರೇತ್ ಸ ಸುಖೀ ಭವೇತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಸುಖದುಃಖವಿಪರ್ಯಾಸೋ ಯದಾ ಸಮುಪಪದ್ಯತೇ ।
ನೈನಂ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸುನೀತಂ ವಾ ತ್ರಾಯತೇ ನಾಪಿ ಪೌರುಷಮ್ ॥ ೩೫ ॥

ಸ್ವಭಾವಾದ್ಯತ್ನಮಾತಿಷ್ಠೇದ್ಯತ್ನವಾನ್ ನಾವಸೀದತಿ ।
ಜರಾಮರಣರೋಗೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಿಯಮಾತ್ಮಾನಮುದ್ಧರೇತ್ ॥ ೩೬ ॥

ರುಜಂತಿ ಹಿ ಶರೀರಾಣಿ ರೋಗಾಃ ಶಾರೀರಮಾನಸಾಃ ।
ಸಾಯಕಾ ಇವ ತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರಾಃ ಪ್ರಯುಕ್ತಾ ದೃಢಧನ್ವಿಭಿಃ ॥ ೩೭ ॥

ಸ್ರವಂತಿ ನ ನಿವರ್ತಂತೇ ಸ್ರೋತಾಂಸಿ ಸರಿತಾಮಿವ ।
ಆಯುರಾದಾಯ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ರಾತ್ರ್ಯಹಾನಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ ೩೮ ॥

ಯೋ ಯಮಿಚ್ಛೇದ್ಯಥಾಕಾಮಂ ಕಾಮಾನಾಂ ತದವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ಯದಿ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಪರಾಧೀನಂ ಪುರುಷಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಫಲಮ್ ॥ ೩೯ ॥

ಕೇ ವಾ ಭುವಿ ಚಿಕಿತ್ಸಂತೇ ರೋಗಾರ್ತಾನ್ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ।
ಶ್ವಾಪದಾನಿ ದರಿದ್ರಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಾಯೋ ನಾರ್ತಾ ಭವಂತಿ ತೇ ॥ ೪೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇಷು
ಶ್ರೀನಾರದಪ್ರೋಕ್ತಮೋಕ್ಷಸಾಧನರಹಸ್ಯಸಂಗ್ರಹಃ ॥

*****

೪೪. ಪುರಾಣಶ್ರವಣಪ್ರಕ್ರಿಯಾದ್ಯನುವರ್ಣನಮ್

ಬಾಲೋ ಯುವಾಽಥ ವೃದ್ಧೋ ವಾ ದರಿದ್ರೋ ದುರ್ಭಗೋಽಪಿ ವಾ ।
ಪುರಾಣಜ್ಞಃ ಸದಾ ವಂದ್ಯಃ ಸ ಪೂಜ್ಯಃ ಸುಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ ॥ ೧ ॥

ನೀಚಬುದ್ಧಿಂ ನ ಕುರ್ವೀತ ಪುರಾಣಜ್ಞೇ ಕದಾಚನ ।
ಯಸ್ಯ ವಕ್ತ್ರೋದ್ಗತಾ ವಾಣೀ ಕಾಮಧೇನುಃ ಶರೀರಿಣಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಭವಕೋಟಿಸಹಸ್ರೇಷು ಭೂತ್ವಾ ಭೂತ್ವಾಽವಸೀದತಾಮ್ ।
ಯೋ ದದಾತ್ಯಪುನರ್ವೃತ್ತಿಂ ಕೋಽನ್ಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಪರೋ ಗುರುಃ ॥ ೩ ॥

ವ್ಯಾಸಾಸನಸಮಾರೂಢೋ ಯದಾ ಪೌರಾಣಿಕೋ ದ್ವಿಜಃ ।
ಆಸಮಾಪ್ತೇಃ ಪ್ರಸಂಗಸ್ಯ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾನ್ನ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ॥ ೪ ॥

ನ ದುರ್ಜನಸಮಾಕೀರ್ಣೇ ನ ಶೂದ್ರಶ್ವಾಪದಾವೃತೇ ।
ದೇಶೇ ನ ದ್ಯೂತಸದನೇ ವದೇತ್ ಪುಣ್ಯಕಥಾಂ ಸುಧೀಃ ॥ ೫ ॥

ಸುಗ್ರಾಮೇ ಸುಜನಾಕೀರ್ಣೇ ಸುಕ್ಷೇತ್ರೇ ದೇವತಾಲಯೇ ।
ಪುಣ್ಯೇ ವಾಽಥ ನದೀತೀರೇ ವದೇತ್ ಪುಣ್ಯಕಥಾಂ ಸುಧೀಃ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಸಮಾಯುಕ್ತಾ ನಾನ್ಯಕಾರ್ಯೇಷು ಲಾಲಸಾಃ ।
ವಾಗ್ಯತಾಃ ಶುಚಯೋಽವ್ಯಗ್ರಾಃ ಶ್ರೋತಾರಃ ಪುಣ್ಯಭಾಗಿನಃ ॥ ೭ ॥

ಅಭಕ್ತ್ಯಾ ಯೇ ಕಥಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಮನುಜಾಧಮಾಃ ।
ತೇಷಾಂ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ನಾಸ್ತಿ ದುಃಖಂ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ॥ ೮ ॥

ಪುರಾಣಂ ಯೇ ತು ಸಂಪೂಜ್ಯ ತಾಂಬೂಲಾದ್ಯೈರುಪಾಯನೈಃ ।
ಶೃಣ್ವಂತಿ ಚ ಕಥಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನ ದರಿದ್ರಾ ನ ಪಾಪಿನಃ ॥ ೯ ॥

ಕಥಾಯಾಂ ಕಥ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ಯೇ ಗಚ್ಛಂತ್ಯನ್ಯತೋ ನರಾಃ ।
ಭೋಗಾಂತರೇ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ತೇಷಾಂ ದಾರಾಶ್ಚ ಸಂಪದಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸೋಷ್ಣೀಷಮಸ್ತಕಾ ಯೇ ಚ ಕಥಾಂ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಪಾವನೀಮ್ ।
ತೇ ಬಾಲಕಾಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಪಾಪಿನೋ ಮನುಜಾಧಮಾಃ ॥ ೧೧ ॥

ತಾಂಬೂಲಂ ಭಕ್ಷಯಂತೋ ಯೇ ಕಥಾಂ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಪಾವನೀಮ್ ।
ಶ್ವವಿಷ್ಠಾಂ ಭಕ್ಷಯಂತ್ಯೇತೇ ನರಕೇ ಚ ಪತಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೨ ॥

ಯೇ ಚ ತುಂಗಾಸನಾರೂಢಾಃ ಕಥಾಂ ಶೃಣ್ವಂತಿ ದಾಂಭಿಕಾಃ ।
ಅಕ್ಷಯ್ಯಾನ್ ನರಕಾನ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ತೇ ಭವಂತ್ಯೇವ ವಾಯಸಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ಯೇ ಚ ವೀರಾಸನಾರೂಢಾ ಯೇ ಚ ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಿತಾಃ ।
ಶೃಣ್ವಂತಿ ಸತ್ಕಥಾಂ ತೇ ವೈ ಭವಂತ್ಯರ್ಜುನಪಾದಪಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಅಸಂಪ್ರಣಮ್ಯ ಶೃಣ್ವಂತೋ ವಿಷವೃಕ್ಷಾ ಭವಂತಿ ಹಿ ।
ತಥಾ ಶಯಾನಾಃ ಶೃಣ್ವಂತೋ ಭವಂತ್ಯಜಗರಾ ಹಿ ತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಯಃ ಶೃಣೋತಿ ಕಥಾಂ ವಕ್ತುಃ ಸಮಾನಾಸನಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಗುರುತಲ್ಪಸಮಂ ಪಾಪಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಯೇ ನಿಂದಂತಿ ಪುರಾಣಜ್ಞಂ ಸತ್ಕಥಾಂ ಪಾಪಹಾರಿಣೀಮ್ ।
ತೇ ವೈ ಜನ್ಮಶತಂ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಶುನಕಾಶ್ಚ ಭವಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೭ ॥

ಕಥಾಯಾಂ ಕೀರ್ತ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ಯೇ ವದಂತಿ ದುರುತ್ತರಮ್ ।
ತೇ ಗರ್ದಭಾಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಕೃಕಲಾಸಾಸ್ತತಃ ಪರಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಕದಾಚಿದಪಿ ಯೇ ಪುಣ್ಯಾಂ ನ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಕಥಾಂ ನರಾಃ ।
ತೇ ಭುಕ್ತ್ವಾ ನರಕಾನ್ ಘೋರಾನ್ ಭವಂತಿ ವನಸೂಕರಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಕಥಾಯಾಂ ಕೀರ್ತ್ಯಮಾನಾಯಾಂ ವಿಘ್ನಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಯೇ ನರಾಃ ।
ಕೋಟ್ಯಬ್ದಂ ನರಕಾನ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಭವಂತಿ ಗ್ರಾಮಸೂಕರಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ಯೇ ಕಥಾಮನುಮೋದಂತೇ ಕೀರ್ತ್ಯಮಾನಾಂ ನರೋತ್ತಮಾಃ ।
ಅಶೃಣ್ವಂತೋಽಪಿ ತೇ ಯಾಂತಿ ಶಾಶ್ವತಂ ಪದಮವ್ಯಯಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ಯೇ ಶ್ರಾವಯಂತಿ ಮನುಜಾಃ ಪುಣ್ಯಾಂ ಪೌರಾಣಿಕೀಂ ಕಥಾಮ್ ।
ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತಂ ಸಾಗ್ರಂ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪದೇ ॥ ೨೨ ॥

ಆಸನಾರ್ಥಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ಪುರಾಣಜ್ಞಸ್ಯ ಯೇ ನರಾಃ ।
ಕಂಬಲಾಜಿನವಾಸಾಂಸಿ ತಥಾ ಮಂಚಕಮೇವ ವಾ । ॥ ೨೩ ॥

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಭೋಗಾನ್ ಯಥೇಪ್ಸಿತಾನ್ ।
ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಲೋಕೇಷು ಪದಂ ಯಾಂತಿ ನಿರಾಮಯಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪುರಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ಯೇ ಚ ಸೂತ್ರಂ ನವಂ ವರಮ್ ।
ಭೋಗಿನೋ ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನಾಸ್ತೇ ಭವಂತಿ ಭವೇ ಭವೇ ॥ ೨೫ ॥

ಯೇ ಮಹಾಪಾತಕೈರ್ಯುಕ್ತಾ ಹ್ಯುಪಪಾತಕಿನಶ್ಚ ಯೇ ।
ಪುರಾಣಶ್ರವಣಾದೇವ ತೇ ಯಾಂತಿ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ವೇಂಕಟಾದ್ರೇಸ್ತು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ಋಷಯಸ್ತತಃ ।
ವ್ಯಾಸಪ್ರಸಾದಸಂಪನ್ನಂ ಸೂತಂ ಪೌರಾಣಿಕೋತ್ತಮಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಗತಾಃ ॥ ೨೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಪುರಾಣಶ್ರವಣಪ್ರಕ್ರಿಯಾದ್ಯನುವರ್ಣನಮ್ ॥

*****

೪೫. ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗನಿರೂಪಣಮ್

ದ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೀ ವೇದಿತವ್ಯೇ ಪರಂ ಚಾಪರಮೇವ ಚ ।
ಅಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಜೀವಸ್ತು ಕ್ಷರಾಕ್ಷರವಿಭೇದವಾನ್ ॥ ೧ ॥

ಕ್ಷರಸ್ತು ಸರ್ವಭೂತಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕೂಟಸ್ಥೋ ಹ್ಯಕ್ಷರಃ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತು ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಬಿಭರ್ತಿ ಸರ್ವಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತರ್ನಿಯಚ್ಛತಿ ।
ಈಶ್ವರೋ ಯೋಽವ್ಯಯೋ ನಿತ್ಯಃ ಸ ಏವ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೩ ॥

ಅತೀತಃ ಕ್ಷರಮತ್ಯರ್ಥಮಕ್ಷರಂ ಚ ಪರಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ತು ವಿಖ್ಯಾತೋ ಲೋಕೇಽಸೌ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೪ ॥

ಇತಿ ಯೋ ವೇತ್ತಿ ಪುರುಷೋಽಸಮ್ಮೂಢಃ ಪರಾರ್ಥವಿತ್ ।
ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಭಜೇದೇನಂ ವೇಂಕಟೇಶಸಮಾಧಿನಾ ॥ ೫ ॥

ಯಸ್ತು ವೇದವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಯೋಗಮಾರಭ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಯಮಂ ಚ ನಿಯಮಂ ಚೈವ ಪೀಠಭೇದಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಂ ಚ ಸಾಧಯೇತ್ ।
ಧಾರಣಂ ಧ್ಯಾನಭೇದಾಂಶ್ಚ ಸಸಮಾಧಿಂ ಪ್ರಸಾಧಯೇತ್ ॥ ೭ ॥

ಯಮಾದಿಧ್ಯಾನಪರ್ಯಂತಾಃ ಸಮಾಧೇಃ ಸಿದ್ಧಿಹೇತವಃ ।
ಸಮಾಧಿಃ ಸ್ವಾಂಗಸಹಿತಸ್ತ್ವಷ್ಟಾಂಗೋ ಯೋಗ ಉಚ್ಯತೇ ॥ ೮ ॥

ಕುರ್ಯಾದ್ಧಿ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಯೋಗಂ ಏತಾವದಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ ।
ನಿಷಿದ್ಧಾಚಾರತಃ ಪುಂಸೋ ನಿವೃತ್ತಿರ್ಯಮ ಉಚ್ಯತೇ ॥೯॥

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೋ ನಿಯಮಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾದ್ಯಾಸನಂ ವಿದುಃ ।
ರೇಚಕಃ ಪೂರಕಶ್ಚಾಪಿ ಕುಂಭಕಶ್ಚೇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ ॥೧೦॥

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸ್ತ್ರಿಧಾ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ ಸ ಕಥ್ಯತೇ ।
ಚಿತ್ತೋಪಸಂಹೃತಿರ್ಯಾ ತು ವಿಷಯೇಭ್ಯಶ್ಚ ಯೋಗಿನಃ ॥೧೧॥

ಆತ್ಮನ್ಯೇವಾತ್ರ ಮನಸಃ ಸ್ಥಾಪನಂ ಧಾರಣಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ।
ತೈಲಧಾರಾವದಚ್ಛಿನ್ನಜ್ಞಾನಸಂತಾನಲಕ್ಷಣಮ್ ॥೧೨॥

ಧ್ಯಾನಂ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮವಿಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞೇಯಭಿದಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಜ್ಞಾತುರ್ಜ್ಞೇಯಸ್ಯ ಬುದ್ಧೇಶ್ಚ ಭೇದಜ್ಞಾನಂ ಯದಾ ನ ಹಿ ॥೧೩॥

ಪರಮಾನಂದಜನನೇ ಪರಾನಂದೇ ಚಿದಾತ್ಮನಿ ।
ಮನೋ ಯದಾ ಮಹಾಯೋಗಂ ಸಮಾಧಿರ್ಗೀಯತೇ ತದಾ ॥೧೪॥

ಏವಮಭ್ಯಸ್ಯ ಮೇಧಾವೀ ಪಂಚಕಾಲಪರಾಯಣಃ ।
ತತ್ತತ್ಕಾಲವಿಧಾನೋಕ್ತಮಾಚಾರಂ ಚ ಸಮಾಚರೇತ್ ॥೧೫॥

ಸಾಯಂಕಾಲೇ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಯೋಗಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ವಿವಿಕ್ತದೇಶೇ ಕೀಟಾದಿಸರ್ವಬಾಧಾವಿವರ್ಜಿತೇ ॥೧೬॥

ಮೃದ್ವಾಸನೇ ಸುಖಾಸೀನಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾದ್ಯಾಸನೇ ತಥಾ ।
ಋಜುಕಾಯಶಿರೋಗ್ರೀವೋ ನಾಸಾಗ್ರನ್ಯಸ್ತಲೋಚನಃ ॥೧೭॥

ಇಡಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಕುಂಭಯೇಚ್ಚ ಶನೈಃ ಶನೈಃ ।
ಉದ್ಬೋಧ್ಯ ಕುಂಡಲೀ ಸುಪ್ತಾಂ ಸುಷುಮ್ನಾಯಾಂ ಪ್ರವೇಶಯೇತ್ ॥೧೮॥

ಯದಾ ತು ಯೋಗಿನೋ ದೇಹೇ ಜಿಹಾಸಾ ವರ್ತತೇ ತದಾ ।
ಓಮಿತ್ಯುಚ್ಚಾರಯೇದ್ಯೋಗೀ ವೇಂಕಟೇಶಮನುಸ್ಮರನ್ ॥೧೯॥

ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಾದ್ವಿನಿರ್ಗಚ್ಛನ್ ಪ್ರವಿಶೇದರ್ಚಿರಾಕೃತಿಮ್ ।
ಅರ್ಚಿರಾದಿಕಮಾರ್ಗೇಣ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ॥೨೦॥

ಸಾಯುಜ್ಯಂ ವೇಂಕಟೇಶಸ್ಯ ಲಬ್ಧ್ವಾऽऽನಂದೀ ಭವೇಚ್ಚಿರಮ್ ।
ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ವೇಂಕಟೇಶಸ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯೇ ಧೀರ್ಬಲೀಯಸೀ ॥೨೧॥

ತದಾ ಯೋಗಂ ಸ್ಥಿರಃ ಕುರ್ಯಾದುಪದೇಶಾದ್ಗುರೋಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪೂರ್ವೋಕ್ತೇನೈವ ಮಾರ್ಗೇಣ ಯೋಗಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥೨೨॥

ಭಗವಾನ್ ಉವಾಚ

ಇಡಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಸುಷುಮ್ನಾಯಾಂ ಪ್ರವೇಶಯೇತ್ ।
ಅರ್ಚಿಷಾ ಸಹ ಕೋಷ್ಠಾಗ್ನೇಃ ಪ್ರವಿಶೇದ್ಧೃದಯಾಂಬುಜಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ತತ್ರಸ್ಥಂ ಕೇಶವಂ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಮ್ ।
ಆಜ್ಞಾಸ್ಥಾನಮತೀತ್ಯೈವಂ ಭ್ರೂಮಧ್ಯಂ ಪ್ರವಿಶೇತ್ ಸುಧೀಃ ॥ ೨೪ ॥

ನೀವಾರಶೂಕವತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತತ್ರ ಪಶ್ಯೇಚ್ಛ್ರಿಯಃಪತಿಮ್ ।
ಸಹಸ್ರಪತ್ರಕಮಲಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಚಂದ್ರಮಂಡಲಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ತತ್ರ ಪಶ್ಯೇದ್ರಮಾಧೀಶಂ ಸುರಾಧೀಶಂ ಸುಧಾತ್ಮಕಮ್ ।
ತತ್ಸಂಕಲ್ಪಾಚ್ಚಂದ್ರಬಿಂಬಾತ್ ಸ್ರವತ್ಪೀಯೂಷಬಿಂದುನಾ ॥ ೨೬ ॥

ಅಂತರ್ಬಹಿಸ್ತಥಾ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸ್ವಸ್ಯ ದೇಹಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ।
ಸುಷುಮ್ನಾಯಾಸ್ತಥಾ ಮಾರ್ಗಾದವರುಹ್ಯ ಶನೈಃ ಶನೈಃ ॥ ೨೭ ॥

ಪ್ರಾಣಾದೀನ್ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ವಾಯೌ ತತ್ತತ್ಸ್ಥಾನೇಷು ಪೂರ್ವವತ್ ।
ಏವಂ ಚ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಕುರ್ವನ್ ಸಂಧ್ಯಾಮಧ್ಯಮರಾತ್ರಿಷು ॥ ೨೮ ॥

ವಿನಾ ಹಸ್ತೇನ ಕುರ್ವೀತ ವಾಯೋರ್ಧಾರಣಮಾತ್ಮನಿ ।
ಶಾರೀರಾದಧಿಕಂ ವಾಯುಂ ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲಮಾನಕಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಶರೀರೇಣ ಸಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ನ್ಯೂನಂ ವಾ ವಾಯುಮಾತ್ಮನಿ ।
ಏವಮಭ್ಯಾಸಯೋಗೇನ ವಜ್ರಕಾಯೋ ಭವೇನ್ನರಃ ।
ಕಾಲಮೃತ್ಯೂ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಜೀವೇದಾಚಂದ್ರತಾರಕಮ್ ॥ ೩೦ ॥

॥ ಇತಿ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗನಿರೂಪಣಮ್ ॥

★★★★★

೪೬. ಮನ್ವಾದ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತತೀರ್ಥನಾಮಾನಿ

ಮನ್ವಿಂದ್ರವಸುಸಂಜ್ಞಾನಿ ರುದ್ರಾದಿತ್ಯಾಹ್ವಯಾನಿ ಚ ।
ನವಪ್ರಜೇಶಸಂಜ್ಞಾನಿ ಹ್ಯಾಶ್ವಿನಂ ಶುಕ್ರಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ॥ ೧ ॥

ವಾರುಣಂ ಜಾಹ್ನವೀತೀರ್ಥಂ ಕಾಪೇಯಂ ಕಾಣ್ವಮೇವ ಚ ।
ಆಗ್ನೇಯಂ ನಾರದಂ ತೀರ್ಥಂ ಸೋಮತೀರ್ಥಂ ಚ ಭಾರ್ಗವಮ್ ॥ ೨ ॥

ಧರ್ಮತೀರ್ಥಂ ಯಜ್ಞತೀರ್ಥಂ ಪಶುತೀರ್ಥಂ ಗಣೇಶ್ವರಮ್ ।
ಭೌಮಾಶ್ವಂ ಪಾರಿಭದ್ರಂ ಚ ಜಗಜ್ಜಾಡ್ಯಹರಂ ಪರಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿಶ್ವಕಲ್ಲೋಲತೀರ್ಥಂ ಚ ತೀರ್ಥಂ ಯಮವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಂ ರೋಮಹರ್ಷಮಜಾಮೋದಂ ಜನೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಃ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಃ ವಾಟಮೌದುಂಬರಂ ತಥಾ ।
ಕಾರ್ತಿಕೇಯಂ ಕುಬ್ಜತೀರ್ಥಂ ದಶಪ್ರಾಚೇತಸಂ ತಥಾ ॥ ೫ ॥

ಗಾರುಡಂ ಶೇಷತೀರ್ಥಂ ಚ ವಾಸುಕಿರ್ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನಮ್ ।
ಕರ್ಮಕಾಂಡಂ ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಿಃ ಋಣಮೋಚನಮೇವ ಚ ॥ ೬ ॥

ಪಾರ್ಜನ್ಯಂ ಮೇಘತೀರ್ಥಂ ಚ ಯತ್ರ ನಿತ್ಯಪ್ರವರ್ಷಣಮ್ ।
ಸಾಂಕರ್ಷಣಂ ವಾಸುದೇವಂ ನಾರಾಯಣಮತಃ ಪರಮ್ ॥ ೭ ॥

ದೇವತೀರ್ಥಂ ಯಕ್ಷತೀರ್ಥಂ ಕಾಲತೀರ್ಥಂಚ ಗೋಮುಖಮ್ ।
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮಾನಿರುದ್ಧಂ ಚ ಪಿತೃತೀರ್ಥಮತಃ ಪರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಆರ್ಷೇಯಂ ವೈಶ್ವದೇವಂ ಚ ಸ್ವಧಾಸ್ವಾಹಾವಿನಿರ್ಮಿತೇ ।
ಅಸ್ಥಿತೀರ್ಥಂ ಚಾಂಜನೇಯಂ ಶುದ್ಧೋದಕಮತಃ ಪರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಅಷ್ಟಭೈರವತೀರ್ಥಂ ಚ ಶತಮಷ್ಟೋತ್ತರಂ ತ್ವಿದಮ್ ।
ತೀರ್ಥಜಾತಮಿದಂ ನೃಣಾಂ ಜ್ಞಾನಪ್ರದಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ತೀರ್ಥಾನ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸಂತಿ ನೈರ್ಋತಕೋಣಕೇ ।
ದಕ್ಷಪುತ್ರಸಹಸ್ರೇಣ ಯತ್ರ ತಪ್ತಂ ಮಹತ್ತಪಃ ॥ ೧೧ ॥

ನಾರದಸ್ಯೋಪದೇಶೇನ ಯಚ್ಚ ತೈರೇವ ನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಅಸ್ತಿ ತೀರ್ಥಸಹಸ್ರಂ ತತ್ ಸದ್ಯಃ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಕಾಶ್ಯಪಾಶ್ರಮಮಾರಭ್ಯ ಹ್ಯರ್ಧಯೋಜನಮಧ್ಯತಃ ।
ಕುಮಾರಧಾರಿಕಾತೀರ್ಥಾತ್ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಚ ತತ್ ।
ಸಾಷ್ಟಭೈರವತೀರ್ಥಂ ತತ್ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಮನ್ವಾದ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತತೀರ್ಥನಾಮವರ್ಣನಮ್ ॥

*****

೪೭. ದಾನಾರ್ಹಸತ್ಪಾತ್ರನಿರ್ಣಯಃ

ಋಷಯಃ

ಭಗವನ್ ಸೂತ ಸರ್ವಜ್ಞ ವೇದವೇದಾಂತಕೋವಿದ ।
ದಾನಾನಿ ಕಸ್ಮೈ ದೇಯಾನಿ ದಾನಕಾಲಶ್ಚ ಕೀದೃಶಃ ।
ಕಶ್ಚ ತತ್ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ಸರ್ವಂ ನೋ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ ೧ ॥

श्रीसूತः

ಮಹಾಪುಣ್ಯಪ್ರದೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ವೇಂಕಟಾಖ್ಯೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪರಮೋ ಗುರುಃ ॥ ೨ ॥

ತಸ್ಮೈ ದಾನಾನಿ ದೇಯಾನಿ ಸ ತಾರಯತಿ ಪಂಡಿತಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ತ್ವವರ್ಣಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಷಂಡಸ್ಯ ಪುತ್ರಹೀನಸ್ಯ ದಂಭಾಚಾರರತಸ್ಯ ಚ ।
ವೇದವಿದ್ವೇಷಿಣಶ್ಚೈವ ದ್ವಿಜವಿದ್ವೇಷಿಣಸ್ತಥಾ ॥ ೪ ॥

ಸ್ವಕರ್ಮತ್ಯಾಗಿನಶ್ಚಾಪಿ ದತ್ತಂ ಭವತಿ ನಿಷ್ಫಲಮ್ ।
ಪರದಾರರತಸ್ಯಾಪಿ ಪರದ್ರವ್ಯರತಸ್ಯ ಚ ॥ ೫ ॥

ಗಾಯಕಸ್ಯಾಪಿ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ದತ್ತಂ ಭವತಿ ನಿಷ್ಫಲಮ್ ।
ಅಸೂಯಾವಿಷ್ಟಮನಸಃ ಕೃತಘ್ನಸ್ಯ ಚ ಮಾಯಿನಃ ॥ ೬ ॥

ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಸ್ಯ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ದತ್ತಂ ಭವತಿ ನಿಷ್ಫಲಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ಯಾಜ್ಞಾಪರಸ್ಯಾಪಿ ಹಿಂಸಕಸ್ಯಾಬಲಸ್ಯ ಚ ॥ ೭ ॥

ನಾಮವಿಕ್ರಯಿಣಶ್ಚೈವ ವೇದವಿಕ್ರಯಿಣಸ್ತಥಾ ।
ಸ್ಮೃತಿವಿಕ್ರಯಿಣಶ್ಚೈವ ಧರ್ಮವಿಕ್ರಯಿಣಸ್ತಥಾ ॥ ೮ ॥

ಪರೋಪತಾಪಶೀಲಸ್ಯ ದತ್ತಂ ಭವತಿ ನಿಷ್ಫಲಮ್ ।
ಯೇ ಕೇಚಿತ್ ಪಾಪನಿರತಾ ನಿಂದಿತಾಃ ಸುಕೃತೈಸ್ತಥಾ ॥ ೯ ॥

ನ ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾತ್ ನ ದೇಯಂ ವಾಽಪಿ ಕಿಂಚನ ।
ಸತ್ಕರ್ಮನಿರತಾಯೈವ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಯಾಹಿತಾಗ್ನಯೇ ॥ ೧೦ ॥

ವೃತ್ತಿಹೀನಾಯ ವೈ ದೇಯಂ ದರಿದ್ರಾಯ ಕುಟುಂಬಿನೇ ।
ದೇವಪೂಜಾಸು ಸಕ್ತಾಯ ಪುರಾಣಕಥಕಾಯ ಚ ॥ ೧೧ ॥

ದೇಯಂ ಪ್ರಯತ್ನತೋ ವಿಪ್ರಾ ದರಿದ್ರಾಯ ವಿಶೇಷತಃ ।
ಬಹುನಾ ಕಿಮಿಹೋಕ್ತೇನ ಶೃಣುಧ್ವಂ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಚ ಪ್ರದಾತುಂ ಶಕ್ಯತೇ ನರಃ ।
ವಂಧ್ಯಾಭರ್ತ್ರೇ ಪ್ರದತ್ತಶ್ಚೇತ್ ರಾಸಭೋ ಜಾಯತೇ ಸದಾ ॥ ೧೩ ॥

ನಾಸ್ತಿಕಂ ಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದಂ ಪುತ್ರಹೀನಂ ಜಡಂ ಖಲಮ್ ।
ಸ್ತೇಯಿನಂ ಕಿತವಂ ಚೈವ ಕದಾಚಿನ್ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೧೪ ॥

ಪಾಷಾಂಡಂ ಪತಿತಂ ವ್ರಾತ್ಯಂ ವೇದವಿಕ್ರಯಿಣಂ ತಥಾ ।
ಕೃತಘ್ನಂ ಪಾಪನಿರತಂ ಕದಾಚಿನ್ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೧೫ ॥

ತಥಾ ಸ್ನಾನಂ ಪ್ರಕುರ್ವಂತಂ ಸಮಿತ್ಪುಷ್ಪಕರಂ ತಥಾ ।
ಉದಪಾತ್ರಧರಂ ಚೈವ ಭುಂಜಂತಂ ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೧೬ ॥

ವಿವಾದಶೀಲಿನಂ ಚಂಡಂ ವಮಂತಂ ಜನಮಧ್ಯಗಮ್ ।
ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಧಾರಿಣಂ ಚೈವ ಶಯಾನಂ ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

ವಂಧ್ಯಾಂ ಚ ಪುಷ್ಪಿಣೀಂ ಜಾರಾಂ ಸೂತಿಕಾಂ ಗರ್ಭಪಾತಿನೀಮ್ ।
ವ್ರತಘ್ನೀಂ ಚ ತಥಾ ಚಂಡೀಂ ಕದಾಚಿನ್ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೧೮ ॥

ಸಭಾಯಾಂ ಯಜ್ಞಶಾಲಾಯಾಂ ದೇವತಾಯತನೇಷ್ವಪಿ ।
ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ತು ನಮಸ್ಕಾರೋ ಹಂತಿ ಪುಣ್ಯಂ ಪುರಾತನಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಶ್ರಾದ್ಧವ್ರತೇ ನಿಯುಕ್ತಂ ಚ ದೇವತಾಭ್ಯರ್ಚಕಂ ತಥಾ ।
ಯಜ್ಞಂ ಚ ತರ್ಪಣಂ ಚೈವ ಕುರ್ವಂತಂ ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕುರ್ವತೇ ವಂದನಂ ಯಸ್ತು ನ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿವಂದನಮ್ ।
ನಾಭಿವಾದ್ಯಃ ಸ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ಯಥಾ ಶೂದ್ರಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ ೨೧ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮಃ ।
ವಂಧ್ಯಾಪತಿಂ ದ್ವಿಜಂ ಕ್ರೂರಂ ಕದಾಚಿನ್ನಾಭಿವಾದಯೇತ್ ॥ ೨೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೇ ದಾನಾರ್ಹಸತ್ಪಾತ್ರನಿರ್ಣಯಃ ॥

*****

೪೮. ವೈಕುಂಠವರ್ಣನಮ್

ಭೂಮೇರ್ಲಕ್ಷಯೋಜನಾನಾಂ ಭುವರ್ಲೋಕಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಭೂಮೇಃ ಕೋಟ್ಯಾಃ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಃ ಪೃಥುಲೋ ಲಕ್ಷಯೋಜನೈಃ ॥ ೧ ॥

ಕೋಟ್ಯಾಯಾಮಃ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಃ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಸ್ತದೂರ್ಧ್ವತಃ ।
ಸಾರ್ಧಕೋಟ್ಯುನ್ನತೋ ಲಕ್ಷದ್ವಯವಿಸ್ತೃತದೇಶತಃ ॥ ೨ ॥

ಪೃಥುಲೋಽಂಡಕಟಾಹಾಂತಂ ಮಹರ್ಲೋಕಸ್ತು ವಿಸ್ತೃತಃ ।
ತಸ್ಮಾದ್ದ್ವಿಕೋಟ್ಯುನ್ನತಶ್ಚ ಪೃಥುಲಸ್ತು ದ್ವಿಲಕ್ಷತಃ ॥ ೩ ॥

ಅಂಡಾಂತಂ ವಿಸ್ತೃತಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಜನೋಲೋಕಸ್ತದೂರ್ಧ್ವತಃ ।
ಸಾರ್ಧದ್ವಿಕೋಟ್ಯುನ್ನತಶ್ಚ ಚತುರ್ಲಕ್ಷದಲೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಸ್ತೃತೋಽಂಡಕಟಾಹಾಂತಂ ತಪೋಲೋಕಃ ಸಮೀರಿತಃ ।
ತಪೋಲೋಕಾಚ್ಚಷ್ಟ್ಕೋಟಿಯೋಜನೋನ್ನತಿವಿಸ್ತೃತಃ ॥ ೫ ॥

ಪಂಚಲಕ್ಷದಲೋಽಂಡಾಂತದೀರ್ಘೋ ಸತ್ಯಾಖ್ಯಲೋಕಕಃ ।
ಕೋಟ್ಯೇಕಾದಶಕಃ ಸತ್ಯಾತ್ ವೈಕುಂಠಶ್ಚೋನ್ನತೋ ಮಹಾನ್ ॥ ೬ ॥

ದುರ್ಗಾಭಾಗೋ ಲಕ್ಷದಶಯೋಜನೈಃ ಪೃಥುಲಃ ಶುಭಃ ।
ತದ್ಭಾಗೇ ತು ದ್ವಿಷಟ್ಕೋಟಿಯೋಜನಾಯಾಮತೋಽಮಲಃ ॥ ೭ ॥

ಚತುರಸ್ರೋ ಹರೇರ್ದಿವ್ಯಸಭಾಸ್ಥಾನಪ್ರದೇಶಕಃ ।
ಪ್ರಾಕಾರಾಃ ಸಪ್ತ ತತ್ರೈವ ವನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ॥ ೮ ॥

ಪರ್ವತಾ ರತ್ನನಿಲಯಾ ದಿವ್ಯಹಾರಸಮಾಕುಲಾಃ ।
ಪಕ್ಷಿಣಸ್ತರವಃ ಸರ್ಪಾ ಜಾತಿದ್ವೇಷವಿವರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೯ ॥

ನಾನಾ ಮೃಗಾಶ್ಚತುರ್ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾಶೀತಿಸುಚೇತನಾಃ ।
ವಸಂತಿ ದೇವತಾಸ್ತ್ವೇಕರೂಪಸಾಧನತತ್ಪರಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ನವಕೋಟಿಮಿತಾಸ್ತತ್ರ ಮಾನಿನೋಽಪಿ ಹ್ಯತಾತ್ತ್ವಿಕಾಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದಿನಕಲ್ಪೇಽಲಂ ಜಾಯಮಾನಂ ಹಿ ಕರ್ಮ ತತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಸಮಾಪ್ಯ ದುರ್ಗಾಭಾಗೇ ಶ್ರೀಹರಿಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ ।
ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಾನಂದಭೋಕ್ತಾರೋ ವಸಂತಿ ವಿವಿಧಾಃ ಸುರಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ನರಾಶ್ಚ ಸುಖಿನಸ್ತಾರತಮ್ಯಾದೇವ ಸ್ಥಿತಾ ಹಿ ತೇ ।
ತದ್ವೇದಿಕಾಯಾಂ ಹ್ಯಮಿತಯೋಜನೈಃ ಪೃಥುಲಾ ಶುಭಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ದಶಲಕ್ಷೋನ್ನತಾಶ್ಚಿತ್ರವರ್ಣಾಃ ಸ್ತಂಭಾಃ ಶುಕಾಸ್ಪದಾಃ ।
ಸಭಾಸನಂ ದ್ವಿಲಕ್ಷೋಚ್ಚಂ ಸಾರ್ಧಲಕ್ಷದ್ವಯೋಚ್ಚಕಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಬೋಧಿಕಾಸ್ಥಾನಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ಊರ್ಧ್ವಾಧಃ ಕಂಕಣಾದಿಕಮ್ ।
ಅರ್ಧಲಕ್ಷೋಚ್ಛ್ರಿತಂ ಚೈತತ್ ಸ್ತಂಭಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ತತ್ರ ನಾರಾಯಣೋ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತೈ ರ್ದೇವೈರುಪಾಸಿತೇ ।
ದುರ್ಗಾಽಭಿಮಾನಿನೀ ಸರ್ವಪದಾರ್ಥೇಷು ಸ್ವಭಾಗಕೇ ॥ ೧೬ ॥

ಹರೇರುಪಾಸನಾ ತತ್ರ ದುರ್ಗಾದೇವೀ ಕರೋತ್ಯಲಮ್ ।
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಸಂಖ್ಯಾನಿ ಮಹಾದ್ವಾರಾಣಿ ತತ್ರ ವೈ ॥ ೧೭ ॥

ಮಹಾಪರಿಮಲೋಪೇತಾ ಹ್ಯನಂತಾಃ ಪುಷ್ಪಜಾತಯಃ ।
ದುರ್ಗಾಭಾಗೇ ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಪದಾರ್ಥಾಃ ಸಂತ್ಯನೇಕಶಃ ॥ ೧೮ ॥

ದುರ್ಗಾಭಾಗಾಖ್ಯವೈಕುಂಠಸ್ತ್ವಯಂ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ರಮಾತ್ಮಕಃ ।
ತದೂರ್ಧ್ವದಶಲಕ್ಷೋಚ್ಚಭೂಭಾಗಃ ಸಮುದೀರಿತಃ ॥ ೧೯ ॥

ದುರ್ಗಾಭಾಗಸ್ಥವತ್ ಸರ್ವಂ ಚಿಂತ್ಯಂ ಭೂಭಾಗಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ।
ತತ್ರಸ್ಥಾನಂತವಸ್ತೂನಿ ಭೂಮ್ಯಾ ಮಾನ್ಯಾನ್ಯನಂತಶಃ ॥ ೨೦ ॥

ತತ್ರ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಗಣೈರ್ಭೂರ್ಮಿರ್ವಿಷ್ಣುಮುಪಾಸತೇ ।
ದುರ್ಗಾ ಭೂಭಾಗಗಂ ಸರ್ವಂ ಮುಕ್ತಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಸೌಖ್ಯದಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ತದೂರ್ಧ್ವಂ ಶ್ರೀಹರೇಃ ಸ್ಥಾನಂ ಶ್ರೀಭಾಗಾಖ್ಯಂ ಸುನಿರ್ಮಲಮ್ ।
ತತ್ರ ಪ್ರಾಕೃತವಸ್ತೂನಿ ನೈವ ಸಂತಿ ಕದಾಚನ ॥ ೨೨ ॥

ಸರ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾತ್ಮಕಂ ತತ್ರ ಶೇಷಚಿತ್ರಾಸನಾದಿಕಮ್ ।
ತತ್ರ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಮುಖ್ಯೈಃ ಸುರೈಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸಂವಂದ್ಯಮಾನಪಾದಾಬ್ಜೋ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾಯಕಃ ।
ಸ್ಥಾನತ್ರಯೇಽಪಿ ಭೂಕಂದಂ ದಶಲಕ್ಷೋನ್ನತಂ ಮಹತ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪಂಚಾದಶಸುಲಕ್ಷೋಚ್ಚಾಃ ಸ್ತಂಭಾಃ ಸ್ಥಾನತ್ರಯೇಽಪಿ ಚ ।
ಊರ್ಧ್ವಾಧೋಭಾಗಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವರತ್ನಮಯಾಃ ಶುಭಾಃ ॥ ೨೫ ॥

ಸ್ಥಾನತ್ರಯೇ ಯೋಗಪೀಠಃ ತತ್ತದ್ದೇವ್ಯಾತ್ಮಕೋಽಮಲಃ ।
ಸತ್ಯಪ್ರಾಕಾರಪೂರ್ವಾಸ್ತು ವಿಶೇಷಾಃ ಪರ್ವತಾದಯಃ ॥ ೨೬ ॥

ದುರ್ಗಾ ಭೂಭಾಗವಜ್ಞೇಯಾ ಶ್ರೀಭಾಗೋಽಪಿ ನರೋತ್ತಮೈಃ ।
ಶ್ರೀಭಾಗಾತ್ ಪರಿತಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವಿರಜಾನಾಮಿಕಾ ನದೀ ॥ ೨೭ ॥

ವೈಕುಂಠಶಿಖರಃ ಪಂಚಾಶಲ್ಲಕ್ಷೋಚ್ಚಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಸರ್ವಂ ಮಿಲಿತ್ವಾ ವೈಕುಂಠಃ ಕೋಟಿಯೋಜನದೀರ್ಘಕಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸ್ಥಾನತ್ರಯಂ ಭಾಸ್ವರೂಪಂ ನಿತ್ಯಮೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಭೂದುರ್ಗಾಭಾಗಯೋರ್ವಸ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಂ ಪ್ರಲಯಾಂತಕಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಶುದ್ಧಸಾತ್ತ್ವಿಕವಸ್ತೂನಿ ಮುಕ್ತಭೋಗ್ಯಾನಿ ಸರ್ವದಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮಮಾನಾತ್ ಸಾರ್ಧಸಪ್ತತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಾಂತಮೇವ ಚ ॥ ೩೦ ॥

ಮಾಪ್ರಾಪ್ತಸುಖಭೋಕ್ತಾರೋ ಮುಕ್ತಾ ನೈವ ಲಯೇ ತಥಾ ।
ಕ್ಲೃಪ್ತಾನಂದಂ ತಾರತಮ್ಯಾದ್ದದಾತಿ ಹರಿರೀಶ್ವರಃ ॥ ೩೧ ॥

ಇತಿ ಸರ್ವಂ ಮಯಾಽಽಖ್ಯಾತಂ ಮಹಾವೈಕುಂಠವರ್ಣನಮ್ ।
ಯದನ್ಯಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾ ತೇ ವದ ದೇವಿ ಮಮಾಗ್ರತಃ ॥ ೩೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಾರಸಂಗ್ರಹೇ ವೈಕುಂಠವರ್ಣನಮ್ ॥

*****

೪೯. ಸಾರಭೋಗಪ್ರಕಾರಃ

ಪುರತೋ ಮಂಡಲೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ನೈವೇದ್ಯಂ ಚ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ ।
ಘೃತಮಾಸಿಚ್ಯ ಮೂಲೇನ ಪ್ರೋಕ್ಷ್ಯೈವ ತುಲಸೀಂ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ ೧ ॥

ಗಿರಿಮುದ್ರಾಂ ಶಿನೀಮುದ್ರಾಂ ಧೇನುಮುದ್ರಾಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯ ಚ ।
ಸಂಸ್ಮರೇತ್ ಸುರಭೇರೂಧೋ ಗಲಂತಾಮೃತಸೇಚನಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮೂಲಮಷ್ಟಾಕ್ಷರಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಮಂತ್ರೇಣ ಪರಿಷೇಚಯೇತ್ ।
ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಂ ಪ್ರಾಣಾಯೇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಮರೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಹಸ್ತೋದಕಂ ತತೋ ದತ್ವಾ ಜುಷಧ್ವಂ ಸಮುದಾಹರೇತ್ ।
ಅದ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ ಯತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಇತಿ ಮಂತ್ರೇಣ ಭಕ್ತಿತಃ ॥ ೪ ॥

ತಥೈವ ಮಾನಸಾನ್ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದೀನ್ ಬಹುಶೋಽರ್ಪಯೇತ್ ।
ಸ್ವಾಮಿತ್ವೇನ ಸಮಸ್ತಂ ಚ ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃಪಾನಿಧೇ ॥ ೫ ॥

ಸ್ವಸನ್ನಿಧಾನತಃ ಪೂತಮೇವ ಭೋಕ್ಷ್ಯತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ।
ಅತಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂವಾಸಂ ವಿಶೇಷಾತ್ ಕುರು ಮಾಧವ ॥ ೬ ॥

ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಪ್ರಕುರ್ವಂತು ತಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಯಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಯಚ್ಚೇದೀಶಃ ಸರೂಪಸ್ತ್ವಂ ವಿವಿಧೈರ್ವಿಷಯೈಃ ಸದಾ ॥ ೭ ॥

ಅನಂತೇಂದ್ರಿಯಸಂಭೋಜ್ಯೈರತರ್ಕ್ಯೈಶ್ಚ ರಮಾದಿಭಿಃ ।
ಅಲೌಕಿಕಮಹಾನಂತರಸಗಂಧಾದಿಸಂಯುತೈಃ ॥ ೮ ॥

ಗುಣಾಕ್ರಿಯಾದಿಕೈರ್ಧರ್ಮೈರುಪಾಯೈಶ್ಚ ತಥಾವಿಧೈಃ ।
ಸಂತುಷ್ಟಃ ಸತತಂ ಸರ್ವೈಃ ಸರ್ವಾಕಾರಃ ಸದಾಗತೈಃ ॥ ೯ ॥

ಭೋಜ್ಯಂ ಭೋಕ್ತಾ ಚ ಭೋಗಾಶ್ಚ ಭೋಜಕಶ್ಚ ಯತೋ ಭವಾನ್ ।
ಅತೋ ಹ್ಯೇಕೋ ಭೋಜ್ಯಭೋಕ್ತೃಭೋಗಾದಿವ್ಯವಹಾರಭಾಕ್ ॥ ೧೦ ॥

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ವರೂಪಾನಪ್ಯನಂತೇಂದ್ರಿಯಗೋಚರಾನ್ ।
ಅನಂತರಸಸದ್ಗಂಧಪೂರ್ವಾನ್ ಧರ್ಮಾಂಸ್ತಥಾಽಖಿಲಾನ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪ್ರತರ್ಕ್ಯಾಂಶ್ಚಾನುಭವಾನ್ ತಥಾ ಮುಕ್ತಸ್ವರೂಪಕಾನ್ ।
ತಥಾಽಖಿಲಜಡಸ್ಥಾಂಶ್ಚ ಸಾರಾನ್ ಸವಿರಲಾನ್ ಪ್ರಭೋ ॥೧೨॥

ಸಾರಾಭಿಮಾನಿನೀ ದೇಹೇ ಸ್ವಯಂ ಸರ್ವತ್ರ ಚ ಸ್ಥಿತಃ ।
ತಥಾ ನಿವೇದ್ಯವಸ್ತುಸ್ಥಾಂಸ್ತದಾಕಾರಾನ್ ಸ್ವರೂಪಕಾನ್ ।
ಕೇವಲಂ ಭೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ಸಾರಾನ್ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ಹ್ಯನ್ಯತೋ ರತಿಃ ॥೧೨॥

ಏವಂ ಸುಪರಿಪೂರ್ಣೋಽಪಿ ಹ್ಯಾತ್ಮಾರಾಮೋಽನಘೋಽಪಿ ಸನ್ ।
ಯಥಾ ವೈ ಘರ್ಮಸಂತಪ್ತಃ ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ ॥೧೩॥

ಸ್ವಮಾತ್ರಭೋಗ್ಯಸಾರಾಂಶ್ಚ ಕ್ರಮಾಲಕ್ಷ್ಯಾದಿಯೋಗ್ಯಕಾನ್ ।
ಪೃಥಕ್‌ಪೃಥಕ್‌ವಿಧಾನ್ ಸರ್ವವಿಶೇಷಾನ್ ಮೇಧ್ಯವಸ್ತುಗಾನ್ ॥೧೪॥

ಚಿದಾನಂದಘನೈಃ ಸ್ವೀಯೈರಿಂದ್ರಿಯೈಃ ಸ್ವೀಕುರು ಪ್ರಭೋ ।
ಸ್ಥೂಲಸಾರಾಂಶ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ಯೈವ ಸ್ವೀಕುರ್ವೀಶ ದಯಾನಿಧೇ ॥೧೫॥

ಯದ್ಯಪೇತತ್ ಸರ್ವದೇಶೇ ಸರ್ವಕಾಲೇಷ್ವನಂತಧಾ ।
ಅಪ್ಯದ್ಯ ಮಯಿ ಕಾರುಣ್ಯಾದ್ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಸಮ್ಯಙ್ಮದರ್ಥತಃ ॥೧೬॥

ಯದ್ವ್ಯನ್ಮದಿಂದ್ರಿಯೈರನ್ನಂ ವಾಗ್ಭಿರ್ಭೋಜ್ಯಮಿತಃ ಪರಮ್ ।
ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಸು ತತ್ಸರ್ವಮನುಭುಂಕ್ಷ್ವಾಖಿಲೇಶ್ವರ ॥೧೭॥

ಸರ್ವರೂಪೈರವಯವೈರ್ಗುಣಾಕಾರಕ್ರಿಯಾದಿಭಿಃ ।
ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಯಾವದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತೇ ತರ್ಪಕಃ ಸ್ಯಾದಿದಂ ಸದಾ ॥೧೮॥

ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಭೋಕ್ತೃತಾ ನಿತ್ಯಂ ತುಷ್ಟಸ್ಯಾಪ್ಯದ್ಯ ತುಷ್ಟತಾ ।
ಯುಕ್ತೈ ರಾಶ್ಚರ್ಯರೂಪಸ್ಯ ಹ್ಯಚಿಂತ್ಯೈಶ್ವರ್ಯವಾರಿಧೇಃ ।
ಅನ್ಯಾದೃಶಾ ಭವದ್ಭುಕ್ತಿರಚಿಂತ್ಯಾ ದೈವತೈರಪಿ ॥೧೯॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಸಾರಭೋಗಪ್ರಕಾರಃ[1] ॥

*****

೫೦. ಮಹಾತತ್ತ್ವವಿವೇಕೇ ಆವಾಹನಕ್ರಮಃ

ಸುಷುಮ್ನಾಖ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನಾಡೀ ಹ್ಯಾಮೂರ್ಧಾನಮೃಜುಸ್ಥಿತಾ ।
ತಸ್ಯಾ ಉಪರಿಭಾಗೇ ತು ಸ್ಯಾದ್ರಂಧ್ರದ್ವಿತಯಂ ಸದಾ ॥೧॥

೧. ಈ ಕೃತಿಯು ತಂಜಾವೂರು ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ. ಇದು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಕೃತ ಎಂಬ ಇಲ್ಲಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಗಮನಾರ್ಹ; ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನ ಅಗತ್ಯ.

ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ ದಕ್ಷಿಣಾದ್ರಂಧ್ರಾದ್ಧರಿಮಾನೀಯ ಹಸ್ತಕೇ ।
ತುಲಸೀಪುಷ್ಪಸಹಿತೇ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ಪ್ರಪೂರಯೇತ್ ॥ ೨ ॥

ಅಪರೋಕ್ಷದೃಗರ್ಥೀ ತು ಸವ್ಯರಂಧ್ರಾತ್ ತಮಾನಯೇತ್ ।
ಆವಾಹನಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರೋತ್ಥಜ್ಞಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಚಕ್ಷುಷೋ ಹರೇತ್ ॥ ೩ ॥

ಸತ್ಪ್ರಮಾಣಜಜ್ಞಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಮನೇತ್ರಾತ್ ತಮಾನಯೇತ್ ।
ಪ್ರಮೇಯಪರಿಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದಕ್ಷನೇತ್ರಾತ್ ತಮಾನಯೇತ್ ॥ ೪ ॥

ದುರಿತೋಪಶಮಾರ್ಥೀ ತು ನಾಸಾರಂಧ್ರಾತ್ ತಮಾನಯೇತ್ ।
ಅನಿಷ್ಟಸಾಧಕಾನಿಷ್ಟಹೃತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಮರಂಧ್ರತಃ ॥ ೫ ॥

ಇಷ್ಟವೈರಿನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ನಸ್ತೋ ದಕ್ಷಿಣತೋ ಹರೇತ್ ।
ಸುವಕ್ತೃತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗಲರಂಧ್ರಾತ್ ತಮಾಹರೇತ್ ॥ ೬ ॥

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಾರ್ಥಂ ತು ಶ್ರೋತ್ರಮಾರ್ಗಾತ್ ತಮಾನಯೇತ್ ।
ಸಾಮಾನ್ಯಶ್ರವಣಾರ್ಥಂ ತು ವಾಮಶ್ರೋತ್ರಾತ್ ತಮಾನಯೇತ್ ।
ಗುರೂಪದೇಶಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ದಕ್ಷಿಣಾತ್ ಕರ್ಣರಂಧ್ರತಃ ॥ ೭ ॥

ಹಸ್ತೇ ಹರಿಂ ಸಮಾರಾಧ್ಯ ದಕ್ಷಾಙ್ಗುಷ್ಠರಂಧ್ರತಃ ।
ಪೂರಯೇತ್ ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ತು ಸುಸಾನ್ನಿಧ್ಯಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೮ ॥

ವಾಮಾಂಘ್ರ್ಯಂಗುಷ್ಠರಂಧ್ರೇಣ ಪ್ರತಿಮಾಯಾ ಸಮಾಹರೇತ್ ।
ಸ್ವಹಸ್ತೇ ತುಲಸೀದ್ವಾರಾ ಹರಿಮಾನೀಯ ಭಕ್ತಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಪುರಾ ನಯನರಂಧ್ರೇಣ ಹೃದಯೇ ಸ್ಥಾಪಯೇದ್ಧರಿಮ್ ।
ಹೃದಯಂ ಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮೂಲೇನ ಮಂತ್ರೇಣಾವರ್ತಯೇತ್ ತ್ರಿಶಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮಾತೃಕಾನ್ಯಾಸಪೂರ್ವಂ ತು ತತ್ತ್ವನ್ಯಾಸಂ ಚರೇತ್ ಸುಧೀಃ ।

॥ ಇತಿ ಮಹಾತತ್ತ್ವವಿವೇಕೇ ॥

*****

---

೫೧. ವಿರಹಿಮೋದಸುಧಾ

ಸಜವಯೋಗವಯೋಗವಿಯೋಗತೋ
ಮರಣಮೇವ ವರಂ ಗರಯೋಗತಃ ।
ಇತಿ ಮತಿಂ ತನುತೇ ಯುವತೀ ವ್ರಜೇ
ಪರಿಭವೇ ಭವತಿ ಸ್ಮರತೀವ್ರಜೇ ॥ ೧ ॥

ಸ್ಮರಪಿತುಃ ಸ್ಮರ ಮಾಂ ನತಿಸಂಸ್ತವ-
ಪ್ರಕೃತಿಮಾತ್ರ ನಿಯಚ್ಛ ಶರಾಂಸ್ತವ ।
ಭವತಿ ಯಾವದಲಂ ಪತಿವೀಕ್ಷಣಂ
ಕುರು ದಯೋದಯಯುಕ್ ಚ ಪರೀಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ದಯಿತ ಯನ್ಮಯಿ ನೋ ತನುಷೇ ದಯಾಂ
ತ್ವಮಿತಿ ತತ್ತ್ವಮಿತೋಽಪಿ ಶುಭೋದಯಮ್ ।
ತದಧುನಾ ವಿಧುನೋತಿ ಮನೋ ಭವ-
ದ್ವಿರಹತೋಽತಿಬಲೀ ಸ ಮನೋಭವಃ ॥ ೩ ॥

ಸ್ಮರ ಇತಿ ಪ್ರಗೃಹೀತಶರಾಸನೇ
ಸತಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮೇ ಚ ನಿರಾಸನೇ ।
ಅಯಿ ಸಪತ್ನಿ ಸಹಾಗತಮತ್ಸುಹೃ-
ದ್ಭವ ಹಸಂತ್ಯಸುಖಂ ಚ ಮಮಾಸ್ತು ಹೃತ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ಮರ ಸಖಿ ಸ್ಮರತಾಪಕೃಶೀಕೃತಾ-
ಮಪಿ ವಿಧೂದಯತೋ ವಿವಶೀಕೃತಾಮ್ ।
ಧುರಿ ಹರೇರ್ಭವಿತಾಽಸಿ ರಹೋಗತೇ-
ಸ್ತವ ಫಲಂ ಲಘುತೋ ವಿರಹೋಽಗತೇಃ ॥ ೫ ॥

ಸ್ಮರ ಯತೋಽಪಥನೇ ಸತಿ ಧಿಕ್ಕ್ರಿಯಾ
ತವ ಭವೇದ್ಧನನಾದ್ಯವಧಿಕ್ರಿಯಾ ।
ಇಹ ಶರೀರಧರೋ ಧೃತವೇದನೋಽ-
ನವಯವೋಽಸ್ಯ ಸುಖಂ ಖಲು ವೇದ ನಾ ॥ ೬ ॥

ಮಲಯಮಾರುತ ನಾಪ್ಯಶಕಂ ಬಲಾ-
ದ್ವಿರಹತಾಪವತೀ ಧೃತಕಂಬಲಾತ್ ।
ಹಿಮಮಹಂ ತವ ಧರ್ತುಮುಪಾಯತೋ
ನ ಹಿ ಮಯೀಹ ಧವಸ್ಯ ಕೃಪಾ ಯತಃ ॥ ೭ ॥

ಸಖಿ ನ ಮೇ ಸುಕೃತಂ ಸುರತಾಪ್ತಯೇ
ಭವದಲಂ ಘಟಕಂ ಸುಕೃತಾಪ್ತಯೇ ।
ವದಸಿ ಚೇದ್ರಮಣಸ್ಯ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೇ
ಗತಿಮಿಹಾಂಘ್ರಿಯುಗಂ ಪ್ರಣತಾಽಸ್ಮಿ ತೇ ॥ ೮ ॥

ಹಿಮಕರಃ ಸ್ವಕುಲೋದ್ಭವಮಂತುನಾ
ಮಯಿ ರುಷಾ ಶ್ರಯತೇ ಸ ಶಮಂತುನಾ ।
ನಿಜಧವೇ ಕುಟಿಲೇ ಸತಿ ಗರ್ವತಃ
ಪ್ರತಿಹತಿರ್ಮಹತೀ ಸಖಿ ಸರ್ವತಃ ॥೯॥

ನಲಿನನಾಭ ಪದಾನಿ ದದುರ್ಗತಿಂ
ಸಖಿ ಸತಾಂ ಚ ನಿರಸ್ಯ ಸುದುರ್ಗತಿಮ್ ।
ರಜಸಿ ಸತ್ವಯುಜಾಂ ಚ ರತೋಽವನೇ
ಮಮ ಧವಸ್ಯ ಚ ಯಶ್ಚರತೋ ವನೇ ॥೧೦॥

ರಸಿಕಸಂಗಮತೋ ದಿಶ ದೇವ ಮೇ
ಮನಸಿಜೇ ಕಿಮಿಹಾಸುಖದೇಽವ ಮೇ ।
ಭವತಿ ಚೇದವದದ್ಧೃತಜೀವನಾ
ಸಖಿ ವದೇತ್ಯರುಚೀಕೃತಜೀವನಾ ॥೧೧॥

ಸ್ಮರ ಭವೇದ್ಭವತೋಽಪ್ಯಬಲಾಜಯ-
ಸ್ತ್ವಯಿ ನ ಸಂತಿ ಕದಾಪಿ ಪರಾಜಯಃ ।
ಅತ ಇತಿ ಪ್ರಗುಣೋ ಭವ ಮಾ ವದ
ಸ್ವವಿಜಯಂ ಧೃತಿಮತ್ಸ್ವಧಮಾವದ ॥೧೨॥

ಸಖಿ ನ ಕಾಂತಿಮತೀವ ಕೃಶಾನುಗಾ
ಯದಹಮೀಶವಿಯೋಗಕೃಶಾನುಗಾ ।
ಯದಬಲಾ ನಿಗಮಶ್ರವಣೋಜ್ಝಿತಾ
ಸದಲಕೇವ ಚ ವೈಶ್ರವಣೋಜ್ಝಿತಾ ॥೧೩॥

ಅನಿತರಸ್ವಧಿಯಂ ರತಿಚಿಂತಯಾ
ಸಹಗತೋಽಪರಯೇತ್ಯರುಚಿಂ ತಯಾ ।
ರಮಣಮೇತ್ಯ ವದೇತಿ ತದಾ ಶನೈ-
ರ್ನಿಜಸಖೀಮವದದ್ರಹಿತಾಽಶನೈಃ ॥೧೪॥

ಅನುದಿನಂ ಹರಿಸಂಗಸರೋಗತಾಽ-
ಸ್ತಿ ತು ತವೇತಿ ವಿಯೋಗಸರೋಗತಾ ।
ಮಮ ಮತಾ ದಿಶ ಪದ್ಮ ! ಗದಾಗ್ರಜ-
ಮಥವಾಽಸ್ಯ ದಶಾಂ ಚ ಗದಾಗ್ರಜಮ್ ॥೧೫॥

ಭವ ಸಖೀತ್ಯವದಚ್ಚ ವಿನಾಯಕಂ
ಸ ದಿಶತಿ ತ್ವರಯಾ ಭುವಿ ನಾಯಕಮ್ ।
ಸ ಹಿ ನ ವೇತ್ತಿ ಸುಖಂ ಹ್ಯಬಲಾಭವಂ
ಭವಭವೋಽವದದಿತ್ಯಬಲಾಭವಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಸ್ಮರ ಶರಸ್ತವ ಪುಷ್ಪಮಯೋಭವ-
ನ್ಮಮ ವಪುಷ್ಯಯತತ್ಸಮಯೋಽಭವತ್ ।
ಉಚಿತಮೀಶಪದೋರ್ನ ಪುರಾ ಮಯಾಽ-
ರ್ಪಿತಮತೋಽಧಿಗತೋ ವಪುರಾಮಯಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ಸ್ವರಂ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಚ ಗೋಪಿಕಾದೇಃ
ಸ್ಥಿತಿಂ ವಿಲಕ್ಷ್ಯಾಶ್ರಿತಗೋಪಿಕಾದೇಃ ।
ವದಾಲಿ ! ಯಾಂತೀಂ ಸುಭಗೇಹ ಗತ್ವಾ
ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ರುಷ್ಟಂ ಮಮ ಗೇಹಗತ್ವಾತ್ ॥ ೧೮ ॥

ವದ ಮಯಾ ನಮನಂ ಪತಿತಾಂತಯಾ
ಕೃತಮತಃ ಸಖಿ ಸತ್ಪತಿತಾಂತಯಾ ।
ಅಪನಯಾಪಹೃತಂ ದಿಶತಾದಸೌ
ಮಮರತಿರ್ನ ಸುತಾ ದಿಶತಾದಸೌ ॥ ೧೯ ॥

ಪತಿಗುಣಾಶ್ಚ ನಿಜಂ ಕಲಯಂತಿ ಮಾ
ಸುದತಿ ಚೇದ್ವಚನಾತ್ ಕಲಯಂತಿ ಮಾ ।
ನ ಹಿ ಹಿತಂ ಭವತಿ ಕ್ಷಣದಾಕ್ಷಣೇ
ಭವ ಧವಸ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷಣದಾಕ್ಷಣೇ ॥ ೨೦ ॥

ಅಸುಮತೀಂ ಚ ಭವಂತಮಪೇಕ್ಷಸೇ
ಸುಮತಿಮಿತ್ಯನುಗಾಂ ಕಿಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ।
ಅತಿಚಲಾ ಕಮಲೇತಿ ಶುಕೋದಿತಾ
ಪ್ರತಿ ಪತಿಂ ಚ ಜಗಾದ ಶುಕೋದಿತಾ ॥ ೨೧ ॥

ಪ್ರಿಯ ವಸಂತ ! ವಸಂತಮಮಾ ಧವಂ
ಜಲಜ ! ಭೃಂಗ ! ಮಯಾ ಚ ರಮಾಧವಮ್ ।
ಪಥಿ ವಿಲಕ್ಷ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಥ ಮನ್ಮಥಃ
ಸಮುಪಯಾತು ಶರೈಃ ಸ ಹ ಮನ್ಮಥಃ ॥ ೨೨ ॥

ಅಯಿ ಸಮೀರ ಸಮೀರಯ ಮಾರಯಾ-
ತ್ರ ಚ ನ ಮಾಂ ಸ್ವಯಮೇವ ರಮಾಽಽರ ಯಾ ।
ತಮಥವಾ ವಿರಸಾಂ ಮಲಿನಾಂ ಚಲಾಂ
ನಯ ಕಲಾಂ ಮದಿಮಾಂ ತವ ಚಂಚಲಾಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಮಲಯಗಂಧವಹಾತ್ ಸುರಭೀಕೃತಂ
ವನಮಿದಂ ನ ವಿನಾ ಸುರಭೀಕೃತಮ್ ।
ಅಪಿ ಮತಂ ಸುಕೃತೇನ ವಿಶಂಕಯಾ
ಸಹಗತಂ ಸಹ ಮೇಽಸದೃಶಂ ಕಯಾ ॥ ೨೪ ॥

ವಿರಹಿತಾಂ ಗಹನೇ ರಮಣೇನ ತಾ-
ಮಪಿ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸ ಹ ಕ್ರಮಣೇ ನತಾಮ್ ।
ಬಹುಭಿರಾಂತರಮಧ್ಯಸಮುನ್ನತೇ
ಕಿಮಿತಿ ಸರ್ವಸಖೀಷು ಸಮುನ್ನತೇ ! ॥ ೨೫ ॥

ಸಖಿ ವಿಯೋಗಶುಚಿಂ ನ ಭೃಶಂಮಯೀ
ಜ್ವಲಯ ಮರ್ಮವಚೋಭಿರಶಂಮಯೀ ।
ವನಚರೀಮಪಿ ಮಾಂ ಸ್ಮರಮಾರ್ಗಣೇ
ದಲಯತಿ ಕ್ವ ಸುಖಂ ಸ್ಮರಮಾರ್ಗಣೇ ॥ ೨೬ ॥

ಅನುವನಂ ಚರತಶ್ಚ ರತೀಶಿತುಃ
ಶರಚಿತಾ ವಿರಹಃ ಸ್ಫುರತೀಶಿತುಃ ।
ದದೃಶತುಃ ಪಥಿ ಯಾಃ ಸಮುದಾ ಗತಾಃ
ಸಹ ಧವೇನ ಪುರಾ ಚ ತದಾ ಗತಾಃ ॥ ೨೭ ॥

ಕಲಯತಾ ವಿರಸಾ ಹರಿಣೇಕ್ಷಣಾ
ವಿಷಯತಾಂ ಮಿಲಿತಾ ಹರಿಣೇಕ್ಷಣಾಃ ।
ಸ್ಮೃತಿಯುಜೋಽಜನ ಇತ್ಯಮತೇ ವನೇ
ಯತ ಇಮೇ ವಿಬಲೇ ವನತೇವನೇ ॥ ೨೮ ॥

ರುರುದುರಾಶು ಶುಕಸ್ವರತೋಽಂಗ ನಾ-
ಷ್ಯನುಚರೀಃ ಕುರುಷೇ ಸ್ವರತೋಽಂಗನಾಃ ।
ಇತಿ ಧವಾದಿ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸಮಾಗತಾ
ಉಭಯತೋಽಪಿ ಹತಿಶ್ಚ ಸಮಾಗತಾ ॥ ೨೯ ॥

ನಿಪತಿತಾ ಇತಿ ಶೋಕಘನೋದಧೌ
ನಿಜಕೃತೇ ಸ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮನೋ ದಧೌ ।
ರಣಯಿತುಂ ಮುರಲೀಂ ಕರುಣಾಧರಃ
ಸುಖಯಿತುಂ ಸ್ವಸಖೀ ವರುಣಾಧರಃ ॥ ೩೦ ॥

ಮುರಲಿ ! ವಂಶಭವೇತಿ ಕವಿಪ್ರಿಯಂ
ವದಸಿ ಯಾऽದ್ಯ ಸಪತ್ನ್ಯಪಿ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ।
ನ ತನುಷೇऽಸ್ತಿ ಸ ಯತ್ರ ಹಿತಾಯ ನಃ
ಪ್ರಣತಿರಸ್ತು ಗುಣೈಃ ಸಹಿತಾಯ ನಃ ॥ ೩೦ ॥

ಗತಿಯುಜಃ ಪುರತಶ್ಚ ವಿಕಸ್ವರಂ
ಮುರಲಿಕಾಸ್ವರಮದ್ಯ ವಿಕಸ್ವರಮ್ ।
ಹೃದಯಮಾಸ ನಿಶಮ್ಯ ಮೃಗೀದೃಶಃ
ಪ್ರಕುರುತೇ ಸ್ಥಗನಂ ಚ ಮೃಗೀದೃಶಃ ॥ ೩೨ ॥

ರಮಣ ಸದ್ರಮಣೀಯಕಥಾಬಲಾ-
ಶ್ಚರಣಚಿಹ್ನಯುತೇನ ಪಥಾ ಬಲಾಃ ।
ರುತಮವೇತ್ಯ ಧವಸ್ಯ ತ ದೇವತಾ
ಅಭಿಗತಾಃ ಸಮುದಂಚಿತದೇವತಾಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಹಂಕೃತಾತ್ಮಾ ಮಾರಾದಿತಿ ಸ್ವವಚನಾದ್ಗತಃ ।
ಅಹಂಕೃತಾತ್ಮನಾಮಾರಾದಿತಿ ಚಾವಿರಭೂದ್ವಿಭುಃ ॥ ೩೪ ॥

ಸಹರಿ ತಾ ಅಧಿಕಂ ವನಮಾಲಯಾ-
ದಿತಿಮತೀ ರುಚಿರೋ ವನಮಾಲಯಾ ।
ಪ್ರತಿಹತಾಶ್ಚ ಪುರಾऽಸದಪಾಂಗತಃ
ಸುಖಯತಿ ಸ್ಮ ಸುಖೀಃ ಸದಪಾಂಗತಃ ॥ ೩೫ ॥

ರಘುವರಸ್ಯ ಯಥಾ ಸರಮಾಪತಿಃ
ನಿಜಧಿಯೋऽಭಿಗತಾಃ ಸ ರಮಾಪತಿಃ ।
ಅರಮಯದ್ರಮಣೀಃ ಸಹಸಾ ಧವಃ
ಸುಖಮುತಾಭಿರಗುಃ ಸಹಸಾಧವಃ ॥ ೩೬ ॥

ವಿರಹಿಮೋದಸುಧಾ ವಿಹಿತಾ ಶುಭಾ-
ಸುನವರತ್ನಭುವಾ ವಿಹತಾಶುಭಾ ।

ಸ ಚ ಕೃಪಾಮೃತದೋ ಹರಿಕಂಧರಃ
ತದನಯಾಽಸ್ತು ಚ ಮೇ ಹರಿಕಂಧರಃ ॥ ೩೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥಕೃತಶ್ರೀವಿರಹಿಮೋದಸುಧಾ ॥

★★★★★

೫೨.ಕವಿಕಂಠಮಣಿಃ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಘುಪೋಽಲಘುಪಃ
ಸದಯಃ ಸದಯೋ ಗುಣೈಕಖನಿರೀಶಃ ।
ಮಮತಾಮಮತಾಂ ನ ದಿಶೇತ್ ಪ್ರದಿಶೇತ್
ಸಕಲಾಸು ಕಲಾಸು ದೃಶಂ ಸದೃಶೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕಮಲಂ ವಿಮಲಂ ಕುರುತೇ ಕುರುತೇ
ಕವಿಭಿಃ ಕವಿಭಿಃ ಸರಸೀ ಸ ರಸೀ ।
ವಿರುತೋ ರವಿರಾವಿರಮನ್ ಕ್ವ ವಸನ್
ಅಪಿ ಸನ್ನವಿತಾ ಸವಿತಾ ಭವಿತಾ ॥ ೨ ॥

ಅಧುನಾ ವಿಧುನಾ ವಿಧುತಾ ಮಧುತಾ
ಸರಸೇ ವಿರಸೇ ದಯಿತೇ ಮಯಿ ಮೇ ।
ಮದನೇ ಮದನೇಷಣಪೇಷಣಕೇ
ಕರುಣಾಂ ಮುರಭಿದ್ವಿತರಾತಿತರಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸರಸೇ ಸುರಶೇಖರ ಇತ್ಯಮಲೇ
ಶಮಲೇ ಶಮಲೇಖಕೃತೇ ವಿಕೃತೇ ।
ವಿಭವೇ ಭವದಾವಿರಭೂತ್ ಭುವಿ ಯನ್
ಅಮಮೌ ಪಯಿಕಂ ಚ ಮಮೌ ಮನಸಿ ॥ ೪ ॥

ಸ್ಮರತಃ ಸ್ಮರತೋಽಪ್ಯವನೇ ನವನೇ
ಯದುಪೋ ಯದುಪೋತಪದೋ ವಿಪದಃ ।
ವಿತುದನ್ನತು ದಂಭವತೋ ಭವತೋ
ಮನುಜಾನ್ ನನು ಜಾತುತರಾಂ ತಿರಯೇತ್ ॥ ೫ ॥

ಜನನೇ ಜನನೇತುರುಪಾನುಪಮೋ
ಸತಿ ಸತ್ಯಪಿ ಮೇ ಕಪಿಮೇಲನವಾನ್ ।
ನಹಿ ನಹ್ಯತಿ ಮಾ ಕೃಪಯಾಽನಪಯಾ
ಸರಮಾಪರಮೇ ವರಮಾಪರಮಃ ॥ ೬ ॥

ಪತಿತಂ ಪತಿತಂ ಚರಣೇ ಚ ರಣೇಽ-
ವತಿ ಮಾವತಿ ಮಾ ವಿಷಮಾ ನ ಸಮೇ ।
ಇತಿ ಯನ್ಮತಿಮದ್ವಚನಂ ನ ಚ ನೋ
ವಿಷಯೇ ವಿಷಯೇಽನೃತಮಾಸ ಋತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಚಲಂ ನ ಚಲನ್ ಧೃತಿಮಾನ್ ಧೃತವಾನ್
ಅವನೇ ಸ ವನೇ ಜ್ವಲಿತಂ ಜ್ವಲನಮ್ ।
ಅಪಿಬಚ್ಚ ಬತ ಸ್ವವಧೂರಧುನಾ
ಕಿಮುಪೈಕ್ಷತ ವೀಕ್ಷಿತಮೋಕ್ಷಸುಖಃ ॥ ೮ ॥

ಜನನೀ ಜನನೀತಿಕೃತೇ ಸುಕೃತಾತ್
ಜನಕೋ ಜನಕೋಽಪಿ ವೃತಾನುವೃತಃ ।
ನ ರಮಾ ನರಮಾನಸಮುನ್ನಮುದೇ
ಕ್ವ ವಯಂ ಕ್ವ ವಯಸ್ತವ ನಸ್ತವನಮ್ ॥ ೯ ॥

ನ ವಿನಾಥ ವಿನಾಥಗಮಂ ಸುಗಮಂ
ಸುಖಿನೀ ಸಖಿನೀತಿಯುತೇಽಪ್ಯಯುತೇ ।
ವಿಷಯೇ ವಿಷಮೇಷುಮಹಂ ವಿಷಹೇ
ಕಥಯಾಂಬ ಕಥಂ ಖಗಮಾಧ್ವಸುಖಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಧುತೋಽಪಿ ವಿಧೋ ಧವಮಾಧವಯಾ
ರಚಯಾರಚಯಾತಿಕಮಂತಿಕಗಮ್ ।
ಸತಿ ನಿರ್ಮತಿಕೇ ತ್ವಯಿ ಸಂಶಯಿತಃ
ಸ ಹರಿರ್ಧುರಿ ಸೇತಿ ದಶಾಂ ಪ್ರದಿಶೇತ್ ॥ ೧೧ ॥

ಅವನಂ ಪವನಾತನುಷೇ ತನುಷಃ
ಸುಹಿತೇಟ್ ಸಹಿತೋ ಮಮ ಚೇನ್ನ ಚ ಚೇತ್ ।
ಉಪಯಾಹ್ಯಪಯಾಹಿ ಹೃದೋಽಪ್ಯಸುಹೃತ್
ತ್ಯಜ ವಾ ಭಜ ಗಾಮಿಹ ಹಂಸಪದಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ವಿಜನೇ ನಿಜನೇಮಿದಲೈರ್ದಲಯನ್
ಧುರಿ ವೈರಿಜನಂ ನಿಜಮಾವ ಇತಿ ।
ಗದ ಭೋ ಗದಪೂರ್ವಜ ಮೇ ವಿರಹೋಽ-
ಪಿ ರಹೋ ನ ತಯಾಽಽಮಯಕೃನ್ಮಮ ಯಃ ॥ ೧೩ ॥

ಅನುಜಸ್ಯ ನಿಜಸ್ಯ ಮತೇನ ಯತೋ
ನ ಕುಲಂ ನ ಕುಲಾರಿವರೋಽನುತರಮ್ ।
ಅಶಿತುಂ ಶ್ವಸಿತಂ ತ್ಯಜತೀತ್ಯಜತಾ
ಗಲಿತಾಂಗಲತಾ ಕ್ವ ಪುರಃ ಸರಣಿಃ ॥೧೪॥

ಮೃಗಯಸ್ಯಯಿ ಕಿಂ ಮೃಗದೃಗ್ಗದ ಮೇ
ನಯನಾನಯನೋರಮಣೋ ರಮಣಿ ।
ನ ಹಿತೋ ಹಿತತಃ ಶ್ರುತಿಮರ್ಥವತೀಂ
ಸ ಹಿ ಸಿಂಹವಿಲೋಕನಯೇನ ನಯೀ ॥ ೧೫ ॥

ರಮಣೀ ರಮಣಾತಿತರಾಮಿತರಾಃ
ಸುಖಯನ್ ಸುಖಮೇಹಿ ಶುಭಂ ಭವತು ।
ನ ಪರಾಧಮಗಾಂ ನಪರಾಧಮವತ್
ಸ್ಮೃತಿಗಾಂ ಕುರು ವಾ ಕುರು ಮಾಂ ಸ್ಮೃತಿಗಾಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಯದಿ ತಾಸ್ತದಿತಾ ವನತೇವನಕೃತ್
ಪ್ರಥಮಾಃ ಪ್ರಥಿಮಾನಬಲಾ ಅಬಲಾಃ ।
ನ ವಯೋ ನ ವಯೋಽಗಮನೇನ ವಿನಾ
ನ ಗುಣೋ ನ ಗಣೋ ನ ಕುಲಂ ನ ಕುಲಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಅನುವೇಣು ನವೇಽನುನಿವಾಸವನೇ
ಜಘನೇನ ಘನೇನ ಲಸಂತ್ಯಲಸಾ ।
ಚಲಿತುಂ ವಲತಾ ರಹಿತಾ ಹರಿಣಾ
ಹರಿಣಾಕ್ಷ್ಯನುಗೇನ ನಗೇನ ವಿನಾ ॥ ೧೮ ॥

ಕಲಲಂ ಕಿಲ ಲಕ್ಷ್ಯತು ಈಕ್ಷಣತ-
ಸ್ತ್ವಯಿ ಮಯ್ಯಸಿ ಚೇತ್ ಸದಯಾಭ್ಯುದಯಾ ।
ನ ಬಹಿರ್ಹಯ ಹೇತ್ಯಗದದ್ಗದಿತಾಂ
ವರಬುದ್ಬುದವಾಗಿನಯುಜ್ಯದದಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸಮುದಸ್ಯ ಪತಿಂ ಸಮುದಸ್ವ ಪತಿಂ
ವೃತವತ್ಯಸಿ ನೌ ಸುಖಮೇವ ಸಖಿ ।
ಪ್ರಮದೇ ನಭಿದೇತ್ಯಗದದ್ಗದಿತಾ
ಧವ ಉದ್ಧವವಾನ್ ಕಿಲ ತೇಽಸ್ಯ ಬಲೇ ॥ ೨೦ ॥

ಯದಿವೋ ಸ ದಿವೋಪಗತಃ ಪ್ರಗತಃ
ಸುಕೃತಂ ಫಲಿತಂ ವಿಕೃತಂ ಗಲಿತಮ್ ।
ವಿಷಯೋ ನಿಮಿಷೋ ನ ಚ ತದ್ವಚ -
ಸ್ತದುರುರ್ಮದುರುರ್ಗದ ಕಿಂ ಗದನಾತ್ ॥ ೨೧ ॥

ನ ಹಿಮಾಂಶುಸುವಂಶಭವೋ ವಿಭವಂ
ತದರೇರ್ವದ ರೇ ಚ ರವೇಃ ಸಮವೇತ್ ।
ವದ ಸದ್ವದನೇ ಸುಗುಣೇ ಶ್ರುಣು ಮೇ
ಸ ತದನ್ವಯಜಾತ್ಯುದರಾನ್ವಯಯುಕ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸಮಮಸ್ತು ಸಮಸ್ತುಕರಃ ಸುಕರೋ
ಗತಮತ್ಸರ ಮತ್ಸರನೋ ಹಿ ಬಹಿಃ ।
ಇತಿ ಸನ್ಮತಿಕಾಂ ರಮಣೀಂ ರಮಣೋ
ರಮಯನ್ ಶಮಯನ್ನರತಿಂ ಸ್ವರತಃ ॥ ೨೩ ॥

ಸ್ಮರ ಸಂಸ್ಮರ ನಾದ್ಯ ಸಮುದ್ಯತ ನೋ
ಭವ ಸಮುದ್ಯತ ಇತ್ಯಬಲಾಬಲಃ ।
ಉಚಿತಂ ರಚಿತಂ ಧವಮಾಧವಯಾ
ಪರದಾರುತಮೇತದಲಂ ಚ ಚಲಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಸತಿ ಭೋ ಸತಿ ಹಾಪಘನೇಽತಿಘನೇ
ಲವ ಏವ ಲವೇಽಪ್ಯಹಿತೋ ವಿಹಿತಾಮ್ ।
ರಚಯೇತ್ ಸ ಚ ಯೋ ವಿಧಿನಾ ವಿಧಿನಾ
ವಪುರಾಪ ಮಮೇತ್ಯಮಮಾನುಪಮಃ ॥ ೨೫ ॥

ಯದುದಾರಮತೇ ಸಮುದಾ ರಮತೇಽ-
ನಯಯಾಽಪ್ಯನಯೋಽಷ್ಣಕರೋಽಷ್ಣವನೇ ।
ಇದಮೇವ ದಮೇ ವದಮೇಽಲಮಲಂ
ಪ್ರಹಿಣೋಮಿ ಹಿನೋಮ್ಯಣಿಮಾನಮನಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ವಿರಹೋಽಪಿ ರಹೋ ಯದಹೋ ನ ಮಹೋ
ಮಹತೋ ಮಹತಃ ಪ್ರಬಲಂ ಶಬಲಮ್ ।
ಮಮ ತೇಽಮಿತ ಯನ್ ಮಿತಿದಂ ಚ ಶುಚಾ
ಕ್ವ ರತಿಃ ಕ್ವ ಮತಿಃ ಕ್ವ ಪತಿಃ ಕ್ವ ಕೃತಿಃ ॥ ೨೭ ॥

ಅನೃತಾಪ್ಯನೃತಂ ನಯತೋಽನಯತೋಽ-
ಜ ಗತೌ ಜಗತಿ ತ್ವಯಿ ಮಯ್ಯಹಹ ।
ತದಿವಾವಿರಭೂತ್ ಕುತ ಇತ್ಯಕುತೋ-
ಭಯ ಮೇಽಪ್ಯಭಯೋರ್ನತಿರಸ್ತು ನುತಿಃ ॥ ೨೮ ॥

ಭುವಿ ದಾಶರಥಿಂ ಕಪಿರಾಪ ಸುಖಂ
ಸ ಇವಾಧಿರಥಿಂ ಕೃಪಣೋಽಕೃಪಣಃ ।
ಅಮರಾ ಅಮೃತಂ ಹರಿಮಾಗುರಿಮಾ
ಲಲನಾ ಕಿಲ ನಾಯಕಮೇತ್ಯ ಸಮಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಲಸತಾಲ್ಲಲನಾಸುಖಕೌತುಕಕೃತ್
ಯದುರಾಟ್ ಚರಿತಾತನುರತ್ನಯುತಾ ।
ಪ್ರಥಮಾಪ್ರಥಮಾರ್ಥಿತದಾಶರಥಿ-
ಪ್ರಭುಸಂಪುಟಿಕಾ ಕವಿಕಂಠಮಣಿಃ ॥ ೩೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥಕೃತಕವಿಕಂಠಮಣಿಃ ॥

★★★★★

೫೩. ವಿಷ್ಣುಚಂದ್ರಿಕಾ

ನಾರಾಯಣೋಽಗಣ್ಯಗುಣನಿತ್ಯೈಕನಿಲಯಾಕೃತಿಃ
ಅಶೇಷದೋಷರಹಿತಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಕಮಲಾಲಯಃ ॥ ೧ ॥

ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ವಂದ್ಯೋ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಪೂರ್ಣಸತ್ಸುಖಃ ।
ಮಹೋದ್ರಿಕ್ತಪ್ರಭಾಮೂರ್ತಿರ್ಮಹಾಕಾಂತಿರ್ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೨ ॥

ವಿಚಿತ್ರಾನಂತಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಪೂರ್ಣೌದಾರ್ಯಸ್ವರೂಪಕಃ ।
ಮಹಾಮಾಧುರ್ಯಸಂಪೂರ್ಣೋ ಗಾಂಭೀರ್ಯೇಽನುಪಮಃ ಸದಾ ॥ ೩ ॥

ಧೈರ್ಯವೀರ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪೂರ್ಣೋ ಮಹಾಚಾತುರ್ಯಸಂವೃತಃ ।
ಯಶಸಾ ಮಹತಾ ಯುಕ್ತಃ ಸುಪೂರ್ಣೈಶ್ವರ್ಯರೂಪಕಃ ॥ ೪ ॥

ಚಾರುಲಾವಣ್ಯಸಂಪೂರ್ಣೋ ಮಹಾತಾರುಣ್ಯಸಂವೃತಃ ।
ಕಮನೀಯತರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನವಪಲ್ಲವವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೫ ॥

ಚಾರುಮಂದಸ್ಮಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪುಂಡರೀಕನಿಭೇಕ್ಷಣಃ ।
ಸದಾಹಸದ್ದಂತಪಂಕ್ತಿನವಕುಂದಸುಸಂತತಿಃ ॥ ೬ ॥

ನೀಲಸೂಕ್ಷ್ಮಮಹಾಕೇಶೋಜ್ಜ್ವಲನ್ಮುಕುಟಮಂಡಿತಃ ।
ಚಾರುನಾಸಾಯುತಃ ಸುಭ್ರೂಃ ಸ್ಫುರನ್ಮಕರಕುಂಡಲಃ ॥ ೭ ॥

ವಿದ್ರುಮೋಷ್ಠೋ ಹಿ ಮಧುರಃ ಸುಧಾಸಂಸ್ರಾವಿಸದ್ಗಿರಾ ।
ಲಜ್ಜಯನ್ಮುಖಕಾಂತ್ಯಾಽಲಮಮಲಂ ಚ ಸುಧಾಕರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಲಲಾಟೇ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ದಿವ್ಯಂ ತಿಲಕಂ ಭೂಷಯೇದಲಮ್ ।
ಪುನಃ ಪುನರ್ಮಹಾಚಿತ್ರಮಹಾಲಲಿತಸನ್ಮುಖಃ ॥ ೯ ॥

ಇಂದಿರಾಬಾಹುಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟನವಕಂಬುಸುಸದ್ಗಲಃ ।
ವೃತ್ತತಾದಿಗುಣೈರ್ದಿವ್ಯೈರಸಮ್ಯೈರ್ಲೋಕಸುಂದರೈಃ ॥ ೧೦ ॥

ಚಕ್ರಶಂಖಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿಭಿರ್ಬಾಹುಭಿರ್ವೃತಃ ।
ಚಾರುಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಲಾಸೇನ ಸುವಿಸ್ಮೃತಸುವಕ್ಷಸಿ ॥ ೧೧ ॥

ಮೌಕ್ತಮಾಣಿಕ್ಯಸತ್ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಸತ್ಪೂರಪೂರಿತಃ ।
ನಾನಾಸೌರಭಸಂಯುಕ್ತದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪನಃ ॥ ೧೨ ॥

ಅಂಗುಲೀಯಮುಖಂ ಧತ್ತೇ ಬಾಹೌ ಕಂಠೇ ತು ಕೌಸ್ತುಭಮ್ ।
ಸುಕೋಮಲೇ ಹಿ ಸರ್ವಂ ಚ ಜಗದ್ಧತ್ತೇ ತನೂದರೇ ॥ ೧೩ ॥

ವಿಚಿತ್ರಚಿತ್ರವಸನೋಜ್ಜ್ವಲತ್ಕಾಂಚೀಸಮಾವೃತಃ ।
ಜಗದಂಬಾಸಮಾರೂಢಸುನಿತಂಬಃ ಪರೋರುಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಜಂಘಯಾಽಸಮಯಾ ಯುಕ್ತೋ ವಿಚಿತ್ರಗುಣಯಾ ವಿಭುಃ ।
ಯೋಗಿಹೃದ್ಧ್ಯೇಯಪಾದಶ್ಚ ಸಿಂಜನ್ಮಂಜೀರಮಂಜುಲಃ ॥ ೧೫ ॥

ನಖಮಾಣಿಕ್ಯಸಂದೀಪ್ತರಕ್ತಪಾದಸುಕಂಜಜಃ ।
ಕಮಲಾಕಬರೀಸಂಸ್ಥಕಮಲಾಂಬುಜರೇಣವಃ ॥ ೧೬ ॥

ವೃತಃ ಶೌಕ್ಲ್ಯಾದಿಭಿರ್ದಿವ್ಯೈಃ ಸರ್ವಾವಯವಸುಂದರಃ ।
ದಿವ್ಯಗಂಧಾತ್ಮಕೋ ನಿತ್ಯಂ ನಾನಾರಸಸುಸಾರಕಃ ॥ ೧೭ ॥

ಮಹಾಮಧುರಸದ್ಗೀತೋ ವೇಣುನಾ ಗಾಯತಿ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಅನಂತಬಹುಪಾದೋಽಸಾವನಂತಾಕ್ಷಿಶಿರೋಮುಖಃ ॥ ೧೮ ॥

ಸರ್ವತಃ ಭೂತಿಮಾನ್ ನಿತ್ಯಮನಂತಃ ಸರ್ವತಃ ಪರಃ ।
ಅನಂತಾನಂತಸುಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣೋಽನಂತಃ ಸುರೂಪವಾನ್ ॥ ೧೯ ॥

ದಿವ್ಯಲೀಲಾಕರೋ ನಿತ್ಯಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮೂರ್ತಿರ್ಜ್ವಲತ್ಯಲಮ್ ।
ಅಣೋರಣುತರೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಹತೋಽತಿಮಹತ್ತರಃ ॥ ೨೦ ॥

ಗುರೋರ್ಗರೀಯಾಂಶ್ಚ ಲಘೋರ್ಲಘೀಯಾನ್ ವೇಗವತ್ತರಃ ।
ಮನಸಃ ಸರ್ವಚರಣಸುಸ್ಥಿರಃ ಸರ್ವಗೋಽಮಲಃ ॥ ೨೧ ॥

ಸರ್ವಬಾಹ್ಯಾಂತರೋ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವತರ್ಕವಿದೂರಗಃ ।
ಚೇತನಾಚೇತನೇಷುಸ್ಥ ಸರ್ವಸಾರಭುಗೀಶ್ವರಃ ॥ ೨೨ ॥

ರಮಯಾ ರಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಸುಪೂರ್ಣಶ್ಚಾರುಲೀಲಯಾ ।
ಸ್ವಯಂ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ಹಿ ರಮತೇ ವಿಚಿತ್ರಸ್ತ್ರೀಪುಮಾತ್ಮನಾ ॥ ೨೩ ॥

ಸರ್ವಭೋಗಸುಪೂರ್ಣೋಽಯಂ ನಿರಪೇಕ್ಷಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ಸರ್ವಯಜ್ಞಮಹೇಜ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವಕರ್ಮಸುಪೂಜಿತಃ ॥ ೨೪ ॥

ಅನಂತಾಹ್ವಯಸಾರಾರ್ಥಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಫಲಪ್ರದಃ ।
ಸಮುದ್ರಮೇಘಗಂಭೀರಘೋಷೈಸ್ತಲರವೈಃ ಸದಾ ॥ ೨೫ ॥

ವೇಣುವೀಣಾದಿಗೀತೈಶ್ಚ ಮಂದ್ರದುಂದುಭಿನಾದಕೈಃ ।
ಸರ್ವವಾದಿತ್ರಘೋಷೈಶ್ಚ ಪಾಂಚಜನ್ಯಾದಿಸುಸ್ವರೈಃ ॥ ೨೬ ॥

ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಚ ಪುರುಷೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಶ್ರಾವ್ಯಗಂಭೀರಸುಸ್ವರೈಃ ।
ಶುಕಾದಿಪಕ್ಷಿಗೀತೈಶ್ಚ ಸಿಂಹಾದಿಮೃಗನಾದಕೈಃ ॥ ೨೭ ॥

ಗೋಧಾದಿಸರ್ವಶಬ್ದೈಶ್ಚಾಲ್ಪೈಃ ಸರ್ವಸುಘೋಷಕೈಃ ।
ಸರ್ವೈಃ ಪದ್ಯೈರಥೋ ವಾಕ್ಯೈರ್ವೈದಿಕೈರಥ ಲೌಕಿಕೈಃ ॥ ೨೮ ॥

ಏಕ ಏವ ಮಹಾವಿದ್ಯಃ ಸುವಾಚ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಃ ।
ತತ್ತನ್ನಾಮಮಹಾವಿಷ್ಣೋಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತೇಃ ॥ ೨೯ ॥

ತತ್ತತ್ಪದೈಶ್ಚ ವಾಚ್ಯಾನಿ ಹ್ಯನ್ಯಾನ್ಯಪ್ಯುಪಚಾರತಃ ।
ಚತುರ್ಮುಖಾದಿದೇವಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಾಮವಾನ್ ಪರಃ ॥೩೦॥

ಯಜ್ಞೇ ಹುತಹವಿರ್ಭೋಕ್ತಾ ಸರ್ವಕರ್ತಾ ಚ ತತ್ರಗಃ ।
ದೇವೈರುಪಾಸ್ಯಚರಣಃ ಪರಮಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕಃ ॥ ೩೧ ॥

ನಾನಾವಿಧಮಹಾಪೂಜಾಪೂಜಿತಶ್ಚ ಸುರೋತ್ತಮೈಃ ।
ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಪ್ರಾಪ್ಯರೂಪಃ ತತ್ತದ್ಯೋಗ್ಯಾನುಸಾರತಃ ॥ ೩೨ ॥

ತೇಷಾಂ ಪ್ರಿಯತಮೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವತಂತ್ರಃ ಸರ್ವದೇವರಾಟ್ ।
ಮಹಾವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ಪದೈರ್ವರ್ಣೈಃ ಸ್ವರೈರಪಿ ॥ ೩೩ ॥

ಶ್ರುತಿಸ್ಥೈಃ ಸರ್ವತೋ ವಾಚ್ಯಃ ಪೃಥಕ್ ಚ ಗುಣರೂಪತಃ ।
ಅನಾದಿಕಾಲತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಪುಣ್ಯಪ್ರೋಚ್ಚತ್ವಕಾರಣಾತ್ ॥ ೩೪ ॥

ಲಬ್ಧಾಗಮಮಹಾವಿದ್ಯಾಸುವಿಚಾರಣತತ್ಪರಃ ।
ವ್ಯಾಸಾಖ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮೀಮಾಂಸಾಮೃತಸಿಂಧುನಾ ॥ ೩೫ ॥

ಅತಿಭಕ್ತಿಭರಾನಮ್ರೈರ್ವಿಜ್ಞೇಯೋಽಂಶೇನ ನಾನ್ಯಥಾ ।
ಏವಂ ವಿಜ್ಞಾತಭಾವಃ ಸನ್ ಪ್ರಸಾದಾದ್ಧಿ ಮಹಾಗುರೋಃ ॥ ೩೬ ॥

ಉಪಾಸಿತಶ್ಚಿರಂ ವಿಷ್ಣುಃ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ತಜ್ಜಾತಪರಮಸ್ನೇಹಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಮುಕ್ತಿದಃ ಶ್ರುತಃ ॥ ೩೭ ॥

ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಃ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣವಾರಿಧಿಃ ।
ಜನನ್ಯಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಹ್ಯಧೀನಾ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತತಾ ॥ ೩೮ ॥

ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ತಸ್ಮಾತಃ ಸುನಿತ್ಯೋ ಮಹಿಮಾ ಸ್ಮೃತಃ ।
ಮಹಾಯೋಗೀಂದ್ರವೃಂದೈಶ್ಚ ಪುರುಷಾರ್ಥಾನಭೀಪ್ಸುಭಿಃ ॥ ೩೯ ॥

ಪಂಚರಾತ್ರಪುರಾಣೇತಾನ್ ವೇದಾನ್ ಸಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಕಾನ್ ।
ಸುಯುಕ್ತಿಭಿಃ ಸೇತಿಹಾಸಾನ್ ಪ್ರವಿಚಾರ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ ೪೦ ॥

ಸಂಜಾತಪರಮಜ್ಞಾನಸಂಪ್ರಾಪ್ತಪರಮಾದರಾತ್ ।
ಪರಮಾನಂದಚಿನ್ಮೂರ್ತಿಶ್ಚಿಂತ್ಯತೇ ಹೃದಿ ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೧ ॥

ವಿವಿಧಂ ಪೂಜ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಭೂಯೋ ಭೂಯೋಽಭಿವಂದ್ಯತೇ ।
ಪುನಃ ಪುನಃ ಶ್ರೂಯತೇ ಚ ಕೀರ್ತ್ಯತೇ ಸ್ಮರ್ಯತೇಽಪಿ ಚ ॥ ೪೨ ॥

ಗೀಯತೇಽಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮಾ ಸ್ತೂಯತೇ ಚ ಸದಾಗಮೈಃ ।
ಏವಂ ಹಿ ಭಜತಾಂ ವಿಷ್ಣುರಲೌಕಿಕಸುಖಪ್ರದಃ ॥ ೪೩ ॥

ಉಪಾಸ್ಯಮಾನಚರಣಃ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಮೈಶ್ಚ ಮುಕ್ತಿಗೈಃ ।
ಅನ್ಯಥಾ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಾಮಿಸ್ರಾದಿತಮಃಪ್ರದಃ ॥ ೪೪ ॥

ಪಾಪತೋ ನಿರಯಂ ದದ್ಯಾತ್ ಸ್ವರ್ಗದಃ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಪುಣ್ಯಪಾಪೇ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನೇ ಚ ಸರ್ವದಾ ॥ ೪೫ ॥

ತತ ಏವಂ ಭವಂತ್ಯದ್ಧಾ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾನುಸಾರತಃ ।
ವೈಷಮ್ಯಾದಿ ನ ಮಂತವ್ಯಮತಶ್ಚ ಪರಮೇಶ್ವರೇ ॥ ೪೬ ॥

ಯತಃ ಸ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ಕರ್ಮಾಪೇಕ್ಷ್ಯ ಫಲಪ್ರದಃ ।
ಅನಾದಿಯೋಗ್ಯತಾ ಚೇಶವಶಗಾ ಹಿ ಯತೋ ಭವೇತ್ ॥ ೪೭ ॥

ಅತಶ್ಚ ಪರಮೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವತಂತ್ರೋಽನುಪಚಾರತಃ ।
ತಥಾಽಪಿ ದೋಷಶಂಕಾ ನ ಗುಣಾಗುಣನಿಯಾಮಕೇ ॥ ೪೮ ॥

ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಕುರುತೇ ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ಣಕಾಮಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ।
ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಕೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸತ್ಯಕಾಮಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ॥ ४೯ ॥

ತತ್ಪ್ರಸಾದಾದ್ಧಿ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸತ್ಯಕಾಮಾದಿ ದೃಶ್ಯತೇ ।
ಸ್ಮರಣಾನ್ಮುಕ್ತಿದೋ ನೄಣಾಂ ಮಂಗಲಾನಾಂ ಚ ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫೦ ॥

ಪವಿತ್ರಾಣಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಚ ಕೀರ್ತನಾತ್ ಸರ್ವಪಾಪಹಾ ।
ಸ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮಮಾತ್ರೇಣ ಸರ್ವಪುಣ್ಯಸಮೃದ್ಧಿದಃ ॥ ೫೧ ॥

ಅನಂತಫಲದಃ ಸ್ವಸ್ಯ ಪದಾರ್ಪಿತಸುಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಸಂಸಾರಸಿಂಧುಮಗ್ನಾನಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೫೨ ॥

ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಾದೇವ ದುಃಖಸರ್ವಸ್ವಹಾನಿಕೃತ್ ।
ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತೀನಾಂ ಮುಕ್ತೇರ್ಮೋಹಸ್ಯ ಚೇಶಿತಾ ॥ ೫೩ ॥

ಸ ಏವ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಪ್ರವರ್ತಕಃ ।
ಚಕ್ಷುಃಶ್ರವಣವಾಕ್‌ಪಾಣಿಪಾದಜಿಹ್ವಾದಿಷು ಪ್ರಭುಃ ॥ ೫೪ ॥

ಕಾರಯನ್ ಸರ್ವಮೇವೇಷಾಂ ರಮತೇ ವಾಯುನಾ ಸಹ ।
ಜೀವಚೈತನ್ಯರೂಪೇಷು ಚೈಷು ವಿಷ್ಣುರ್ಹಿ ದೀಪ್ಯತೇ ॥ ೫೫ ॥

ಜೀವೇ ಹೃದಿ ಚ ತಸ್ಯೈವ ಬಹುರೂಪಃ ಸವಾಯುಕಃ ।
ವಿಷ್ಣುರ್ಬ್ರಹ್ಮಪುರೇ ದಿವ್ಯೇ ಶರೀರೇ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೫೬ ॥

ಹೃತ್ಪಂಕಜಾಸನಾವಿಷ್ಟಃ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಗ್ನಿಮಂಡಲೇ ।
ದಿವ್ಯಪೀಠಸ್ಥಸತ್ಪದ್ಮಮಧ್ಯೇ ಜಾಜ್ವಲ್ಯತೇ ಶ್ರಿಯಾ ॥ ೫೭ ॥

ಜೀವಂ ಪ್ರಧಾರಯನ್ ನಿತ್ಯಂ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣೇನ ಚೈಕರಾಟ್ ।
ಸ್ತೂಯಮಾನಪದಾಂಭೋಜಃ ಪ್ರಪಾತೈರಮೃತಾಶಿಭಿಃ ॥ ೫೮ ॥

ಸೂರ್ಯಾದಿಭಿರ್ವೃತೋ ದೇವೈಃ ವೈಕುಂಠದ್ವಾರಪಾಲಕೈಃ ।
ತತ್ರ ನಾರಾಯಣೇ ದೇವೇ ಸರ್ವಂ ಚ ಜಗದಾಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೫೯ ॥

ಅವ್ಯಾಕೃತಂ ಮಹಾಂಡಂ ಚ ರವಿವಹ್ನೀಂದುತಾರಕಮ್ ।
ಪುನರನ್ಯಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ಹಿ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಪ್ರಪಂಚಕಮ್ ॥ ೬೦ ॥

ಸಚ್ಚಿತ್ತಿಸುಖಸಾರೇಽಸ್ಮಿನ್ನನಂತೇ ವಿಪ್ರುಡಾಯಿತಮ್ ।
ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಶ್ಚ ಸಂವ್ಯಾಪ್ತಸ್ತತ್ರೈವ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ॥ ೬೧ ॥

ಸ ಏವಾನಂತರೂಪಶ್ಚ ಹೃದಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ದೀಪ್ಯತೇ ।
ದೇಹಸ್ಥಸರ್ವನಾಡೀಷು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಾಸು ಕೇಶವಃ ॥ ೬೨ ॥

ಪ್ರಜ್ವಲನ್ ವರ್ತತೇ ನಿತ್ಯಃ ಸ್ತ್ರೀಪುಮಾತ್ಮಾ ಸುಮೂರ್ತಿಭಿಃ ।
ದ್ವಾಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರೇಷು ವರ್ಣೇಷು ಚ ಸ ಏವ ಹಿ ॥ ೬೩ ॥

ಸ್ಥಿತೋ ವಾಚ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಬೃಹತೀ ಛಂದಸಾಮೃಚಾಮ್ ।
ಅಹೋರಾತ್ರಿಷು ಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಸ ಏವ ಪುರುಷಾಯುಷಃ ॥ ೬೪ ॥

ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಷು ಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಸೂರ್ಯರೂಪೇಷು ಚೈವ ಹಿ ।
ಸ ಏವ ರಮತೇ ವಿಷ್ಣುಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೬೫ ॥

ಪರಮಾನಂದತೋ ನಿತ್ಯಂ ಬಹುಧಾ ಚೈಕಧಾ ಭವನ್ ।
ನಾರಾಯಣಾದಿರೂಪೇಣ ಪಂಚಧೈಷ ಹರಿಃ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೬೬ ॥

ಸುಷುಮ್ನಾ ಚೇತಿ ಯಾ ನಾಡೀ ತತ್ರ ಪಂಚವಿಭೇದಿನೀ ।
ಅಸ್ಥಿಮಾಂಸಾದಿರೂಪೇಷು ದೇಹಸ್ಥೇಷು ಚ ಸರ್ವಶಃ ॥ ೬೭ ॥

ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಚ ರೂಪೈಃ ಸ್ವೈರ್ವ್ಯೂಹತೋಽಸ್ತಿ ಸ ಕೇಶವಃ ।
ನಾರಾಯಣಾದಿರೂಪೈಶ್ಚ ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮಾದಿರೂಪಕೈಃ ॥ ೬೮॥

ಪುನರನ್ಯೈಶ್ಚ ರೂಪೈಃ ಸ್ವೈರನಂತೈರ್ವ್ಯೂಹಶಃ ಸ್ಥಿತೈಃ ।
ನಾನಾವಿಚಿತ್ರಜಗತಿ ನಿಯಾಮಯತಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೬೯ ॥

ಆಶ್ರಯಃ ಸರ್ವವಸ್ತೂನಾಂ ಬಹಿರಂತಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲಸ್ಥೋಽಯಂ ಪ್ರಾಣಗಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ॥ ೭೦ ॥

ಏಕೋಽಪಿ ಬಹುರೂಪಃ ಸನ್ ಸಾನುಗಶ್ಚಕ್ಷುಷಿ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪ್ರಕಾಶತಪನಾದಿಕಮ್ ॥ ೭೦ ॥

ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಗತೋ ವಿಷ್ಣುರಂಜಸಾ ಕುರುತೇಽಖಿಲಮ್ ।
ಪರಮಾಹ್ಲಾದಕೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನಿತ್ಯಂ ಚಂದ್ರಮಸಿ ಸ್ಥಿತಃ ॥ ೭೨ ॥

ಸಸ್ಯಾದಿವೃದ್ಧಿಹೇತುಶ್ಚ ಶೀತಗೌ ರಾಂಶುನೋಡುರಾಟ್ ।
ವಹ್ನೌ ಚ ರಮಮಾಣೋ ಯಃ ಜ್ವಲಜ್ಜ್ವಾಲಾಸಮಪ್ರಭಃ ॥ ೭೩ ॥

ದಾಹಶೋಷಾದಿಕಂ ಕುರ್ವನ್ ಹವಿರತ್ತಿ ಹುತಂ ನೃಭಿಃ ।
ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತತ್ತಚ್ಛಕ್ತೀಃ ಪ್ರಬೋಧಯನ್ ॥ ೭೪ ॥

ಏಕ ಏವ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಕುರುತೇ ಸರ್ವಮಂಜಸಾ ।
ಸ್ಮಿತಾಖ್ಯಚಂದ್ರಿಕಾರಾಜನ್ಮುಖಾಖ್ಯವಿಮಲೇಂದುನಾ ॥ ೭೫ ॥

ಭ್ರಾಜದಿಂದೀವರಾಭಾಕ್ಷೀಕಟಾಕ್ಷಶ್ಚಂಚಲೋಲ್ಲಸನ್ ।
ರಮಣೀಯಕಟಾಕ್ಷೇಣ ಸಮ್ಯಗಾಲಿಂಗನಾಚ್ಛ್ರಿಯಃ ॥ ೭೬ ॥

ಪ್ರಾಣೇಶಮುಖದೇವಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಾದಿಪದಪ್ರದಃ ।
ಸರ್ವದಾ ಸ್ಮರತಾಂ ದಿವ್ಯೋ ಹ್ಯನುರಕ್ತಧಿಯಾ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೭೭ ॥

ಅನುಕಂಪಾಮೃತಶ್ರಾವಿ ದಿಶೇತ್ ಸರ್ವಂ ಚ ಮಂಗಲಮ್ ।
ಶ್ವೇತದ್ವೀಪೇ ಚ ವೈಕುಂಠೇಽಪ್ಯನಂತಾಸನನಾಮಕೇ ॥ ೭೮ ॥

ಪರಮೇಽನುಪಮೇ ನಿತ್ಯಮಿಂದಿರಾಜ್ಯೋತಿರಾತ್ಮಕೇ ।
ಮುಕ್ತಭೋಗೀಂದ್ರಭೋಗೇಽಸಾವನಂತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೭೯ ॥

ಪ್ರವಂದ್ಯಚರಣೋ ಮುಕ್ತೈರ್ದೀಪ್ಯತೇ ಪರಯಾ ಶ್ರಿಯಾ ।
ವಿಮುಕ್ತಪಕ್ಷಿರಾಜಸ್ಯ ಶರೀರೇ ಸೌರಭೇಧಿತೇ ॥ ೮೦ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಹ ಮುಖೇಂದುಸ್ಥಮಂದಸ್ಮಿತಮನೋಜ್ಞಯಾ ।
ಕುರ್ವನ್ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ ಹಿ ಚರತ್ಯಸೌ ॥ ೮೧ ॥

ತದೇವ ಚ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂತಕಮ್ ।
ಆದಿತ್ಯಮಂಡಲೇ ದಿವ್ಯೇ ಸರ್ವೈರ್ದೇವೈರುಪಾಸ್ಯತೇ ॥ ೮೨ ॥

ಗಾಯತ್ರೀಪೂರ್ವಕೈರ್ದೇವೈಸ್ತೂಯತೇ ಮನುಜಾದಿಭಿಃ ।
ಗೀಯತೇ ವಾಯುಪೂರ್ವೈಶ್ಚ ಹ್ಯುದ್ಗೀಥಮುಖಸಾಮಭಿಃ ॥ ೮೩ ॥

ನಾರಾಯಣವರಾಹಾದಿರೂಪಾಭೇದಂ ಗುಣಾರ್ಣವಮ್ ।
ಹೃತ್ಪಂಕಜಸಮಾವಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವದೇಹಿಷು ದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೮೪ ॥

ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೇ ಪರೇ ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಸರ್ವಲೋಕಾಶ್ರಯಂ ಪರಮ್ ।
ಅತಿಪ್ರಯತ್ನತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಮಿತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ॥ ೮೫ ॥

ಸರ್ವವೇದೈರ್ಮಹಾಭಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವತ್ರ ಚ ವಿರಾಗತಃ ।
ವಿಚಾರ್ಯ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಹ್ಯೇವಂ ಜ್ಞಾತವ್ಯಮಂಜಸಾ ॥ ೮೬ ॥

ಸುಪೂರ್ಣಾನಂತಗುಣಕಂ ಜನ್ಮಾದ್ಯಷ್ಟಕಕರ್ತೃ ಚ ।
ಸರ್ವದೋಷವಿಹೀನಂ ಚ ಭಾವಾಭಾವವಿಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೮೭ ॥

ಸದ್ಗಂಧಸುಖಚಿದ್ದಿವ್ಯಬಲಶಕ್ತ್ಯಾದಿರೂಪಕಮ್ ।
ಅನಂತಾವಯವಂ ದಿವ್ಯಮನಂತೇಂದ್ರಿಯಸಂಯುತಮ್ ॥ ೮೮ ॥

ಅಪ್ರಾಕೃತಶರೀರಂ ಚ ಪ್ರಾಕೃತೇಂದ್ರಿಯವರ್ಜಿತಮ್ ।
ನಾನಾಕ್ಲೇಶಸಮಾವಿಷ್ಟಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಷು ಚ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೮೯ ॥

ತತ್ರಸ್ಥಂ ಕಶ್ಮಲಂ ನೈವ ಭುಂಕ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಮ್ ।
ಪರಿಪೂರ್ಣಸುವಿಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವತಂತ್ರಂ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಚ ॥ ೯೦ ॥

ಮಹಾತಮಸಿ ಮಗ್ನೇಷು ನಿಯಾಮಕತಯಾ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅತ್ಯಂತಪೂರ್ಣಸಚ್ಚಿತ್ರನಿಜಾಚಿಂತ್ಯಸುಖಾರ್ಣವಃ ॥ ೯೧ ॥

ಪವಿತ್ರತಮಸದ್ಗಾತ್ರಮಸಂಗಂ ಸರ್ವವಸ್ತುಭಿಃ ।
ಜರಾಮರಣಜನ್ಮಾದಿಕೃತದುಃಖಾದಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೯೨ ॥

ಅನಾದ್ಯನಂತಕಾಲೀನಂ ನಿತ್ಯತಾರುಣ್ಯರೂಪಕಮ್ ।
ಅನಾದ್ಯನಂತಕಾಲೇಷು ಹ್ರಾಸವೃದ್ಧಿವಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೯೩ ॥

ಪರಿಪೂರ್ಣತಮಂ ನಿತ್ಯಮವ್ಯಯಂ ಹಿ ಸ್ವಭಾವತಃ ।
ಶೋಕಮೋಹಾತಿಗಂ ನಿತ್ಯಂ ಸಂಶಯಜ್ಞಾನವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೯೪ ॥

ಶ್ರಮಚಿಂತಾಮಯಾಲಸ್ಯಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾದಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ವಿಕಾರಪಾರತಂತ್ರೇರ್ಷ್ಯಾಪುಣ್ಯಪಾಪವಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ ೯೫ ॥

ಸ್ವಭಾವತೋ ನಿತ್ಯಮೇವ ದೋಷಗಂಧವಿದೂರಗಮ್ ।
ಸರ್ವದೇಶೇಷು ಸಂವ್ಯಾಪ್ತಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಸರ್ವೇಷು ವಸ್ತುಷು ॥ ೯೬ ॥

ಸರ್ವವಸ್ತುಮಹಾಧಾರಂ ಬಹಿರಂತಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ ।
ಸ್ವಯಮಾಧಾರರಹಿತಂ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೯೭ ॥

ಸರ್ವಸಂಸ್ಥಾಪಕಂ ಚೈವ ಸರ್ವಸೃಷ್ಟಿಸುಕರ್ತೃ ಚ ।
ಸರ್ವಸಂಹಾರಕಂ ಚಾಪಿ ಸರ್ವವಸ್ತುನಿಯಾಮಕಮ್ ॥ ೯೮ ॥

ಬಂಧಕಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಚೈವ ದುಃಖದಂ ಸುಖದಂ ತಥಾ ।
ಧ್ವಾಂತಮೋಹಪ್ರದಂ ಚೈವ ಜ್ಞಾನಾನಂದಪ್ರಕಾಶದಮ್ ॥ ೯೯ ॥

ಗುಣದಂ ದೋಷದಂ ಚೈವ ಸರ್ವಂ ಸರ್ವಸ್ವಸಂಪದಮ್ ।
ಸರ್ವವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಸ್ಯ ಸುಖಾಧಿಕ್ಯಾನ್ನಿಯಾಮಕಮ್ ॥ ೧೦೦ ॥

ತದ್ವಿನಾ ಹಿ ಯದೇವ ಸ್ಯಾದ್ಧರ್ಮೋಽಧರ್ಮೋ ನ ಕಶ್ಚನ ।
ಸದಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರಂ ಚೈವ ಸರ್ವತೋಽತಿವಿಲಕ್ಷಣಮ್ ॥ ೧೦೧ ॥

ಕ್ಷರಾಕ್ಷರಪದಾರ್ಥೇಭ್ಯೋ ಹ್ಯುತ್ತಮೋತ್ತಮಸೂತ್ತಮಮ್ ।
ಸರ್ವವೇದಾತ್ಮಿಕಾ ವಾಣೀ ಸರ್ವತೋಽತಿಗರೀಯಸೀ ॥ ೧೦೨ ॥

ತತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮೋ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಿಯತಮಸ್ತಥಾ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೇಶ್ವರಸ್ಯಾಥೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಸಮನುಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೧೦೩ ॥

ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾ ತತೋ ದೇವೀ ರಮಾ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಾ ಸದಾ ।
ಅತಿಪ್ರಿಯತಮಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಮಹಿಷೀ ದೋಷವರ್ಜಿತಾ ॥ ೧೦೪ ॥

ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಸದ್ರೂಪಾ ಪೂರ್ಣಾ ಸರ್ವಗುಣೈರಥ ।
ವಿರಿಂಚಪ್ರಾಣಪೂರ್ವಸ್ಯ ಜಗತೋ ಜನನೀ ಪರಾ ॥ ೧೦೫ ॥

ಸರ್ವಕರ್ತ್ರೀ ಚ ಸಂಹರ್ತ್ರೀ ಸರ್ವವಸ್ತುಮಹಾಶ್ರಯಾ ।
ತತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಃ ಸದಾ ॥ ೧೦೬ ॥

ಅಸಮೋಽನಧಿಕೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಮಂಗಲಮಂಗಲಃ ।
ಇತಿವಿಜ್ಞಾತತತ್ತ್ವಸ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚಿಂತಯತಃ ಪರಮ್ ।
ಸುದೃಷ್ಟದಿವ್ಯರೂಪಃ ಸನ್ ಪ್ರದಿಶೇತ್ ಸರ್ವಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧೦೭ ॥

ರಮಾವದನಚಂದ್ರಾಖ್ಯಮಹಾದ್ಭುತಸರೋವರೇ ।
ನಿಷ್ಕಲಂಕಮಹಾಕಾಂತಿಸುಧಾವಾರಿಸುಪೂರಿತೇ ॥ ೧೦೮ ॥

ರಾಜದಂಭೋಜಸದ್ರೂಪೇ ಲೋಚನೇ ಪ್ರೋನ್ನತೇಽಮಲೇ ।
ವಿಷ್ಣುಮಾಣಿಕ್ಯಸತ್ಕಾಂತಿಪಾದರಾಗಾನುರಕ್ತಕೇ ॥ ೧೦೯ ॥

ಪರೇಶವಿಷಯಾಪಾಂಗಮಹಾಸೌರಭಯಾ ಜಿತೇ ।
ದಿವ್ಯಸಾರಸುಪಾನೈಷಿಹಂಸರೂಪಿಪರಾಶ್ರಯೇ ॥ ೧೧೦ ॥

ಪ್ರೋದ್ಯಚ್ಛಶ್ಯರ್ಕಸದೃಶನಾರಾಯಣಮಹಾಪ್ರಭಾಃ ।
ರಮಣೀಯಸುಲಾವಣ್ಯಪ್ರಭಾಲಿಂಗನಸುಸ್ಮಿತೇ ॥ ೧೧೧ ॥

ಗಾಯದ್ಭಿಃ ಸಾಮಭಿಸ್ಚಿತ್ರಮಮರಭ್ರಮರಾಲಿಭಿಃ ।
ಅನುರಕ್ತಧಿಯಾ ಪೀತೇ ತತ್ಪರಾನಂದಕಾರಿಣಿ ॥ ೧೧೨ ॥

ಪೀಯೂಷರಸಪೂರೇಯಂ ಕಟಾಕ್ಷಃ ಪೂರಿತೋಽತ್ರ ಹಿ ।
ಪರಮಾನಂದಚಿನ್ಮೂರ್ತೇಃ ಪಂಕಜಾಯತಚಕ್ಷುಷೋಃ ॥ ೧೧೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸರ್ವಮನಸಾಂ ಮಹಾಮಧುರರೂಪಕಃ ।
ಜರಾಮರಣದೋಷಘ್ನಃ ಪರಮೋಕ್ಷಸುಖಪ್ರದಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ಮಯಿ ಸಂಪೂರಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತ್ಯಾದಿರೂಪಿಕಾಮ್ ।
ದದ್ಯಾದಜಸ್ರಸ್ತತುಷ್ಟಿಂ ರಮಾರಾಗಾನುರಂಜಿತಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ನಮೋಽಮಂದನಿಜಾನಂದಸಾಂದ್ರಸುಂದರಮೂರ್ತಯೇ ।
ಇಂದಿರಾಪತಯೇ ನಿತ್ಯಾನಂದಭೋಜನದಾಯಿನೇ ॥ ೧೧೬ ॥

ಪೂರ್ಣಬೋಧಾರ್ಯಶಿಷ್ಯೇಣ ನೃಸಿಂಹವರನಾಮಿನಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಪ್ರೀತಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕೃತೇಯಂ ವಿಷ್ಣುಚಂದ್ರಿಕಾ ॥ ೧೧೭ ॥

ಜಾನಕೀಲೋಕನಾಂಭೋಜಸುಖಪ್ರದಮಧುಸ್ಮಿತಮ್ ।
ರಾಮಂ ಭಜಾಮಿ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಸುರನಮ್ಯಪದಾಂಬುಜಮ್ ॥ ೧೧೮ ॥

ನಮೋ ನಮೋಽಸ್ತು ಗುರವೇ ವ್ಯಾಸಾಯಾಮಿತತೇಜಸೇ ।
ಸುಧಾಭಿಷಿಕ್ತವಪುಷೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಽಮಿತಶ್ರಿಯೇ ॥ ೧೧೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಬೋಧಾರ್ಯಶಿಷ್ಯನೃಸಿಂಹವಿರಚಿತಾ ವಿಷ್ಣುಚಂದ್ರಿಕಾ ॥

*****

೫೪. ತತ್ತ್ವಸಾರಸಮುದ್ಧೃತಿಃ

೧. ಮಂಗಲಾಚರಣಂ

ವ್ಯಾಸಂ ಚ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಸ್ರಭಾನುಂ
ರಾಮಂ ಸ್ವಭಕ್ತಾರ್ಣವಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ಸಂಪೂರ್ಣಗುಣಾಂಬುರಾಶಿಂ
ವಂದೇ ರಮಾಂ ಮಧ್ವಮುನೀಂಸ್ತಥಾ ಗುರೂನ್ ॥ ೧ ॥

ಜಯತಿ ಶ್ರೀರಮಾನಾಥಃ ಸಂಪೂರ್ಣಾಮಿತಸದ್ಗುಣಃ ।
ಯದಧೀನಮಿದಂ ವಿಶ್ವಂ ಚೇತನಾಚೇತನಾತ್ಮಕಮ್ ॥ ೨ ॥

ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯತ್ವಭೇದೇನ ತ್ರಿವಿಧಂ ಜಡಮಿಷ್ಯತೇ ।
ಸೂಕ್ಷ್ಮವ್ಯಾಪ್ತವಿಭೇದೇನ ನಿತ್ಯಂ ತು ದ್ವಿವಿಧಂ ಮತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಪರಮಾಣವಸ್ತತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ವರ್ಣಾ ವೇದಾ ದಿಶೋ ಪರಾಃ ।
ಮಹಾನಹಂ ಮನೋಬುದ್ಧಿಭೂತಮಾತ್ರೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ॥ ೪ ॥

ಅಂಡಮಿತ್ಯಾದಿಭೇದೇನ ಹ್ಯನಿತ್ಯಂ ಬಹುಧಾ ಮತಮ್ ।
ವ್ಯಾಪ್ತಶ್ಚೈವ ಮಹಾನ್ ಕಾಲೋ ವ್ಯಾಪ್ತಾ ಪ್ರಕೃತಯಸ್ತಥಾ ॥ ೫ ॥

ಪುರಾಣಾನೀತಿ ಭೇದೇನ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯಂ ತ್ರಿಧೇಷ್ಯತೇ ।
ಚೇತನಾಶ್ಚ ತ್ರಿಧಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ನೀಚಮಧ್ಯೋತ್ತಮಾ ಇತಿ ॥ ೬ ॥

ನೀಚಾಸ್ತತ್ರ ತಮೋಯೋಗ್ಯಾ ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಣೋ ಮತಾಃ ।
ಮಧ್ಯಮಾ ಉತ್ತಮಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮೋಕ್ಷಯೋಗ್ಯಾ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಾಃ ॥ ೭ ॥

ತಮೋಯೋಗ್ಯಾ ದುಃಖರೂಪಾ ಮಧ್ಯಮಾ ಮಿಶ್ರರೂಪಿಣಃ ।
ಜ್ಞಾನಾನಂದಾತ್ಮಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಲಿಂಗದೇಹಪ್ರಕೃತ್ಯಾದ್ಯೈರಾವೃತಾಸ್ತೇ ತತೋಽನಿಶಮ್ ।
ತಸ್ಮಾನ್ಮಾನಸದುಃಖಾದೀನ್ ಸತ್ಯಾನನುಭವಂತಿ ಹಿ ॥ ೯ ॥

ಹೃತ್ಪದ್ಮಕರ್ಣಿಕಾಸಂಸ್ಥಹರಿಪಾದಾಬ್ಜಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ।
ನಿಜೇಂದ್ರಿಯಸಮಾಯುಕ್ತನಿತ್ಯದೇಹೇಂದ್ರಿಯಕ್ರಿಯಾಃ ॥ ೧೦ ॥

ಕುರ್ವಂತಃ ಸರ್ವದೇಹಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಶ್ಚ ಕರ್ಮಭಿಃ ।
ಅನಾದಿಕರ್ಮಸಂತಾನಾತ್ ಸಂಸಾರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಭ್ರಮಂತಿ ಹಿ ॥ ೧೧ ॥

ಉತ್ತಮಾನಾಮುತ್ತಮಾನಾಂ ದುಃಖಾದ್ಯತ್ಯಲ್ಪಮೇವ ಹಿ ।
ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಯೋಗ್ಯಾ ಜೀವಾಸ್ತು ಸರ್ವಜೀವೋತ್ತಮಾ ಮತಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸಮಸ್ತಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಾಃ ಸರ್ವದೋಷವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಅನಾದಿತಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಾಃ ॥ ೧೩ ॥

ತೃಣೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯುತ್ತಮಾ ವೃಕ್ಷಾಸ್ತೇಭ್ಯಸ್ತೇ ಪಶವೋ ನರಾಃ ।
ಕ್ಷಿತಿಪಾ ಮನುಷ್ಯಗಂಧರ್ವಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಪಿತರಶ್ಚಿರಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಆಜಾನಜಾಃ ಕರ್ಮಜಾಶ್ಚ ಪುಷ್ಕರಃ ಶಿಷ್ಟದೇವತಾಃ ।
ಶನಿರ್ಬುಧೋಽಗ್ನಿಭಾರ್ಯಾ ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽನ್ಯೇ ಧನೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೫ ॥

ಮಿತ್ರೋಽಗ್ನಿರ್ನಾರದೋ ವಾರ್ಧಿಃ ಸೋಮೋಽಥ ಪ್ರವರೋ ಗುರುಃ ।
ಪ್ರಾಣಃ ಶಕ್ರಃ ಪ್ರಾವಹೋ ಚ ಷಟ್ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪಾರ್ವತೀ ಶಿವಃ ॥ ೧೬ ॥

ಭಾರತೀ ಮುಖ್ಯವಾಯುಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತ್ವೇತೇ ಶತೋತ್ತರಾಃ ।
ದಶೋತ್ತರಾಶ್ಚ ಪಂಚೋಚ್ಚಾ ದ್ವಿಗುಣಾಃ ಷಡ್ಗುಣಾಧಿಕಾಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪರಿಮಾಣೇ ಶತಗುಣೇಽಪ್ಯಾನಂದಸ್ಫುಟತಾವಶಾತ್ ।
ಸಹಸ್ರಕೋಟಿಗುಣಿನೋ ಹ್ಯನಂತಗುಣಿತಾ ಅಪಿ ॥ ೧೮ ॥

ಅನಂತಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಾ ಭಾರತೀ ಜಗದೀಶ್ವರೀ ।
ತತ್ಪತಿಃ ಪರಮೋ ವಾಯುಃ ಮಹಾನಂತಗುಣಾಕರಃ ॥ ೧೯ ॥

ತತಸ್ತು ಕೋಟಿಗುಣತೋ ಜ್ಞಾನೇಽನಂತಗುಣಾಧಿಕಾಃ ।
ಅನಂತಾನಂತಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪೂರ್ಣಾ ಸದಾ ರಮಾ ॥ ೨೦ ॥

ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾ ಸಮವ್ಯಾಪ್ತಾ ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ವಿಷ್ಣುನಾ ।
ಅನಂತಾನಂತಗುಣತಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತು ಪರಮೋ ಹರಿಃ ॥ ೨೧ ॥

ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿರೂಪೇಷು ವಿಮುಕ್ತೇಷ್ವಪಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಯೇ ಜಡೇಷು ಸ್ಥಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸದ್ಗುಣಾಸ್ತದಪೇಕ್ಷಯಾ ॥ ೨೨ ॥

ಅನಂತಾನಂತಗುಣತಸ್ತೇಭ್ಯೋಽತ್ಯಂತವಿಲಕ್ಷಣಾಃ ।
ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಾ ರಮಾದೇಶ್ಚ ಮನೋವಾಚಾಮಗೋಚರಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಅವಿರುದ್ಧಾ ವಿರುದ್ಧಾಶ್ಚ ಸಂತಿ ವಿಷ್ಣೌ ಗುಣಾರ್ಣವೇ ।
ಅನಂತಾನಂತರೂಪಾಣಿ ರಮಾದೌ ಚ ಸ್ಥಿತಾನ್ಯಪಿ

ಸಮಸ್ತಜಡಸಂಸ್ಥಾನಿ ಹ್ಯವತಾರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಪಾಲನಾನ್ಯಖಿಲಾನಿ ಚ

ಜಗತ್ಸಂಸ್ಪರ್ಶಶೂನ್ಯಾನಿ ಸರ್ವರೂಪಾತ್ಮಕಾನಿ ಚ ।
ಮಹತೋಽಪಿ ಮಹೀಯಾಂಸಿ ಹ್ಯಣೋರಣುತರಾಣಿ ಚ

ರಮಾದ್ಯೈರಪ್ಯಚಿಂತ್ಯಾನಿ ಸಂತಿ ವಿಷ್ಣೌ ಜಗತ್ಪ್ರಭೌ ।
ಸ್ವಜಗದ್ವಿಷಯಾ ನಿತ್ಯಾ ಹ್ಯಸಂಖ್ಯೇಯಾ ಕ್ರಿಯಾ ಹರೌ

ಸಂತಿ ಕ್ರಿಯಾ ಗುಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಕ್ರಿಯಾರೂಪಗುಣಾಸ್ತಥಾ ॥
ಪೂರಿತಾಃ ಸರ್ವರೂಪಾಣಿ ಸ್ವತಂತ್ರಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾನಿಧೇಃ

ಪರಿಪೂರ್ಣೋ ಹಿ ಭಗವಾನೇಕೈಕಾವಯವೇಷ್ವಪಿ ।
ಭೇದಾಭೇದೋಽಪಿ ನೈವಾಸ್ತಿ ಸರ್ವದಾಽಭಿನ್ನರೂಪಕೇ

ನ ಭೇದೋಽಸ್ತ್ಯವತಾರೇಷು ಧರ್ಮೇಷ್ವಪಿ ಗುಣೇಷು ಚ ।
ಆಕೇಶಾದಾನಖಾಗ್ರಾಚ್ಚ ಪೂರ್ಣಃ ಪೂರ್ಣತರೋ ಹರಿಃ

ಅವತಾರಾಃ ಸುಪೂರ್ಣಾಶ್ಚ ತತ್ಸಂಶ್ಲೇಷೀ ತಥೈವ ಚ ।
ಸರ್ವಸತ್ಕರ್ಮ ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಸರ್ವಶಬ್ದೈಕವೇದಿತಃ

ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಾವಯವಃ ಸರ್ವಧರ್ಮನಿಯಾಮಕಃ ।
ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾನಂದಶೀರ್ಷೋಽಸೌ ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾನಂದಬಾಹುಕಃ

ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾನಂದದೇಹಶ್ಚ ಸಜ್ಜ್ಞಾನಾನಂದಪಾದವಾನ್ ।
ಇತ್ಥಂಭೂತೋ ಜಗನ್ನಾಥಃ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀರೂಪೇಷು ಸರ್ವದಾ

ರಮತೇ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವರೂಪಾಣಿ ಪುಂರೂಪಾಣಿ ವಿಧಾಯ ಚ ।
ಸ್ತ್ರೀರೂಪೇಷು ಚ ತೇಷ್ವೇವ ರಮತೇ ಸರ್ವಸಂಸ್ಥಿತಃ

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಂ ನಿಧಾಯ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ರಮತೇ ಕರುಣಾಕರಃ ।
ವಾಯೋಃ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಕೇ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಃ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ನಿವೇಶ್ಯ ಚ

ರಮತೇ ಜಾಂಬವತ್ಯಾದ್ಯಾಸ್ವೇವಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಬುಭೂಷುಭಿಃ ।
ಸ್ವಸರೂಪಾಂಶ್ಚ ವಿಷಯಾನ್ ರಮಾರೂಪಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ

ಮುಕ್ತಬ್ರಹ್ಮಾದಿರೂಪಾಂಶ್ಚ ಭುಂಕ್ತೇ ಚ ಜಡರೂಪಕಾನ್ ।
ಏತಾದೃಶಂ ವಿನಾ ವಿಷ್ಣುಂ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಪುರಸ್ಸರಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಜಗತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ಕಥಂಚಿದ್ವಾ ಕುತ್ರಚಿನ್ನೈವ ಶಕ್ನುಯಾತ್ ।
ದ್ರವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕಾಲಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವೋ ಜೀವ ಏವ ಚ ॥ ೩೮ ॥

ಯದನುಗ್ರಹತಃ ಸಂತಿ ನ ಸಂತಿ ಯದುಪೇಕ್ಷಯಾ ।
ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಪರಮಾತ್ ತಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷೋ ನಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ ॥ ೩೯ ॥

ಪ್ರಸಾದಸ್ತ್ವಪರೋಕ್ಷೇಣ ಹ್ಯಪರೋಕ್ಷಶ್ಚ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ಉಪಾಸಯಾ ಚ ಸೋಪಾಸಾ ಸ್ವಸ್ವಯೋಗ್ಯಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ॥ ೪೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವಗುಣೈಶ್ಚೈವ ಕ್ರಿಯಾಸಾಮಾನ್ಯತಶ್ಚ ಗೀಃ ।
ಗುಣಸಾಮಾನ್ಯತೋ ರುದ್ರೋ ದ್ರವ್ಯಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಪರೇ ॥ ೪೧ ॥

ಆನಂದೋ ಜ್ಞಃ ಸದಾತ್ಮೇತಿ ಹ್ಯುಪಾಸ್ಯೋ ಮಾನುಷೈರ್ಹರಿಃ ।
ಆತ್ಮೇತ್ಯೇವ ಸದೋಪಾಸ್ಯೋ ಹ್ಯವರೈಃ ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಃ ॥ ೪೨ ॥

ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಃ ಸತತಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಸ್ಮರ್ತವ್ಯೋ ನ ಜಾತುಚಿತ್ ।
ಮಹಾಸ್ನೇಹಸ್ತು ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಜ್ಞಾನಸಂಯುತಃ ॥ ೪೩ ॥

ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವಾಪತ್ಯಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯಶ್ಚಾಧಿಕೋ ದೃಢಃ ।
ಉಪಘಾತೈಶ್ಚ ಬಹುಭಿರಚಾಲ್ಯೋಽಪಿ ನಿರಂತರಃ ॥ ೪೪ ॥

ಸಾ ಪರಾ ಭಕ್ತಿ ಸಂಜ್ಞಾ ಸ್ಯಾತ್ ತಯಾ ಸ್ಯಾದ್ಧರಿದರ್ಶನಮ್ ।
ಅನಾದ್ಯವ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶವ್ಯಾಪ್ತರೂಪೀ ಚತುರ್ಮುಖಃ ॥ ೪೫ ॥

ಸರಸ್ವತೀ ತು ತ್ರಿಗುಣಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಶತಗುಣಂ ತತಃ ।
ತಮೋಗುಣೇ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವೇಽಪ್ಯಹಂಕಾರೇ ಕ್ರಮಾತ್ ಪರೇ ॥ ೪೬ ॥

ವ್ಯಾಪ್ತಮಿಂದ್ರಿಯಸಂವ್ಯಾಪೀ ಭೂತವ್ಯಾಪ್ಯಪರೇಽಪಿ ಚ ।
ಅಂಡವ್ಯಾಪ್ಯ ...ನತಸ್ಯ ತ್ರಿಲಕ್ಷೋಕ್ಯಾಂ ಚ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ ॥ ೪೭ ॥

ಪ್ರಾಪ್ಯಸ್ವಯೋಗ್ಯರೂಪಂ ಚ ಮಹಾನಂದೈಕರೂಪಿಣಃ ।
ಹೃದಯೇ ದಹರೇ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಸ್ವಗುರೂಕ್ತಾನುಸಾರತಃ ॥ ೪೮ ॥

ಸ್ಥಿತಂ ಪಶ್ಯನ್ನನಾರಬ್ಧಂ ಪಾಪಂ ಪುಣ್ಯಮನಿಷ್ಟಕಮ್ ।
ಭಸ್ಮಸಾತ್ ಕುರುತೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಯದಾ ತದ್ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಃ ॥ ೪೯ ॥

ಅಶ್ಲೇಷಂ ಚ ಪ್ರಯಾತ್ಯೂರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರಾರಬ್ಧಂ ಚೋಪಮರ್ದ್ಯ ವೈ ।
ಕಿಂಚಿತ್ತದನ್ಯದ್ಭೋಗೇನ ಕ್ಷಪಯಿತ್ವಾ ತದಾತ್ಮಕಾಃ ॥ ೫೦ ॥

ನಾಡೀದ್ವಾರಾ ಸಮುತ್ಕ್ರಾಂತಾ ಹ್ಯರ್ಚಿರಾದಿಪಥಂ ಗತಾಃ ।
ಸಾಂತಾನಿಕೇಷು ಲೋಕೇಷು ವಸಂತೇ ಹ್ಯಾಲಯಂ ಶುಭಾಃ ॥ ೫೦ ॥

ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಮಾರ್ಗೇ ದೇವಾನಾಂ ನ ಪ್ರಾಯೇಣ ಭವಿಷ್ಯತಃ ।
ದೇಹಕ್ಷಯೋ ಭವೇತ್ ತೇಷಾಮುತ್ತಮೇಷೂತ್ತರೇಷು ಚ ॥ ೫೨ ॥

ತತಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದೇಹೇ ಲಯಂ ಯಾಂತಿ ಹಿ ಸರ್ವಶಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀದ್ವಾರಾ ಸ ವೈ ವಿಷ್ಣೌ ಲಯಮೇತಿ ಸುನಿತ್ಯಕೇ ॥ ೫೩ ॥

ತತಸ್ತು ವಿರಜಾನದ್ಯಾಂ ಭಗ್ನಲಿಂಗಾಸ್ತು ಸಾತ್ವಿಕಾಃ ।
ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೇನಾಜ್ಞಪ್ತಾ ಕೃಪಾಬ್ಧಿನಾ ॥ ೫೪ ॥

ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ವಯೋಗ್ಯರೂಪಂ ಚ ಮಹಾನಂದೈಕರೂಪಿಣಃ ।
ತತ್ಸಾಧನಬಹೂನ್ ಭೋಗಾನ್ ಭುಂಜತೇ ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಾಃ ॥ ೫೫ ॥

ಸಾಲೋಕ್ಯಂ ಚೈವ ಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಚ ಸರೂಪತಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದೇನ ಗುರೂಣಾಂ ಚ ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೫೬ ॥

ನಾರಾಯಣಂ ಸ್ತುವಂತಶ್ಚ ಗಾಯಂತಶ್ಚ ಯಥಾಸುಖಮ್ ।
ಯಥೇಷ್ಟಮೇವ ವರ್ತಂತೇ ಪುನರಾವರ್ತಿವರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೫೭ ॥

ಸ್ವೇನೈವ ಸಹ ಮುಕ್ತಾನಾಮಧಿಪಶ್ಚತುರಾನನಃ ।
ಸ್ವೀಯತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿಭ್ಯಃ ಪ್ರೇರಯನ್ನಖಿಲಾನ್ ಜನಾನ್ ॥ ೫೮ ॥

ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸರ್ವಾಂಗಸಾಯುಜ್ಯಮನಂತಾನಂತಭೋಗವಾನ್ ।
ವಾಣೀವಂದ್ಯಪದಾಂಭೋಜೋ ಮೋದತೇ ಹರಿಸೇವಕಃ ॥ ೫೯ ॥

ಇತ್ಥಂ ಹ್ಯನಂತಮುಕ್ತಾಶ್ಚ ಮುಕ್ತಿಮೇಷ್ಯತ್ಯನಂತಕಾಃ ।
ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಮಾತ್ರೇಣ ಸ ಹರಿರ್ಜಯತೇ ಸದಾ ॥ ೬೦ ॥

ಇದಂ ಹರೇರುತ್ತಮತ್ವಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಂ ಗುಣಪೂರ್ಣತಾಮ್ ।
ದ್ರವ್ಯಪೂರ್ತಿಂ ಕ್ರಿಯಾಪೂರ್ತಿಂ ಸರ್ವಾಂತಃಸ್ಥಮೇವ ಚ ॥ ೬೧ ॥

ಸಮಸ್ತಸಾರಭೋಕ್ತೃತ್ವಂ ಪರಮಾಚಿಂತ್ಯಶಕ್ತಿತಾಮ್ ।
ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಕರ್ತೃತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಮೋಕ್ಷಾದಿದಾತೃತಾಮ್ ॥ ೬೨ ॥

ತತ್ತಂತ್ರತ್ವಂ ಚ ತದ್ದಾಸ್ಯಂ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಮುಖಸ್ಯ ಚ ।
ಜಗತೋ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಸರ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮೇವ ಚ ॥ ೬೩ ॥

ಪಂಚಭೇದಂ ತಾರತಮ್ಯಂ ವಾಯೋರುತ್ಕರ್ಷಮೇವ ಚ ।
ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಸ್ತತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಚ್ಯೇತ ಸಂಸೃತೇಃ ॥ ೬೪ ॥

ಶ್ರೀವಿಠಲಾರ್ಯಪುತ್ರೇಣಾನಂದತೀರ್ಥಾಭಿಧೇನ ಚ ।
ಕೃತಾऽತಿಸ್ಥೂಲರೀತ್ಯೈವ ತತ್ತ್ವಸಾರಸಮುದ್ಧೃತಿಃ ॥ ೬೫ ॥

॥ ಇತಿ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆನಂದತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯ ಕೃತಾ ತತ್ತ್ವಸಾರಸಮುದ್ಧೃತಿಃ ॥

*****

೫೫. ಪ್ರಮೇಯಮಾಲಾ

ಓಂ ॥ ಸ್ವರವರ್ಣಪದಾತ್ಮಕಾಶೇಷವೇದಸಮನ್ವಯದ್ವಾರಾ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯವ್ಯುತ್ಪಾದಿತಾಶೇಷಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವೋಪೇತಾಯ, ಯುಕ್ತಿಸಮಯಶ್ರುತಿನ್ಯಾಯೋಪೇತ-ಶ್ರುತಿವಿರೋಧಭೇದೇನ ಚತುರ್ವಿಧವಿರೋಧಪರಿಹಾರದ್ವಾರೇಣ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯ-ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾಶೇಷದೋಷದೂರಾಯ, ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಪ್ರತಿಪಾದಿತವೈರಾಗ್ಯಾ-ಪಾದಿತದಾರ್ಢ್ಯೋಪೇತಭಕ್ತಿಪ್ರಯೋಜ್ಯೋಪಾಸನಾಜನ್ಯಾಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ-ವಿಷಯಾಯ, ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯವ್ಯುತ್ಪಾದಿತಕರ್ಮಕ್ಷಯೋತ್ಕ್ರಾಂತಿಮಾರ್ಗಭೋಗ-ರೂಪಚತುರ್ವಿಧಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯ, ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸಕಲಜೀವೋತ್ತಮಾಯ, ತತ್ತ್ವೇರಕಾಯ, ಸ್ವರಮಣಾಯ, ನಾರಾಯಣಾಯ, ಗಜತುರಗಾದಿಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮ-ಶರೀರಸ್ಥಿತತತ್ತದಾಕಾರತತ್ತತ್ಪರಿಮಾಣೋಪೇತಾಯ, ಸ್ವಾನಂತಾನಂತಾವತಾರೈರೈಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಯ, ಸ್ವಸೃಷ್ಟಂ ಸಮಸ್ತಂ ಜಗತ್ಸ್ವಯಮೇವ ಸಂಹೃತ್ಯ ಚೇತನಂ ಸ್ವೋದರೇ ನಿಕ್ಷಿಪನ್, ನಾಭೇರಧೋ ವಾಮಭಾಗೇ ಪ್ರಾಪ್ತತಮಸ್ಕಾನ್ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ ತಮೋ-ಯೋಗ್ಯಾನ್, ಸಮಪ್ರದೇಶೇ ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಣೋ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ನಾಭೇರುಪರಿ-ದಕ್ಷಿಣಭಾಗೇ ಮುಕ್ತಾನ್, ವಾಮಭಾಗೇ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯಾನ್ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, (ದುರ್ಗಾತ್ಮ-ಕಾಂಧಕಾರ) ಪ್ರಕೃತ್ಯಾತ್ಮಕಪ್ರಲಯೋದಕೇ ಶ್ರೀರೂಪವಟಪತ್ರೇ ಶಿಶುರೂಪೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಮಾನೇನ ಶತವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ಯೋಗನಿದ್ರಾಕಾರಿಣೇ, ಶತವರ್ಷಾತ್ಮಕ-ಪ್ರಲಯಕಾಲಸ್ಯಾಷ್ಟಮಭಾಗ ಉರ್ವರಿತೇ ಸತಿ ಅಶೇಷವೇದಾಭಿಮಾನಿದುರ್ಗಯಾ ಸಜ್ಜನೇಷು ಕೃಪಯಾ, ಅಶೇಷವೇದಸಮೂಹೈಃ ಸೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ತೂಯಮಾನಾಯ, ಪ್ರಲಯಕಾಲವೃತ್ತ್ಯಂಧಕಾರರೂಪದುರ್ಗಾಶಾಂತ್ಯರ್ಥಂ ಪುರುಷನಾಮಕನಾರಾ-ಯಣರೂಪೇಣ ತಮಃಪಾನಕರ್ತ್ರೇ, ಸ್ವಶರೀರಸ್ವೇದಜನಿತಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾತ್ಮಕಪ್ರಧಾನ-ವಿರಜಾಸ್ನಾನೇನ ದಶೇಂದ್ರಿಯಪಂಚಭೂತಬುದ್ಧಿತತ್ತ್ವರೂಪಷೋಡಶಕಲಾತ್ಮಕ-ಲಿಂಗಭಂಗಂ ಪ್ರಾಪಯಿತ್ವಾ ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾನುಭವರೂಪಮುಕ್ತಿಪ್ರದಮಾಯಾಪತಿ-ವಾಸುದೇವರೂಪಾಯ, ತದ್ವಾಸುದೇವರೂಪೇಣ ಶ್ರೀದೇವ್ಯಭಿವ್ಯಕ್ತಮಾಯಾಯಾಂ ಸರ್ವಕಾಲಾಭಿಮಾನಿಕಾಲನಾಮಕಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಧಾನಸಂಜ್ಞಕ-ಗಾಯತ್ರೀನಾಮಕಸರಸ್ವತೀಸಹಿತಸರ್ವಜೀವಾಭಿಮಾನಿಪುರುಷನಾಮಕಬ್ರಹ್ಮ-ಸ್ರಷ್ಟ್ರೇ, ತದನಂತರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಸಕಲಜಗತ್ಸಂಹಾರಕಶ್ರೀದೇವ್ಯಭಿವ್ಯಕ್ತಜಯಾಪತಿಸಂಕ-

ರ್ಷಣರೂಪಾಯ, ತತ್ಸಂಕರ್ಷಣರೂಪೇಣ ಜಯಾಯಾಂ ಸೂತ್ರನಾಮಕವಾಯುಸರ್ಜಕಾಯ, ತದನಂತರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಸರ್ವಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣಕಶ್ರೀದೇವ್ಯಭಿವ್ಯಕ್ತಕೃತಿಪತಿಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರೂಪಾಯ, ತತ್ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರೂಪೇಣ ಕೃತ್ಯಾಂ ಗಾಯತ್ರೀಸಾವಿತ್ರೀಸರಸ್ವತೀರೂಪತ್ರಿರೂಪಾತ್ಮಕಪ್ರಧಾನಸಂಜ್ಞಕಗಾಯತ್ರೀಶ್ರದ್ಧಾಸಂಜ್ಞಕಭಾರತೀರೂಪಕನ್ಯಾಚತುಷ್ಟಯೋತ್ಪಾದಕಾಯ, ತದನಂತರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಸರ್ವಜಗತ್ಸ್ಥಿತಿಹೇತುಶ್ರೀದೇವ್ಯಭಿವ್ಯಕ್ತಶಾಂತಿಪತ್ಯನಿರುದ್ಧರೂಪಾಯ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋತ್ಪನ್ನಶ್ರದ್ಧಾನಾಮಕಭಾರತ್ಯಾಂ ಭಗವಚ್ಛಯ್ಯಾಭೂತಜೀವನಾಮಕಶೇಷಸ್ಯ ಭಗವದ್ವಾಹನಕಾಲನಾಮಕಗರುಡಸ್ಯೋತ್ಪಾದಕಸಂಕರ್ಷಣೋತ್ಪನ್ನಸೂತ್ರನಾಮಕವಾಯ್ವಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋತ್ಪನ್ನಗಾಯತ್ರೀಸಾವಿತ್ರೀಸರಸ್ವತೀರೂಪದೇವೀತ್ರಯೇ ವೀರ್ಯಂ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ತದ್ವೀರ್ಯಮೇಕೀಕೃತ್ಯ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾ ಉದರೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ವಿರಿಂಚಬ್ರಹ್ಮನಾಮಕಸ್ವಾಂಶಸ್ಯ ಸಂಕರ್ಷಣಾದುತ್ಪನ್ನಸೂತ್ರನಾಮಕವಾಯೋಃ ಶ್ಚೋತ್ಪಾದಕವಾಸುದೇವೋತ್ಪನ್ನಪುರುಷನಾಮಕ ಬ್ರಹ್ಮಾಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ತ್ರಿರೂಪಾಂತರ್ಗತಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಜೀವನಾಮಕಶೇಷಸ್ಯ, ವೈಕಾರಿಕಾಹಂಕಾರತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿವೈಕಾರಿಕರುದ್ರನಾಮಕಗರುಡಸ್ಯಸ್ತ್ರೀಭ್ಯಾಂ ಸಹೋತ್ಪಾದಕಪುರುಷನಾಮಕಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಪನ್ನವಿರಿಂಚಬ್ರಹ್ಮಾಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ಕಾಲನಾಮಕಗರುಡಸ್ಯ ತೈಜಸಾಹಂಕಾರತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿತೈಜಸರುದ್ರನಾಮಕಶೇಷಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಭ್ಯಾಂ ಸಹೋತ್ಪಾದಕಪುರುಷನಾಮಕಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಪನ್ನವಾಯ್ವಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ವಾರುಣ್ಯಾಂ ತಾಮಸಾಹಂಕಾರತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿತಾಮಸರುದ್ರನಾಮಕೋಮಾಪತಿರುದ್ರಸ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಸಹೋತ್ಪಾದಕವಿರಿಂಚಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಪನ್ನಜೀವನಾಮಕಶೇಷಾಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ತತ್ತ್ವಸಹಿತಸ್ಥಾವರಸರ್ವದೇವೋತ್ಪಾದಕಾತ್ರಿರೂಪರುದ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ಕಾಲಾಶ್ವಮೇಧಾದಿಸರ್ವಯಜ್ಞಸಹಿತಸ್ಥಾವರಸರ್ವದೇವೋತ್ಪಾದಕಶ್ರದ್ಧಾಪತಿಸೂತ್ರನಾಮಕವಾಯ್ವಂತರ್ಯಾಮಿಣೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತೀಯಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮಣಃ (ಅಗ್ನೇಃ ಬೃಹಸ್ಪತೇಶ್ಚ) ಕ್ಷತ್ರಜಾತೀಯವಾಯುಗರುಡಶೇಷರುದ್ರೇಂದ್ರಕಾಮವರುಣಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಾಣಾಂ, ವೈಶ್ಯಜಾತೀಯಾನಾಂ ವಿವಸ್ವತ್ಸೂರ್ಯೇಂದ್ರವರುಣವಿಷ್ಣೂನ್ ವಿನಾ ಅದಿತಿಸುತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ, ಮೂಲರುದ್ರಂ ವಿನಾ ಸರ್ವರುದ್ರಾಣಾಂ ಮೂಲವಾಯುಂ ವಿನಾ ಸರ್ವವಾಯೂನಾಂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಗ್ನಿಂ ವಿನಾ ಸರ್ವವಸೂನಾಂ, ಶೂದ್ರಜಾತೀಯಾನಾಂ ಅಶ್ವಿಪೃಥಿವೀಕಾಲಮೃತ್ಯುನಿರ್ಋತಿಪ್ರಭೃತೀನಾಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೇಣ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃವಾಸುದೇವಸಂಕರ್ಷಣಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾತ್ಮಕತ್ರಿರೂಪಾಯ, ಸ್ಥೂಲದೇಹೇಪ್ಸೂನೇತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ದೇವಮಾನೇನ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ಸ್ವೋದರೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಸ್ಥೂಲದೇಹಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೇನ ದೀಯಮಾನಾಂಸ್ತಾನ್ ಸ್ವಸ್ತ್ರಿಯಃ ಶಾಂತ್ಯಾ ಉದರೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ, ಶ್ರೀಭೂದುರ್ಗಾತ್ಮಿಕಶಾಂತ್ಯಭಿಮನ್ಯಮಾನಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಸತ್ತ್ವರಜಸ್ತಮೋಮಿಶ್ರಿತಾನಂತರಾಶಿರೂಪಮೂಲಜಡಪ್ರಕೃತೇಃ ಸಕಾಶಾತ್ ತಮೋ-

ರಜಃಸತ್ವರಾಶೀನುತ್ತರೋತ್ತರಂ ದ್ವಿಗುಣತ್ವೇನ ಸಮುಪಾದಾಯ ಸತ್ತ್ವರಾಶೇರ-
ಮಿಶ್ರಿತತ್ವೇನ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಭೋಗಸಾಧನತ್ವೇನ ರಾಶಿದ್ವಯಮೇವೋಪಾದಾನೀಕೃತ್ಯ
ಸ್ಥೂಲದೇಹಪ್ರಾಪಕಾನಿರುದ್ಧರೂಪಾಯ, ಪ್ರಲಯಕಾಲೇ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವನಾಶಾನಂತರಂ
ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವೇ ವಿಮಿಶ್ರಿತರಜೋರಾಶ್ಯಂತರ್ಗತದಶಪರಿಮಿತರಜಃಸತ್ತ್ವಭಾಗೈಸ್ತಮೋ-
ರಾಶಿಮಿಶ್ರಿತೇನೈಕೇನ ರಜಃಸತ್ತ್ವೇನ ಸ್ವರಾಶಿಸ್ಥಿತೇನೈಕೇನ ರಜಃಸತ್ತ್ವಭಾಗೇನೇತ್ಯೇವಂ
ದ್ವಾದಶಭಾಗೈರೇಕೇನ ತಮೋಗುಣೇನ ಚ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಂ ನಿರ್ಮಾಯ ಬ್ರಹ್ಮ-
ವಾಯ್ವೋಸ್ತದಾತ್ಮಕಸ್ಥೂಲದೇಹಪ್ರದಾಯ, ಮಹತ್ತತ್ವಸ್ಥಬ್ರಹ್ಮಾಂತರ್ಗತಾಂಶೇನ
ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಗತಸತ್ತ್ವಭಾಗೇನ ಜೀವನಾಮಕಶೇಷವೈಕಾರಿಕರುದ್ರಯೋಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ
ಸಹೋತ್ಪತ್ತಿಕರ್ತ್ರೇ, ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಗತವಾಯ್ವಂತರ್ಗತರೂಪೇಣ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಗತ-
ರಜೋಽಂಶೇನ ಕಾಲನಾಮಕಗರುಡತೈಜಸರುದ್ರಯೋಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಸಹೋ-
ತ್ಪಾದಕಾಯ, ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ಪನ್ನಜೀವನಾಮಕಶೇಷಾಂತರ್ಗತರೂಪೇಣ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವ-
ಗತತಮೋಽಂಶೇನ ತಾಮಸರುದ್ರಸ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಸಹೋತ್ಪಾದಕಾಯ, ವೈಕಾರಿಕ-
ರುದ್ರಾಂತರ್ಗತಾಂಶೇನಸ್ತ್ರೀದ್ವಾರಾ ಮನಸ್ತತ್ತ್ವಂತದಭಿವ್ಯಂಜಕಾಂಬುದ್ಧಿಂನಿರ್ಮಾಯ
ಶ್ರೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿಮಿತ್ರಯಮವರುಣಕುಬೇರಸೋಮಾತ್ಮಕದಿಗ್ದೇವಾನಾಂ
ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನ್ಯಾಹಂಕಾರಿಕಪ್ರಾಣಸ್ಯ, ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿಸೂರ್ಯಸ್ಯ,
ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿವರುಣಸ್ಯ, ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನ್ಯಶ್ವಿನ್ಯೋಃ ವಾಕ್ಪಾಣಿ-
ಪಾದಪಾಯೂಪಸ್ಥಾತ್ಮಕಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿನಾಂವಹ್ನೀಂದ್ರೋಪೇಂದ್ರಮಿತ್ರ-
ನಾಮಕಸೂರ್ಯದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತೀನಾಂ ಚೋತ್ಪಾದಕಾಯ, ತಾಮಸರುದ್ರಾಂತರ್ಗತ-
ರೂಪೇಣ ಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರಾಣಾದ್ಯಭಿಮನ್ಯಮಾನಶಬ್ದಾದಿಮಾತ್ರಾಣಾಂ, (ಗಣಪತ್ಯಾದ್ಯ-
ಭಿಮನ್ಯಮಾನಾಕಾಶಾದಿ) ಪಂಚಮಹಾಭೂತಾನಾಂ ಚೋತ್ಪತ್ತಿಕರ್ತ್ರೇ, ಗುಣ-
ತ್ರಯಾತ್ಮಕಾವ್ಯಕ್ತತತ್ತ್ವಾಂತರ್ಯಾಮ್ಯಾನಂದಮಯರೂಪಾಯ, ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಾಂತರ್ಗತ-
ವಿಜ್ಞಾನಮಯರೂಪಾಯ, ಅಹಂಕಾರತತ್ತ್ವಾಂತರ್ಗತಮನೋಮಯರೂಪಾಯ,
ಆಕಾಶವಾಯುತೇಜೋರೂಪಭೂತತ್ರಯಾಂತರ್ಗತಪ್ರಾಣಮಯರೂಪಾಯ,
ಜಲಪೃಥಿವ್ಯಂತರ್ಯಾಮ್ಯನ್ನಮಯರೂಪಾಯ,ತ್ರಿರೂಪಮಾಯಾಂತರ್ಗತ(ಸತ್ತ್ವಾ-
ಭಿಮಾನಿನ್ಯಾ) ಶ್ರೀದೇವ್ಯಾ ರಮಣಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುನಾಮ್ನಾಽವತೀರ್ಯ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಿಕರ್ತ್ರೇ, (ರಜೋಽಭಿಮಾನಿನ್ಯಾ) ಭೂರೂಪಯಾ ರಮಣಂ
ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮನಾಮ್ನಾಽವತೀರ್ಯ ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮಾಂತರ್ಯಾಮೀ ಭೂತ್ವಾ
ಬಹಿಃಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೇ, (ತಮೋಽಭಿಮಾನಿನ್ಯಾ) ದುರ್ಗಾರೂಪಯಾ ರಮಣಂ ಕೃತ್ವೇಶಾನ-
ನಾಮ್ನಾಽವತೀರ್ಯ (ಪಂಚಮುಖ) ರುದ್ರಾಂತರ್ಗತಃ ಸನ್ ಸಂಹಾರಕರ್ತ್ರೇ,
ವಾಸುದೇವೋತ್ಪನ್ನವಿಷ್ಣುರೂಪೇಣ ಶ್ರೀದೇವ್ಯಾಂ ವೀರ್ಯಂ ನಿಧಾಯ ಚತು-
ರ್ವಿಂಶತಿತತ್ತ್ವಾನಾಮಂಶೈರಂತಃ ಸರ್ವತ್ರ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿಯೋಜನವಿಸ್ತಾರ-
ಯುಕ್ತಂ ತೇಜೋಮಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ಯಾಂತರ್ಬಹಿ-

ರಾಧಾರತಯಾ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ವಿರಾಡ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ನಿಧಾಯ ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿಯೋಜನ-ವಿಸ್ತಾರಪುರುಷರೂಪಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುರುಷರೂಪೇಣ ತತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಃ ಸನ್ ಪಾದಮೂಲೇ ಪಾತಾಲಲೋಕಃ, ಪಾದಪಾರ್ಶ್ವೇ ರಸಾತಲಲೋಕಃ, ಗುಲ್ಫ-ಯೋರ್ಮಹಾತಲಲೋಕಃ, ಜಂಘಯೋಸ್ತಲಾತಲಲೋಕಃ, ಜಾನ್ವೋಃ ಸುತಲ-ಲೋಕಃ, ಊರ್ವೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವದ್ವಯೇಽತಲವಿತಲಲೋಕೌ, ಜಘನಪ್ರದೇಶೇ ಭೂಲೋಕಃ, ನಾಭೌ ಭುವರ್ಲೋಕಃ (ಉರಸಿ ಸ್ವರ್ಲೋಕಃ, ಗ್ರೀವಾಯಾಂ ಮಹರ್ಲೋಕಃ, ವದನೇ ಜನೋಲೋಕಃ, ರರಾಟ್ಯಾಂ ತಪೋಲೋಕಃ), ಶಿರಸಿ ಸತ್ಯಲೋಕಃ, ಇತ್ಯೇವಂ ಚತುರ್ದಶಲೋಕಾನಾಮಾಧಾರೋ ಭೂತ್ವಾ ಪುರುಷಸೂಕ್ತೇನ ಸ್ತುತಿವಿಷಯಾಯ, ತಸ್ಯ ವಿರಾಡ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽವಯವೇಭ್ಯಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾನಾಂ ದೇವಾನಾಮುತ್ತಮತ್ವೇನ ಕಲಹೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ವಿರಾಡ್ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಶರೀರೇ ಪ್ರವೇಶನಿರ್ಗಮಾಭ್ಯಾಂ ಪಾತೋತ್ಥಾನಾಭ್ಯಾಂ ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮತ್ವಂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ತದ್ದಾಸ್ಯಪ್ರಾಪಕಾಯ, ಗರ್ಭೋದಕಾಂತರ್ವಿಷ್ಣ್ವಾತ್ಮಕಶ್ರೀನಾರಾಯಣರೂಪೇಣ ಸರ್ವಾವತಾರಾಣಾಂ ಮೂಲಾಂಶಭೂತೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಶೇಷಪರ್ಯಂಕೇ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಹ ಯೋಗನಿದ್ರಾಕಾರಿಣೇ, ತತಃ ಶರ್ವರ್ಯಾಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ 'ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಂ ಕುರು' ಇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ತಾವಯಿತ್ವಾ, ಅಂತಃಸೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿನದ್ವಯ-ನ್ಯೂನಪಂಚಾಶದ್ವರ್ಷಾತ್ಮಕಕಾಲೇ ಗತೇ ಸತಿ (ಏಕಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ) ವೈರಾಜ-ಸೃಷ್ಟ್ಯಾವವಶಿಷ್ಟಪಂಚಾಶದ್ವರ್ಷಾಂತಿಮದಿನೇ ಸ್ವನಾಭೇಶ್ಚತುರ್ದಶಭುವನೋತ್ಪಾದಕ-ಭೂದೇವ್ಯಭಿಮನ್ಯಮಾನಚತುರ್ದಶದಲೋಪೇತಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾತ್ಮಕಪದ್ಮಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೇ, ತನ್ನಾಭಿಕಮಲಾಚ್ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾತ್ಮಕೋದಕ-ವಾಯುಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೀತವನ್ನಾಭಿಕಮಲಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ನಾಲಚ್ಛೇದಾದ್ಬಹಿರಾಗತ್ಯ 'ತಪಃ ಕುರು' ಇತ್ಯಶರೀರವಾಣೀಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಪಃ ಕೃತ್ವಾ,

'ಜಲಜಾ ನವಲಕ್ಷಂ ತು ಸ್ಥಲಜಾ ಲಕ್ಷವಿಂಶತಿಃ ।
ಕೃಮಯೋ ರುದ್ರಸಂಖ್ಯಾಶ್ಚ ಪಕ್ಷಿಣಾಂ ದಶಲಕ್ಷಕಮ್ ।
ತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಂ ತು ಪಶ್ವಾದಿ ಚತುರ್ಲಕ್ಷಂ ತು ಮಾನುಷಮ್ ॥'

ಇತಿ ಪ್ರಮಾಣೋಕ್ತಚತುರುತ್ತರಾಶೀತಿಲಕ್ಷಯೋನೌ ಅನಂತಾನಂತಯೋನಿತೋಽಪಿ ಅನಂತಾನ್ ಜೀವಗಣಾನ್ ಸ್ವಸ್ವಯೋಗ್ಯತಾಕರ್ಮಕಾಲಾನುಸಾರೇಣಸ್ವಾವಯವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನೋಸ್ತಥಾ ಮರೀಚ್ಯಾದಿಭ್ಯೋ ಮಿಥುನೀಭಾವಾನ್ನಾನಾಪ್ರಕಾರೇಣ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ, ತೇಷಾಂ ಗರ್ಭೋದಕೇ ಸ್ಥಾತುಂ ಸ್ಥಲಾಯ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ತೃಕಸ್ತುತಿವಿಷಯೋ ಭೂತ್ವಾತತ್ಪದ್ಮದಲಾನ್ಯುಪಾದಾನೀಕೃತ್ಯಚತುರ್ದಶಲೋಕಾನ್ ಸೃಷ್ಟ್ವಾತದಂತರುದಕಂ ಶೋಷಯಿತ್ವಾತೇಷಾಂಲೋಕಾನಾಮಾವಾಸಾರ್ಥಮಾನುಕೂಲ್ಯಂಕರ್ತ್ರೇ,ಬ್ರಹ್ಮಣ

ಏಕಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ಚತುರ್ದಶಮನೂನಾಂ ಚತುರ್ದಶೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಚ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ್ರೇ, ಚತುರ್ದಶಮನೂನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವೈವಸ್ವತಮನೋರಷ್ಟಾವಿಂಶತಿತಮೇ ಮಹಾಯುಗೇ ಕ್ರಮಾದವತೀರ್ಣದಶಾವತಾರಾಯ, ಸತ್ಯವತ್ಯಾಮವತೀರ್ಣವ್ಯಾಸರೂಪಾಯ, ನಾರಾಯಣರೂಪೇಣಸಂಹೃತಮಧುಕೈಟಭಭಾರಾದ್ಧನೀಭೂತಾಯಾಃ ಸ್ವಯಯೇವ ಗರ್ಭೋದಕೇ ನಿಮಗ್ನಾಯಾಃ ಭೂಮೇರುದ್ಧಾರಾಯ ಸ್ವಾಯಂಭುವೇನ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮ-ಕರ್ತೃಕಸ್ತುತಿವಿಷಯೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನ್ವಂತರೇ ಸ್ವಯಮೇವ ಸ್ವಾಂಶಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮನಾಸಾಪುಟಾತ್ ಶ್ವೇತವರಾಹಾವತಾರಂ ಕೃತ್ವಾ ಭೂಮಿಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ತನ್ನಿರೋಧಾರ್ಥಮಾಗತಮಾದಿಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಂ ದಂಷ್ಟ್ರಯಾ ವಿದಾರ್ಯ ಪುನಃ ಕೋಪಾತ್ ಸನಕಾದಿಶಪ್ತವಿಜಯೇನ ಸಹ ದಿತ್ಯಾಂ ಜಾತಂ ಭೂಮಿಂ ನಿಮಜ್ಜ-ಯಂತಮಾದಿಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಂ ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ ಕರ್ಣತಾಡನಾತ್ ಸಂಹೃತ್ಯ ದಶಾವ-ತಾರೇ ಪರಿಗಣಿತ ಶ್ರೀವರಾಹರೂಪಾಯ, ಚಾಕ್ಷುಷಮನ್ವಂತರೇ ಸಮುದ್ರಮಥನ-ಕಾಲೇ ಕೂರ್ಮಾವತಾರಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಂದರಪರ್ವತಮೂರ್ಧ್ವಾ ಪುನರ್ವೈವಸ್ವತ-ಮನ್ವಂತರೇ ಸಮುದ್ರಮಥನಕಾಲೇ ಮಂದರಪರ್ವತಮೂರ್ಧ್ವಾ ದಶಾವತಾರೇ ಪರಿಗಣಿತಶ್ರೀಕೂರ್ಮರೂಪಾಯ, ಶ್ವೇತವರಾಹೋದ್ಧೃತಭೂಮೇಃಸಪ್ತದ್ವೀಪಾಂತ-ರ್ಗತಲಕ್ಷಯೋಜನಜಂಬೂದ್ವೀಪಮಧ್ಯಸ್ಥಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಯೋಜನಪರಿಮಿತೇ-ಲಾವೃತಖಂಡಮಧ್ಯೇ ಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತಸುವರ್ಣರತ್ನತೇಜೋಮಯಮೇರು-ಪರ್ವತೇಽಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಾನಾಂ ಗೃಹೋಪೇತೇ ವೃಶ್ಚಿಕಾಕಾರೇಣ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಮುಖೇನ ತಂ ಪರ್ವತಂ ಧೃತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಭಾಗಮೂರ್ಧ್ವೀಕೃತ್ಯ ದಶಸಹಸ್ರಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತ-ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಯೋಜನಾಯತಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತರಾಹುಕೇತ್ವೋರಪಸವ್ಯೇನ ಗತಿಂ ಪ್ರಾಪಯಿತ್ವಾ ಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತದಶಸಹಸ್ರಯೋಜನಾಯತಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತ-ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿದಿವಸಂ ನವಕೋಟ್ಯುತ್ತರೈಕಪಂಚಾಶಲ್ಲಕ್ಷಯೋಜನಪರ್ಯಂತಂ ಗತಿಪ್ರದಾಯ, ದ್ವಿಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತವಿಂಶತಿಸಹಸ್ರಯೋಜನಾಯತಮಂಡ-ಲಾಂತರ್ಗತಚಂದ್ರಸ್ಯ, ಚತುರ್ಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಮಂಗಲಸ್ಯ, ಷಡ್ಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಬುಧಸ್ಯ, ಅಷ್ಟಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತ-ಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಗುರೋಃ, ದಶಲಕ್ಷಪರಿಮಿತಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಶುಕ್ರಸ್ಯ, ದ್ವಾದಶ-ಲಕ್ಷಪರಿಮಿತಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಶನೈಶ್ಚರಸ್ಯ, ತ್ರಯೋದಶಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತ-ಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಸಪ್ತರ್ಷೀಣಾಂ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣತಃ ಸಂಚಾರಂ ಪ್ರಾಪಯಿತ್ವಾ ಅಧಿಕಾರಿಭೇದೇನ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಸ್ಥಾನನಿಯುಕ್ತಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲ್ಲಕ್ಷಯೋಜನೋಚ್ಛ್ರಿತ-ಮಂಡಲಾಂತರ್ಗತಪರಮಭಾಗವತಧ್ರುವಕರ್ತೃಕಸ್ತುತಿವಿಷಯಶಿಂಶುಮಾರ-ರೂಪಾಯ, ಇಲಾವೃತನಾಮಕರಾಜಾಷ್ಠಿತೇಲಾವೃತಖಂಡೇ ಪಾರ್ವತ್ಯುಪಾಸ್ಯ-ರುದ್ರಾಂತರ್ಗತಸಂಕರ್ಷಣರೂಪಾಯ, ಗಂಧಮಾದನಪರ್ವತವ್ಯವಹಿತೈಕತ್ರಿಂಶ-

ತ್ಸಹಸ್ರಯೋಜನಭದ್ರಾಶ್ವಖಂಡೇ ಭದ್ರಾಶ್ವನಾಮಕರಾಜೋಪಾಸ್ಯಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವ-ರೂಪಾಯ, ಮಾಲ್ಯವನ್ನಾಮಕಪರ್ವತವ್ಯವಹಿತಕೇತುಮಾಲನಾಮಕರಾಜಾಧಿಷ್ಠಿತ-ಕೇತುಮಾಲಖಂಡೇರತಿದೇವ್ಯುಪಾಸ್ಯಕಾಮಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರೂಪಾಯ, ನೀಲನಾಮಕಪರ್ವತವ್ಯವಹಿತರಮಣನಾಮಕರಾಜಾಧಿಷ್ಠಿತನವಸಹಸ್ರಯೋಜನ-ರಮ್ಯಕಖಂಡೇ ವೈವಸ್ವತಮನೂಪಾಸ್ಯಮತ್ಸ್ಯರೂಪಾಯ, ಶ್ವೇತನಾಮಕಪರ್ವತ-ವ್ಯವಹಿತನವಸಹಸ್ರಯೋಜನಹಿರಣ್ಮಯಖಂಡೇ ಹಿರಣ್ಮಯರಾಜಾಧಿಷ್ಠಿತೇ ಪಿತೃ-ಗಣಾಧಿಪಾರ್ಯಮೋಪಾಸ್ಯಕೂರ್ಮರೂಪಾಯ, ಶೃಂಗವನ್ನಾಮಕಪರ್ವತವ್ಯವ-ಹಿತಕುರುರಾಜಾಧಿಷ್ಠಿತನವಸಹಸ್ರಯೋಜನಪರಿಮಿತಕುರುಖಂಡೇ ಭೂದೇವ್ಯುಪಾಸ್ಯ-ವರಾಹರೂಪಾಯ, ಹರಿವರ್ಷನಾಮಕರಾಜಾಧಿಷ್ಠಿತನವಸಹಸ್ರಯೋಜನಪರಿಮಿತ-ಹರಿವರ್ಷಖಂಡೇ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋಪಾಸ್ಯಶ್ರೀನೃಸಿಂಹರೂಪಾಯ, ನವಸಹಸ್ರಯೋಜನ ಪರಿಮಿತಕಿಂಪುರುಷಖಂಡೇ ವಾಯ್ವವತಾರಶ್ರೀಹನುಮದುಪಾಸ್ಯಸೀತಾಪತಿಶ್ರೀರಾಮ-ಚಂದ್ರರೂಪಾಯ, ಕರ್ಮಭೂಮಿಭೂತಸಾಧನಸಂಪತ್ಕಾರಣನವಸಹಸ್ರಯೋಜನಾಂಜ-ನಾಭನಾಮಕರಾಜಾಧಿಷ್ಠಿತಾಂಜನಾಭಖಂಡೇ ಭರತಪಾಲಿತತ್ವಾತ್ ಭರತಸಂಜ್ಞಕೇ ನಾರದೋಪಾಸ್ಯನರನಾರಾಯಣರೂಪಾಯ,ದೇಶಕಾಲಾಭ್ಯಾಂ ಭಗವತ್ಸಂಪ್ರೀತ್ಯಾ ಗುಣತಶ್ಚಾನಂತಾನಂತಪ್ರಕಾರೇಣಾಧಮಯಾ ಶ್ರಿಯಾ ಅನಂತವೇದೋಕ್ತತದ-ನುಕ್ತಭಾರತೋಕ್ತತದನುಕ್ತಾನಂತಾನಂತಗುಣಕ್ರಿಯೋಪಸಂಹಾರೇಣೋಪಾಸಿತಾ-ನಂತರೂಪಾಯ, ಕೋಟಿಗುಣತಃ ರಮಾಯಾ ನೀಚಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವ-ಜೀವೋತ್ತಮಾಭ್ಯಾಮೀಶಾದನ್ಯತ್ರಾಲೋಚನೇ ಸರ್ವವಿಷಯಕೇಣಾಮುಕ್ತಿಕ್ರಮೇಣ ವರ್ಧಮಾನೇನ ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಲಯೇಽಪ್ಯವಿಚ್ಛಿನ್ನೇನವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನೇನೋಪೇತಾಭ್ಯಾಂ ನಿಜಭಕ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವವಿಜ್ಞಾನತತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಭ್ಯಾಮುಪಾಸಿತ-ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷಾದ್ಯನಂತರೂಪಾಯ, ಸ್ವಪತ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ಶತಗುಣನೀಚಾಭ್ಯಾಂ ವೇದಭಕ್ತ್ಯ-ಭಿಮಾನಿಸರಸ್ವತೀಭಾರತೀಭ್ಯಾಂ ಕ್ರಿಯಾಸಾಮಾನ್ಯೇನೋಪಾಸಿತಾನಂತಗುಣಾಯ, ಭಾರತ್ಯಾದೇಃ ಶತಗುಣನೀಚೈಃ ಕ್ರಮಾತ್ ಕಾಲಜೀವಾಹಂಕಾರಾಭಿಮಾನಿ-ಗರುಡಶೇಷರುದ್ರೈಃ ಸಮುಪಾಸಿತಬಹುಗುಣಾಯ, ಜಾಂಬವತ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾವೇಶ-ಹ್ರಾಸಾಭಾವೇನಸದಾ ಬಲರಾಮಸಮತ್ವೇಽಪಿನೀಲಾಭದ್ರಾಮಿತ್ರವೃಂದಾಕಾಲಿಂದೀ-ಲಕ್ಷಣಾರೂಪಪಂಚಸ್ತ್ರೀಷು ಕೃಷ್ಣಾಂಗಸಂಗಾಭಾವಕಾಲೇ ಛಾಂದೋಗ್ಯಭಾಷ್ಯಾನು-ಸಾರೇಣ ಶೇಷಾದಿಭ್ಯಃ ಪಂಚಗುಣಾಧಮತ್ವಾತ್ ಸ್ವಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರೇಣ ಜಾಂಬವತ್ಯಾದಿಷಣ್ಮಹಿಷ್ಯುಪಾಸ್ಯಾನೇಕಗುಣಾಯ, ಸ್ವಪತ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ದಶಗುಣ-ನೀಚಾಭಿಃ ಸೌಪರ್ಣೀವಾರುಣೀಬುದ್ಧ್ಯಭಿಮಾನಿಪಾರ್ವತೀಭಿಃ ಸಮುಪಾಸಿ-ತಾಯ, ಸೌಪರ್ಣ್ಯಾದಿಭ್ಯಃ ಶತಗುಣನೀಚಾಭ್ಯಾಮೈಶ್ವರ್ಯವೈರಾಗ್ಯಾಭಿಮಾನೀಂದ್ರ-ಕಾಮಾಭ್ಯಾಂಸಮುಪಾಸಿತಬಹುಗುಣಾಯ, ಇಂದ್ರಾದ್ದಶಗುಣನೀಚತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯಾ-ಭಿ

ಮಾನ್ಯಾಹಂಕಾರಿಕಪ್ರಾಣೋಪಾಸ್ಯಾಯ, ಆಹಂಕಾರಿಕಪ್ರಾಣಾದ್ದಶಗುಣಾಧಮಾಭಿಃ ಕಾಮಪುತ್ರಾನಿರುದ್ಧಬೃಹಸ್ಪತಿತಾರಾಸ್ವಾಯಂಭುವಮನುದಕ್ಷಶಚೀರತಿಭಿಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ಅನಿರುದ್ಧಾತ್ ಪಂಚಗುಣನೀಚಭೂತವಾಯ್ವಭಿಮಾನಿಮರೀಚಿನಾಮಕಕೋಣಾಧಿಪತಿಪ್ರವಹವಾಯೂಪಾಸ್ಯಾಯ, ಪ್ರವಹವಾಯೋರ್ದಶಗುಣಾಧಮಾಭಿರ್ಯಮವಿವಸ್ವನ್ನಾಮಕಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಸ್ವಾಯಂಭುವಪತ್ನೀಶತರೂಪಾಭಿಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ಯಮಾತ್ಪಾದಪಾದಾರ್ಧಗುಣಾವರವರುಣೋಪಾಸ್ಯಾಯ, ವರುಣಾತ್ ಕಿಂಚಿನ್ನೀಚನಾರದೋಪಾಸ್ಯಾಯ, ವರುಣಾತ್ಪಾದನ್ಯೂನಭೃಗ್ವಗ್ನಿದಕ್ಷಭಾರ್ಯಾಪ್ರಸೂತ್ಯುಪಾಸ್ಯಾಯ, ಭೃಗೋಃ ಪಾದಪಾದನ್ಯೂನೈಃ ಮರೀಚ್ಯತ್ರ್ಯಂಗಿರಸಪುಲಸ್ತ್ಯ - ಪುಲಹಕ್ರತುವಸಿಷ್ಠಾತ್ಮಕಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಸಪ್ತರ್ಷಿವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರವೈವಸ್ವತಮನುಭಿಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ಮಿತ್ರನಾಮಕಸೂರ್ಯಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ತ್ರೀತಾರಾಽಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಕೋಣಾಧಿಪತಿನಿರ್ಋತಿಪ್ರವಹವಾಯುಪತ್ನೀಭಿಃ ಅಗ್ನ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ದ್ವಿಗುಣನೀಚಾಭಿಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ಪ್ರಧಾನವಾಯುಮುಖ್ಯರುದ್ರೇಂದ್ರಾಹಂಕಾರಿಕಪ್ರಾಣಬೃಹಸ್ಪತಿಪ್ರವಹವಿವಸ್ವದ್ವರುಣಾಶ್ವಿಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮೋಕ್ತತ್ವೇನ, ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ಯ ಪಿತೄಣಾಂ ಚ ನೀಚತಯೋಕ್ತತ್ವೇನ ತದತಿರಿಕ್ತಸೋಮಪಾನಾರ್ಹಶತಸ್ಥದೇವಾನಾಮಾಕಾಶಾಭಿಮಾನಿಗಣಪತಿಧನಪತಿಕುಬೇರವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಾನಾಂ ಚ ಮಿತ್ರಾದಿಭ್ಯಃ ಕಿಂಚಿನ್ನ್ಯೂನೈಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ತಾಪಸಸ್ವಾಯಂಭುವವೈವಸ್ವತಾನ್ ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಾರೋಚಿಷೋತ್ತಮರೈವತಚಾಕ್ಷುಷಸಾವರ್ಣಿಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣಿರುದ್ರಸಾವರ್ಣಿವೇದಸಾವರ್ಣಿಮೇರುಸಾವರ್ಣೀಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿದಕ್ಷಸಾವರ್ಣಿಧರ್ಮಸಾವರ್ಣ್ಯಾತ್ಮಕೈಕಾದಶಮನುಭಿಃ, ಯಜ್ಞಸ್ಯ ನಾರಾಯಣತ್ವೇನ, ರೋಚನಸ್ಯ ವಾಯುಸ್ವರೂಪತ್ವೇನ, ಸತ್ಯಜಿತೋ ಯಮಾತ್ಮಕತ್ವೇನ ತ್ರಿಶಿಖವಿಭ್ವೋರಶ್ವಿನ್ಯಾತ್ಮಕತ್ವೇನ ಪುರಂದರಮಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನಯೋರಿಂದ್ರಸ್ವರೂಪತ್ವೇನಾವಶಿಷ್ಟಬಲ್ಯದ್ಭುತಶಂಭುವಿಧೃತಋತಧಾಮಕದಿವಸ್ಪತಿಶುಚ್ಯಾತ್ಮಕಸಪ್ತೇಂದ್ರೈಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಕಾರ್ತವೀರ್ಯಪೃಥುಶಶಿಬಿಂದುಪ್ರಿಯವ್ರತದುಷ್ಯಂತದೌಷ್ಯಂತಿಭರತಾರ್ಷಭಭರತಕುತ್ಸ್ಥಗಯಮಾಂಧಾತೃಪ್ರಮುಖ್ಯೈರಾಜಭಿಃ ಚ್ಯವನೋಚಥ್ಯಾಭ್ಯಾಮ್ಯ ಭ್ಯಾಮಷ್ಟಗಂಧರ್ವೈಶ್ಚೈತ್ಯೈತೈಃ ಕರ್ಮಜದೇವೈಃ ಶತಸ್ಥಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಕಿಂಚಿನ್ನೀಚೈಃ ಮಿತ್ರತಃ ಪಂಚಗುಣಾಧಮೈರುಪಾಸ್ಯಾಯ, ಕರ್ಮಜದೇವೇಭ್ಯಶ್ಚತುರ್ಗುಣನೀಚೈರ್ವರುಣಭಾರ್ಯಾಗಂಗಾಯಮಸ್ತ್ರೀಶ್ಯಾಮಲಾಚಂದ್ರಪತ್ನೀ ರೋಹಿಣ್ಯನಿರುದ್ಧಭಾರ್ಯೋಷಾವಿವಸ್ವತ್ಸೂರ್ಯಭಾರ್ಯಾಸಂಜ್ಞಾವೃಷ್ಟ್ಯಭಿಮಾನಿಪರ್ಜನ್ಯೈಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ಪರ್ಜನ್ಯಾನ್ನೀಚಾನುಕ್ತದೇವೋಪಾಸ್ಯಾಯ, ಸೂರ್ಯಾದ್ವಿಗುಣನೀಚಯಾ ಪರ್ಜನ್ಯಾತ್ ವಿಂಶತಿಗುಣನೀಚಯಾ ಅಗ್ನಿಭಾರ್ಯಾಸ್ವಾಹಯೋಪಾಸಿತಾಯ, ಸ್ವಾಹಾನ್ಯೂನಬುಧೋಪಾಸಿತಾಯ, ಬುಧಾನ್ನ್ಯೂನಯಾ ದಶಗುಣತಃ ಸ್ವಾಹಾನ್ಯೂನಯಾ ಉಷಯೋಪಾಸಿತಾಯ, ಉಷಾನ್ಯೂನ-

ಶನೈಶ್ಚರೋಽಪಾಸಿತಾಯ, ಶನೈಶ್ಚರಾಧಮಪುಷ್ಕರೋಽಪಾಸಿತಾಯ, ಪುಷ್ಕರಾತ್ ಕಿಂಚಿನ್ನೀಚೈಃ ಆಜಾನಜದೇವೈರುರ್ವಶೀರಂಭಾಮೇನಕಾತಿಲೋತ್ತಮಾಪೂರ್ವಚಿತ್ತಿಘೃತಾಚೀಪ್ರಲೋಚನ್ಯನುಲೋಚನೀಕೃತಸ್ಥಲೀಪ್ರಭೃತಿಸಹಸ್ರಾಪ್ಸರೋಽಭಿರಜಗರವಿದ್ಯಾಧರಶತಾಧಿಕಷೋಡಶಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾಕಾಗ್ನಿಪುತ್ರಾತ್ಮಕಕೃಷ್ಣಭಾರ್ಯಾಭಿಃ ಕರ್ಮಜದೇವೇಭ್ಯಃ ಶತಗುಣನೀಚಾಭಿಃ ಸಮುಪಾಸಿತಾಯ, ಅಗ್ನಿಪುತ್ರೇಭ್ಯೋ ದ್ವಿಗುಣಾಧಮಗೋಽಪ್ಯುಪಾಸ್ಯಾಯ, ಅಗ್ನಿಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಗುಣೋತ್ತಮಯಶೋದೋಽಪಾಸ್ಯಾಯ, ಯಶೋದೋತ್ತಮಾದಿತ್ಯುಪಾಸ್ಯಾಯ, ಪುಷ್ಕರಾಚ್ಛತಗುಣಾಧಮೋಕ್ತಾನ್ಯಚಿರಪಿತೃಭಿರುಪಾಸ್ಯಾಯ, ಚಿರಪಿತೃಭ್ಯಃ ಶತಗುಣಾಧಮಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತಗಂಧರ್ವಾತಿರಿಕ್ತದೇವಗಂಧರ್ವೋಽಪಾಸ್ಯಾಯ, ದೇವಗಂಧರ್ವಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಶತಗುಣಾಧಮಮನುಷ್ಯಗಂಧರ್ವೋಽಪಾಸ್ಯಾಯ, ಮನುಷ್ಯಗಂಧರ್ವಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಶತಗುಣಾಧಮಕ್ಷಿತಿಪೋಪಾಸ್ಯಾಯ, ಕ್ಷಿತಿಪಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಶತಗುಣಾಧಮಮನುಷ್ಯೋತ್ತಮೋಽಪಾಸ್ಯಾಯ ಬಿಂಬರೂಪಾಯ ನಮಃ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಾ ಪ್ರಮೇಯಮಾಲಾ ॥

*****

೫೬. ಬ್ರಹ್ಮಕೃತ ಭಗವತ್ಸ್ತುತಿಃ

ಪುರಾ ಕಿಲ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಋಷಯಶ್ಚ ಸಮಾಗತಾಃ ।
ಪಿತಾಮಹಮುಪಾಸೇದುಃ ಪರ್ವತೇ ಗಂದಮಾದನೇ ॥ ೧ ॥

ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸಮಾಸೀನಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರಪಶ್ಯತ ।
ವಿಮಾನಂ ಪ್ರಜ್ವಲದ್ಭಾಸಾ ಸ್ಥಿತಂ ಪ್ರವರಮಂಬರೇ ॥ ೨ ॥

ಧ್ಯಾನೇನಾವೇದ್ಯ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕೃತ್ವಾ ಚ ನಿಯತೋಽಂಜಲಿಮ್ ।
ನಮಶ್ಚಕಾರ ಹೃಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಪುರುಷಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಋಷಯಸ್ತ್ವಥ ದೇವಾಶ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುತ್ಥಿತಮ್ ।
ಸ್ಥಿತಾಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಪಶ್ಯಂತೋ ಮಹದದ್ಭುತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯಥಾವಚ್ಚ ತಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ವರಃ ।
ಜಗಾದ ಜಗತಃ ಸ್ರಷ್ಟಾ ಪರಂ ಪರಮಧರ್ಮವಿತ್ ॥ ೫ ॥

ವಿಶ್ವಾವಸುರ್ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿರ್ವಿಶ್ವೇಶೋ
ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ವಶೀ ಚ ।
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೋ ವಾಸುದೇವೋಽಸಿ ತಸ್ಮಾ-
ದ್ಯೋಗಾತ್ಮಾನಂ ದೈವತಂ ತ್ವಾಮುಪೈಮಿ ॥ ೬ ॥

ಜಯ ವಿಶ್ವ ಮಹಾದೇವ ಜಯ ಲೋಕಹಿತೇ ರತ ।
ಜಯ ಯೋಗೀಶ್ವರ ವಿಭೋ ಜಯ ಯೋಗಪರಾವರ ॥ ೭ ॥

ಪದ್ಮಗರ್ಭ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಜಯ ಲೋಕೇಶ್ವರೇಶ್ವರ ।
ಭೂತಭವ್ಯಭವನ್ನಾಥ ಜಯ ಸೌಮ್ಯಾತ್ಮಜಾತ್ಮಜ ॥ ೮ ॥

ಅಸಂಖ್ಯೇಯಗುಣಾಧಾರ ಜಯ ಸರ್ವಪರಾಯಣ ।
ನಾರಾಯಣ ಸುದುಷ್ಪಾರ ಜಯ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನುರ್ಧರ ॥ ೯ ॥

ಜಯ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ ನಿರಾಮಯ ।
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಮಹಾಬಾಹೋ ಜಯ ಲೋಕಾರ್ಥತತ್ಪರ ॥ ೧೦ ॥

ಮಹೋರಗ ವರಾಹಾದ್ಯ ಹರಿಕೇಶ ವಿಭೋ ಜಯ ।
ಹರಿವಾಸ ದಿಶಾಮೀಶ ವಿಶ್ವವಾಸಾಮಿತಾವ್ಯಯ ॥ ೧೧ ॥

ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಾಮಿತಸ್ಥಾನ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯ ಸತ್ಕ್ರಿಯ ।
ಅಸಂಖ್ಯೇಯಾತ್ಮಭಾವಜ್ಞ ಜಯ ಗಂಭೀರ ಕಾಮದ ॥ ೧೨ ॥

ಅನಂತವಿದಿತ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ನಿತ್ಯ ಭೂತವಿಭಾವನ ।
ಕೃತಕಾರ್ಯ ಕೃತಪ್ರಜ್ಞ ಧರ್ಮಜ್ಞ ವಿಜಯಾವಹ ॥ ೧೩ ॥

ಗುಹ್ಯಾತ್ಮನ್ ಸರ್ವಯೋಗಾತ್ಮನ್ ಸ್ಫುಟಂ ಸಂಭೂತಸಂಭವ ।
ಭೂತಾದ್ಯ ಲೋಕತತ್ತ್ವೇಶ ಜಯ ಭೂತವಿಭಾವನ ॥ ೧೪ ॥

ಆತ್ಮಯೋನೇ ಮಹಾಭಾಗ ಕಲ್ಪಸಂಕ್ಷೇಪ ತತ್ಪರ ।
ಉದ್ಭಾವನಮನೋಭಾವ ಜಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಜನಪ್ರಿಯ ॥ ೧೫ ॥

ನಿಸರ್ಗಸರ್ಗನಿರತ ಕಾಮೇಶ ಪರಮೇಶ್ವರ ।
ಅಮೃತೋದ್ಭವ ಸದ್ಭಾವ ಮುಕ್ತಾತ್ಮನ್ ವಿಜಯಪ್ರದ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿಪತೇ ದೇವ ಪದ್ಮನಾಭ ಮಹಾಬಲ ।
ಆತ್ಮಭೂತ ಮಹಾಭೂತ ಸತ್ತ್ವಾತ್ಮನ್ ಜಯ ಸರ್ವದಾ ॥ ೧೭ ॥

ಪಾದೌ ತವ ಧರಾ ದೇವೀ ದಿಶೋ ಬಾಹೂ ದಿವಂ ಶಿರಃ ।
ಮೂರ್ತಿಸ್ತೇಽಹಂ ಸುರಾಃ ಕಾಯಶ್ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ಚ ಚಕ್ಷುಷೀ ॥ ೧೮ ॥

ಬಲಂ ತಪಶ್ಚ ಸತ್ಯಂ ಚ ಕರ್ಮ ಧರ್ಮಾತ್ಮಕಂ ತವ ।
ತೇಜೋಽಗ್ನಿಃ ಪವನಃ ಶ್ವಾಸ ಆಪಸ್ತೇ ಸ್ವೇದಸಂಭವಾಃ ॥ ೧೯ ॥

ಅಶ್ವಿನೌ ಶ್ರವಣೌ ನಿತ್ಯಂ ದೇವೀ ಜಿಹ್ವಾ ಸರಸ್ವತೀ ।
ವೇದಾಃ ಸಂಸ್ಕಾರನಿಷ್ಠಾ ಹಿ ತ್ವಯೀದಂ ಜಗದಾಶ್ರಿತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ನ ಸಂಖ್ಯಾನಂ ಪರೀಮಾಣಂ ನ ತೇಜೋ ನ ಪರಾಕ್ರಮಮ್ ।
ನ ಬಲಂ ಯೋಗಯೋಗೀಶ ಜಾನೀಮಸ್ತೇ ನ ಸಂಭವಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿನಿರತಾ ದೇವ ನಿಯಮೈಸ್ತ್ವಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ಅರ್ಚಯಾಮಃ ಸದಾ ವಿಷ್ಣೋ ಪರಮೇಶಂ ಮಹೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಋಷಯೋ ದೇವಗಂಧರ್ವಾ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಪನ್ನಗಾಃ ।
ಪಿಶಾಚಾ ಮಾನುಷಾಶ್ಚೈವ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಸರೀಸೃಪಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಏವಮಾದಿ ಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಜಮ್ ।
ಪದ್ಮನಾಭ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಕೃಷ್ಣ ದುಃಖಪ್ರಣಾಶನ ॥ ೨೪ ॥

ತ್ವಂ ಗತಿಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತ್ವಂ ನೇತಾ ತ್ವಂ ಜಗದ್ಗುರುಃ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ದೇವೇಶ ಸುಖಿನೋ ವಿಬುಧಾಃ ಸದಾ ॥ ೨೫ ॥

ಪೃಥಿವೀ ನಿರ್ಭಯಾ ದೇವ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಸದಾಽಭವತ್ ।
ತಸ್ಮಾದ್ಭವ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ಯದುವಂಶವಿವರ್ಧನಃ ॥ ೨೬ ॥

ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥಾಯ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ವಧಾಯ ಚ ।
ಜಗತೋ ಧಾರಣಾರ್ಥಾಯ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಂ ಕುರು ಮೇ ವಿಭೋ ॥ ೨೭ ॥

ಯತ್ ಯತ್ ಪರಮಕಂ ಗುಹ್ಯಂ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದಿದಂ ವಿಭೋ ।
ವಾಸುದೇವ ತದೇತತ್ ತೇ ಮಯೋದ್ಗೀತಂ ಯಥಾತಥಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಕರ್ಷಣಂ ದೇವಂ ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ ।
ಕೃಷ್ಣ ತ್ವಮಾತ್ಮನಾಽಸ್ರಾಕ್ಷೀಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂ ಚಾತ್ಮಸಂಭವಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದನಿರುದ್ಧಂ ತ್ವಂ ಯಂ ವಿದುರ್ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ ।
ಅನಿರುದ್ಧೋಽಸೃಜನ್ಮಾಂ ವೈ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಲೋಕಧಾರಿಣಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ವಾಸುದೇವಮಯಃ ಸೋಽಹಂ ತ್ವಯೈವಾಸ್ಮಿ ವಿನಿರ್ಮಿತಃ ।
ವಿಭಜ್ಯ ಭಾಗಶೋಽಽತ್ಮಾನಂ ವ್ರಜ ಮಾನುಷತಾಂ ವಿಭೋ ॥ ೩೧ ॥

ತತ್ರಾಸುರವಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಸರ್ವಲೋಕಸುಖಾಯ ವೈ ।
ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಶಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯೋಗಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ ೩೨ ॥

ತ್ವಾಂ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಯೋ ಲೋಕೇ ದೇವಾಶ್ಚಾಮಿತವಿಕ್ರಮ ।
ತೈಸ್ತೈರ್ಹಿ ನಾಮಭಿರ್ಯುಕ್ತಾ ಗಾಯಂತಿ ಪರಮಾತ್ಮಕಮ್ ॥ ೩೩ ॥

ಸ್ಥಿತಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತ್ವಯಿ ಭೂತಸಂಘಾಃ
ಕೃತ್ವಾಽಽಶ್ರಯಂ ತ್ವಾಂ ವರದಂ ಸುಬಾಹೋ ।

ಅನಾದಿಮಧ್ಯಾಂತಮಪಾರಯೋಗಂ
ಲೋಕಸ್ಯ ಸೇತುಂ ಪ್ರವದಂತಿ ವಿಪ್ರಾಃ   ॥ ೩೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಣಿ ವಿಶ್ವೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಕೃತ ಭಗವತ್ಸ್ತುತಿಃ ॥

*****

೫೭. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ - ೧

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ತತಃ ಸ ಭಗವಾನ್ ದೇವೋ ಲೋಕಾನಾಮೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಗಂಭೀರಯಾ ಗಿರಾ   ॥ ೧ ॥

ವಿದಿತಂ ತಾತ ಯೋಗಾನ್ಮೇ ಸರ್ವಮೇತತ್ ತವೇಪ್ಸಿತಮ್ ।
ತಥಾ ತದ್ಭವಿತೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತತ್ರೈವಾಂತರಧೀಯತ   ॥ ೨ ॥

ತತೋ ದೇವರ್ಷಿಗಂಧರ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತಾಃ ।
ಕೌತೂಹಲಪರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಿತಾಮಹಮಥಾಬ್ರುವನ್   ॥ ೩ ॥

ಕೋ ನ್ವಯಂ ಯೋ ಭಗವತಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ವಿನಯಾದ್ವಿಭೋ ।
ವಾಗ್ಭಿಃ ಸ್ತುತೋ ವರಿಷ್ಠಾಭಿಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮ ತಂ ವಯಮ್   ॥ ೪ ॥

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ದೇವಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಂಧರ್ವಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಮಧುರಯಾ ಗಿರಾ   ॥ ೫ ॥

ಯತ್ ತತ್ ಪರಂ ಭವಿಷ್ಯಂ ಚ ಭವಿತವ್ಯಂ ಚ ಯತ್ಪರಮ್ ।
ಭೂತಾತ್ಮಾ ಚ ಪ್ರಭುಶ್ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮ ಯಚ್ಚ ಪರಂ ಪದಮ್   ॥ ೬ ॥

ತೇನಾಸ್ಮಿ ಕೃತಸಂವಾದಃ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಸುರರ್ಷಭಾಃ ।
ಜಗತೋಽನುಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯ ಯಾಚಿತೋ ಮೇ ಜಗತ್ಪತಿಃ   ॥ ೭ ॥

ಮಾನುಷಂ ಲೋಕಮಾತಿಷ್ಠ ವಾಸುದೇವ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ ।
ಅಸುರಾಣಾಂ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಸಂಭವಸ್ವ ಮಹೀತಲೇ   ॥ ೮ ॥

ಸಂಗ್ರಾಮೇ ನಿಹತಾ ಯೇ ತೇ ದೈತ್ಯದಾನವರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ತ ಇಮೇ ನೃಷು ಸಂಭೂತಾ ಘೋರರೂಪಾ ಮಹಾಬಲಾಃ   ॥ ೯ ॥

ತೇಷಾಂ ವಧಾರ್ಥಂ ಭಗವಾನ್ ನರೇಣ ಸಹಿತೋ ವಶೀ ।
ಮಾನುಷೀಂ ಯೋನಿಮಾಸ್ಥಾಯ ಚರಿಷ್ಯತಿ ಮಹೀತಲೇ   ॥ ೧೦ ॥

ನರನಾರಾಯಣೌ ಯೌ ತೌ ಪುರಾಣಾವೃಷಿಸತ್ತಮೌ ।
ಸಹಿತೌ ಮಾನುಷೇ ಲೋಕೇ ಸಂಭೂತಾವಮಿತದ್ಯುತೀ ॥ ೧೧ ॥

ಅಜೇಯೌ ಸಮರೇ ಯತ್ ತೌ ಸಹಿತೈರಮರೈರಪಿ ।
ಮೂಢಾಸ್ತ್ವೇತೌ ನ ಜಾನಂತಿ ನರನಾರಾಯಣಾವೃಷೀ ॥ ೧೨ ॥

ತಸ್ಯಾಹಮಗ್ರಜಃ ಪುತ್ರಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ವಾಸುದೇವೋಽರ್ಚನೀಯೋ ವಃ ಸರ್ವಲೋಕಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೩ ॥

ತಥಾ ಮನುಷ್ಯೋಽಯಮಿತಿ ಕದಾಚಿತ್ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ ।
ನಾವಜ್ಞೇಯೋ ಮಹಾವೀರ್ಯಃ ಶಂಕಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ॥ ೧೪ ॥

ಏತತ್ ಪರಮಕಂ ಗುಹ್ಯಮೇತತ್ ಪರಮಕಂ ಪದಮ್ ।
ಏತತ್ ಪರಮಕಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಏತತ್ ಪರಮಕಂ ಯಶಃ ॥ ೧೫ ॥

ಏತದಕ್ಷರಮವ್ಯಕ್ತಮೇತದ್ವೈ ಶಾಶ್ವತಂ ಮಹಃ ।
ಯತ್ ತತ್ ಪುರುಷಸಂಜ್ಞಂ ವೈ ಗೀಯತೇ ಜ್ಞಾಯತೇ ನ ಚ ॥ ೧೬ ॥

ಏತತ್ ಪರಮಕಂ ತೇಜ ಏತತ್ ಪರಮಕಂ ಸುಖಮ್ ।
ಏತತ್ ಪರಮಕಂ ಸತ್ಯಂ ಕೀರ್ತಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ ೧೭ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಸೇಂದ್ರೈಃ ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಲೋಕೈಶ್ಚಾಮಿತವಿಕ್ರಮಃ ।
ನಾವಜ್ಞೇಯೋ ವಾಸುದೇವೋ ಮಾನುಷೋಽಯಮಿತಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೧೮ ॥

ಯಶ್ಚ ಮಾನುಷಮಾತ್ರೋಽಯಮಿತಿ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸ ಮಂದಧೀಃ ।
ಹೃಷೀಕೇಶಮವಜ್ಞಾನಾತ್ ತಮಾಹುಃ ಪುರುಷಾಧಮಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಯೋಗಿನಂ ತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಮಾನುಷೀಂ ತನುಮ್ ।
ಅವಮನ್ಯೇದ್ವಾಸುದೇವಂ ತಮಾಹುಸ್ತಾಮಸಂ ಜನಾಃ ॥ ೨೦ ॥

ದೇವಂ ಚರಾಚರಾತ್ಮಾನಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಂ ಸುವರ್ಚಸಮ್ ।
ಪದ್ಮನಾಭಂ ನ ಜಾನಾತಿ ತಮಾಹುಸ್ತಾಮಸಂ ಬುಧಾಃ ॥ ೨೧ ॥

ಕಿರೀಟಕೌಸ್ತುಭಧರಂ ಮಿತ್ರಾಣಾಮಭಯಂಕರಮ್ ।
ಅವಜಾನನ್ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಘೋರೇ ತಮಸಿ ಮಜ್ಜತಿ ॥ ೨೨ ॥

ಏವಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಂ ಲೋಕಾನಾಮೀಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ।
ವಾಸುದೇವೋ ನಮಸ್ಕಾರ್ಯಃ ಸರ್ವಲೋಕೈಃ ಸುರೋತ್ತಮಾಃ ॥ ೨೩ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಭಗವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಸರ್ಷಿಗಣಾನ್ ಪುರಾ ।
ವಿಸೃಜ್ಯ ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಾ ಜಗಾಮ ಭವನಂ ಸ್ವಕಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಗಂಧರ್ವಾ ಮುನಯೋಽಪ್ಸರಸೋಽಪಿ ಚ ।
ಕಥಾಂ ತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಗೀತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೀತಾ ದಿವಂ ಯಯುಃ ॥ ೨೫ ॥

ಏತಚ್ಛ್ರುತಂ ಮಯಾ ತಾತ ಋಷೀಣಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ ।
ವಾಸುದೇವಂ ಕಥಯತಾಂ ಸಮವಾಯೇ ಪುರಾತನಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಸ್ಯ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ವ್ಯಾಸನಾರದಯೋಶ್ಚಾಪಿ ಸಕಾಶಾದ್ಭರತರ್ಷಭ ॥ ೨೭ ॥

ಏತಮರ್ಥಂ ಚ ವಿಜ್ಞಾಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಪ್ರಭುಮವ್ಯಯಮ್ ।
ವಾಸುದೇವಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಲೋಕಾನಾಮೀಶ್ವರೇಶ್ವರಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಯಸ್ಯ ಚೈವಾತ್ಮಜೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಪಿತಾ ।
ಕಥಂ ನ ವಾಸುದೇವೋಽಯಮರ್ಚ್ಯಶ್ಚೇಜ್ಯಶ್ಚ ಮಾನವೈಃ ॥ ೨೯ ॥

ವಾರಿತೋಽಸಿ ಮಯಾ ತಾತ ಮುನಿಭಿರ್ವೇದಪಾರಗೈಃ ।
ಮಾ ಗಚ್ಛ ಸಂಯುಗಂ ತೇನ ವಾಸುದೇವೇನ ಧನ್ವಿನಾ ॥ ೩೦ ॥

ಮಾ ಪಾಂಡವೈಃ ಸಾರ್ಧಮಿತಿ ತತ್ ತ್ವಂ ಮೋಹಾನ್ನ ಬುಧ್ಯಸೇ ।
ಮನ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಕ್ರೂರಂ ತಥಾ ಚಾಸಿ ತಮೋವೃತಃ ॥ ೩೧ ॥

ಯಸ್ಮಾದ್ದ್ವಿಷಸಿ ಗೋವಿಂದಂ ಪಾಂಡವಂ ತಂ ಧನಂಜಯಮ್ ।
ನರನಾರಾಯಣೌ ದೇವೌ ಕೋಽನ್ಯೋ ದ್ವಿಷ್ಯಾದ್ಧಿ ಮಾನವಃ ॥ ೩೨ ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ರಾಜನ್ನೇಷ ವೈ ಶಾಶ್ವತೋಽವ್ಯಯಃ ।
ಸರ್ವಲೋಕಮಯೋ ನಿತ್ಯಃ ಶಾಸ್ತಾ ಧಾತ್ರೀಧರೋ ಧ್ರುವಃ ॥ ೩೩ ॥

ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀಂಸ್ಚರಾಚರಗುರುಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಯೋದ್ಧಾ ಜಯಶ್ಚ ಜೇತಾ ಚ ಸರ್ವಪ್ರಕೃತಿರೀಶ್ವರಃ ॥ ೩೪ ॥

ರಾಜನ್ ಸರ್ವಮಯೋ ಹ್ಯೇಷ ತಮೋರಾಗವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಯತಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ತತೋ ಧರ್ಮೋ ಯತೋ ಧರ್ಮಸ್ತತೋ ಜಯಃ ॥ ೩೫ ॥

ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯೋಗೇನ ಯೋಗೇನಾತ್ಮಮಯೇನ ಚ ।
ಧೃತಾಃ ಪಾಂಡುಸುತಾ ರಾಜನ್ ಜಯಶ್ಚೈಷಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೩೬ ॥

ಶ್ರೇಯೋಯುಕ್ತಾಂ ಸದಾ ಬುದ್ಧಿಂ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ದಧಾತಿ ಯಃ ।
ಬಲಂ ಚೈವ ರಣೇ ನಿತ್ಯಂ ಭಯೇಭ್ಯಶ್ಚೈವ ರಕ್ಷತಿ ॥ ೩೭ ॥

ಸ ಏಷ ಶಾಶ್ವತೋ ದೇವಃ ಸರ್ವಗುಹ್ಯಮಯಃ ಶಿವಃ ।
ವಾಸುದೇವ ಇತಿ ಜ್ಞೇಯೋ ಯನ್ಮಾಂ ಪೃಚ್ಛಸಿ ಭಾರತ ॥ ೩೮ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ವೈಶ್ಯೈಃ ಶೂದ್ರೈ ಶ್ಚ ಕೃತಲಕ್ಷಣೈಃ ।
ಸೇವ್ಯತೇಽಭ್ಯರ್ಚ್ಯತೇ ಚೈವ ನಿತ್ಯಯುಕ್ತೈ ಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ ॥ ೩೯ ॥

ದ್ವಾಪರಸ್ಯ ಯುಗಸ್ಯಾಂತೇ ಆದೌ ಕಲಿಯುಗಸ್ಯ ಚ ।
ಸಾತ್ವತಂ ವಿಧಿಮಾಸ್ಥಾಯ ಗೀತಃ ಸಂಕರ್ಷಣೇನ ವೈ ।
ಕೃಷ್ಣೇತಿ ನಾಮ್ನಾ ವಿಖ್ಯಾತ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸ ರಕ್ಷತಿ ॥ ೪೦ ॥

ಸ ಏಷ ಸರ್ವಂ ಸುರಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ
ಸಮುದ್ರಕಕ್ಷ್ಯಾಂತರಿತಾಂ ಪುರೀಂ ಚ ।
ಯುಗೇ ಯುಗೇ ಮಾನುಷಂ ಚೈವ ವಾಸಂ
ಪುನಃ ಪುನಃ ಸೃಜತೇ ವಾಸುದೇವಃ ॥ ೪೧ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಣಿ ವಿಶ್ವೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ -೧ ॥

*****

೫೮. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ - ೨

ದುರ್ಯೋಧನ ಉವಾಚ

ವಾಸುದೇವೋ ಮಹದ್ಭೂತಂ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ಕಥ್ಯತೇ ।
ತಸ್ಯಾಗಮಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ ಚ ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛೇ ಪಿತಾಮಹ ॥ ೧ ॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ವಾಸುದೇವೋ ಮಹದ್ಭೂತಂ ಸರ್ವದೈವತದೈವತಮ್ ।
ನ ಪರಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾದ್ದೃಶ್ಯತೇ ಭರತರ್ಷಭ ॥ ೨ ॥

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಶ್ಚ ಗೋವಿಂದೇ ಕಥಯತ್ಯದ್ಭುತಂ ಮಹತ್ ।
ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಭೂತಾತ್ಮಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೩ ॥

ಆಪೋ ವಾಯುಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ ತ್ರಯಮೇತದಕಲ್ಪಯತ್ ।
ಸ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೃಥಿವೀಂ ದೇವೀಂ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೪ ॥

ಅಪ್ಸುವೈ ಶಯನಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಸರ್ವತೇಜೋಮಯೋ ದೇವೋ ಯೋಗಾತ್ ಸುಷ್ವಾಪ ತತ್ರ ಹ ॥ ೫ ॥

ಮುಖತಃ ಸೋಽಗ್ನಿಮಸೃಜತ್ ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುಮಥಾಪಿ ಚ ।
ಸರಸ್ವತೀಂ ಚ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಮನಸಃ ಸಸೃಜೇಽಚ್ಯುತಃ ॥ ೬ ॥

ಏಷ ಲೋಕಾನ್ ಸಸರ್ಜಾದೌ ದೇವಾಂಶ್ಚ ಋಷಿಭಿಃ ಸಹ ।
ನಿಧನಂ ಚೈವ ಮೃತ್ಯುಂ ಚ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯೌ ॥ ೭ ॥

ಏಷ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ವರದಃ ಸರ್ವಕಾಮದಃ ।
ಏಷ ಕರ್ತಾ ಚ ಕಾರ್ಯಂ ಚ ಪೂರ್ವದೇವಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ ॥ ೮ ॥

ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಚ್ಚ ಪೂರ್ವಮೇತದಕಲ್ಪಯತ್ ।
ಉಭೇ ಸಂಧ್ಯೇ ದಿಶಃ ಖಂ ಚ ನಿಯಮಾಂಶ್ಚ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೯ ॥

ಋಷೀಂಶ್ಚೈವ ಹಿ ಗೋವಿಂದಸ್ತಪಶ್ಚೈವಾಭ್ಯಕಲ್ಪಯತ್ ।
ಸ್ರಷ್ಟಾರಂ ಜಗತಶ್ಚಾಪಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಪ್ರಭುರವ್ಯಯಃ ॥ ೧೦ ॥

ಅಗ್ರಜಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸಂಕರ್ಷಣಮಕಲ್ಪಯತ್ ।
ತಸ್ಮಾನ್ನಾರಾಯಣೋ ಜಜ್ಞೇ ದೇವದೇವಃ ಸನಾತನಃ ॥ ೧೧ ॥

ನಾಭೌ ಪದ್ಮಂ ಬಭೂವಾಸ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಸಂಭವಾತ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ ಪಿತಾಮಹೋ ಜಾತಸ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾಸ್ತ್ವಿಮಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ಶೇಷಂ ಚಾಕಲ್ಪಯದ್ದೇವಮನಂತಂ ವಿಶ್ವರೂಪಿಣಮ್ ।
ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಭೂತಾನಿ ಧರಾಂ ಚೇಮಾಂ ಸಪರ್ವತಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಧ್ಯಾನಯೋಗೇನ ವಿಪ್ರಾಶ್ಚ ತಂ ವಿದಂತಿ ಮಹೌಜಸಮ್ ।
ಕರ್ಣಸ್ರೋತೋದ್ಭವಂ ಚಾಪಿ ಮಧುಂ ನಾಮ ಮಹಾಸುರಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ತಮುಗ್ರಮುಗ್ರಕರ್ಮಾಣಮುಗ್ರಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಪಚಿತಿಂ ಕುರ್ವನ್ ಜಘಾನ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೫ ॥

ತಸ್ಯ ತಾತ ವಧಾದೇವ ದೇವದಾನವಮಾನವಾಃ ।
ಮಧುಸೂದನಮಿತ್ಯಾಹುರ್ಋಷಯಶ್ಚ ಜನಾರ್ದನಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ವರಾಹಶ್ಚೈವ ಸಿಂಹಶ್ಚ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಗತಿಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಏಷ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಚೈವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಹರಿಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪರಂ ಹಿ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾನ್ನ ಭೂತಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಮುಖತಃ ಸೋಽಸೃಜಾದ್ವಿಪ್ರಾನ್ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂಸ್ತಥಾ ॥ ೧೮ ॥

ವೈಶ್ಯಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯೂರುತೋ ರಾಜನ್ ಶೂದ್ರಾನ್ ವೈ ಪಾದತಸ್ತಥಾ ।
ತಪಸಾ ನಿಯತೋ ದೇವಂ ವಿಧಾನಂ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಮಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ತಥೈವ ಚ ।
ಯೋಗಭೂತಂ ಪರಿಚರನ್ ಕೇಶವಂ ಮಹದಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೨೦ ॥

ಕೇಶವಃ ಪರಮಂ ತೇಜಃ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ।
ಏನಮಾಹುರ್ಹೃಷೀಕೇಶಂ ಮುನಯೋ ವೈ ನರಾಧಿಪ ॥ ೨೧ ॥

ಏವಮೇನಂ ವಿಜಾನೀಹಿ ಆಚಾರ್ಯಂ ಪಿತರಂ ಗುರುಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣೋ ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸೀದೇನ ಲೋಕಾಸ್ತೇನಾಕ್ಷಯಾ ಜಿತಾಃ ॥ ೨೨ ॥

ಯಶ್ಚೈ ವೈನಂ ಭಯಸ್ಥಾನೇ ಕೇಶವಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ಸದಾ ನರಃ ಪಠಂಶ್ಚೇದಂ ಸ್ವಸ್ತಿಮಾನ್ ಸ ಸುಖೀ ಭವೇತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಯೇ ಚ ಕೃಷ್ಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ತೇ ನ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಮಾನವಾಃ ।
ಭಯೇ ಮಹತಿ ಮಗ್ನಾಂಶ್ಚ ಪಾತಿ ನಿತ್ಯಂ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೨೪ ॥

ಸ ತಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯಾಥಾತಥ್ಯೇನ ಭಾರತ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಕೇಶವಂ ಜಗದೀಶ್ವರಮ್ ।
ಪ್ರಪನ್ನಃ ಶರಣಂ ರಾಜನ್ ಯೋಗಾನಾಂ ಪ್ರಭುಮೀಶ್ವರಮ್ ॥ ೨೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಣಿ ವಿಶ್ವೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವರ್ಣನಮ್ - ೨ ॥

★★★★★

೫೯. ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ಚೇದಂ ಮಹಾರಾಜ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಂ ಸ್ತವಂ ಮಮ ।
ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭಿಶ್ಚ ದೇವೈಶ್ಚ ಯಃ ಪುರಾ ಕಥಿತೋ ಭುವಿ ॥ ೧ ॥

ಸಾಧ್ಯಾನಾಮಪಿ ದೇವಾನಾಂ ದೇವದೇವೇಶ್ವರಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಲೋಕಭಾವನಭಾವಜ್ಞ ಇತಿ ತ್ವಾಂ ನಾರದೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಂ ಚ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯೋಽಭ್ಯುವಾಚ ಹ ।
ಯಜ್ಞಂ ತ್ವಾಂ ಚೈವ ಯಜ್ಞಾನಾಂ ತಪಶ್ಚ ತಪಸಾಮಪಿ ॥ ೩ ॥

ದೇವಾನಾಮಪಿ ದೇವಂ ಚ ತ್ವಾಮಾಹ ಭಗವಾನ್ ಭೃಗುಃ ।
ಪುರಾಣಂ ಚೈವ ಪರಮಂ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಂ ತವೇತಿ ಚ ॥ ೪ ॥

ವಾಸುದೇವೋ ವಸೂನಾಂ ತ್ವಂ ಶಕ್ರಂ ಸ್ಥಾಪಯಿತಾ ತಥಾ ।
ದೇವ ದೇವೋಽಸಿ ದೇವಾನಾಮಿತಿ ದ್ವೈಪಾಯನೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ವೇ ಪ್ರಜಾನಿಸರ್ಗೇ ಚ ದಕ್ಷಮಾಹುಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ।
ಸ್ರಷ್ಟಾರಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಮಂಗಿರಾಸ್ತ್ವಾಂ ತಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೬ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತಂ ತೇ ಶರೀರೋತ್ಥಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ತೇ ಮನಸಿ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ದೇವಾಸ್ತ್ವತ್ಸಂಭವಾಶ್ಚೈವ ದೇವಲಸ್ತ್ವಸಿತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೭ ॥

ಶಿರಸಾ ತೇ ದಿವಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವೀ ತಥಾ ।
ಜಠರಂ ತೇ ತ್ರಯೋ ಲೋಕಾಃ ಪುರುಷೋಽಸಿ ಸನಾತನಃ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ತ್ವಾಮಭಿಜಾನಂತಿ ತಪಸಾ ಭಾವಿತಾ ನರಾಃ ।
ಆತ್ಮದರ್ಶನತೃಪ್ತಾನಾಂ ಋಷೀಣಾಂ ಚಾಸಿ ಸತ್ತಮಃ ॥ ೯ ॥

ರಾಜರ್ಷೀಣಾಮುದಾರಾಣಾಮಾಹವೇಷ್ವನಿವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ಸರ್ವಧರ್ಮಪ್ರಧಾನಾನಾಂ ತ್ವಂ ಗತಿರ್ಮಧುಸೂದನ ॥ ೧೦ ॥

ಇತಿ ನಿತ್ಯಂ ಯೋಗವಿದ್ಭಿರ್ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಸನತ್ಕುಮಾರಪ್ರಮುಖೈಃ ಸ್ತೂಯತೇಽಭ್ಯರ್ಚ್ಯತೇ ಹರಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ಏಷ ತೇ ವಿಸ್ತರಸ್ತಾತ ಸಂಕ್ಷೇಪಶ್ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ।
ಕೇಶವಸ್ಯ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಸುಪ್ರೀತೋ ಭಜ ಕೇಶವಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಸಂಜಯ ಉವಾಚ

ಪುಣ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವೈತದಾಖ್ಯಾನಂ ಮಹಾರಾಜ ಸುತಸ್ತವ ।
ಕೇಶವಂ ಬಹು ಮೇನೇ ಸ ಪಾಂಡವಾಂಶ್ಚ ಮಹಾರಥಾನ್ ॥ ೧೩ ॥

ತಮಬ್ರವೀನ್ಮಹಾರಾಜ ಭೀಷ್ಮಃ ಶಾಂತನವಃ ಪುನಃ ।
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತೇ ಶ್ರುತಂ ರಾಜನ್ ಕೇಶವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೧೪ ॥

ನರಸ್ಯ ಚ ಯಥಾತತ್ತ್ವಂ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪೃಚ್ಛಸೇ ನೃಪ ।
ಯದರ್ಥಂ ನೃಷು ಸಂಭೂತೌ ನರನಾರಾಯಣಾವೃಷೀ ॥ ೧೫ ॥

ಅವಧ್ಯೌ ಚ ಯಥಾ ವೀರೌ ಸಂಯುಗೇಷ್ವಪರಾಜಿತೌ ।
ಯಥಾ ಚ ಪಾಂಡವಾ ರಾಜನ್ನವಧ್ಯಾ ಯುಧಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ॥ ೧೬ ॥

ಪ್ರೀತಿಮಾನ್ ಹಿ ದೃಢಂ ಕೃಷ್ಣಃ ಪಾಂಡವೇಷು ಯಶಸ್ವಿಷು ।
ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರವೀಮಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಶಮೋ ಭವತು ಪಾಂಡವೈಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪೃಥಿವೀಂ ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಸಹಿತೋ ಭ್ರಾತೃಭಿರ್ಬಲಿಭಿರ್ವಶೀ ।
ನರನಾರಾಯಣೌ ದೇವಾವವಜ್ಞಾಯ ನಶಿಷ್ಯಸಿ ॥ ೧೮ ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತವ ಪಿತಾ ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀದ್ವಿಶಾಂಪತೇ ।
ವ್ಯಸರ್ಜಯಚ್ಚ ರಾಜಾನಂ ಶಯನಂ ಚ ವಿವೇಶ ಹ ॥ ೧೯ ॥

ರಾಜಾ ಚ ಶಿಬಿರಂ ಪ್ರಾಯಾತ್ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ।
ಶಿಶ್ಯೇ ಚ ಶಯನೇ ಶುಭ್ರೇ ರಾತ್ರಿಂ ತಾಂ ಭರತರ್ಷಭ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವಣಿ ವಿಶ್ವೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೬೦. ಚಾಟೂಕ್ತಯಃ

ಅಸತ್ಸತ್ಯತ್ಯಕ್ತಸೂತ್ರಃ ಗುಣವೃದ್ಧಿವಿರಾಜಿತಃ ।
ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಮಿವಾಭಾತಿ ಪ್ರಭುರೇಷ ಮಹೀತಲೇ ॥ ೧ ॥

ಯಸ್ತು ವ್ಯಾಕುರುತೇ ವಾಚಂ ಯಸ್ತು ಮೀಮಾಂಸತೇಽಧ್ವರಮ್ ।
ತಾವು ಭೌ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಾಣೌ ಪಂಕ್ತಿಪಾವನಪಾನವೌ ॥ ೨ ॥

ವಿಧಿಂ ಪ್ರಧಾನಯನ್ಮಂತ್ರನಾಮನಾನಾರ್ಥವಾದವಾನ್ ।
ಪೂರ್ವತಂತ್ರೇಣ ಸದೃಶಃ ಪಾಯಾದ್ವಃ ಕಮಲಾಪತಿಃ ॥ ೩ ॥

ರಘುವರ್ಯೇಣ ಯತಿನಾ ರಘುವೀರಸ್ಯ ತುಷ್ಟಯೇ ।
ಪ್ರಸಂಗಭೂಷಣಮಿದಂ ಕೃತಂ ಪದ್ಯಚತುಷ್ಟಯಮ್ ॥ ೪ ॥

ವಿಶೇಷಸಂಶ್ರಯೀಗಾಢಮನಂತಾರ್ಥಪ್ರಸಾಧಕಃ ।
ಮಾಧ್ವತಂತ್ರೇಣ ಸದೃಶಃ ಪಾಯಾದ್ವಃ ಕಮಲಾಪತಿಃ ॥ ೪ ॥

ವಿಶೇಷಾದರವಾನತ್ರ ತತ್ತ್ವಾದರತಃ ಸದಾ ।
ಮಾಧ್ವತಂತ್ರಮಿವಾಭಾತಿ ಪ್ರಭುರೇಷ ಮಹೀತಲೇ ॥ ೫ ॥

॥ ಶ್ರೀರಘುವರ್ಯತೀರ್ಥಕೃತ ಚಾಟೂಕ್ತಯಃ ॥

*****

೬೧. ಚರ್ಕರಾಷ್ಟಕಮ್

ವರೀವರ್ತ್ಮಿ ಭೂಸ್ವರ್ಗನಿರಯಾದಿಷು ಕರ್ಮಣಾ ।
ಕದಾ ನ್ವಹಂ ಚ ತಾತರ್ಮಿ ಹರೇ ಸಂಸಾರವಾರಿಧಿಮ್ ॥ ೧ ॥

ನ ಚರ್ಕರೀಮಿ ತೇ ಪೂಜಾಂ ನ ಸರೀಸ್ಮರ್ಮಿ ತೇ ಪದಮ್ ।
ಬೋಭುಜೀಮಿ ಸ್ಮತೌ ದುಃಖಂ ತತೋಽಹಂ ಕಮಲಾಪತೇ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರವರೀವರ್ತು ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಾದಿಷು ।
ನಿವರೀವರ್ತು ವಿಷಯಾತ್ ಕೃಪಾಂ ಚಕೃಹಿ ಕೇಶವ ॥ ೩ ॥

ಬೋಭವೀಷಿ ದಯಾಲುಸ್ತ್ವಮಹೇತುರ್ಬಂಧುರಪ್ಯತಃ ।
ಯಯಾಚೀಮಿ ಗತಿಂ ವಿಷ್ಣೋ ತ್ವಾಮಹಂ ದೀನವತ್ಸಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ವರೀವೃತತಿ ತೇ ವಶೇ ।
ತತೋಽಹಂ ತ್ವತ್ಪದಾಂಭೋಜಂ ಮನ್ಮನ್ಮಿ ಶರಣಂ ಹರೇಃ ॥ ೫ ॥

ಜರೀಹೃದಿ ಘನಾಜ್ಞಾನಂ ವಿತಾತೀರ್ಹಿ ಶುಭಾಂ ಮತಿಮ್ ।
ನ ದರೀದೃಢಿ ಮೇ ದೋಷಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥ ಗುಣಾರ್ಣವ ॥ ೬ ॥

ನೋನೋಮ್ಯಹಂ ದೇವದೇವ ತ್ವತ್ಪದಾಬ್ಜಂ ಯಥಾಮತಿ ।
ಸಂಸಾರಚಕ್ರವಾಲಾನ್ಮಾಂ ಉದ್ಧರೀದೃಹಿ ಹಿ ಸತ್ವರಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅಜ್ಞಾನಸರ್ಪದಷ್ಟೋಽಹಂ ಜರೀಗರ್ಧ್ಮಿ ದಯಾಮೃತಮ್ ।
ತ್ವದೀಯಂ ಜಗತಾಮೀಶ ರಾರಡ್ಢಿ ಮಾಂ ಸದಾ ಹರೇ ॥ ೮ ॥

ಚರ್ಕರೀತಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ರಘುವರ್ಯಕೃತಂ ಪಠನ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥದಯಾಪಾತ್ರಂ ಬೋಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಾನವಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಪಲಿಮಾರುಯತಿ ಶ್ರೀಸೀತಾಪತಿರಾಮಚಂದ್ರಪಾದಾರಾಧಕ -
ಶ್ರೀರಘುವರ್ಯತೀರ್ಥಕೃತಂ ಚರ್ಕರಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

*****

೬೨. ಜಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಜಯದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ಜಯ ಭಕ್ತಪರಾಯಣ ।
ಜಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಗೋವಿಂದ ಜಯ ನಾಗೇಂದ್ರವಂದಿತ ॥ ೧ ॥

ಜಯ ಜಂಭಾರಿವರದ ಜಯ ದಾನವಸೂದನ ।
ಜಯ ದೀನಜನಾಧಾರ ಜಯ ಲಾವಣ್ಯಮೂರ್ತಿರಾಟ್ ॥ ೨ ॥

ಜಯ ಶ್ರೀಪಾದುಕಾಪಾದ ಜಯ ಪೀತಾಂಬರೋಜ್ಜ್ವಲ ।
ಜಯ ಶ್ರೀಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಾಢ್ಯ ಜಯ ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಛನ ॥ ೩ ॥

ಜಯ ಚಕ್ರವರೋಪೇತ ಜಯ ವರಾಭಯಲಸತ್ಕರ ।
ಜಯ ಭೂಮಿಧರ ಶ್ರೀಮನ್ ಜಯ ಸೌಮ್ಯಮುಖಾಂಬುಜ ॥ ೪ ॥

ಜಯ ಸದ್ರತ್ನಖಚಿತಕೇಯೂರಮಂಡಿತ ।
ಜಯ ಮಧ್ವಸುರಾರಾಧ್ಯ ಜಯ ಮಧ್ವಮುನೀಷ್ಟದ ॥ ೫ ॥

ಜಯ ಶಂಭುಸುರೇಂದ್ರೇಢ್ಯ ಜಯ ಪಕ್ಷೀಂದ್ರವಾಹನ ।
ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಾಂತಕ ಜಯ ಜಯ ಶತ್ರುಬಲಾರ್ದನ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಹೃತ್ಪದ್ಮನಿಲಯ ಶ್ರೀಹರೇ ಜಯ ।
ಶ್ರೀಭೂವರಾಹ ಮಾಂ ರಕ್ಷ ಜಯಶ್ರೀಕರುಣಾನಿಧೇ ॥ ೭ ॥

ವಾದಿವಂದ್ಯಾಖ್ಯಯತಿನಾ ಜಯಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಕೃತಮ್ ।
ಹರೇಃ ಕೃಪಾಪ್ತಯೇಽಜಸ್ರಂ ಪಠತಃ ಪ್ರೀಯತೇ ಹರಿಃ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾದಿವಂದ್ಯತೀರ್ಥಕೃತ ಜಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

॥ ಇತಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೫ (ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨) ॥

॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

*****

ಸಮರ್ಪಿತಂ ಮಯಾ ಭವೇತ್ ಸುಮಧ್ವನುತ್ತವಾಣಿನಾ ।
ರಮಾರಮೇಶಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಭಂಜನಾಭಿಧಾಯುಜಾ ॥

*****

೧. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಕವಚಮ್

ಸಸೈನ್ಯಂ ಮಹಿಷೇಸಂಸ್ಥಂ ಕಾಲದಂಡಧರಂ ಪ್ರಭುಮ್ ।
ದೂರೇನು ಲಕ್ಷ್ಯಶಾಸ್ತಾರಂ ಕಿಂಚಿದ್ಭೀತಃ ಸ ಭೂಸುರಃ ॥ ೧ ॥

ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ನಾಮಾಘೋಷಯದುಚ್ಚಕೈಃ ।
ನಿಜರಕ್ಷಾಂ ಚಕಾರಾಶು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಕವಚೇನ ವೈ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಕವಚಂ ಜಪ್ತ್ವಾ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೋ ಹ್ಯಭೂತ್ ।

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮಂಚ್ಛ್ರೀವಿಷ್ಣುಕವಚಂ ಕೀದೃಶಂ ವಿಪ್ರಭಾವಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಕೇನೋಕ್ತಂ ಕೋ ಮುನಿಃ ಛಂದೋದೇವತಾ ಕೀದೃಶೀ ಮುನೇ ।

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಉವಾಚ

ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದೌ ಕಮಲಸ್ಥಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಹರಿಣೋದಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕಾರುಣ್ಯೇನ ಮಮ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕ್ಷೀರಸಾಗರೇ ।
ಗೋಪನೀಯಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಶ್ರುಣ್ವತಾಂ ಚ ಜಯಪ್ರದಮ್ ॥ ೫ ॥

ಸಾಂಗಂ ಸನ್ಯಾಸದೈವತ್ಯಂ ಋಷಿಛಂದೋ ಇತಿ ಶುಭಮ್ ।
ಶಾಂತಾಕಾರಮಿತಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾಽಂಜಸ್ತ್ವಭೀಷ್ಟಂ ಸಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೬ ॥

ಪೂರ್ವಶಾಯಾಂ ಹರಿಃ ಪಾತು ಪಶ್ಚಾಚ್ಚಕ್ರೀ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ ।
ಕೃಷ್ಣ ಉತ್ತರತಃ ಪಾತು ಶ್ರೀಶೋ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ॥ ೭ ॥

ಊರ್ಧ್ವಂ ಮಾಂ ನರಹರಿಃ ಪಾತು ಅಧಸ್ತಾಚ್ಛಾಂರ್ಙ್ಗಭೃತ್ ಸದಾ ।
ದಾಮೋದರೋ ಮೇ ಹೃದಯಂ ವಕ್ಷಃ ಪಾತು ನೃಕೇಸರೀ ॥ ೮ ॥

ಕರೌ ಮೇ ಕಾಲಿಯಾಶಾತಿಃ ಭುಜೌ ಮೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ।
ಕಂಠಂ ಕಾಲಾಂಬುದಶ್ಯಾಮಃ ಸ್ಕಂಧೌ ಮೇ ಸಮದರ್ಶನಃ ॥ ೯ ॥

ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಾನ್ನಾಸಾಂ ಕರ್ಣೌ ಕೇಶಿಪ್ರಭಂಜನಃ ।
ಕಪೋಲೌ ಮೇಽದ್ಯ ವೈಕುಂಠಃ ಜಿಹ್ವಾಂ ಪಾತು ದಯಾನಿಧಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಆಸ್ಯಂ ದಶಾಸ್ಯಹಂತಾಽವ್ಯಾನ್ನೇತ್ರೇ ಮೇಽಬ್ಜಲೋಚನಃ ।
ಭ್ರುವೌ ಮೇ ಪಾತು ಭೂಮೀಶೋ ಲಲಾಟಂ ಮೇ ಸದಾಽಚ್ಯುತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮುಖಂ ಮೇ ಪಾತು ಗೋವಿಂದಃ ಶಿರೋ ಗರುಡವಾಹನಃ ।
ಮಾಂ ಶೇಷಶಾಯೀ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಧಿಭ್ಯೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೨ ॥

ಪಿಶಾಚೇಭ್ಯೋ ಜಲೇಭ್ಯೋ ಮಾಂ ವಿಪದ್ಭ್ಯೋಽವತು ವಾಮನಃ ।
ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ದುರಿತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಪಾತು ಮಾಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ಇದಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಕವಚಂ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸಾ ಯುತಮ್ ।
ಕುಂಭಜೋಽಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಶ್ಚೈವ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣದೈವತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಕೇಶಿಹಂತಾ ತದೂರ್ಧ್ವಂ ಚ ಕರನ್ಯಾಸಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನಂ ಸರ್ವಮಂಗಲದಾಯಕಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸರ್ವತ್ರ ಜಯದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಭಕ್ತಿದಂ ಕವಚೋತ್ತಮಮ್ ।
ಮನಃಶುದ್ಧಿಪ್ರದಂ ದಿವ್ಯಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪಶುಪುತ್ರದಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಏವಂ ಜಜಾಪ ತ್ರಿಕೇ ಕಾಲೇ ಆತ್ಮರಕ್ಷಕರಂ ಪರಮ್ ।
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೇ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಚುದ್ಧೋ ಸರ್ವತ್ರ ವಿಜಯೀ ಭವೇತ್ ॥ ೧೭ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀ ಆಗ್ನೇಯಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಕವಚಮ್ ॥

*****

೨. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಃ

ರಕ್ಷತು ವಿಷ್ಣುರ್ದಾನವಜಿಷ್ಣುಃ ಸಂಭೃತಧೃಷ್ಣುರ್ಭಕ್ತಸಹಿಷ್ಣುಃ ।
ನೌಮಿ ರಮೇಶಂ ಸಂಸ್ತುತವೀಶಂ ತೋಷಿತಕೀಶಂ ರಾಮಸುರೇಶಮ್ ॥ ೧ ॥

ರಕ್ಷತು ರಾಮೋ ಭಕ್ತವಿರಾಮಃ ಸಂಭೃತವಾಮೋ ಮಂಜುಳರಾಮಃ ।
ನೌಮಿ ವಿತೃಷ್ಣಂ ಪಾಲಿತಕೃಷ್ಣಂ ಪೂರಿತತೃಷ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣಮುದೀರ್ಣಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಕ್ಷತು ರಕ್ಷೋವಿಘ್ನವಿಹರ್ತಾ ಕೀರ್ತಿತಕೀರ್ತಿಃ ಪುಣ್ಯಸುಮೂರ್ತಿಃ ।
ಭೂಮಿಸುತೇಂದ್ರಂ ಮುಕ್ತಗಜೇಂದ್ರಂ ಸುಪ್ತಫಣೀಂದ್ರಂ ನೌಮಿ ವಿಧೇಂದ್ರಮ್ ॥ ೩ ॥

ರಕ್ಷತು ಪಾಪಾತ್ ಸಂಸೃತಿತಾಪಾತ್ ವ್ಯಾಧಿಕಲಾಪಾತಾದಿತಗೋಪಃ ।
ಕಾಂತಕಲಾಪಂ ಸುಂದರಚಾಪಂ ನೌಮಿ ಸುರೂಪಂ ಸಂಹೃತಕೋಪಮ್ ॥ ೪ ॥

ರಾಮಕೃತೇಯಂ ಸುಂದರಗಾಥಾ ಭೂಮಿ ವಿಧಾತ್ರಿ ಸಚ್ಛ್ರುತಿನೀತಾ ।
ಅಸ್ತುತವಾಗ್ರ್ಯಾ ಸಚ್ಚರಿತಾಗ್ರ್ಯಾ ಪದ್ಯಸುಮಾಲಾ ರುಗ್ಮವತೀತಾ ॥ ೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಃ ॥

*****

೧. ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶೇಷಾಸನೇಶ ಗತದೋಷ ತ್ವಯಾऽಬ್ಜಭವಶೇಷಾದಿವಂದ್ಯ ವಿಧೃತಾ
ತೋಷಾಯ ಧಾತುರನಿಮೇಷಾಕೃತಿರ್ಹೃದಯಭೂಷಾ ಭವೇರ್ಮಮ ಸದಾ ।
ಏಷಾಸುರಂ ತುರಗವೇಷಾಸ್ಯಮಾಶ್ವಜಪಿ ಪೇಷಾಗಮಾವಲಿಮುಷಂ
ರೋಷಾದಥಾ ದಿಶದಶೇಷಾಗಮಾನ್ ವದನಭೂಷಾಮಣೇನ್ ವಿಧಿವಶೇ ॥ ೧ ॥

ದುರ್ಮಾನವೈರಿಗಣಮರ್ಮಾವಿದುಲ್ಲಸಿತಭರ್ಮಾಂಬರಾಬ್ಧಿಮಥನಂ
ಕರ್ಮಾಚರತ್ಸ್ವಸುರಧರ್ಮಾಲಯೇಷ್ವಖಿಲದುರ್ಮಾಯದೇವರಿಪುಷು ।
ಕೂರ್ಮಾಕೃತಿಃ ಪೃಥುತರೋರ್ಮಾವಧಃಪತನಕರ್ಮಾಣಮದ್ರಿಮುದಧೌ
ಶರ್ಮಾಲಯೋದ್ಧರಣ ಕರ್ಮಾಕರೋರಮತ ನಿರ್ಮಾಣಕೃತ್ ಸುರಕೃತೇ ॥ ೨ ॥

ಚಾಮೀಕರಾಕ್ಷಹೃತಭೂಮೀಸಮಾಹರಣ ಕಾಮೀಸುಸೂಕರತನುಃ
ಯೋऽಮೀಮರಃ ಕುಮತಿಚಾಮೀಕರಾಕ್ಷಮಥ ಭೂಮೀಮಥಾವಲಭಿತಿ ।
ಭೂಮೀಶ ತ್ವಾಂ ಶರಣಮೇಮೀಪ್ಸಿತಾರ್ಥಸುರಭೂಮೀರುಹಂ ಸುಮನಸಾಂ
ತ್ವಾಮೀಶ್ವರಂ ಸುಮತಿಕಾಮೀದಯಾಲುವರ ಭೋ ಮೀನಕೇತನಗುರೋ ॥ ೩ ॥

ಸ್ತಂಭಾದ್ಭವನ್ ದಿತಿಜಡಿಂಭಾವನೇಚ್ಛುರಜಜಂಭಾರಿಪೂರ್ವವಿಜರೋ-
ತ್ತಂಭಾವಹೋಚ್ಚ ದುರಹಂಭಾವಘೋರದಿತಿಡಿಂಭಾಗ್ರ್ಯಮಂತಮನಯಃ ।
ಪುಂಭಾವಯುಙ್ಮೃಗವಿಡಂಬಾಕೃತಿರ್ಯಮಿಹ ಸಂಭಾವ್ಯಪದ್ಮಜವರಂ
ತ್ವಾಂ ಭಾವಯಾಮ್ಯಮೃತ ಡಿಂಭಾಗ್ರ್ಯವಂದ್ಯ ಜಗದಂಬಾಯುತಂ ತಮಜಿತಮ್ ॥ ೪ ॥

ದೇವಾಧಿದೇವ ಸುಖಧೀವಾರಿಧೇ ಮುಷಿತದೇವಾಧಿರಾಜ ವಿಭವಾತ್
ಶ್ರೀವಾಮನಪ್ರಥಮದೇವಾತ್ ಪದತ್ರಿತಯಮೇವಾರ್ಥಯಂಸ್ತಮಹರಃ ।
ಆವಾಸಯಸ್ತಮುರಗಾವಾಸಲೋಕಮನು ಭಾವಾಂಬುಧೇ ಸ್ವಕೃಪಯಾ
ದೌವಾರಿಕೋ ಮೃದುಲಭಾವಾದಭೂಸ್ತದಜ ಕೋ ವಾ ದಯಾಲುಃ ಪರಃ ॥ ೫ ॥

ತುಂಗಾವಲೇಪಚತುರಂಗಾವನೀಪಬಲಭಂಗಾಯ ದೀಪ್ತಪರಶೋ
ಸಾಂಗಾಗಮೇಡ್ಯ ರಣರಂಗಾಗ್ರವೀರ ಜಿತಗಂಗಾತನೂಜ ಭೃಗುಪ ।
ಅಂಗಾಬ್ಜಭೂಪವನಗಂಗಾಧರೇಡ್ಯ ಶಶಶೃಂಗಾಯಿತಾಶುಭ ಕೃಪಾ-
ಪಾಂಗಾರ್ಥ ಯೇ ಖಗಭುಜಂಗಾಶ್ವತಲ್ಪಗತಭಂಗಾಂ ಧಿಯಂ ಪ್ರದಿಶ ಮೇ ॥ ೬ ॥

ರಾಮೇ ತ್ವಯೀಶ ಸಹರಾಮೇ ಕೃತಾಶರವಿರಾಮೇ ಮನೋದ್ಭುತಗುಣಾ-
ರಾಮೇऽಬ್ಜಜೇಶಮುಖರಾಮೇಯವಿಕ್ರಮ ಗಿರಾ ಮೇ ಸಹೈವ ರಮತಾಮ್ ।

ರಾಮೇನವಂಶಭವರಾಮೇಽಸ್ತು ನೈಗಮಗಿರಾಮೇಯ ತೇ ಪದರತಿಃ
ರಾಮೇಜನ್ಯೈವಮುನಿರಾಮೇಢ್ಯಪಾದ ನ ಪರಾ ಮೇಽರ್ಥಿತಾ ರಘುಪತೇ ॥ ೮ ॥

ಕಾಂತಂ ಸುಧೀಹೃದಿ ವಸಂತಂ ಪ್ಲುತಾಘನಿಕರಾಂತಂ ವಿದೇಹತನಯಾ-
ಕಾಂತಂ ಸುಭವ್ಯಕೃದುರಂತಂ ಸುಪೂತಮುನಿಕಾಂತಂ ಸ್ವಪಾದರಜಸಾ ।
ಭ್ರಾಂತಂ ದಶಾನನಕೃತಾಂತಂ ಕೃಪಾಜಲನಿಧಿಂ ತಂ ಗಂಭೀರಭವಭೀ-
ಘ್ನಂತಂ ರಘೂತ್ತಮ ಭವಂತಂ ಗುಣೈರತಿಬೃಹಂತಂ ಭಜೇ ನ ತು ಪರಮ್ ॥ ೯ ॥

ಗುರ್ವಾಜ್ಞಯೈಷ ಹರಿದರ್ವಾನ್ವಯೋದ್ವಹ ಸುಪರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಕೃತೇ
ಸರ್ವಾನ್ ವಿಸೃಜ್ಯ ವನಮುರ್ವಾವಸನ್ನಲವಗರ್ವಾನ್ ಹರನ್ ನಿಶಿಚರಾನ್ ।
ಶರ್ವಾದಿದತ್ತವರದುರ್ವಾರವೀರ್ಯಖರಪೂರ್ವಾನ್ ಬಹೂನ್ ಸಮನಯೋಃ
ಗೀರ್ವಾಣಸಂತತಿಮಪೂರ್ವಾಂ ಮುದಂ ಸಚತಿ ನಿರ್ವಾಣಸೌಖ್ಯಸದೃಶೀಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ರಾಮಾವನೀಪಸುತರಾಮಾಮಣಿಹೃದಭಿರಾಮಾಮಹರ್ಷಿನಿಕರೈ
ರಾಮಾನನೀಯ ಕೃತರಾಮಾಂಗಗಾಸುರವಿರಾಮಾಖಿಲೇಷ್ಟದ ಸತಾಮ್ ।
ರಾಮಾರಿದುರ್ಮದಹ ರಾಮಾಯ ಭಕ್ತಿಭರರಾಮಾಶ್ವಕೇತುಹಿತ ಭೂ-
ರಾಮಾಲಿವಂದ್ಯ ಘನಶ್ಯಾಮಾಂಗದುಷ್ಕೃತವಿರಾಮಾಯ ಮೇ ಭವ ಹರೇ ॥ ೧೧ ॥

ಹುಂಕಾರಯುಕ್ಕರಧಿ ಟಂಕಾರಮಾತ್ರಹತಲಂಕಾಧಿರಾಜ ಭುವನಾ-
ತಂಕಾಪಹಾರ ನರಶಂಕಾವಿದೂರ ದುರಹಂಕಾರಭಿದ್ರಿಪುತತೇಃ ।
ಲಂಕಾಪಸೋದರವಿಶಂಕಾರ್ಪಿತಾಽಸುಲಭಲಂಕಾಧಿರಾಜ್ಯಭುವನಾ-
ಲಂಕಾರರೂಪ ಬಹುಪಂಕಾಯ ಮೇ ದಿಶ ಶುಭಂ ಕಾಮಧುಕ್ ತ್ವಮಸಿ ನಃ ॥ ೧೨ ॥

ಭೂಜಾಪತೇ ಪ್ಲವಗರಾಜಾದಿವಾನರಸಮಾಜಾನುಗಾಖಿಲಮಹಾ-
ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಪರಭೂಜಾಮಮರ್ತ್ಯವರಭೂಜಾನವದ್ಯಚರಿತ ।
ಆಜಾನಪಾವನ ಸರೋಜಾಕ್ಷರಾಘವತನೂಜಾತ ತಾವಕಪದಾಂ-
ಭೋಜಾತಯೋ ದುರಿತಜೀಜಾಪಹಾರಪಟು ಪೂಜಾರತಿಂ ಪ್ರದಿಶ ಮೇ ॥ ೧೩ ॥

ಕೃಷ್ಣಾವನೇಸುದೃಢ ತೃಷ್ಣಾವನೀಧ್ರಧರ ದೋಷ್ಣಾ ನಿಜೇಷುಕೃಪಯಾಽ-
ನುಷ್ಣಾಂಶುವಂದ್ಯಮೃಗತೃಷ್ಣಾಯಿತಾಘಲವನಿಷ್ಣಾತ ವೈರಿದಮನೇ ।
ಕೃಷ್ಣಾಹಿಮರ್ದನಸುದೇಷ್ಣಾನುಜಾತಹರ ಕೃಷ್ಣಾದಿವಂದ್ಯ ಕರುಣಾಂ
ಪುಷ್ಣಾತು ಸಂತತಮಧೃಷ್ಣಾವನಂತ ಮಯಿ ಕೃಷ್ಣಾಕೃತೇಽಜಿತ ಭವಾನ್ ॥ ೧೪ ॥

ವಂದಾಮಹೇ ಸುಜನವೃಂದಾವನೋಲ್ಲಸಿತಬೃಂದಾವನೇಚರ ಚಿದಾ-
ನಂದಾಕೃತೇ ಹೃದರವಿಂದಾಲಯ ಪ್ರಣತಮಂದಾರ ತೇಽಂಘ್ರಿಯುಗಲಮ್ ।

ಮಂದಾಕಿನೀಲಸದಮಂದಾನುಭಾವಮೃಷಿವೃಂದಾಧಿಪಪ್ರಿಯತಮಾ-
ಮಂದಾಘಹಾರ್ಯಮೃತಸಂದಾಯಿತಃ ಸುಮುಚುಕುಂದಾವನೀಪವರದ ॥ ೧೫ ॥
ಚಿಂತಾತಿದೂರ ನಿಗಮಾಂತಾನುವರ್ಣಿತದುರಂತಾನುಭಾವ ಕಮಲಾ-
ಕಾಂತಾಮರೇಶಸುತಸಂತಾನಪಾಲ ಭವ ಸಂತಾಪಹಾರಿಚರಣ ।
ರಂತಾ ಭವ ಪ್ರಣತಚಿಂತಾಮಣೇ ಹೃದಿ ಶಕುಂತಾಸನೀಸ್ಮರಗುರೋ
ದಂತಾದಿಳಾರ್ತಿಹರ ಯಂತಾಪಸಸ್ಸ್ವಹೃದಿ ಶಾಂತಾಽಽಥಧೇ ತ್ವರಿಧರಮ್ ॥ ೧೬ ॥
ಸಾತ್ರಾಜಿತೇಶ ಶತಪತ್ರಾಯತಾಕ್ಷ ಯುಧಿ ಸುತ್ರಾಮಪೂರ್ವಸುಮನೋ-
ಜೈತ್ರಾಮರಾಘಹರ ವೃತ್ರಾಹಿಭೃತ್ತನುಜ ಮಿತ್ರಾಶರಣ್ಯ ಚರಣ ।
ಮಾತ್ರಾಪರಾದ್ಭುತ ಪವಿತ್ರಾನವದ್ಯಸುಚರಿತ್ರಾರ್ಥಯೇ ತವ ಕೃಪಾಂ
ಧಾತ್ರಾದಿವಂದ್ಯ ಶಶಿಮಾತ್ರಾವತಂ ಸಗುಣಮಾತ್ರಾಕೃತೇ ಯದುಪತೇ ॥ ೧೭ ॥
ಸೂನಾಶುಗೋದ್ಭವನಿದಾನಾಮರಾರಿಪುಕೀನಾಶಯಾದವಜನಾನ್
ದೀನಾನವೇಕ್ಷ್ಯ ದವಪಾನಾದಿಕಂ ವಿದಧದೇನಾನವನ್ ಕರುಣಯಾ ।
ಶ್ರೀನಾಥ ವಿದ್ಯುದುಪಮಾನಾಂಬರಾಂಬುದಸಮಾನಾಕೃತೇ ಸ್ವಮುರಳೀ-
ಗಾನಾವಶೀಕೃತ ಕಮೀನಾನನಾನಿರತ ದೀನಾನ್ ಸಮುದ್ಧರ ಹರೇ ॥ ೧೮ ॥
ರಾಮಾನುಜಾತ ನಿತರಾಮಾಹತಾಧಿಗಮ ರಾಮಾಮಣೇಭಿರಮರಾ-
ರಾಮಾಮರಾಗಹರ ರಾಮಾಮನೋಽಬ್ಜಮಿಹಿರಾಮಾನವಿಕ್ರಮ ಹರೇ ।
ರಾಮಾವನೇತರಸುರಾಮಾದಿದಾನವವಿರಾಮಾರ್ಥಸದ್ಗುಣಗಣಾ-
ರಾಮಾಮರಸ್ತುತಿಗಿರಾಮಾಯುತೋಽಜಿತ ಧರಾಮಾಗತಃ ಕರುಣಯಾ ॥ ೧೯ ॥
ಅಕ್ಷಾಮವಿಕ್ರಮವಲಕ್ಷಾಶ್ವಘಾತಿವಸುರೂಕ್ಷಾಶಯಾರಿಪೃತನ-
ದೃಕ್ಷಾನತಾರ್ತಿರತಿದೀಕ್ಷಾಯುತಾಶ್ರುತಸುದೃಕ್ಷಾಧಿತಕ್ಷಚಿದಪಾ ।
ರಕ್ಷಾರ್ಯಪಂಕ್ತಿಶತವೀಕ್ಷಾನುಜಾತ ವಿಬುಭುಕ್ಷಾಪಿಪಾಸಕರಣಾ-
ಪೇಕ್ಷಾಯುತಾಂಸ್ತವ ಮಹೋಕ್ಷಾಸುಮರ್ದನ ಮಹೇಕ್ಷಾರ್ಯವಂದ್ಯಚರಣ[1] ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೨. (ದಶಾವತಾರ) ಜನ್ಮರಹಸ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಅಸ್ಮಿನ್ನೇಕಾರ್ಣವೇ ಘೋರೇ ನಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮೇ ।
ಚಂದ್ರಾರ್ಕಪವನೇ ನಷ್ಟೇ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಪ್ರಲಯಂ ಗತೇ ॥ ೧ ॥

೧. ಅಪೂರ್ಣ ಕೃತಿ.

ನಾರದಃ ಪರಿಪಪ್ರಚ್ಛ ಭಗವಂತಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ।
ಕೇಷು ಕೇಷು ಚ ರೂಪೇಷು ದ್ರಷ್ಟವ್ಯೋऽಸಿ ಮಯಾ ಪ್ರಭೋ ॥ ೨ ॥

ತನ್ಮೇ ಕಥಯ ತತ್ತ್ವೇನ ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯೋऽಸ್ಮಿ ತೇ ಯದಿ ।
ಭಗವನ್ ದೇವ ದೇವೇಶ ಬ್ರೂಹಿ ಸರ್ವಮಶೇಷತಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಹಂತ ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಂ ಮಹಾಮುನೇ ।
ಯೇ ಪಠಂತಿ ದ್ವಿಜಾಃ ಸರ್ವೇ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ ೪ ॥

ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮವರಾಹಾಶ್ಚ ನಾರಸಿಂಹೋऽಥ ವಾಮನಃ ।
ರಾಮೋ ರಾಮಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣಶ್ಚ ಬುದ್ಧಃ ಕಲ್ಕೀ ಚ ತೇ ದಶ ॥ ೫ ॥

ಪೂರ್ವಂ ಮತ್ಸ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸ್ತುತಃ ।
ವೇದಾಂಶ್ಚೈವೋದ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಜ್ಜಮಾನಾನ್ ಮಹಾರ್ಣವೇ ॥ ೬ ॥

ದ್ವಿತೀಯಂ ಕೂರ್ಮರೂಪೇಣ ಹೇಮಕೂಟಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ ।
ಮಂದರಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಅಮೃತಾರ್ಥೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ ೭ ॥

ಮಗ್ನಾಂ ರಸಾತಲೇ ಘೋರೇ ಭಾರಾಕ್ರಾಂತಾಂ ವಸುಂಧರಾಮ್ ।
ವಾರಾಹಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ಉದ್ಧರಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೇದಿನೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ನರಸ್ಯಾರ್ಧತನುಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಿಂಹಸ್ಯಾರ್ಧತನುಂ ತಥಾ ।
ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಂ ಘೋರಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಚ ದಾನವಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸಂಧೌ ತತಶ್ಚ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕೃತೇ ತ್ರೇತಾಯುಗಸ್ಯ ಚ ।
ಅದಿತೇಃ ಕೇಶವಃ ಪುತ್ರಃ ಸಂಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಾಶ್ಯಪಾತ್ ॥ ೧೦ ॥

ವಟುರ್ವಾಮನರೂಪೇಣ ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈಃ ।
ತದ್ದಿವ್ಯಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ಕ್ರಮಿಷ್ಯಾಮಿ ವಸುಂಧರಾಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಬಲಿಂ ಚೈವ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾತಾಲತಲವಾಸಿನಮ್ ।
ದೇವಾನ್ ಸಂಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವೇಷು ಸ್ಥಾನೇಷು ನಾರದ ॥ ೧೨ ॥

ಜಮದಗ್ನಿಸುತೋ ಭೂತ್ವಾ ರಾಮಃ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಮಹಮ್ ।
ಕ್ಷತ್ರಮುತ್ಸಾದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಭೃತ್ಯಬಲವಾಹನಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಸಂಧೌ ತತಶ್ಚಾನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ರೇತಾಯಾ ದ್ವಾಪರಸ್ಯ ಚ ।
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ ॥ ೧೪ ॥

ವನವಾಸಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹಾಯವಾನ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸಖಾ ಭೂತ್ವಾ ವಾಲಿಂ ಹತ್ವಾ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಲಂಕಾಪುರೀಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೇತುಂ ಬಧ್ವಾ ಮಹಾರ್ಣವೇ ।
ತೈಶ್ಚಾಪಿ ವಾನರೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಕ್ರಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹತ್ಪುರಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಹನಿಷ್ಯೇ ರಾವಣಂ ಘೋರಂ ಸಗಣಂ ದೇವಕಂಟಕಮ್ ।
ವಿಭೀಷಣಾಯ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಯಾವಚ್ಚಂದ್ರಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಯಾವತ್ ತಿಷ್ಠತಿ ಮೇದಿನೀ ।
ಯಾವದ್ರಾಮಕಥಾಲೋಕೇ ತಾವದ್ರಾಜ್ಯಂ ವಿಭೀಷಣೇ ॥ ೧೮ ॥

ಸ್ಥಿತೇ ವಿಭೀಷಣೇ ರಾಜ್ಯೇ ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ ।
ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ದಾನವಾರ್ಥೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ ೧೯ ॥

ಭಾದ್ರಪದೇ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷೇ ಅಷ್ಟಮೀ ಯಾ ತಿಥಿರ್ಭವೇತ್ ।
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೇ ಚ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಅರ್ಧರಾತ್ರೇ ಪ್ರಸೂಯತೇ ॥ ೨೦ ॥

ವಸುದೇವಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಸುದೇವ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ ।
ತತಃ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮೇ ವಿಪ್ರ ಶ್ರುಣುಷ್ವಾಮಿತತೇಜಸಃ ॥ ೨೧ ॥

ಮಥುರಾಯಾಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಂಸಂ ಕೇಶಿಂ ಚ ದಾನವಮ್ ।
ಚಾಣೂರಂ ಚ ಮಹಾವೀರಂ ಮುಷ್ಟಿಕಂ ಚ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪ್ರಲಂಬಂ ಧೇನುಕಂ ಚೈವ ಅರಿಷ್ಟಂ ವೃಷರೂಪಿಣಮ್ ।
ಕಾಲೀಯಂ ಚ ವಶೇ ಕೃತ್ವಾ ಯಮುನಾಯಾಂ ಮಹಾರ್ಣವೇ ॥ ೨೩ ॥

ಗೋಕುಲೇ ತು ಪುನರ್ಗತ್ವಾ ಗವಾರ್ಥೇ ತು ಮಹಾಗಿರಿಮ್ ।
ಧಾರಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತೇ ತು ಮಹಾಘನೇ ॥ ೨೪ ॥

ನಿವೃತ್ತೇ ತು ಮಹಾವರ್ಷೇ ಗಿರೇಃ ಪೃಷ್ಠನಿವಾಸಿನಮ್ ।
ಹನಿಷ್ಯೇ ಕಾಲಯವನಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಕುಶಸ್ಥಲೀಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿವೇಶ್ಯ ದ್ವಾರಕಾಪುರೀಮ್ ।
ಶೋಣಿತಾಖ್ಯಂ ಪುರಂ ಗತ್ವಾ ಕರಿಷ್ಯೇ ಕದನಂ ಮಹತ್ ॥ ೨೬ ॥

ಭುಜಚ್ಛೇದಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಬಾಣಸ್ಯ ರಣಮೂರ್ಧನಿ ।
ಶಂಕರಂ ಯೋಧಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಬಾಣಸ್ಯ ಹಿತಕಾರಕಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಜರಾಸಂಧಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಹೇತುಮಾತ್ರೇಣ ಕೇನಚಿತ್ ।
ಶಿಶುಪಾಲಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಜ್ಞೇ ಧರ್ಮಸುತಸ್ಯ ಚ ॥ ೨೮ ॥

ತತಃ ಪಶ್ಚಾದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಅರ್ಜುನೇನ ಸಹಾಯವಾನ್ ।
ಯೇನಾಹಂ ತು ಸಹಾಯೇನ ಹನಿಷ್ಯೇ ಕೌರವಾನ್ ರಣೇ ॥ ೨೯ ॥

ಶಸ್ತ್ರಪೂತಾಸ್ತತೋ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಃ ।
ಕಲೌ ತು ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ಚತುರ್ಥೇ ಯುಗಪರ್ಯಯೇ ॥ ೩೦ ॥

ಬುದ್ಧೋ ಜಿನಸುತೋ ಭೂತ್ವಾ ಮೋಹಯಿಷ್ಯಾಮಿ ದಾನವಾನ್ ।
ಯುಗೇ ತತ್ರ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮೂಢಾಃ ಕಾಷಾಯವಾಸಸಃ ॥ ೩೧ ॥

ಶೂದ್ರಾಃ ಶೂದ್ರಾಯ ದಾಸ್ಯಂತಿ ಮಯಿ ಬುದ್ಧತ್ವಮಾಗತೇ ।
ತೇಷಾಮಲ್ಪತರೋ ಧರ್ಮೋ ಇಹಲೋಕೇ ಪರತ್ರ ಚ ॥ ೩೨ ॥

ನರಕಂ ಚ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಕ್ಷಪಣವ್ರತಚಾರಿಣಃ ।
ತೇಷಾಂ ದತ್ತಂ ಚ ಭುಕ್ತಂ ಚ ಭಸ್ಮೀಭವತಿ ಕಾಷ್ಠವತ್ ॥ ೩೩ ॥

ಅನಧ್ಯಾಯೇಷ್ವಧ್ಯಯನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಶೌಚವರ್ಜಿತಾಃ ।
ನ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಪಿತುಃ ಪುತ್ರಾಃ ನ ಸ್ನುಷಾ ನ ಚ ಭ್ರಾತರಃ ॥ ೩೪ ॥

ನ ಭೃತ್ಯಾ ನ ಕಲತ್ರಾಣಿ ಭವಿಷ್ಯಂತ್ಯುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ।
ಜಿತೋ ಧರ್ಮೋ ಹ್ಯಧರ್ಮೇಣ ಜಿತಂ ಸತ್ಯಮನೃತೇನ ತು ॥ ೩೫ ॥

ಜಿತಾಶ್ಚೋರೈಶ್ಚ ರಾಜಾನಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿಶ್ಚ ಪುರುಷಾ ಜಿತಾಃ ।
ಸೀದಂತಿ ಚಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾಣಿ ಗುರುಪೂಜಾ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ॥ ೩೬ ॥

ಅಷ್ಟಮೇ ನವಮೇ ವರ್ಷೇ ರಜೋದೋಷಸಮುದ್ಭವಃ ।
ದಶಮೇ ದ್ವಾದಶೇ ವರ್ಷೇ ನಾರೀ ಗರ್ಭಧರಾ ಭವೇತ್ ॥ ೩೭ ॥

ಕನ್ಯಾಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಸೂಯಂತೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಲಿಯುಗೇ ತದಾ ।
ತತಸ್ತು ಷೋಡಶೇ ವರ್ಷೇ ನರಾಃ ಪಲಿತಯೌವನಾಃ ॥ ೩೮ ॥

ಅಲ್ಪಸತ್ವಾಸ್ತು ಜಾಯಂತೇ ದಾನಧರ್ಮವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಅಲ್ಪೋದಕಾಸ್ತಥಾ ಮೇಘಾ ಅಲ್ಪಸಸ್ಯಾ ಚ ಮೇದಿನೀ ॥ ೩೯ ॥

ಅಲ್ಪಕ್ಷೀರಾಸ್ತಥಾ ಗಾವಃ ಕ್ಷೀರೇ ಸರ್ಪಿರ್ನ ಜಾಯತೇ ।
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಯುಗಸ್ಯಾಂತೇ ರಾಜಾನೋ ಮ್ಲೇಚ್ಛರೂಪಿಣಃ ॥ ೪೦ ॥

ಭಕ್ಷಯಂತಿ ಮನುಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ಅರ್ಥತೋ ನ ಶರೀರತಃ ।
ಏಕವರ್ಣಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ವರ್ಣಾಶ್ಚತ್ವಾರ ಏವ ಚ ॥ ೪೧ ॥

ವರ್ಣಾಂತರಂ ನ ವಿದ್ಯೇತ ಲಯಂ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ।
ತತಃ ಕಲಿಯುಗಸ್ಯಾಂತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹರಿಪುಂಗವಃ ॥ ೪೨ ॥

ಕಲ್ಕೀ ವಿಷ್ಣುಯಶಃಪುತ್ರೋ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕೀ ಪುರೋಹಿತಃ ।
ಮ್ಲೇಚ್ಛಮುತ್ಸಾದನಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಜೇದ್ಬಹುಸುವರ್ಣಕಮ್ ॥ ೪೩ ॥

ಇದಂ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯಂ ತು ಯೋ ನರಃ ಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯತಿ ।
ತಸ್ಯಾಹಂ ಸುಲಭೋ ನಿತ್ಯಂ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ನಾರದ ॥ ೪೪ ॥

ಶ್ರುಣುಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಹಾ ಗೋಘ್ನಃ ಸ್ತೇಯೀ ಚ ಗುರುತಲ್ಪಗಃ ।
ಸುರಾಪಶ್ಚ ಕೃತಘ್ನೋ ವಾ ಪಾತಕೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೪೫ ॥

ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಮಮ ಜನ್ಮಾನುಕೀರ್ತನಮ್ ।
ದೇವಲೋಕಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಮ ಲೋಕಂ ಚ ಗಚ್ಛತಿ ॥ ೪೬ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಮನಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾರದಸಂವಾದೇ (ದಶಾವತಾರ)ಜನ್ಮರಹಸ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೩. ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಪಂಚಕಮ್

ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ರಮುಖನಿರ್ಜರವಂದ್ಯಪಾದ-
ಸ್ವೀಯೈರ್ನಖೈರ್ವಿರಚಿತಾಸುರಹೃದ್ವಿಭೇಧ ।
ದೈತ್ಯಾವಳೀಹೃದಯದಾರಣದಕ್ಷನಾದ
ಶ್ರೀಮನ್ ನೃಸಿಂಹ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೧॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದಪಾಲ ಸುರಜಾಲಕೃಪಾಲವಾಲ
ಶ್ರೀಲೋಲ ವಕ್ಷಸಿಭೃತದ್ವಿಷದಾಂತ್ರಮಾಲ ।
ಶೈಲಾಧಿರಾಜಕೃತಖೇಲ ಸುಭವ್ಯಲೀಲ
ಶ್ರೀಮನ್ ನೃಸಿಂಹ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೨॥

ಚಿಂತಾತಿದೂರ ನಿಗಮಾಂತಕೃತಾಂತಸಾರ
ಶ್ರೀಕಾಂತ ದಾನವಕೃತಾಂತದುರಂತವೀರ್ಯ ।
ಸಂತಾಪಹಂತ ಅನುಚಿಂತಯತಾಮನಂತ
ಶ್ರೀಮನ್ ನೃಸಿಂಹ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೩॥

ಜಾನುಪ್ರಸಕ್ತಕರಯುಗ್ಮ ತದನ್ಯಹಸ್ತ-
ಪ್ರೋಲ್ಲಾಸಿಚಕ್ರದರಸೇಂದಿರಸಾರಶಕ್ತೇ ।
ಸೂರ್ಯೋಗ್ರರುತೇಜ ಉರುವೃತ್ತರವಿತ್ರಿನೇತ್ರ
ಶ್ರೀಮನ್ ನೃಸಿಂಹ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೪॥

ನಾಕೀಶನಾಮಗಿರಿನಾಥ ನಿಜಾಂಘ್ರಿಯುಗ್ಮ-
ದಾಸಾನುದಾಸವರದಾಸ್ಯಭೃದಿಷ್ಟದಾತಃ ।
ಶ್ರೀಸಾರಸದ್ಮಹೃದಯಾಂಬುರುಹಾಸನೇಶ
ಶ್ರೀಮನ್ ನೃಸಿಂಹ ಭಗವನ್ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೫॥

ವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರೋಕ್ತಂ ನರಹರಿಸುಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಂ ಪ್ರಾತಃ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠತ್ಯತಂದ್ರಂ ನಾಮಗಿರಿನೃಹರಿಃ ಪ್ರಸೀದತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಮ್ ॥೬॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹಪಂಚಕಮ್ ॥

*****

೪. ಸ್ವರ್ಣಾದ್ರೀಶಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಸರ್ವನಾಮಾನಿ ಶ್ರುತಾನಿ ಜಗದೀಶಿತುಃ ।
ಇದಾನೀಂ ನರಸಿಂಹಸ್ಯ ಕನಕಾಚಲವಾಸಿನಃ ॥ ೧ ॥

ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವದುಃಖೌಘಶಮನಾನಿ ಶುಭಾನಿ ಚ ।
ವದ ನೋ ಸೂತ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ ಯಾನಿ ಸಂತೀಹ ತತ್ತ್ವಶಃ ॥ ೨ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಶ್ರುಣುಧ್ವಂ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಸ್ಯ ಚ ।
ಕನಕಾಚಲನಾಥಸ್ಯ ನಾಮಾನ್ಯದ್ಯ ವದಾಮಿ ವಃ ॥ ೩ ॥

ಪುರಾ ಷಡಾನನಃ ಶಂಭುಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ ಪಾರ್ವತೀಪತಿಮ್ ।
ಯಾನಿ ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಖಂ ಲೇಭೇ ತಾನಿ ಚಾದ್ಯ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅನಂತಾನಂತನಾಮಾನಿ ತೇಷು ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚ ।
ಪ್ರವರಾಣಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಾನಿ ಚ ॥ ೫ ॥

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಸ್ವರ್ಣಾದ್ರೀಶಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತದಿವ್ಯನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಣಮಹಾಋಷಿಃ । ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ । ಸ್ವರ್ಣಾದ್ರೀಶಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತದಿವ್ಯನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಂತ್ರಪಠನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ॥

ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಸ್ವರ್ಣಗಿರೀಶ್ವರಂ ಭವತನುಂ ಭೂಮೀಂದಿರಾನಾಯಕಂ
ನಿರ್ಧೂತಾಖಿಲಪಾತಕಂ ಗುಣನಿಧಿಂ ವಾಸಂ ಜಯಂತೀತಟೇ ।
ಬ್ರಹ್ಮೇಶೇಂದ್ರಮುಖ್ಯೈಃ ಸುರೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿಃ ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಮುದಾ
ಪ್ರೋದ್ಯತ್ಕೋಟಿರವಿಪ್ರಭಂ ಭಯಹರಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಂ ಸದಾ ॥ ೬ ॥

ಸ್ವರ್ಣಶೈಲಾಧಿಪೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವರ್ಣಾಹ್ವಮುನಿವಂದಿತಃ ।
ಪೂರ್ಣಾನಂದಮಯಃ ಸ್ವರ್ಣಪುರೀಂದ್ರೋ ಪಾವನೋಽವ್ಯಯಃ ॥ ೭ ॥

ನರಸಿಂಹಃ ಸುರಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕಃ ।
ಜಯಂತೀತೀರನಿಲಯೋ ಜಟಾದೋ ಜಾನಕೀಪತಿಃ ॥ ೮ ॥

ವಿಶ್ವಂಭರೋ ವಿಭುಃ ಕೃಷ್ಣೋ ವಿಶ್ವೇಶೋ ವಿಶ್ವಭಾವನಃ ।
ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪೀ ವಿಶ್ವಸಾಕ್ಷೀ ವಿಶ್ವಸಂಹಾರಕಾರಣಃ ॥ ೯ ॥

ಪದ್ಮಾಪತಿಃ ಪದ್ಮನಾಭೋ ಪದ್ಮೋದ್ಭವಸುಪೂಜಿತಃ ।
ಪದ್ಮನೇತ್ರಃ ಪದ್ಮಪಾಣಿಃ ಪದ್ಮಮಿತ್ರಾಮಿತಪ್ರಭಃ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ತಂಭೋದ್ಭವೋ ಭಯಹರಃ ಹಿರಣ್ಯಕವಿನಾಶನಃ ।
ಶರಣ್ಯಃ ಕರುಣಾವಾರ್ಧಿಃ ಪರೇಶಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ॥ ೧೧ ॥

ದನುಜಾರಿರ್ದೀನಬಂಧುರ್ವೈಕುಂಠೋ ವಾಸವಾರ್ಚಿತಃ ।
ವಸುಪ್ರದೋ ವರಾಹಶ್ಚ ವರದೇಶೋ ವರಪ್ರದಃ ॥ ೧೨ ॥

ಜನಾರ್ದನೋ ಮಧುರಿಪುಃ ಕಂಸಾರಾತಿಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಃ ಕೇಶವಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ॥ ೧೩ ॥

ಮೃಗರೂಪೀ ಬಲಿಧ್ವಂಸೀ ಚತುರ್ಬಾಹುಃ ಸುಲಕ್ಷಣಃ ।
ನಂದಗೋಪಕುಮಾರಶ್ಚ ಕ್ಷೀರಚೌರೋಽಸುರಾಂತಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಹೈಯ್ಯಂಗವಾಪಹರ್ತಾ ಚ ಕಾಲೀಯಫಣಿನರ್ತನಃ ।
ಶಕಟಾಸುರಸಂಹರ್ತಾ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೫ ॥

ಉಗ್ರರೂಪೀ ಮಹಾಶಾಂತಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರೋ ಶಂಭುವಂದಿತಃ ।
ಖಗಧ್ವಜೋ ಅಘಹರೋ ವನಮಾಲೀ ಶುಭಪ್ರದಃ ॥ ೧೬ ॥

ಶೃಂಗಾರಶೇಖರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗಾಕಾರೋಽಕ್ಷಿಗೋಚರಃ ।
ಮಂಗಲಾಂಗೋ ಮಂಗಲದಃ ಯೋಗವೀರ್ಯೋ ಕ್ಷರೋಽಕ್ಷರಃ ॥ ೧೭ ॥

ತುಂಗಾತೀರನಿವಾಸಶ್ಚ ಅಂಗಜೋತ್ಪಾದಕೋ ವಿಭುಃ ।
ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ವೇದಗರ್ಭೋ ಯಜ್ಞಾಂಗೋ ಯಜ್ಞರಕ್ಷಕಃ ॥ ೧೮ ॥

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾತ್ಕೋಶಷಟ್ಕಸದನಃ ಸುಂದರಾಕೃತಿಃ ।
ಪುಷ್ಪಾನದೀತೀರವಾಸೀ ಭಾರ್ಗವಃ ಕಮಠಃ ಸ್ವಭೂಃ ॥ ೧೯ ॥

ಜಗನ್ನಾಥೋ ಜಗದ್ಧಾತಾ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣಃ ।
ನಾರಾಯಣೋ ನರೋ ವೀರೋ ನೀಲಜೀಮೂತಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೨೦ ॥

ಗೋವಿಂದೋ ಗೋಪತಿರ್ಗೋಪ್ತಾ ಗೋಪಾಲೋ ಗುಣಮಂದಿರಃ ।
ಗೋವರ್ಧನಧರೋ ರಾಮೋ ಗೋಪೀಜಾರೋ ನೃಕೇಸರೀ ॥ ೨೧ ॥

ಇತಿ ಸ್ವರ್ಣಾದ್ರಿನಾಥಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾಮಷ್ಟಶತಂ ಮಯಾ ।
ಉಕ್ತಂ ಯೇ ಸರ್ವದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠಂತಿ ಶೃಣು ತತ್ಫಲಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಪುತ್ರಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಪುತ್ರಾನ್ ಧನಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ಧನಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀ ಲಭತೇ ವಿದ್ಯಾಂ ನರಸಿಂಹಪ್ರಸಾದತಃ ॥ ೨೩ ॥

ಪಿಶಾಚೋರಗಸರ್ಪಾದ್ಯೈರ್ಭಯಂ ನ ಭವತಿ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ತ್ರಿಕಾಲಮೇಕಕಾಲಂ ವಾ ಯೇ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಪಠಂತಿ ಚ ।
ತೇಷಾಂ ಸ್ವರ್ಣಾದ್ರಿನಾಥಸ್ತು ದದಾತಿ ವಿಮಲಂ ಪದಮ್ ॥ ೨೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಸ್ಕಂದಪುರಾಣೇ ತುಂಗಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಸೂತಶೌನಕಸಂವಾದೇ
ಸ್ವರ್ಣಾದ್ರೀಶಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೫. ಶ್ರೀರಾಮಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀಜಾನಕೀಶ ಕಪಿವರ್ಯಕರಾಬ್ಜಲಗ್ನ-
ಪಾದಾಂಬುಜ ಕ್ಷಿತಿಸುತಾವಿಲಸನ್ನಿಜಾಂಕ ।
ಮೂರ್ಧನ್ಯರತ್ನವಿಲಸತ್ಕವಚಾವೃತಾಂಗ
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಘವ ಹರೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೧॥

ಶ್ರೀಮನ್ಮುನೀಶಮಖವಿಘ್ನಕರಾಸುರಾಲಿ-
ಹಂತಃ ಸ್ವಪಾದಸರಸೀರುಹಗೈಃ ಪರಾಗೈಃ ।
ಯೋಗೀಶಯೋಷಿದಘಸಂತತಿಭಿದ್ದಯಾಳೋ
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಘವ ಹರೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೨॥

ಗೌರೀಶಚಾಪಭಿದಿಳಾಸುತಯಾಽರ್ಪಿತಸ್ರಕ್
ಪ್ರದ್ಯೋತಮಾನಗಲ ಪಾರ್ಶ್ವಗಭೂಪಬಾಲ ।
ಸೀತಾಕರಾಂಬುಜಮಿಳನ್ನಿಜಪಾಣಿಪದ್ಮ
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಘವ ಹರೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೩॥

ಶ್ರೀಜಾಮದಗ್ನಿಜಿದಿವ ಸ್ವಪುರೀಮುಪೇತ್ಯ
ಕ್ಷೋಣೀಭುವಾಽತ್ರ ರಮಮಾಣ ಗುರೋರನುಜ್ಞಾಮ್ ।
ಶ್ರೀಕೃತ್ಯನಿರ್ಜರಕೃತೇ ವಿಪಿನಂ ಪ್ರಯಾತ
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಘವ ಹರೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೪॥

ಸಖ್ಯಂ ದಿನೇಶತನಯೇನ ಸಮೇತ್ಯ ಜಾಯಾ-
ಚೋರಂ ನಿಹತ್ಯ ಪರಿವಾರಯುತಃ ಸ್ವಪುರ್ಯಾಮ್ ।
ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತ ಸುಜನಾನ್ ವಿಧಿಧರ್ಮತೋಽವನ್
ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಘವ ಹರೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೫॥

ವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರೋಕ್ತಂ ರಘುವರಸುಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಸ್ತೋತ್ರಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠನ್ ನೃಸಿಂಹೇ ನಾಮಗಿರೀಶೇ ಹರೌ ಲಭೇದ್ಭಕ್ತಿಮ್ ॥೬॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀರಾಮಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

*****

೬. ಶ್ರೀರಘುವರಗೀತಾ

ಜಗದಧೀಶಮಾಂ ಪಾಹಿ ಜಾನಕೀ-
ರಮಣ ಯಃ ಸುರೈರರ್ಚಿತೋಽಭವಃ ।
ದಶಮುಖಾರ್ದಿತೈಃ ಸಂತತೌ ರವೇ-
ರಜನಿರಸ್ಯ ತೇ ವ್ಯಕ್ತಿರೇವ ಹಿ ॥೧॥

ರಘುಪತೇಽದ್ಭುತಂ ತಾವಕಂ ಯಶಃ
ಸಮುಪವರ್ಣಿತುಂ ನೇಶತೇಽಮರಾಃ ।
ವಿಧಿಭವಾದಯೋಽಥಾಪಿ ಸಾಹಸಂ
ಕೃತವತಿ ಕ್ಷಮಾಮರ್ಭಕೇಽವಹಃ ॥೨॥

ಅಭಿನಯನ್ ಜನೇ ವೃದ್ಧಿಮಾತ್ಮನೋ
ಜಡಮತೌ ಯತೋ ವಿಕ್ರಮಾನತೇ ।
ರಘುಪತೇಽದ್ಭುತೈಶ್ಚೇಷ್ಟಿತೈರ್ನಿಜೈಃ
ರ್ನಪತಯೇಽದಿಶಸ್ತೋಷಮುಚ್ಚಿತಮ್ ॥೩॥

ಅನುಸರನ್ ಮುನಿಂ ಸಾನುಜೋ ಗುರೋ-
ರನುಮತೇರಹನ್ ಸ ತಾಟಕಾಂ ಪಥಿ ।
ಕ್ರತುವಿಘಾತಿನೋ ಘ್ನನ್ಪಾ ಮುನೇ-
ರ್ಮಖಮಯಾಯುಜಃ ಕಾಂತಯಾ ಮುನಿಮ್ ॥೪॥

ರಘುಪತೇಽದ್ಭುತಂ ರೂಪಮೀಶಿತು-
ಸ್ತವ ವಿದೇಹಜಾ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಾದರಮ್ ।
ನ ತತ್ರಪುರ್ಯತೋ ನೇದೃಶಂ ಜಗ-
ತ್ಯಲಮವೇಕ್ಷಿತುಂ ಕ್ವಾಪಿ ಕೈರಪಿ ॥೫॥

ತದನು ಮೈಥಿಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸತ್ಯತೋ
ಹರಧನುರ್ಭವಾನ್ ಮಧ್ಯತೋಽಚ್ಛಿನತ್ ।
ಶಿವವರಾತ್ ಪರೈರ್ದುರ್ಧರಂ ಹರೇಃ
ಕರಿವರೋ ಯಥಾ ಖಂಡನೇ ಕ್ಷಮಃ ॥ ೬ ॥

ತದನು ಜಾನಕೀ ಯೋಷಿತಾಂವರಾ
ಸುಲಲಿತೈಃ ಪದ್ಯೈರೇಷ್ಯ ಸಸ್ಮಿತಾ ।
ಕರಧೃತಸ್ರಜಂ ಕಂಠಮೀಶ ತೇ
ನಿದಧತೇ ತತಃ ಪಾರ್ಶ್ವಗಾಽಭವತ್ ॥ ೭ ॥

ಜನಕಭೂಪತಿಃ ಕಿಂಕರಾನ್ ನಿಜಾನ್
ಪಿತರಮಾನಯನ್ನಾದಿಶತ್ ತವ ।
ರಘುಕುಲೇಶಿತುಸ್ತೇಽದ್ಭುತಂ ಬಲಂ
ಸ ಚ ನಿಶಮ್ಯ ಸಂತುಷ್ಟಿಮಾವಹತ್ ॥ ೮ ॥

ಸದಯಿತಾಸುತಃ ಸೇನಯಾ ಸಮಂ
ವಿಧಿಸುತಂ ಪುರೋಧಾಯ ರಾಘವಃ ।
ಜನಕಭೂಪತೇರಾಗಮತ್ ಪುರಂ
ರಘುಪತೇ ತವೋದ್ವಾಹಕೌತುಕಃ ॥ ೯ ॥

ರಘುಪತೇ ಮಹಾನುತ್ಸವೋ ಯದಾ
ಪ್ರವವೃತೋ ಯುವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಾಮ್ ।
ಜಗದಧೀಶ್ವರೌ ಜಾನತಾಂ ತದಾ
ದಿವಿ ದಿವೌಕಸಾಂ ಸಂಗಮೋಽಭವತ್ ॥ ೧೦ ॥

ರಘುಪತೇಽಥ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಜಾನಕೀ-
ಕರಸರೋರುಹಂ ನೀರಜೇಕ್ಷಣ ।
ಅಜ ವಿಶೇಷತೋಽಭಾ ಯಥಾ ಪುರಾ
ಜಲಧಿಮಂಥನೇ ಶ್ರೀಯುತೋ ಹರಿಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಜಿತ ಯತ್ಯ ಪಾಲೇಶತೋ ರಮಾ-
ವಿಧಿಭವಾದಯೋ ಯಾಂತಿ ವೈಭವಮ್ ।
ಜಗದಧೀಶಿತುಃ ಕಿಂಚ ತೇ ದಿಶೇತ್
ಜನಕಭೂಪತಿಃ ಪಾರಿಬರ್ಹಕಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಅಜ ನಿಜಾಂ ಪುರೀಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ಜಯನ್
ಕಿಲ ಭೃಗೂದ್ವಹಂ ತದ್ಗತಾಸುರಮ್ ।
ರಘುಪತೇಽವಧಿ ಶ್ವಾತಪೋಮಯಂ
ಭೃಗುವರಾಜ್ಞಯಾಽಥಾಗಮತ್ ಪುರಮ್ ॥೧೩॥

ಜನಕಜಾತಯಾ ಸೀತಯಾ ಸಮಂ
ಸುಖಮಥಾವಸಃ ಸ್ವಾಂ ಪುರೀಂ ಪ್ರಭೋ ।
ರಘುಪತೇ ಯಥಾ ಕ್ಷೀರವಾರಿಧೌ
ಜಗದಧೀಶ್ವರಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಶ್ರಿಯಾ ॥೧೪॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀರಘುವರಗೀತಾ ॥

*****

೭. ಶ್ರೀರಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀರಾಘವಂ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮಪ್ರಮೇಯಂ
ಸೀತಾಪತಿಂ ರಘುಕುಲಾನ್ವಯರತ್ನದೀಪಮ್ ।
ಆಜಾನುಬಾಹುಮರವಿಂದದಲಾಯತಾಕ್ಷಂ
ರಾಮಂ ನಿಶಾಚರವಿನಾಶಕರಂ ನಮಾಮಿ ॥೧॥

ವೈದೇಹೀಸಹಿತಂ ಸುರದ್ರುಮತಲೇ ಹೈಮೇ ಮಹಾಮಂಡಪೇ
ಮಧ್ಯೇ ಪುಷ್ಪಕಮಾಸನೇ ಮಣಿಮಯೇ ವೀರಾಸನೇ ಸುಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅಗ್ರೇ ವಾಚಯತಿ ಪ್ರಭಂಜನಸುತೇ ತತ್ತ್ವಂ ಮುನಿಭ್ಯಃ ಪರಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ಭರತಾದಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್ ॥೨॥

ಶ್ರೀರಾಮೋ ರಾಮಭದ್ರಶ್ಚ ರಾಮಚಂದ್ರಶ್ಚ ಶಾಶ್ವತಃ ।
ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜೇಂದ್ರೋ ರಘುಪುಂಗವಃ ॥೩॥

ಜಾನಕೀವಲ್ಲಭೋ ಜೈತ್ರೋ ಜಿತಾಮಿತ್ರೋ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಪ್ರಿಯೋ ದಾಂತಃ ಶರಣತ್ರಾಣತತ್ಪರಃ ॥೪॥

ವಾಲಿಪ್ರಮಥನೋ ವಾಗ್ಮೀ ಸತ್ಯವಾಕ್ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ ।
ಸತ್ಯವ್ರತೋ ವ್ರತಧರಃ ಸದಾ ಹನುಮದಾಶ್ರಿತಃ ॥೫॥

ಕೌಸಲೇಯಃ ಖರಧ್ವಂಸೀ ವಿರಾಧವಧಪಂಡಿತಃ ।
ವಿಭೀಷಣಪರಿತ್ರಾತಾ ಹರಕೋದಂಡಖಂಡನಃ ॥೬॥

ಸಪ್ತಸಾಲಪ್ರಭೇತ್ತಾ ಚ ದಶಗ್ರೀವಶಿರೋಹರಃ ।
ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಮಹಾದರ್ಪದಳನಸ್ತಾಟಕಾಂತಕಃ ॥೭॥

ವೇದಾಂತಸಾರೋ ವೇದಾತ್ಮಾ ಭವರೋಗಸ್ಯ ಭೇಷಜಮ್ ।
ದೂಷಣತ್ರಿಶಿರೋಹಂತಾ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಸ್ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕಃ ॥ ೮ ॥

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತ್ರಿಲೋಕಾತ್ಮಾ ಪುಣ್ಯಚಾರಿತ್ರಕೀರ್ತನಃ ।
ತ್ರಿಲೋಕರಕ್ಷಕೋ ಧನ್ವೀ ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕರ್ತನಃ ॥ ೯ ॥

ಅಹಲ್ಯಾಶಾಪಶಮನಃ ಪಿತೃಭಕ್ತೋ ವರಪ್ರದಃ ।
ಜಿತೇಂದ್ರಿಯೋ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ಜಿತಾಮಿತ್ರೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೧೦ ॥

ಋಕ್ಷವಾನರಸಂಘಾತೀ ಚಿತ್ರಕೂಟಸಮಾಶ್ರಯಃ ।
ಜಯಂತತ್ರಾಣವರದಃ ಸುಮಿತ್ರಾಪುತ್ರಸೇವಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಸರ್ವದೇವಾದಿದೇವಶ್ಚ ಮೃತವಾನರಜೀವನಃ ।
ಮಾಯಾಮಾರೀಚಹಂತಾ ಚ ಮಹಾದೇವೋ ಮಹಾಭುಜಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸರ್ವದೇವಸ್ತುತಃ ಸೌಮ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ಮುನಿಸಂಸ್ತುತಃ ।
ಮಹಾಯೋಗೀ ಮಹೋದಾರಃ ಸುಗ್ರೀವೇಪ್ಸಿತರಾಜ್ಯದಃ ॥ ೧೩ ॥

ಸರ್ವಪುಣ್ಯಾಧಿಕಫಲಃ ಸ್ಮೃತಸರ್ವಾಘನಾಶನಃ ।
ಆದಿಪುರುಷಃ ಪರಮಪುರುಷೋ ಮಹಾಪುರುಷ ಏವ ಚ ॥ ೧೪ ॥

ಪುಣ್ಯೋದಯೋ ದಯಾಸಾರಃ ಪುರಾಣಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ।
ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರೋ ಮಿತಾಭಾಷೀ ಪೂರ್ವಭಾಷೀ ಚ ರಾಘವಃ ॥ ೧೫ ॥

ಅನಂತಗುಣಗಂಭೀರೋ ಧೀರೋದಾತ್ತಗುಣೋತ್ತಮಃ ।
ಮಾಯಾಮಾನುಷಚಾರಿತ್ರೋ ಮಹಾದೇವಾದಿಪೂಜಿತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸೇತುಕೃಜ್ಜಿತವಾರಾಶಿಃ ಸರ್ವತೀರ್ಥಮಯೋ ಹರಿಃ ।
ಶ್ಯಾಮಾಂಗಃ ಸುಂದರಃ ಶೂರಃ ಪೀತವಾಸಾ ಧನುರ್ಧರಃ ॥ ೧೭ ॥

ಸರ್ವಯಜ್ಞಾಧಿಪೋ ಯಜ್ವಾ ಜರಾಮರಣವರ್ಜಿತಃ ।
ಶಿವಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಾ ಸರ್ವಾಪಗುಣವರ್ಜಿತಃ ॥ ೧೮ ॥

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪರಂಬ್ರಹ್ಮ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಃ ।
ಪರಂಜ್ಯೋತಿಃ ಪರಂಧಾಮ ಪರಾಕಾಶಃ ಪರಾತ್ಪರಃ ॥ ೧೯ ॥

ಪರೇಶಃ ಪಾರಗಃ ಪಾರಃ ಸರ್ವದೇವಾತ್ಮಕಃ ಪರಃ ॥ ೨೦ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೮. ಭೀಷ್ಮಕೃತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ವಚನಂ ಭೀಷ್ಮೋ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ಕಿಂಚಿದುನ್ನಾಮ್ಯ ವದನಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ಕೃಷ್ಣ ಲೋಕಾನಾಂ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯ ।
ತ್ವಂ ಹಿ ಕರ್ತಾ ಹೃಷೀಕೇಶ ಸಂಹರ್ತಾ ಚಾಪರಾಜಿತಃ ॥೨॥

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ್ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ ವಿಶ್ವಸಂಭವ ।
ಅಪವರ್ಗೋಽಸಿ ಭೂತಾನಾಂ ಪಂಚಾನಾಂ ಪರತಃ ಸ್ಥಿತಃ ॥೩॥

ನಮಸ್ತೇ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ನಮಸ್ತೇ ಪರತಸ್ತ್ರಿಷು ।
ಯೋಗೇಶ್ವರ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ತ್ವಂ ಹಿ ಸರ್ವಪರಾಯಣಃ ॥೪॥

ಮತ್ಸಂಶ್ರಿತಂ ಯದಾಽಽತ್ಥ ತ್ವಂ ವಚಃ ಪುರುಷಸತ್ತಮ ।
ತೇನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ದಿವ್ಯಾನ್ ಭಾವಾನ್ ಹಿ ತ್ರಿಷು ವರ್ತ್ಮಸು ॥೫॥

ತಚ್ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಗೋವಿಂದ ಯತ್ ತೇ ರೂಪಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ಸಪ್ತ ಮಾರ್ಗಾ ನಿರುದ್ಧಾಸ್ತೇ ವಾಯೋರಮಿತತೇಜಸಃ ॥೬॥

ದಿವಂ ತೇ ಶಿರಸಾ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ದೇವೀ ವಸುಂಧರಾ ।
ದಿಶೋ ಭುಜಾ ರವಿಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವೀರ್ಯೇ ಶುಕ್ರಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥೭॥

ಅತಸೀಪುಷ್ಪಸಂಕಾಶಂ ಪೀತವಾಸಸಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ವಪುರ್ಹ್ಯನುಮಿಮೀಮಸ್ತೇ ಮೇಘಸ್ಯೇವ ಸವಿದ್ಯುತಃ ॥೮॥

ತ್ವತ್ಪ್ರಪನ್ನಾಯ ಭಕ್ತಾಯ ಗತಿಮಿಷ್ಟಾಂ ಜಿಗೀಷವೇ ।
ಯಚ್ಛ್ರೇಯಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ತದ್ ಧ್ಯಾಯಸ್ವ ಸುರೋತ್ತಮ ॥೯॥

॥ ಇತಿ ಭೀಷ್ಮಕೃತ ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ (ಮ.ಭಾ. - ಶಾಂತಿ. ಅಧ್ಯಾಯ ೫೧) ॥

★★★★★

೯. ಉಡುಪೀಶಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮ ವರಸೂಕರ ನಾರಸಿಂಹ
ಶ್ರೀವಾಮನೋಜ್ವಲಭೃಗೂತ್ತಮ ರಾಮಚಂದ್ರ ।

ವ್ಯಾಸಾಶ್ವಶೀರ್ಷ ಕಪಿಲರ್ಷಭ ಬುದ್ಧ ಕಲ್ಕಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಕೃಪಯಾ ಕುರು ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೧॥

ಮಾತೃದ್ವಯೀಸ್ತನಸರೋರುಹಕುಡ್ಮಲೋತ್ಥ -
ಕ್ಷೀರಪ್ರವಾಹಕೃತಮಜ್ಜನ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತ ।
ಶ್ರೀಗೋಕುಲೇಶ ನವನೀತಪಯೋಹರಾಶ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸಕಲೇಷ್ಟದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೨॥

ಶ್ರೀದೇವಕೀಕೃತಸುಯಾಚನಬಾಲಲೀಲ
ಶ್ರೀರುಗ್ಮಿಣೀಪ್ಸಿತಮನೋನಯನೋತ್ಸವಾಂಗ ।
ಶ್ರೀಮಧ್ವಶುದ್ಧಹೃದಯೋದಜಮಧ್ಯವಾಸಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಸಿದ್ಧಿದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೩॥

ಚುಲ್ಲೀಪಯಃಸ್ರವಣರಕ್ಷಣಲುಬ್ಧಬುದ್ಧಿಃ
ಸ್ವಾಂಕಸ್ಥಪುತ್ರಪರಿವರ್ಜನಮತ್ತಚಿತ್ತಾ ।
ಮಾತಾ ಸ್ವಬೋಧಿ ದಧಿಭಾಂಡವಿಭಂಜನೇನ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಶಿಕ್ಷಕ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೪॥

ಬಂಧುಂ ಸುದೂರ ಸುಖಚಿನ್ಮಯವರ್ಷ್ಮಭೂಷ
ಬೋದ್ಧುಂ ಹ್ಯಶಕ್ಯಗುಣರಾಶಿಮಹಾಚಲೇಶ ।
ವಕ್ತುಂ ನಶಕ್ತಪದವರ್ಣಸುವಾಕ್ ತ್ರಯೀಶ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುಮತಿಪ್ರದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೫॥

ಕ್ರುದ್ಧಸ್ವಮಾತೃಕೃತನಿಷ್ಫಲಬಂಧಯತ್ನ
ಮುಗ್ಧಾಂಬಿಕಾಕರಗದಾಮಸುದೂರದೇಹ ।
ಅಂಬಾಶ್ರುಪಾಶಪಶುಪಾಶಸುಬದ್ಧಮೂರ್ತೇ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಭಯಕೃದ್ಧರ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೬॥

ಯಾಶೋದಹಸ್ತಧೃತಯಷ್ಟಿಸುರಶ್ಮಿಕರ್ಷಿನ್
ತದ್ರೂಪದರ್ಶನಸದೋತ್ಸುಕದೇವಕೀಪ್ಸಿನ್ ।
ಮಾತುಃ ಕೃತೇ ಕೃತಪುನರ್ಭವದಿವ್ಯವರ್ಷ್ಮಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸಕಲೇಪ್ಸಿತ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥೭॥

ಕೃಷ್ಣಾಜ್ಞಯಾ ಸಪದಿ ಸಂಗತವಿಶ್ವಕರ್ಮ-
ಸನ್ನಿರ್ಮಿತಾಕೃತಿಕೃತಾತ್ಮಮಹಸ್ಸುಭೂಮನ್ ।

ಶ್ರೀರುಗ್ಮಿಣೀಕರಸುಲಾಲಿತ ಸೂತ್ರಶಾಲಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಪರಮೇಶ್ವರ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಭೈಷ್ಮೀಕ್ಷಿತೀಶ ಸುರದುರ್ಲಭಭವ್ಯಭಾವ
ತ್ವತ್ಪ್ರೇಯಸೀಚಿರಸುಕಾಂಕ್ಷಿತದಿವ್ಯರೂಪ ।
ಸೃಷ್ಟ್ಯಪ್ಯಯೇಶ ಸುರವರ್ಗಸುವರ್ಣ್ಯಮೂರ್ತೇ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಸುಂದರ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೯ ॥

ತ್ವತ್ಪಾಣಿಮೃಷ್ಟಸುರಪೂಜ್ಯಸುದರ್ಶನೋತ್ಥ-
ಸೌಂದರ್ಯಪೂರ್ಣವರಹಾಸಸುವಿಗ್ರಹಸ್ಥ ।
ಪಾಪಾಚಲಾನಲಸುದರ್ಶನಹೇತುಭೂತ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಭವದಾವದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಭೈಷ್ಮೀಸ್ವಧಾಮಗತಿದಿಷ್ಟ ಮೃದಂತರಸ್ಥ
ತದ್ದಿವ್ಯರಕ್ತಕರಕಂಜಸುಚರ್ಚಿತಾರ್ಚ ।
ಗೋಪೀಯಚಂದನಸುದೀರ್ಘನಿವಾಸಮೂರ್ತೇ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಕಲಿದಿಷ್ಟದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವನಿಷ್ಠದೃಢಭಕ್ತಿಮಹಾಪ್ರಸಾದ -
ದಾನೈಕಹೇತುಕೃತಚಿತ್ತಮಹಾಪ್ರಯಾಣ ।
ದ್ವಾರಾವತೀಸುರಪುರೀಕೃತವಾಸತೃಪ್ತೇ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಮೋದದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ವಾಣಿಜ್ಯಹೇತುಕೃತಯಾತ್ರಪರಿಪ್ಲವೇತ -
ನೌಕಾಸಮುದ್ರತಳವಾಸಿಸುಮಧ್ವದೃಶ್ಯ ।
ಆನಂದತೀರ್ಥಕೃತಮಜ್ಜನಲಬ್ಧಬಿಂಬ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಜಲರಾಶಿಗ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವಹಸ್ತಕೃತಗಾಂಗಸರೋಽಧಿವಾಸಿನ್
ತ್ರಿಂಶತ್ಸುಯೌವ್ವನಸುದರ್ಧರಭೂಮಮೂರ್ತೇ ।
ಮಧ್ವಪ್ರಮೋದಧೃತನೀತಕೃತಪ್ರತಿಷ್ಠ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಮೋದದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಋಜುಪುಂಗವದರ್ಶಿತಾಧ್ವ -
ಪೂಜೈಕನಿರ್ಭರಮಹಾಷ್ಟಮಠಾಧಿವೇಷ್ಟ ।

ವರ್ಷದ್ವಯೀ ಹರಿಸುಪೂಜನದೀಕ್ಷಿತಾಪ್ತ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಯತಿಪೂಜಿತ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೫ ॥

ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತ್ವಯಿ ಸಮರ್ಪಕಸಿದ್ಧಿದಾತಃ
ಸರ್ವಾತಿಶಾಯಿದೃಢಭಕ್ತಿಮತೋ ಮುಕುಂದ ।
ಶ್ರೀಸರ್ವಮೂಲಪಠನಾದಿಸುವಿಘ್ನಹರ್ತಃ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಕಲಿಮರ್ದನ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಶ್ರೀಸಪ್ತಲಕ್ಷಸುಮಹೋತ್ಸವವಿಶ್ವಯೋಜಿನ್
ಶ್ರೀನಕ್ರಸಂಕ್ರಮಣರೂಢರಥತ್ರಯಾಢ್ಯ ।
ಸೌಪರ್ಣಪೀಠಶಿಬಿಕಾರಥವಾಜಿದೋಲ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಥೋತ್ಸವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಭೈಷ್ಮ್ಯಶ್ರುಪತ್ರಕೃತದೃಷ್ಟಿಸುವೇಗಧಾವಿನ್
ಭೈಮ್ಯಶ್ರುಪಾತಹೃತಚಿತ್ತ ಸುವಸ್ತ್ರಗಾಮಿನ್ ।
ಭೀಃ ಕಿಂ ಮಮಾಶ್ರುಭರಪತ್ರಸುಪಾಠಗತ್ಯೋಃ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುಗತಿಪ್ರದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಧೃಷೀಕಪಜನಾರ್ದನ ವಿಷ್ಣುರಾಮೋ-
ಪೇಂದ್ರಸ್ವಧೋಕ್ಷಜನೃಸಿಂಹಸುವಾಮನಾತ್ಮನ್ ।
ಸತ್ಯತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸುನಂದದ ಪದ್ಮನಾಭ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಗುರುಮಧ್ವಪ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೯ ॥

ಪೇಜಾವರೇಷ್ಟಪಲಿಮಾರ್ವದಮಾರುಸೋದಾ-
ಶೀರೂರುಕೃಷ್ಣಮುಖದಾಪುರಪುತ್ತಿಗೇಷ್ಟ ।
ಕಾಣ್ಯೂರುಮುಖ್ಯಸುಮಠಾಧಿಪ ಪೂಜಿತೇಶ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಮಠಪಾಧಿಪ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೦ ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಚತುರ್ಭುಜ ಬಾಹುಯುಗ್ಮ
ಕಾಳೀಯಮರ್ದನ ನೃಸಿಂಹ ಸುಭೂವರಾಹ ।
ಶ್ರೀವಿಟ್ಠಲತ್ರಿಪ ಪರಾಶರಸೂನುಮುಷ್ಟೇ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಮನುತಾರಗ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೧ ॥

ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಕಲ್ಯಸುರಭಿಕ್ಷಯಹೀನಪಾತ್ರ
ಪಂಚಾಮೃತಾಪ್ಯನವನೀತಸುಗಂಧತೀರ್ಥ ।

ಪೀತಾಂಬರಾಭರಣಗಂಧಸುಮಾಲ್ಯಪೂಜ್ಯ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ವಿವಿಧಾರ್ಚನ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೨ ॥

ಸರ್ಪಿಷ್ಪಯಃಸುದಧಿಮಾಕ್ಷಿಕಗೌಡರಂಭಾ-
ಸ್ವಾದೂದಕಾಧಿಕಸುಕೋಮಲನಾರಿಕೇಲೈಃ ।
ಪಂಚಾಮೃತಾಖ್ಯಶುಚಿವಸ್ತುಮಹಾಭಿಷೇಕಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರಸಾರ್ಚಿತ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೩ ॥

ಲಬ್ಧಾವಕಾಶಸನಕಾದಿಸುಪೂಜಿತಾಂಘ್ರೇ
ಮಧ್ವಪ್ರದತ್ತಸುಚತುರ್ವಿಧಷಡ್ರಸಾನ್ನ ।
ಪರ್ಯಾಯಪೀಠಗಸುಮಧ್ವಮಹಾರ್ಚನೇಷ್ಟ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುರವಾಂಛಿತ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೪ ॥

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪಾಪಿಜನದಂಡದ ದಂಡಪಾಣೇ
ಸ್ವಾಜ್ಞಾನದುಃಖಸೃತಿಬಂಧದಸೂತ್ರಪಾಣೇ ।
ವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತಸುರಮುಕ್ತಿದಸೂತ್ರಶಾಲಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಯತಿದಂಡದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೫ ॥

ಮೂರ್ಧಾತಿಶೋಭಿಸುಜಟಾತ್ರಿತಯಾತಿಭದ್ರ
ಕಿಂ ಸ್ವೀಯಭದ್ರಭಗಿನೀತಿ ಸುಭದ್ರಕೇಶ ।
ಕಿಂ ಪ್ರೇಯಸೀಪ್ರಿಯಕರೀ ತ್ರಿಜಟೇತಿಮಾನಃ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸ್ವಜನೇಷ್ಟದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೬ ॥

ಬಂಧೈಕಹೇತುಗುಣಬಂಧಿಜಟಾನುಬಂಧಿನ್
ವೇದತ್ರಯೀನಿಧಿಸುರಾಜಿಜಟಾತ್ರಯಾತ್ಮನ್ ।
ಜಾಗ್ರತ್ಸುಷುಪ್ತಿವರಸಂಧ್ಯಪಮೇಧ್ಯಮೂರ್ಧನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುಜಟಾತ್ರಯ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೭ ॥

ಶ್ರೀಭಾರತೀಪವನಧಾತೃಸರಸ್ವತೀತಿ
ತ್ವಚ್ಛುದ್ಧಭಕ್ತಪರಶುಕ್ಲಸುರತ್ರಿಕಾಯ ।
ದತ್ತಾಶ್ರಯಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ರಿಜಟಾಸುಶೋಭಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಪರಶುಕ್ಲಪ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೮ ॥

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದಿತಪನತ್ರಯವಾರಿಕೇಶಿನ್
ಶಾಂತಿತ್ರಯಪದ ಸುಮೋಚಕನೀಲಜೂಟ ।

ಲೋಕತ್ರಯೋರುಭರವೋಢ್ಯಜಟಾಪ್ರಬಂಧಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುಖದಾಯಕ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ಮಧ್ಯಾಧಮೋತ್ತಮವಿಧಾತ್ರಯಜೀವಿಮಿಶ್ರ-
ಸಂತಾಪಸೌಖ್ಯಗತಿದಾಯಿಜಟಾತ್ರಯೈಷಿನ್ ।
ಸತ್ವೇಶರಾಜಸತಮೋಮಯದೌರ್ಗಜೂಟ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸುಗತಿಪ್ರದ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೦ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡಸುಧೃತಾವಪಿ ಮಂದಹಾಸಿನ್
ಸ್ವಾತ್ಮೀಯದುಃಖಭವಬಂಧನಹೃತ್ಸುಹಾಸಿನ್ ।
ಅಂತಃಕುಕಾಮಭರವಂಚಕಮಂದಹಾಸಿನ್
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಭಯಕೃದ್ಧರ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೧ ॥

ವಿದ್ಯಾಸುಮಾನ್ಯಯತಿಪುಂಗವಶಿಷ್ಯವಿದ್ಯಾ-
ಧೀಶಾಖ್ಯ ಭಿಕ್ಷುಗಸುಮಧ್ವರಗೀತ ಭಾತ ।
ಸೀತೇಶಶೇಷಹರಿಕೃಷ್ಣನೃಸಿಂಹಸೂತ್ರ
ಕೃಷ್ಣೋಡುಪೀಶ ಸತತಂ ಕುರು ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತ ಉಡುಪೀಶಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೦. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಾಣನಾಥ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ದಾನಶೂರ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ದಾನವಾಂತಕ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ಇಂದುಕ್ಷೇತ್ರಕೃತಾವಾಸ ಮಂಥದಂಡವಿರಾಜಿತ ।
ಆನಂದಮುನಿಸಂಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾನಂದಮಯ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ದಕ್ಷಿಣದಂಡೇನ ಪ್ರಹರಾಘೌಘಪಂಜರಮ್ ।
ವಾಮಹಸ್ತಸ್ಥಪಾಶೇನ ಭವಕೂಪಾತ್ ಸಮುದ್ಧರ ॥ ೩ ॥

ಪಾಪಂ ಛಿಂದಿ ಭವಂ ಛಿಂದಿ ಮಾಂ ವಿಂದಿ ಶರಣಾಗತಮ್ ।
ಪ್ರಪನ್ನಪಾಲಂ ತ್ವಾಂ ವಿಂದಿ ಮಧ್ವಂ ವಿಂದಿ ಚ ಮದ್ಗುರುಮ್ ॥ ೪ ॥

ನ ದಾನಂ ನಾಪಿ ಚ ಜ್ಞಾನಂ ನ ಧ್ಯಾನಂ ನಾಪಿ ಚಾರ್ಚನಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ತವ ದಾಸೋಽಹಂ ಕೃಷ್ಣ ಕಿಂ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ॥ ೫ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಮಮ ರಕ್ಷಾಯೈ ಅನುತ್ತಿಷ್ಠ ದಯಾಂ ಮಯಿ ।
ಅಧಿತಿಷ್ಠ ಮಮ ಸ್ವಾಂತಂ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠ ಸದಾ ಮಯಿ ॥ ೬ ॥

ದೇಹಿ ಭಕ್ತಿಂ ವಿರಕ್ತಿಂ ಚ ಭಾಹಿ ಮೇ ಹೃದಯೇ ಸದಾ ।
ಬ್ರೂಹಿ ಸ್ವಾಭಯದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪಾಹಿ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ ॥ ೭ ॥

ನ ಬಿಭೇಮಿ ಚ ಪಾಪೌಘಾತ್ ನ ಬಿಭೇಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಾತ್ ।
ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಯತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹರಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೮ ॥

ಶ್ಲೋಕಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಾಜೇಂದ್ರಯತಿರಾರ್ಜಯತ್ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾಖ್ಯಮೋಕ್ಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾಯಕಮ್ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜೇಂದ್ರತೀರ್ಥಯತಿವಿರಚಿತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

*****

೧೧. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕವಚಮ್

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕವಚಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿವಿಜಯಪ್ರದಮ್ ।
ಕಾಂತಾರೇ ಪಥಿ ದುರ್ಗೇ ಚ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರಂ ನೃಣಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸ್ಮೃತ್ವಾ ನೀಲಾಂಬುದಶ್ಯಾಮಂ ನೀಲಕುಂಚಿತಮೂರ್ಧಜಮ್ ।
ಬರ್ಹಿಬರ್ಹೋಲ್ಲಸನ್ಮೌಲಿಂ ಶರಚ್ಚಂದ್ರನಿಭಾನನಮ್ ॥ ೨ ॥

ರಾಜೀವಲೋಚನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ವೇಣುನಾ ಪೂರಿತಾಧರಮ್ ।
ದೀರ್ಘಪೀನಬೃಹದ್ಬಾಹುಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕಿತವಕ್ಷಸಮ್ ॥ ೩ ॥

ಭೂಭಾರಹರಣೋದ್ಯುಕ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಗೀರ್ವಾಣವಂದಿತಮ್ ।
ಜಪೇನ್ನಿತ್ಯಮಿದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಂತ್ರಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೪ ॥

ವಸುದೇವಸುತಃ ಪಾತು ಮೂರ್ಧಾನಂ ಮಮ ಸರ್ವದಾ ।
ಲಲಾಟಂ ದೇವಕೀಸೂನುರ್ಭ್ರುವೋ ನಂದಸ್ಯ ನಂದನಃ ॥ ೫ ॥

ನಯನೇ ಪೂತನಾಹಂತಾ ನಾಸಾಂ ಶಕಟನಾಶನಃ ।
ಯಮಲಾರ್ಜುನಹೃತ್ ಕರ್ಣೌ ಕಪಾಲೌ ನಾಗಮರ್ದನಃ ॥ ೬ ॥

ದಂತಾನ್ ಗೋಪಾಲಕಃ ಪಾತು ಜಿಹ್ವಾಂ ಹೈಯಂಗವೀನಭುಕ್ ।
ಓಷ್ಠೌ ಧೇನುಕಧಕ್ ಪಾಯಾದಧರೌ ಕೇಶಿಸೂದನಃ ॥ ೭ ॥

ಚೂಡಕಂ ಪಾತು ಗೋವಿಂದೋ ಬಲಭದ್ರಾನುಜೋ ಮುಖಮ್ ।
ಅಕ್ರೂರಸಚಿವಃ ಕಂಡೂಂ ವಕ್ಷೋ ದಂತಿಮದಾಂತಕಃ ॥ ೮ ॥

ಭುಜೌ ಚಾಣೂರವೈರೀ ಮೇ ಕರೌ ಕಂಸನಿಷೂದನಃ ।
ಉದರಂ ಮಧುರಾನಾಥೊ ನಾಭಿಂ ದ್ವಾರಾವತೀಪತಿಃ ॥ ೯ ॥

ರುಗ್ಮಿಣೀವಲ್ಲಭಃ ಪೃಷ್ಠಂ ಜಘನಂ ಶಿಶುಪಾಲಹಾ ।
ಊರೂ ಪಾಂಡವದೂತೋ ಮೇ ಜಾನುನೀ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ವಿಶ್ವರೂಪಧರೋ ಜಂಘೇ ಪ್ರಪದೌ ಭೂರಿಭಾರಹೃತ್ ।
ಚರಣೌ ಯಾದವಃ ಪಾತು ಪಾತು ಕೃಷ್ಣೋಽಖಿಲಂ ವಪುಃ ॥ ೧೧ ॥

ದಿವಾ ಪಾತು ಜಗನ್ನಾಥೋ ರಾತ್ರೌ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಉಭಯೋಃ ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ಪಾತು ಪದ್ಮನಾಭಃ ಪರಾತ್ಪರಃ ॥ ೧೨ ॥

ಇದಂ ಕೃಷ್ಣಬಲೋಪೇತಂ ಯಃ ಕೃಷ್ಣಕವಚಂ ಪಠೇತ್ ।
ಸರ್ವತ್ರ ಭಯತೋ ಮುಕ್ತಃ ಕೃಷ್ಣೇ ಭಕ್ತಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಕವಚಮ್ ॥

*****

೧೨. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀಮಧ್ವಪಾಣಿಸರಸೀರುಹಲಾಲಿತಾಂಘ್ರಿ-
ನೀರೇಜ ಭೀಷ್ಮನೃಪಸತ್ರಜಿದುದ್ಭವಾಭ್ಯಾಮ್ ।
ವಿಭ್ರಾಜಮಾನನಿಜಪಾರ್ಶ್ವಯುಗಾರ್ತಬಂಧೋ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಭೂಭಾರಕೇಶಿಬಕಕಂಸಮುಖಾಮರಾರಿ-
ಕಾಲಾಮರಾಘಹರ ನಿರ್ಜಿತದೇವರಾಜ ।
ಬೃಂದಾರಕೇಂದ್ರನುತ ದೀನದಯಾಸಮುದ್ರ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ತುಂಗಾಹಿರಾಜಫಣಶೃಂಗಕೃತಾಂಗಹಾರ
ತ್ರಾತುಂ ನಿಜಾನ್ ನಿಜಕರೋದ್ಧೃತಶೈಲರಾಜ ।
ವಿಪ್ರಪ್ರಿಯಾರ್ಚಿತವರಾನ್ನಭುಗಿಷ್ಟದಾತಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಅಕ್ರೂರವಂದ್ಯ ಕುಟಿಲಾಕೃತಿಮತ್ತ್ರಿವಕ್ರಾ-
ಲಾವಣ್ಯದಾತ ಉರುನಾಗಹರಾಸ್ತಮಲ್ಲ ।
ನಿರ್ಧೂತವೈರಿಕುಲ ಮಾಧುರಮೋದದಾತಃ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ನಾರೀಮಣೀವಸನಚೋರ ನಗಾಧಿರೂಢ
ನಾನಾವಿನೋದರತ ತಾಸು ವಿಲಜ್ಜಿತಾಸು ।
ತತ್ಪ್ರೇಮಕೋಪಪದ ತತ್ಸಮಭೀಷ್ಟದಾಯಿನ್
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕುಂತೀಸುತಪ್ರಿಯ ತದೀಯಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯ-
ಧುರ್ಯಾಸಮಾರ್ಯ ಶುಭಚರ್ಯ ಮಮಾವಿಚಾರ್ಯ ।
ಆಗಾಂಸ್ಯರೂಣ್ಯಪಿ ಭಜದ್ವರಣೈಕಕಾರ್ಯ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಚಂಡಾಂಶುಸೂನುಕರದಂಡಸಮರ್ಪಿತೋರು-
ಕಾಂಡಾಫಲೀಕೃತಿಪಟೋ ವಿಧಿಶಕ್ರಸೂನೋಃ ।
ಕರ್ಣೇನ ಸಾಕಮರಿದಂಡಕೃದಂಡನಾಥ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ಯಕಚ್ಛಪವರಾಹನೃಹರ್ಯುಪೇಂದ್ರ-
ಶ್ರೀಮದ್ಭೃಗೂದ್ವಹರಘೂದ್ವಹವೃಷ್ಣಿವರ್ಯಾಃ ।
ಶ್ರೀಬುದ್ಧಕಲ್ಕಿಹರಿವಾಜಿಮುಖೈತರೇಯ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾದವಪತೇ ತವ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರೇಣೋಕ್ತಂ ಸುಪ್ರಭಾತಾಷ್ಟಕಂ ಪಠನ್ ।
ಶೌರೇರ್ನಾಮಗಿರೀಶಶ್ರೀನೃಹರೇಃ ಪ್ರಿಯತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥೯॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೧೩. ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಷ್ಟಕಮ್

ವಾಸುದೇವಾಸುದೇವಾಸುದೇವೇಶ ಮಾಂ
ತಾವಕಂ ಸೇವಕಂ ಭಾವಕಂ ಪಾಲಯ ।
ವಾಸರೇ ವಾಸರೇ ಭೂಸುರೇಶೈಶ್ಚ ಯಃ
ಶ್ರೇಯಸೇ ಭೂಯಸೇ ಗೀಯಸೇ ನಿರ್ಜರಃ ॥ ೧ ॥

ಘೋರಭೂಭಾರಭೂದಾರ ಭೂರ್ದುರ್ಮದೋ-
ದೀರಿತಾ ವಾರಿತಾ ಭೂರಿತಾಪಾಪಹ ।
ವಾಕ್ ಶ್ರುತಾ ನ ಶ್ರುತಾ ವಿಶ್ರುತಾ ಶ್ರೀಪತೇ
ಭಾರತೇ ಭಾರತೇ ಧೀರತೇ ಸತ್ಕಥಾ ॥ ೨ ॥

ಗೋಕುಲೇ ವ್ಯಾಕುಲೇ ವ್ಯಾಕುಲೇ ಸಾನ್ವಯೇ
ದೇವತಾದೇವತಾಸೇವಿತಾಽಗಾಜ್ಜನಿಮ್ ।
ಭಾಸತಾಂ ಭಾಸತಾಂ ದಾಸತಾಮೀಯುಷಾಂ
ಪ್ರೇಯಸೀ ಜ್ಯಾಯಸೀ ಚೇತಸೀರಾದಿತಃ ॥ ೩ ॥

ನಂದಮಾನಂದಮಾನಂದಮೂರ್ತೇರ್ ನಯನ್
ಮಾಧವೋ ಮಾನವೋಽಜಭವಾಂತಸ್ತುತಃ ।
ಜಜ್ಞ ಇತ್ಯಜ್ಞವಾಕ್ಕುಜ್ಞವಾಚಂಬ್ರುವೇ
ಸಾನೃತಾ ತೇಽನೃತಾ ಸೂಗತಾ ವಾನೃತಾ ॥ ೪ ॥

ಯೋಗಿನಂ ಯೋಗಿನಂ ಭೋಗಿನಂ ತನ್ವತಃ
ಸಂಪದೇನಾಪದೇ ತೇ ಪದೇ ನೋ ಮಮೇತ್ ।
ಕೋಮಲೇ ಕೋಮಲೇ ಭೌಮಲೇಖಾದಿಕೈ-
ರ್ದಾನತೇ ಶ್ರೀಮತೇ ಯಾಶ್ವತೇ ಶಾಶ್ವತೇ ॥ ೫ ॥

ಮಾನಿನೀ ಮಾನಿನೀ ಯಾಮಿನೀಶಾನನ
ಕುಂಡಿನಾಖಂಡಭೂಮಂಡಲೇಶಾತ್ಮಜಾ ।
ಆಹೃತಾ ಶ್ರೀಭೃತಾಂ ಭೂಭೃತಾಂ ಯಃ ಸತಾಂ
ಯೇನ ಸಾಽನೇನಸಾ ನೂನಸಾರೋ ಭವಾನ್ ॥೬॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀವಾಸುದೇವಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೧೪. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗದ್ಯಮ್

ಸ್ವಪ್ರಭಾಪ್ರಭಾಸಿತಪ್ರಸೂತಿನಿಲಯ-ಗರ್ಭೇ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾದಿಸುರಸಿಂಹಸಮರ್ಪಿತ-ಸ್ತುತಿಪ್ರಸೂನವೃಷ್ಟೇ - ಜಗನ್ಮಂಗಲೋದ್ಭವ - ಅಸುರಹೃದ್ರುಜಾವಹಸಮುದ್ಭವ - ವಸುದೇವಬಂಧಮೋಚನ - ಸ್ಥಗಿತಯಮುನಾವೇಗ - ವ್ರಜಜನನಯನ-ಮಹೋತ್ಸವ - ಬಾಲಮನೋಜ್ಞ ಲೀಲಾವಿನೋದಾವಹ - ಆತ್ಮಸನ್ನಿಧಾನಾಕೃಷ್ಟ-ಭಾಗ್ಯದೇವೀಕೃತವಿಭವೋದ್ರಿಕ್ತವ್ರಜವೃಂದಾವನಪುರ - ಪೂತನಾಶಕಟತೃಣಾವರ್ತ-ಧುನಿಚಮುಗೋವತ್ಸವೃಷಭವ್ಯೋಮಕೇಶೀರಜಕಚಾಣೂರಕಾಲಯವನಸೃಗಾಲ-ಪೌಂಡ್ರಕನರಕಮುರಸುದಕ್ಷಿಣ ಹಂಸಡಿಭಿಕಸಾಲ್ವದಂತವಕ್ತ್ರಶಿಶುಪಾಲನಿಷಾದ-ಕಂಸಾದಿಮಥನ - ಅಸುರಾದಾವಾನಲ - ಪೀತವಿಷದಾವಾನಲ - ಅವ್ರಣ - ಅಕಾಯ - ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ - ಶುಭಗುಣಸಾಂದ್ರ - ಚೈತನ್ಯದೇಹ - ಪ್ರಾಕೃತಗುಣವಿದೂರ - ಶ್ರೀದೇವೀಲಲನಾತ್ಮಕಲಲಿತನಿಲಯ - ರಾಷ್ಟ್ರಕಲ್ಯಾಣಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸತ್ರಾಜಿ-ಕ್ರೂರೇ ದೃಢಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥಂ ಸ್ಯಮಂತಕಮಣೇಃ ಪ್ರತ್ಯಾಹರ್ತಃ - ಸ್ವಪಾದರಜಃ-ಪಾವಿತಾಕ್ರೂರಕುಲ - ಕುಚೇಲಸಖ - ಸುಧಾಮಕುಚೇಲಹರ್ತಃ - ಕುಬ್ಜಾಕೌಟಿಲ್ಯ-ವಿದಾರಣ - ಸೈರಂಧ್ರೀರಮಣ - ವಿಶೋಕಜನಕ - ಗೋಪೀಜನವಲ್ಲಭ - ಗೋಪೀಜನಮಾನದ - ನೀಲಾರಮಣ- ಮಾಗಧರುದ್ಧನರಪವೃಂದಬಂಧ-

ಮೋಚನ - ಜರಾಸಂಧಮಾನಭಂಜನ - ಶಿವಕೋದಂಡಖಂಡನ - ಕಂಸದ್ಯುತಿ-ವಿದಾರಣ- ಕಾಮಕಂಸವಿಮರ್ದನ - ಸಪ್ತಗೋವೃಷದಮನ - ಯಶೋದಾನಂದ-ಭಾವಸುಖವರ್ಧನ-ಅರ್ಜುನಭಂಜನ-ವಿಷವಿಷಧರವೃಷ್ಟಿದಾವಾಗ್ನಿಭಯಭಂಜನ-ಷೋಡಶಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರೇಶ - ವಿಜಿತಷಣ್ಮಹಿಷೀವೃಂದ - ಸಂಸಾರಸಂಗವಿದೂರ - ಧೀರ-ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನ್ - ವಿಪ್ರಶಿಶುಪ್ರತ್ಯಾಹರ್ತಃ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿತ್ತಿವಿರಕ್ತಿಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ-ವಿತ್ತೇಶ ॥

ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧರಣೋತ್ಪಾಟಿತನಂದಾದಿದ್ವಾಪರ (ಸಂಶಯ) ಕಂಟಕದ್ರುಮ ಯದುಕುಲತಿಲಕ - ದತ್ತಗುರುಪುತ್ರಭೂರಿದಕ್ಷಿಣ - ರುಗ್ಮಿಣೀಹಾಸ್ಯವಿಲೋಲ - ಸತ್ಯಾರ್ಥಿತಪಾರಿಜಾತದೇವಸ್ವಾಪಹಾರೇಣ ಪ್ರಕಟಿತದೇವಸ್ವಾಧಿಕಾರ - ವಸುದೇವ-ದೇವಕೀತಪಃಸಿದ್ಧಿಪೂರಕ - ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದಿವೀರಸುತಸಹಸ್ರಕೃತ್ - ಕುರುಕುಲಾಂತಕ - ಪಾಂಡುಸಂತಾನತಂತುರಕ್ಷಕ-ನೃಗಸುದರ್ಶನದುರ್ಗತಿಮೋಚನ-ಪಿಶಾಚಿಸದ್ಗತಿಪ್ರದ - ಪಾಂಚಾಲೀಪೀತಾಂಬರಪ್ರದ - ಖರಕಿರಣಮಂಡಲಪ್ರವೇಶಾಧಿಗತಾನವದ್ಯಚರಿತ - ಪುರಾಣಪಯೋಬ್ಧಿಚಂದ್ರ - ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟಪ್ರಧನಪ್ರವರ್ತಕ - ಕೃಷ್ಣೇಷ್ಟಪಕ್ಷವಿದುರಾತಿಥ್ಯ-ಪ್ರಿಯ- ಭೀಷ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪಾಲಕ - ವಿಜಯರಥಕುಟುಂಬ- ವಿಜಯಜಯೋದ್ಘೋಷ-ಜಯವಿಜಯಮುಕ್ತಿಪ್ರದ- ವೇಣುಗಾನವಿಜಿತಶ್ರೀಗೋಪೀಲಲನ-ತ್ಯಾಜಿತಚರ್ವಿತ-ಚರ್ವಣ - ಗಿರಿವನಹ್ರದಪರಿಸರಪರಿಪಾಲಕ - ಗೋವೃಂದಯಮುಸಾನಂದವರ್ಧನ - ಅಸ್ತ್ರದಗ್ಧಪರೀಕ್ಷಿದುಜ್ಜೀವನ - ವಿಷ್ಣುರಾತಕರ್ಣಾವತಂಸಧವಲಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರ - ಗೋಪೀ-ಚಷಕಕ್ಷೀರಹರ್ತಃ - ಗೋಪೀಕ್ಷೀರಸಾಗರಪ್ರದ - ಪಾಂಡವಕೀರ್ತಿನಾರೀಲೋಲ - ಶ್ರುತದೇವಬಹುಲಾಶ್ವಪೂಜಿತ - ಗೀತಾಚಾರ್ಯ - ಉದ್ಧವದೇಶಿಕ - ಉದ್ಧವೋ-ಚ್ಛಿಷ್ಟಪ್ರದ - ಉದ್ಧವಶಿರೋಧೃತಪಾದುಕಾರತ್ನ - ಕುಂತೀಸ್ತುತಿಮಾನದ - ಗಾಂಗೇಯ-ನುತ ಪ್ರದಸಹಸ್ರಗೇಯ - ರಾಜಸೂಯೇ ಉಪರಿಚರ - ವ್ಯಾಧಾತ್ಮಭೃಗುಸ್ವರ್ಗಪ್ರದ - ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವ - ಸುಲಭಕೋಪಾದಿಮುನಿವೃಂದತರ್ಪಕ - ಗೋಪಿಕಾಽಜ್ಞಾನ-ವಸನಾಪಹರ್ತಃ - ಮಲ್ಲಚಾಣೂರಚೂರ್ಣನ - ಕಾಲೀಯಮಲವಿಶೋಧನ - ಉಗ್ರವಿಷವೃಕ್ಷಭಂಜನ - ಬಲಭದ್ರಭಯವಿಷಾರ್ತಿನಾಶನ - ಭೀಮಮಾನಸಮಾನ್ಯ - ಗೋಪೀಜನೋಪಾಸ್ಯಜಾರ - ತಾರಕಬ್ರಹ್ಮನ್ - ವಿಪ್ರಪತ್ನೀಪ್ರತ್ಯುಪಹೃತಷಡ್ರ ಸಾನ್ನಭೋಜನ - ತಾಲಫಲಾಮೃತಭೋಜನಪ್ರದ - ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪಕ - ಕಲೌ ಕೃತಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕ - ಸ್ಮೃತಿಕೀರ್ತನಪ್ರಣತಿಭಿರ್ವಿಮುಕ್ತಯೇಸುತೀರ್ಥಕೀರ್ತಿದೀಪ್ತಿ-ಜಾಲಪ್ರಪೂರಿತಚತುರ್ದಶಲೋಕಕೋಶ - ಯಥಾಯೋಗ್ಯಕರ್ಮಫಲವಿಭಾಜಕ - ಸುಭದ್ರಾತ್ಮಸಾರಥಿಪ್ರದ - ಪಾರ್ಥಸಾರಥ್ಯೇ ದರ್ಶಿತಯೋಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ - ಪಾಂಡವ-ಭೂಸ್ವರ್ಗಭುಕ್ತಿಭಕ್ತಿಮುಕ್ತಿವಸನಭೂಷಣಧಾಮಪ್ರದ - ಸ್ವಧಾಮಯಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ-

ಸುರವರಾನುಯಾತ - ದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪ - ಮಧ್ವಮನೋಜ್ಞ - ಮಧುಚಂದ್ರ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭೀಷ್ಮಶರತಲ್ಪವೇದನಾಪರಿಹರ್ತಃ - ಮುಕ್ತಿಭುಕ್ತಿಸಂಸೃತಿಸ್ಮೃತಿಪ್ರದ - ಭಾರಾರ್ತಕೃಷ್ಣಾಕ್ಲೇಶಾಶ್ರುಕರ್ಷಣ - ದರ್ಶಿತಕೇಶಾತ್ಮವಿಶ್ವರೂಪೇಣ ಪ್ರಕಟಿತ-ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ॥ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಜ್ಞಾನಾದ್ರಿವಾಸ ॥

ತ್ವದ್ಭಕ್ತಪಾದರಜಸಾ ಸಂಸಿಕ್ತಂ ದೀನಮಾನಸಮ್ ।
ಮಾಮಾಶು ಕೃಷ್ಣ ವಿರಜಂ ವಿಧೇಹಿ ಶರಣಂ ಗತಮ್ ॥

ತ್ವದ್ಭಾವಪೀಠೇ ಕರುಣಾಮೃತೇನ ಸಂಸಿಚ್ಯ ಭವ್ಯಂ ಕುರು ಮಾಂ ಕಲೇಶ ।
ವಿದ್ಯೇಶವಿಠಲಮಹಾಪ್ತಬಂಧುಂ ತ್ವಾಮೇವ ನಿತ್ಯಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜಾಮಿ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಮಾನ್ಯಮುನಿಕರಕಮಸಂಜಾತ ಶ್ರೀವಿದ್ಯೇಶತೀರ್ಥವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗದ್ಯಮ್ ॥

*****

೧೫. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ

ರಾಸಕ್ರೀಡಾರಸೋತ್ಕಂಠಮಾನಿನೀಮಾನಸಾಲಯಃ ।
ಪದ್ಮಾಪದ್ಮಭವಸ್ತುತ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಪುಷ್ಣಾತು ಮಾಂ ವಿಭುಃ ॥ ೧ ॥

ಖರ್ವೀಕೃತಸುಪರ್ವೇಶಃ ಗರ್ವಸರ್ವಸ್ವಪಾವಕಃ ।
ಉರ್ವೀತಾಪಹರಃ ಕೃಷ್ಣವಾರ್ವಾಹಃ ಸ್ಯಾನ್ಮುದೇ ಮಮ ॥ ೨ ॥

ವಂದ್ಯೇಂದಿರಾಸದಾವಾಸಂ ಶ್ರಯೇ ಕೃಷ್ಣಸರೋರುಹಮ್ ।
ಯಲ್ಲೀಲಾಮಕರಂದೇನ ಸಂತುಷ್ಟಃ ಸಜ್ಜನಾಲಯಃ ॥ ೩ ॥

ಕರುಣಾವರುಣಾವಾಸಂ ತರುಣಾರುಣಸದ್ಯುತಿಮ್ ।
ಕರುಣಾಕರ್ಷಣೋತ್ಸಾಹತನುಂ ನಾರಾಯಣಂ ನುಮಃ ॥ ೪ ॥

॥ ಇತಿ ಗೂಢಕರ್ತೃಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿಃ ॥

*****

೧೬. ಜಯ ಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಜಯ ಜಯ ಜಯ ದೇವ ಜಯ ಮಾಧವ ಕೇಶವ ।
ಜಯ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷ ಜಯ ಗೋವಿಂದ ಗೋಪತೇ ॥ ೧ ॥

ಜಯ ಜಯ ಪದ್ಮನಾಭ ಜಯ ವೈಕುಂಠ ವಾಮನ ।
ಜಯ ಪದ್ಮ ಹೃಷೀಕೇಶ ಜಯ ದಾಮೋದರಾಚ್ಯುತ ॥ ೨ ॥

ಜಯ ಪದ್ಮೇಶ್ವರಾನಂತ ಜಯ ಲೋಕಗುರೋ ಜಯ ।
ಜಯ ಶಂಖಗದಾಪಾಣೇ ಜಯ ಭೂಧರ ಸೂಕರ ॥ ೩ ॥

ಜಯ ಯಜ್ಞೇಶ ವಾರಾಹ ಜಯ ಭೂಧರ ಭೂಮಿಪ ।
ಜಯ ಯೋಗೇಶ ಯೋಗಜ್ಞ ಜಯ ಯೋಗಪ್ರವರ್ತಕ ॥ ೪ ॥

ಜಯ ಯೋಗಪ್ರವರ್ತಕ ಜಯ ಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕ ।
ಕ್ರತುಪ್ರಿಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಯಜ್ಞೇಶ ಯಜ್ಞಾಂಗ ॥ ೫ ॥

ಜಯ ವಂದಿತಸದ್ದ್ವಿಜ ಜಯ ನಾರದಸಿದ್ಧಿದ ।
ಜಯ ಪುಣ್ಯವತಾಂಗೇಹ ಜಯ ವೈದಿಕಭಾಜನ ॥ ೬ ॥

ಜಯ ಚತುರ್ಭುಜ ದೇವ ಜಯ ದೈತ್ಯಭಯಾವಹ ।
ಜಯ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಾತ್ಮನ್ ಜಯ ಶಂಕರ ಶಾಶ್ವತ ॥ ೭ ॥

ಜಯ ವಿಷ್ಣೋ ಮಹಾದೇವ ಜಯ ನಿತ್ಯಮಧೋಕ್ಷಜ ।
ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರು ದೇವೇಶ ದರ್ಶಯಾದ್ಯ ಸ್ವಕಾಂ ತನುಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣೇ ಜಯಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

*****

೧೭. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಾಣನಾಥ ನಮೋಽಸ್ತುತೇ ।
ದಾನಶೂರ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ದಾನವಾಂತಕ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ಇಂದುಕ್ಷೇತ್ರಕೃತಾವಾಸ ಮಂಥದಂಡವಿರಾಜಿತ ।
ಆನಂದಮುನಿಸಂಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾನಂದಮಯ ಪಾಹಿ ಮಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ದಕ್ಷಿಣದಂಡೇನ ಪ್ರಹರಾಘೌಘಪಂಜರಮ್ ।
ವಾಮಹಸ್ತಸ್ಥಪಾಶೇನ ಭವಕೋಪಾತ್ ಸಮುದ್ಧರ ॥ ೩ ॥

ಪ್ರಪನ್ನಪಾಲಂ ತ್ವಾಂ ವಿಂದಿ ಮಧ್ವಂ ವಿಂದಿ ಚ ಮದ್ಗುರುಮ್ ।
ನ ದಾನಂ ನಾಪಿ ಚ ಜ್ಞಾನಂ ನ ಧ್ಯಾನಂ ನಾಪಿ ಚಾರ್ಚನಮ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ತವ ದಾಸೋಽಹಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಕಿಂ ಮಾಮುಪೇಕ್ಷಸೇ ॥ ೪ ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಮಮ ರಕ್ಷಾಯೈ ಅನುತ್ತಿಷ್ಠ ದಯಾಮಯ ।
ಅಧಿತಿಷ್ಠ ಮಮ ಸ್ವಾಂತಂ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠ ಸದಾ ಮಯಿ ॥ ೫ ॥

ದೇಹಿ ಭಕ್ತಿಂ ವಿರಕ್ತಿಂ ಚ ಭಾಹಿ ಮೇ ಹೃದಯೇ ಸದಾ ।
ಬ್ರೂಹಿ ಸ್ವಾಭಯದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪಾಹಿ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ ॥ ೬ ॥

ನ ಬಿಭೇಮಿ ಚ ಪಾಪೌಘಾತ್ ನ ಬಿಭೇಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಾತ್ ।
ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಯತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹರಂ ಹರಿಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ಲೋಕಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಾಜೇಂದ್ರಯತಿರಾಡ್ಜಯತ್ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯಪ್ರಸಾದಾಖ್ಯಂ ಮೋಕ್ಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾಯಕಮ್ ॥ ೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀರಾಜೇಂದ್ರಯತಿಕೃತ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೧. ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾವಾಸಂ ದೇವದೇವಂ ಮಹೇಶ್ವರಮ್ ।
ಧ್ಯಾನೋಪರತಮಾಸೀನಂ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಅಪೃಚ್ಛತ್ ಪಾರ್ವತೀ ದೇವೀ ವಿನಯಾವನತಾ ಸ್ಥಿತಾ ।
ಕಿಂ ತ್ವಯಾ ಜಪ್ಯತೇ ದೇವ ಸ್ಮರ್ಯತೇಽಭ್ಯರ್ಚ್ಯತೇ ಚ ಕಿಮ್ ॥ ೨ ॥

ತದಹಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹೇಶ್ವರ ।
ತ್ವಮಾದಿಃ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಯೋಗಿನಾಂ ಚಾತಿವಲ್ಲಭಃ ॥ ೩ ॥

ತ್ವಮೇವ ಜಗತಾಂ ಕರ್ತಾ ಸಂಹರ್ತಾ ರಕ್ಷಕಸ್ತಥಾ ।
ತ್ವತ್ತಃ ಸರ್ವಂ ಶ್ರುತಂ ನಾಥ ವೇದಾಗಮರಹಸ್ಯಕಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ಚ ಪವಿತ್ರಾಣಿ ನಾಮಸಾಹಸ್ರಕಾಣಿ ಚ ।
ಶ್ರುತಾನಿ ದೇವದೇವೇಶ ಮಂತ್ರಯಂತ್ರಾಣಿ ಭೂರಿಶಃ ॥ ೫ ॥

ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಕಥಯಸ್ವ ಮಹಾದೇವ ಯದ್ಯಹಂ ತವ ವಲ್ಲಭಾ ॥ ೬ ॥

ಶಿವ ಉವಾಚ

ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಾನ್ಮಹೇಶಾನಿ ಪುನಸ್ತ್ವಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ ।
ಕಥಯಾಮಿ ತವ ಸ್ನೇಹಾತ್ ಸಾವಧಾನಾಽವಧಾರಯ ॥ ೭ ॥

ಸರ್ವದಾರಿದ್ರ್ಯಶಮನಂ ಸರ್ವದುಃಖನಿವಾರಣಮ್ ।
ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಶಮನಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಪ್ರದಮ್ ॥ ೮ ॥

ಆಯುಃಕರಂ ಪುಷ್ಟಿಕರಂ ಸರ್ವಯಜ್ಞಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಮೋಹಸ್ತಂಭನಕಾಕೃಷ್ಟಿವಶೀಕರಣಕಾರಣಮ್ ॥ ೯ ॥

ರಾಜಪ್ರಸಾದವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಭವವರ್ಧನಮ್ ।
ಸರ್ವಸಾರೋತ್ತಮಂ ದೇವಿ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರಪೂರಕಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಗೋಪನೀಯಂ ಗೋಪನೀಯಂ ಗೋಪನೀಯಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ಖಲಾಯ ನಿಂದಕಾಯಾಥ ನ ವಕ್ತವ್ಯಂ ದುರಾತ್ಮನೇ ॥ ೧೧ ॥

ದೇಯಂ ಶಿಷ್ಯಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಗುರುಭಕ್ತಿಪರಾಯ ಚ ।
ವೈಷ್ಣವಾಯ ವಿಶುದ್ಧಾಯ ಸತ್ಕುಲೀನಾಯ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಓಂ ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ । ಶಿರಸಿ । ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ । ಮುಖೇ ॥ ಹಯಗ್ರೀವಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ । ಹೃದಯೇ ॥ ಓಂ ಬೀಜಮ್ । ಸ್ವಾಹಾ ಶಕ್ತಿಃ । ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾರ್ಥೇ ಸರ್ವದೇವ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಸಾದಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥೇ ಜಪೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಅಥ ನ್ಯಾಸಃ

ಓಂ ಉದ್ಗೀಥಾಯ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಪ್ರಣವೋದ್ಗೀಥಾಯ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ಸರ್ವವಾಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಾಯ ಶಿಖಾಯೈ ವಷಟ್ । ಓಂ ಸರ್ವದೇವಮಯಾಯ ಕವಚಾಯ ಹುಂ । ಓಂ ಅಚಿಂತ್ಯಾಯ ನೇತ್ರಾಯ ವಷಟ್ । ಓಂ ಸರ್ವಂ ಬೋಧಯ ಬೋಧಯ ಸ್ವಾಹಾ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ । ಏವಂ ಅಂಗುಲೀನ್ಯಾಸಃ । ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವರೋಮಿತಿ ದಿಗ್ಬಂಧಃ ॥

ಅಥ ಧ್ಯಾನಮ್

ಅಶ್ವಾಸ್ಯಂ ಶರದಿಂದುಕಾಂತಿಸದೃಶಂ ಮುಕ್ತಾಮಯೈರ್ಭೂಷಣೈ
ರಾಢ್ಯಂ ಶಂಖರಥಾಂಗಹಸ್ತಯುಗಲಾವೀತಂ ತಥೈವಾಪರಮ್ ।
ಜಾನ್ವೋರ್ನ್ಯಸ್ತಕರದ್ವಯಂ ಸರಸಿಜಾರೂಢಂ ರಮಾವಲ್ಲಭಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈರಭಿವಂದಿತಂ ಹೃದಿ ಹಯಗ್ರೀವಂ ಭಜಾಮೋ ವಯಮ್ ॥

ಓಂ ಉದ್ಗೀಥ ಪ್ರಣವೋದ್ಗೀಥ ಸರ್ವವಾಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರ ।
ಸರ್ವದೇವಮಯಾಚಿಂತ್ಯ ಸರ್ವಂ ಬೋಧಯ ಬೋಧಯ ಸ್ವಾಹಾ ಓಂ ॥

ಇತಿ ಮಂತ್ರಃ ।

ಹಯಗ್ರೀವೋ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪದ್ಮನಾಭೋ ಜನಾರ್ದನಃ ।
ಗೋವಿಂದೋ ಗೋಕುಲಾನಂದೋ ಗೋಪೀಶೋ ಗರುಡಧ್ವಜಃ ॥ ೧ ॥

ಗದಾಧರೋಽಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ಯುಗಾದಿರ್ಜಗದೌಷಧಃ ।
ಗೋವರ್ಧನಧರೋ ರಾಮೋ ರಮಣೀಯಗುಣಾಕರಃ ॥ ೨ ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೋ ವ್ಯಾಸೋ ನೃಸಿಂಹೋ ನರಕಾಂತಕಃ ।
ರಾಘವೋ ರಾವಣಾರಿಶ್ಚ ಪರಮೇಶಃ ಪುರಾತನಃ ॥ ೩ ॥

ವಾಸುದೇವೋಽಮರಸ್ತುತ್ಯೋ ಸಂಯಮೀ ಯಮಿನಾಂವರಃ ।
ಭೂದೇವೋ ಭುವನಾನಂದೀ ಯಶೋದಾನಂದದಾಯಕಃ ॥ ೪ ॥

ಮಂಜುಕೇಶೋ ಮಹಾಬಾಹುರ್ಮುಷ್ಟಿಚಾಣೂರಮರ್ದನಃ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತ್ರಿಲೋಕೇಶಸ್ತ್ರಿಮೂರ್ತಿರ್ದೀನದಾಯಕಃ ॥ ೫ ॥

ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಭೂತೇಶಃ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಪುರುಷಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಶ್ವೇಶೋ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ವಿಶ್ವಯೋನಿರ್ಭೂತಾತ್ಮಾ ಭೂತಭಾವನಃ ।
ಸಾತ್ತ್ವಿಕೋ ರಾಜಸಸ್ತಾಮಸಃ ಸತ್ವಾತ್ಮಾ ಜ್ಞಾನವಾನ್ ಮುನಿಃ ॥ ೭ ॥

ಭೂತಭವ್ಯಭವಿಷ್ಯಾತ್ಮಾ ದೀನಬಂಧುರ್ದಯಾನಿಧಿಃ ।
ನಿರ್ಮಮೋ ನಿರ್ಗುಣೋ ನಿತ್ಯೋ ಕಾಲಾತ್ಮಾ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೮ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಿಶ್ವವಂದ್ಯೋ ಭೋಕ್ತಾ ಭೀಮೋ ಭಯಾಪಹಃ ।
ಅವಿಚಿಂತ್ಯವಪುಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಸುರೇಶೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೯ ॥

ಮಹಾರ್ತಿದಮನೋ ದಾಂತೋ ನಿಶ್ಚಲೋ ದೃಶ್ಯರೂಪಧೃಕ್ ।
ಕಾಲಯೋಗೀ ಮಹಾನಾದೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ವಿಕರ್ತನಃ ॥ ೧೦ ॥

ವ್ಯೋಮಚಾರೀ ಮಹಾನ್ ಸತ್ಯೋ ಮಹಾಮೋಹಾರ್ದನೋ ಹರಿಃ ।
ಗಂಭೀರಘೋಷೋ ನಿರ್ಘೋಷೋ ಧ್ರುವೋ ದೀನಜನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಪಾರಮಹಿಮಾಯುಕ್ತೋ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಕಲಿನಾಶನಃ ।
ಋಗ್ಯಜುಃಸಾಮರೂಪಶ್ಚ ಮಂತ್ರೇಶಸ್ತಂತ್ರನಾಯಕಃ ॥ ೧೨ ॥

ಸರ್ವತತ್ತ್ವಾಶ್ರಯಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಕಃ ।
ಮೂರ್ತಿಮಾನ್ ಮೂರ್ತಿರಹಿತೋ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪೀ ಜಗತ್ಪತಿಃ ॥ ೧೩ ॥

ಪ್ರಾಣೇಶೋ ಪ್ರಾಣದೋಽಪಾನಃ ಸಮಾನೋಽಪಾನರೂಪಧೃಕ್ ।
ಅನಂತೋಽನಂತಮಹಿಮಾಽನಂತಬಾಹುರಲೇಪಕಃ ॥ ೧೪ ॥

ಅವ್ಯಕ್ತೋ ವ್ಯಕ್ತರೂಪಶ್ಚ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರಮರ್ದನಃ ।
ಅಗ್ನಿವರ್ಚೋ ರಮಾನಾಥಃ ಸ್ಮರೇಶೋ ಮಧುಸೂದನಃ ॥ ೧೫ ॥

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋ ನಿರಾಲಂಬೋ ಸರ್ವಗಃ ಸಾಧುವಲ್ಲಭಃ ।
ಸರ್ವವ್ಯಾಪೀ ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೋ ನಿರಂಜನಃ ॥ ೧೬ ॥

ಮುಕುಂದಃ ಕೌಸ್ತುಭೋರಸ್ಕಃ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಃ ।
ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋಽವ್ಯಯಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಶಾಶ್ವತಃ ಪುರುಷೋಽಕ್ಷರಃ ॥ ೧೭ ॥

ಪ್ರಜಾಭವೋ ವಿಶ್ವರೇತಾ ಪ್ರಾಣದಾತಾ ವೃಷಾಕಪಿಃ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಃ ಸರ್ವಾದಿರಜೋ ಲೋಹಿತಲೋಚನಃ ॥ ೧೮ ॥

ಅನುತ್ತಮಃ ಸುರಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಲೋಕಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ಸ್ಕಂಧಧರೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾರಿವಾಹನಃ ॥ ೧೯ ॥

ಸರ್ವದೃಕ್ ಸುಪ್ರಸಾದಶ್ಚ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ ।
ಆವರ್ತನೋಽನುಕೂಲಶ್ಚ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಿದ್ಧಿಸಾಧನಃ ॥ ೨೦ ॥

ಅಚ್ಯುತಸ್ತಾರಣಃ ಶೌರಿಃ ಶಿಖಂಡೀ ವಾಸವಾನುಜಃ ।
ವಿಶ್ರುತಃ ಸುತಪಾಃ ಶಾಸ್ತಾ ಸುಸಿದ್ಧಃ ಶ್ರುತಿಸಾಗರಃ ॥ ೨೧ ॥

ವಿವಿಕ್ತಃ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ ಸತ್ಯಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಪ್ರತಾಪನಃ ಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮಾ ವರ್ಧಮಾನಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ ॥ ೨೨ ॥

ಅತೀಂದ್ರಿಯೋ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ ।
ಶ್ರೀನಿವಾಸೋ ಮಹಾಮಾಯೋಽನಿರುದ್ಧೋಽಮೋಹಶಾಸ್ತ್ರಭೃತ್ ॥ ೨೩ ॥

ಅತುಲಃ ಕ್ಷೋಭಣಸ್ತುಷ್ಟೋ ಜಗದ್ಧೇತುರಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ಸುಕೃತಃ ಸರ್ವದರ್ಶೀ ಚ ಸುವೃತ್ತಃ ಸಾತ್ವತಾಂ ಪತಿಃ ॥ ೨೪ ॥

ವೀರಬಾಹುರ್ಜಿತಕ್ರೋಧೋಽನೇಕಾತ್ಮಾಽನೇಕದರ್ಶನಃ ।
ಕೃತಾಗಮೋ ವಿಧೇಯಾತ್ಮಾ ವಿಜಿತಾತ್ಮಾ ಧನಂಜಯಃ ॥ ೨೫ ॥

ಅಸಂಖ್ಯೇಯೋ ವಿಶಿಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಃ ಶೋಕನಾಶನಃ ।
ಮಹಾತೇಜಾ ಮಹಾಕರ್ಮಾ ಮಹಾಯಜ್ವಾ ಮಹಾಕ್ರತುಃ ॥ ೨೬ ॥

ವೈಕುಂಠಭವನಾಸಕ್ತೋ ವೇದಾಂಗೋ ವಿಶ್ವದಕ್ಷಿಣಃ ।
ಸಹಿಷ್ಣುಃ ಶಾಶ್ವತಃ ಶೂರೋ ವೇಗವಾನಮಿತಾಶನಃ ॥ ೨೭ ॥

ರೋಹಿತಃ ಪರಮಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಹಾಭಾಗಪ್ರದರ್ಶನಃ ।
ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯೋ ಮಹಾಜ್ಞಾನೀ ಪ್ರಧಾನಂ ಕವಿರವ್ಯಯಃ ॥ ೨೮ ॥

ಸೋಮಪಃ ಸುಮುಖೋ ಗೋಪ್ತಾ ವಿಮುಕ್ತೋ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣಃ ।
ಮಹಾಮನಾ ಮಹೌಜಾಶ್ಚ ವಸುರೇತಾ ಸನಾತನಃ ॥ ೨೯ ॥

ಅನಿವರ್ತೀ ಶತಾನಂದೋ ನಿಷ್ಪೂತಾತ್ಮಾ ಕೃತಾಗಮಃ ।
ದಮೋ ದಮಯಿತಾ ದಂಡೋ ಯೋಗೀಶೋ ಯೋಗವಲ್ಲಭಃ ॥ ೩೦ ॥

ಅಭಿಪ್ರಾಯಃ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಃ ಸದಾಮರ್ಷೀ ಧನುರ್ಧರಃ ।
ಶಬ್ದಾತಿಗಃ ಸಹಸ್ರಾರ್ಚಿಃ ಕೃತಕರ್ಮಾ ಕಪಿಧ್ವಜಃ ॥ ೩೧ ॥

ಸ್ತೋತ್ರಪ್ರಿಯೋ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಃ ।
ಸುಲಭೋ ದುರ್ಲಭಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸಮಾವರ್ತೋ ದುರಾಶಯಃ ॥ ೩೨ ॥

ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನೋ ವೀತಭಯೋ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ಊರ್ಧ್ವಗಃ ಸತ್ಪಥಾಚಾರೀ ಸ್ವಯಂಜಾತೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅನಂತಶೀರ್ಷೋಽನಂತಾಕ್ಷೋಽನಂತಪಾದಸ್ತ್ವನಾಮಯಃ ।
ಅನಾದಿರಾದಿರಾದಿತ್ಯೋ ಹ್ಯಾತ್ಮವಾನಾತ್ಮವರ್ಧನಃ ॥ ೩೪ ॥

ಆರೋಗ್ಯಕಾರೀ ಆನಂದೋ ಹ್ಯಾರ್ಯಶ್ಚಾಕಾಶರೂಪವಾನ್ ।
ಇಂದಿರಾಪೂಜಿತಶ್ಚೇಂದುರಿಂದ್ರಾದಿಸುರಪೂಜಿತಃ ॥ ೩೫ ॥

ಇಂದುಲೋಕಾಶ್ರಯಸ್ತ್ವೀಶ ಈಶಾನಶ್ಚೇಶವಲ್ಲಭಃ ।
ಉನ್ನತಾಕ್ಷಶ್ಚೋನ್ನತಾಂಘ್ರಿರುತ್ಪಲೋಽಪ್ಯುತ್ಪಲಾಶ್ರಯಃ ॥ ೩೬ ॥

ಉಕಾರಾಕಾರಸಂತುಷ್ಟಃ ಉಚ್ಚೈರ್ಹಯಗತಿಃ ಸುಖೀ ।
ಊರ್ಧ್ವಗಾಮೀ ಊರ್ಧ್ವದೇಹ ಊರ್ಧ್ವಕೇಶಶ್ಚ ಊರ್ಧ್ವದೃಕ್ ॥ ೩೭ ॥

ಋಣಹರ್ತಾ ಚತುರ್ಹಸ್ತೋ ಲೃ ಲೄ ಸರ್ವಾಂಗಭೂಷಿತಃ ।
ಏಕಃ ಏಕಸ್ವರೂಪಾಢ್ಯ ಏಕಚಕ್ರಕರಾನ್ವಿತಃ ॥ ೩೮ ॥

ಐಶ್ವರ್ಯಧಾರೀ ಐಶ್ವರ್ಯಃ ಐಣವಸ್ತ್ರಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಓಂಕಾರಕಾರಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಓಂಕಾರಾಕೃತಿವರ್ಧನಃ ॥ ೩೯ ॥

ಔ ಅಧರದ್ವಯಾವೀತ ಅಂ ಓಮಂತ್ರಾಕ್ಷರೋ ಹ್ಯತಃ ।
ಕೃಷ್ಣಃ ಕಾಪಾಲಿಕಃ ಕುಬ್ಜಃ ಕೇಶವಃ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಃ ॥ ೪೦ ॥

ಕದಂಬವಾಸೀ ಕಂಸಾರಿಃ ಕಮಠಃ ಕೇಶಿಸೂದನಃ ।
ಕಾಂತಃ ಕಾಂತಾಪ್ರಿಯಃ ಕಾಮಃ ಕಾಲೀಯಮದಭಂಜನಃ ॥ ೪೧ ॥

ಕಾಲಿಂದೀಕ್ರೀಡನಃ ಕಾಲಃ ಕುಬ್ಜಿಕಾಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಃ ।
ಕಾಮಿನೀ ಮೋಹನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಕಾಮಿನೀವೇಷಧಾರಕಃ ॥ ೪೨ ॥

ಕಮಲಾವಲ್ಲಭಃ ಕಲ್ಕೀ ಕಲಕೀಚಕವಾದ್ಯಭೃತ್ ।
ಕುಂಡಲೀ ಕಿಂಕಿಣೀಜಾಲಮಂಡಿತಃ ಕುಟಿಲಾಲಕಃ ॥ ೪೩ ॥

ಕೇಕಿಪಕ್ಷಧರಃ ಕಂಬುಗ್ರೀವಃ ಕುವಲಯಾರ್ತಿದಃ ।
ಕೌತುಕೀ ಕಾನನಾಚಾರೀ ಕಾಮುಕಃ ಕಮಲಾಸನಃ ॥ ೪೪ ॥

ಕಲಾನಿಧಿಃ ಕಲಾಧಾರೀ ಕುಮಾರಗಣಸೇವಿತಃ ।
ಕಪಿಲಾಚರಣಾಸಕ್ತಃ ಕಪಿಲಃ ಕಾಮನಾಪ್ರದಃ ॥ ೪೫ ॥

ಕುಂಕುಮಾಂಶುಕಶೋಭಾಢ್ಯೋ ಕಾಶ್ಮೀರತಿಲಕಪ್ರಿಯಃ ।
ಕೋಟೀರಭೂಷಿತಃ ಕೋಲರೂಪಃ ಕಾಲಾಂಬುದಪ್ರಭಃ ॥ ೪೬ ॥

ಕೌರವಾರ್ತಿಪ್ರದಃ ಕಾಮಃ ಕಾರಾಗೃಹವಿಮೋಚನಃ ।
ಕಲ್ಪಾಂತಕಲನಃ ಕಾಲಃ ಕಲಿಕಾಲನಿವರ್ತಕಃ ॥ ೪೭ ॥

ಕೃತಕೃತ್ಯಶ್ಚ ಕೃತ್ಯಾಶೀ ಕಾಲಾಗ್ನಿಃ ಕಾಲಸೂದನಃ ।
ಕರ್ಮೈಕವರದಃ ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷೀ ಕಲ್ಮಷನಾಶನಃ ॥ ೪೮ ॥

ಕಾಮಬೀಜಸ್ವರೂಪಾಢ್ಯಃ ಕಾಮಬೀಜಜಪೋದ್ಯತಃ ।
ಕಾಮಬೀಜಮನೋತ್ಸಾಹೀ ಕಾಮಬೀಜಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೪೯ ॥

ಖರಾಂಶುಃ ಖಂಡಪರಶುಃ ಖಡ್ಗಖೇಟಕಧಾರಕಃ ।
ಖೇಚರಃ ಖರ್ಪರಾನಂದೀ ಖಲಹರ್ತಾ ಖಗೇಶ್ವರಃ ॥ ೫೦ ॥

ಖಮುಂಡಧರಃ ಖೇಟಃ ಖಪಾಶೀ ಖೇಟಕಪ್ರಿಯಃ ।
ಖೇಚರೀಗಣಸಂಸೇವ್ಯಃ ಖವರ್ಣಜಪತೋಷಿತಃ ॥ ೫೧ ॥

ಗೋಪಾಲೋ ಗೋಮಯೋ ಗೋಪ್ತಾ ಗೋಷ್ಪತಿರ್ಗೋಮತೀಪತಿಃ ।
ಗಂಗಾಧರೋ ಗಿರೀಶಶ್ಚ ಗಣಸೇವ್ಯೋ ಗಣೇಶ್ವರಃ ॥ ೫೨ ॥

ಗಾನರೂಪೋ ಗಿರಿಚರೋ ಗಯಾವಾಸೀ ಗಣಾಶ್ರಯಃ ।
ಗಣಾತೀತೋ ಗೋಲಗತಿರ್ಗಂತಾ ಗಾನಪ್ರಿಯೋ ಗುಣೀ ॥ ೫೩ ॥

ಗುಣಸೇವ್ಯೋ ಗದಹರೋ ಗಾಂಗೇಯಶ್ಚ ಗದಾಧರಃ ।
ಗೋಲಚಾರೀ ಗೋಲರೂಪೀ ಗಿಂಗಿಲೋ ಗರಲೋ ಗುರುಃ ॥ ೫೪ ॥

ಘನಚ್ಛನ್ನೋ ಘನಗತಿರ್ಘಂಟಾಹಸ್ತೋ ಘಟಾಕರಃ ।
ಘೃಣಿಮಾನ್ ಘುರ್ಘುರಾರಾವೋ ಘನವಾಹನಸೇವಿತಃ ॥ ೫೫ ॥

ಘಸ್ರೋ ಘಸ್ರಪತಿರ್ಘಸ್ರಚಾರೀ ಘಸ್ರಪತೀಶ್ವರಃ ।
ಘಾತಹಾರೀ ಘಾತಪರೋ ಘನಮಂಡಲತೋಷಿತಃ ॥ ೫೬ ॥

ಙಾಂತೋ ಙೀಶೋ ಙಕಾರಾಂತಶ್ಚಪಲಶ್ಚಪಲಾಶ್ರಯಃ ।
ಚಂದ್ರಾಶ್ರಯಶ್ಚಂದ್ರಧರಶ್ಚಂದ್ರಮಂಡಲಮಂಡಿತಃ ॥ ೫೭ ॥

ಚಲತ್ಪತಾಕೀ ಚಂಡಾದ್ರಿಶ್ಚಕ್ರೀ ಚಂಡೀಶವಲ್ಲಭಃ ।
ಚಾಮೀಕರಪ್ರಭಶ್ಚಂಡಶ್ಚಿಂತಾಧ್ವಂಸಶ್ಚರಾಚರಃ ॥ ೫೮ ॥

ಚಿತ್ಕಲಾರಚಿತಶ್ಚಿಂತ್ಯಶ್ಚಾರುಭೂಷಣಭೂಷಿತಃ ।
ಚಿತ್ರಕಾರಶ್ಚಿತ್ರರಥಶ್ಚಿತ್ರಸಙ್ಘಾಸ್ತ್ರಸೇವಿತಃ ॥ ೫೯ ॥

ಚಮರೀಪಾಲನಾಸಕ್ತಶ್ಚಮರೀವನಶೋಭಿತಃ ।
ಛಿನ್ನದೈತ್ಯಶ್ಛಿನ್ನಪಾಪಶ್ಛಲಹಾರೀ ಛಲಾನ್ವಿತಃ ॥ ೬೦ ॥

ಛವಿಹೃತ್ ಛವಿಭೃತ್ ಛನ್ನೋ ಜಕಾರಾಕ್ಷರಭೂಷಿತಃ ।
ಜಗತ್ಸಾಕ್ಷೀ ಜಗತ್ತ್ರಾತಾ ಜಗದ್ಧಾತಾ ಜಗತ್ಪತಿಃ ॥ ೬೧ ॥

ಜಗದ್ಧ್ಯೇಯೋ ಜಗತ್ಸೇತುರ್ಜನಲೋಕಸುಖಾಕರಃ ।
ಜಯಕಾರೀ ಜರಾಹರ್ತಾ ಜಿತೇಂದ್ರೋ ಜಾಂಬುವಲ್ಲಭಃ ॥ ೬೨ ॥

ಜಗನ್ನಾಥೋ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯೋ ಜಂಭಾರಿರಿಪುಮರ್ದನಃ ।
ಜಾಂಬೂನದಾಂಗಜೋ ಜಾಪ್ಯೋ ಜಪಪೂಜಾಪರಾಯಣಃ ॥ ೬೩ ॥

ಜಲದೇವೋ ಜಲಸ್ಥಾಯೀ ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುವಿನಾಶಕಃ ।
ಝುಂಝಾವಾಯುಗತಿರ್ಝಲ್ಲೀ ಝಿಲ್ಲೀಗಣನಿಷೇವಿತಃ ॥ ೬೪ ॥

ಝಲ್ಲೀಶಬ್ದಾನುಮೋದೀ ಚ ಝುಂಝಾಂಗುಲಿಪದೋಜ್ಝಿತಃ ।
ಞೇಶ್ವರೋ ಞಪ್ರಿಯೋ ಞಾಂತಃ ಟಟಿಕಾಸನಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೬೫ ॥

ಟೀತ್ಕಾರಷ್ಟಂಕಧಾರೀ ಚ ಟೀಕಾಟಿಪ್ಪಣಕಾರಕಃ ।
ಡಾಕಿನೀಸೇವಿತೋ ಡಿಂಡೀರವತುಷ್ಟೋ ಡದನ್ಮುಖಃ ॥ ೬೬ ॥

ಡಮರುರ್ಡಮರೋಶ್ರೋತಾ ಡಮರೋಶೋ ಡವರ್ಣವಾನ್ ।
ಡಕ್ಕಾಶಬ್ದಾರತೋ ಢಾಢೀಢಢಂಗುಲ್ಯಾಂಗುಲಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೬೭ ॥

ಣವರ್ಣೇಶಪ್ರಿಯೋ ಣೇಶೋ ಣಕಾರಾಕ್ಷರವಲ್ಲಭಃ ।
ತ್ರಿಪುರೇಶಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರೇಶಸ್ತಂತ್ರೀವಾದನತತ್ಪರಃ ॥ ೬೮ ॥

ತಾಮಸ್ತಾಮರಸೇಷ್ಟಶ್ಚ ತಂತೇಶಸ್ತ್ರಿಜಟೀತನುಃ ।
ತಾರಾಧಿಪೇಶ್ವರಸ್ತಪ್ತಾ ತಮೋಹರ್ತಾ ತಮೋರಿಪುಃ ॥ ೬೯ ॥

ತಮೋರೂಪಸ್ತ್ರಿವರ್ಗೇಶಸ್ತಪಸಾಂ ಫಲದಾಯಕಃ ।
ಸ್ಥವಿರಃ ಸ್ಥಂಡಿಲಃ ಸ್ಥಾಣುಃ ಸ್ಥೂಲಃ ಸ್ಥೂಲವಿವರ್ಧನಃ ॥ ೭೦ ॥

ಸ್ಥೂಲರೂಪಸ್ಥಲೋತ್ಸಾಹೀ ಥಕಾರೇಶಪ್ರಪೂಜಿತಃ ।
ದುರ್ಗಮೋ ದೇವದೇವೇಶೋ ದೇವಕನ್ಯಾಪ್ರಪೂಜಿತಃ ॥ ೭೧ ॥

ದುರ್ಜ್ಞೇಯೋ ದೈತ್ಯದಮನೋ ದೇವನಾಯಕವಂದಿತಃ ।
ದಾತಾ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಹಂತಾ ಚ ದುರ್ಜ್ಞೇಯೋ ದುರತಿಕ್ರಮಃ ॥ ೭೨ ॥

ದಾಮೋದರೋ ದಯಾಧೀಶೋ ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಾ ದಯಾನ್ವಿತಃ ।
ದುಷ್ಟವಂಶಹರೋ ದೋಗ್ಧಾ ದೌರ್ಗೋ ದುರ್ಗತಿನಾಶನಃ ॥ ೭೩ ॥

ಧನದೇಷ್ಟೋ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಧರ್ಮರಾಜೋ ಧನಪ್ರದಃ ।
ಧರ್ಮಬಂಧುರ್ಧರ್ಮನಿಧಿರ್ಧಾರಾದರ್ಶೋ ಧುರಂಧರಃ ॥ ೭೪ ॥

ಧರಾಧರೋ ಧುರೀಣಶ್ಚ ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೋ ಧರಾಧಿಪಃ ।
ಧೂರ್ಜಟಿರ್ಧ್ಯಾನವಾಸೀ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ ॥ ೭೫ ॥

ಧರಾಭೃದ್ವಲ್ಲಭೋ ಧರ್ಮೀ ಧರ್ಮಕರ್ಮಫಲಪ್ರದಃ ।
ಧೈರ್ಯವಾನ್ ಧೈರ್ಯಕರ್ತಾ ಚ ಧೈರ್ಯದೋ ಧೈರ್ಯವಲ್ಲಭಃ ॥ ೭೬ ॥

ಧೈರ್ಯಾಧೀಶೋ ಧೈರ್ಯದರ್ಶೀ ಧೈರ್ಯಹಾರೀ ಧರೇಷ್ಟದಃ ।
ಧೀಯುತೋ ಧೀಪ್ರದೋ ಧೈರ್ಯಧಾರ್ಮಿಕೋ ಧರ್ಮವರ್ಧನಃ॥ ೭೭ ॥

ನರನಾಥೋ ನರಸ್ತುತ್ಯೋ ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಯಃ ।
ನಾರಾಯಣೋ ನೀಲರುಚಿರ್ನಭೋಗಾಮೀ ನಭಪ್ರಿಯಃ ॥ ೭೮ ॥

ನಮೋಽನಂತೋ ನಮಿತಾರಾತಿಃ ನತಾಂಗೋ ನೀಲಲೋಹಿತಃ ।
ನಾದೋ ನಾದಪತಿರ್ನಾದೋ ನಾದಬಿಂದುಪ್ರಕಾಶಕಃ ॥ ೭೯ ॥

ನಾದರೂಪೀ ನಾದಮಯೋ ನಾದಸ್ತುತಿಪರಾಯಣಃ ।
ನಾಥಭೃನ್ನಾಥಕೃನ್ನಾಥೋ ನಾದವೇಷಮನೋತ್ಸುಕಃ ॥ ೮೦ ॥

ನವೀನಗುಣಸಂಪನ್ನೋ ನಾಗಸ್ಥೋ ನೈಕರೂಪವಾನ್ ।
ನೀಲಾಂಭೋಜನಿಭೋ ನಮ್ರೋ ನರನಾರೀಕುಲೋತ್ಸವಃ ॥ ೮೧ ॥

ಪರತ್ರಾತಾ ಪರಧ್ವಂಸೀ ಪ್ರಣತಾರ್ತಿವಿನಾಶನಃ ।
ಪದ್ಮಾಶ್ರಯಃ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಃ ಪುರಾರಿಃ ಪುರಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೮೨ ॥

ಪೂರ್ಣಾನಂದಮಯಃ ಪೂರ್ಣಃ ಪೀವರಾಂಸಃ ಪುಟೇಶಯಃ ।
ಪಲೇನವರ್ಣಃ ಪಟಿಮಾತೇಜಃ ಪೂರ್ಣೇಶ್ವರೇಶ್ವರಃ ॥ ೮೩ ॥

ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಿಯಃ ಪ್ರೇಮತರಃ ಪ್ರಮತ್ತಃ ಪ್ರಣತೇಷ್ಟದಃ ।
ಪರಮೇಶವಪುಃ ಪ್ರಾಂಶುಃ ಪಾಟಲೇಶಃ ಪರಾತ್ಮವಾನ್ ॥ ೮೪ ॥

ಪಾವನಃ ಪಿಚುಲಃ ಪುಷ್ಟಃ ಪವಿತ್ರಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ।
ಪ್ರಪಾರಃ ಪಾರದಃ ಪೀನಃ ಪೀತಾಂಬರಪರಾಯಣಃ ॥ ೮೫ ॥

ಪಿಶುನಃ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಘ್ನಃ ಪರಮೇಷ್ಠೀ ಪ್ರಕಾಶಕೃತ್ ।
ಪರಮಾಹ್ಲಾದಕೃತ್ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಪಾಲನತತ್ಪರಃ ॥ ೮೬ ॥

ಪ್ರೇಮಗರ್ಭಃ ಪ್ರೇಮಮಯಃ ಪ್ರಮದಾಜನಶೋಭನಃ ।
ಪ್ರಕಾಶಿತಸ್ವರೂಪಶ್ಚ ಪ್ರಹ್ಲಾದಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಃ ॥ ೮೭ ॥

ಪ್ರಾಚೀನವಾಕ್ಯನಿರತಃ ಪರಕಾರ್ಯಮನೋತ್ಸುಕಃ ।
ಪರಾತ್ಪರಃ ಪರಾಮರ್ಶಃ ಪರಾಮರ್ಷಣತತ್ಪರಃ ॥ ೮೮ ॥

ಪ್ರಾಚೀಕರ್ಮಕುಶಲಃ ಪ್ರಮೋದೀ ಪ್ರಮಥಾಧಿಪಃ ।
ಪ್ರಮೇಯಃ ಪರಶೋಭಾಢ್ಯಃ ಪಾರಗಂತಾ ಪರಾಗತಿಃ ॥ ೮೯ ॥

ಪುರಾಧಿರಾಜಃ ಪ್ರಚುರಃ ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶಕೃತ್ ।
ಪಂಡಿತಃ ಪಟುಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಪಾತಕಾರಿಃ ಪಥಾಶ್ರಯಃ ॥ ೯೦ ॥

ಪಾತಕೀ ಪವನಾಸಕ್ತಃ ಪಾಪನಾಶನಕಾರಕಃ ।
ಪವನೈಕಗತಿಃ ಪಾಥಃ ಪಾಥೋಽಭವನಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ ೯೦ ॥

ಫಲದಃ ಫಲಭೋಕ್ತಾ ಚ ಫಲಿನೀಶಃ ಫಲಾತ್ಮಕಃ ।
ಫುಲ್ಲದಂಭೋಜನಿಲಯಃ ಫುಲ್ಲೇಂದೀವರಮಧ್ಯಗಃ ॥ ೯೨ ॥

ಸ್ಫುಟಾಕಾರಃ ಸ್ಫುಟಜ್ಯೋತಿಃ ಸ್ಫಟಿಕಾಚಲಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಸ್ಫೂರ್ಜದೇಹಃ ರುಚಿಸ್ಫಿತಃ ಸ್ಫಿತಭಾವವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೯೩ ॥

ಬಾಲೋ ಬಾಲಪ್ರಿಯೋ ವಾಗ್ಮೀ ವಿಬುಧೋ ವಿಬುಧಪ್ರಿಯಃ ।
ಬಾಲಾಲಿಪರ್ವತಧ್ವಂಸೀ ಬಿಲಧ್ವಾಂತಹರೋ ಬಲೀ ॥ ೯೪ ॥

ಬುಧೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ವಾಲೋ ಬೃಹದಶ್ವೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ।
ವರೋ ವರೇಣ್ಯೋ ವರದೋ ವರದಾನಕೃತೋದ್ಯಮಃ ॥ ೯೫ ॥

ವೀರೋ ವೀರಾಸನಸ್ಥಶ್ಚ ವರವಂಶಸಮುದ್ಭವಃ ।
ವಾದೀ ವಾದರತೋ ವಾದವತ್ಸಲೋ ಬಂಧುವರ್ಜಿತಃ ॥ ೯೬ ॥

ಬೀಭತ್ಸನಪರೋ ಬಂಧುರ್ವಲ್ಲಕೀವಾದ್ಯತತ್ಪರಃ ।
ವೇದೈಕಗಾನನಿರತೋ ವೇದವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ ॥ ೯೭ ॥

ವಂದೀಜನಪರೋ ವೇದ್ಯೋ ವಂದೀಜನಫಲಪ್ರದಃ ।
ವಾಗೀಶೋ ವಾಗ್ವಿಲಾಸೀ ಚ ವಾಮಾಚಾರವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ ೯೮ ॥

ಭಗೋ ಭೃಗುರ್ಭಾಗ್ಯರೂಪೋ ಭಾಗಸ್ಥಾಯೀಭಮಾತೃಕಃ ।
ಭಾಗ್ಯದೋ ಭಾನುದೀಪ್ತಾಂಗೋ ಭಾರ್ಗವಃ ಕವಿಶೇಖರಃ ॥ ೯೯ ॥

ಭೂಮಿಭಾರಧರೋ ಭೂಮಿಭೂರ್ಧರೋ ಭಾಸ್ಕರಾರ್ಚಿತಃ ।
ಭೂಮೀರುಹಫಲಾಸಕ್ತೋ ಭೂಭೃತಾಂ ವಲ್ಲಭೋ ಭಗಃ ॥ ೧೦೦ ॥

ಭಗಮಾಲಾಜಪಕರೋ ಭಗಮಾಲಾಫಲಪ್ರದಃ ।
ಮಹಾಜ್ವಾಲೋ ಮನೋಹಾರೀ ಮಹಾನಾದೋ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಮಹಾಕಾಲೋ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಮಹೋಗಾಮೀ ಮನೋಭವಃ ।
ಮಂದಾರಮಾಲಾಭರಣೋ ಮೇರುಮಂದರಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೧೦೨ ॥

ಮಾನದೋ ಮಲ್ಲಹಾ ಮಲ್ಲೋ ಮಾರ್ತಾಂಡೋ ಮುಂಡಮಂಡಿತಃ ।
ಮೋದಿತೋ ಮಧುರಾಹಾರೋ ಮಾನನೀಯೋ ಮನೋಮಯಃ ॥೧೦೩॥

ಮಹೋಲ್ಲಾಸೋಽಮರಸ್ತುತ್ಯೋ ಮಧುಕೈಟಭನಾಶನಃ ।
ಮಹಾವರಾಹೋ ಮೀನೇಶೋ ಮಾರೇಶೋ ಮಿಥುನೇಷ್ಟದಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ಮಾಧವೋ ಮೇದಿನೀಶಶ್ಚ ಮುರಾರಿರ್ವರದೋ ಮುಹುಃ ।
ಮುಕುಂದೋ ಮುರರೀನಾಶೋ ಮೇಧಾವೀ ಮುಸಲಾಯುಧಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಮಾಲ್ಯವಾನ್ ಮಾಧವೋ ಮಾರೋ ಮರಾಲಫಲದೋಽಮರಃ ।
ಮಾಧವೀಯಲತಾವಾಸೀ ಮಾನನೀಯೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೦೬ ॥

ಮದನೋ ಮೋಹಕಾಕಾರೋ ಮಾರುತೋ ಮಘವಾರ್ಚಿತಃ ।
ಮೈನಾಕವಾಸೀ ಮಖಿಕೃನ್ಮನ್ಮಥಾರಿನಿಷೇವಿತಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ಮಂದರಾಚಲಸಂಸೇವ್ಯೋ ಮಂದರಾಚಲಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಮಂದೋಽಮಂದಗತಿರ್ಮೇಶೋ ಮಂದಗಾಮೀ ಮದಾಲಸಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಮೋಕ್ಷದೋ ಮೋಕ್ಷಹರಣೋ ಮಹಾಮಂಗಲದಾಯಕಃ ।
ಮಾಂಗಲ್ಯಕರಣೋತ್ಸಾಹೀ ಮಂಗಲೋ ಮಂಗಲಾಶ್ರಯಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ಯೋಗೀ ಯೋಗಪ್ರಿಯೋ ಯೋಗಕಾರಣಂ ಯೋಗವಲ್ಲಭಃ ।
ಯಾಜ್ಞಿಕೋ ಯಜ್ಞಫಲದೋ ಯೋಗಿನಾಂ ಹೃದಯಸ್ಥಿತಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ಯಜ್ವಾ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರೋ ಯಾತೋ ಯಾಜೀ ಯಾಮಲನಾಯಕಃ ।
ಯಜ್ಞಭುಗ್ಯಜ್ಞಗೋಪಜ್ಞೋ ಯೋನಿಮಂಡಲಮಧ್ಯಗಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ಯಷ್ಟಿಧಾರೀ ಚ ಮಂತ್ರೇಶೋ ಯುಗಲೇಶ್ವರಪೂಜಿತಃ ।
ಯೋಗಿನೀಚಕ್ರಮಧ್ಯಸ್ಥೋ ಯುಗಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತಕಃ ॥ ೧೧೨ ॥

ಯುಯುತ್ಸುಜಯದೋ ಯೋದ್ಧಾ ಯಜನಾಚಾರತತ್ಪರಃ ।
ಯಾಂತೋ ಯಕ್ಷೈಕತಿಲಕೋ ಯಮಲೋಕವಿನಾಶಕಃ ॥ ೧೧೩ ॥

ರಾಮೋ ರಮಣಶೀಲಶ್ಚ ರತ್ನಪೀಠಾಂತರಸ್ಥಿತಃ ।
ರತ್ನಮೂಲೀ ರತ್ನತುಂಗೋ ರತ್ನಕಂಕಣಭೂಷಣಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ರತ್ನಮಾಲೀ ಚ ರತ್ನಾಢ್ಯೋ ರತ್ನಭಾನೂ ರತಿಪ್ರಿಯಃ ।
ರತ್ನಾಂಗದಲಸದ್ಬಾಹೂ ರತ್ನಪಾದುಕಧಾರಕಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ರಕ್ಷಕೋ ರೋಹಿಣೇಶಶ್ಚ ರಕ್ಷೋಗಣವಿನಾಶನಃ ।
ರಾತ್ರಿಚಾರೀ ರಮಾಪೂಜ್ಯೋ ರಾಧಾರಮಣರೂಪಧೃಕ್ ॥ ೧೧೬ ॥

ರಮಣೀಯಸ್ವರೂಪಾಢ್ಯೋ ರಮಣೀಯಗುಣಾನ್ವಿತಃ ।
ರಮಣೀಯವಿಭೂಷಾಢ್ಯೋ ರಮಣೀಯಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೧೭ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ ಲೋಕವಿಧ್ವಂಸೀ ಲಸತ್ಕಾಂತಿಶ್ಚ ಲೋಕಭೃತ್ ।
ಲೀಲಾಕಾರೀ ಲತಾವಾಸೀ ಲಾಸ್ಯಕೃಲ್ಲೋಮಶೋ ಲಿಗುಃ ॥ ೧೧೮ ॥

ಲೋಕಾಂತಕಹರೋ ಲಾಸ್ಯೋ ಲಾಸ್ಯಕ್ರೀಡಾನುಮೋದಿತಃ ।
ಲಿಂಗೇಶ್ವರೋ ಲಿಂಗದಾತಾ ಲಜ್ಜಾಬೀಜಾಶ್ರಿತೋ ಲವಃ ॥ ೧೧೯ ॥

ಲಜ್ಜಾಬೀಜಜಪಾಸಕ್ತೋ ಲಜ್ಜಾಬೀಜಪರಾಯಣಃ ।
ಲಾಲಿತೋ ಲಲಿತಾಚಾರೋ ಲೋಲರೂಪೋ ಲಲಾಂಬುಸಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಲಾಭದೋ ಲಾಭಕಾರೀ ಚ ಲಕಾರಾಕ್ಷರಭೂಷಣಃ ।
ವಾಚಾಮಗೋಚರೋ ವಾತೋರ್ ವಾಚಾಲೋ ವಾಕ್ಪತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ವಾಗ್ಭವೋ ವಾಲೀಶಧ್ವಂಸೀ ವೀಣಾವೇಣುಧರೋ ವರಃ ।
ವಾಮನೋ ವೀರಭದ್ರೇಂದ್ರೋ ವಿದ್ಯಾನಾಯಕಪೂಜಿತಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ವೇದವಾದರತೋ ವಾದೀ ವಾದ್ಯರೂಪೋ ವಿಮಾನಭೃತ್ ।
ವಾರ್ತಿಕೋ ವಾರ್ತಿಕಾಮೋದೀ ವಾವದೂಕೋ ಬಲಾನ್ವಿತಃ ।
ವಿನೀತೋ ವನಿತಾಸಕ್ತೋ ವಾಮದೇವಸ್ತುತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ವೇದಾಂತಫಲದೋ ವಂದ್ಯೋ ವರಗಾನಪರಾಯಣಃ ।
ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾಧೀಶೋ ವೀರೋ ವೀರವಿನಾಶನಃ ॥ ೧೨೩ ॥

ಶಾಂಭವೇಷ್ಟಪ್ರದಃ ಶಾಂತಃ ಶಾಂತಪಃ ಶಾಂತಿವರ್ಧನಃ ।
ಶಶೀ ಶೋಭಾಕರಃ ಶುಕ್ಲಃ ಶುಕ್ಲವಸ್ತ್ರಸಮಾವೃತಃ ॥ ೧೨೪ ॥

ಶುಭಾಕರಃ ಶುದ್ಧರೂಪೋ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಶ್ರೀಯುತಃ ಶ್ರುತಿಃ ।
ಶ್ರುತಿರೂಪಃ ಶ್ರುತೀಶಶ್ಚ ಶ್ರುತಿಭಾಷಣತತ್ಪರಃ ॥ ೧೨೫ ॥

ಶಿಪಿವಿಷ್ಟಃ ಶಿಪಿಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಶರಚ್ಚಂದ್ರನಿಭಃ ಶುಚಿಃ ।
ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಃ ಶುಭಾಚಾರಃ ಶಿಷ್ಟಜ್ಞಃ ಶಿಷ್ಟಸೇವಿತಃ ॥ ೧೨೬ ॥

ಶೇಷಶೇಖರಸಂಸ್ಥಾಯೀ ಶಿವರೂಪಃ ಶಿವಪ್ರದಃ ।
ಶೈಲರೂಪಃ ಶೈಲಗಾಮೀ ಶೈಲವಾಸೀ ಚ ಶೈಲಪಃ ॥ ೧೨೭ ॥

ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಶಿಲಾವಾಸೀ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಶಿಲಾರ್ಚಿತಃ ।
ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಪ್ರೀತಃ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಶಿಲಾಮಯಃ ॥ ೧೨೮ ॥

ಷಡಾನನಃ ಶಕ್ರಧರಃ ಷಡಾಮ್ನಾಯಪ್ರವರ್ತಕಃ ।
ಷಡ್ರಸಾಸ್ವಾದಸಂತುಷ್ಟಃ ಷೋಡಶಾರ್ಚನವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೨೯ ॥

ಷಡಿಂದ್ರಿಯವಿರೋಧೀ ಚ ಷಡಿಂದ್ರಿಯಪರಾಯಣಃ ।
ಷಡಿಂದ್ರಿಯಪತೀಶಶ್ಚ ಷಟ್‌ಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯಪ್ರದಃ ॥ ೧೩೦ ॥

ಸುರಸೂರೀ ಸುಖಾಕಾರಃ ಸುಖದಃ ಸೌಖ್ಯವಲ್ಲಭಃ ।
ಸ್ವರಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸ್ವಧಾ ಸ್ವಾಹಾ ಸಾಕ್ಷರಃ ಸಾಧುವಂದಿತಃ ॥ ೧೩೧ ॥

ಸಾಮವೇದರತಃ ಸಾಮಃ ಸಾಮಗಾನಮನೋತ್ಸುಕಃ ।
ಸಮಸ್ತಸಾಧಕೇಶಾನಃ ಸಮಸ್ತಸುರವಂದಿತಃ ॥ ೧೩೨ ॥

ಸಮಸ್ತದೈತ್ಯವಂಶಘ್ನಃ ಸಮಸ್ತಕುಲಶೇಖರಃ ।
ಸಮಸ್ತಜಗತೀನಾಥಃ ಸಮಸ್ತಾರ್ತಿವಿನಾಶನಃ ॥ ೧೩೩ ॥

ಸಾರಃ ಸಾರಪ್ರದಃ ಸೌಮ್ಯಃ ಸಂಸಾರಾರ್ಣವತಾರಕಃ ।
ಸಂಸಾರವಿಷಯಾಧೀಶಃ ಸಂಸಾರವಿಷಯೋಜ್ಝಿತಃ ॥ ೧೩೪ ॥

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವಸಖಾ ಶಾರ್ಙ್ಗೀ ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಿಪ್ರಪೂಜಿತಃ ।
ಸಟಹೃತ್ ಸತಸಂತೋಷೀ ಸಂಯಮೀ ಸಂಯಮಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೧೩೫ ॥

ಶಾಪಹಾರೀ ಸದಾಜ್ಞಾನೀ ಸುರಾಸುರನಮಸ್ಕೃತಃ ।
ಹವಿರ್ಭುಕ್ ಹವನಾಸಕ್ತೋ ಹಯರೂಪಧರೋ ಹರಿಃ ॥ ೧೩೬ ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಹೇರಂಬೋ ಹತಪಾಪೋ ಹರಿತ್ಪತಿಃ ।
ಹಂಸಗಾಮೀ ಹಂಸರೂಪೋ ಹಂಸೇಶ್ವರಸಮದ್ಯುತಿಃ ॥ ೧೩೭ ॥

ಹಿಮಾಲಯಸುತಾನಾಥಭಾವನೀಯೋ ಹಲಾಯುಧಃ ।
ಕ್ಷಮಾ ಕ್ಷಮಾಪತಿಃ ಕ್ಷಾಂತಃ ಕ್ಷೋಣೀಪತಿರಿತೀರಿತಃ ॥ ೧೩೮ ॥

॥ ಓಂ ಕ್ಷೋಣೀಪತಿರಿತೀರಿತಃ ಓಂ ನಮ ಇತಿ ॥

ನಾಮ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಂ ದೇವಿ ಹಯಗ್ರೀವಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಮಯಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಽಭಿವರ್ಧನಮ್ ॥ ೧೩೯ ॥

ಸರ್ವಸಾರಮಯಂ ದಿವ್ಯಂ ಸರ್ವತೀರ್ಥಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಆಯುಃಕರಂ ಪುಷ್ಟಿಕರಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಸುಖಪ್ರದಮ್ ॥ ೧೪೦ ॥

ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರಾತುರುತ್ಥಾಯ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಧನವಾನ್ ಜಾಯತೇ ಲೋಕೇ ಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ರಾಜವಲ್ಲಭಃ ॥ ೧೪೧ ॥

ಏಕಕಾಲಂ ದ್ವಿಕಾಲಂ ವಾ ತ್ರಿಕಾಲಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾಽನ್ವಿತಃ ।
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಪುಣ್ಯದೇಶಸ್ಥೋ ಭವೇಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೧೪೨ ॥

ಪ್ರಭಾವಮಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ನಾಮಸಾಹಸ್ರಕಸ್ಯ ಚ ।
ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತೈರ್ವರ್ಷೈರ್ನೈವ ಶಕ್ನೋಮಿ ವರ್ಣಿತುಮ್ ॥ ೧೪೩ ॥

ತನ್ಮೂರ್ತಿಪುರತೋ ದೇವೀ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಭಕ್ತಿತತ್ಪರಃ ।
ಕುಬೇರ ಇವ ವಿತ್ತಾಢ್ಯೋ ಸ ಭವೇತ್ ಸಂಪದಾಂ ಪದಮ್ ॥ ೧೪೪ ॥

ಬಹುನಾಽತ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಪಠನಾದಸ್ಯ ಭಾಮಿನಿ ।
ಇಹಲೋಕೇ ಸುಖಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪರತ್ರಾಪ್ನೋತಿ ತತ್ಪದಮ್ ॥ ೧೪೫ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾದೇವರಹಸ್ಯತಂತ್ರೇ ಹರಪಾರ್ವತೀಸಂವಾದೇ ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೨. ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್

ನಾರದ ಉವಾಚ

ದೇವ ದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ಶಂಖಚಕ್ರ ಗದಾಧರ ।
ನಾಮಭಿರ್ಬಹುಭಿಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ ತ್ವಾಂ ಸ್ತುವಂತಿ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ ॥ ೧ ॥

ತವ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ಯ ದಿವ್ಯನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ದೇವೇಶ ಸದ್ಯಃ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಃ ॥ ೨ ॥

ವದ ಮೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸಾಧಕಾನಾಂ ಶುಭಾಪ್ತಯೇ ।

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ನಾರದ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಮ ನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಗುಹ್ಯಾದ್ ಗುಹ್ಯತಮಂ ದಿವ್ಯಂ ಭೋಗಮೋಕ್ಷಪ್ರದಾಯಕಮ್ ।
ಸಿದ್ಧಿದಂ ಸಾಧಕಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಮ್ ॥ ೪ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ತಾನ್ಯೇವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಯ್ಯನುಗ್ರಹಕಾಮ್ಯಯಾ ।
ತ್ವಂ ಚಾಸಿ ಮತ್ಪ್ರಿಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಸಾವಧಾನಮನಾಃ ಶೃಣು ॥ ೫ ॥

ವೇಂಕಟೇಶೋ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೋ ಸುಲಭೋ ರವಿಲೋಚನಃ ।
ಜಗದ್ಗುರುರ್ಜಗತ್ಕರ್ತಾ ವಿಶ್ವಾಧೀಶೋ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ ೬ ॥

ಜಿತಾಮಿತ್ರೋ ಜಿತಕ್ರೋಧೋ ಜರಾಮರಣವರ್ಜಿತಃ ।
ದೇವಾದಿದೇವಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಉಪೇಂದ್ರಸ್ತಿಮಿರಾಪಹಃ ॥ ೭ ॥

ಋಜುಸ್ವಭಾವಃ ಸಿದ್ಧಾತ್ಮಾ ಅಖಿಲಾಮರಪೂಜಿತಃ ।
ಆದ್ಯಂತರಹಿತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾನಾದೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೮ ॥

ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಿಃ ಶಾಂತರೂಪಃ ಶತಮಿತ್ರೋ ಸುರಾಂತಕಃ ।
ದುರ್ಯೋಧನಕುಲಧ್ವಂಸೀ ಕರುಣಾಮೃತವಾರಿಧಿಃ ॥ ೯ ॥

ಖಗಧ್ವಜಃ ಕಕ್ಮುದೀ ಚ ಸಾತ್ವಿಕಃ ಶುದ್ಧವಿಗ್ರಹಃ ।
ಸಿದ್ಧಾತ್ಮಾ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ ಅಚ್ಯುತಃ ಸುಲಭಃ ಶಿವಃ ॥ ೧೦ ॥

ದೇವಚೂಡಾಮಣಿಗ್ರೀವಃ ಈಶಾನಸ್ತ್ರಾಣದೋಽವ್ಯಯಃ ।
ಚಕ್ರಪಾಣಿಃ ಶಂಖಧರೋ ಗಜೇಂದ್ರಾಮಯಮೋಚಕಃ ॥ ೧೧ ॥

ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಃ ಕಮನೀಯಮಣಿಪ್ರಭಃ ।
ದಾತಾ ದಯಾಕರೋ ದಕ್ಷಃ ಶ್ರೀಕಂಠಸ್ತ್ರಿದಶಾರ್ಚಿತಃ ॥ ೧೨ ॥

ರಮಾನಾಥೋ ಜಗನ್ನಾಥೋ ರಂಗನಾಥೋ ವಿಡಂಬಕಃ ।
ಮುಕುಂದೋ ಮುಕ್ತಿನಿಲಯಃ ಕುಮುದಾಕ್ಷಃ ಸುರಾರ್ಣವಃ ॥ ೧೩ ॥

ಲೀಲಾಮಾನುಷಚಾರೀ ಚ ಮಹಾದೇವೋ ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ ।
ಅದೃಶ್ಯೋಽವ್ಯಕ್ತರೂಪಶ್ಚ ಸಮಯಜ್ಞೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ ॥ ೧೪ ॥

ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪಶುಪತಿಃ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷೀ ಪ್ರಭಾಕರಃ ।
ಶೇಷಾದ್ರಿನಿಲಯೋ ದೇವಃ ಸುಕರಾರ್ಚಿತಪಾದುಕಃ ॥ ೧೫ ॥

ಸಮಾನನೋ ವೇದವೇದ್ಯಃ ಸರ್ವಲೋಕವಶೀಕೃತಃ ।
ಪುರಂದರಃ ಪುರಾಣಜ್ಞೋ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಃ ಸುರಾರ್ಚಿತಃ ॥ ೧೬ ॥

ಲೋಕಬಂಧುರ್ಲೋಕನಾಥೋ ಲೋಕೇಶೋ ಲೋಕವಂದಿತಃ ।
ಲೋಕಹಂತಾ ಲೋಕಭರ್ತಾ ಮಾಧವೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೭ ॥

ಈಶಃ ಕಪಾಲೀ ಖಟ್ವಾಂಗೀ ಶಚೀಜನ್ಮಾ ಪುರಂದರಃ ।
ಸಹಸ್ರಪಾದಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಗುಣಜ್ಞೋ ಕಾಲಭೈರವಃ ।
ಭೂತಾತ್ಮಾ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಚ ಶಾಶ್ವತೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕಾಮಹರ್ತಾ ಕಾಮಮೂರ್ತಿಃ ಕಲ್ಯಾಣಃ ಕಮಲಾಸನಃ ।
ದೇವಕೀನಂದನಃ ಶ್ರೀಶಃ ಚಾಣೂರಾಸುರಮರ್ದನಃ ॥ ೧೯ ॥

ವೈವಸ್ವತೋ ಭುಜಂಗೇಂದ್ರೋ ಜೀವನೀಕುಸುಮಪ್ರಿಯಃ ।
ಮಾರ್ತಾಂಡಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಕ್ರಮಜ್ಞೋ ಲೋಕನಾಯಕಃ ॥ ೨೦ ॥

ವಿಶ್ವೇಶೋ ರೋಹಿಣೀನಾಥೋ ವೀರಭದ್ರೋ ರಘೂದ್ವಹಃ ।
ಕಿನ್ನರೇಶೋ ಬೃಹದ್ಭಾನುಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಃ ಕಪಾಲಭೃತ್ ॥ ೨೧ ॥

ವಿಜಯೋ ಭೂತಭಾವಜ್ಞೋ ಭೀಮಸೇನೋ ದಿವಾಕರಃ ।
ಅನಂತೋ ವಾಮನೋ ವಾಮೋ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೋ ರತಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೨೨ ॥

ನಾರಸಿಂಹೋ ಜಗತ್‌ಜ್ಯೋತಿರ್ನಂದನೋ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಪೀತವಾಸಾಃ ಪೀನವಕ್ಷಾ ವಾಸವೋ ಧರ್ಮವಿತ್ತಮಃ ॥ ೨೩ ॥

ನಾರಸಿಂಹೋ ಬಲಾರಾತಿಃ ಸಂಸಾರಾರ್ಣವತಾರಕಃ ।
ಮೃಡೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಜಗತ್ಸ್ವಾಮೀ ಚೈತನ್ಯಃ ಪಾಕಶಾಸನಃ ॥ ೨೪ ॥

ಮಹಾಕೃಷ್ಣಃ ಪುಣ್ಯಕರಃ ಸ್ತಂಭನಃ ಸ್ತಂಭವಿಗ್ರಹಃ ।
ಪುಂಡರೀಕಃ ಸರ್ವಮಯಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಕಾಮದಃ ॥ ೨೫ ॥

ವೈಕುಂಠೋ ರಾಜರಾಜೇಶಸ್ತುಳಸೀಧಾಮಭೂಷಣಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞೋ ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಸಲಃ ॥ ೨೬ ॥

ಪರಂಧಾಮ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಃ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇರತಃ ।
ಗೋವಿಂದರಾಜಃ ಸರ್ವೇಶೋ ಬಹುಪೂಜಾರ್ಚನಪ್ರಿಯಃ ॥ ೨೭ ॥

ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಃ ಸದಾಚಾರೋ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ।
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ ॥ ೨೮ ॥

ಸಹಸ್ರಹಸ್ತಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಸಹಸ್ರಾವಯವಾನ್ವಿತಃ ।
ಅನೇಕಾಡಂಬರಃ ಶೌರಿರ್ದೇವಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪಃ ॥ ೨೯ ॥

ವಜ್ರರೂಪೋ ಮಹಾರೂಪಃ ಸರ್ವರೂಪಶ್ಚರಾಚರಃ ।
ತ್ರಿಲೋಕೇಶಸ್ತ್ರಿಲೋಕಾತ್ಮಾ ಭೂತಿದೋ ಭುವನೇಶ್ವರಃ ॥ ೩೦ ॥

ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಃ ಸಹಸ್ರಾರ್ಚಿಃ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಶತ್ರುತಾಪನಃ ।
ಅಸಂಖ್ಯೇಯೋಽಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ವಿಶಿಷ್ಟಃ ಪಾಪನಾಶನಃ ॥ ೩೧ ॥

ಕಾಲಯೋನಿರ್ಮಹಾವೀರೋ ಮಹೋತ್ಸಾಹೋ ಮಹಾಬಲಃ ।
ಅನಿರ್ದೇಶ್ಯವಪುಃ ಶಂಭುಃ ಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮಾ ಪ್ರತಾಪನಃ ॥ ೩೨ ॥

ಲೋಕಾಕಾರೋ ಲೋಕಸಾರಂಗಃ ಸವಿತಾ ರವಿಲೋಚನಃ ।
ಪರಮಾರ್ಥಃ ಪರಮದೋ ವಿರಾಮಃ ಸರ್ವಸಾಧನಃ ॥ ೩೩ ॥

ಅಭಿರಾಮಃ ಸುಶರಣಃ ಸುಶಮಃ ಸುನಿಕೇತನಃ ।
ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರತೀಕಾಶಃ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಃ ಸುಧಾಪತಿಃ ॥ ೩೪ ॥

ನಾರದೋ ನಾಮವಿಹಿತೋ ನಾನಾರೂಪೋ ನರಪ್ರಿಯಃ ।
ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿರ್ದೀಪ್ತಮೂರ್ತಿಸ್ತೇಜೋಮೂರ್ತಿರ್ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ ೩೫ ॥

ಧಾತಾ ವಿಧಾತಾ ಸತ್ಕರ್ತಾ ಸ್ವಸ್ವಾಧಾರಕುಲೇಶ್ವರಃ ।
ಅಕಲ್ಮಷಶ್ಚತುರ್ಬಾಹುರ್ಮಕರಾಕ್ಷನಿಷೂದನಃ ॥ ೩೬ ॥

ಅಸಮಾನೋಽಂತರಹಿತೋ ದೇವಸಿಂಹೋ ಧನಾಧಿಪಃ ।
ನಕುಲೋ ವರುಣೋ ನಾಥೋ ಮೃಗಾಂಕೋ ಮನ್ಯುಲೋಚನಃ ॥ ೩೭ ॥

ಮುಕ್ತಿಪ್ರದೋ ಮೂರ್ತಿಭೇದೋ ಮಲ್ಲಿಕಾಕುಸುಮಪ್ರಿಯಃ ।
ವಿವಾದಹಂತಾ ದೇವಾತ್ಮಾ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೋ ಗಣಾಧಿಪಃ ॥ ೩೮ ॥

ವಿಶ್ವಂಭರೋ ಭಾಗ್ಯದಾಯೀ ನಿತ್ಯಾನಂದೋ ನಿರಾಮಯಃ ।
ರಾಮೋ ವಿರಾಮೋ ನಿರತೋ ದೇವೇಂದ್ರೋ ದೇವವಂದಿತಃ ॥ ೩೯ ॥

ಸನಕಾದಿಮುನಿಧ್ಯೇಯಃ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಃ ।
ಅಜೋ ದುರ್ಮರ್ಷಣೋ ದಂಡೋ ಮೃಗೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ ೪೦ ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ನಾರಾಯಣಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಃ ಶಿಖಾಮಣಿಃ ।
ಸರ್ವೇಶ್ವರಃ ಸರ್ವಮಯೋ ಜಾತವೇದೋ ಜಲಂಧರಃ ॥ ೪೧ ॥

ಓಂಕಾರಬೀಜನಿಲಯೋ ಊರ್ಧ್ವರೇತೋ ಯುಗಂಧರಃ ।
ಸಂಹಾರಕೋ ರುದ್ರರೂಪಃ ಕಮಲಾಸನವಂದಿತಃ ॥ ೪೨ ॥

ಮಹೇಶ್ವರಃ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಂತಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ಯೋಗಿಧ್ಯೇಯೋ ಗುರೂಪಾಯೋ ಯೋಗೀಶ್ವರಪರಾಯಣಃ ॥ ೪೩ ॥

ನೀಲಜೀಮೂತಸಂಕಾಶೋ ನಿಲಾಂಬರಧರೋ ಹರಿಃ ।
ವಾಸುದೇವೋ ಯೋಗಮಾನೀ ಜ್ಞಾನಾನಂದಪ್ರದೋ ವರಃ ॥ ೪೪ ॥

ತ್ರಿವಲ್ಲಭೋ ಮಹಾದೇವೋ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಖಗಧ್ವಜಃ ।
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಸ್ತ್ರಿಲೋಕಜ್ಞೋ ತ್ರಿಧಾಮಾ ಕರುಣಾನಿಧಿಃ ॥ ೪೫ ॥

ಗಜೇಂದ್ರಘ್ನೋ ಗಜಾರ್ತಿಘ್ನಃ ಕೇಶವಃ ಕೇಶಿಮರ್ದನಃ ।
ಕೈಟಭಾರಿರ್ವರಾರೋಹಃ ಕಾಮದಃ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಃ ॥ ೪೬ ॥

ಆದ್ಯಃ ಸುಖಾರಿಃ ಕಂಸಾರಿಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಕಪಿವಾಹನಃ ।
ನಿತ್ಯಾನಂದಃ ಸುರಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋ ನಿರಂಜನಃ ॥ ೪೭ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀನಾಥೋ ನಾರದೋ ವಾಸವಾನುಜಃ ।
ಭಕ್ತಪ್ರಿಯೋ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಃ ಪರಮಾತ್ಮಾಽಸುರಾಂತಕಃ ॥ ೪೮ ॥

ಮಾಯಾಧಾರೋ ನಿರಾಧಾರಃ ಸರ್ವಾಧಾರೋ ಧರಾಧರಃ ।
ನಿಷ್ಕಲಂಕೋ ನಿರಾಭಾಸೋ ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚೋ ನಿರಾಮಯಃ ॥ ೪೯ ॥

ಭಕ್ತವಶ್ಯೋ ಮಹೋದ್ದಾರಃ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಃ ಪುರಾತನಃ ।
ನೀಲಾಂಬುದದ್ಯುತಿರ್ನಿತ್ಯೋ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತೋ ನಿರಾಶ್ರಯಃ ॥ ೫೦ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕೋಽಚಲಾಧಾರೋಽನಂತಾನಂತವಿಕ್ರಮಃ ।
ವಾಮದೇವೋ ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭೀಮೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಗದಾಗ್ರಜಃ ॥ ೫೧ ॥

ಸಮಾವರ್ತೋ ನಿವೃತ್ತಾತ್ಮಾ ಸುಪರ್ಣೋ ವಾರಿಜೋದರಃ ।
ಅಮೂರ್ತಿರನಘೋಽಚಿಂತ್ಯೋ ಚಿಂತಾತಿಮಿರಭಾಸ್ಕರಃ ॥ ೫೨ ॥

ಧನುರ್ಧರೋ ಧನುರ್ವೇದೋ ಭಯಕೃದ್ಭಯನಾಶನಃ ।
ಕುಮುದಃ ಕುಂದರಃ ಕುಂದಃ ಶಿಶಿರಃ ಶರ್ವರೀಕರಃ ॥ ೫೩ ॥

ಅರೌದ್ರಃ ಕುಂಡಲೀ ಚಕ್ರೀ ಶಂಖಶಾರ್ಙ್ಗಗದಾಧರಃ ।
ಋತುಃ ಸುದರ್ಶನಃ ಕಾಲಃ ಮುರಾಸುರನಿಷೂದನಃ ॥ ೫೪ ॥

ಸ್ಕಂದಃ ಸ್ಕಂದಧರೋ ಧುರ್ಯೋ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಸುರೋತ್ತಮಃ ।
ದೇವರಾಜೋ ಯೋಗಗಮ್ಯಃ ಪಾಪಘ್ನಃ ಪುಣ್ಯದಾಯಕಃ ॥ ೫೫ ॥

ಪಂಕಜಾಕ್ಷೋ ಜಗದ್ರಕ್ಷಃ ಖಗಾರೀ ಕರ್ಮನಾಶನಃ ।
ಸ್ವಯಂಭೂಃ ಶಂಭುರಾದಿತ್ಯೋ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಃ ಪ್ರತರ್ದನಃ ॥ ೫೬ ॥

ಅನುಕೂಲೋ ಮಹಾಕೂಲಃ ಶತಾವರ್ತೋ ಜನೇಶ್ವರಃ ।
ಅಶೋಕಸ್ತಾರಣಸ್ತಾರಃ ಆದಿದೇವಃ ಪುರಂದರಃ ॥ ೫೭ ॥

ಸಂಭವೋಽಭವಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ ।
ಶಿವಃ ಶರ್ವಃ ಪಶುಪತಿಃ ಸ್ಥಾಣೂ ರುದ್ರೋ ದಿಶಾಂಪತಿಃ ॥ ೫೮ ॥

ದುರ್ಲಭೋ ದುರ್ಗಮೋ ದುರ್ಗೋ ಸರ್ವಾಧಯುಧವಿಶಾರದಃ ।
ನಾರದಾರ್ಚಿತಪಾದಾಬ್ಜೋ ನರನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಃ ॥ ೫೯ ॥

ಲೋಕಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಪ್ರಜಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ದೇವಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ವಿಭಾಸಕಃ ।
ಪುರುಷಃ ಶಾಶ್ವತೋ ಯೋಗೋ ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಃ ಸನಾತನಃ ॥ ೬೦ ॥

ಭೂತಾಶ್ರಯೋ ಭೂತಪತಿರ್ವೇದಾಂಗೋ ವೇದವಾಹನಃ ।
ದೇಹಕರ್ತಾ ಪ್ರಪನ್ನಾತ್ಮಾ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ವಿಶ್ವತೋಮುಖಃ ॥ ೬೧ ॥

ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಾಽರವಿಂದಾಕ್ಷಃ ಪೂಷಾಽರ್ಕಃ ಸವಿತಾ ರವಿಃ ।
ಚರಾಚರಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಸ್ಕಂದೋ ವೈಶ್ರವಣೋ ಯಮಃ ॥ ೬೨ ॥

ಜ್ಞೇಯೋ ವಿಶಾಲೋ ವರದಃ ಕಾಮದಃ ಸರ್ವತೋಮುಖಃ ।
ಇಂದ್ರೋ ವಿವಸ್ವಾನ್ ದೀಪ್ತಾಂಶುಃ ಶುಚಿಃ ಶೌರಿರ್ಜನೇಶ್ವರಃ ॥ ೬೩ ॥

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ವೇದಕರ್ತಾ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪಾಂತಕಃ ।
ಸೋಮೋ ವಾಚಸ್ಪತಿಃ ಶುಕ್ರೋ ನಾಗೇಂದ್ರಃ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಃ ॥ ೬೪ ॥

ಜ್ಞಾನಭವ್ಯೋಽಪರಿಚ್ಛೇದ್ಯಃ ಪರಾರ್ಥೈಕಪ್ರಯೋಜನಃ ।
ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯೋ ದೃಢಪ್ರಜ್ಞಃ ವಿಘ್ನೇಶೋ ವಿಘ್ನನಾಶನಃ ॥ ೬೫ ॥

ವಿಶ್ವರೂಪೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ರಭುಃ ಪರಿವೃಢೋ ಧ್ರುವಃ ।
ಈಶಃ ಖಡ್ಗಧರಃ ಶೂರಃ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಃ ॥ ೬೬ ॥

ಪ್ರಮಾಣಭೂತೋ ದುರ್ಜ್ಞೇಯೋ ಪೂರ್ಣಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ ।
ಕೃಷ್ಣಃ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಬಹುಶ್ರುತಃ ॥ ೬೭ ॥

ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತೋ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ತಾಟಕಾಂತಕಃ ।
ವಿಶಿಷ್ಟೇಂದ್ರಾಮಣಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿರಾಮಃ ಸರ್ವಸಾಧನಃ ॥ ೬೮ ॥

ಅತುಲಃ ಸಾತ್ತ್ವಿಕೋ ಧೀರಃ ಕ್ಷರಾಸನವಿಶಾರದಃ ।
ಅಂಗದೋ ರೋಗಹಂತಾ ಚ ಕಮಠಃ ಕಮಲಾಧಿಪಃ ॥ ೬೯ ॥

ಮಹಾಧನುರ್ಮಹಾಕಾಯೋ ಭೀಮೋ ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪಸ್ತತ್ತ್ವಜ್ಞಸ್ತತ್ತ್ವವಾದೀ ಸುವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೭೦ ॥

ಅಮೃತ್ಯುರ್ಜನ್ಮರಹಿತಃ ಸರ್ವೇಶಃ ಸರ್ವಗೋಚರಃ ।
ಸರ್ವತೀರ್ಥಮಯಃ ಸರ್ವೋ ಜಿತಮಾಯೋ ಯದೂದ್ವಹಃ ॥ ೭೧ ॥

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗನಿಲಯೋ ವಿಭೀಷಣವರಪ್ರದಃ ।
ಆನಂದವಿಗ್ರಹೋ ಜ್ಯೋತಿರ್ಭಗವಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಃ ॥ ೭೨ ॥

ಸುಖದುಃಖಸ್ವಸಂಹರ್ತಾ ಸರ್ವಗಃ ಸರ್ವಗೋಚರಃ ।
ಚಂದ್ರಾಂಶುಃ ಸಿದ್ಧಸಂಕಲ್ಪಃ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲಃ ॥ ೭೩ ॥

ಅಧರ್ಮಶತ್ರುರಕ್ಷೋಭ್ಯಃ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಶಂಕರಃ ।
ವಸುರ್ವಸುಪ್ರದೋ ವ್ಯಾಪೀ ನಿಷ್ಕಲಂಕಃ ಕಲಂಕಹಾ ॥ ೭೪ ॥

ವಿನೀತಾತ್ಮಾ ವೀತರಾಗಸ್ತಪಸ್ವೀಶೋ ಜನೇಶ್ವರಃ ।
ಸುಂದರಃ ಪೀತವಾಸಾಶ್ಚ ಗುರುಃ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಃ ॥ ೭೫ ॥

ಧೀರೋ ಧ್ಯಾತೋ ಘನಶ್ಯಾಮಃ ಸರ್ವದೇವಸ್ತುತೋ ಹರಿಃ ।
ಯಜ್ಞಃ ಸ್ವರೂಪೀ ಯಜ್ಞೇಶಃ ಶೀಘ್ರಗಃ ಪ್ರಾಣಧಾರಣಃ ॥ ೭೬ ॥

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗುರುರ್ವಾಣೀ ಸರ್ವಯಜ್ಞಫಲಪ್ರದಃ ।
ಸುಕೀರ್ತಿರಾದಿಪುರುಷೋ ಯಜ್ಞಾಂಗೋ ಯಜ್ಞಪಾಲಕಃ ॥ ೭೭ ॥

ಅನಂತದೃಷ್ಟಿರಾನಂದಃ ಸರ್ವಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರದಃ ।
ಮಹಾನಾಗೇಂದ್ರನಿಲಯೋ ಜಟಾಯುಃಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಃ ॥ ೭೮ ॥

ಅಮೃತ್ಯುರ್ಜನ್ಮರಹಿತಃ ಕಿರೀಟೀ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಃ ।
ಮರೀಚಿರ್ದಮನೋ ವೀರಃ ಸೀತಾಶೋಕವಿನಾಶನಃ ॥ ೭೯ ॥

ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶನೋ ಧನ್ಯಃ ಸುಕೀರ್ತಿಃ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಃ ।
ನಿತ್ಯೋ ನಿಯತಕಲ್ಯಾಣೋ ಭವಬಂಧವಿಮೋಚನಃ ॥ ೮೦ ॥

ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಸ್ತೀರ್ಥಪಾದಃ ಕೇಶವೋ ವಿಷ್ಟರಶ್ರವಾಃ ।
ದಾಮೋದರೋ ಯಜ್ಞಭೋಕ್ತಾ ದಾನವೇಂದ್ರವಿನಾಶನಃ ॥ ೮೧ ॥

ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಃ ಸಮಾಷ್ಲಿತಃ ಪದ್ಮಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಃ ।
ದ್ಯುತಿಮಾನ್ ಸ್ವಾತ್ಮರಾಗೀಶೋ ಜಿತಕ್ರೋಧೋಽರಿಮರ್ದನಃ ॥ ೮೨ ॥

ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಾಃ ಶ್ರೀವಾಸಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಶ್ರೀಮತಾಂವರಃ ।
ಶ್ರೀದಃ ಶ್ರೀಶಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಃ ಶ್ರೀಕರಃ ಶ್ರಿತವತ್ಸಲಃ ॥ ೮೩ ॥

ಪುಲಸ್ತ್ಯಃ ಪುಲಹೋಽಗಸ್ತ್ಯೋ ಜಾತೂಕರ್ಣ್ಯಃ ಪರಾಶರಃ ।
ಸಮಃ ಸಮಾತ್ಮಾ ಸಮನಃ ಪ್ರಕಟಃ ಪ್ರೀತಿವರ್ಧನಃ ॥ ೮೪ ॥

ಸಂಭವೋಽತೀಂದ್ರಿಯೋ ವೈದ್ಯಶ್ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪೀ ನಿರಂಜನಃ ।
ಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಃ ಪೂಜ್ಯಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪರಾಜ್ಯದಃ ॥ ೮೫ ॥

ಕವಿಃ ಸುಗ್ರೀವವರದೋ ದಶಗ್ರೀವಭಯಂಕರಃ ।
ಸಹಿಷ್ಣುರ್ಜಗತಃ ಶಾಸ್ತಾ ವಿಶ್ವಯೋನಿರ್ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ॥ ೮೬ ॥

ಕಾರ್ತಿಕೇಯಃ ಕಾಮಮೂರ್ತಿಃ ಕಲ್ಯಾಣಗರುಡಧ್ವಜಃ ।
ನಾರಾಯಣೋ ಜಗನ್ಮೂರ್ತಿಃ ಕಿರೀಟೀ ನಂದಿತೋ ಗುಹಃ ॥ ೮೭ ॥

ವನಮಾಲೀ ಬಲಿಧ್ವಂಸೀ ಮುರಾರಾತಿರಧೋಕ್ಷಜಃ ।
ಶಂಬರಾರಿಪ್ರಿಯಃ ಶೌರೀ ಶಾಂತಾಕಾರಃ ಸರಿತ್ಪತಿಃ ॥ ೮೮ ॥

ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಃ ಶಿವಾರಂಭಃ ಕೃತಜ್ಞಃ ಕೀರ್ತಿಪಾಲಕಃ ।
ಮಾತಾಮಹೋ ಮಾತರಿಶ್ವಾ ಮಹಾಮೃಗನಿಷೂದನಃ ॥ ೮೯ ॥

ಕೋಟಿಕಂದರ್ಪಲಾವಣ್ಯೋ ಗೋಪತಿರ್ಧ್ವಜವಂದಿತಃ ।
ಗುಣಾಕರೋ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಗದಾಹಸ್ತೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ ॥ ೯೦ ॥

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಃ ಕಾಲಮೂರ್ತಿಃ ಕೌಸಲೇಯೋಽತುಲಾತ್ಮಕಃ ।
ವಿಪುಲಾಂಸೋ ಮಹೋರಸ್ಕೋ ಸಿಂಹಃ ಸ್ಕಂದಃ ಸುರಾರ್ಚಿತಃ ॥ ೯೧ ॥

ಸುತ್ರಾಮಾ ಸೂರ್ಯತನಯಃ ಸೋಮವತ್ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ ।
ಕದಳೀಂದ್ರೋ ವಿರಿಂಚೇಶೋ ನಯಜ್ಞೋ ನಯಕೋವಿದಃ ॥ ೯೨ ॥

ಅಪರಾಜಿತಃ ಸರ್ವಸಹೋ ನಿಯಂತಾ ನಿಯಮೋ ಯಮಃ ।
ವರುಣಃ ಸಾಗರೋಂಶುಶ್ಚ ಜೀಮೂತೋ ಜೀವನೋಽರಿಹಾ ॥ ೯೩ ॥

ಗಭಸ್ತಿಮಾನಜಃ ಕಾಲೋ ಮೃತ್ಯುರ್ಧಾತಾ ಪ್ರಭಾಕರಃ ।
ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ದೇವಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಪೂಜಿತಃ ॥ ೯೪ ॥

ಆಜ್ಞಾಧಾರಸ್ತ್ರಿಶೂಲಾಂಕೋ ರಮಣೀಯಮುಖಾಂಬುಜಃ ।
ಶಾಖೋ ವಿಶಾಖೋ ಗೋಶಾಖೋ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಪರಮಾಗತಿಃ ॥ ೯೫ ॥

ಸಹಸ್ರಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಃ ಸದಾ ಷೋಡಶವಾರ್ಷಿಕಃ ।
ವಿಶ್ವಾಧಿಕೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕಾಮಾನಲಸಮಪ್ರಭಃ ॥ ೯೬ ॥

ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ ಸತ್ಯನಾಥಃ ಕ್ಷೇಮ್ಯೋ ಮೋಹವಿನಾಶನಃ ।
ವೈಶ್ವಾನರೋ ವಷಟ್ಕಾರ ಆದಿತೇಯೋ ಮಹಾಧಿಕಃ ॥ ೯೭ ॥

ಚತುರ್ಭೋಗೋ ಮಹಾಸಾರಃ ಪುತ್ರಘ್ನಃ ಪುತ್ರದಾಯಕಃ ।
ಛತ್ರಧಾರೀ ಛತ್ರಪತೀಶ್ಛತ್ರದಶ್ಛತ್ರಪಾಲಕಃ ॥ ೯೮ ॥

ಮನೋಹರೋ ಮಹಾಯೋಗೋ ಸುಲಭಃ ಪ್ರಣವಾತ್ಮಕಃ ।
ಮಹರ್ಷಿಃ ಕಪಿಲಾಚಾರ್ಯೋ ಕರ್ಣಿಕಾರಃ ಪ್ರಿಯಂಕರಃ ॥ ೯೯ ॥

ನಿರಾಕುಲಃ ಸರ್ವಗ್ರಹಃ ಸ್ವಚ್ಛೋ ಧೀರಃ ಸ್ವತಂತ್ರಕಃ ।
ಆತ್ಮೇಶ್ವರೋ ಬೃಹತ್ಪುತ್ರೋ ಬೃಹತ್ಸಂಸಾರನಾಯಕಃ ॥ ೧೦೦ ॥

ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮರಾಜಶ್ಚ ವಿಭುಃ ಶ್ರೀಶಃ ಶುಭಪ್ರಿಯಃ ।
ಸತ್ರಗಮ್ಯೋ ರವಿರ್ಬ್ರಧ್ನೋ ವಾಂಛಿತಾರ್ಥಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೦೧ ॥

ಜಯಭೇದೋ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರೀ ಷಣ್ಮತಹೋತ್ರ ಪ್ರಿಯಂಕರಃ ।
ಅಂತರ್ಮುಖೋ ಬಹಿರ್ದೃಷ್ಟಿಃ ಸರ್ವಜೀವದಯಾಸ್ಪದಃ ॥ ೧೦೨ ॥

ವಲ್ಮೀಕನಾಥೋ ದೇವಾತ್ಮಾ ಲೋಹಿತಾಕ್ಷಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ ।
ಅಸಂಕಲ್ಪೋ ಮಹಾಕಲ್ಪಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಫಲಪ್ರದಃ ॥ ೧೦೩ ॥

ಸುಲಕ್ಷಣಃ ಸಿಂಹರಾಜಃ ಸತ್ಕರೇಶಃ ಶತಕ್ರತುಃ ।
ತಿಥಿರೂಪಃ ಸರ್ವಧರೋ ವಿಶ್ವೇಶೋ ದೇವಸಂಸ್ತುತಃ ॥ ೧೦೪ ॥

ದೃಢವ್ರತಶ್ಚಿತ್ರಭಾನುಃ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೇಶ್ವರಃ ।
ಸುವಿಕ್ರಮಃ ಸರ್ವಗತೋ ಯಾದವೇಶೋ ರಘೂದ್ವಹಃ ॥ ೧೦೫ ॥

ಹಿರಣ್ಯಮಂಡಲೋ ಭೀಮೋ ಯತೀಂದ್ರೋ ದುಂದುಭಿಸ್ವನಃ ।
ನಿತ್ಯಪ್ರಿಯೋ ನಿರುದ್ಯೋಗೋ ಮಂಗಲೋ ನಿಗಮಾಲಯಃ ॥ ೧೦೬ ॥

ಆಶಾವಿಹೀನಃ ಸುವ್ರೀಡೋ ಭಕ್ತದೇಹಾನುವರ್ತಗಃ ।
ವಿದುರಾಕ್ರೂರವರದೋ ಭೀಷ್ಮಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯಕಃ ॥ ೧೦೭ ॥

ಮಹಾವರಾಹೋ ದೇವೇಶಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲೋ ಧನಂಜಯಃ ।
ಶುಭಾನ್ವಿತಃ ಕೃಪಾಸಿಂಧುಃ ಕೂರ್ಮಾನಂದೋ ಗಣಾಧಿಪಃ ॥ ೧೦೮ ॥

ಸದ್ಯೋಜಾತೋ ದುಶ್ಚ್ಯವನಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಃ ।
ಐಶ್ವರ್ಯವೈಭವಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋ ಭಾಸ್ಕರಃ ಸರ್ವರಕ್ಷಕಃ ॥ ೧೦೯ ॥

ವಿಧಿಕರ್ತಾ ವೀತಭಯೋ ಶಂಕಾಪಂಕವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿನೀ ಕೇಶಃ ಸರ್ವದೋಷವಿಮೋಚನಃ ॥ ೧೧೦ ॥

ಪ್ರಸನ್ನದೇವವಾಗೀಶಃ ಕೂರ್ಮಾರಕುಶಲಾಗಮಃ ।
ಭಾಷಾವಿಹೀನೋ ಭಾಷಜ್ಞೋ ವರಾರೋಹೋ ನದೀಪ್ರಿಯಃ ॥ ೧೧೧ ॥

ದೇವಪ್ರಿಯೋ ದೇವನಾಥಃ ಪ್ರಭವೋ ಭ್ರಾಂತಿನಾಶನಃ ।
ಮಹೇಷ್ವಾಸೋ ಮಹೀಭರ್ತಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಃ ಸತಾಂಗತಿಃ ॥ ೧೧೨ ॥

ಸತ್ಯವ್ರತೋ ಮಹಾಯೋಗೋ ವಿಶೋಕಃ ಶೋಕನಾಶನಃ ।
ದಿವ್ಯಪಥೋಽಘೋರಃ ಸಾಲೋಕ್ಯಪ್ರಮುಖಪ್ರದಃ ॥ ೧೧೩ ॥

ಸಾಮಜಃ ಸಾಮವೇದಜ್ಞೋ ವಿಶ್ವನಾಥೋ ದಯಾನಿಧಿಃ ।
ಆತ್ಮಯೋನಿಃ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿಃ ಕ್ಷಿತೀಶೋ ಹ್ಯಘನಾಶನಃ ॥ ೧೧೪ ॥

ಮಂತ್ರಾತ್ಮಕೋ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಃ ಕಲಿಕಲ್ಮಷನಾಶನಃ ।
ಹಯವಕ್ತ್ರೋ ವೇದಪಾಲಃ ಸೋಮಕಾಸುರಸೂದನಃ ॥ ೧೧೫ ॥

ಗೋವರ್ಧನಧರೋ ಧೀರೋ ಗೋಪಾಲೋ ಲೋಕಪಾಲಕಃ ।
ಭದ್ರಾಕರೋ ಭೀಮಗರ್ಭೋಽಭ್ರಾಂತೋ ಭಸ್ಮಾಸುರಾಂತಕಃ ॥ ೧೧೬ ॥

ರಮಣೀಯೋ ರಘುನಾಥೋ ರಘುವಂಶಪ್ರವರ್ತಕಃ ।
ರಾಮಾನಂದಮಯೋ ರಾಜಾ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೋ ರಸಃ ॥ ೧೧೭ ॥

ರತ್ನಮಂದಿರಮಧ್ಯಸ್ಥೋ ರತ್ನಪೂಜ್ಯಃ ಪರಾಯಣಃ ।
ಅತ್ರಿಪುತ್ರೋಽತ್ರಿಗರ್ಭಶ್ಚ ಅಭೂತೋಽನಂತವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೧೧೮ ॥

ಜ್ಞಾನಿಪ್ರಿಯೋ ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯೋ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ಧನಃ ।
ಕ್ಷೋಣೀಪತಿರ್ಯದುಪತಿರ್ಧರಕ್ಷೇಮಃ ಕ್ಷಮಾಕರಃ ॥ ೧೧೯ ॥

ಶುಭಃ ಸರ್ವಶುಭಃ ಸರ್ವಃ ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಕೇಶವಃ ಕೇವಲಃ ಕಾಂತಃ ಕಾಮಃ ಕಾಮಕಲಾತ್ಮಕಃ ॥ ೧೨೦ ॥

ಪೀತಜ್ಯೋತಿಃ ನಿರಾತಂಕಃ ತೇಜೋರಾಶಿರ್ಮಹಾಮಣಿಃ ।
ಧರಾರಾಧ್ಯೋ ಧರೋ ಧುರ್ಯೋ ಧಾತ್ರೀ ಮಾತಲಿಸಾರಥಿಃ ॥ ೧೨೧ ॥

ಅಕಂಪಿತೋ ಗುಣಗ್ರಾಹೀ ನಿಷ್ಠಾ ಶಾಂತಿಃ ಪರಾಯಣಃ ।
ಓಂಕಾರಃ ಸಕಲಾಧಾರೋ ವಿಶೋಕಃ ಶೋಕನಾಶನಃ ॥ ೧೨೨ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಗರ್ಭೋ ಬೃಹದ್ಗರ್ಭೋಽರ್ಣಪೂರೋ ನಭೋಗತಿಃ ।
ಅಮೋಘದಂಡೋ ಮಧ್ಯಸ್ಥೋಽದಾರಿತೋ ವಡವಾನಲಃ ॥ ೧೨೩ ॥

ನಾರಾಯಣಾದ್ರಿನಿಲಯೋ ನಾಗೇಂದ್ರಶಯನೋ ಹರಿಃ ।
ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಣೀವಾಸಃ ಸರ್ವದೇವನಮಸ್ಕೃತಃ ॥ ೧೨೪ ॥

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿತನಯೋ ನಾಥಃ ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಯಕಃ ।
ಇತಿ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ಯ ನಾಮಸಾಹಸ್ರಕಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೧೨೫ ॥

ನಿತ್ಯಾನಂದಪ್ರದಂ ದಿವ್ಯಮಾರೋಗ್ಯಾಯುಷ್ಯವರ್ಧನಮ್ ।
ವಿದ್ಯಾಪ್ರದಂ ಕೀರ್ತಿಕರಮಜ್ಞಾನಾದಿನಿವರ್ತನಮ್ ॥ ೧೨೬ ॥

ಸಮಸ್ತಾಪತ್ತಿಹರಣಂ ಚತುರ್ವರ್ಗಫಲಪ್ರದಮ್ ।
ಯ ಇದಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ ೧೨೭ ॥

ತ್ರಿಕಾಲಂ ಪಠತೇ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಪಾಪೈಃ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ।
ಅಪುತ್ರೋಲಭತೇ ಪುತ್ರಮಧನೋ ಧನವಾಪ್ನುಯಾತ್ ।
ರೋಗಾರ್ತೋ ಮಚ್ಯತೇ ರೋಗಾತ್ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನುಯಾತ್॥೧೨೮

॥ ಇತಿ ಭವಿಷೋತ್ತರಪುರಾಣೇ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶನಾರದ ಸಂವಾದೇ
ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

३. ಹಯಗ್ರೀವಾದಿಭಗವದ್ರೂಪಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಕರೋತು ಮಮ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಹರಿರ್ಹಯಮುಖಾಭಿಧಃ ।
ಗುರುಶ್ಚ ಮಧ್ವನಾಮಾ ಮೇ ವರದೋಽಸ್ತು ನಿರಂತರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಚಾರ್ವಪೂರ್ವಪದಶ್ರೇಣೀಂ ದುರ್ವಾಗ್ಗರ್ವಾಪಹಾರಿಣೀಮ್ ।
ಸರ್ವೇಷ್ಟಕಾರಿಣೀಮುರ್ವೀಂ ಕುರ್ವೇ ಸರಸಭಾರತೀಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅನಲ್ಪದರ್ಪಕಂದರ್ಪಾಶಕ್ಯಸರ್ಪಾದುಪಪ್ಲುತಮ್ ।
ಹಯಾಸ್ಯ ತೇ ದಯಾಪೀಯೂಷಜಯಾ ಜೀವಯಾನಯಾ ॥ ३ ॥

ಕಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ಬ್ರೂಮಃ ಸ್ತುಮಃ ಕಂ ಕಂ ಪದೇ ಪದೇ ।
ಕಸ್ಮೈ ಕಸ್ಮೈ ದಿಶಾಮೋಽರ್ಥಂ ಕಸ್ಮಾದ್ವಾಽಸ್ಮತ್ತ್ವಯೋಜನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಕ್ವಾಹಂ ನೃಹಯ ತೇಽಂಘ್ರ್ಯರ್ಕಶರಣಃ ಕರುಣಾಂಬುಧೇ ।
ಕ್ವೇದಂ ನಿಃಸಾರಸಂಸಾರನೀಹಾರಾವರಣಂ ಮಮ ॥ ೫ ॥

ಹಯಾಸ್ಯ ಸುಜನಾಶಾಸ್ಯ ಗತಾಲಸ್ಯಾಶ್ರಿತಸ್ಯ ಮೇ ।
ರಹಸ್ಯಜ್ಞ ರಹಸ್ಯಾಜ್ಞಾಪಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕ್ಷೇಮಪದ್ಧತಿಮ್ ॥ ೬ ॥

ಅಂಧೋಽಹಂ ಕರುಣಾಸಿಂಧೋ ವೀಕ್ಷೇ ನ ಕ್ಷೇಮಪದ್ಧತಿಮ್ ।
ಇಂದಿರೇಶ ಕರಂ ಗೃಹ್ಣನ್ ವರ್ತಯಾನಿಂದ್ಯವರ್ತ್ಮನಿ ॥ ೭ ॥
ಅನುತ್ಸಾಹಮಹೋತ್ಸಾಹಚರಣಸ್ಮರಣೇ ಸತಾಮ್ ।
ಶರಣೇ ಸತಿ ಜಲ್ಪಂತಃ ಕಿಮಸಂತೋ ಹಸಂತು ನಃ ॥ ೮ ॥

ಕೋ ವಾ ಜೀವಾಪರಸ್ತ್ರಾತಾ ದೇವಾಚ್ಛ್ರೀವಾಜಿದೇವತಃ ।
ಯೋ ವಾಗಾವಾತಿ ಯಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ತಾವುಭೌ ವಾಮನಾಶ್ರಿತೌ ॥ ೯ ॥

ಸುಮತಿಭಿರನುಮೇಯಂ ಶುಭ್ರಕಾಯಂ ಸಖಾಯಂ
ಸುಖಮಯಮನಪಾಯಂ ಮುಕ್ತ್ಯುಪಾಯಂ ವಿಮಾಯಮ್ ।
ನೃಹಯಮಹಮಮೇಯಂ ಧ್ಯೇಯಮಾಮ್ನಾಯಗೇಯಂ
ಸದಯಮಸದಜೇಯಂ ಶ್ರೀಸಹಾಯಂ ಭಜೇಯಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸದಾ ರಹಸ್ಯಸ್ತುತ ಹೃತ್ತಮಿಸ್ರಪ್ರದೀಪ ಪಾಪಾತ್ಮಭಿರಪ್ರದೃಶ್ಯ ।
ಹಯಾಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಶ್ರಯ ಭಕ್ತವಶ್ಯ ತವಾಂಘ್ರಿದಾಸ್ಯಂ ಮಮ ಸರ್ವದಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೧ ॥

ತರುಣತರಣಿಕೋಟಿಪ್ರಖ್ಯಭಾಭಾಸ್ವರಂ ತೇ
ಚರಣಮರಣಮೀಶಾಹಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಹಯಾಸ್ಯ ।

ಅರುಣಕಿರಣಧೂತಾನೇಕತಾಮಿಸ್ರವಹ್ನೇ
ಮರಣಹರಣ ನಾನಾವ್ಯಾಧಿರಾಧಿಶ್ಚ ನ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೧೨ ॥

ಮಕರಾಕೃತೇ ಮಹಿತಮಂದರೋದ್ಧೃತೇ
ರಚಿತಸ್ತುತೇ ರದನಕೋಟಿಲಗ್ನಕ್ಷಿತೇ ।
ನಮತಾಂ ಗತೇ ನರಮೃಗೋಜ್ಜ್ವಲಾಕೃತೇ
ರುಚಿರಶ್ರುತೇಽನುಮತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮೋನ್ನತೇ ॥ ೧೩ ॥

ಕೃತದುಷ್ಟ ತೇ ರವಿಸುತೇ ಕೃತನ್ಯಕ್ಕೃತೇ
ಹನುಮನ್ನತೇ ಕೃತರತೇ ರಘೂಣಾಂ ಪತೇ ।
ವಿಲಸನ್ನತೇ ದಶಶಿರಶ್ಚಮೂಸಂಹೃತೇ
ವಿಲಸತ್ಕೃತೇ ತವ ಯಶೋ ದಿವಿ ದ್ಯೋತತೇ ॥ ೧೪ ॥

ಧೃತಪರ್ವತೇಂದ್ರನುತನೀರದದ್ಯುತೇ
ಸ್ಥಿರಸನ್ಮತೇ ಪುರವಧೂಷು ದತ್ತಾಮತೇ ।
ಸುಧಿಯಾಂ ಗತೇ ಕಲಿಪರಾಕ್ರಮಾಧಃಕೃತೇ
ನತಿರಸ್ತು ತೇ ಕೃತಸಮಸ್ತಧರ್ಮಸ್ಥಿತೇ ॥ ೧೫ ॥

ಇತಿ ಮೋದತೇ ಕಲಿಜಿತೇ ದ್ವಿಷಾಂ ನಿಘ್ನತೇ
ಶರಣಾಗತೇ ಸುವಿನತೇ ದಯಾಂ ಕುರ್ವತೇ ।
ಶುಭಧೀಮತೇ ವಿದಧತೇ ಜಗದ್ಬಿಭ್ರತೇ
ಕರುಣಾವತೇ ಹೃದಿ ಸತೇ ನಮೋಽದ್ಯಾಸ್ತು ತೇ ॥ ೧೬ ॥

ಸುಗದಾಭೃತೇ ಮಾವತೇಽಖಿಲಂ ಜಾನತೇ
ಭುವಿ ಭಾಸ್ವತೇ ಸುಖಯತೇ ಹಿತಂ ದಿತ್ಸತೇ ।
ಸ್ಥಿರತಾವತೇ ದಶದಿಶಾಸು ಚಾಧಾವತೇ
ಸುಯಶಸ್ಕೃತೇ ವಿಲಸತೇ ನಮೋಽಸ್ತ್ವೀಶ ತೇ ॥ ೧೭ ॥

ಧರಣೀಕೃತೇ ಸಕಲದುರ್ಜನಾನ್ ಶಾಸತೇ
ಗತದುಷ್ಕೃತೇ ಮನಸಿ ಧರ್ಮಮಾಶಾಸತೇ ।
ಖಲಧಿಕ್ಕೃತೇ ಶ್ರುತಿಪಥಂ ಸದಾ ರಕ್ಷತೇ
ಶಿರಸಾ ನಮೋಽಸ್ತು ಕುಮತೇರ್ಘನಂ ಧುನ್ವತೇ ॥ ೧೮ ॥

ದಶಾಸ್ಯಸದೃಶಾಕಾರಾಃ ದಿಶಾಸು ತ್ರಿದಶಾರ್ಥದಾಃ ।
ಕೃಶಾನುಮುಖ್ಯಾ ಯದ್ಭೀತ್ಯಾಽನುಶಾಸಂತಿ ಜಗತ್ ಕಿಲ ॥ ೧೯ ॥

ತತೋಽಭಿತೋ ಹಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮತೋ ಮತಿಮತೋ ಭುವಿ ।
ಕೃತೋಽಸ್ಯ ಸದೃಶೋಽತೋಽನ್ಯಃ ಸತೋ ಮುಕ್ತಿರಿತೋ ಯತಃ ॥ ೨೦ ॥

ಶಂಖಾಕ್ಷಾಮಲಪುಸ್ತಕಸ್ವಜನಹೃಚ್ಛಂಕಾಕಲಂಕಾಜ್ಞತಾ-
ಹಂಕಾರಾದ್ಯಘರಾಶಿಖಂಡನಕರಾಲಂಕಾರಮುದ್ರೋಜ್ವಲಮ್ ।
ಹುಂಕಾರಾರ್ದಿತದಾನವಂ ಹೃತಸುರಾತಂಕಾರ್ತಿಮನ್ಯೂನವೀ-
ತಾಂಕಾಸಂಖ್ಯವಿಧುದ್ಯುತಿಂ ಹಯಮುಖಂ ತಂ ಕಾಮದಂ ಕಾಮಯೇ ॥ ೨೧ ॥

ಅಗ್ರ್ಯಃ ಶ್ಲಾಘ್ಯಾರುಣಾಸ್ಯಾಗ್ರಃ ಸ್ರಗ್ವೀ ಸದ್ಗಿರ ಉದ್ಗಿರನ್ ।
ಸ್ವರ್ಗಿಮೃಗ್ಯೋ ಹಯಗ್ರೀವೋ ದುರ್ಗ್ರಹೋ ಮೇಽಸ್ತು ದೋರ್ಗ್ರಹಃ ॥ ೨೨ ॥

ಋಗ್ವರ್ಗೋರ್ದ್ದಾಗ್ನೇಽಗ್ರಗಣ್ಯಃ ಸರ್ಗೇ ಸರ್ಗೇ ವಿಧೇರ್ಗುರುಃ ।
ಹೃದ್ಗೋಽರಿಘ್ನೋ ಹಯಗ್ರೀವೋಽನುಗ್ರೋ ದೃಗ್ಗೋಚರೋಽಸ್ತು ಮೇ ॥೨೩

ಮುದ್ರಾಪುಸ್ತಕಸಂಶಖಾಕ್ಷವಿದ್ಯೋತಿತಕರಾಂಬುಜ ।
ಹೃದ್ಯವೇಷ ಹಯಗ್ರೀವ ಮದ್ಧ್ಯಾನವಿಷಯೋ ಭವ ॥ ೨೪ ॥

ಕರ್ತ್ರೇ ಧರ್ತ್ರೇ ಚ ಸಂಹರ್ತ್ರೇ ಪಾತ್ರೆ ಚ ಹಯವಕ್ತ್ರ ಮೇ ।
ಪಿತ್ರೇ ಧಾತ್ರೇ ಧಿಯಾಂ ದಾತ್ರೇ ಸತ್ರೇ ಜಾತಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೨೫ ॥

ವಿಕಸಂತಂ ಹೃತಧ್ವಾಂತಂ ಹೃದಿ ಸಂತಂ ಚ ಸಂತತಮ್ ।
ಗತಚಿಂತಂ ರಮಾಕಾಂತಂ ಗುಣವಂತಂ ಸ್ಮರಾಂತರ ॥ ೨೬ ॥

ವೀತಹೇಯಂ ಶ್ವೇತಕಾಯಂ ಧೃತಮಾಯಂ ಸುಧೀಮಯಮ್ ।
ಧ್ಯಾತೃಧ್ಯೇಯಂ ಸದಾ ಗೇಯಂ ಶ್ರೀಸಹಾಯಂ ಸ್ಮರಾಂತರ ॥ ೨೭ ॥

ಹಯವಕ್ತ್ರಂ ಸ್ಫುರದಾಸ್ತ್ರಂ ಸುಪವಿತ್ರಂ ಪತತ್ರಿಗಮ್ ।
ಸುಚರಿತ್ರಂ ರಣೇ ಜೈತ್ರಂ ಸುರಮಿತ್ರಂ ಸ್ಮರಾಂತರ ॥ ೨೮ ॥

ಯಂ ದೇವಾಶ್ಛಂದಸಾಮೀಶಂ ಕುಂದೇಂದುಪ್ರಭಮೀಡಿರೇ ।
ಸಂದೇಹಭ್ರಮಭೇತ್ತಾರಂ ವಂದೇ ತಂ ಹಯಂಕಂಧರಮ್ ॥ ೨೯ ॥

ತಾರಾಭಿಧೇಯಸ್ತಾರಾಭಹಾರಾಲಂಕಾರಭಾಸ್ವರಃ ।
ಸಾರಾತ್ ಸಾರೋ ಹಯಶಿರಾಸ್ತಾರಯೇದ್ ದುಸ್ತರಾದಘಾತ್ ॥ ೩೦ ॥

ವಾಮಾಂಕಸ್ಥಧರಾಕರಾಂಜಲಿಪುಟಪ್ರೇಮಾತಿಹೃಷ್ಟಾಂತರಂ
ಸೀಮಾತೀತಗುಣಂ ಫಣೀಂದ್ರಫಣಗಶ್ರೀಮಾನ್ಯಪಾದಾಂಬುಜಮ್ ।
ಕಾಮಾದ್ಯಾತ್ಮಕಶಂಖಚಕ್ರಸುವರೋದ್ದಾಮಾಭಯೋದ್ಯತ್ಕರಂ
ಸಾಮಾದೀಡ್ಯವರಾಹರೂಪಮಮಲಂ ಹೇ ಮಾನಸೇ ಸಂಸ್ಮರ ॥ ೩೧ ॥

ಕೋಲಾಯ ಲಸದಾಕಲ್ಪಜಾಲಾಯ ವನಮಾಲಿನೇ ।
ನೀಲಾಯ ನಿಜಭಕ್ತೌಘಪಾಲಾಯ ಹರಯೇ ನಮಃ ॥ ೩೨ ॥

ಧಾತ್ರೀಂ ಶುಭಗುಣಪಾತ್ರೀಮಾದಾಯಾಶೇಷವಿಬುಧಮೋದಾಯ ।
ಶೇಷೇ ತಮಿಮದೋಷೇ ಧಾತುಂ ಹಾತುಂ ಚ ಶಂಕಿನಂ ಶಂಕೇ ॥ ೩೩ ॥

ಯೋ ವಾಯೋರ್ವದನೇ ಸುಹೃದ್ವರಸರಃಸಂಜಾತಶಾಸ್ತ್ರಾಂಬುಜ-
ಪ್ರೇಮಾಲಂಬನಸೌರಭಂ ಸುರಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಪುಪೂರ ಪ್ರಭುಃ ।
ತಂ ವ್ಯಾಸಂ ಹರಿತೋಪಲಾಚಲತುಲಂ ಶ್ರೀಶಂ ಭಜಾಮೋಽನಿಶಂ
ತಂ ಮಧ್ವಂ ಚ ನಿಜಾಧ್ವಯಾಯಿಷು ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ತದಂಶಾರ್ಪಕಮ್ ॥೩೪ ॥

ನಮಸ್ತೇ ನಾರಸಿಂಹಾಯ ಸಮಸ್ತೇ ಖಲವೈರಿಣೇ ।
ಪ್ರಮಾಽಸ್ತು ಮೇ ಭ್ರಮೋ ಮಾಽಸ್ತು ಶಮೋಽಸ್ತು ಮಮ ವೈರಿಣಾಮ್ ॥೩೫॥

ನಿಯಂತಾ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ನಿಹಂತಾಽಖಿಲರಕ್ಷಸಾಮ್ ।
ಸ ಮಂತಾ ಕಮಲಾಕಾಂತಃ ಸಮಂತಾತ್ ಸುಖದೋಽಸ್ತು ಮೇ ॥ ೩೬ ॥

ನಿಯುಂಕ್ತೇ ದೇಹಿನೋ ಯೋಽಂತಃ ಸ್ವಯಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಸುಖಾನಿ ಚ ।
ತದಂತೇ ಮುಕ್ತಿದಸ್ತಂ ತೇ ಭಜಂತೇ ಚಿಂತಿತಾರ್ಥದಮ್ ॥ ೩೭ ॥

ಕುಂಡಲಪ್ರೋಲ್ಲಸದ್ಗಂಡಮಂಡಲಃ ಪಾಂಡವಪ್ರಿಯಃ ।
ದಂಡಯೇತ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಶ್ಚಂಡದಂಡಧರಾನುಗಾನ್ ॥ ೩೮ ॥

ಅನಃಕ್ಷಯಕರೋ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಘನಸ್ತನಧೃತಃ ಸತಾಮ್ ।
ಮನಃಸ್ಥೋ ಯೋ ಹರೇಃ ಪಾದಃ ಸ ನಃ ಪಾತು ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ ೩೯ ॥

ಯತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಶ್ಚ ಸತಾಂ ಮುಕ್ತಿರಪ್ರಾಕೃತಗುಣಾಂಬುಧಿಃ ।
ದರ್ಪಘ್ನೋಽಖಿಲದೈತ್ಯಾನಾಂ ಸ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸಕಲೇಶ್ವರಃ ॥ ೪೦ ॥

ವಂದಾರವೋಽಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಕಿಂ ದಾಸಾ ನ ವಿಚಾರಯ ।
ಛಂದಾಂಸಿ ಚ ಗೃಣಂತ್ಯೇನಂ ಮಂದಾಸುರಮತಂ ತ್ಯಜ ॥ ೪೧ ॥

ಅನ್ಯೋಽಸಾವಯಮನ್ಯಶ್ಚ ಪೂರ್ಣೋಽಸಾವಯಮಲ್ಪಕಃ ।
ಕಿಂ ನೋಚುರಿತ್ಥಂ ಶ್ರುತಯಸ್ತನ್ನೋ ದುರ್ಮತಮಾಶ್ರಯ ॥ ೪೨ ॥

ಕಿಂಚ ಪ್ರಾಂಚೋ ವದಂತೀತ್ಥಂ ತ್ವಂ ಚಾನುಸರ ತನ್ಮತಮ್ ।
ಅಂಚಾಸ್ಯ ಪಾದಯುಗಲಂ ಮುಂಚಾಸುರಮತಂ ಬುಧ ॥ ೪೩ ॥

ಕರೀಂದ್ರವರದಂ ಪಶ್ಯ ಗಿರೀಂದ್ರಸ್ಯ ಚ ಧಾರಿಣಮ್ ।
ಸ್ವರಿಂದ್ರಮದಭೇತ್ತಾರಮರೀಂದ್ರಾಜ್ಞಾಕರಂ ಸ್ಮರ ॥ ೪೪ ॥

ಭಿಯಾ ಧಾವಂತಮೀಶಾನಂ ಧಿಯಾ ಯೋಽಸಾವಪೀಪಲತ್ ।
ಶ್ರಿಯಾ ಯೋಽಸೌ ವೃತೋ ದೇವಃ ಶ್ರಯಾಸ್ಯ ಚರಣಂ ಬುಧ ॥ ೪೫ ॥

ಮೋದೀ ಹಯಾನನೋ ಯಶ್ಚ ಚ್ಛೇದೀ ದುಃಖಸ್ಯ ಯೋಽಸತಾಮ್ ।
ಭೇದೀ ಸಕಲತತ್ತ್ವಾನಾಂ ವೇದೀ ಕೋಽಸ್ಯ ಸಮೋ ವದ ॥ ೪೬ ॥

ಅನಂತಪುರನಾಥ ತೇ ಪದಸುಪದ್ಮಸೇವೀ ಜನೋ
ಭವೇದ್ವಿಜಿತದುರ್ಜನೋ ದುರಿತತರ್ಜನಃ ಸಜ್ಜನಃ ।
ಉಪೈತಿ ಚ ಪರಾಂ ಗತಿಂ ಸತತಮುನ್ನತಿಂ ಸನ್ನತಿಂ
ಭವಘ್ನ ಸ ಪುನರ್ಭವೀ ಪರಿಭವೀ ಕಥಂ ಸ್ಯಾದ್ಭವಾನ್ ॥ ೪೭ ॥

ವಾದಿರಾಜಕೃತೇ ಶ್ರಾವ್ಯೇ ಕಾವ್ಯೇ ಭಾವ್ಯೇ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ ।
ಸೇವ್ಯೇ ಸರಸಭಾರತ್ಯಾಂ ವಿಲಾಸೋಽಭೂದ್ಧರಿಪ್ರಿಯಃ ॥ ೪೮ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಪೂಜ್ಯಪಾದವಿರಚಿತ ಸರಸಭಾರತೀವಿಲಾಸೇ
ಶ್ರೀಹಯಗ್ರೀವಾದಿಭಗವದ್ರೂಪಸ್ತೋತ್ರಮ್ (ಪ್ರಥಮ ವಿಲಾಸಃ) ॥

★★★★★

೪. ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ತುತಿಪ್ರಸೂನಮಾಲಾ

ದೂರದರ್ಶನದೂರಾಯ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸುಗಮಾಯ ಚ ।
ಮಾನಾಢ್ಯಲೋಕದಾತ್ರೇ ಮೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧ ॥

ಲಲಿತಾಕೃತಿರತ್ನಾಯ ಮಹಿತೋತ್ಸವಮೌಲಯೇ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಲಕ್ಷಿತಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೨ ॥

ಕಲೌ ಕಿರಾತರೂಪೇಣ ಪುನರ್ದಾರಜಿಹೀರ್ಷಯಾ ।
ಮೃಗಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೩ ॥

ಕಟಾಕ್ಷೇಣ ತತ್ರ ವಿದ್ಧಾ ಹರಿಣಾಕ್ಷೀ ತ್ವಯಾ ಜಿತಾ ।
ಅತೋ ಮಹಾಖೇಟಕಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೪ ॥

ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮ ಮಧ್ವಕೃಷ್ಣೋ ನಾದಬ್ರಹ್ಮ ತು ವಿಟ್ಠಲಃ ।
ತ್ವಂ ಮುಖ್ಯಕಾಂಚನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೫ ॥

ಅನ್ನಯಜ್ಞ ನಾದಯಜ್ಞೌ ತ್ವಂ ತು ಪತ್ನೀಪ್ರಭಾವತಃ ।
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಯಶೋಜೇತ್ರೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೬ ॥

ಅನ್ನ-ನಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಚೇತಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೀರ್ತಿಂ ಶ್ರಿಯೋ ಬಲಾತ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಯಯಶೋಜೇತ್ರೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೭ ॥

ಪಾಪಾದ್ರಿವಜ್ರಪಾದಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಅಘಾದ್ರಿಂ ಮೇ ಪಾದವಜ್ರಾತ್ ಭಿತ್ವಾ ತತ್ ಸಾರ್ಥಕಂ ಕುರು ॥ ೮ ॥

ಆದಾಯ ಸ್ವಂ ದರ್ಶಯತೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ।
ಭಾವಕಾಂಚನಂ ದತ್ವಾ ಮೇ ವಿತ್ತಬ್ರಹ್ಮ ಯಶೋ ಜಯ ॥ ೯ ॥

ಶಂಖಚಕ್ರವಿಹಿನೋಽಪಿ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಗತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಶ್ರುತಿಪದ್ಮಾವತೀಂ ನ್ಯಸ್ಯ ಹೃದಯೇ ಸ್ವಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸ್ವಪಾದಪದ್ಮಮಾರ್ಘ್ಯೋಽಪಿ ಭಜತೇ ಯಃ ಸುವೈಷ್ಣವಃ ।
ಭವಾಬ್ಧಿಸ್ತಸ್ಯ ಭವಿತಾ ಸುತಾರ್ಯಃ ಕಟಿಮಾತ್ರಕಃ ॥
ಇತಿ ಸ್ವಾಕಾರಭಂಗ್ಯೈವ ಸೂಚನಾದ್ವೇಂಕಟೇಶ್ವರ ।
ಸೂತ್ರಾಕಾರಸಂಜ್ಞಿತೋಽಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೧ ॥

ಅಶೇಷಸೂತ್ರಕಾರಾಯ ನಮಃ ಸೂತ್ರಾರ್ಥರೂಪಿಣೇ ।
ವ್ಯೋಮಕನ್ಯಾಕಂಬುಕಂಠಸೂತ್ರಬಂಧಾತ್ತರೂಪಿಣೇ ॥ ೧೨ ॥

ಶೇಷಾತ್ಮಗುಣಸಂಬದ್ಧಸಾಲಿಗ್ರಾಮನಗಾಯ ಚ ।
ಸೂತ್ರಾಕಾರಸಂಜ್ಞಿತಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ ೧೩ ॥

ನಮೋ ನಮೋ ನಮೋ ನಮೋ ನತೋಽಸ್ಮಿ ತ್ವತ್ಪದಾಂಬುಜಮ್ ।
ಸಮಸ್ತಸದ್ಗುಣೋಚ್ಚ್ರಿತಂ ಹರೇ ಸದಾ ರಮಾರ್ಚಿತಮ್ ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಮಾನ್ಯಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀವಿದ್ಯೇಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದ ವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ತುತಿಪ್ರಸೂನಮಾಲಾ ॥

*****

೫. ಮನ್ಯೇಸ್ತುತಿಮಂಜರೀ

ಅಭಯೇನ ತ್ವಯಾ ಶ್ರೀಶ ನ ಭಯಾನ್ನಗ ಆಶ್ರಿತಃ ।
ಮನ್ಯೇ ತೀರ್ಥನಗೇ ವಾಸಸ್ತೀರ್ಥಪಾದತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ ॥ ೧ ॥

ಅರಿಘ್ನಸ್ಯ ತವ ಶ್ರೀಶ ರಕ್ಷಕೋ ನ ಭಯಾನ್ನಗಃ ।
ಅಗ್ನೇರಗಸ್ಯ ತ್ರಾಣಾಯ ಮನ್ಯೇ ಶೈಲಸ್ತ್ವಯಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೨ ॥

ಉಪಾತ್ತರಾಷ್ಟ್ರಮರ್ಯಾದಃ ಪುನರ್ದಾರಜಿಹೀರ್ಷಯಾ ।
ರೂಪಾಂತರಂ ಶ್ರಿತೋಽಸೀತಿ ಮನ್ಯೇ ಕೃಷ್ಣಗಿರೌ ಕಿಲ ॥ ೩ ॥

ಪಾಪಾದ್ರಿವಜ್ರಪಾದೇತಿ ಮನ್ಯೇ ಯಶಸ್ತದಾ ತವ ।
ಹೃದಿ ತ್ವತ್ಪಾದವಜ್ರೇಣ ಪಾಪಾದ್ರಿದಾರಣಂ ಯದಾ ॥ ೪ ॥

ಭಾಗ್ಯಶಾಲೀ ನರಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವರ್ತೇತ ಯತ್ರ ಕುತ್ರಚಿತ್ ।
ತನ್ನಿವಾಸಪ್ರಭಾವೇಣ ನಗೋಽಪಿ ನಗರಾಯತೇ ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ತಥ್ಯಪ್ರಕಾಶಾಯ ಸ್ವದೃಷ್ಟಾಂತೇನ ಕೇಶವ ।
ನಗೇ ವಾಸಃ ಕೃತೋ ಮನ್ಯೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾತ್ಮನಾ ಮುದಾ ॥ ೬ ॥

ಪರಿವಾರತಯಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ದೇವಾ ಇತಿ ಪ್ರದರ್ಶಯನ್ ।
ಮನ್ಯೇ ಶ್ರೀಶಃ ಸ್ವಕಲ್ಯಾಣೇ ಮಹಿದಾಸತ್ವಮಾದದೇ ॥ ೭ ॥

ಮಹಾಂತೋಽಪಿ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯದ್ದಾಸತ್ವಮುಪಾಗತಾಃ ।
ಮನ್ಯೇ ಸ ತ್ವಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಹಿದಾಸ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ ॥ ೮ ॥

ಶಯ್ಯಾಂ ವಿನಾ ನಗೇ ಸ್ವಾಪೋ ಮಮ ಮೃದ್ವಾಂಗಬಾಧಕಃ ।
ಇತಿ ಮತ್ವಾ ತ್ವಯಾ ಶ್ರೀಶ ಮನ್ಯೇ ಶೇಷಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಯತಃ ಪುಲಿಂದಾತ್ಮನಾ ತು ಕನ್ಯಾಂ ದಾತುಂ ಚ ಸೂಚನಾತ್ ।
ಮನ್ಯೇ ಸ್ವಸ್ಯ ಶ್ರೀಧರ ತ್ವಂ ಸೂತ್ರಾಕಾರಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ ೧೦ ॥

ಮನ್ಯೇ ತ್ವಚ್ಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾತ್ ಪರಂ ಹರೇ ।
ಭವೀ ಸ್ಯಾತ್ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೇ ತು ಭವ್ಯೋ ಭವತ್ಪದಾಶ್ರಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ಮನ್ಯೇಸ್ತುತಿಮಂಜರೀಯಂ ವಿದ್ಯೇಶತೀರ್ಥಯೋಗಿನಾ ।
ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ರಸಾದಾರ್ಥಂ ತತ್ಪಾದಕಮಲೇಽರ್ಪಿತಾ ॥ ೧೨ ॥

ಅತ್ರಾದರಕಾಂಚನಂ ತು ಪರತ್ರಾನಂದಕಾಂಚನಮ್ ।
ಕಾರುಣ್ಯಕಾಂಚನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ದತ್ವಾ ಸರ್ವತ್ರ ರಕ್ಷ ಮಾಮ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಮಾನ್ಯಮುನಿಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಭಂಡಾರಕೇರಿಮಠಾಧೀಶ - ಶ್ರೀವಿದ್ಯೇಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತ ಮನ್ಯೇಸ್ತುತಿಮಂಜರೀ ॥

*****

೬. ದೇವತಾಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಮ್

ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶಸ್ತು ನೃಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಃ
ಶ್ರೀವರದರಾಜಶ್ಚ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಃ ।
ಶ್ರೀರಂಗರಾಜಸ್ತು ಹ್ಯನಂತಶಾಯೀ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಶ್ಚ ಗದಾಧರಶ್ಚ
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪಾದಸ್ತು ಪ್ರಯಾಗವಾಸಃ ।

ನಾರಾಯಣಃ ಶ್ರೀಬದರೀನಿವಾಸಃ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೨ ॥

ದಾಮೋದರೋ ವೈ ತ್ರಿಜಗನ್ನಿವಾಸಃ
ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗಶ್ಚ ನೃಸಿಂಹದೇವಃ ।
ಶ್ರೀರಾಮದೇವಶ್ಚ ಹಯೋಧ್ಯವಾಸಃ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಧರ್ಮಪುತ್ರಶ್ಚ ನೃಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಃ
ಶ್ರೀಪಿಪ್ಪಲಸ್ಥೋ ಮುಹಲ್ಲವಾಸಃ ।
ಕೋಲ್ಹಾನೃಸಿಂಹಃ ಶೂರ್ಪಕಾರಸ್ಥಸಿಂಹಃ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೪ ॥

ಚತುರ್ಮುಖಶ್ಚಾರುಸರಸ್ವತೀ ಚ
ಸುಭಾರತೀ ಶರ್ವಸುಪರ್ಣಶೇಷಾಃ ।
ಉಮಾ ಮಹೇಂದ್ರಶ್ಚ ಶಚೀಮುಖಾಸ್ತಾಃ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೫ ॥

ದ್ವಾರಾವತೀ ಕಾಶಿಕಾಽವಂತಿಕಾ ಚ
ಪ್ರಯಾಗಕಾಂಚ್ಯೌ ಮಥುರಾಪುರೀ ಚ ।
ಮಾಯಾಪುರೀ ಹಸ್ತಿಪುರೀ ಪುರೀ ಚ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಭಾಗೀರಥೀ ಚೈವ ಸರಸ್ವತೀ ಚ
ಗೋದಾವರೀ ಸಿಂಧುಕೃಷ್ಣೇ ಚ ವೇಣೀ ।
ಕಲಿಂದಕನ್ಯಾ ಯಮುನಾ ಚ ನರ್ಮದಾ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೭ ॥

ವಿತಸ್ತಿಕಾವೇರಿಸತುಂಗಭದ್ರಾಃ
ಸುವಂಜರಾ ಭೀಮರಥೀ ವಿಪಾಶಾ ।
ಸುತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಚ ಪಿನಾಕಿನೀ ಚ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಣೀ ಚೈವ ಸುವರ್ಣಮುಖರೀ ತಥಾ ।
ಶ್ರೀಪಾಂಡವೀ ತೌಂಬುರುಶ್ಚ ಕಪಿಲಾ ಪಾಪನಾಶಿನೀ ॥ ೯ ॥

ಗುರುರ್ವಸಿಷ್ಠಃ ಕ್ರತುರಂಗಿರಾಶ್ಚ
ಮನುಃ ಪುಲಸ್ತ್ಯಃ ಪುಲಹಶ್ಚ ಗೌತಮಃ ।
ರೈಭ್ಯೋ ಮರೀಚಿಶ್ಚ್ಯವನಶ್ಚ ದಕ್ಷಃ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಸಪ್ತಾರ್ಣವಾಃ ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲಾಶ್ಚ
ದ್ವೀಪಾಶ್ಚ ಸಪ್ತೋಪವನಾನಿ ಸಪ್ತ ।
ಭೂರಾದಿಕಾನಿ ಭುವನಾನಿ ಸಪ್ತ
ಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಮಮ ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಮಾಂಧಾತಾ ನಹುಷೋಽಂಬರೀಷಸಗರೌ ರಾಜಾ ನಲೋ ಧರ್ಮರಾಟ್
ಪ್ರಹ್ಲಾದಃ ಕ್ರತುರಾಡ್ ವಿಭೀಷಣಗಯೌ ವ್ಯಾಸೋ ಹನೂಮಾನಪಿ ।
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಕೃಪಾವುಮಾ ದ್ರುಪದಜಾ ಶ್ರೀಜಾನಕೀ ತಾರಕಾ
ಮಂದೋದರ್ಯಖಿಲಾಃ ಪ್ರಭಾತಸುಮಹಂ ಕುರ್ವಂತು ನಿತ್ಯಂ ಹರೇ ॥ ೧೨ ॥

ಅಶ್ವತ್ಥಸ್ಯ ವನಾನಿ ಯಾನಿ ತುಲಸೀಧಾತ್ರೀವನಾನಿ ಪ್ರಭೋ
ಪುನ್ನಾಗಸ್ಯ ವನಾನಿ ಚಂಪಕವನಾನ್ಯನ್ಯಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಚ ।
ಮಂದಾರಸ್ಯ ವನಾನಿ ಯಾನಿ ಚ ಹರೇಃ ಸೌಗಂಧಿಕಾನ್ಯಪ್ಯಹೋ
ನಿತ್ಯಂ ತಾನಿ ದಿಶಂತು ಪ್ರಭಾತಮತುಲಂ ಶ್ರೀವೇಂಕಟೇಶ ಪ್ರಭೋ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಯ ದೇವೀ
ಕೃತ್ವಾ ಶೌಚಂ ಜೈಗಿಷವ್ಯೇಣ ಸಾಕಮ್ ।
ಸ್ನಾತುಂ ಯಯೌ ಪುಷ್ಕರಿಣೀಂ ಹರೇಶ್ಚ
ಸ್ನಾನಂ ಸಮ್ಯಕ್ ತತ್ರ ಚಕಾರ ದೇವೀ ॥
ಸಮ್ಯಗ್ ಜಪ್ತ್ವಾ ವೇಂಕಟೇಶಸ್ಯ ಮಂತ್ರ-
ಮುವಾಚ ಸಾ ಜೈಗಿಷವ್ಯಂ ಗುರುಂ ಚ ॥ ೧೪ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಗರುಡಪುರಾಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಂಡೇ ಷಡ್ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯೇ ದೇವತಾಸುಪ್ರಭಾತಸ್ತೋತ್ರಮ್ ॥

★★★★★

೧. ಮಂಗಲಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

ರುಗ್ಮಿಣ್ಯಾ ವರಭಾಮಯಾ ಚ ಸಹಿತೋ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಭುಃ
ಸೀತಾಂಕೋ ಹನುಮತ್ಪ್ರವಂದಿತಪದಃ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಸ್ತಥಾ ।
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸೋ ಮಣಿಗರ್ಭಮೂರ್ತಿಸಹಿತಃ ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಟ್‌ಪೂಜಿತಃ
ಟೀಕಾಚಾರ್ಯಕರಾರ್ಚಿತಶ್ಚ ನೃಹರಿಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾರ್ಚಿತವಿಟ್ಠಲಸ್ತುಮಕಪೂಃಕೃಷ್ಣಸ್ತಥಾ ವ್ಯಾಸರಾಟ್-
ಪೂಜ್ಯೋ ದಿಗ್ವಿಜಯಾಂಕಸೀತರಘುರಾಟ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ತಥಾ ।
ವೈದರ್ಭ್ಯಾ ವರಭಾಮಯಾ ಚ ಸಹಿತಃ ಸಂತಾನಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಭುಃ
ವಾರಾಹಾವಪಿ ವಾಸುದೇವಸಹಿತಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಕ್ತಸಖಸ್ತುರಂಗವದನೋ ಧನ್ವಂತರಿರ್ದಕ್ಷಿಣಾ-
ವರ್ತಾಸ್ತೇ ಜಲಜಾಶ್ಚ ಪಾವನರಮಾನಾರಾಯಣಾಶ್ಮೋತ್ತಮಾಃ ।
ಸೀತಾನಾಯಕಮುದ್ರಿಕಾಃ ಸಕಲಸನ್ಮೂಲಪ್ರಮಾಪುಸ್ತಕಂ
ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ವರಮೂರ್ತಯೋ ಯದುಪತೇಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಧ್ವೋ ವರಪದ್ಮನಾಭನೃಹರಿಃ ಶ್ರೀಮಾಧವೋಽಕ್ಷೋಭ್ಯರಾಟ್
ಜ್ಞಾನಾಬ್ಧಿರ್ಜಯತೀರ್ಥರಾಜಯತಿರಾಟ್ ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಸ್ತಥಾ ।
ರಾಜೇಂದ್ರೋಽಥ ಜಯಧ್ವಜಶ್ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಂಸಾಭಿಧೋ ಹಂಸರಾಟ್
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಭಿಧಮೌನಿವಂಶತಿಲಕಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೪ ॥

ದುರ್ವಾದೀಭಕುತರ್ಕಕುಂಭದಲನೇ ಸಿಂಹಪ್ರಬರ್ಹಾಯಿತಃ
ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟನಿಲಿಂಪಭೂರುಹವರಃ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜೋ ಗುರುಃ ।
ವ್ಯಾಸಾರ್ಯಸ್ಯ ಕರಾಂಬುಜನ್ಮಜನಿಮಾ ಸ ಶ್ರೀನಿವಾಸೋ ಗುರುಃ
ರಾಮಾರ್ಯೋಽಥ ಸಮಸ್ತಶಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೫ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಗುರುಃ ಪ್ರಶಸ್ತಮಹಿಮಾ ಸ ಶ್ರೀಪತೀಂದ್ರೋ ಗುರುಃ
ಪ್ರಜ್ಞಾವಾರಿಧಿರಾಮಚಂದ್ರಗುರುರಾಟ್ ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಾಪಹಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭತೀರ್ಥಸದ್ಗುರುವರೋ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಿನಾಥೋ ಗುರುಃ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತ್ಯಭಿಧೋ ಮಹಾಮಹಿಮಯುಕ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ಲೋಕಾಶ್ಚರ್ಯಚರಿತ್ರಪಾವನಪದಃ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಿನಾರಾಯಣಃ
ಧೀರಃ ಶ್ರೀರಘುನಾಥತೀರ್ಥಯತಿರಾಟ್ ಸ ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥರಾಟ್ ।
ಶ್ರೀನಾಥಾರ್ಯಯತೀಂದ್ರವಂಶತಿಲಕಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯುಕ್
ವಿದ್ಯಾನಾಥಗುರುರ್ವಿಚಿತ್ರಚರಿತಃ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಪತಿತೀರ್ಥರಾಜಯತಿರಾಟ್ ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಾಪಹಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಾನ್ವಯವಾರ್ಧಿಶುಭ್ರಕಿರಣಃ ಸಂತಾಪಭೇತ್ತಾ ಸತಾಮ್ ।
ಮಧ್ವಾದ್ಯಾ ಗುರುಪುಂಗವಾಶ್ಚ ಸಹಿತಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಯದ್ರೂಪತಃ
ವಿದ್ಯಾವಲ್ಲಭತೀರ್ಥಸದ್ಗುರುವರೋ ಕುರ್ಯಾದ್ಧರಿರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಮಂಗಲಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ಯಃ ಸಂಪಠತ್ಯಾದರಾತ್
ವಿದ್ಯಾಕಾಂತಯತೀಶ್ವರೇಣ ರಚಿತಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹರೂಪಮುರಭಿತ್ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಂಸಾಧಕಃ
ತಸ್ಯಾರಿಷ್ಟನಿವಾರಕಶ್ಚ ನಿತರಾಂ ಭೂಯಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಸದಾ ॥೯॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಕಾಂತತೀರ್ಥಕೃತಂ ಮಂಗಲಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

★★★★★

೨. ಶ್ರೀಹರಿಗುರುಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್

ವೈದರ್ಭ್ಯಾ ಸಹ ಸತ್ಯಯಾ ಪ್ರವಿಲಸತ್ಪಾರ್ಶ್ವದ್ವಯೋ ವೇಣುಭೃ-
ದ್ಗೋಪಾಲಃ ಪವನಾತ್ಮಭೂನತಪದಃ ಸೀತೋಜ್ಜ್ವಲಾಂಕಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಶ್ರೀರಾಮೋ ವರಬಾದರಾಯಣತನುಃ ಶ್ರೀರತ್ನಗರ್ಭಾನ್ವಿತಃ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಹರಿಃ ಸದಿಗ್ವಿಜಯರಘ್ವೀಶೋ ದಿಶೇನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥೧॥

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಟ್ಠಲಸಂಯುತಸ್ತುಮಕುಪೂಃಕೃಷ್ಣಃ ಕಿಟೀ ಮಾಧವಃ
ಸತ್ಯಾಭೀಷ್ಟಕಜೇತದಿಗ್ವಿಜಯಗೋಪಾಲಃ ಪ್ರಭುಃ ಸಂತತೇಃ ।
ದಾತಾ ಕೃಷ್ಣ ಉಭೇ ಶ್ರಿಯಾ ಪರಿದಧದ್ದನ್ವಂತರಿರ್ದಕ್ಷಿಣಾ-
ವರ್ತಾಃ ಶಂಖವರಾ ಹಯಾನನ ಇಮೇ ಕುರ್ವಂತು ಸನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥೨॥

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಯಃ ಪ್ರಚುರಧೀಮೂರ್ಲೋಲ್ಲಸತ್ಪುಸ್ತಕಂ
ಹೈಮ್ಯೋ ರಾಘವಮೂರ್ತಯಃ ಶುಕಗುರೋರ್ಮೂರ್ತಿಃ ಸಮಸ್ತಾ ಇಮೇ ।
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಹೃದಾದಿಮಸ್ಕರಿಕರಾಂಭೋಜಾತಸಂಸೇವಿತಾಃ
ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಸುರದ್ರುಮಾಃ ಪ್ರಣಮತಾಂ ಕುರ್ವಂತು ಸನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥೩॥

ಪ್ರಾಜ್ಞೇಕ್ಷಃ ಸಹಪದ್ಮನಾಭನೃಹರಿಃ ಶ್ರೀಮಾಧವಾಕ್ಷೋಭ್ಯರಾಟ್
ಟೀಕಾಕೃದ್ಯತಿವಂಶವಾರ್ಧಿಹಿಮಗುರ್ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜೋ ಗುರುಃ ।
ರಾಜೇಂದ್ರಃ ಸಜಯಧ್ವಜಃ ಸ ಪುರುಷೋತ್ತಂಸಾಭಿಧೋ ಯೋಗಿರಾಟ್
ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೋ ವರಚಂದ್ರಿಕಾದಿಕೃದಿಮೇ ಕುರ್ವಂತು ಸನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥೪॥

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿಲಯಃ ಸರಾಮಗುರುರಾಡಕ್ಷ್ಯಾದಿಕಾಂತಾಭಿದಃ
ಶ್ರೀಪತ್ಯಾಹ್ವಯ ಉಚ್ಚಧೀರ್ಗುರುವರಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಾಹ್ವಯಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭತೀರ್ಥಮಸ್ಕರಿವರೋ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದಿನಾಥಾಭಿಧಃ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತ್ಯಭಿಧಶ್ಚ ಸಂತತಮಮೀ ಕುರ್ವಂತು ಸನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥೫॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಬ್ದಿತನಾದಿರಾಯಣಪದಃ ಶ್ರೀರಾಘವಾಧೀಶ್ವರೋ
ಧೀರಃ ಶ್ರೀಜಗದಾದಿನಾಥಪದಭೃತ್ ಶ್ರೀನಾಥನಾಮಾ ಗುರುಃ ।

ವಿದ್ಯಾನಾಥಯತೀಶ ಉಚ್ಚಮತಿಭೃದ್ವಿದ್ಯಾಪತಿರ್ಯೋಗಿರಾಟ್
ವಿದ್ಯಾವಲ್ಲಭನಾಮಭೃದ್ಯತಿವರಃ ಕುರ್ವಂತು ಸನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೬ ॥

ವಿದ್ಯಾಕಾಂತಯತೀಶ್ವರಃ ಪ್ರಚುರಧೀರ್ವಿದ್ಯಾನಿಧಿರ್ಯೋಗಿರಾಟ್
ವಿದ್ಯಾಪೂರ್ಣಪದೋಽಥ ಮಸ್ಕರಿವರಸ್ತತ್ಪಾಣಿಪದ್ಮೋದಿತಃ ।
ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀಯುತಸಿಂಧುನಾಮಯತಿರಾಡ್ವಿದ್ಯಾಯುತಃ ಶ್ರೀಧರೋ
ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀನಿಲಯಶ್ಚ ಸಂತತಮಮೀ ಕುರ್ವಂತು ಸನ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಯತ್ಕಾರುಣ್ಯಬಲಾನ್ಮಯಾ ಯದುಪತೇಃ ಪಾದಾಬ್ಜಸಂಸೇವನಾ-
ವಿದ್ಯಾವಿಷ್ಟರನಾಥತಾಪ್ಯಧಿಗತಾ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಯೋಗೀಶಿತುಃ ।
ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಮಪೂಜಯದ್ಯದುಪತೇಃ ಪಾದಾಂಬುಜಾತೇ ಚಿರಂ
ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀಪದಯುಕ್ ಸಮುದ್ರಪದಭೃತ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಗುರುರ್ಮಂಗಲಮ್ ॥ ೮ ॥

ವೈದರ್ಭೀಡ್ಗುರುಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮಿದಂ ವಿದ್ಯಾದಿರತ್ನಾಕರ-
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ನಾಮಗಿರೀಣ್ನೃಹರ್ಯುರುಕೃಪಾಪಾತ್ರತ್ವಸಂಸಾಧಕಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಃ ಪಠತಿ ಪ್ರಭೋರ್ಯದುಪತೇಃ ಪಾದಾಬ್ಜಯೋಃ ಸಂಸ್ಮರನ್
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸ್ವಮಪೇಕ್ಷಿತಂ ಯದುಪತೇಃ ಕಾರುಣ್ಯತೋ ಧೀರಧೀಃ ॥ ೯ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರತ್ನಾಕರತೀರ್ಥಕೃತ ಶ್ರೀಹರಿಗುರುಮಂಗಲಾಷ್ಟಕಮ್ ॥

*****

॥ ಇತಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೫ (ಸಂಕೀರ್ಣವಿಷ್ಣುಸ್ತೋತ್ರಮಾಲಿಕಾ - ೨) ॥

॥ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

*****

ಸಮರ್ಪಿತಂ ಮಯಾ ಭವೇತ್ ಸುಮಧ್ವನುತ್ತವಾಣಿನಾ ।
ರಮಾರಮೇಶಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಭಂಜನಾಭಧಾಯುಜಾ ॥

*****

ಡಾ. ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರವಚನಗಳ

ಎಂ.ಪಿ.3. ಸಿ.ಡಿ./ಡಿ.ವಿ.ಡಿಗಳು

ಎಂ. ಪಿ. ೩ ಸಿ. ಡಿ. ಗಳು

ಸಿ.ಡಿ. ಗಳು	ಬೆಲೆ / ಅವಧಿ
1. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ (ಪ್ರೋಷ್ಠಪದಿ)	ರೂ. 100 / 26 ಗಂ.
2. ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ	ರೂ. 50 / 12 ಗಂ.
3. ರಾಮಾಯಣ	ರೂ. 50 / 18 ಗಂ.
4. ಸುಂದರಕಾಂಡ	ರೂ. 50 / 16 ಗಂ.
5. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರ ಪಾತ್ರ	ರೂ. 60 / 16 ಗಂ.
6. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರ	ರೂ. 60 / 10 ಗಂ.
7. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಮತ್ತು ವಿದುರರ ಪಾತ್ರ	ರೂ. 60 / 18 ಗಂ.
8. ಏಕಾದಶಿ-ದೇವರು-ಉಪನಯನ-ಗಾಯತ್ರಿ -ಲಕ್ಷ್ಮೀಶೋಭಾನೆ- ರಾಘವೇಂದ್ರಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ	ರೂ. 50 / 8 ಗಂ.
9. ಸುಮಧ್ವವಿಜಯ	ರೂ. 50 / 18 ಗಂ.
10.ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ – ಧಾತ್ರೀಹವನ	ರೂ. 20 / 8 ಗಂ.
11.ದ್ವಾದಶ ಸ್ತೋತ್ರ (ಪಾಠ)	ರೂ. 50 / 15 ಗಂ.
12.ಸದಾಚಾರಸ್ಮೃತಿ	ರೂ. 20 / 3 ಗಂ.
13.ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ (ಭಾಗ -1, 2)	ರೂ. 50 / 20 ಗಂ.
14.ಹರಿವಂಶ	ರೂ. 50 / 10 ಗಂ.
15.ಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿ (ಪಾಠ – ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 100 / 25 ಗಂ.
16.ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ	ರೂ. 50 / 8 ಗಂ.
17.ಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ	ರೂ. 50 / 15 ಗಂ.
18.ಮಾಧ್ವಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸರು	ರೂ. 50 / 15 ಗಂ.
19.ಮಧ್ವ ಫಾರ್ ಯೂಥ್ (ಕಾರ್ಯಾಗಾರ)	ರೂ. 50 / 18 ಗಂ.
20.ಸರ್ವಮೂಲ – ಪಾಠ	ರೂ.200 / 40 ಗಂ.
21.ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ (ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 150 / 40 ಗಂ.
22.ಪ್ರಾತಃಸಂಕಲ್ಪಗದ್ಯ (ಪಾಠ)	ರೂ. 25 / 3 ಗಂ.

ಡಿ.ವಿ.ಡಿ (ಡಿ.ವಿ.ಡಿ ಪ್ಲೇಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ)

1. ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವತ (ಪಾಠ)	ರೂ. 1,000 / 4 ಡಿ.ವಿ.ಡಿ ಸೆಟ್ / 450 ಗಂ.
2. ಮಹಾಭಾರತ (ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 400 / 150 ಗಂ.
3. ಭಗವದ್ಗೀತೆ (ಪ್ರವಚನ)	ರೂ. 600 - 3 ಡಿ.ವಿ.ಡಿ. ಸೆಟ್ / 225 ಗಂ.
4. ಭಾಗವತ ಸಾರೋದ್ಧಾರ (ಪಾಠ)	ರೂ. 150 / 70 ಗಂ. / 1 ಡಿ.ವಿ.ಡಿ. ಸೆಟ್
5. ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವತ (ಪಾಠ)	ರೂ. 1,500 / 10 ಸಿ.ಡಿ. ಸೆಟ್ / 450 ಗಂ.
6. ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯ (ಪಾಠ)	ರೂ. 300

